

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SANDARSLEKTEN
KLAVENESS

SANDARSLEKTEN
KLAVENESS

SANDARSLEKTEN
KLAVENESS

VED

THV. KLAVENESS

RÄDMANN

FORLAGT AV
CAMMERMEYERS BOGHANDEL
GUSTAV E. RAABE

SANDARSLEKTEN KLAVENESS

Utarbeidet av rådmann *Thv. Klaveness*

i tilknytning til

S. H. Finne-Grønn: «Slegten Klaveness af Sandeherred» (1902).

og

Lorens Berg: «Gården Klavenes og Klaveness-ætten». Efter Sandefjords Blad. (1916).

HOMÉR:

πάυροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται
δι πλέονες κακίους, πάυροι δέ τε πατρὸς ἀρείους

*Noen sønner er likeså gode som sin far.
De fleste er slettere, kun få er bedre enn faren.*

MIDDELALDEREN:

Slekt skal følge slekters gang.

DET TYVENDE ÅRHUNDRE:

Ærer de unge!

INNHold

	Side
Forord	9
Oversikt over slektens generasjoner og tilknytning til ættegården	13
Lorens Berg: „Gården Klavenes og Klaveness-ætten” (etter „Sandefjords Blad”)	16
Gårdsnavnet og slektsnavnet	19
Fortegnelse over gårder i Sandar	22
Kart over Sandar	24
Forklaringer	25
De enkelte slektsgrener:	
Gokstadgrenen	27
Wilhelm Klaveness d. e.s gren	47
Sværdstadgrenen	51
Frognerprestgrenen	94
Kvinneside: Anne Margrethe Klaveness, g. Svendsen’s gren	131
Halsengrenen	135
Bjørnumgrenene og Klaveness-navnets stavemåte	150
Bjørnumgren 1	153
Bjørnumgren 2	157
Virikgrenen	163
Avtrykk av S. H. Finne-Grønn: „Slegten Klaveness af Sandeherred” (1902)	169
Fremmede Klavenes’er	275
Navneregister	293
Tilføyelser	311
Oversiktstavler, se bakerst i boken.	

FORORD

Den gamle Klaveness-slekt som stammer fra gården Klavenes ved Goksjøen i Sandar, kan i 1950 feire sitt 500-års jubileum. Den ansette bygdehistoriker Lorens Berg skriver i sin historiske bygdebok „Sandeherred” at Klavenes er utpreget ættegård og at Klaveness-ætten utvilsomt er eldgammel på gården. „Vi kan føre den tilbake til ca. 1450, men den er nok eldre”. *Reidar Klaveness* heter eldste kjente stamfar. Han levde i tiden 1425—50.

På foranstaltning av familien utarbeidet arkivar S. H. Finne-Grønn for 50 år siden en genealogisk fremstilling av slekten Klaveness gjennom tidene. Den utkom i 1902 under titelen: „Slegten Klaveness av Sandeherred i 300 år”. Etter den tid er det funnet dokumenter som gir ytterligere opplysninger om Klaveness-ættens opprinnelse. Lorens Berg bygget på disse nye opplysninger i sin store beskrivelse av Sandeherred (nå Sandar), som utkom i 1918, i hvilket verk han har et kapittel om Klaveness-ætten. Allerede et par år tidligere hadde han i et oppsett i „Sandefjords Blad” gjort rede for det nye funn og mer detaljert gjennomgått slektens og gårdens gamle historie. Denne interessante artikkel gjengis nedenfor. Berg kom til det resultat at slektens opprinnelse kan påvises flere generasjoner — 4 generasjoner — lenger tilbake i tiden enn det var konstatert ved tidligere undersøkelser og fastslo som ovenfor nevnt, den eldste kjente stamfars levetid til omkring 1450.

Nærværende bok kommer i tilknytning til S. H. Finne-Grønns slektsbok. I løpet av de 50 år har mange nye medlemmer av slekten sett dagens lys, manges stilling og forhold er forandret og mange er gått bort. Det kan derfor være av interesse å få en ny oversikt over bevegelsene innen slekten som viser utviklingen til i dag. De personer som var døde da Finne-Grønns bok utkom vil ikke bli fullstendig omhandlet i nærværende fremstilling. De vil i tilfelle bare bli kortelig nevnt når sammenhengen krever det. Med Finne-Grønns samtykke er hans bok trykt opp igjen og medtatt som tillegg i nærværende slektsbok.

Lensmann Thor Klaveness.

I Bergs utredning er under generasjon XIII oppført Thor Aakessøn Klaveness, født på Klavenes i 1767, død på Bugaarden i 1854, lensmann i Sandar. Han var eneste barn på Klavenes og odelsberettiget til denne gård, men da han var en selvstendig natur med sterk virketrang, ønsket han så snart som mulig å få sin egen eiendom, og 26 år gammel kjøpte han Bugaarden. Denne drev han på en mønstergyldig måte. Men skipsbygging og skipsrederi ble etter hvert hans hovedinteresse og i disse virksomheter skapte han seg en posisjon i en grad og av en så solid beskaffenhet, at han fikk et i den norske skipsfart landskjent navn, jfr. „Den norske sjøfarts historie”, bl. a.

bind III, 1ste halvbind, s. 166, videre Finne-Grønn s. 31 flg., Knut Hougen: „Sandefjords historie”, Hans S. I. Bogen: „Framnæs Mek. Værksted”, spesielt s. 49 flg., 66 m. fl. og Berg: „Sandeherred”, s. 377—378. Lensmann Thor Klaveness må i det hele tatt sies å være blitt en sentral skikkelse innen slekten. Det faller derfor naturlig at nærværende bok holdes innenfor rammen av hans descendens. Hans far Aake hadde ingen andre barn. Hans bestefar Tor Aakessøn Klaveness (1720—65) hadde visstnok to sønner, men disse døde begge ugift. Derimot etterlot lensmannens oldefar Aake

Bugaarden, fot. 1950.

Brigg „Hedevig Amalia“ 63 commercelsester, bygget i Kristiansand 1815, reder lensmann Thor Klaveness.

Torssøn Klaveness (1691–1739) seg foruten sønnen Tor også en sønn Lars (f. 1727) som ble gift og også fikk sønner. Det er derfor en teoretisk mulighet for at der i dag kan finnes personer som med rette bærer det gamle slektsnavn uten å komme innenfor rammen av denne bok. Praktisk sannsynlig er det ikke. Finne-Grønn uttaler på s. 74 i sin bok: „I 1751 tilskjøtet nevnte Lars Aakessøn Klaveness sin part i Klavenes til sin eldre bror Tor Aakessøn (1720–65) og hverken Lars eller noen av hans barn ble senere knyttet til den gamle fedrenegård, så videre opplysninger om dem her vil være upåkreket“. De er visstnok forsvunnet og noe slektskapsforhold lar seg neppe lenger påvise.

Av generasjon XIV, lensmannens barn, var samtlige døde da Finne-Grønns slektsbok utkom. Av generasjon XV var atskillige i live. Disse er således ikke ferdig omhandlet i boken. Jeg oppstiller derfor generasjon XV eller snevrere bestemt *lensmann Thor Klaveness' sønnesønner* som utgangspunkt for fremstillingen i nærværende bok. Blant lensmannens gjenlevende barnebarn var også kvinner; av disse er én gren tatt med i denne bok. Antallet av gifte sønnesønner var 8. De ugifte sønnesønner (3) var alle døde da Finne-Grønns bok utkom. Tillegget kommer således til å omfatte 8 agnatiske linjer eller grener av slekten. Innen hver av de 8 grener medtar jeg

den hele descendens, altså også gifte kvinner f. Klaveness med ektefeller og barn. Fagfolk hevder, at man for å unngå at stoffet skal flyte ut, bare skal medta kvinnene tillikemed deres ektefeller, derimot ikke barna m. v. Jeg har imidlertid funnet at rammen i nærværende tilfelle i så fall ville bli for snever. På grunnlag av det utvidede stoff vil det jo med letthet kunne utarbeides agnatiske stamtavler. Finne-Grønn nevner også leilighetsvis barn på spinnesiden, f. eks. s. 65, liksom han som tillegg gir genealogiske opplysninger om inngiftede familier, således familiene Heidemark, Grøn m. fl. Det er jo ikke bare kjennskapet til den agnatiske avstamning som interesserer, men like meget slektens og dens enkelte greners og medlemmers skjebne. En slektsbok er slektens nøkternt avfattede „skjebnebok”.

Jeg takker alle dem som har bidradd med opplysninger og spesielt skipsreder A. F. Klaveness, Lysaker, som har bekostet bokens trykning.

Oslo i september 1950.

Thv. Klaveness
Rådmann

Klavenes, fot. 1950.

Oversikt over slektens generasjoner og tilknytning til ættegården.

For generasjonene I—XIV's vedkommende vises til Finne-Grønns bok, til Lorens Bergs nedenstående utredning og til slektstavlen s. 236 i Bergs „Bygdebok om Sandeherrd”.

Over generasjonene XIII—XV er utarbeidet en egen oversiktstavle (I), trykt som bilag til nærværende bok.

Endelig er det utarbeidet og trykt en tavle over slektens agnatiske grener (II).

Slektsgrenene blir fra generasjon XV av følgende:

Frederik Christian Thorvald Klaveness (1824—83) og hans descendens, „Halsengrenen”.

Henrik Klaveness d. e. (1826—88) og hans descendens. „Gokstadgrenen”.

Wilhelm Klaveness d. e. (1830—74) og hans descendens.

Anton Fredrik Klaveness d. e. (1839—1904) og hans descendens. „Sværdstadgrenen”.

Thorvald Klaveness d. e. (1844—1915) og hans descendens. „Frognerprestgrenen”.

Brødre

Goksjø.

Brødre { Tor Torssøn Klaveness (1841—1925) og hans descendens. „Bjørnumgren 1”.
 Olaus Klaveness (1844—1910) og hans descendens. „Bjørnumgren 2”.
 Mikal Johan Klaveness (1849—1926) og hans descendens. „Virikgrenen”.

Endelig er en kvinneside medtatt: Anne Margrethe Klaveness, g. Svendsen og hennes descendens.

Klaveness-ættens gamle gård **Klavenes**¹ ble omkring år 1700 delt i to. (Lorens Berg s. 235 og Finne-Grønn s. 78). Den i slektsboken omhandlede gamle Klaveness-ætt beholdt den ene halvdel. Også denne del er senere gått ut av slekten. Det skjedde i 1852. De siste medlemmer av slekten som eide gården var Aake Torssøn (1765—1813) og dennes sønnesønn Søren Christian Torssøn (1796—1848). Den sistes enke Bredine Klaveness solgte gården få år etter mannens død, nemlig som nevnt i 1852. Da skjøttet hun hovedbølet til Fredrik Anderssøn Berge, Anders Nilssøn Anholt og Lars Anderssøn Møgenes. De delte eiendommen, og dermed var den sterke oppstykning satt i gang av denne halvdel av Klavenes. Lensmann og skipsreder Thor Klaveness (1767—1854) kom som foran nevnt ikke til å eie Klavenesgården. Hans liv og virke var knyttet til Bugården. Han overlevde sin sønn Søren Christian, men han hadde ved dennes død nådd den høye alder av 81 år, så det var ikke å vente at han skulle kunne treffe de

¹ Gårdens eldste underbruk het Galsrød. Også Gubben ute på neset var underbruk.

skritt som måtte til for å bevare den gamle ættegård for slekten. Søren Christians eneste sønn Frederik Christian Thorvald Klaveness, f. på Klavenes i 1824 gikk til sjøs og bosatte seg på østre Halsen i Tjølling.

Gården Klavenes i Sandar har ifølge matrikkelen gårdsnummer 9. Hovedbølet hadde br.nr. 1. Nå har det br.nr. 5, 21 og 29. For øvrig er det utskilt 37 bruk. Tor Christian Klaveness (1828—98), sønn av Aake Klaveness på Gokstad, kjøpte i 1867 hovedbølet og beholdt det til 1880-årene da han først solgte en del til Mathias Hansen og senere resten til sin brorsønn Ole William Melsom Klaveness. Samtidig kjøpte han Hotvet og flyttet dit. William Klaveness solgte og fraflyttet sitt Klavenes-bruk i 1908. Senere har intet medlem av den gamle Klaveness-ætt vært bruker eller eier av noe bruk av Klavenesgården.

Det nåværende våningshus på hovedbølet som finnes avbildet i nærværende bok ble oppført for ca. 100 år siden. Klaveness-slektens gamle våningshus lå litt sønnafor det nåværende hus og var en stor bygning i fulle to etasjer. Tomten er nå dekket av dyrket mark. Den nåværende eier er enke etter Kristian Klavenes, fru Alvilde Klavenes med sønn Erling Klavenes. Det var disses familie som kjøpte det resterende hovedbølet, g.nr. 9 br.nr. 5, 21 og 29 av William Klaveness i 1908. Denne eiendom utgjør nå ca. 85 mål innmark og 200 mål utmark.

På lensmann Thor Klaveness' **Bugården** står fremdeles, iallfall delvis, det våningshus han bebodde. Etter hans død ble eiendommen på skiftet i 1856 utlagt sønnesønnen førnevnte Frederik Christian Thorvald Klaveness. Han solgte den allerede i 1857 til skipsreder Hans Christian Grøn som videre-solgte en del av den til brødrene Lars og Kristoffer Hanssønner fra Bamle. Det sies at disse delte våningshuset mellom seg på den måten at den ene fikk 1ste etasje og den annen 2nen etasje og flyttet *denne* til en annen tomt hvor han oppførte sitt våningshus. Lensmannens gamle hus med jordeiendom (g.nr. 42 br.nr. 5) eies nå av gårdbruker Tore J. Botne. Huset er påbygd og har fått en ny 2nen etasje. Men 1ste etasje er den gamle og værelsene har den samme dimensjonering og takhøyde som i lensmannens tid. Gamle vakre ovner m. v. finnes også fra den tid. Det gamle kjøkken var nok atskillig større enn det nåværende. I hagen påvises et gammelt bergamott-tre som skal være plantet av lensmannen og på fjellet ovenfor eiendommen finnes levninger av hage- og lysthusanlegg, hvorfra der var vid utsikt. Lensmannens arrestlokale som lå på tunet er nå innredet til bryggerhus. Den solide dør har fremdeles kraftige beslag for 2 hengelåser. Arresten hadde jordgulv og var uten vinduer.

I *Våle* er der også en Klavenesgård, g.nr. 11, som består av 4 bruk. Skrive-måten for denne gård er visstnok Klavnæs. I Haugsbygd pr. Hønefoss har g.nr. 130 br.nr. 16 navnet Klavnæs, men eieren bærer et annet slektsnavn.

Lorens Bergs utredning.

Gjengitt etter „Sandefjords Blad” 1916.

GÅRDEN KLAVENES OG KLAVENESS-ÆTTEN

Ættens historie spenner over 450 år. Det er selveiergårdene som har den beste historie. Brukerne her satt gjerne i tryggere økonomiske kår, så ættekultur og sunn selvfølelse kunne gro. Og ætten kjente seg med sterke bånd knyttet til hjemgården, slapp nødig taket i den, gikk det galt, gjorde de senere iherdige forsøk på å vinne odelsjorden tilbake. På leilendingsgårdene var forholdet løsere, det ble mer flytting.

Her i Sandeherred er **Klavenes** en typisk selveiergård med sjeldsynt god sammenheng i gårdættens historie. Det er utvilsomt sidestykker både her og i grannebygdene, men vi kan ikke påvise dem, fordi kildene svikter. Vi rekker i høyden på lag 300 år tilbake med gårdslektene, og det er jo forholdsvis bra. Men på Klavenes kan vi for det første helt sikkert dokumentere ættens historie tilbake til 1580, og etterpå føre vektige beviser for at samme ætt hadde Klavenes allerede 1450, og kanskje ætten da allerede var gammel her. Vi har derfor rett til å si at Klaveness-ætten kan følges i 450 år.

Klavenes var ikke helt ut selveiergods. Av gårdens skyld $7\frac{1}{2}$ pund smør hørte $1\frac{1}{2}$ pund til Hillestad kirke og $\frac{1}{2}$ pund til Sande prestebord, begge parter visstnok gamle gaver (om den siste vet vi det sikkert). Underbruket Galsrød var adelsgods, eides ca. år 1600 av Jernskjeggene; senere ble det grevegods. Igjen var det $4\frac{1}{2}$ pund smør som gårdens ætt eide, og dermed rådde den over bruksretten.

La oss nå i raske trekk skissere gangen i gårdens og ættens historie. Hovednøkkelen til dens eldste del ligger i et nylig oppdaget brev, skrevet i 1504 av Sandepresten Nils Pederssøn. I brevet gir presten *Paal Reidarssøn* og *Trygge Toressøn* kvittering for innløsning av 2 aurabol jord i Klavenes som Paals far Reidar tidligere hadde skjenket prestebordet. Nå kan vi begynne ættetavlen. Vi nummererer ættleddene.

- I. **Reidar Klavenes**, må ha levd omkring 1450, gav 2 aurabol jord i Klavenes til prestebordet.
- II. **Paal Reidarssøn** er sønn, levde 1504. Som medeier nevnes Trygge Toressøn, antagelig brorsønn. Han er sikkert sønn av den *Tore Reidarssøn* som 1478 omtales og da er lagrettemann i Sandeherred. Denne Tore blir nr. 2. Etter Paal kjenner vi ikke ætlinger.
- III. **Trygge Toressøn** danner 3. utlegg, levde 1504.
- IV. En ukjent sønn eller datter av Trygge som må ha levd i tiden 1525 til 1550. Her får ættetavlen et konstruksjonsledd, men det ukjente individ fremtvinges av sammenhengen.
- V. **Trygge Klavenes**, lagrettemann 1579, fører 1582 prosess med presten Peder Bemundssøn om gamle Reidars gave av 2 aurabol. Trygge som døde omkring 1590 og da hadde voksen sønn, eier altså gården, og da han tydeligvis er oppkalt etter før nevnte Trygge Toressøn fra 1504, viser tidsavstanden at han må være sønnesønn eller dattersønn.
- VI. **Gunnolv Tryggessøn**, bruker 1594—1643. Gift med Ingeborg, død 1667. De hadde sønnen Mikkel og 5 døtre som vi kan følge. Merkelig nok fikk ikke Mikkel gården; han bodde på *Tisle*, døde ca. 1663 og hadde 6 barn, hvoriblant *Hans Mikkelssøn Vaggestad*. Som vi snart skal se kommer ætten og selve Klavenes nå til å gå gjennom et par kvinneledd. Men fra ovennevnte Hans Vaggestad kan derimot flere ekte ætlinger av Klavenesslekten føres ubrutt gjennom mannsledd helt ned til vår tid. Olaves Bjørnumrød var således en (genealogisk sett) helt ekte Klavenesætling, likeså Søren Anderssøn Klinestad som døde 1856 og har nålevende etterkommere.
- VII. **Mari Gunnolvsdatter**, yngste datter av Gunnolv, fikk ættegården. Gift 1. med Ola Arnessøn; 2. med Ingvald Tørssen fra Aasrum. Begge menn døde før Mari som levde helt til 1685. Hun hadde bare datteren Guri Olsdatter som ektet Aake Kristenssøn og bodde på Haugen i Hedrum, hvor de begge døde 1669, altså før Mari Klavenes. Men de etterlot seg to barn, Ola og Ingeborg. Disse tok gamle Mari Klavenes til seg, og de skulle arve gården. Før sin død mistet imidlertid gamle Mari eiendomsretten til Klavenes. Gården ble truet fra henne av futen Klaus Røyem (på Hjertnes), en stygg strek av den ellers nokså skikkelige Røyem.
- VIII. **Guri Olsdatter** Haugen, g. m. Aake Kristenssøn.
- IX. **Ola Aakessøn** og søsteren Ingeborg, gift med *Tore Hanssøn*. De satt etter bestemorens død først som leilendinger på ættegården. Men så tok de opp kamp med Røyems arvinger og vant Klavenes tilbake gjennom en tre-årig prosess 1702 til 1705. Deretter delte de gården. *Olas ætlinger var på Klavenes til 1770*, da den siste, Hans Anderssøn, flyttet til Skallist. *Den nåværende Klavenesætt stammer fra Tore og Ingeborg*. Tore Hanssøn

var sønn av Hans Gogstad, men vokste opp på Bjørnum, for moren hadde som enke giftet seg dit.

- X. **Aake Toressøn**, bruker halve Klavenes 1715—39, var den første av ætten i nyere tid som samlet nevneverdige midler, skjønt han levde i et vanskelig tidsrom.
- XI. **Tore Aakessøn**, bruker 1739—65, stod seg ikke så godt som faren. Hadde 7 barn.
- XII. **Aake Toressøn**, 1765—1813. Gift med Anne, datter av lensmann Tor Trulssøn Bjørnum. Hun levde til 1829.
- XIII. **Tore Aakessøn**, bodde på Bugården¹, ble lensmann etter morfaren på Bjørnum. Hans eldste sønn
- XIV. **Søren Kristian Toressøn** fikk Klavenes og døde der 1848. Han ble siste skudd av stammen som hadde ættegården. Enken Bredine Klavenes solgte nemlig gården 1852 til fremmede.

Det var gått 400 år siden stamfaren Reidar levde (og han var nok ikke ættens førstemann her). Klavenes var blitt kanskje Sandeherreeds mest utpregede slektsgård, ærverdig og minnetung; et bygdehjem som gjennom sekler hadde huset samme livskraftige ætt, under medbør i lyse aldre, under trykk i tunge tider, hadde vært tapt og gjenvunnet.

Et gammelt ættehjem er en verdifull fellesarv, og det er en trist tilfældighet at nettopp som Klaveness-ætten skyter opp i sin rikeste blomstring, glir dens gamle hjemgård over på fremmede hender.

Anm. I en trykt stamtavle kalles både Tore Aakessøn og ætlinger som blir oppkalt etter ham Tor. Det er feil. Ættenavnet på Klavenes var Tore. Også lensmann Klaveness var døpt Tore, og når han selv skrev Thor, var det vel for å ta etter gamle lensmann på Bjørnum.

Lorens Berg.

¹ Bugården med skog og stor tømmerdrift erhvervedes 1536 av Ivar Jenssøn Jernskjeg, som senere — i 1540 — erhvervet og bebygget Fresje (Fritzø), som sank i Farrisvandet natten mellom 2. og 3. september 1653.

Gårdsnavnet og slektsnavnet.

Etter norsk rett kan eieren av en gård på visse vilkår anta dennes navn som slektsnavn. Gården Klavenes gikk som nevnt ut av den opprinnelige slekts eie i 1852 og etter hvert fulgte en nokså sterk oppstyking av gården. Følgelig vokste også antallet av dem som fikk rett til å bære gårdsnavnet som slektsnavn. Kretsen av disse er dog ikke større enn at Klavenes-navnet er rettsbeskyttet som slektsnavn. Det sies at det nå skal være flere i Sandar og også annetsteds som uhjemlet bruker Klavenes-navnet. For å lette kontrollen med bruken av dette vil det derfor bli søkt utarbeidet en fortegnelse over de Klavenes'er (eller Klaveness'er) som ikke tilhører den gamle ætt.

Navneloven av 9. februar 1923 gir nå visse regler for navneforholdene. I „Aftenposten” for 24. mars 1930 har politimester Helge Refsum skrevet en artikkel om hvordan loven praktiseres. Han tar som utgangspunkt lovens regel om at en mann under visse vilkår kan anta som slektsnavn navnet på den gård, det bruk, den plass hans familie har eiet eller brukt, og bemerker at denne regel kunne være bra nok om den hadde hatt en rimelig begrensning, idet den er diktert av et ønske om å skape norske slektsnavn. Etter hvert er det imidlertid blitt en mengde gårdsnavn som forekommer så tallrikt at de er lite skikket som slektsnavn. Navneloven fikk nok også en bestemmelse om at ved dannelsen av nye bruk må ikke i noe tilfelle velges et navn som alt er i bruk som slektsnavn og som ikke hører til de mer utbredte. Men administrasjonen har gjort lite for å innskjerpe og fortolke denne viktige lovbestemmelse. Hertil kommer at en bruker ofte tar seg rett til å anta *gårdsnavnet* istedenfor *brukets* navn som slektsnavn. Her har administrasjonen en oppgave i å veilede de lokale myndigheter. Det er utvilsomt en feil ved den nye navnelov at den ikke forbød antagelse av de gårdsnavn som slektsnavn som alt er i bruk som slektsnavn. Refsum presiserer at etterat navneloven har fremhevet gårds- og bruksnavnene som slektsnavnskilder, bør administrasjonen og domstolene gjøre det de kan for å hindre kaos.

Hva spesielt angår gårdsnavnet Klavenes, skal bemerkes at ordet nes, som danner navnets annen del etter rettskrivningsreglene skrives med én s. Således skrives også gårdsnavnet Klavenes så vel i matrikkelen som på kartene med én s; jfr. også O. Rygh: „Norske gårdsnavne” bind VI, s. 262.

Etter hittil funne dokumenter har medlemmer av den gamle slekt brukt stavemåten Klaveness — altså 2 s'er til slutt — fra midten av det forrige århundre, og innen dettes utgang var der truffet avtale herom innen hele slekten. Denne skrivemåte — Klavenefs eller Klaveness — har senere vært fulgt innen slekten; jfr. Finne-Grønn s. 55 note 1 og vært alminnelig anerkjent. Slekten har vunnet rettsgyldig hevd på den.

Skrivemåten avviker altså fra den vanlige og den var ment å skulle være og har gjennom generasjoner vært et særmerke for dem som tilhører den gamle Klaveness-slekt. Enkelte utenforstående som med rette eller urette bærer slektsnavnet Klavenes har imidlertid i senere tid rettsstridig tillatt seg å føye en s til navnet og satt seg ut over navnelovens bestemte bud om at en staveforandring — selv den minste — bare kan foretas etter oppnådd bevilling (jfr. lovens §§ 7, 9 og 20):

For å søke å forebygge videre utglidning rettet man derfor i september 1931 en henvendelse til førerne av ministerialbøkene og pantebøkene i Sandefjord og omliggende sogn, hvorav hitsettes:

„Undertegnede medlemmer av slekten Klaveness tillater seg herved å gjøre nedenstående henvendelse til hr. sognepresten (sorenskriveren):

Vår slekt har gjennom flere hundre år eiet gården Klavenes i Sandar, jfr. Lorens Berg: „Sandeherred” s. 231 flg. Fra midten av det forrige århundre ble gården gjenstand for en nokså sterk oppstykning og gikk ut av slektens eie, dog således at hovedbølet g.nr. 9 br.nr. 5 m. fl. i årene 1867—1908 atter tilhørte medlemmer av den gamle slekt . . .

. . . Ovennevnte Klaveness-slekt, hvortil undertegnede hører, har for lengst vedtatt å skrive slektens navn Klaveness, altså -ness (eller -nefs) til slutt. Familien utgjør en fast avgrenset slekt, som er nærmere omhandlet i en ved S. H. Finne-Grønn i 1902 utgitt slektsbok over „Slegten Klaveness af Sandeherred i 300 aar”. Slekten teller for tiden ikke særlig mange bærere av navnet. En av slektens fremtredende personligheter var lensmann og skipsreder Thor Klaveness, fra hvem samtlige nålevende representanter nedstammer. Han var født på Klavenes 1767 og døde på Bugården 1854. Blant hans sønnesønner kan nevnes de avdøde, stortingsmann Henrik Klaveness, skipsreder A. F. Klaveness, Sværdstad, sogneprest Thv. Klaveness, Oslo og stortingsmann Olaus Klaveness. Videre har man fra senere tid sønnesønns-sønnene forfatteren Thorolv Klaveness, skipsreder A. F. Klaveness, Lysaker, fhv. direktør i Norges Rederforbund Wilh. Klaveness m. fl.

Ifølge lov og rettspraksis må det antas at nevnte skrivemåte er rettsbeskyttet for vår slekt.

Som det vil forstås vil vi gjerne søke å bevare vårt slektsnavn med den av familien i lange tider benyttede skrivemåte for oss og våre etterkommere. Vi tør derfor henstille til herr sorenskriveren og gjennom Dem til senere innehavere av embetet godhetsfullt å bistå oss heri på den måte, at der i pantebøker og -registre samt i attester og øvrige dokumenter benyttes skrivemåten Klavenes (med en „s”) for så vidt angår de personer som bærer navnet uten å tilhøre den opprinnelige Klaveness-slekt.”

Henvendelsen var undertegnet av skipsrederne A. F. Klaveness, Tor Klaveness og A. Fredrik Klaveness d. y., banksjef Lars Klaveness, forfatteren Thoralf Klaveness, direktør W. Klaveness og rådmann Thv. Klaveness.

Den strafferettslige beskyttelse i navnesaker har man i straffelovens § 337 som lyder: „Med bøter straffes den, som i strid med lov for sitt eget eller sine barns vedkommende forandrer navn eller navnets skrivemåte eller antar noe navn”.

Fortegnelse over gårder i Sandar.

På avtrykk av oversiktskart over Sandar herred er avmerket de gårder som medlemmer av slekten Klaveness har eller har hatt nærmere tilknytning til.

Gårdene er følgende:

Klavenes, ættegården.

Bjørnerød (Odd Klaveness).

Bjørnum (lensmann Thor Klaveness, Tor Torssøn Klaveness f. 1811, Tor Torssøn Klaveness f. 1841, Olaus Klaveness, Thorvald Klaveness f. 1878).

Bugården (lensmann Thor Klaveness).

Fevang (Karen Klaveness f. 1798 og Paul Thoresen, Tora Hedvig Klaveness f. 1835 og Hans Larsen).

Folehavna (A. F. Klaveness, Lysaker).

Framnæs Mek. Værksted.

Gokstad, Nedre (Aake Klaveness f. 1801, Henrik Klaveness).

Haughem (Even Andersen, fru Birthe Marie Klaveness' barndomshjem).

Haukerød (Hans Andersson).

Hem (Helvig Melsom Klaveness' fødested).

Himberg (Guri Torsdr. Klaveness).

Hotvedt (Tor Christian Klaveness).

Huseby (Lars Aakessøn Klaveness f. 1727, Antonette Marie Klaveness f. 1823 og ektefelle Johannes Grøn).

Hvatåker (Anders Mikkelsøn, Even Andersens far. Henrikke Nielsdr. Hvatåkers fødested, gift med Mikal Johan Klaveness).

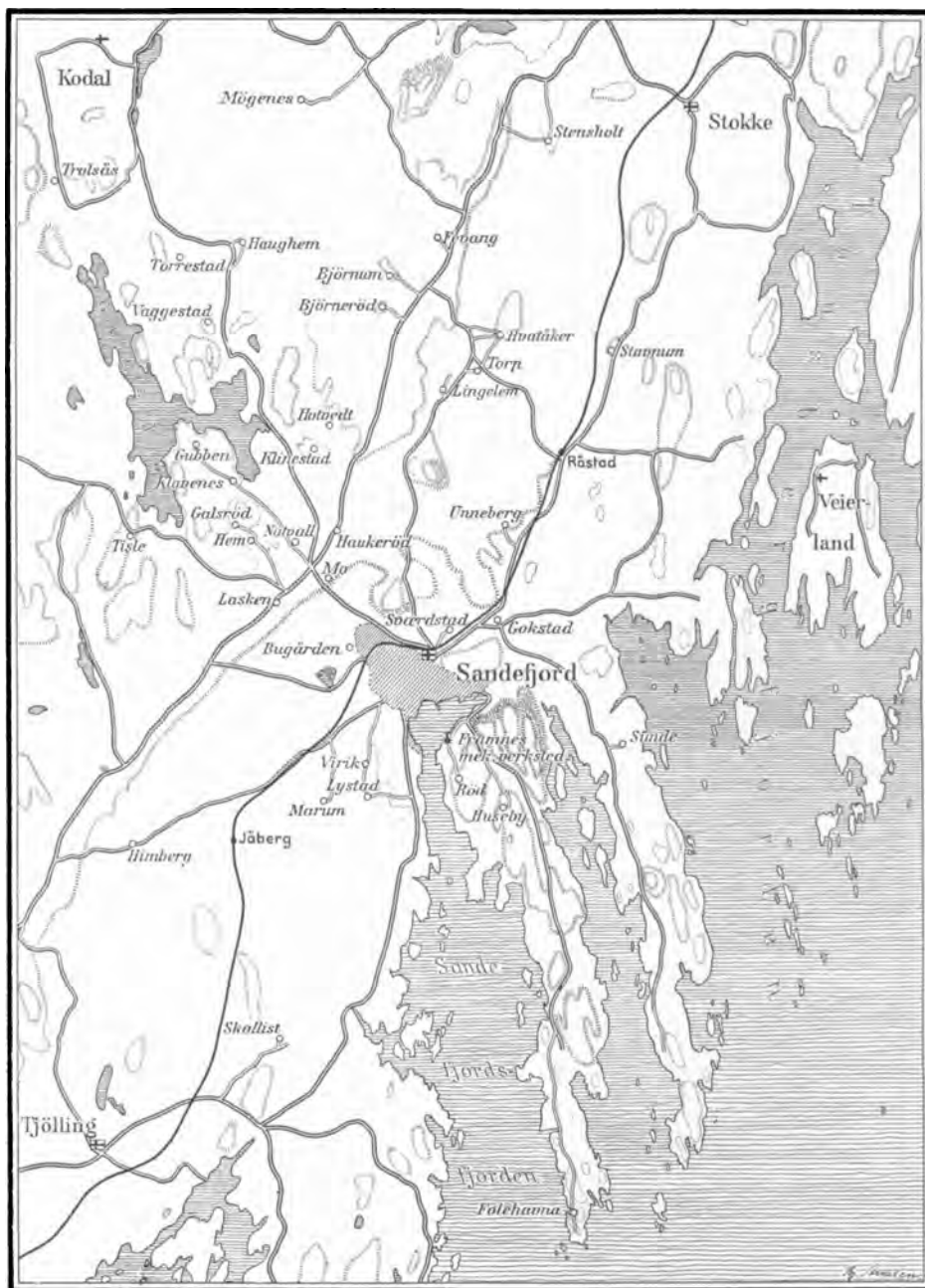
Klinestad (Søren Andersson Klinestad).

Lasken (lensmann Thor Klaveness, Indiana Klaveness og Søren Hansen).

Lingelem (fru Hilda Marie Klaveness' barndomshjem).

Lystad (Ingrid Gunnolvdr. Klaveness, Theodor Klaveness).

- Marum, Nordre (Lars Aakessøn Klaveness f. 1727).
Mo (lensmann Thor Klaveness, Olaus Klaveness).
Møgenæs i Skjee (Anders M. Møgnæs og hustru Baltzine Klaveness).
Natvall (Birgitte Gunnolvsdtr. Klaveness).
Rød, Vestre (lensmann Thor Klaveness).
Skallist, Søndre (Hans Andersson).
Stensholt i Stokke (fru Olaus Klaveness' fødested).
Sunde (Lars Sunde, gift med Antonie Klaveness, Theodor Klaveness).
Sværdstad, Søndre (A. F. Klaveness f. 1839, fru Berit Klaveness Rasmussen).
Tisle (Mikkel Gunnolvsson).
Torp (Ingvald Klaveness).
Torrestad (Aase og Ragnhild Gunnolvsdtr. Klaveness).
Unneberg (Hans Andersson, Anders Olsson).
Vaggestad (Mikkel Gunnolvsen Klaveness, anpart).
Virik, Søndre (Mikal Johan Klaveness, Thor Klaveness f. 1878).

Kart over Sandar.

Forklaringer.

Romertallene angir den generasjon vedkommende person tilhører. Hver person er tillike betegnet med liten bokstav, hvilken angir barnas rekkefølge innen den enkelte familie.

Hvert ektepar har fortløpende nummer (alminnelige arabiske tall) og alle dets barn er oppregnet umiddelbart etter hverandre. De av barna som er blitt gift er deretter oppført på ny og på det sted er alle detaljer vedkommende samme anført. Denne fremgangsmåte gir den beste oversikt. For øvrig er „innrykningssystemet” fulgt.

Lorens Berg hevder at man bør bruke navnet Tore og ikke Tor, da lensmann Klaveness på Bugården skal være døpt Tore. Navnet Tor (Thor) er imidlertid så innarbeidet at jeg har funnet å burde bruke det i denne bok. I lensmannens fornavn medtar jeg *h*, da han selv skrev seg således. Hva nålevende personers navn angår har jeg fulgt den skrivemåte vedkommende selv bruker. Der vil således eksempelvis finnes både Thor og Tor, Thorvald og Torvald, Frederik og Fredrik osv. Når det gjelder personer som er gått over i historien, følger jeg for øvrig Lorens Berg i hans historiske utredning og skriver eksempelvis Tor Aakessøn og Aake Torssøn, Finne-Grønn har brukt skrivemåten Thor Aagesen og Aage Thorsen. Merk den regelmessige veksling mellom navnene Tor og Aake fra ca. 1650 av og 200 år fremover i tiden.

Gårdsnavnet skriver jeg Klavenes og navnet på den gamle slekt skriver jeg Klaveness.

G. (g.) betyr gift.

Som fødested er i alminnelighet anført den kommune hvor fødselen er foregått, uansett om den er foreldrenes bopelskommune eller ikke.

Gokstad, fot. 1950.

Gokstadgrenen.

SKIPSREDER HENRIK KLAVENESS OG HANS DESCENDENS

Nr. 1 XV b. **Henrik Klaveness**, f. 16. april 1826 på Nedre Gokstad i Sandar. Gokstad ligger nordøst for Sandefjord ved veien til Tønsberg. Litt bortenfor har man haugen hvor Gokstadskipet ble funnet. Henrik Klaveness er eldste sønn av den begavede og musikalske Aake Torssøn Klaveness, f. 2. mai 1801 på Bugården. Aake fikk allerede i 1813 — altså 12 år gammel — Nedre Gokstad i foræring av sin far lensmann Thor Klaveness (Lorens Berg: „Sandeherrerd” s. 416), og i bryllupsgave fikk han videre av faren en skonnert på 70 tonn, så man forstår at han hadde sin fars hjerte. Aakes hustru var Antonette Hagemann, i Axel Hagemann: „Militærfamilien Hagemann” 1901 s. 42 benevnt Antoinette Baltzersdatter Hagemann, f. 1. desember 1801 i Sandefjord, gift i Sandar 5. mai 1823 og død i Sandefjord 29. mars 1883. Hun var sterkt religiøs, og det skyldtes nok delvis hennes påvirkning at sønnen Thorvald ble prest.

Henrik Klaveness tok allerede da han bare var 10 år gammel, hyre som skipsgutt, jfr. Finne-Grønn (s. 53) som har en utførlig omtale av ham og hans virksomhet. De senere barneår tilbrakte Henrik på Bugården som barn i huset hos farfaren. Fra 1850 av, altså også under Krimkrigen, fór han som skipsfører, spesielt med „Cyprian” som var bygd på den såkalte „Rødsverven” under

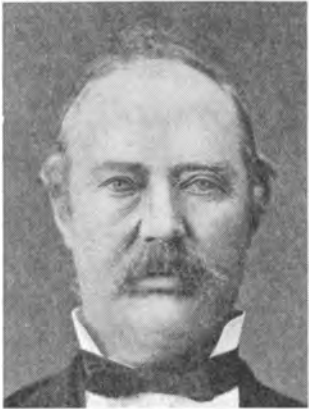

Fru Antonette Klaveness,
f. Hagemann.

Frøken Caroline Klaveness,
Gokstad.

Gokstad, og eiendommen kom på fremmede hender, den samme skjebne som i sin tid var blitt Bugården til del. På Gokstad, g.nr. 48 br.nr. 11, står der et større våningshus som er ca. 90 år gammelt. Det er altså bygd omtrent på den tid da Henrik overtok gården. Den nåværende eier er enkefru Inga Tønnesson. Henrik Klaveness overtok i 1857 også eiendommen Vestre Rød

Skipsreder Henrik Klaveness.

Fru Anne Thorine Klaveness,
f. Engebretsen.

tilsyn av hans far 1851. Faren døde i 1853 og farfaren i 1854. Farens dødsbo viste underskudd; men farfaren var hovedkreditor og det ble ordnet slik at Henrik Klaveness i 1857 overtok Nedre Gokstad i henhold til auksjonsskjøte, og her hadde han sitt hjem inntil sin død 15. april 1888. Etter hans død skilte familien seg med

som farfaren lensmann Thor Klaveness kjøpte av Treschow i 1838 og hvor lensmannen anla „Rødsverven” (Lorens Berg s. 583). Henrik satt dog bare en kort tid med denne eiendom, idet han i 1861 solgte den til Joseph Lyhmann (1825–1915), „pioneren i Sandefjord for moderne teknikk og industri”. Ifølge Bogen: „Framnæs mek.

Værksted” s. 118 solgte Lyhmann i 1865 $\frac{2}{3}$ av Rødsverven til Henrik Klaveness, en handel som skal ha hatt sammenheng med den betydelige skipsbygningsvirksomhet Klaveness’ svigerfar Lars Engebretsen drev på verven i årene utover til 1874. I sistnevnte år solgte Klaveness sin del av verven, jfr. Bogen s. 129. Merk den der siterte kjøpekontrakt og den måte Klaveness skriver sitt navn på under samme: H. Klavenæs.

Hougen karakteriserer Henrik Klaveness' virksomhet slik i sin „Sandefjords historie” II s. 178: „I 1868 oppføres Henrik Klaveness som hovedreder for skonnerten „Salvador” 42 kom 1. Men som partreder finner vi hans navn ved en mengde fartøyer, som disponeres av hans nærmere eller fjernere slektninger eller forretningsvenner. Når man vet hvilken sterkt opptatt mann Henrik Klaveness var, er dette lett forståelig. Foruten sitt gårdsbruk på Gokstad hadde han fullt opp av kommunale og offentlige verv, bl. a. som bygdas ordfører 1863—77 og stortingsmann 1871—76. Og som takstkommissær under jernbaneanlegget i 1870-årene tilbrakte han dager og netter i karjolen. Og dertil skulle han skjøtte sin agentur- og befraktningsforretning og var kasserer i „Sandherreds Sparebank”. For øvrig var Klaveness oppført som hovedreder for „Columbus” 1875 — den strandet på Gottland i 1880 — og „Valkyrien” 1864. I jubileumboken „Sandar Sparebank 1860—1935” er Henrik Klaveness omtalt som direktør (o: medlem av direksjonen) fra 1862—78 og som kasserer 1878—88. Hans billede finnes på s. 39.

G. 1) 17. februar 1860 i Sandar med *Anne Thoringe Engebretsen*, f. 31. juli 1837 på Virik i Sandar, dtr. av skipper, kjøpmann, skipsbygger m. v. Lars Engebretsen, som var født i 1813 på Vindal gård i Vesterøya, nabogård til Vestre Rød, og hustru Anne Pernille Torsdatter, Virik. Anne Thoringe døde på Gokstad 1. august 1880. Hun etterlot seg et vakkert ettermæle.

Henrik Klaveness ligger begravet på Sandar gamle kirkegård som så mange av slekten, således bestefaren lensmann Thor Klaveness, over hvem der er reist en byste, med sønnen Søren Christian på den ene side og sønnen Aake på den andre. Videre Henriks brødre Tor Christian, Wilhelm og Anton Fredrik, forfatteren Thorolv Klaveness m. fl., de fleste med hustru.

I nevnte ekteskap var der 9 barn:

- XVI a. **Antonie Klaveness**, 1861—64.
- XVI b. **Anna Pernille Klaveness**, f. og d. 1862.
- XVI c. **Anna Pernille Klaveness**, f. 18. januar 1864 på Gokstad. Tjente sitt utkomme på forskjellige steder her hjemme og i Amerika og England. En kortere tid elev ved Diakonisseanstalten i Oslo. Likeledes en kortere tid fra 1902 av oversykepleierske ved Grefsen tuberkulosesanatorium. Ugift. Døde på Krohgstøttens sykehus 25. juli 1909.
- XVI d. Thorolv Klaveness, f. 12. april 1866 (nr. 2).
- XVI e. Antonie Klaveness, f. 12. mars 1868, g. Sunde (nr. 12).
- XVI f. Lars Klaveness, f. 17. desember 1869 (nr. 15).

Sykepleierske Anna Klaveness.

XVI g. **Aasta Klaveness**, f. 24. august 1871 på Gokstad. Lærerinne. Døde på Hamar 28. juli 1892 under en ferietur. Begravet på Hamar, men der er reist minneplate over henne på Sandar kirkegård.

XVI h. **Henrik Klaveness**, f. 1873, d. 1874.

XVI i. **Sigfrid Klaveness**, f. 4. februar 1878 på Gokstad. Gjennomgikk Holmestrand lærerseminar. Ble folkeskolelærerinne, først i Larvik, senere i Oslo. Hun døde 1. august 1927. I „Dagbladet”'s nekrolog het det: „Lærerinne ved Vaterland skole frøken Sigfrid Klaveness er plutselig avgått ved døden. Hun skulle i den nærmeste fremtid feire 25-års jubileum som lærerinne. Frøken Klaveness gikk helt opp i sin lærergjerning, men fikk også tid til å ofre seg for sine mange andre interesser. Hennes arbeidskraft var stor og Nordmannsforbundet nøt godt av hennes interesserte og dyktige arbeid i de første 16 år av dets virksomhet. Frøken Klaveness var også sterkt sosialt og politisk interessert. Hun var et par år medlem av styret i Oslo venstrelag og nedla her et stort arbeid for organisasjonen.”

Henrik Klaveness ble annen gang gift 21. august 1881 i Stokke med *Gulline Endresen Refsnes*, f. 19. november 1858 på Spilling i Vigmostad (Nordre Undal), dtr. av gårdbruker John Endresen Refsnes og hustru Aase Rebekka f. Spilling. Etter mannens død bodde fru Klaveness 1½ år på det annet Gokstad, hvoretter hun flyttet til Oslo og bodde på Grønland. I årene 1894—1924 var hun distriktsjordmor på Nesodden med bopel den lengste tid på Jar. I 1924 flyttet hun tilbake til Sandar, hvor hun døde 31. januar 1933.

I dette ekteskap hadde Henrik Klaveness 4 barn:

XVI j. **Henrik Klaveness**, f. 19. november 1881 (nr. 17).

Lærerinne Aasta Klaveness.

Lærerinne Sigfrid Klaveness.

Fru Gulline (Lina) Klaveness, f. Refsnes.

XVI k. **John Klaveness**, f. 17. mars 1883 på Gokstad. Rørleggerlærling. Døde 22. mai 1901 på Jar.

XVI l. Aake Klaveness, f. 10. januar 1885 (nr. 18).

XVI m. Wilhelm Klaveness, f. 12. juni 1887 (nr. 22).

Nr. 2 (fra 1 d) XVI **Thoralv Klaveness**, f. 12. april 1866 på Gokstad. Et par år til sjøs, deretter på gymnasium i Oslo. Fra 1890—1906 eier og redaktør av venstrebladet „Vestfold” i Sandefjord og øvet som sådan betydelig politisk innflytelse. I sine ledere viste han at han hadde meget på hjertet og de hadde stor slagkraft. Som taler var han landskjent. Han arbeidet for sin by og var bl. a. med på opprettelsen av Sandefjords bymuseum, som han regnes for stifter av. I Lorens Bergs bok „Sandeherred” har han skrevet artikkelen: „Sandeherred, dets natur, folk og folkelynne”. Hans hu stod først og fremst til forfattergjerningen. Han skrev mange bøker, romaner og fortellinger, skuespill og dikt. Allerede i 1895 utgav han romanen „Blandt Rødhuder” og i 1898 „Digte”. Særlig griper hans naturskildringer en ved sin ekthet og intimitet som f. eks. i „Under åpen himmel”. Av Arne Kildals biografi over Thoralv Klaveness i „Norsk biografisk leksikon”, bd. VII (1936) hitsettes: „Klaveness’ bøker er preget av en kraftig og personlig stil. Størst betydning har hans store illustrerte verk „Det norske Amerika. Blandt utvandrede nordmænd” (1904) hatt, idet det for første gang på en slående og overbevisende måte henledet oppmerksomheten på at det levde et Norge også utenfor fedrelandets grenser. Var 1903 tildelt Statens forfatterstipendium, og benyttet det til en omfattende reise gjennom de „norske” strøk i Amerika vinteren 1903—04. I sin bok fremholdt han ønskeligheten av at det måtte bli større kontakt mellom våre utflyttede landsmenn og hjemlandet, og ble derved den første talsmann for en varig sammenslutning mellom nordmenn hjemme og ute, en tanke som få år senere (1907) ledet til organisasjonen av „Nordmannsforbundet”. Klaveness ble dets første sekretær og virket i den stilling til 1910. Under et senere besøk i Amerika overrakte han våre landsmenn derover som gave Vigelands statue av Henrik Wergeland. Under sine reiser til utflyttede landsmenn har han holdt en lang rekke taler og foredrag om Norge og norske forhold. — Han er en av stifterne av „Norges frilyndte ungdomsbevegelse” og deltok langt opp i årene med presseinnlegg om emner som var fremme i den offentlige diskusjon. Hans innlegg kunne ha brodd — og undertiden være preget av bitterhet, som f. eks. inseratet i „Aftenposten” for 19. mars 1926 hvor han hilser Det nye teater velkommen som en livsbetingelse for vår dramatiske litteratur — vel nærmest foranlediget ved Nationaltheatrets refusjon av hans drama „Livets vei”.

Han var også med å stifte selskapet „Ny jord” og „Vinje bondelag”, hvis formann han var til sin død.

Forfatteren
Thorolv Klaveness.

Fru Hilda Klaveness,
f. Hansen.

På hans 60-års dag skrev „Tidens Tegn” bl. a. følgende: „Klaveness er en personlighet, en mann som aldri har gått på akkord med sin overbevisning, og utrustet med sjeldne evner og en veldig arbeidskraft. Han er ofte blitt misforstått og hans polemikk har skaffet ham uvenner. Men alle, både venner og uvenner, har alltid respek-

tert hans motiver og beundret den fryktløshet hvormed han kjempet for sitt.” Ved hans død i 1937 skrev „Tidens Tegn”: „Klaveness var i 1925 en av Fedrelandslagets stiftere. Et langt liv i norskhetens tjeneste gjorde det den gangen naturlig å få nettopp ham med i denne bevegelse, hvor hans utmerkede evner som taler kom til sin fulle rett, og hvor han gikk inn med all den begeistring som var hans person’ige aktivum. Det er karakteristisk at han i unionstiden var en av de store forkjempere for det rene norske flagg.”

Klaveness kjøpte eiendommen Sæli i Seljord ved skjøte tinglyst 7. juni 1916 og flyttet hertil. Han solgte den igjen i 1917 til skipsreder A. F. Klaveness, Lysaker, men fortsatte å bo der i ca. 3 år og førte tilsyn med den. Ved skjøte tinglyst 12. oktober 1920 kjøpte Thorolv Klaveness den vakre fjellgård Vinjerui, g.nr. 67 br.nr. 4 i Vinje, som han flyttet til samme høst, og hvor han levde som gårdbruker til sin død. Gården ble i 1928 tilskjøtet sønnen Stein og i 1938 solgt til den svenske bankdirektør Åke Bratt. Klaveness døde 2. februar 1937 på Fylkessykehuset i Skien etterat operasjon forgjeves hadde vært forsøkt et halvt års tid tidligere.

Gift 1) 26. februar 1887 i Oslo med *Hilda Hansen*, f. 30. september 1867 i Sandar, dtr. av skipsfører Kristen Hansen (f. 11. november 1834 i Lahelle, d. 30. august 1922) og hustru Marie (f. 11. september 1837 på Halsen, d. 1919). For redning av et fransk skipsmannskap under farefulle omstendigheter fikk Hansen i 1875 medalje av den franske regjering og meget rosende omtale i den franske presse. Hansen og hustru bodde på Østre Freberg i Sandar hvor de hadde eiendom. Klaveness’ bosatte seg i 1887 i Dølebakken i Sandar. Fru Klaveness døde 20. mars 1903 i Sandefjord etter lengre tids sykelighet. — 6 barn:
XVII a. Skuld Klaveness, f. 3. juli 1887, g. Taanevig (nr. 3).
XVII b. Varg Klaveness, f. 1. februar 1889 (nr. 5).

XVII c. **Liv Klaveness**, f. 1. desember 1890 i Sandefjord. Middelskoleeksamen i Sandefjord. Stelte huset for sin far. Senere kontorpost i Oslo, hvor hun ble angrepet av spanskesyken og døde på Ullevål sykehus 29. september 1918. Hun var en ualminnelig søt og elskelig ung pike. Ugift.

XVII d. **Frikk Klaveness**, f. 11. mai 1893 (nr. 8).

XVII e. **Stein Klaveness**, f. 4. februar 1895 i Sandefjord. Sjømann. Skipsførereksamen. Kaptein på Klaveness-skipene „Mandeville”, „Steinstad”, „Stiklestad” og „Seirstad”. Vinteren 1925 brakk „Stiklestad” propellakselen i Atlanterhavet og skipet drev omkring i 6 uker. For utmerket utført arbeid under denne vanskelige situasjon fikk Klaveness av skipets assurandører gullur og kjede som erkjentlighetsgave. Oppholdt seg senere meget i Telemark. Han døde 26. mars 1942 på Preståsen tuberkulosehjem, innlagt her fra Nissedal som bopel. Bisatt i Tønsberg krematorium. Ugift.

XVII f. **Tøkk Helene Klaveness**, f. 5. januar 1897, g. Arbo Høeg (nr. 10).

G. 2) 6. september 1913 i Horten med *Maien Elisabeth Sande*, f. 6. september 1888 i Horten, dtr. av artillerifyrverker ved Marinens hovedverft Gustaf Arentz Sande og hustru Ida Mathilde f. Madsen. Etter alminnelig skolegang gjennomgikk fru Klaveness husmorskole og tok i flere år undervisning i sang. Var også en tid elev ved Nationaltheatret. Klaveness og hun kjøpte villa „Sjøglytt” ved Sølvkronen og bodde her noen få år idet Klaveness i 1916 flyttet til Telemark. Ekteskapet ble oppløst 2. mars 1921. Fru Klaveness bodde i Horten, Torvgaten 6, hvilken eiendom hun eiet halvdelen av, og hvor hun har bodd „i alle år” ifølge melding fra Hortens folkeregister som ble opprettet i 1930. Hun har i de siste år vært syk og sengeliggende. — Fru Maien Klaveness døde 24. november 1950. — 1 barn:

XVII g. **Thora Klaveness**, f. 23. april 1915, g. Scheen (nr. 11).

Nr. 3 (fra 2 a) XVII **Skuld Klaveness**, f. 3. juli 1887 på Fødselsklinikken i Oslo. Hennes far påstod at hennes fødsel var skyld i at han strøk i engelsk

Frøken Liv Klaveness
(1890—1918).

Fru Maien Klaveness, f. Sande.

Fru Skuld Taanevig,
f. Klaveness.

Lærer Hans Taanevig.

til artium dagen før. I 1904 ble hun opptatt som elev ved „Göteborgs spädbarnskrubbor” og arbeidet innen spebarnspleien i Göteborg helt til 1912, fra 1908 av som bestyrerinne ved et spebarnshjem.

G. 9. november 1912 i Frogner kirke, Oslo, med lærer *Hans Alfred Taanevig*, f. 31. juli 1877 på Tånevik i

Søgne pr. Kristiansand, sønn av skipsfører Jens Hansen, Tånevik gård, og hustru Mathilde. Uteksaminert fra Kristiansands lærerskole 1899. Statens sang- og gymnastikk-kursus 1902. Statens sangkursus 1915. Fra 1899—1910 lærer på henholdsvis Tånevik, Mandal og Drammen skoler. I årene 1910—20 lærer ved Oslo folkeskole. Og fra 1920 atter lærer i hjembygda, idet han samtidig overtok farsgården Tånevik. Hans store spesialinteresse var musikken. Således var han kantor ved Strømsø kirke og leder av flere guttemusikkkorps i Oslo samt dirigent for sangkor. Har komponert barnesanger samt et verk for mannskor med tittel „Fredsbøn”. Taanevig døde 25. april 1944 på Kristiansands sykehus. Enken overtok da gården og gårdsdriften hvilket arbeid hun trives og føler glede ved. — 4 barn:

- XVIII a. **Hans Kaare Taanevig**, f. 30. august 1913 i Oslo. Radiotelegrafist. Ugift. Bopel Tånevik.
- XVIII b. **Marit Taanevig**, f. 8. desember 1914, g. Jensen (nr. 4).
- XVIII c. **Thorolv Taanevig**, f. 16. august 1923 på Tånevik. Radiotelegrafist. Hvalfanger hos A/S Thor Dahl. Ugift. Bopel Tånevik.
- XVIII d. **Egil Taanevig**, f. 13. juli 1929 på Tånevik. Radiotelegrafist. Hvalfanger hos A/S v. d. Lippe, Tønsberg. Ugift. Bopel Tånevik.

Nr. 4 (fra 3 b) XVIII **Marit Taanevig**, f. 8. desember 1914 i Oslo. G. 16. mars 1940 i Mandal med sekretær *Wilhelm Jensen*, f. 11. august 1911 i Mandal. Begge interessert i sang.

3 barn:

- XIX a. **Liv Jensen**, f. 26. mai 1942.
- XIX b. **Trygve Wilhelm Jensen**, f. 26. november 1945.
- XIX c. **Kaare Jensen**, f. 1. juli 1949.

Nr. 5 (fra 2 b) XVII Varg Klaveness, f. 1. februar 1889 i Sandar (Dølebakken). Drog til sjøs da han var 14 år gammel. Tok skippereksamen omkring 1912. I en årrekke seilte han for A. F. Klaveness & Co., bl. a. som 1ste styrmann på „Stiklestad” i begynnelsen av første verdenskrig. Ble syk ved juletider 1914 og innlagt på sykehus i

Førstestyrmann Varg Klaveness.

Fru Nelly Sofie Klaveness, f. Sande.

Göteborg, hvor hans hustru pleiet ham, før han kunne reise hjem til Norge. Flyttet senere til Seljord, Telemark, hvor han døde 15. september 1920.

G. 12. mai 1914 i sjømannskirken i North Shields (sjømannsprest Niels Steen) med *Nelly Sofie Reuter Sande*, f. 17. august 1892 i Oslo, dtr. av disponent Gustav Albert Sande, Oslo (f. 1870 i Horten, d. 1945 i Oslo) og hustru Nathalie Lovise f. Reuter (1868—1942). Middelskoleeksamen. Ettårig handelskole og 3 års språkundervisning. Etter mannens død har hun drevet forretning i Oslo i 10 år samt pensjonat. I 1946 flyttet hun på landet og bor siden 1949 i Eidsvoll på Dokken sammen med sin datter. Er sykelig. — 2 barn:

XVIII a. Steffy Nelly Klaveness, f. 3. april 1945, g. Larsen (nr. 6).

XVIII b. Varg Klaveness, f. 9. juni 1920 (nr. 7).

Nr. 6 (fra 5 a) XVIII Steffy Nelly Klaveness, f. 3. april 1915 i Oslo. Har tatt undervisning i språk, videre i tegning ved Statens håndverks- og kunstindustriskole, samt i musikk og sang på Musikkonservatoriet og hos Marta Westby. Etter sitt ekteskap har hun sammen med sin mor drevet pensjonat og forpaktet gård i Østre Slidre. Nåværende bopel Dokken, Eidsvoll.

G. 1) 14. desember 1939 i Oslo med direktør *Sigurd Larsen*, f. 2. oktober 1883 i Rygge, sønn av hotelleier Emil Laurits Larsen (1854—1918) og hustru Karoline f. Andersen (1860—1919). Hotellfagskole, har oppholdt seg i Berchholt, Friedewald, Dresden 1902. I 1916 ansatt som adm. direktør for A/S Grand hotell, Oslo, hvilken stilling han har fratrudd. Ridder av 1ste kl. av den Svenske Vasaorden. Ekteskapet oppløst. — 4 barn:

XIX a. Steffi¹ Sigrun Larsen, f. 22. februar 1937 i Oslo.

¹ Familien bruker her stavemåten Steffi.

XIX b. **Eva Leni Larsen**, f. 9. mai 1939 i Göteborg.

XIX c. **Ellen Katrine Larsen**, f. 21. mai 1941 i Oslo.

Anm. Direktør Sigurd Larsen var første gang gift 1911, med Yvonne Palisse, f. 15. september 1889, dtr. av juveler i Biarritz Lafage Palisse og hadde i dette ekteskap sønnen Gaston Larsen, nåværende direktør for Grand hotell. Fru Yvonne Larsen omkom ved bilulykke.

Fru Steffy Larsen har videre opplyst at hun ble gift 2nen gang 23. desember 1943 i Oslo med John Gahrmaker, f. 27. juli 1917 i Trondheim, d. 26. mai 1944. Kontormann i rederibedrift. Sønn av lokomotivkontrollør Magnus Gahrmaker (f. 21. april 1893) og hustru Laura Margrethe, f. Skancke (f. 1889), bopel Oslo. — 1 barn:

XIX d. **John-Varg Gahrmaker**, f. 18. juni 1944 i Jevnaker.

Nr. 7 (fra 5 b) XVIII **Varg Klaveness**, f. 9. juni 1920 i Seljord. Danser og artist i Oslo. Etter krigen sveiser på Wee gård i Norderhov.

G. 23. desember 1949 med **Randi Solveig Ingebretsen**, f. 15. februar 1923 i Oslo, dtr. av kjørekar Arthur Ingebretsen (1900—39) og hustru Bertha Hjørdis Helene f. Andresen (f. 1903). En tid ekspeditrise og syerske, i 1948 pakkerske ved Freia Sjokoladefabrikk A/S. — 1 barn:

XIX a. **Varg Klaveness**, f. 12. mars 1950 i Sørurn (Romerike).

Anm. Fru Klaveness ble første gang gift 4. mars 1944 med elektriker Frank Amundsen, f. 1917 i Oslo, og hadde i dette ekteskap sønnen Roar Amundsen, f. 12. juli 1946 i Oslo. Ekteskapet oppløst 16. november 1949.

Nr. 8 (fra 2 d) XVII **Frikk Klaveness**, f. 11. mai 1893 i Sandefjord. Middel-skole. Tidlig til sjøs. Styrmannsskole. Skipsførereksamen ved Sjømannsskolen i Oslo 1924. Radiotelegrafisteksamen. Gjennomgikk gradene og ble skipskaptein. Ble syk under sjøreise, kom inn til Gävle, Sverige, og døde 14. januar 1932.

G. 3. juli 1925 i Uranienborg kirke med **Dagmar Cecilie Aamodt**, f. 3. mai 1892 på Lillestrøm. Middelskole og 3-årig lærerskoleeksamen, dtr. av kjøp-mann Joh. T. Aamodt (1853—1929) og hustru Emilie Antonette f. Selmer (1863—1918). Klaveness og hustru bodde først i ca. 4 år på Lillestrøm, senere på Tåsen i V. Aker, hvor den siste nå bor. — 1 barn:

XVIII a. Liv Klaveness (nr. 9).

Nr. 9 (fra 8 a) XVIII **Liv Klaveness**, f. 5. mai 1926 på dr. Benestads klinikk i Oslo. Examen artium 1945, har gjennomgått husmorskole, syskole og den kvinnelige sekretærlinje på Oslo handelsgymnasium. Er stenograf. Deltar ivrig i speiderbevegelsen.

G. 4. februar 1950 i V. Aker med politikonstabel **Arvid Ingjald Strand**, f. 5. oktober 1920 i Torpa, sønn av avdøde småbruker Harald Strand i Snerthingdal og hustru Anna, f. 3. desember 1889, bopel Engeseth småbruk, Snerthingdal.

Nr. 10 (fra 2 f) XVII

Tøkk Helene Klaveness, f. 5. januar 1897 i Sandefjord. Handels-skole, en kort tid ansatt i Norske Reassurancelskab A/S.

G. 4. mai 1918 i Sandefjord med konsul *Sigurd Arbo Høeg*, f. 21. september 1889 i Larvik, sønn av konsul Ths. Arbo Høeg (1852–1930) og hustru Sigrd

Fru Tøkk Høeg, f. Klaveness.

Konsul S. Arbo Høeg.

f. Bugge (1862–1945). Han har middelskoleeksamen, Oslo 2-årige kommunale handelsgymnasium 1906–08, dispasjøreksamen 1916, 3 $\frac{1}{2}$ år i Glasgow, Newcastle, Honfleur og Hamburg i skipsmegler- og trelastforretninger samt 2 år som sekretær ved hvalstasjon i Kapp-kolonien. Ansatt 1 år i sjøforsikrings-selskap i Oslo. Fra 1916 i farens forretning i Larvik, Ths. Arbo Høeg & Co., opprettet i 1886, hvilken han overtok sammen med broren Ths. Arbo Høeg ved farens død 1930. Firmaet driver forretning som skipsmegler, dampskips-ekspeditør, kullimportør, assuranceagent. Formann i Larvik Handelsstands Forening 1932–37 og 1939–47, dens æresmedlem fra 1949. Medlem av Norges Handelsstands Forbunds styre 1933–38 og av dets råd fra 1932. Medlem av Larviks forliksråd. Dansk visekonsul fra 1932. Ridder av Dannebrogordenen. Har skrevet slektsboken „Familien Høeg fra Drammen” (Larvik 1940). Reiser gjerne, vil gjerne se og lese om kunst og gotiske bygninger. — 2 barn:

XVIII a. **Thomas Arbo Høeg**, f. 29. april 1920 i Larvik. Examen artium, handelsskole, utdannelse for å bli skipsmegler. Opphold i Tyskland og Sverige. Døde 20. oktober 1943 i Oslo, begravet i Larvik. Opprettet før sin død et legat, stort kr. 9000, for tuberkulose.

XVIII b. **Stein Høeg**, f. 16. juli 1925 i Larvik, døde 30. oktober 1925 i Larvik. Fru Høeg døde 15. mai 1937 på Vestfold fylkessykehus i Tønsberg. Hun er begravet i Larvik.

Nr. 11 (fra 2 g) XVII Thora Klaveness, f. 23. april 1915 i Horten. Middel-skoleeksamen i Horten, 2-årig handelsgymnasium i Sandefjord. Husmorskole. Flere års opphold i England og Frankrike. Stenograf og bokholder ca. 1 $\frac{1}{2}$ år i Oslo, hvortil hun flyttet høsten 1936.

G. 1. oktober 1938 ved Den norske legasjon i Paris med marineoffiser *Sigurd Sigurdson Scheen*, f. 16. juli 1912 i Tromsø, sønn av marinekaptein og overlos

Hydrograf Sigurd Scheen.

Fru Thora Scheen,
f. Klaveness.

Sigurd Scheen (f. 1877 i Risør, d. 1919 i Oslo) og hustru Hjerdis f. Sverdrup (f. 1881 i Oslo). Examen artium, 4 år på Sjøkrigsskolen i Horten og vernepliktig offiser 1936, nå vernepliktig kapteinløytnant. I 1937 ansatt i Norges sjøkartverk. Med stipendium studerte han i 1½ år hydrografi ved „Service Hydrographique de la

Marine” i Paris. Er nå sjef for Kartutgivelseskontoret. Bopel Oslo. — 2 barn:

XVIII a. **Sigurd Ulrik Klaveness Scheen**, f. 9. august 1944 i Oslo.

XVIII b. **Elisabeth Klaveness Scheen**, f. 25. mars 1946 i Oslo.

Agent Lars Sunde.

Fru Antonie Sunde,
f. Klaveness.

Nr. 12 (fra 1 e) XVI **Antonie Klaveness**, f. 12. mars 1868 på Gokstad.

G. 6. mars 1889 i Oslo med kjøpmann og agent, reisende for brødrene Ingebretsen i Oslo, **Lars Sunde**, f. 21. september 1865 på Sunde i Sandar, sønn av skipsfører Antoni Larsen og hustru Marie f. Jakobsen. Lars Sunde og hustru hadde den

lengste tid sitt hjem i Tønsberg hvor de begge døde, hun 26. oktober 1932 (bisatt i Krematoriet i Oslo), han 4. mai 1935. — 2 barn:

XVII a. **Torodd Sunde**, f. 27. november 1890 (nr. 13).

XVII b. **Ragnar Sunde**, f. 15. juni 1892 (nr. 14).

Nr. 13 (fra 12 a) XVII **Torodd Sunde**, f. 27. november 1890 i Oslo. Eksamen ved Oslo handelsgymnasium 1909. Kontorsjef hos Krag & Co. A/S, Oslo,

1919—31 og direktør i samme firma fra 1931. Arbeider med oversjøisk transport vesentlig av trelast fra Sverige og Finland. Arbeidet i trelastbransjen i utlandet, herunder Australia 1913—19.

Medlem av styret i Norske Oversjøiske Eksportørers Forening i flere år, formann 1944—48. I flere år medlem av styret i Oslo Handelsstands Forening, av O. H. F.s Råd og O. H. F.s Femtimannsutvalg. Medlem av Norges Handelsstands Forbunds styre og arbeidsutvalg fra 1945. Medlem av Norges Eksportråds styre og arbeidsutvalg samt viseformann fra 1948. Medlem av styret i Den Merkantile Klub, og formann 1937—38. Den Merkantile Klubs representant i Oslo Handelskammer 1940—46. Medlem av „Morgenposten”s representantskap 1940 og av styret fra 1941. Formann i styret i A/S Oslo Reklame Industri fra 1935. Medlem av styret i Oslo Handelsgymnasium fra 1945, av styret i Oslo Akademi for Næringslivet fra 1947, og av Undervisningsnemnda for handelsgymnasiene fra 1949. — Innehaver av Den Merkantile Klubs orden „Den gylne veksel”. Hans spesielle interesse er hagearbeid og jordbruk.

G. 30. august 1924 i Nøtterø kirke med *Olga Elisabeth Røed*, f. 25. september 1892 på Nøtterøy, dtr. av gårdbruker Charles Røed, Frogner gård på Nøtterøy (1865—1931) og hustru Andrea, f. Breda (1863—1941). Sunde og hustru har overtatt nevnte Frogner gård, men har sin bolig på Vettakollen, Gulleråsveien 18. — 3 barn:

- XVIII a. **Ingrid Elisabeth Sunde**, f. 9. oktober 1925 i Oslo. Examen artium Riis skole 1944. Studerer kjemi.
- XVIII b. **Vera Sunde**, f. 9. august 1928 i Oslo. Examen artium Riis skole 1947. Eksamen ved Oslo handelsgymnasiums sekretærlinje 1949. Sekretær.
- XVIII c. **Ragnhild Antonie Sunde**, f. 5. juni 1930 i Oslo. Eksamen ved Oslo handelsgymnasium 1949 og dettes høyere avdeling 1950.

Nr. 14 (fra 12 b) XVII **Ragnar Sunde**, f. 15. juni 1892 i Oslo. Middelskoleeksamen i Tønsberg 1909. Avgangseksamen ved Oslo handelsgymnasium 1911. Ansatt på forretningskontorer bl. a. i trelastfirmaet Krag & Co. A/S. Startet i 1926 egen agenturforretning i Tønsberg som han fremdeles driver.

G. 10. oktober 1934 med *Marie Helgesen*, f. 30. juni 1912 på Tjømmø, pleiedatter av maskinist August Helgesen (fra Sem i Vestfold) og hustru Sigrid f. Joenson (fra Færøyane). — 2 barn:

- XVIII a. **Liv Sunde**, f. 13. november 1935 på Presterød pr. Tønsberg.
- XVIII b. **Lars Sunde**, f. 8. oktober 1948 i Tønsberg.

Nr. 15 (fra 1 f) XVI **Lars Klaveness**, f. 17. desember 1869 på Gokstad. Han var først i ca. 12 år assistent og bokholder m. v. i Sandeherred sparebank, deretter fra 1. august 1897—1916 banksjef for Aktiekreditbanken i Sandefjord. Han var agent for Compania Argentina de Pesca S. A., Buenos Aires, fra

Konsul Lars Klaveness.

Fru Alma Klaveness,
f. Halvorsen.

selskapets start i 1904. I 1927 gikk selskapets agentur over til firma L. Klaveness A/S, hvor han var seniorsjef inn-til sin død. Compania Argentina de Pesca har drevet hvalfangst fra landstasjonen på Sør-Georgia fra starten. C. A. Larsen tok initiativet til stiftelsen av selskapet, som var det første som opptok moderne hvalfangst i

Sørishavet (Hougen II s. 388). Direksjonsmedlem i den nystiftede Sandefjords Bryggeri og Mineralvandfabrik 1900, likeså i A/S Vera Fettraffineri 1913—19 (Hougen s. 405). Formann i styret for Vera Fabrikker A/S fra selskapets stiftelse i 1932, medlem av, senere ordfører i representantskapet for Sandar Fabrikker A/S fra selskapets stiftelse i 1935, begge deler til sin død.

Klaveness bodde noen år i Sandefjord. Da han hadde bygd sitt hjem „Pyntestuen” i Sandar flyttet han dit i 1906. Mens han bodde i byen ble det lagt sterkt beslag på hans arbeidskraft og hans innsikt i det kommunale liv spesielt under byens gjenreisning etter den store brann 16. mars 1900. Etterat han som nevnt var flyttet tilbake til bygden, var han meget med i det kommunale liv her. Han var således medlem av Sandar herredsstyre og bygdens ordfører 1929—31. Han var medlem av styret for fylkets sykehus og av skattestyret m. v., likeledes i en årrekke en ivrig og dyktig kirkeverge. Klaveness var argentinsk visekonsul fra 1928. — Han var en ekte Sandargutt som kjente bygden og byen ut og inn. Han var en stor humorist og full av anekdoter. Særinteresser: jakt og fiske. Avbildet i Hougen II s. 407.

G. 16. mars 1897 i Oslo kirke (nå Gamlebyen) med *Alma Halvorsen*, f. 2. mai 1867 i Sandefjord, dtr. av skipsfører og senere skipsreder på Lunden i Sandefjord Ole Halvorsen (f. 1824 på Kleppan i Stokke) og hustru Hedvig Olava Thoresen.

De førte et gjestfritt hus. Han døde 20. mars 1947, og hun 8. august 1950 etter lengre tids sykdom. De har ved testament opprettet et par større legater. Det ene er på kr. 100 000 og skal gå til videreutdanning av ungdom bosatt i Sandar. Det annet skal gå til støtte for menn, kvinner eller foreldreløse barn, bosatt i Sandar. — 1 datter, adoptert i 1911:

XVII a. Esther Sophie Klaveness, f. 23. juli 1910 (nr. 16).

Nr. 16 (fra 15 a) XVII **Esther Sophie Klaveness**, f. 23. juli 1910 i Oslo. Middelskole i Sandefjord, klosteskole i Belgia 1 år, Rosenvilde husmorskole, Halling språkakademi 1 år. Opphold i London hvor hun tok eksamen ved Polytechnical School. Ett år på handelsgymnasium hjemme. Nå bopel i Oslo.

G. 30. november 1935 i Sandar med o.r.sakfører *Ivar Hesselberg*, f. 9. desember 1904 i Tjølling, sønn av o.r.sakfører i Larvik Fredrik Magnus Hesselberg (1874—1948) og hustru Kristina Haslund, f. Pharo (1876—1949). Examen artium 1923, cand. jur. 1927, o.r.sakfører 1932, praktiserer og bor i Larvik. — 1 barn: XVIII a. **Lars Magnus Hesselberg**, f. 12. februar 1939 i Oslo.

Nr. 17 (fra 1 j) XVI **Henrik Klaveness**, f. 19. november 1881 på Gokstad. Styrmannseksamen i Sandefjord 1903. Var meget på hvalfangst ved Sør-Georgia, bl. a. som kaptein på F/S „Ems”. I krigsårene 1914—18 hadde han liten anledning til å komme hjem. Bodde en tid på gården Nord-Flateby på Nesodden og bygde eget hus på Nesodden kort før sin død. Han døde 30. juni 1920 etter et kort sykeleie.

G. 28. august 1913 med *Aagot Marie Strømstedt*, f. 22. september 1886 i Frogn, dtr. av gårdbruker og landhandler Peder Strømstedt, eier av gården Sagstua i Frogn (f. i Värmland) og hustru Kristine Anderson, fra Töcksmark i Värmland. Fru Klaveness flyttet i 1924 til Oppegård. — 1 barn:

XVII a. **Ruth Klaveness**, f. 21. juni 1913 i Oslo (Trondheimsveien). Middelskoleeksamen 1930. Kursus i søm ved Statens kvinnelige industriskole 1934—35, ettårig dagkursus på Otto Treiders Handelsskole 1946—47. Fra 1947 ansatt i Det norske Garantiselskap A/S samtidig som hun steller huset for sin stefar. Ugift.

Anm. Fru Aagot Klaveness ble 1. august 1925 gift i Nesodden kirke med

Fru Aagot Klaveness,
f. Strømstedt.

Hvalfanger Henrik Klaveness.

Frøken Ruth Klaveness.

elektromontør Arvid Sverre Johansen Bohmann, tidligere svensk, nå norsk statsborger. Ingen barn i dette ekteskap. Hun døde på Brusli, Oppegård, 20. november 1932.

Nr. 18 (fra 11) **XVI Aake Klaveness**, f. 10. januar 1885 på Gokstad. Gikk til sjøs i 14-års alderen. I Sør-Afrika 1901—05, hvor han bl. a. en tid var ansatt ved sporveien i Kappstaden, og deltok i boerkrigen på engelsk side i 1½ år. Tok styrmannseksamen og seilte som styrmann i mange år på forskjellige norske båter, en kort tid som kaptein. Hans hustru opplyser at han var usedvanlig begavet, talte flere språk, var en slagferdig revyforfatter, kunne løse de vanskeligste bridgeoppgaver i hodet osv. Siste gang han besøkte Norge var i 1927, og han har ikke latt høre fra seg siden 1933, fra Buenos Aires. Han formodes derfor død.

G. 13. november 1914 i Oslo med *Helga Mathilde Jensdatter Aaslund*, f. 21. desember 1893 på Nesodden, dtr. av gårdbruker og håndverksmester Jens Teodor Nielsen (1855—1948) og hustru Klara Martinsdatter Sunde (1860—1934). Nielsen fikk 1. premie og diplom av Landbruksdepartementet for fortrinnsfull dyrkning av sin eiendom Aaslund på Nesodden. Også meget musikalsk begavet. Fru Klaveness var kassererske før hun giftet seg. Ekteskapet ble oppløst 14. desember 1928. Deretter ble hun blomsterdekoratør og kransbinderske. I 1941 avdelingssjef ved Nesodden rasjoneringskontor, og fra 1946 registerfører ved Nesodden kommunale kontor. Hun bor på „Varden”. — 5 barn:

XVII a. Thor Jens Klaveness, f. 18. oktober 1915 (nr. 19).

XVII b. Aase Klaveness, f. 9. april 1918, g. Larsen (nr. 20).

XVII c. **Henrik Klaveness**, f. 2. februar 1921 på Nesodden. Yrkesmusiker. Begynte å spille i 6—7-års alderen. Hans hovedinstrumenter er saksofon og klarinett. Har spilt på Hotellkompaniets forskjellige hoteller. Fra 1. januar 1950 i Nordbøs orkester på restaurant „Humlen” i Oslo. Ugift.

Fru Helga Klaveness,
f. Aaslund.

Musiker Henrik Klaveness.

XVII d. **Liv Klaveness**,
f. 23. mai 1922
på Nesodden,
død neste dag.
Hjertefeil.

XVII e. **Astri Klave-
ness**, f. 30. juni
1923, g. Han-
sen (nr. 21).

Fru Gerd Klaveness,
f. Moland.

Kjellermester Thor Jens
Klaveness.

Nr.19 (fra18a) XVII

Thor Jens Klaveness,
f.18.oktober1915iOslo.
Hotellmann. Først ved
Spisevognselskapet, se-
nere ved restaurant „Humlen”.
Fra 1945 kjellermester på Hotel Bristol,
Oslo. Spesialinteresse musikkteori. I 1944 ble han angitt til tyskerne for å ha mottager og for spredning av nyheter. Han ble arrestert og anbrakt på Trandum inntil freden.

G. 4. august 1945 i Nesodden kirke med *Gerd Wilhelma Størmer Moland*, f. 11. august 1910 på Moland i Valberg herred, dtr. av gårdbruker Martin Monsen Moland (1862—1949) og hustru Nilsine Johansdatter (f. 1875).

Ingen barn.

Nr. 20 (fra 18 b) XVII **Aase Klaveness**, f. 9. april 1918 i Oslo. Hus-
holdningsskole. Husarbeid.

G. 6. juli 1940 i Oslo med ekspeditør og fortoller *Bjarne Oscar Larsen*, f. 15. april 1917 i Oslo, sønn av lagersjef i Oslo Trygve Georg Larsen (f. 1889 på Nes, Romerike) og hustru Petra Emilie, f. Gulbrandsen (f. 1891 i Høland). Bopel i Oslo.

Ingen barn.

Nr. 21 (fra 18 e)
XVII **Astri Klaveness**,
f. 30. juni 1923 på
Nesodden. Ekspeditrise

Fru Aase Larsen, f. Klaveness.

Ekspeditør Bjarne Larsen.

Fru Astri Hansen,
f. Klaveness.

Snekker Robert Hansen,
København.

i kolonialbransjen og i isenkram og leketøy.

G. 26. mars 1949 i Nesodden kirke med *Robert Hansen*, f. 25. februar 1924 på Amager, sønn av snekkermester ved Det Kgl. Theater *Jens Severin Hansen* (1891–1944) og hustru *Anna Jensine*, f. *Sørensen* (1898–1930). *Robert Hansen* er snekkersvend ved *Rud. Rasmussens*

møbelsnekkerier i København, hvor de er bosatt. — 1 barn:
XVIII a. **Jens Klaveness Hansen**, f. 14. april 1950 i København.

Nr. 22 (fra 1 m) XVI Wilhelm Klaveness, f. 12. juni 1887 på Gokstad. Sjømann. Avla skippereksamen ved Oslo sjømannsskole i 1911 med karakter „Utmerket godt”. Var 1ste styrmann på norske skip, og kaptein på amerikanske skip fra 1925. Amerikansk statsborger. Omkom ved torpedering 16. mars 1942.

Kaptein *Wilhelm Klaveness* og hustru *Ella*, f. *Erikstad* og barn: *Alf* (stående til venstre), *Odd* (i midten), *Gerd* (sittende til venstre) og *Aud* (til høyre).

G. 7. desember 1912 i Bodø med *Ella Kristine Henrietta Erikstad*, f. 6. november 1888 i Fauske, dtr. av småbruker *Jens Kristensen Erikstad*, Fauske (d. 1923) og hustru *Jonette Dorteia Hansdtr. Furnes* (d. 1918). *Klaveness'* bodde 12 år i Trondheim (han var knyttet til *Nordenfjeldske Dampskipsselskap*), senere i New Orleans hvor fruene har fortsatt å bo etter mannens død. Hun har reist meget både i Europa og Amerika, således gjennom 38 amerikanske stater, mest for å treffe sin mann i havnebyer han fór på. — 4 barn:

- XVII a. Alf Klaveness, f. 22. mars 1914 (nr. 23).
 XVII b. Odd Klaveness, f. 21. februar 1917 (nr. 24).
 XVII c. Aud Klaveness, f. 6. september 1920, g. Cutshall (nr. 25).
 XVII d. **Gerd Klaveness**, f. 6. september 1920 i Fauske. Tvilling med foran-
 nevnte Aud. Amerikansk studenteksamen (B. A.). Har studert kunst
 (Fine Art) ved Louisiana State University, som ligger i hovedstaden
 Baton Rouge ved Mississippi. Ved det amerikanske konsulat i Ham-
 burg 1945—46. Studert ved Oslo universitet som utsendt fra Det
 amerikanske utenriksdepartement 1947—49. Amerikansk leder av
 Fulbright, Oslo, formidlingskontor for utveksling av norske og ameri-
 kanske stipendiater (United States Educational Foundation in
 Norway). Ugift.

Nr. 23 (fra 22 a) XVII **Alf Klaveness**, f. 22.
 mars 1914 i Fauske. Amerikansk studenteksamen.
 Ingeniør fra Louisiana State University 1939.
 Løytnant i den amerikanske marine.

G. 20. mars 1942 i Houston, Texas, med *Lela
 May Ball*, f. 4. august 1915 i Dallas, Texas,
 dtr. av gårdbruker Inman Morgan Ball (f. 1890)
 og hustru Lillie f. Pedigo (1896—1919). Bopel
 Dallas, Texas. Var kontordame før hun giftet
 seg. — 2 barn:

XVIII a. **Kenneth Alf Klaveness**, f. 25. juni 1947
 i Houston.

XVIII b. **Karen Ann Klaveness**, f. 13. april 1949
 i Houston.

Fru Lela May Klaveness,
 f. Ball.

Nr. 24 (fra 22 b) XVII **Odd Klaveness**, f. 21. februar 1917 i Trondheim.
 Amerikansk studenteksamen. 3 års medisinsk studium ved Louisiana State
 University. Sjømann og kaptein på amerikansk skip. Under annen verdenskrig
 i oljefart mellom Amerika og Russland. Commander lieutenant i den ameri-
 kanske handelsflåte.

G. 25. mai 1942 i New Orleans med *Rosalie Harriet Armistead*, f. 26.
 januar 1917 i Holden, Louisiana, dtr. av sagbruksformann Charles Heaslin
 Armistead (1883—1943), Holden, og hustru Sarah Adelia, f. Efferson (1895—
 1927). — 2 barn:

XVIII a. **Charles Armistead Klaveness**, f. 14. februar 1944 i New
 Orleans.

XVIII b. **Michael Odd Klaveness**, f. 6. juli 1948 i Houston.

Nr. 25 (fra 22 c) XVII **Aud Klaveness**, f. 6. september 1920 i Fauske. Tvilling med Gerd. Amerikansk studenteksamen. Har studert 3½ år på forretningslinjen ved Louisiana State University.

G. 17. november 1942 i New Orleans med *Richard Lewis Cutshall*, f. 8. august 1918 i Allentown, Pennsylvania, sønn av advokat John Luther Cutshall (f. 1887) og hustru Naomi Alice Ausherman (f. 1890). Advokat og eiendomsmepler. Løytnant i den amerikanske armé. Bopel Allentown. — 2 barn:
XVIII a. **Kristin Cutshall**, f. 4. januar 1948 i Allentown.
XVIII b. **Richard Lewis Cutshall**, f. 22. april 1950 i Allentown.

Det på s. 27 avbildede Gokstad ble revet våren 1951.

WILHELM KLAVENESS d. e. OG HANS DESCENDENS

Nr. 26. XV d. **Wilhelm Klaveness**, f. 15. april 1830 på Nedre Gokstad i Sandar, sønn av skipsreder Aake Torssøn Klaveness (1801—53) og hustru Antonette Hagemann (1801—83). Se Finne-Grønn: Slegten Klaveness s. 57. Bodde en tid på Gokstad som han noen få år eide sammen med faren. Deretter i mange år bosatt i Fredriksvern før han kjøpte hus og slo seg ned i Sandefjord. På Krimkrigens

tid var han skipper, senere skipsreder. I Knut Hougen: „Sandefjords historie” II s. 173 heter det at Klaveness må ha drevet et betydelig rederi; for da „Sandefjord Tidende” meldte hans død, kalte bladet ham „en av byens største og mest velhavende skipsredere”. Men han er ikke oppført som hovedreder for et eneste fartøy i

Skipsreder Wilhelm Klaveness.

Fru Mary Klaveness,
f. Melsom.

de nærmest foregående år, derimot er han partreder i broren A. F. Klaveness' „Victoria”, og formodentlig i mange andre fartøyer her eller annet steds.

G. 24. januar 1856 i Sandar med *Mary Melsom*, f. 14. januar 1826 i Tønsberg, dtr. av kjøpmann i Tønsberg Anders Melsom og hustru Amelie Mouse fra Fowey i Cornwall. Ifølge Hougen deltok fru Klaveness sammen med en del andre Sandefjordsdamer 1873 i dannelsen av en sjømannsmisjonsforening. Klaveness døde av apoplexi i Sandefjord 21. oktober 1874. Fruen flyttet deretter til Oslo. Hun døde her 2. september 1901. — 2 barn:

XVI a. **Emilie Klaveness**, f. 28. november 1863 i Fredriksvern. Fikk blodstyrting etter et ball og døde 15. januar 1881 i Oslo, begravet på Vår Frelsers gravlund. Ugift. Moren sørget dypt over tapet av datteren.

XVI b. Ole William Melsom Klaveness, f. 12. februar 1866 (nr. 27).

Nr. 27 (fra 26 b) XVI **Ole William Melsom Klaveness**, f. 12. februar 1866 i Fredriksvern. Han kjøpte i 1880-årene det gjenværende hovedbølet av Klavenesgården (br.nr. 5 m. v.) av sin farbror Tor Christian Klaveness og drev dette. Han solgte det igjen i 1908 og kjøpte småbruket „Granholt”, Bredablikk, litt nord for Sandefjord. Da han og hans hustru ble for gamle til å streve med bruket skilte de seg ved dette og kjøpte villa på Fokserød ved Ra-veien, hvor de bodde til sin død.

G. 23. februar 1888 i Sandar med *Ellen Mathea Larsen*, f. 26. oktober 1860, dtr. av sjømann Lars Frederiksen og hustru Maren Helgesdatter. Frederiksen kjøpte ved skjøte av 30. september 1859 en gårdpart av Klavenes, nemlig br.nr. 6, av Anders Nielsen Anholt. Her ble Ellen Mathea født. William Klaveness døde 14. november 1942 og hans hustru 7. september 1945. — 2 barn:

XVII a. **Wilhelm Klaveness**, f. 9. april 1889 på Klavenes. Han druknet i Goksjøen 3. mai 1903.

XVII b. Theodor Klaveness, f. 28. november 1890 (nr. 28).

Nr. 28 (fra 27 b) XVII **Theodor Klaveness**, f. 28. november 1890 på Klavenes. Kjøpte i 1913 jord på Sunde, Østerøen i Sandar. Har fra 1935 drevet småbruket Solbakken, Lystad i Sandar.

Småbruker
Theodor Klaveness.

Fru Sevidla Marie Klaveness,
f. Hansen.

G. 1. september 1914 i Sandar med *Sevidla Marie Hansen*, f. 12. august 1880 på Sunde i Sandar, dtr. av seilskutetømmermann Sivert Hansen (f. i Lardal, d. 1910) og hustru Marthe Kirstine (f. 2. mai antagelig 1850, d. 1923). — 5 barn:

XVIII a. Wilhelm Klaveness, f. 6. juli 1915 (nr. 29).

XVIII b. **Mimmi Klaveness**, f. 10. oktober 1916 på Sunde. Hjemneværende datter. Døde på Lystad 18. januar 1938.

- XVIII c. Margaret Klaveness, f. 12. desember 1918, g. Nordgård (nr. 30).
 XVIII d. Sigrid Klaveness, f. 12. desember 1918, g. Lurås (nr. 31).
 XVIII e. **Trygve Eugen Klaveness**, f. 21. april 1923 på Sunde. Arbeider og bor hjemme på Solbakken. Har skogsarbeid om vinteren. Ugift.

Småbruker Trygve Klaveness.

Nr. 29 (fra 28 a) XVIII **Wilhelm Klaveness**, f. 6. juli 1915 på Sunde i Sandar. Verkstedsarbeider.

G. 5. juni 1948 med *Gerd Holm*, f. 26. juli 1922 på Hystad i Sandar, dtr. av tømmermann Kristian Holm (f. 10. oktober 1889) og hustru Pauline Pedersen f. på Skisaker i Tjølling 20. mai 1896. Holm omkom ved krigsforlis 1942. Gerd Holm var fabrikkarbeiderske før hun giftet seg. Hun og hennes mann bor på „Fjellbo”, Hystad. Uten barn (1950).

Nr. 30 (fra 28 c) XVIII **Margaret Klaveness**, f. 12. desember 1918 på Sunde

i Sandar. Tvillingsøster med Sigrid. Hushjelp før hun giftet seg. Flyttet til Løve i Tjølling i begynnelsen av desember 1940 og giftet seg 7. desember 1940 med steinarbeider *Kristian Nordgård*, f. 10. mars 1915 på Vårild i Tjølling, sønn av gårdbruker Anders Nordgård (f. 13. mai 1878 på Nordgarden på Eftang i Tjølling)

Fru Margaret Nordgård,
f. Klaveness.

Steinarbeider
Kristian Nordgård.

og hustru Petra Ellefsen (f. 28. august 1879 på Varild i Tjølling). — 3 barn:

- XIX a. **Liv Nordgård**, f. 17. mai 1943 på Løve i Tjølling.
 XIX b. **Anders Nordgård**, f. 31. januar 1947, d. i løpet av døgnnet.
 XIX c. **Eva Nordgård**, f. 2. februar 1949 på Løve.

Margaret og Kristian Nordgård flyttet til eget hus på Løve i 1950.

Nr. 31 (fra 28 d) XVIII **Sigrid Klaveness**, f. 12. desember 1918 på Sunde i i Sandar. Var gartnerhjelp og småbruksskoleelev før sitt ekteskap.

G. 12. april 1941 i Tinn Austbygd med småbrukskandidat *Olav Olavson Lurås*, f. 14. juni 1912 i Tinn, sønn av gårdbruker Olav Høljeson Lurås (f. 1872) og hustru Birgit Jonsdatter Lurås (f. 1880), begge i Austbygd, Telemark. Sigrid og Olav Lurås bor nå i eget hus i Gjerpen. — 3 barn:

XIX a. **Olav Lurås**, f. 30. januar 1942 i Gjerpen.

XIX b. **Solveig Lurås**, f. 13. mai 1944 i Gjerpen.

XIX c. **Birgit Lurås**, f. 8. april 1947.

Sværdstad.

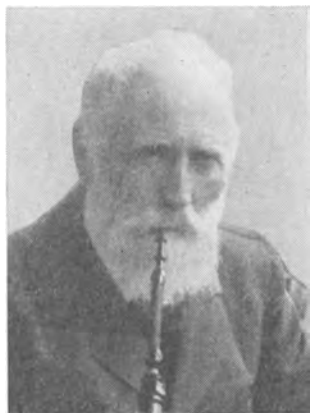
Sværdstadgrenen.

SKIPSREDER A. F. KLAVENESS d. e. OG HANS DESCENDENS

Nr. 32 XVh. **Anton Fredrik Klaveness**, f. 11. januar 1839 på Nedre Gokstad i Sandar. Skipsreder med kontor og bolig på Søndre Sværdstad i Sandar umiddelbart utenfor Sandefjord. Han var sønn av skipsreder Aake Torssøn Klaveness (1801—53) og hustru Antonette Hagemann (1801—83). (Finne-Grønn: Slegten Klaveness, s. 58).

Bare 13 år gammel gikk Klaveness til sjøs. Han gjennomgikk gradene og ble skipper. Etter henvend 20 års fartstid startet han sitt skipsrederi, rik på erfaring og kjennskap til skip, sjømannsliv og fraktfart på alle hav. Når hertil kommer betydelige evner som leder og forretningsmann var det gitt at hans rederi måtte ha fremgang og vokse. Det ble distriktets største. Allerede i 1860-årene, mens han førte skip var Klaveness parthaver i og endog hovedreder for skip, f. eks. for bark „Victoria” som han eide sammen med sin bror Wilhelm og som ble kjøpt fra Tønsberg i 1869. Den var på 541 reg. tonn og bygd i Nova

Scotia i 1847. Skipene seilte over hele verden, således på Stillehavsoyene bl. a. for å laste kopra, Bak-India, særlig for å laste ris, Australia, vestkysten av Amerika, i Atlanterhavsfart og Middelhavsfart. Ut fra sitt fremsyn og sin allsidige erfaring var han på det rene med at det gjaldt å holde seg på høyde med tiden. Skipene måtte bygges av de beste materialer og slik at de kunne seile hurtig, helst hurtigere enn konkurrentene. Tid er penger. Han la også vekt på skipenes utseende. Hans interesse var stor for skipsbygging og for de

Skipsreder A. F. Klaveness,
Sværdstad.

Fru Birthe Klaveness,
f. Andersen.

stedlige skipsverfter, spesielt Klaveness- eller Rødsverven, senere Framnæs hvor han bygde en rekke første-classes seilskip. Han var i det hele tatt en foregangsmann når det gjaldt bygging av seilskip for langfart. Verftene støttet han også på den måte at han lot skipsreparasjonene fortrinnsvis gå til dem. Et eksempel på det siste har man fra 1892

da han som disponent for hvalfangerselskapet Skjold og Værge for å spare tid påtenkte å la en større reparasjon gå til Christiansands Værksted. En henstilling fra Framnæs mek. Værksted bøyde han seg imidlertid straks for og reparasjonen gikk til dette.

I løpet av årene fra Klaveness startet sitt rederi inntil århundrets utgang var han reder for ca. 22 seilskip. I 1880-årene disponerte han 15 seilskip og pr. 1. januar 1903 9 seilskip.

Noen av de mer fremtredende skip skal nevnes i kronologisk orden. Barkskipet „Magnat” på 659 reg. tonn, bygd i 1877 på Rødsverven. Det het at Magnat inntil da var den største skute som var bygd i Sandefjordsdistriktet og at den da den i 1887 kom til Stockholm „vakte oppsikt som et meget vakert skib”. Byens badegjester var alltid meget interessert i vervene. Etter Magnats stabelavløpning lot badegjestene innrykke i „Sandefjords Tidende” (se Hans Bogen: „A/S Framnæs mek. Værksted” s. 128 og illustrasjonene, hvor skibet er avbildet):

„Til Rederiet for skibet Magnat”.

De ikke få Badegjæster som i Tirsdags hadde begivet sig over til Skibsværftet for at overvære Afløbningen af det nye Fartøi — bleve behageligen

Bark „Augusta”, 827 tonn, bygd på Framnæs 1881, forlist ved Madagaskar 1901, reder A. F. Klaveness, sen.

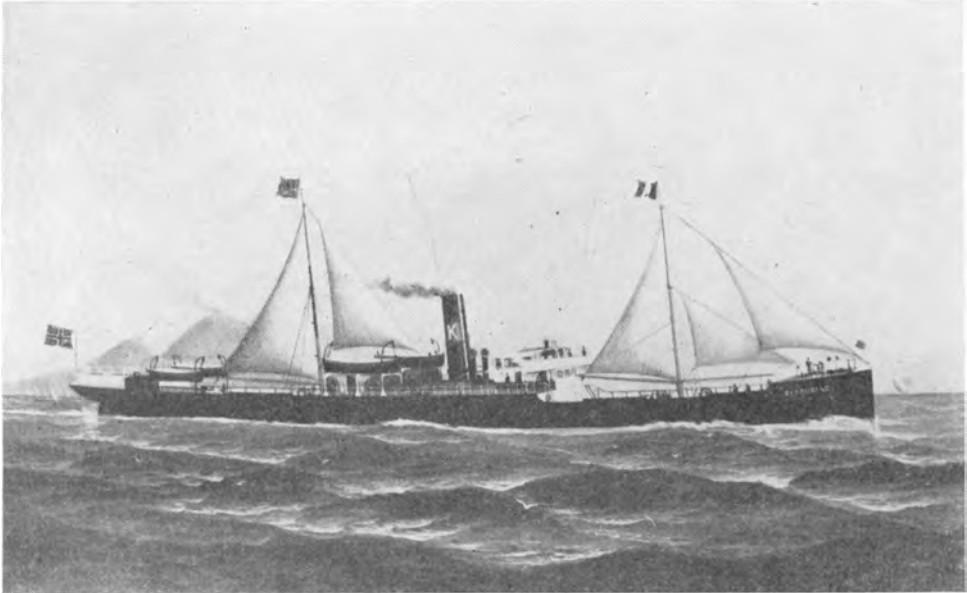
overraskede ved at møte en saa hjertelig og forekommende Modtagelse, som den der vistest dem af alle Tilstedeværende og navnlig av Rederiet. Vi ere derfor blevne enige om herved offentlig at aflægge en forbindtligst Taksigelse.

Badegjæster”.

I 1881 gikk barkskipet „Augusta” på 827 reg. tonn på vannet ved Framnæs Skibsverft, bygd for Klaveness’ regning. Også om dette skip kunne det sies at det var „det største skib hittil bygget ved Sandefjord”. „Augusta” åpnet samme år farten på Ostindia og i 1883 var båten rederiets første fartøy i Australiafarten. Billede av „Augusta” finnes i „A/S Framnæs mek. Værksted”, tillegget.

Også Klaveness’ „Havfruen” nr. 2 på 643 reg. tonn ble bygd på Framnæs Skibsverft (1880).

Særlig hurtiggående og flott utseende var barkskipet „Ludvig Holberg” på 1019 reg. tonn, kjøpt fra Bergen i 1886 (bygd 1878), videre „Ariel” på 971 reg. tonn, kjøpt fra Bergen i 1895 (bygd 1876), begge etter tegning av den berømte A. Dekke. Som en god prestasjon kan nevnes at Ludvig Holberg klarte to turer på Savanha og en tur på Canada pr. år. Billede av dette skip finnes i K. Hougen: Sandefjords historie II s. 177.

D/S „Skramstad I” 1800 tonn, innkjøpt fra England 1900, solgt til Japan 1903, bygd 1891, reder A. F. Klaveness & Co.

Klaveness gikk også inn for jern- og stålseilskip. Således bygde han stål-barken „Birtha” på 1344 tonn i 1891 i Port Glasgow og kjøpte i 1900 jernskipet „Sværdstad” på 1076 reg. tonn, bygd i utlandet i 1885.

I Den norske sjøfarts historie er Klaveness avbildet sammen med andre Vestfoldredere fra seilskipstiden i Bind II, 2. halvbind, s. 223. På s. 119 er inntatt en beretning om Klaveness’ fregattskip „Aurora”s forlis 9. mars 1874. Bilde av „Aurora” er inntatt i Sandar Sparebanks jubileumsskrift 1860—1935 s. 98. På s. 100 finnes bilde av A. F. Klaveness & Co.s 4-master barkskip „Hafrsfjord”. I Nils P. Vigeland: „Norsk seilskipsfart erobrer verdenshavene” finner man avbildet tre „Seilskipsredere som la grunnen til storrederier”, nemlig A. F. Klaveness sen. (1839—1904), Morten Wilhelm Wilhelmsen (1839—1910) og Thomas Fredrik (Fred) Olsen (1857—1933). Det er morsomt å finne igjen hos Kaare Petersen: „Norsk dampskipsfart blir en stormakt på havet” en tilsvarende billedgruppe av sjefene for de samme firmaer i et senere tidsrom, nemlig A. F. Klaveness, Lysaker (f. 1874), Halfdan Wilhelmsen (1864—1923) og Thomas Fredrik (Fred) Olsen (1857—1933).

Klaveness drev i en lang årrekke hvalfangst på Finnmark. Han var således disponert for hvalfangerselskapene Skjold og Væрге, Neptun og Alfa og Beta m. fl.

Hans interesse for skipsbygningsindustrien er nevnt. I 1884 var han med som innbyder til dannelse av et selskap for anskaffelse av byens første flytedokk, hvilken allerede året etter etterfulgtes av en til. Likeledes var han blant innbyderne ved Framnæsværkstedets overgang til aksjeselskap i 1898. Han ble straks innvalgt i dettes styre og stod som styremedlem til sin død i 1904. Også annen industri interesserte ham.

Fra 1888 til 1904 var Klaveness formann i direksjonen for Sandeherred Sparebank og helt siden 1879 medlem av samme. I Sparebankens før nevnte jubileumsskrift heter det bl. a. at Klaveness måtte være selvskreven til formannsstillingen på grunn av sin store forretningsmessige innsikt. Videre at han gjorde en betydelig innsats for banken, og at han var høyt aktet av sin samtid. I 1890-årene meldte der seg som følge av byens voksende forretningsliv krav om en privatbank i Sandefjord. Man fant det forsiktigst foreløpig å nøye seg med en filial av Larviks Privatbank. En sådan ble opprettet i 1893 under navnet „Aktiekreditbanken i Sandefjord” med bl. a. A. F. Klaveness som medlem av avdelingsstyret. I 1903 løstes forbindelsen med Larviks Privatbank og Aktiekreditbanken gikk over til et selvstendig institutt. Klaveness hadde hele tiden vært direksjonens formann og den ledende kraft.

Klaveness utfoldet i det hele en så omfattende virksomhet at denne ikke alene hadde betydning for hele distriktet, men også var av betraktelig interesse for den norske sjøfart i det hele.

Han var i politikken konservativt innstilt. Han var i flere år medlem av Sandar herredsstyre og formann i fattigstyret, overformynder m. v.

Klaveness' gård, g.nr. 44, br.nr. 1 Sværdstad (og Hasle) hørte i sin tid under Larviks grevskap og ble først selveiergods i 1836, se Lorens Berg: Sandeherred, s. 399. Lensmann Peter Bryn kjøpte Søndre Sværdstad av godseier Treschow i nevnte år for 1400 spd., se Finne-Grønn: Slegten Klaveness, s. 64. Klaveness kjøpte hovedbølet av lensmann Bryns dødsbo i 1871 for 6200 spd. Den nåværende hovedbygning er oppført i 1877.

G. 6. april 1869 i Sandar med Birthe Marie Andersen, f. 4. februar 1845 på Haughem i Sandar, datter av skipsreder og gårdbruker Even Andersen Haughem og Helene Sørensen Trolsaas. Haughem ligger nordligst i bygden, ved elven som skiller mot Kodal. Det er en gammel ættegård og nevnes fra ca. 1400. Even Andersens stamfar flyttet inn ca. 1675. Fru Klaveness' bestefar Anders Mikkelsøn bodde på Hvataaker. Det var en driftig og energisk mann som etter hvert ervervet seg atskillig jord på Raet. Han gjorde store anstrengelser for å redde fedrenegården Haughem for slekten som det holdt på å gå ut for. Dette lyktes for den vesentligste dels vedkommende. Anders' sønn Even ble født på Hvataaker i 1808 og flyttet til Haughem 1830. I 1836 giftet han seg med ovennevnte Helene Sørensdatter fra Søndre Trolsaas i Kodal. Even Andersen var ifølge Lorens Berg en mann med et ualminnelig godt hode. Hans store

Fru Birthe Klaveness på hennes 80-års dag 4. februar 1925, omgitt av barn og barnebarn kledd i drakter fra hennes ungdomstid.

virksomhetstrang førte ham bl. a. inn på spekulasjoner i jord og skog og særlig skip. Etter Christopher Hvidts død 1862 kjøpte han Vestre Kamfjord med verv samt halvparten av Øvre Gokstad og flyttet til Kamfjord hvor han døde 1867. Han kom etter hvert til å stå for bygden som noe av en eventyrskikkelse og Berg uttaler at han imponerte sin samtid i høyere grad enn noen annen kjent Sandarbondede.

Fru Klaveness var en våken og interessert kvinne som kom som husfrue til Sværdstad med de beste tradisjoner og forutsetninger. Klaveness og frue gikk opp i sin familie og sin slekt for øvrig. Selskapeligheten på det gjestfri Sværdstad samlet ikke alene denne, men hadde også sin betydning utover slektens krets. Fru Klaveness foretok i sin ungdom et par større sjøreiser, således med sin bror Anton Andersen i 1866 bl. a. til Hamburg og Bordeaux og som nygift med sin mann i 1869 foruten til europeiske havner også til Canada. Hun førte under disse reiser dagbøker, hvilke er bevart.

Klaveness døde 14. januar 1904. Fru Klaveness flyttet til Oslo i 1914 hvor hun døde 2. april 1932.

Ektefellene ligger begravet på Sandar kirkegård. På graven er reist en bauta med innfelt bronserelieff av Klaveness, utført av billedhogger Valentin Kielland,

og en granittgruppe forestillende fru Klaveness med datteren Helene som døde i Roma, utført av billedhogger Hans Holmen. Klaveness er malt av Wilhelm Wetlesen.

Skipsreder Klaveness' 100-års dag den 11. januar 1939 ble feiret med familiemiddag på Sværdstad. I hans levetid var denne dag alltid en stor dag på Sværdstad. Konsul Rasmussen har også fødselsdag 11. januar og den festlige tradisjon fortsetter med følgende middagsmeny: hjemmelagede røkede pølser, russiske erter og til slutt rødvingeløse med eggekrem i husets gamle store glassvaser. Dertil duft i stuene av Daniel Steens røkelsespapir.

Også fru Klaveness' 100-års dag 4. februar 1945 ble feiret på Sværdstad. Vertinnen, datteren fru Berit Rasmussen holdt talen for dagen og gav varmt og følsomt uttrykk for den hengivenhet barna hadde omfattet moren med. Etter skildringen av dennes barneår hjemme på Haughem fulgte den mer ansvarsfylte tid på Kamfjord hvor fru Klaveness, 17 år gammel, overtok styret av det store hus for broren Anton. En stor opplevelse for henne var en sjøreise med broren til Frankrike. Fru Rasmussen husket sin mor som det mest egoistiske menneske hun kunne tenke seg — „hun var ikke engang familieegoist”. Minnene om moren var mange: „Festligst var det når hun om søndagene av og til satte seg til pianoet og med sine stive fingrer spilte „Polakkens hjemvé” og „Nonnens bøn” med alle de rare trillene. Men toppen av alt var nøtteturene — da var vi borte hele dagen, kjørte i flere timer til Hagnes, Gjerstad og Slettingdalen. — Som husmor og mor var hun alltid i arbeid . . . og vi skal huske at hun gjorde alt selv, hun kjevlet hver bakkel og hun bakte hvert brød til den store bakerovnen som tok 70 brød —”. — 8 barn:

XVI a. Eivind Klaveness, f. 25. november 1870 (nr. 33).

XVI b. Anna Tonette Klaveness, f. 12. september 1872 g. Christophersen (nr. 36).

XVI c. Anton Fredrik Klaveness, f. 29. april 1874 (nr. 41).

XVI d. Aagot Wilhelmine Klaveness, f. 2. februar 1876, g. Lidforss (nr. 49).

XVI e. **Helene Klaveness**, f. 2. oktober 1878 på Sværdstad. Middelskoleeksamen. Sykegymnast, utdannet i Stockholm. Hun skrev en del noveller og dikt. De siste er trykt i et vakkert minnehefte med hennes portrett og tegninger utført av Hans Holmen. Hun oppholdt seg meget i utlandet, særlig i England og Frankrike, 1 år i Amerika. Reiste høsten 1907 til

Frøken Helene Klaveness.

Italia for helbredens skyld, var mest på Capri. Døde 3. februar 1908 på det tyske sykehus i Roma og ble begravet på den protestantiske kirkegård sammesteds. På graven er reist en minnestein med en skulptur i marmor utført av den danske billedhogger Hasselriis, forestillende en ung kvinne i sittende stilling. På steinens ene side er det norske våpen innhogd; på forsiden står sitert en strofe av et av hennes dikt, gjengitt med hennes egen håndskrift:

„Jorden tar tilbake hva den ødselt gav.
Ved dens varme hjerte tørres tåren av”.

Ved gavebrev av 13. juli 1908 har enkefru Birthe Klaveness stiftet Helene Klaveness' legat til sjøfolks trengende etterlatte i Sandeherred.

XVI f. Berit Klaveness, f. 20. februar 1882, g. Rasmussen (nr. 51).

XVI g. Dagny Klaveness, f. 8. mars 1884, g. Ambjørnsen (nr. 56).

XVI h. Ruth Klaveness, f. 5. november 1886, g. Hjort (nr. 60).

Nr. 33 (fra 32 a) **XVI Eivind Klaveness**, f. 25. november 1870 i Sandefjord. Lege i St. Paul, Minnesota. Klass. examen art. 1889 (2), cand. med. 1897 (2).

Dr. Eivind Klaveness.

Fru Edith Klaveness,
f. Archer.

Vernepliktig sek.løytn. i marinens sanitet 1895 og vernepliktig premierløytn. til 1898. Utnevnt 20. oktober 1898 til fast premierløytn. Praktiserte som marinelege og en kortere tid som assistentlege i Bodø før han i 1899 tok en studietur til Berlin og Hamburg og deretter nedsatte seg som hudspesialist i Oslo. (Finne-Grønn s. 59).

„Fikk etter ansøking avskjed i nåde av kong Oscar II fra 1. september 1901. Var i disse år så ofte beordret ut på tokt at det viste seg umulig å opparbeide en praksis på landjorden (Kristiania).” Klaveness utvandret samme år til Amerika og nedsatte seg som lege i Brookings i Sør-Dakota. Han fikk en stor praksis. Var også virksom utenfor selve legegjerningen og allerede i 1902 med å stifte „Eastern Dakota Medical Society”. I 1904 ble han valt som president for The Scandinavian-American Republican State League, en politisk organi-

sasjon som bringer Klaveness inn i det politiske arbeid. Gjennom alle år har Klaveness utfoldet medisinsk skribentvirksomhet hvilken i sin tid skaffet ham medlemskap av American Medical Editors' and Authors' Association, et selskap som bare teller 1000 medlemmer (av Amerikas og Canadas 150 000 leger). I 1906 flyttet Klaveness til Sioux Falls, den største by i Sør-Dakota. Her ble han county physician og hovedlege for det store broderselskap „Sønner av Norge” fra 1907—16, samt medisinsk direktør for Dakota Western Assurance Company. Gjennom disse stillinger kom Klaveness inn i assuransevirksomhet. I 1917 flyttet Klaveness til Minneapolis hvor han ble administrerende direktør (president) og hovedlege for livsassuranseselskapet The Surety Fund Life Insurance Company. Han solgte det i 1921 og gjenopptok deretter sin legegjerning. Høsten 1923 flyttet Klaveness til den nærliggende mindre by Monticello hvor han praktiserte som lege i flere år. Her hadde han sitt eget fullt moderne hospital — det første i Monticello. Han var den folkevalte rettslege for distriktet (fylket), „coroner” fra 1926 til 1929, helselege i nabobyen Big Lake og den lokale lege for Great Northern Jernbanekompani. I 1924 var han staten Minnesotas offisielle representant ved Kristianias 300-års jubileum da Norsk-amerikanere — Kristianialaget — overrakte en større pengegave til byen til reising av de såkalte Minnegavehus på Ekeberg som hver sommer tjener som boliger for ubemidlede tuberkulosestruede familier. I 1929 flyttet Klaveness til St. Paul, hovedstaden i Minnesota hvor han bl. a. har vært president i Minnesota Leif Ericson Monument Association i 11 år og fremdeles innehar samme stilling. Monumentet ble overlevert til staten Minnesota 9. oktober 1949. — Tidligere har Klaveness vært formann i Bygdelagenes fellestråd 1947—48 og han er fremdeles formann i Vestfoldlaget.

I 1939 utgav han „The enchanted Islands. The Philippines and other countries of The Orient” på The Pyramid Press' forlag i New York. Boken er dedisert til hans eneste bror A. F. Klaveness. Den skildrede reise ble foretatt med M/S „Granville”. Forfatteren siterer til slutt Mdm. de Staël's Corinne — „The more I see of other countries the more I love my own”.

I 1943 publiserte Klaveness sin bok nr. 2 med titelen „Norske læger i Amerika 1840—1942”. Boken gir biografiske data og opplysninger om 123 norske leger som etter avsluttet medisinsk studium ved Universitetet i Norge har forlatt hjemlandet og for en kortere eller lengre tid (oftest inntil deres død) har vært „medisinske fakkelbærere og vanligvis høyt ansette representanter for den av Esculap først grunnlagte kongelige kunst”.

Klaveness er selvfølgelig amerikansk borger — siden 1906 — men har samtidig alltid vært og er fremdeles en utmerket representant for Norge derover. Han har sterke sosiale og humanitære interesser. Således heter det i en artikkel om ham i „Sandefjords Blad” for 24. desember 1938 bl. a.: „Han er mer interessert i å hjelpe sine medmennesker enn å hjelpe seg selv”. Han er mangeårig

frimurer — av 32°. Var i 1940—41 Grand Chancellor of The Grand Domain of Minnesota of Knights of Pythias, ble i 1949 valgt som supreme representative fra storlosjen i Minnesota til hovedlosjen (supreme lodge).

Han har reist meget og besøkt de fleste amerikanske stater og Canada. I 1921 foretok han en reise til Norge, Sverige og Danmark, Tyskland og England. Norge har han ellers bl. a. besøkt i 1946 og i 1949 i hvilket siste år han feiret sitt 60-års jubileum som student i full vigør. Morgenposten skrev for anledningen: „Viking på 80 år er kommet hjem” og Sandefjords Blad kalte ham „en 80-åring med urkraft”.

G. 25. august 1903 i Brookings med *Edith White Archer*, f. 20. november 1877 i Bridgetown, Barbados i Vest-India, datter av lege Francis Bonfield Archer (1848—1901) og hustru Sarah Anne Alleyne (1858—1927). Hun fylte på en utmerket måte den krevende stilling som vertinne i hennes og Klaveness' store gjestfrie hjem. Hun døde under et besøk i Saint Cloud, Minn., 18. januar 1933. — 2 barn:

XVII a. Francis Asthore Klaveness, f. 16. juli 1905 (nr. 34).

XVII b. Helene Marie Klaveness, f. 28. september 1909, g. Otto (nr. 35).

Nr. 34 (fra 33 a) XVII Francis Asthore Klaveness, f. 16. juli 1905 i Brookings. Utdannet som sjøoffiser, Commander i U. S. A.s navy. Flåteattaché i Sverige 1944—46 og i Finnland 1946—47. Tilbake til flåtedepartementet i Washington

Commander
Francis Klaveness.

Fru Esther Marie Klaveness,
f. Hefele.

D. C. august 1947. Er for tiden tilknyttet U. S. A.s flåte nr. 2 hvis hovedstasjon er Norfolk, Virginia. Han og hans familie bor nå her. Han er innehaver av Haakon VII's Frihetskors av 1. klasse, ridder av 1. klasse av den svenske Sværdorden, dessuten kommandør av den finske Løveorden.

G. 22. april 1934 i Venice, California med

Esther Marie Hefele, f. 7. februar 1912 i Los Angeles, California, dtr. av Francis Joseph Hefele, f. 1880 i Waltenhofen i Allgau, Tyskland, og hustru Theresia Victoria Kraus, f. 1887 i Martstrettenbach, Tyskland og død 1948 i Venice, California. — 2 barn:

- XVIII a. **Linda Marie Klaveness**, f. 8. november 1938 i Santa Monica, California.
- XVIII b. **Tinet Elisabeth Klaveness**, f. 14. oktober 1947 i Bethesda, Maryland.

Nr. 35 (fra 33 b) XVII **Helene Marie Klaveness**, f. 28. september 1909 i Sioux Falls.

G. 19. juni 1933 i St. Paul med *John Ernest Otto* fra Wabasha, og bopel i St. Paul. Hun døde 9. september 1936 etter operasjon og ektefellen døde 27. februar 1950. — Ingen barn.

Fru Helene Otto, f. Klaveness.

Overrettssakfører
Otto Christophersen.

Fru Anna Christophersen,
f. Klaveness.

Nr. 36 (fra 32 b) XVI **Anna Tonette Klaveness**, f. 12. september 1872 på Sværdstad. Bl. a. opphold i England.

G. 12. mai 1898 i Sandar med o.r.sakfører *Otto Christian Didrik Christophersen*, f. 21. juli 1868 i Tana, sønn av stiftskapellan i Tromsø stift, senere sogneprest til Sande i Jarlsberg Christian August Christophersen (1841—1922) og hustru Ottine Didrikke Thinn (1848—1932). Klass. exam. art. ved Giertsens skole 1887, cand. jur. 1892. Som student i 3 år ansatt på advokatkontor. Edsvoren fullmektig i Guldalen i 2½ år, redaktør av Sandefjords Blad i 1 år, sakførerfullmektig i Oslo i 1 år. Fra 1897 av sakfører i Horten. Fra 1910 tillike redaktør av „Gjengangeren”. Fast beskikket forsvarer ved Mellem Jarlsberg herredsret og Hortens byret 1897—1904 og fra 1911. Aktor 1904—11. Forsvarer ved Krigsretten for Marinen. Forsvarer ved Borgarting og Agder lagmannsrett fra 1920. Har opprettet A/S Horten Garveri.

Atskillige tillitsverv: Medlem av Horten formannskap og bystyre i 18 år. Tok herunder initiativet til opprettelsen av Hortens folkebibliotek. Over-

formynder i 12 år. Formann i Vælgerforeningen, formann i Sakførerforeningen i Vestfold krets i 16 år og medlem av Hovedstyret for Sakførerforeningen i 4 år. Formann i Horten Klubselskap, formann i Horten middelskoles forstanderskap fra 1901 og senere i Horten skolestyre til 1934. I 1910 reiste han til Italia og Frankrike. — Han døde 29. februar 1950. — 6 barn:

- XVII a. Birger Thinn Hafting (han og 4 av hans søsken har med hjemmel av dept. bevilling av henholdsvis 1931 og 1939 antatt navnet Hafting som familienavn), f. 6. november 1900 (nr. 37).
- XVII b. Christian August Thinn Hafting, f. 25. oktober 1901 (nr. 38).
- XVII c. **Ruth Thinn Christophersen**, f. 26. januar 1903. Middelskoleeksamen. Har gjennomgått Orthopædisk Institutt i Oslo i 1924 og er legeautorisert sykegymnast. Har studert videre i Sveits og arbeidet i Amerika. Ansatt som sykegymnast i Horten trygdekasse.
- XVII d. Otto Christian Didrik Thinn Hafting, f. 7. august 1906 (nr. 39).
- XVII e. **Helene Klaveness Hafting**, f. 10. mai 1911. Exam. art. (reallinjen) 1930. Gjennomgått Statens Håndverks- og Kunstindustriskole og Statens arkitektkursus 1947; diplomert på grunn av sykdom til 1951. Ansatt hos arkitekt Esben Poulsson, Oslo. Utenlandsreiser til Frankrike, Tyskland, Finland, Sverige og Danmark.
- XVII f. Finn Hafting, f. 8. mars 1914 (nr. 40).

Nr. 37 (fra 36 a) XVII **Birger Thinn Hafting**, f. 6. november 1900 i Horten. Exam. art. 1919. Cand. jur. 1924, o.r.sakfører 1925. Sakførerfullmektig i Stokmarknes og Bodø 1925—28. Egen sakførerforretning i Bodø fra 1928. Off. forsvarer ved Nordland lagmannsrett fra 1935. Representant for Den Nordenfjeldske Bykredittforening. Tidligere formann i Bodø prisnemnd for faste eiendommer og i Bodø Huseierforening og for tiden formann i Bodø kontrollnemnd for husleie.

G. 1) i 1927 i Bodø med Røde Kors søster *Maren Marie Åndstad*, f. 12. mars 1901, dtr. av gårdbruker Ole Martin Åndstad (f. 1869) og hustru Eline (f. 1874). Hun døde 24. mai 1939. — 3 barn:

- XVIII a. **Randi Hafting**, f. 18. februar 1928 i Bodø. Exam. art. 1947.
- XVIII b. **Anna-Britt Hafting**, f. 7. august 1929 i Bodø. Exam. art. 1949.
- XVIII c. **Elin Hafting**, f. 3. februar 1932 i Bodø. Realsk. eksam. 1947.

G. 2) i 1940 i Bodø med *Åsta Berg*, f. 31. mai 1903 i Levanger, dtr. av gullsmed Elenus Berg, Levanger (1877—1943) og hustru Charlotte Stenlien (f. 1877). Exam. art. 1923, lærerskole 1924, h.avd. ved Statens gymnastikkskole 1935. Fra 1946 gymnastikkinspektør i Nordland og Troms fylker. — 1 barn:

- XVIII d. **Dag Hafting**, f. 12. november 1941 i Bodø.

Nr. 38 (fra 36 b) XVII **Christian August Thinn Hafting**, f. 25. oktober 1901. Forlagssjef. Exam. art. 1922, har studert språk og litteraturhistorie, 3 års opphold i Italia, Frankrike, England, Østerrike og Tyskland. Ansatt i bokhandel, forlagssjef i F. Bruns Bokhandels Forlag, Trondheim, soussjef i Dreyers Forlag, Oslo 1946. Fra 1947 forlagssjef ved Bruns Forlags Oslokontor.

G. 23. desember 1946 med *Ingrid Normann*, f. 22. februar 1911, dtr. av gårdbruker og noteier Søren Johan Brønlund Normann, Røkenes i Trondenes (1863—1923) og hustru Inga Sofie Appelbom, Steinkjer (1881—1926). Middel-skole, landbruksskole, handelsskole. Regnskapsfører i Ringebu regnskapslag 1936—38, driftsundersøkelsene i Selskapet for Norges Vel 1940—42, senere Gartnerhallen, Trondheim og Oslo, stenograf i F. Bruns Bokhandels Forlag 1947. Bopel Asker. — 1 barn:

XVIII a. **Marit Anna**, f. 21. februar 1948.

Nr. 39 (fra 36 d) XVII **Otto Christian Didrik Thinn Hafting**, f. 7. august 1906. Statsadvokat. Exam. art. 1925, cand. jur. 1930, engelsk eksamen i sjørett og folkerett. Fullmektig i Bodø og senere i Oslo 1931—33, o.r.sakfører i Kristiansand 1933—44, engelsk rettsstolk i skandinaviske språk, civilmilitær major i DKS 1944—45, midlertidig statsadvokat for landssviksaker 1945—48 i Agderfylkene og Rogaland, utnevnt 1947 til statsadvokat ved Riksadvokatembetet, aktor i Høyesterett. Deltok i Hjemmefrontens arbeid. Statsadvokat Hafting døde i november 1950.

G. 19. mars 1932 med *Winifred Helga Sibley Olsen*, f. 24. februar 1908, dtr. av engelsk statsborger og sogneprest i England Carl Ludvig Olsen (1856—1910, f. i Larvik som sønn av sorenskriver Thv. Olsen) og hustru Edith Mabel Fanny Sibley (1864—1949). Bopel Høvik. — 3 barn:

XVIII a. **Arne Carl Christian Hafting**, f. 31. januar 1933, exam. art. 1950.

XVIII b. **Brita Dawn Hafting**, f. 12. november 1935.

XVIII c. **Robin Leslie Hafting**, f. 13. mai 1937.

Nr. 40 (fra 36 f) XVII **Finn Hafting**, f. 8. mars 1914 i Horten. Maskiningeniør. Exam. art. i Horten 1933, eksamen ved Trondheims tekn. høyskole, maskin-avd. 1938 (hovedfag: sveiseteknikk). Privat forskn.assistent hos prof. dr. N. Lefring N. T. H. Drifts- og produksjonsleder A/S Sveiseindustri elektrode-fabrikk fra 1942. Medlem styret for Norsk sveiseteknisk forening fra 1948. Norsk representant i International Institute of Welding, komiteen for sveis-barhetsundersøkelser, siden opprettelsen 1949. Studieturer til Danmark, Sverige, Nederland.

G. 16. mars 1940 i Furnes med *Gerd Stousland*, f. 2. november 1914 i Oslo, dtr. av direktør ved De norske melkefabrikker Georg Jacob Stousland, Hamar

(f. 1883) og hustru Marie Kristine Kobberstad, Ø. Toten. — Middelskoleeksamen i Hamar, handelskole, husmorskole. Statens kvinnelige industriskole (mønsterkomp. og vevning) 1934—37. 3 mndrs. studiereise i U. S. A. 1939. Tegnelærerinne ved Trondheim off. skole for døve 1939—42. Midlertidig lærerinne i tegning ved Statens kvinnelige industriskole 1942—49. — 3 barn:

XVIII a. **Trond Stousland Hafting**, f. 5. mai 1942 i Trondheim.

XVIII b. **Svein Otto Stousland Hafting**, f. 7. februar 1945 i Oslo.

XVIII c. **Halvor Stousland Hafting**, f. 18. august 1946 i Oslo.

Nr. 41 (fra 32 c) XVI Anton Fredrik Klaveness, f. 29. april 1874 på Sværdstad ved Sandefjord. Skipsreder med kontor på Lysaker. Middelskoleeksamen i Sandefjord, eksamen ved Kristiania handelsgymnasium 1892. I de nærmest

Skipsreder A. F. Klaveness,
Lysaker.

Fru Therese Klaveness,
f. Grøn.

følgende år ansatt ved uten- og innenlandske skipsmegler- og skipsrederkontorer, bl. a. hos Clarkson & Co., London. (Finne-Grønn s. 59).

I 1898 begynte han egen skipsredervirksomhet i Sandefjord samtidig med at han ble opptatt i farens firma.

Firmanavnet ble fra da av A. F. Klaveness & Co. Etter farens død i

1904 ble Klaveness eneinnhaver av firmaet. Mens den selvsagte forskole for en skipsreder før var stillingen som kaptein på en skute ble det i og med overgangen til dampskipsdrift nødvendig og vanlig at rederne fikk solid utdannelse ved handelsskoler og innen- og utenlandske shipping-kontorer. Det var dampskipsrederiet Klaveness vigde sin interesse og store arbeidskraft. Han har gjennom alle år ledet sitt rederi med stor dyktighet og innsikt slik at det i dag står som et av de største og mest ansette i landet.

Firmaet ble i 1916 omdannet til et aksjeselskap. Klaveness' sønner Tor og Anton Fredrik d. y. ble opptatt i firmaet i 1934 og Dag i 1940. Kontoret var i Sandefjord inntil 1907, på Lysaker 1907—16, i Oslo 1916—33 og fra 1933 igjen på Lysaker, i egen kontorbygning som er bygd til denne bruk.

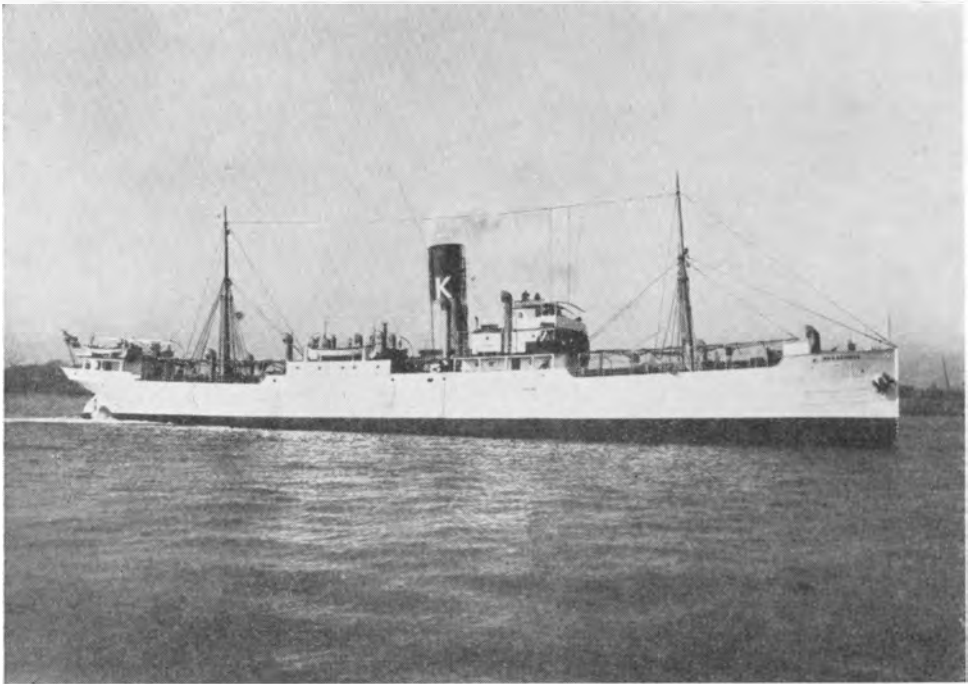
Klaveness var den første reder som innførte flerskipsformen i trampskipsaksjeselskaper, jfr. Worm-Müller i „Samtiden” for 1938, s. 231 flg.: „Mennene

Kontorbygningen, Lysaker.

som ledet overgangen fra seil til damp". I 1902 stiftedes således D/S A/S International (fruktåtene „Vera" og „Verona") og i 1905 Klaveness Dampskibsaktieselskap. Sistnevnte selskap er senere omdannet til et „holding"-selskap med underselskaper som eier skipene.

Firmaet har i årene 1898—1950 bygd eller kjøpt 74 skip med en samlet lasteevne på 526 700 tonn d.w. og en anskaffelsesutgift på kr. 245 585 559. Av store bestillinger i de første årene av rederiets historie kan nevnes S/S „Sangstad" på 5400 tonn d.w. hos Robert Thompson & Co. i Sunderland (1904) og malmskipet „Storstad" på 11 000 tonn hos Armstrong i Newcastle (1911). Fra 1925 av gikk firmaet over til utelukkende anskaffelse av motorskip. Ved flytningen til Lysaker i 1907 disponerte firmaet 10 seilskuter og 12 dampskip eller ca. 24 650 n. r.t. I 1914 før første verdenskrig disponerte det 3 seilskip og 18 dampskip med en samlet lasteevne på 88 680 t. d.w. og pr. 1. januar 1939, altså før annen verdenskrig, 2 dampskip og 22 motorskip med en lasteevne av 221 865 t. d.w. Mange skip gikk tapt under de to verdenskriger. Under den annen krig tapt 13 skip på tilsammen 105 500 t. d.w. eller ca. 54 pst. av førkrigstonnasjen. I 1945 bestod flåten av 9 skip med en samlet tonnasje av ca. 90 000 t. d.w. Etter krigen ble der oppstilt et nybyggingsprogram som omfattet i alt 15 skip hvorav 2 tankskip, og en beregnet utgift på ca. 150 millioner kroner. Da dette program var gjennomført i midten av 1950 bestod flåten av 22 skip med en samlet tonnasje på 219 471 t. d.w. hvorav 4 tankskip med en tonnasje på 59 280 t. d.w. Den eldste båt av firmaets nåværende flåte er bygd i 1928. Det er cargoliner M/S „Slemmestad" på 7870 t. d.w.

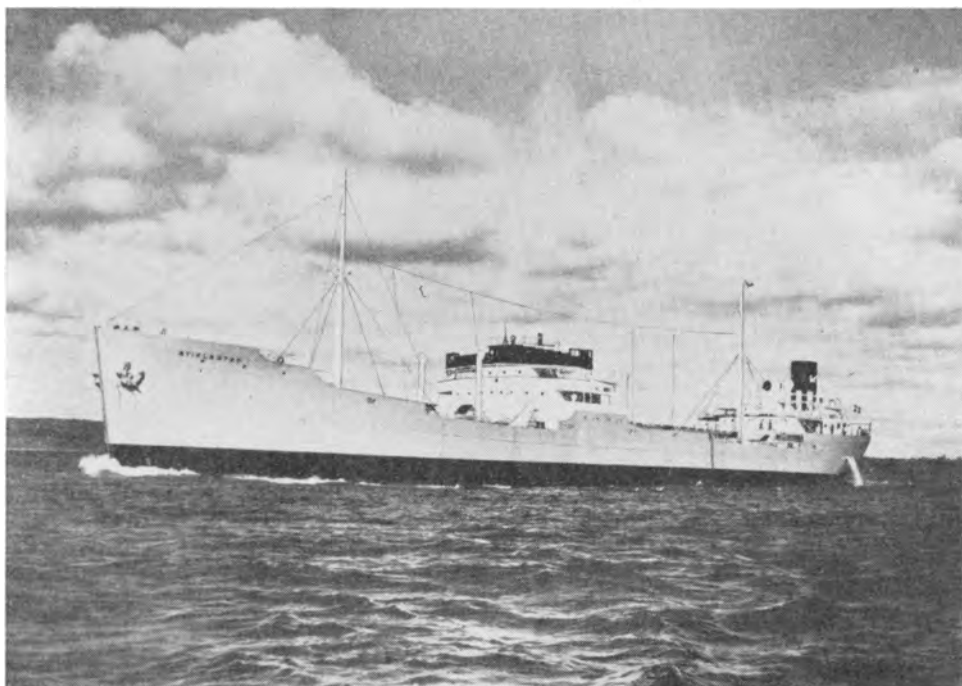

D/S „Mandeville I”, fruktskip, 2000 tonn, bygd Burmeister & Wain 1911.

Anskaffelsesutgiften var kr. 1 864 195. Etter krigen er byggeutgiftene steget betraktelig. Således kom det nyeste skip, „Glenville”, 8700 t. d.w. som ble levert fra Lithgow's Limited i juni 1950 på kr. 14 960 300.

Firmaet har i årenes løp bl. a. spesialisert seg i malmfart på Narvik og Luleå, Dunderlandsdalen og Kirkenes, samt på Wabana, Cape Breton m. fl. steder. Videre i kullfart på St. Lawrence og bananfart på Vest-India. For øvrig Chinafart, alminnelig nord-européisk trelastfart samt tankskipsfart og linjefart. For tiden (1949) er firmaet særlig engasjert i de to siste virksomhetsgrener. Firmaets eldre skip går i trampfart. I 1925 avtalte firmaet en samseilingsordning med Fearnley & Eger under navn av Fern Line. Klaveness Line ble opprettet i 1929. Dens trafikk går fra Vestkysten av Nord-Amerika til Hongkong og Ostindia m. fl. steder. Forut for Linjens opprettelse som skyldtes Klaveness' innsats foretok han personlig en rekke inngående studier og undersøkelser angående handels- og fraktforholdene på den kant av verden.

I Kaare Petersens forannevnte bok er under avsnittet „Trampfarten” inn tatt bilde av D/S „Sjøstad” bygd i 1908 som spesialbåt for kull og trelast. Videre er avbildet „Seirstad” bygd i 1920 for malmfart, Norges da største lasteskip, på 13 000 t. d.w. Se også den nylig utgitte „Boken om Oslo” (A/S

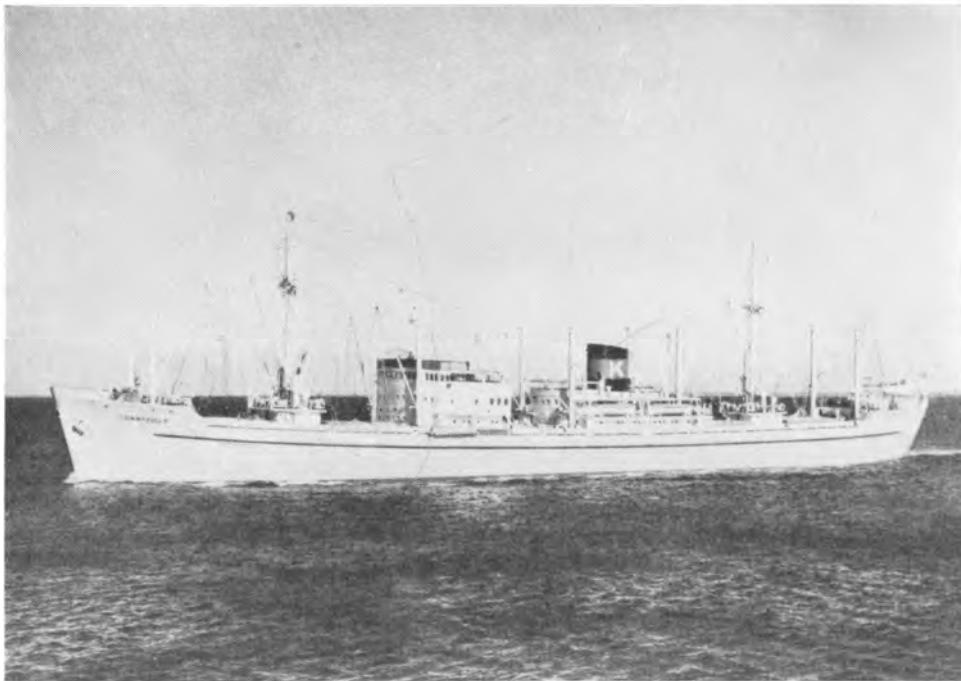

M/T „Stiklestad”, 14 580 tonn, bygd ved Odense Staalskibsværft 1938.

Realforlaget) s. 90 flg., hvor rederiets historie omhandles og flere skip er avbildet, like fra seilskuten „Hedevig Amalia” (1815) til M/T „Solstad” (1949).

Flåtens seilende mannskap består av ca. 1000 mann, og det utbetales til disse ca. 9 millioner kroner i hyre pr. år, mot henholdsvis vel 500 mann og vel kr. 700 000 i 1914. I skatter har firmaet betalt ca. kr. 10 150 000 i 12-års perioden 1928—39 og ca. 15 060 000 i 5-års perioden 1946—50.

Klaveness ble i 1903 innvalt i styret for A/S Framnæs mekaniske Værksted. Han var medlem av dette i over 40 år, helt til 1945. I årene 1923—29 var han tillike styrets formann. Han har betydd overordentlig meget for dette verksteds utvikling til et stort moderne skipsbygningsverksted. I de første år la dette hovedvekten på å være et førsteklasses reparasjonsverksted. Etter hvert er det i stigende grad også blitt et nybygningsverksted og det er Norges ubestridt ledende spesialverksted for hvalfangstflåten. Da det i 1909 skulle bygges en ny selvdokkende ståldokk ved Framnæs til atskillige hundre tusen kroner nektet Norges Bank å gi et ansøkt lån. Det lyktes da Klaveness å ordne det nødvendige lån gjennom Den norske Creditbank til en rimelig rente. Klaveness benytter verkstedet i stor utstrekning for sitt firma. I de første 16 driftsår var firmaet verkstedets største kunde når det gjaldt nykontrahering, nemlig med 5322

M/S „Sunnyville”, 9110 tonn, bygd 1949 ved Nederlandsche Dok en Scheepsbouw Mij., Amsterdam.

br.r.t. Framnæs' første fruktbåt var S/S „Brighton” hvilken ble bygd for A. F. Klaveness & Co.s regning i 1902. I 1939 kontraherte firmaet to lastebåter for linjefart hver på 9000 t. d.w. for tilsammen 7¹/₂ million kroner til levering henholdsvis i 1940 og 1941. Båtenes fart skulle gå opp i 15¹/₂ knop på last. På grunn av krigen kunne den siste av dem, M/S „Francisville”, først sjøsettes i november 1946. Nevnte kontrakt var den største enkeltkontrakt verkstedet inntil da hadde sluttet. Om Klaveness' innsats innen A/S Framnæs mek. Værksted gir følgende protokolltilførsel i styremøte 29. november 1943 et talende vitnesbyrd (H. Bogen s. 219): „Styrets formann gav i sterkt anerkjennende ord uttrykk for styrets og administrasjonens vurdering av herr Klaveness' overordentlig verdifulle virke i de 40 år han har vært medlem av verkstedets styre”.

Klaveness har ellers vært styremedlem i en rekke aksjeselskaper. Således var han med å grunnlegge Sandefjords Bryggeri og Mineralvannfabrikk i 1900 og hadde som styrets formann befatning med bryggeriets anlegg og fungerte videre som formann i noen år. I årene 1908—25 var han medlem av styret for A/S Sydvaranger hvis formål var utnyttelse av selskapets malmfelter m. v. Klaveness Bank A/S ble opprettet i 1916 og var i virksomhet fra januar 1917 til høsten 1926. I forbindelse med bankens likvidasjon organiserte han sitt firmas

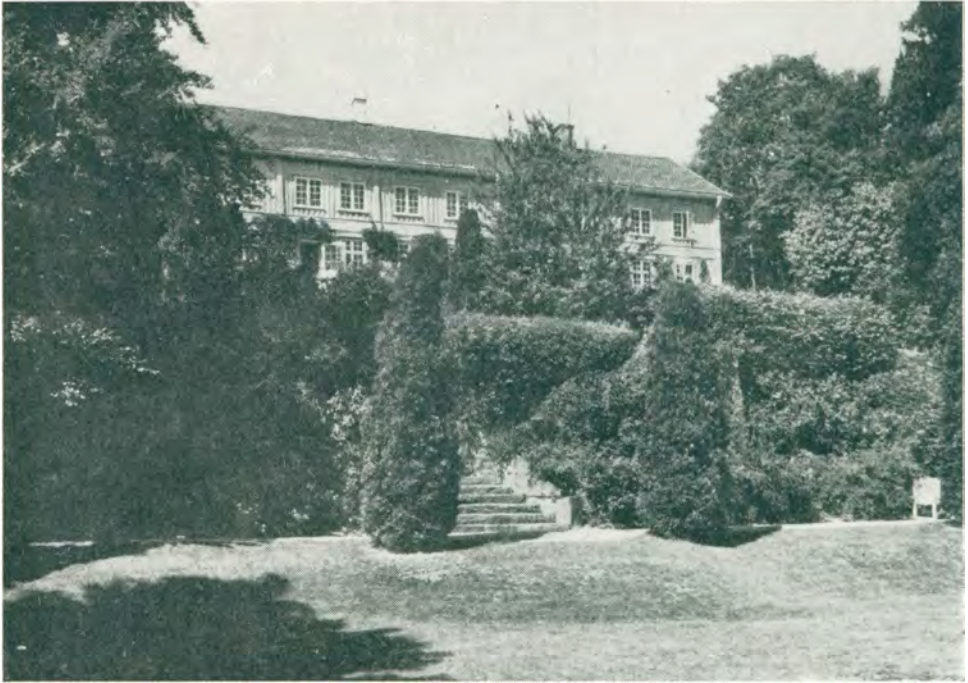
Lagåsen.

overtagelse av A/S Thunes Mek. Værksted og fungerte som selskapets formann fra 1935 til 1943. Han har også vært med å danne A/S Høyangfallene, Norsk Aluminium Co. 1915 og var med i dette selskaps styre i noen år. Videre var han også med å danne Store Norske Spitsbergen Kullkompani og satt i mange år som medlem av dette selskaps representantskap.

Foruten sjøfart og industri omfatter Klaveness' interesser også jord- og skogbruk. Gjennom en rekke eiendomskjøp på Østlandet kan han sies å ha realisert tanken om slektens tilbakevenden til jorden. Hans store arbeidskraft har tillatt ham også å vie disse virksomhetsgrener full oppmerksomhet.

Til bolig kjøpte han i 1907 ved flytningen fra Sandefjord til Oslo eiendommen *Lagaasen* g.nr. 41, br.nr. 35 i Bærum, nær Lysaker stasjon. Den er bebygd med et meget vakkert og moderne våningshus som ligger på høyden med vid utsikt. Eiendommen ble utskilt fra Fornebo hovedgård i 1898. Til den hører rett til å benytte fellesbadehus ved Svartebukta samt rett til strand med båt-feste og til å oppføre eget badehus. Dette er oppført.

I 1912 ervervet Klaveness skogeiendommen *Ørfiske* i den østlige del av Nordmarka, g.nr. 41, br.nr. 11–17 samt noe senere br.nr. 23 og 24, i Nittedal. Eiendommen gikk i 1938 over til Klaveness' sønn Anton Fredrik den yngre som

Ekeberg i Enebakk.

med sin familie bebodde den under krigen da deres hus ved Lysaker var rekvirert av tyskerne. Eiendommen har et dyrket areal på ca. 35 dekar, ca. 65 dekar naturlig eng og hamnehage samt ca. 1570 dekar skog hvorav ca. 1350 produktiv. Som en levning fra tidligere tid kan nevnes at „det påhviler eiendommen avgift til eieren av Greveveien for dennes benyttelse med hest”. „Ørfiske skog” er oppmålt og kartlagt.

Ved kjøpekontrakt av 13. november 1914 kjøpte Klaveness eiendommen *Ekeberg*, g.nr. 116, br.nr. 1 og 2 i Enebakk (samt g.nr. 118, br.nr. 6 og 7). Konseksjon på kjøpet ble gitt ved kgl. res. av 19. februar 1915. I 1947 kjøpte Klaveness derhos naboeiendommen Skjønhaug, g.nr. 104, br.nr. 2 i Enebakk. Ekeberg gård har vært sete for den gamle Holmsenslekt gjennom lange tider. Klaveness kjøpte den av direktør Harald Jensen. Det ærverdige våningshus fra ca. 1680, som ligger omgitt dels av en gammel skogpark, dels av et moderne hageanlegg har Klaveness latt pietetsfullt modernisere og utvide ved arkitekt Magnus Poulsson. Under krigen bodde Klaveness og frue på Ekeberg, da Lagaasen var rekvirert og benyttet som casino for tyske offiserer. Klaveness tilbringer enn videre praktisk talt hver weekend på Ekeberg. Det samlede gårdsareal regnes å utgjøre 627 dekar innmark og 8960 dekar skog, hvorav ca. 7450 dekar pro-

duktiv. Ekeberg gård er oppmålt og kartlagt. — Se storverket „Norske bygder” bind III, „Romerike” I, John Griegs forlag 1932, s. 62 om bygdeborg ved Ekeberg og s. 113 om tidligere industri på Ekeberg, bl. a. en fyrstikkfabrikk 1866—87. Ekeberg og Skjønhaug ble overdratt til sønnen Dag ved skjøter av 21. april 1947 og 23. februar 1948.

I Telemark kjøpte Klaveness et par større skogeiendommer som ble ervervet i henholdsvis 1915 og 1917. Ved kjøpekontrakt av 17. februar 1915 kjøpte Klaveness således av Thor Vaa, Kviteseid g.nr. 65, br.nr. 1 og 3 *To* i Drangedal (Tørdal), samt g.nr. 66, br.nr. 1 og 2 *Aamaas* samme steds, med samtlige bygninger m. v. Eiendommene er senere overdratt til Klaveness' sønner A. Fredrik d. y. og Dag i forening. Der er oppført hus med bolig for bestyrer og bekvemmeligheter for jegere og andre gjester. Eiendommene utgjør tilsammen 23 718 dekar hvorav 28 dekar dyrket mark, 90 dekar naturlig eng og hamnehager m. v. samt 23 600 dekar skog; av denne er ca. 8380 produktiv. *To* og *Aamaas* er oppmålt og kartlagt. — Ved kjøpekontrakt av 5. oktober 1917 kjøpte Klaveness av forfatteren Thorolv Klaveness g.nr. 108, br.nr. 1, *Sæli* østre, og br.nr. 2, *Sæli* vestre samt g.nr. 110, br.nr. 5 og 8 i Flatdal anneks til Seljord med samtlige bygninger m. v. Kongsesjon trengtes ikke da kjøper og selger var fettere. Eiendommen er senere overdratt til sønnene A. Fredrik d. y. og Dag. På eiendommen er oppført jakthytte. Innmarken utgjør ca. 30 dekar, naturlig eng og setervoller ca. 200 dekar, og skog ca. 10 000 dekar, hvorav ca. 6000 produktiv. Eiendommen er ikke oppmålt.

Klaveness kjøpte i 1918 eiendommen *Ringi, Nedre*, g.nr. 60, br.nr. 6 i Vestre Bærum av disponent Sverre Heiberg. Klaveness solgte den igjen i 1921. Ved kjøpekontrakt av 12. desember 1940 kjøpte skipsreder Dag Klaveness eiendommen med overtagelse fra 1. april 1941. Innmarken utgjør 202,3 dekar, kulturbeite og hamnehage 176,4 dekar og skogen 1218 dekar hvorav 1106 produktiv. Eiendommen er oppmålt og kartlagt.

Et interessentskap hvorav Klaveness var medlem kjøpte i 1914 eiendommen *Fornebo*, g.nr. 41, br.nr. 1 og g.nr. 40, br.nr. 12 i Østre Bærum. Ifølge overenskomst av 12. mai 1919 mellom interessentene ble eiendommen delt mellom disse og *Lilleøen* eller *Oxenøen, Lille*, g.nr. 41, br.nr. 101 falt på Klaveness. Arealet var ca. 650 dekar, omfattende skog og jord. I 1935 og 1942 ble i alt ca. 150 dekar frasolgt og tillagt flyplassen. Klaveness anla stort gartneri på *Oxenøen* med fhv. slottsgartner J. O. Nickelsen som bestyrer og Magnus Poulsen som arkitekt. Der oppførtes en rekke drivhus som dekket i alt 6 dekar grunn. Om sommeren var ytterligere 2 dekar under glass. Man la særlig vekt på å dyrke blomster og planter som man tidligere fikk fra utlandet, likeså tidlige finere grønnsaker. Videre forefantes ca. 200 dekar jord til vanlig gårdsbruk og der oppførtes en veldig fjøs-, stall- og ladebygning samt funksjonærboliger m. v. Fjøset gav plass for 30 kuer, 12 hester m. v. Det hele gartneri- og gårds-

anlegg, Oxenøen Bruk, kom på vel $4\frac{1}{2}$ million kroner. — Under krigen ble eiendommen bortforpaktet.

Klaveness ervervet eiendommen *Lysebu* på Voksenkollen, g.nr. 33, br.nr. 1111 og 1183 (av Voksen) samt 443 (av Holmen) ved skjøte fra o.r.sakfører Herman Krag av 29. mai 1920. Eiendommen har vakker bebyggelse med vid utsikt over Oslodalen og skogtraktene vestover. Den utgjør ca. 45 dekar, vesentlig skogareal. Under krigen ble stedet tatt av de norske nazister og brukt som rekreasjonshjem — „Soldatheim Ragnar Berg” for norske „frontkjempere fra Waffen SS og Den norske legion”. I 1946 tilskjøtet Klaveness „Takkefondet til Danmark” eiendommen for lav pris, kr. 200 000. Ved den videre gaveoverdragelse til stiftelsen „Fondet for dansk-norsk Samarbeide” ble verditaksten satt til kr. 515 000.

Lagåsens naboeiendom, *Bakkehuset*, g.nr. 41, br.nr. 32 i Bærum kjøpte Klaveness i 1923. Den utgjør ca. 5 dekar og er vel bebyggt. Videre har man *Glitre*, g.nr. 41, br.nr. 108 i Bærum, som ble kjøpt av Klaveness i 1919 og solgt igjen av denne i 1923. I 1946 kjøpte A. F. Klaveness & Co. A/S eiendommen som har et areal av ca. 5 dekar. Denne benyttes som funksjonærbolig. Som heftelse er tinglyst en pantobligasjon til A. F. Klaveness, hvilken i 1927 ble transportert til „Skipsreder A. F. Klaveness og frues legat til fordel for et konsertorkester i Oslo”.

A. F. Klaveness & Co. A/S flyttet som nevnt sitt kontor fra Oslo til Lysaker i 1933 og oppførte da ny kontorbygning på tomt nær stasjonen. Eiendommen har g.nr. 41, br.nr. 134 og br.nr. 153 i Østre Bærum og har et samlet areal på 4377 m². I 1948 besluttet man å utvide kontorene med en tilbygning som blir ferdig i 1950.

I 1934 kjøpte Klaveness neset som stikker ut i havet på østsiden av Sandefjordsfjorden. Eiendommen benevnes *Folehavna*, g.nr. 104, br.nr. 12, 15 og 16 Folehavna samt g.nr. 104, br.nr. 13, 14 og 17 Holtskjærene, samtlige utskilt fra Tveitan i Sandar. Arealet ytgjorde ca. 150 dekar. Der ble oppført sommerboliger for skipsreder A. F. Klaveness, fru Eva Andresen, fru Kari Brit Kjerschow og skipsreder og fru Tor Klaveness. Tyskerne ødela med sine befestningsanlegg under krigen en stor del av den vakre eiendom.

Det sier seg selv at en mann med Klaveness' evner og initiativ har måttet få mange tillitsverv innen samfunnet. Noen skal nevnes. Han var medlem av Sandefjord bystyre 1904—07 og hadde også andre kommunale verv samme steds. Han var formann i Kristiania Dampskipsrederiforening 1908—09, og visepresident og fungerende president i Norges Rederforbund 1909—12, jfr. „Den norske sjøfarts historie” bind II, hefte 22 s. 217. Hans tale ved Rederforbundets bankett i 1911 er gjengitt in extenso i „Morgenbladet” nr. 517 for 1911. I hovedstyrets møte i september 1912 rettet Gunnar Knudsen en takk til Klaveness for det betydningsfulle arbeid som han som fungerende president hadde nedlagt i forbundets interesse i en periode med mange og betydelige saker og håpet at den tid ville komme da herr Klaveness igjen ville delta i forbundets arbeid. Videre medlem av Nordisk Skipsrederforenings styre i mange år og

dettes formann 1924—30, medlem av Norsk Veritas' faste komité 1909—29 og dennes formann 1928—29. I 1911 innvaltes Klaveness i en komité som ble nedsatt etter initiativ av Den norske handelsstands fellesforening for å behandle spørsmålet om ansettelse av forretningskyndige menn i vårt konsulatvesen og diplomati. Han var medlem av administrasjonskomiteen for jubileumsutstillingen 1914, hvilken ble oppnevnt i statsråd oktober 1911, og formann i utstillingens sjøfartsavdeling.

Klaveness' interesse for musikk kom bl. a. til uttrykk ved hans oppnevning i 1913 til medlem av Musikkforeningens direksjon. Men hans store innsats på musikkens felt knytter seg til Filharmoniske Selskap i hvis opprettelse i 1919 han var den drivende kraft. Han var formann i arbeidskomiteen for dannelsen av selskapet og ordfører i dets representantskap 1919—29. I denne forbindelse nevnes at han sammen med sin hustru fru Therese Klaveness ved gavebrev av 26. november 1918 opprettet et legat med formål å yte økonomisk støtte til opprettelse og drift av et fast konsertorkester i Oslo. Legatet er en selvstendig stiftelse med grunnfond kr. 500 000. Dets styre består av vedkommende rådmann, en representant for familien Klaveness og et tredje medlem oppnevnt av fylkesmannen i Oslo.

Også til skuespillkunsten har Klaveness gitt sin økonomiske støtte. Ved gavebrev av 24. mars 1924 opprettet han og hans hustru et stipendiefond for skuespillere ved Nationaltheatret med en grunnkapital på kr. 5 0000. Fondet har til formål å fremme norsk skuespillkunst ved å yte midler til stipendiereiser i studieøyemed for skuespillere ved Nationaltheatret. Fondet er en selvstendig stiftelse som er knyttet til dette teater.

Nevnes skal også at Klaveness har ytet et bidrag på kr. 25 000 til bygging av en sykestue i Enebakk og opprettet et legat på kr. 25 000 i forbindelse med sykestuen, fortrinnsvis til opprettelse og drift av røntgenavdeling.

Norsk Selskap til Skibbrudnes Redning har fått midler til bygging av en redningskrysser som skal bære navnet Therese Klaveness. Den ble overlevert til Redningsselskapet i ferdig stand 26. februar 1951.

Klaveness var formann i arbeidskomiteen for dannelsen av Oslo golfklubb i 1924 og var tillike klubbens første formann.

Han er siden 1912 ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden for almenntilgjævelighet, videre kommandør av den svenske Vasaorden og ridder av den svenske Nordstjerneordenen. Se for øvrig om hans tilgjævelighet og betydning Norsk biografisk leksikon bind VII (1936) s. 385 ved John O. Egeland.

G. 7. oktober 1899 i Sandefjord med *Therese Grøn*, som er født 25. august 1875 i Oslo, datter av kjøpmann Tjøstulf Knudsen og h. Fredrikke Amalie Bøhme, og pleiedatter av skipsreder i Sandefjord Peter Anton Grøn (1833—1903) og hustru Ellen Catharine Christensen (1846—1919). P. A. Grøn var sønn av skipsreder Hans Eriksen Grøn (1790—1864), eier av gården Lasken i Sandar, gift med

Anne Amalie Klaveness (1797–1873), født på Bugården som datter av lensmann og skipsreder Thor Klaveness.

Klaveness og hustru har alltid ført et mer enn alminnelig gjestfritt hus, så vel i Sandefjord som på Lysaker og deres landeiendom Ekeberg i Enebakk. Fru Therese var et varmhjertet menneske og en fin personlighet. Overfor gjester var hun en strålende vertinne som fikk hver av dem til å føle seg hjemme. Hennes evne til å administrere det store hushold var fremragende. Med sin utviklede og sikre smak forstod hun å skape vakre og kunstpregede hjem. Selv

Æolsharpen. med en Exlibris Guleaften
til A.F. Klaveness 1917.

Helst i de sunkle Tømer
og langt i fra al Trafik
Du hører de Tøner kimer,
som samler sig til Musik
- Tøner bevende svage
til dit indre Øre naar
som en evig skjælvende Klage,
der aldrig Hvile. faar.
En vinget Harpe svæver
som en tæg og ensom Sky,
dens gyldne Strænge bærer
i Sommermattens Stry.
Bag staaer Stjerner i Klynge,
under gaar Havet sin Gang,
og Du hører Kløderne synge
Stilhedens enkelte Sang.

Gerhard Munthe.

„Æolsharpen”.

vanlige bruksting var utvalt så omhyggelig at de måtte gi skjønnhetsglede. Mange ideer og impulser fikk hun nok fra omfattende utenlandsreiser. Begge har alltid holdt kunsten høyt i ære. Våre første bildende kunstnere er representert i deres hjem. Særskilt må nevnes Gerhard Munthes utsmykning av spisesalen på Lagaasen. I veggen er her innfelt relieffer av havets forskjellige fantastiske vesener. Disse var utarbeidet av Munthe, som forstudier til hva som senere ble anbrakt i treskulptur i Håkonshallen i Bergen. I peisestuen på Ekeberg, forfatterinnen Ragnhild Jølsens barndomshjem, har Munthe dekorert veggfeltene og brukt motiver med inspirasjon fra hennes liv og diktning. Bildene er preget av skogmystikk. De åtte felter har han kalt „Solstreif”, „Nede

ved Mølledammen”, „De tre fugler”, „Den grønne fugl” hvor Ragnhild står øverst på en bergknatt, „Dragen”, „Den gamle trappe”, „Farvel til birken” og „Groner”. Billedene er stemningsfulle og fremhever rommets gammeldagse hygge. — Se Hilmar Bakken: „Gerhard Munthes dekorative kunst” s. 266 og „Norske bygder” bind III, „Romerike” I (1932) s. 11. — Det vakreste ex libris Munthe har skapt skal være Æolsharpen. Munthe gav denne til Klaveness som en julegave i 1917 med vedstående dikt. Også til Klaveness' barn har Munthe laget ex libris, således bl. a. et til sønnen Dag som er betegnet „Groner”. Denne betegnelse som Munthe også brukte på forannevnte maleri, hentyder til et uttrykk som Dag brukte som barn om fantasidyr og lignende som han tegnet.

Den danske billedhogger Kai Nielsen har utført store arbeider for Klaveness. Da disse er spesielt bestilt har Klaveness eiendomsretten, dog således at kunstneren har rett til å oppstille dem i 5 museer eller offentlige steder. I hagen på Lagåsen står den mektige „Vandmoderen” i bronse. En kopi av denne finnes i marmor i Glyptoteket i København. Videre står også i hagen på Lagåsen „Zeus og Io” („Vinden og Vandspeilet”), også i bronse. Skipsrederens egen byste er hogd i bornholmsk granitt. Inne på Lagåsen er en sølvstatuett av datteren Kari Brit. I musikkværelset på Ekeberg står „Venus med Barnet” i hvit marmor.

Til Klaveness og hustrus omgangskrets har hørt mange kjente og betydelige personligheter, kanskje mest kunstnere, og blant disse igjen musikerne. Man kan eksempelvis blant de mange nevne Fridtjof Nansen, Gerhard Munthe, Erik Werenskiold, Bjørn Bjørnson, Jacob Worm-Müller, Harry Fett, Nils Larsen, Leif Halvorsen, Egil Eide, Kaja Eide Norena, David Knudsen, Agnes Mowinckel, Henrik Sørensen, Jens Thiis, Nils Kjær, Sigurd Bødtker, Chr. Krohg, Herman Wildenvey, Chr. Sinding, Cally Monrad, Ivar Johnsen, Ingebjørg Gresvik, Geirr Tveitt, David Monrad Johansen, Kirsten Flagstad, Fanny Elsta m. fl. — Det har knapt vært et selskap uten at man har fått høre den vakreste konsert. Vertskapet var selv meget musikalsk. Men først og fremst var og er det familien og slekten som får være med når Lagaasen og Ekeberg kappes om å vise gjestfrihet. Therese og Anton Klaveness har bidratt meget til samholdet innen slekten.

Det sier seg selv at Klaveness har foretatt mange reiser både rene forretningsreiser og andre og i alminnelighet sammen med sin hustru. Vinteren 1938 foretok han en hel jordomseiling, hvorunder han spesielt studerte den norske skipsfarts stilling i Østen slik som den utviklet seg under den brytning og krise forholdet mellom Østen og Vesten var kommet inn i. Ellers tilbraktes flere vintre i Syden. Også i Amerika hadde Klaveness og frue flere lengre opphold.

Fru Klaveness døde 2. april 1948 av lungebetennelse under et påskeopphold på Ekeberg. Hun hviler i Thereselund, familiegravstedet, på Ekeberg, i urnegrotten av hvit marmor, oppført etter tegning av arkitekt Magnus Poulsson og utsmykt med en vakker madonna med barnet, malt av Henrik Sørensen.

I lunden står også en større bronse av billedhoggeren Josef Grimeland hvilken i en engels skikkelse symboliserer musikken.

I minneord om sin hustru uttalte Klaveness bl. a.: „ . . . Men det vesentligste, det essensielle var hennes varme hjerte og kanskje enda mer hennes elskelige og poesifylte sinn. Hennes sinn var fylt av skjønne dikt som hun kunne utenat og som var på hennes leber til alle tider. til hverdags og til søndags — noe av

Urnegrotten i Therese-lund.

Familiegravstedet Thereselund, Ekeberg.

Henrik Sørensen: „Madonna”. I urnegrotten.

hennes „daglige brød” — og som hun kunne fremsi på en kunstnerisk betagende måte. Noe av det hun i den senere tid ofte siterte for meg, og som jeg fant en avskrift av i hennes håndveske, var et lite dikt av H. C. Andersen:

„Moder, jeg er trett, nå vil jeg sove,
la meg ved ditt hjerte slumre inn.
.
og de søte englebørn jeg skuer
når jeg har det trette øye lukt.”

Svigersønnen Joh. H. Andresen: „ . . . Deilig er jorden . . . Da tenker jeg ikke fremst på at jorden var deilig for henne, men på at få mennesker har som hun gjort livet skjønt for sine medmennesker. . . . For alle oss små og store blant de nærmeste står hun først og fremst som den samlende skikkelse i sin store familie, hvor hun aldri glemte å kaste glans over hver en høytidsdag . . .” Karakteristisk er hva dr. med. Basken Werenskiold fortalte i sine minneord: „En venn spurte henne en gang hvem av hennes fem barn hun var mest glad i.” „Den som i øyeblikket trenger meg mest,” svarte Therese Klaveness. „Og slik var hun overfor alle . . .” Jacob Worm-Müller: „ . . . Hun var så elskelig, så givende. Hun krevet så lite for seg selv, hun elsket å gi av sitt hjertes rikdom, og derfor elsket vi henne innerlig . . . Alltid vil hun leve i våre hjerter som den solstråle hun var i livet.” Henrik Sørensen: „Hun hørte til disse mennesker

som alltid hadde blomster i sine hender — for å gi til dem hun møtte. Å treffe dette menneske var å få en gave.” Harry Fett skrev følgende vakre dikt, hvilket sier meget om hennes personlighet:

„Det ble stille i stuen. Et smil er dødd hen,
et håndslag fra hender, der strøk som en venn.
Mismot og vemod hun mildnet med ord,
som pust fra den verden hvor godheten bor.
Slik var hun. Et men'ske av kjød og blod,
— i dag et minne vi lenges imot,
som vokser med godhetens hemlige makt.
Mon ikke hun ennu ved huset står vakt.”

Therese Klaveness er malt post mortem av Astri Welhaven. A. F. Klaveness er bl. a. malt av Henrik Lund, Henrik Sørensen og Hans Ødegaard. — 5 barn:
XVII a. Eva Klaveness, f. 18. august 1900, g. Andresen (nr. 42).
XVII b. Tor Klaveness, f. 29. april 1902 (nr. 43).
XVII c. Anton Fredrik Klaveness, f. 8. november 1903 (nr. 46).
XVII d. Kari Brit Klaveness, f. 13. januar 1906 g. Kjerschow (nr. 47).
XVII e. Dag Klaveness, f. 22. september 1913 (nr. 48).

Nr. 42 (fra 41 a) XVII **Eva Klaveness**, f. 18. august 1900 på Hjertnæs i Sandefjord. Exam. art. 1919. Deretter på skole i Amerika og andre land. Hun har vist spesiell interesse for Nansenskolen — Norsk Humanistisk Akademi — på Lillehammer. Trådte i 1946 inn i skolens reorganisasjonsstyre. Er medlem av dens styre og av Norsk Folkemuseums styre.

G. 31. oktober 1929 i Haslum kirke, Bærum, med fabrikkeier *Johan Henrik Andresen*, f. 29. november 1888 i Oslo,

sønn av fabrikkeier Nicolai Andresen (1853—1923) og hustru Johanne Marie f. Heyerdahl (1855—1928).

Middelskoleeksamen 1904. Oeff. Handelslehranst. Leipzig 1905—07, lærling tobakksfabrikk Norge, Sverige, Tyskland 1907—10, disponent Tiedemanns Tobaksfabrik 1911—

Fru Eva Andresen,
f. Klaveness.

Fabrikkeier
Johan H. Andresen.

14, medinnehaber 1915—23, eneinnehaver fra 1923. Fabrikken som er landets eldste, utgav i 1928 en jubileumsbok. Viseformann Norges Industriforbund 1920—22, formann Oslo Haandverks- og Industriforening 1925—27, medlem adm.styret Andresens og Bergens Kreditbank 1922—28, medlem direksjonen for Andresens Bank fra 1928, for Gyldendal, Norsk Forlag fra 1925, for Freia Chocladefabrik fra 1931. — Stortingsrepresentant for Oslo (H) 1928—33 og formann i Høyres Centralstyre 1934—37. Andresen er kommandør av Dannebrog og ridder av Vasaordenen. — Han er ivrig jeger og fisker. — Andresens bor på hans slekts gamle eiendom „Smedbråten” på Bygdøy. — 3 sønner:

XVIII a. **Johan Henrik Andresen**, f. 28. november 1930 i Oslo. Exam. art. i Oslo 1949. Studerer ved universitetet i North Carolina U. S. A.

XVIII b. **Nicolai Andres Andresen**, f. 15. januar 1934 i Oslo.

XVIII c. **Anton Fredrik Klaveness Andresen**, f. 10. mai 1936 i Oslo.

Nr. 43 (fra 41 b) XVII **Tor Klaveness**, f. 29. april 1902 på Hjertnæs i Sandefjord. Exam. art. Hallings skole 1920. Studerte sosialøkonomi ved Balliol College i Oxford med Dipl.

Econ. derfra 1923. Ansett i forskjellige rederi- og meglerkontorer i Oslo og Hamburg; meglerkontor London 1926—28, i A. F. Klaveness & Co. A/S fra 1929. Medlem av dettes styre og av styrene for de til det knyttede rederiselskaper 1934—42. Suppleant til styret for A/S Thunes Mek. Værksted 1937—42.

Fru Ingjerd Klaveness,
f. Braavold.

Skipsreder Tor Klaveness.

Ivrig friluftsmann, sterkt interessert i jakt, fiske og skisport. Har deltatt i flere skikonkurranser hjemme og ute.

G. 1) 29. oktober 1925 i Ullern kirke med *Marie Bernhardine Mustad*, f. 26. oktober 1902 i Bærum, datter av fabrikkeier Halfdan Magnus Mustad (f. 1874 i Vardal) og hustru Edle f. Smith (f. 1880 i Oslo). — 2 barn:

XVIII a. **Birthe Marie Bernhardine Klaveness**, f. 10. september 1926 g. Weber (nr. 44).

XVIII b. **Edle Klaveness**, f. 8. september 1928 g. Ramm (nr. 45).

Tor og Marie Klaveness kjøpte i 1942 av grosserer Jon Borge Øvre Løkeberg gård, g.nr. 8, br.nr. 171 i Bærum og bosatte seg der. I alt utgjør eiendommen

168 dekar, hvorav dyrket mark 65,8 dekar, udyrket 94,8, beite 6,4 og vann 1,1 dekar. Den gamle hovedbygning er fredet. I 1947 ble eiendommen overført til fru Marie Klaveness som solgte den i 1950. Hun bor nå i Oslo. Ekteskapet oppløst 1946.

G. 2) 11. august 1947 med *Ingjerd Braavold*, f. 12. februar 1919 i Sandefjord, datter av kaptein Anton Hjalmar Braavold, f. 26. april 1889, bopel Orelund i Sandar, og hustru Lydia (1892—1946). Gjennomgått Barneværnsakademiet i Oslo 1941—43, kurs i behandling av psykopatbarn ved Norrtull Sjukhus i Stockholm 1945, kurs i selsesetning for syke ved Södersjukhuset samme steds 1945. Var ansatt i Røde Kors Barnehjelp og arbeidet ved Ullevål sykehus og Rikshospitalet 1943—45 samt 1946—47.

Tor og Ingjerd Klaveness bor i Åsen i Sandar.
— 1 Barn:

XVIII c. **Trygge Torssøn Klaveness**, f. 13. januar 1948 i Tønsberg.

Fru Marie Klaveness,
f. Mustad.

Nr. 44 (fra 43 a) XVIII **Birthe Marie Bernhardine Klaveness**, f. 10. september 1926 i London, exam. art. Ullern skole 1944, 1 år på College i California.

G. 7. juli 1948 med tannlege *Henrik Weber*, f. 4. november 1922 i Tønsberg, sønn av tannlege Henrik Weber (f. 1895) og hustru Gudrun Margit f. Johansen (f. 1902). Exam. art. Berg skole 1941. Utdannet som flyver i Canada under krigen, ferdig utdannet 1944, fenrik 1948. Eksamen ved Norges tannlegehøyskole 1949.

Praktiserer som tannlege. Opphold under krigen foruten i Canada også i Sverige og England. Bopel Lysaker.
— 2 barn:

XIX a. **Ellen Weber**, f. 26. november 1949 i Oslo.

XIX b. **Tor Henrik Klaveness Weber**, f. 28. november 1950.

Tannlege Henrik Weber.

Fru Birthe Weber,
f. Klaveness.

Erik Ramm.

Fru Edle Ramm,
f. Klaveness.

Nr. 45 (fra 43 b)
XVIII Edle Klaveness,
f. 8. september 1928 i
Bakkehuset, Lysaker.
To års opphold i Neu-
châtel.

G. 21. oktober 1949
i London med *Erik
Ramm*, f. 3. april 1926
i Moss, sønn av direk-
tør ved A/S Norsk
Soyamelfabrik Ludvig
Ramm, bopel Ullern
(f. 1897) og hustru Si-
grid, f. Morterud (f.

1898). Exam. art. 1946, på Pitmans College, London 1949. For tiden praktisk utdannelse ved soyamelfabrikken i Larvik.

Nr. 46 (fra 41 c) **XVII Anton Fredrik Klaveness**, f. 8. november 1903 på Kathrineborg, Sandefjord. Skipsreder med bopel på Fornebo hovedgård. Middel-skoleeksamen. Oslo handelsgymnasium. Utenlandsopphold. Ansatt i A. F. Klaveness & Co. A/S siden 1923, medlem av selskapets direksjon fra 1934 og dens formann fra 1947. Om redervirksomheten se under nr. 41. Av tillitsverv kan nevnes: Medlem av Bærum herredsstyre 1935—37, av Norges Rederforbunds hovedstyre, Skibsfartens Arbeidsgiverforenings råd, Nordisk Skibskerederforenings lokalstyre, Det norske Veritas' representantskap, Forsikrings A/S

Vega's direksjon 1931, Framnæs mek. Værk-
steds direksjon fra
1946, Fraktkontrollen
samt formann for
Tankshipsgruppen un-
der Norges Rederfor-
bund fra 1949, hvilken
gruppe representerer
en tonnasje på ca.
2 063 000 brutto tonn,
fordelt på 262 skip
(pr. 15. november 1949).

Fru Brita Klaveness,
f. Zahle.Skipsreder
A. Fredrik Klaveness d. y.

— Klaveness har vært
en ivrig og allsidig

sportsmann, både skiløper, seiler og rytter. Således vant han Kongepokalen ved ridning på Gardermoen i 1926 og deltok i Olympiaden i Amsterdam 1928. — Ridder av 1. klasse av den svenske Vasorden og Officer of the Oranje Nassau Order.

G. 1) 21. august 1928 i Ullern kirke med *Lucy Egeberg*, f. 23. september 1907, datter av godseier Westye P. Egeberg, Bogstad (f. 21. april 1877) og hustru Nini Wedel Jarlsberg (f. 16. november 1880, d. 21. desember 1945). Ekteskapet oppløst 1934. — 2 barn:

XVIII a. **Nini Therese Klaveness**, f. 21. desember 1930 i Oslo. Exam. art. 1949. Er på Vassard College i Poughkeepsie, U. S. A.

XVIII b. **Anton Fredrik Klaveness**, f. 25. november 1933 i Oslo.

G. 2) 8. oktober 1938 i Holmens kirke, København, med *Brita Zahle* f. 19. februar 1912, datter av dansk kammerherre, minister i Berlin Herluf Zahle, København (14. mars 1873—1941) og hustru Hedvig Marie Sophie (Lillan) Hauge Holmblad, f. 13. september 1883 i Sverige av norske foreldre (Hauge) og 5 år gammel adoptert av danske pleieførelde (Holmblad) i København. — 2 barn:

XVIII c. **Erik Klaveness**, f. 13. september 1940 i Oslo.

XVIII d. **Helene Klaveness**, f. 20. september 1943 i Oslo.

Frøken Nini Therese Klaveness.

Ved skjøte av 15. januar 1948 kjøpte Klaveness av grosserer P. H. Mathiesens dødsbo eiendommen *Fornebo hovedgård*, g.nr. 41, br.nr. 80 m. fl. i Bærum. Gården har et dyrket areal på ca. 70 dekar, et parkareal på ca. 80 dekar og skogmark på ca. 150 dekar. Gården hørte før reformasjonen under Hovedøyas kloster og deretter under kronen, før den kom på private hender. Dikteren A. Munch har i sin „Barndoms og Ungdoms Minder” tegnet et livlig og interessant bilde av livet på Fornebo i begynnelsen av 1800-tallet. Han besynger bl. a. gården i et stemningsfullt dikt, hvis første vers lyder:

Hyggelige kjære bolig,
du som vennlig og fortrolig
vinker meg til landlig ro.
Kranset av de dunkle skove,
favnet av den sølvblå vove,
søtt du smiler, Fornebo.

Om Klaveness' øvrige eiendommer se foran under nr. 41.

Høyesterettsadvokat
Christian Kjerschow.

Fru Kari Brit Kjerschow,
f. Klaveness.

Nr. 47 (fra 41 d) XVII **Kari Brit Klaveness**, f. 13. januar 1906 på Kathrineborg, Sandefjord. Middelskoleeksamen, har studert språk og musikk og særlig tatt undervisning i sang. Lengre tids opphold i utlandet, således 3½ år i Frankrike, 2½ år i England og ½ år i Italia.

G. 25. juni 1936 i Haslum kirke med

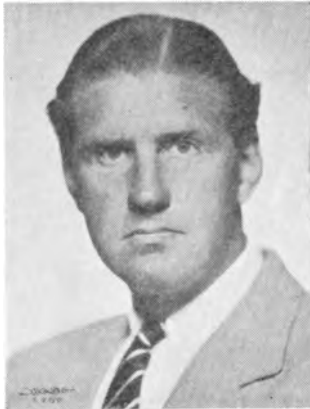
Christian Collett Kjerschow, f. 5. mars 1905 i Oslo, sønn av o.r.sakfører Harald Kjerschow, Oslo, f. 3. juli 1878 og hustru Astrid Kristine Lie, f. 4. mai 1882. Exam. art. 1923, cand. jur. 1927, h.r.advokat 1948. Etter eksamen en kortere tid sakførerfullmektig, deretter dommerfullmektig i 2 år, sekretær i Utenriksdepartementet 1 år. Ansatt 1932—36 som norsk jurist hos Nordisk Skipsrederforenings engelske advokater, London. Praktiserer fra 1937 i Oslo. Medlem av styret i Oslo krets av Den Norske Sakførerforening 1945—49. Viseformann i Oslo distrikt av Norges Røde Kors. — 6 barn:

- XVIII a. **Harald Kjerschow**, f. 25. april 1937 i Oslo.
- XVIII b. **Peder Christian Kjerschow**, f. 3. april 1939 i Oslo.
- XVIII c. **Eva Kjerschow**, f. 10. januar 1942 i Oslo.
- XVIII d. **Arild Kjerschow**, f. 26. mai 1944 i Oslo.
- XVIII e. **Mari Kjerschow** } f. 29. juni 1947 i Oslo.
- XVIII f. **Mette Kjerschow** }

Nr. 48 (fra 41 e) XVII **Dag Klaveness**, f. 22. september 1913 i Bærum. Skipsreder med bopel på Nedre Ringi gård i V. Bærum. Exam. art. latinlinjen ved Stabekk komm. høyere almenkskole 1931, Krigsskolens nederste avd. 1932, Handelsskole i Neuchâtel 1933, har studert sosialøkonomi, bedriftsøkonomi og bedriftsorganisasjon 1932—36 ved Université de Neuchâtel, Universität Bern og Handelshochschule Berlin, licencié ès sciences commerciales et économiques (Neuchâtel) 1935, opphold for studium av bedriftsorganisasjon ved Skefco Ball Bearing Co. Ltd., S K F, Luton, England 1936, arbeidet i forskjellige rederikontorer 1936—38, knyttet til A. F. Klaveness & Co. A/S Lysaker fra 1938, medlem av direksjonen fra 1940, av styret i de av firmaet disponerte rederiaksje-

selskaper fra samme tid. Om redervirksomheten se for øvrig under nr. 41.

Medlem av styret i A/S Thunes Mek. Værksted 1942, A/S Myrens Verksted 1943, medlem av direksjonen i Skibsassuranceforeningen Vidar 1946, medlem av representantskapet for Det norske Veritas, for De norske NACO-aksjer

Skipsreder Dag Klaveness.

Fru Wanda Klaveness,
f. Fearnley.

og for Den Norske Amerikalinje. Deltok i mange år som aktiv konkurranse-løper i internasjonale skistevner i Norge og Mellom-Europa.

G. 21. juni 1939 i Paris med *Wanda Young Fearnley*, f. 30. juli 1915, datter av godseier Nils Olav Young Fearnley, Aas gård i Hakadal (f. 14. desember 1881) og hustru Ingeborg Heiberg (f. 17. april 1884). Fru Klaveness har flere utenlandsopphold, særlig i Frankrike og England. Om Klaveness' faste eie-dommer se foran under nr. 41. — 4 barn:

XVIII a. **Nils Olav Fearnley Klaveness**, f. 29. mai 1940 i Hakadal.

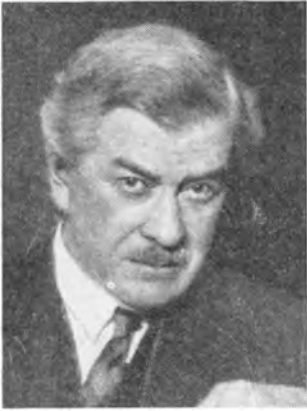
XVIII b. **Turi Klaveness**, f. 19. april 1941 i Oslo.

XVIII c. **Wanda Fearnley Klaveness**, f. 2. mai 1944 i Oslo.

XVIII d. **Therese Klaveness**, f. 15. mars 1948 i Oslo.

Nr. 49 (fra 32 d) **XVI Aagot Wilhelmine Klaveness**, f. 2. februar 1876 på Sværdstad. Middelskole. Kursus for sykegymnaster i Oslo, hvoretter ansatt som sykegymnast ved Sandefjords bad. Fullendte sin sykegymnastutdannelse i Stockholm. En rekke utenlandsreiser, særlig til Italia.

G. 4. november 1897 i Sandar kirke med ekstraord. hovrättsnotarie *Erik Lidforss* f. 13. februar 1870 i Norrköping, sønn av professor i ny-européisk lingvistik i Lund, fil.s. dr. Volter Edvard Lidforss (1833—1910) og hustru Anna Marie Swartling (1839—1917). Fil.s. cand. i Lund 1889, hovrättsexan. i Lund 1892. Fra 1893 fullmektig i viceherredshovding Karl Staffs advokatforretning i Stockholm, og fra 1901 kompanjong i denne, firmanavn: Advokatene Staff & Lidforss. Da Staff ble statsminister og gikk ut av firmaet ble dette til Lidforss & Levy. Lidforss var bl. a. medlem av styret for A/B Stjärnfors-Ställdalen hvor han representerte A. F. Klaveness' interesser og av styret for Operakällarens och Grand Hotell's A/B.

Advokat Erik Lidforss.

Fru Aagot Lidforss,
f. Klaveness.

Lidforss var sterkt musikkinteressert og gjorde en betydelig innsats i Stockholms musikkliv. Sammen med fiolinisten Sven Kjellström stiftet han Stockholms kammermusikkforening i 1911, han var medlem, styreformann og æresmedlem av Mazerska Kvar-tettsällskapet (stiftet 1849). Han tok initiativet til omdannelse av

den hensygnende Stockholms Koncertforening liksom han var den drivende kraft ved reisingen av det i 1926 innviede store konserthus. Han var styremedlem i begge disse institusjoner. Medlem av Kungl. Musikaliska Akademien 1917—38 og styremedlem i Kungl. Operan 1933—38. Han var også medlem av styret for Kungl. Dramatiska Teatern 1933—38 og i sistnevnte år styrets formann. Enn videre medlem av Stiftelsen „Drottningholmsteaterns vänner”. Var med å opprette „Stiftelsen Thielska Galleriet” med formål å gjøre bankdirektør Thiel's kunstsamlinger tilgjengelige for almenheten. Prins Eugen var formann i styret.

Foruten at Lidforss hjalp unge kunstnere på forskjellig vis var han også selv en temperamentsfull kunstner. Han spilte fiolin og komponerte musikk således bl. a. til Anders Østerlings „Ord i regnet” og Helene Klaveness' dikt. Han var poet og fin stilist og oversatte bl. a. fremmede dikt til svensk, således „Skalderøster” og Shelleys store tragedie „Cencierna”, likeså Kiplings „If”.

Aagot og Erik Lidforss' hjem i deres villa Liden på Storängen var et samlingssted for mange kunstnere, særlig musikere og malere. Kunstnerprinsen Eugen var en av dem. Der holdtes musikkafteener og lignende og de to var et strålende vertskap. Lidforss var kommandør av Nordstjerneordenen og ridder av Vasaordenen samt kommandør av en Albansk orden. — Han dyrket også sport, i sin ungdom ridning og på sine eldre dager golf. Lidforss døde 30. mai 1938 og noen tid etter flyttet hans hustru inn til Stockholm. — 2 barn:

XVII a. Dagmar Maria Lidforss, f. 29. mai 1899, g. Linner (nr. 50).

XVII b. **Nils-Gustaf Lidforss**, f. 13. september 1906 i Stockholm. Studenteksamen i Saltsjöbaden 1926. I noen år ansatt ved Stjärnfors-Ställdalens A/B's industrier i Bredsjö og ved A/B Svenska Kullagerfabriken i Göteborg. Språkstudier i Tyskland og Frankrike (1928). Som stipendiat opphold i lengre tid i Brasil. Nå bopel i Sjötorp i Västergötland. Ugift.

Nr. 50 (fra 49 a) XVII **Dagmar Maria Lidforss**, f. 29. mai 1899. Studerte etter avsluttet skole sang og musikk på Musikaliska Akademien i Stockholm og utdannet seg videre hos Sveriges fremste musikkpedagoger samt i Milano hvor hun traff sin vordende mann.

G. 30. desember 1926 i Stockholm med den østerrikske ingeniør og forretningsmann *Franz Linner*, f. 10. november 1898 i Wien. Han driver engrosforretning i den kjemiske bransje og inntar en ledende stilling innen den østerrikske koloni i Milano. De bor siden 1948 i egen villa. — 3 barn:

XVIII a. **Erik Linner**, f. 30. januar 1929 i Milano, svensk studenteksamen i Saltsjøbaden 1948, studerer kjemi ved høyskole i Zürich.

XVIII b. **Nils-Gustav Linner**, f. 13. august 1931 i Stockholm. Går på handelskole i Milano.

XVIII c. **Aagot Elena Linner**, f. 7. juni 1932 i Stockholm. Avslutter sin skolegang i Milano i løpet av 1950.

Nr. 51 (fra 32 f) XVI **Berit Klaveness**, f. 20. februar 1882 på Sværdstad. Middelskole. Treiders handelsskole 1901. Guvernante på Andøya 1902. Eksamen ved Hallings språklig-

historiske lærerinnese-minar 1905. Har vært medlem av Sandar herredsstyre 1938—40 og i 1945. Har vært medlem av styret for Sandeherred Barnehjem. Stiftet i 1929 Sandefjord avdeling av „Lotteforeningen”, Norske kvinners frivillige verneplikt, hvis formann hun var til 1945, da hun frasa seg hvervet. Er medlem av styret

for Sandefjord og Sandar Kvinneråd. Medlem av styret for Sandar Sanitetsforening og av byggekomiteen for et Sanitetens hus som Sandar og Sandefjord Sanitetsforeninger skal bygge i fellesskap.

G. 7. august 1907 i Sandar kirke med o.r.sakfører konsul *Johan Karsten Rasmussen*, f. 11. januar 1878 i Stavanger av foreldre skipsfører Johan Rasmussen (1843—91) og hustru Caroline Kannik (1843—1930). Exam. art. ved Kongsgård skole 1896, cand. jur. 1901, fullmektig hos o.r.sakfører P. Bogen, Sandefjord 1901—03, deretter dennes kompanjong. Fra 1908 med bopel på

Konsul Johan Rasmussen.

Fru Berit Rasmussen,
f. Klaveness.

Vettakollen pr. Oslo, representant i Norge for Bankaktiebolaget Norra Sveriges økonomiske interesser. I denne egenskap direktør for A/S Holms Hattfabrikk. I 1912 kompanjong i P. Bogens hvalfangstforretning i Sandefjord. Overtok denne ved Bogens død i 1914 sammen med Alexander Lange. Rasmussen har spilt en fremtredende rolle innen norsk hvalfangst gjennom årene. Johan Rasmussen & Co. har fra 1908 disponert aktieselskapet „Sydhavet” med kokeriet „Svend Foyn” og fangstfelt Shetland-Iskanten Falkland. Videre A/S Sandefjords Hvalfangerselskap med landstasjon Sør-Georgia og fangstfelt samme steds sammensluttet med A/S Ocean til Hvalfangeraktieselskapet „Vestfold”. For „Vestfold” og „Sydhavet” bygde Framnæs mek. Værksted en flytedokk i 1929. I 1920-årene sendte firmaet Joh. Rasmussen & Magnus Konow's selskap Rosshavet ekspedisjoner til Rosshavet & Balleny med de store kokerier „Sir James Clark Ross” (12 450 t. d.w.) og „C. A. Larsen” (17 200 t. d.w.) og i alt 10 fangstbåter. I 1930 bygde firmaet en ny „Sir James Clark Ross”, et motorskip på 14 361 brutto tonn, samt en rekke fangstbåter („Star”-båtene), jfr. Hougen II, s. 401. Fra 1929 har Johan Rasmussen & Co. enn videre vært agent for Viking Whaling Co., London, samt for Vestfold Whaling Co. Ltd., London.

Rasmussen driver også skipsrederivirksomhet. Han ble svensk visekonsul i 1920. For øvrig har han hatt og har mange tillitsverv, særlig innen hvalbransjen. Medlem av Sandar herredsstyre 1917—37, ordfører i Sandar 1920—29, medlem av direksjonen for Framnæs mek. Værksted fra 1914, formann i Den Norske Hvalfangerforening 1918—29 og 1935—38, og i Hvalfangerernes Assuranseforening fra 1924, medlem av Statens hvalkomité, samt medlem av Hvalrådet 1937.

Rasmussen har i stillings medfør reist meget til England, Frankrike, Tyskland og Amerika.

Han er historisk interessert og har et inngående kjennskap til Sandars gamle historie. Bygden har gjennom mange år etter Gokstadskipets flytning følt det som en æressak å gjengi Kongshaugen dens opprinnelige skikkelse. Dette er skjedd, etter at konsulene L. Christensen og J. Rasmussen har stilt de nødvendige midler til rådighet. Vestfoldkongens ben hviler nå igjen i hans gamle gravhaug. (Hougen II, s. 310).

I 1914 overtok Rasmussen og frue familieeiendommen Sværdstad. De har senere bodd der og i fullt monn opprettholdt stedets gode og gjestfri tradisjoner. De har sommerhus på Andholmen i Mefjorden og fjellhytte i Børkdalen i Sør-Fron. Rasmussen er ridder av den svenske Vasaorden. Han er malt av Per Krohg. — 5 barn:

XVII a. Kaare Klaveness Rasmussen, f. 10. mai 1908 (nr. 52).

XVII b. Birthe Marie Klaveness Rasmussen, f. 30. april 1910, g. Liaaen (nr. 53).

XVII c. Helene Klaveness Rasmussen, f. 12. desember 1914, g. Bergland (nr. 54).

- XVII d. **Berit Klaveness Rasmussen**, f. 17. januar 1917 på Sværdstad. Exam. art. i Tønsberg 1937. Mr. Cutcliffe's School for foreign Students Oxford 1938. Vinterlandbruksskolen i Oslo 1942. University British Occupational Course in Agriculture 1948 med spesialfag: høns. Var agronom på gården Kjølstad i Enebakk 1942 og lotte på Skoganvarre i Finnmark vinteren 1945—46. Utenlandsreiser Tyskland somrene 1931, 1932, 1934 og 1937, Oxford 1937—38, Frankrike 1939, Canada og De forente stater 1946—48. I 1950 igjen i Canada. Som spesielle interesser dyrker hun sport og visesang. Ugift, bopel Sværdstad.
- XVII e. Inger Johanne Klaveness Rasmussen, f. 7. desember 1919, g. Bakken (nr. 55).

Nr. 52 (fra 51 a) XVII **Kaare Klaveness Rasmussen**, f. 10. mai 1908 i Sandar. Skipsreder og skipsmegler med kontor i Sandefjord. Exam. art. i Larvik 1927, Oslo handelsgymnasium 1929, arbeidet som skipsmegler i England 1929—33, befrakter hos Johan Rasmussen & Co. 1933—38, deretter egen forretning. Under krigen kjøpte og drev han Auby gård i Tjølling pr. Jåberg stasjon. Den var på 300 dekar innmark, 250 dekar skog, 50 dekar kulturbeite, 24 kjøer, 6 hester, 50 griser, 500 høner osv.

G. 1) 10. mai 1932 i London med *Nina Elizabeth Oakley*, f. 6. oktober 1908 i Yeoford, Devonshire, England, datter av ingeniør og kunstmaler, kaptein Herold Oakley og hustru Justine f. Sommerville. (Se Debrett's Peerage 1944 s. 781 og Baronetage s. 741 hvor disse familienavn nevnes). Ekteskapet oppløst 27. juli 1939. — 1 barn:

XVIII a. **Nina Elizabeth Rasmussen**, f. 27. mai 1933 i Sandar.

G. 2) 17. oktober 1939 med *Ingeborg Louise Ingebritsen*, f. 15. september 1911 i Majorstuen kirke, Oslo, datter av grosserer Ingebrit Ingebritsen, Oslo (1877—1927) og hustru Anna, f. Fløvig (f. 1881).

2 adoptivbarn (tvillinger):

XVIII b. **Johan Karsten Rasmussen**, f. 9. mai 1946 i Tjølling.

XVIII c. **Inger Helene Rasmussen**, f. 9. mai 1946 i Tjølling.

Nr. 53 (fra 51 b) XVII **Birthe Marie Klaveness Rasmussen**, f. 30. april 1910 i Oslo. Middelskoleeksamen i Sandefjord 1927. Opphold for språkets skyld i Dresden 1927—28 og i England 1931—32, det siste sted også for å lære hønseri-drift. I lære på Oksenøen hønseri, Lysaker 1933.

G. 7. desember 1934 i Sandar med cand. jur. *Nils Anders Liaaen* f. 22. juli 1900 i Tromsø, sønn av stadsingeniør i Larvik Lars Anton Liaaen (1869—1933) og hustru Hanna Katrine Jacobsen (f. 1877). Cand. jur. 1925, dommerfullmektig i Sandefjord 1926—35, samtidig politifullmektig der fra 1929. Politifullmektig i Moss fra 1935, politimester samme steds fra 1940, med fast utnevning fra 1946.

Statsadvokat i Østfold og Hedmark fra 1947. Varamann i det midl. kommune-
styre i Moss, oppnevnt etter frigjøringen 1945. Bopel Oslo. — 2 barn:

XVIII a. **Berit Liaen**, f. 23. februar 1936 i Oslo.

XVIII b. **Kirsti Liaen**, f. 25. januar 1943 i Fredrikstad.

Nr. 54 (fra 51 c) XVII **Helene Klaveness Rasmussen**, f. 12. desember 1914
på Sværdstad. Middelskole i Tyskland. Studert ved Polyteknisk Institutt i
London.

G. 22. juni 1934 i Sandar kirke med h.r.advokat *Sverre Bergland*, f. 21. desem-
ber 1900 i Tana, sønn av sogneprest Aslak Bergland (f. 1862) nåværende bopel
Blommenholm og hustru Helene f. Gundersen (1866—1916). Exam. art. 1921.
Cand. jur. 1926, dommerfullmektig ved Mellom-Jarlsberg sorenskriveri 1926—27,
o.r.sakfører 1927—31 i Kviteseid og 1931—38 i Sandefjord, h.r.advokat 1938.
Sammen med konsul Johan Rasmussen, skipsreder Torger Moe og skipsreder
Reidar D. Moe innehaber av shipping- og hvalfangstfirmaet Johan Rasmussen &
Co., Sandefjord, i hvilket han ble ansatt i 1938. — 4 barn:

XVIII a. **Aslak Bergland**, f. 26. juli 1935 på Sværdstad.

XVIII b. **Helene Bergland**, f. 23. april 1939 i Sandefjord.

XVIII c. **Odd Bergland**, f. 9. juni 1940 i Sandefjord.

XVIII d. **Johan Rasmussen Bergland**, f. 23. mars 1946 i Sandar.

Nr. 55 (fra 51 e) XVII **Inger Johanne Klaveness Rasmussen**, f. 7. desember
1919 i Sandar. Middelskoleeksamen. Utdannet som barnepleierske. Utenlands-
opphold i England og Frankrike.

G. 19. desember 1944 i Sandar med lege *Johan Johansen Bakken*, f. 2. septem-
ber 1903 i Budal, sønn av utskiftningsformann Johan Bakken og hustru Gurine
f. Garberg. Exam. art. 1924, cand. med. 1932. Kandidattjeneste ved Psykiatrisk
klinikk, Dikemark sykehus og Telemark fylkessykehus, assistentlege ved
Gaustad asyl. Har fra 1936 hatt ansettelse som hospiterende lege, assistentlege
og reservelege ved Rikshospitalets nerveavdeling. Flyttet i 1945 til Skoger.
Fra 1947 nevrolog ved St. Josephs hospital i Porsgrunn med bopel i Skien.
— 2 barn:

XVIII a. **Johan Septimus Bakken**, f. 26. desember 1945 i Drammen.

XVIII b. **Karl Bakken**, f. 16. mai 1947 i Drammen.

Anm.: Dr. Bakken var første gang gift 30. august 1935, med Kate Florus
Johansen, f. 4. juni 1912 i Oslo og hadde i dette ekteskap døtrene Sissel Bakken,
f. 7. mars 1937 og Beret Bakken, f. 25. januar 1940, begge i Oslo. Ekteskapet
opløst 22. mai 1944.

Nr. 56 (fra 32 g) XVI **Dagny Klaveness**, f. 8. mars 1884 på Sværdstad. Mittel-
skoleeksamen i Sandefjord 1900. Lærte husholdning i sitt hjem. Eksamen ved

Ortopedisk institutt for massasje 1907. Sykegymnast i Oslo 1909—11. Hyppige utenlandsopphold bl. a. for språkernes skyld, i Sverige, Tyskland, England, Amerika. I Paris 1901—02. I 1908 et halvt år i Italia.

G. 27. mai 1911 i Holmenkollens kapell med overrettssakfører *Carl Ludvig Ambjørnsen*, f. 30. september 1878 i Oslo, sønn av agent Carl Ludvig Ambjørnsen (1827—1914) som var født i Fredrikstad og kjøpmann i Oslo fra 1852 og hustru Hulda Christine Fougner (1839—1922). Gikk på Giertsens skole. Exam. art. 1897, cand. jur. 1903. Overrettssakfører 1905. Vernepliktig kaptein i Hæren. Arbeidet på advokatkontor i studietiden. Var sakførerfullmektig i Oslo i 4 år.

Han ble 15. juli 1907 ansatt som sekretær i Norsk Kraftaktieselskap og A/S De norske Salpeterverker. Ved disse selskapers oppløsning i 1911 gikk han over i Norsk Hydro Elektrisk Kvælstofaktieselskab som avdelingsjef for assuranceavdelingen. Han deltok bl. a. i forberedelsen og gjennomførelsen av pensjonsordningen for Hydros funksjonærer.

Overrettssakfører
Carl Ambjørnsen.

Fru Dagny Ambjørnsen,
f. Klaveness.

Under sin ansettelse i Hydro var han medlem av styret i Norsk Sjø- og Transportforsikringsselskap A/S. I 1919 ble han ansatt i firmaet A. F. Klaveness & Co. A/S for å arbeide med juridiske og finansielle saker ved firmaets sekretariat. Samtidig ble han tilknyttet Klaveness Bank A/S som medlem av styret. Han arbeidet i dette institutt til sin død, også etterat banken var gått i likvidasjon.

Ambjørnsen foretok flere forretningsreiser i Europa og Amerika. Han interesserte seg meget for litteratur og språk, særlig fransk og hadde selv en lyrisk åre. Liksom sin hustru satte han stor pris på friluftsliv. Han døde 28. april 1928. — 4 barn:

XVII a. Aase Ambjørnsen, f. 14. juni 1912, g. Løvstad (nr. 57).

XVII b. Engel Ambjørnsen, f. 2. juli 1915, g. Melby (nr. 58).

XVII c. Dagny Klaveness Ambjørnsen, f. 22. mai 1919, g. Renton (nr. 59).

XVII d. **Carl Ludvig Ambjørnsen**, f. 29. august 1924 i Aker. Middelskoleeksamen. Sjømann. Ugift.

Nr. 57 (fra 56 a) XVII. **Aase Ambjørnsen**, f. 14. juni 1912 i Oslo. Exam. art. latinlinjen på Riis skole 1931. Eksamen ved Sandefjords handelsgymnasium. I årene 1932—43 assistent i Oslo sparebank.

G. 25. juni 1938 i Sandar kirke med *Karsten Løvstad*, fullmektig i Oslo sparebank, f. 13. juni 1899 i Oslo, sønn av stykkjunker Karsten Olsen Løvstad (f. 1859 i Hakadal, d. 1933) og hustru Helene Marie Killingmo, Aurskog (1857—1948). Han var ansatt i Centralbanken i 1920-årene. I 1928 ett år i Hambros bank. Deretter først assistent i Oslo Sparebank, fra 1949 fullmektig i samme. — 2 barn:

XVIII a. **Anne Løvstad**, f. 5. juni 1940 i Oslo.

XVIII b. **Øivind Løvstad**, f. 5. september 1943 i Oslo.

Nr. 58 (fra 56 b) XVII **Engel Ambjørnsen**, f. 2. juli 1915 i Aker. Exam. art. latinlinjen Riis skole 1934. Opphold i England. Deretter studenterkurset ved Oslo handelsgymnasium. Assistent i Den norske Creditbank. 1937—44.

G. 27. juli 1940 i Riis kirke med lektor *Hans Gunerius Melby*, f. 18. mai 1906 i Bærum, sønn av Nils Hansen Melby, Ullensaker (1857—1922) og hustru Sofie (f. 11. januar 1869 i Oslo). Exam. art. reallinjen 1927 (M.tf.), cand. philol. (hovedfag fransk) 1939 (2). Lektor ved Stabekk komm. høyere almenkskole. Studiereiser til Sverige, Finland, Estland, Danmark, Tyskland, Frankrike, De forente stater. Spesielle interesser: Musikk og språk. — 3 barn:

XVIII a. **Nils Petter Melby**, f. 25. desember 1941 i Bærum.

XVIII b. **Ole Jan Melby**, f. 7. april 1944 i Bærum.

XVIII c. **Kjetil Melby**, f. 7. juni 1946 i Bærum.

Nr. 59 (fra 56 c) XVII **Dagny Klaveness Ambjørnsen**, f. 22. mai 1919 i Aker. Middelskoleeksamen 1934. Har gjennomgått 3-årig kurs ved Den kvinnelige industriskole i Oslo. Videre Hundorp folkehøyskole og Terna folkehøyskole i Sverige. Kursus ved Otto Treiders Handelsskole. Kontorist i Oslo trygdekasse 1942. Assistent i Oslo Sparebank 1942—46 og med permisjon fra denne stilling opphold i London, hvor ansatt ved Norges innskudds- og trekkontor. Opphold ved Woodbrooke College, Birmingham hvor hun traff sin vordende mann.

G. 25. juni 1947 i Sandar kirke med *Alexander Stanley Renton*, f. 7. desember 1912 i Birmingham, sønn av bankier John Renton, Birmingham (1880—1945) og hustru Claudia Frances (f. 1883 i Wolverhampton). University Entrance Examination 1929. Utdannet som elektroteknisk ingeniør og ansatt som telefoningeniør i Aberdeen hvor de er bosatt. (Traffic Superintendents in the Telephone). I årene 1939—45 kaptein i The Royal Signals Service of The British Army i India. — Ingen barn.

Nr. 60 (fra 32 h) XVI **Ruth Klaveness**, f. 5. november 1886 på Sværdstad. På forespørsel om hennes vita ville hun i sin beskjedenhet bare sitere Mimi i La Bohème: „Om mig er lidet at berette”. Hun har imidlertid før sitt ekteskap hatt sin skolegang, videre ett års opphold i Stockholm, ett år på pensjonat-skole i London (1905) og gjennomgått Hallings akademi for damer (1906).

G. 15. november 1907 med lege *Ove Hjort*, f. 29. april 1879 i Oslo, sønn av professor dr. med. Johan Storm Aubert Hjort (1835—1905) og hustru Johanne Elisabeth Falsen (1849—1922). Exam. art. 1896. Cand. med. 1905. Deretter kandidat ved Oslo komm. sykehus' forskjellige avdelinger, videre assistentlege ved Dedichens asyl, ved Sandefjord bad og hos dr. Marcussen på Gjøvik. Våren 1909 kommunelege i Røyken hvor han var i 8 år. På sølv gave som han fikk da han sluttet her stod inskripsjonen: „Fra Røykenfolk med takk for godt virke”. Fra våren 1917 praktiserte han i Oslo. Var assistentlege ved Menighetsstøretenes klinikk

Dr. Ove Hjort.

Fru Ruth Hjort, f. Klaveness.

1919—25, og ved Oslo trygdekasses fysikalske avdeling fra 1925, enelege ved denne fra 1932 og sammen med dr. Hegna fra 1935. På hans 60-års dag skrev „Aftenposten” bl. a. at han hadde innlagt seg megen fortjeneste av den fysikalske avdelings drift og utbygning. Fratrådte stillingen ved denne 31. juli 1949. I „Tidsskrift for den norske lægeforening” har han skrevet artikler om diatermi av milten ved asthma. Som student var han med på Michael Sars' første tokt til Island og Jan Mayen. I 1936 foretok han reise til Berlin og Dresden for å studere fysikalsk behandling etter oppdrag av Oslo trygdekasse. For øvrig reiser til England, Frankrike og Italia sammen med sin hustru.

Hjorts store spesialinteresse er musikken, og han har i en årrekke deltatt meget aktivt i byens musikkliv. Et år etter artium kom han med i Medisinerkvartetten. Medlem av Studentersangforeningen i mange år og deltok i dennes ferder til Lund, Uppsala og Stockholm. Har foreningens ridderkors. Som solo-sanger har han opptrådt utallige ganger privat — dertil offentlig ved kirkekonsert i Vår Frelses kirke og ved veldedighetskonsert i Logens store sal. Kritikken var gunstig. Han har en vakker baryton og et fint musikalsk foredrag. — 4 barn:

- XVII a. Sven Klaveness Hjort, f. 30. august 1908 (nr. 61).
 XVII b. Inga Hjort, f. 14. juni 1910, g. Bøe (nr. 62).
 XVII c. Ove Johan Hjort, f. 10. juli 1912 (nr. 63).
 XVII d. Johanne Elisabeth Falsen Hjort, f. 2. januar 1919, g. Gavriloff (nr. 64).

Nr. 61 (fra 60 a) XVII **Sven Klaveness Hjort**, f. 30. august 1908 i Gjøvik, exam. art. 1926, cand. med. 1934. Vikarierende lege i Egersund 1934—36. Senere assistentlege ved Søndre Land sykehus, kandidat ved Drammen komm. sykehus, kirurg. avd., assistentlege ved Rogaland fylkessykehus, kirurg. avd., assistentlege ved Telemark fylkessykehus og ved Drammen komm. sykehus. Assistentlege ved Ullevål sykehus kirurg. avd. III 1945—48 og deretter stillinger ved Ullevåls patologisk-anatomiske institutt. Fra 1. januar 1950 thorax-assistent ved Rikshospitalets kirurg. avd. A (Joh. Holst), lungeavdelingen. Godkjent som spesialist i kirurgi, særlig lungekirurgi. Han fikk Malthes legat i 1948 for å studere thoraxkirurgi i England. Har holdt foredrag og skrevet tidsskrift-artikler om emner fra thoraxkirurgien og den alminnelige kirurgi. Sekretær i Norsk kirurg. forening og i den norske avdeling av Nordisk kirurgisk forening. Han deltok som offiser i krigen Hvalsmoen—Åndalsnes 1940. Senere i Hjemmefronten.

G. 30. august 1934 i Oslo med *Harriet Backer Grøndahl*, f. 31. august 1911 i Oslo, datter av kjøpmann Anders Backer Grøndahl, f. 4. juni 1879 og hustru Elina Lothe, f. 8. august 1886. Fru Hjort tok exam. art. (reallinjen) 1930. Har gjennomgått vevskole og er utdannet som veverske. — 3 barn:

- XVIII a. **Ove Johan Hjort**, f. 25. juni 1936 i Egersund.
 XVIII b. **Karin Hjort**, f. 30. oktober 1939 i Drammen.
 XVIII c. **Anders Hjort**, f. 18. mai 1945 i Drammen.

Nr. 62 (fra 60 b) XVII **Inga Hjort**, f. 14. juni 1910 i Røyken. Middelskoleeksamen, handelsskole, 2 års læretid i Røde Kors. 1 års opphold i Tyskland, 1/2 år i Sveits.

G. 24. april 1935 i Oslo med lege *Wilhelm Bøe*, f. 15. november 1900 i Egersund, sønn av konsul kjøpmann Ole Hamre Bøe (1869—1947) og hustru Kirsten f. Thorsen (1869—1933). Exam. art. 1920, cand. med. 1927. Kandidat ved Rogaland fylkessykehus, kst. distriktslege i Bygland, privatpraktiserende i Egersund 1929—34 og 1936—38. Kandidat på Ullevål sykehus, kandidat og assistentlege ved Vardåsen sanatorium samt reservelege ved Landeskogen sanatorium 1939—41. Spesialist i lungesykdommer. Distriktslege i Skåre med bopel i Haugesund siden 1941. Er tillike lege ved byens og fylkets diagnosestasjon for tuberkulose. Har gjennomgått kurset for offentlige leger. Studiereiser bl. a. til England og Italia samt danske og svenske diagnosestasjoner. — 3 barn:

- XVIII a. **Ole Bøe**, f. 15. juni 1936 i Oslo.
XVIII b. **Inger Lise Bøe**, f. 15. november 1939 i Kristiansand S.
XVIII c. **Ruth Hjort Bøe**, f. 20. mai 1943 i Haugesund.

Nr. 63 (fra 60 c) XVII **Ove Johan Hjort**, f. 10. juli 1912 i Røyken. Merkantil utdannelse, en sesong på hvalkokeri på Sydfeltet (1935—36), et år på skipsrederkontor i New York (1936—37). Avdelingssjef i Jotuns Oslokontor A/S fra 1938. Han deltok i Hjemmefrontens arbeid i krigsårene og utsatte seg for stor risiko. Ble arrestert og satt i Møllergaten 19 fra januar 1945 til frigjøringen.

G. 22. september 1944 i Røyken med *Gunhild (Gun) Trolie*, f. 15. november 1918 i Harstad, datter av kjøpmann Birger Trolie, Harstad (f. 8. juni 1884) og hustru Bergljot f. Larsen (f. 4. desember 1887). Fru Hjort har exam. art. 1938 og har gjennomgått Norsk hotellfagskole 1943. Var oldfrueassistent 1943—44. — 1 barn:

- XVIII a. **Jens Johan Hjort**, f. 7. juli 1946 i Oslo.

Nr. 64 (fra 60 d) XVII **Johanne Elisabeth Falsen (Lise) Hjort**, f. 2. januar 1919 i Oslo. Har gjennomgått handelsskole og Norsk hotellfagskole (1943) samt studert språk og musikk. Opphold i Tyskland. Har vært oldfrue på hoteller og sjef for flyvertinnene på Fornebo.

G. 15. november 1947 i Frederic, Maryland U. S. med *Gantcho Gavriloff*, f. 22. oktober 1915 i Sofia, Bulgaria. Han er utdannet som diplomat og har fått sin utdannelse i Sofia, Dresden og New York. Under krigen handelsattaché i Stockholm og Helsingfors. Flyktet senere til Sverige. Ved hjelp av prins Eugens pass kom han til Amerika i 1945. Har her fått ansettelse som lærer ved College i Quincy, Illinois, hvor han underviser i politisk historie og sosialøkonomi. — 2 barn:

- XVIII a. **Lillian Christine Gavriloff**, f. 15. november 1948 i Quincy.
XVIII b. **Gantcho Anthony Gavriloff**, f. 24. juli 1950 i Quincy.

Frognerprestgrenen.

SOGNEPREST THV. KLAVENESS OG HANS DESCENDENS

Nr. 65 XV j **Thorvald Klaveness**, f. 22. september 1844 på Nedre Gokstad. Prest. Sønn av skipsreder Aake Torssøn Klaveness (1801—53) og hustru Antonette Hagemann (1801—83). Se Finne-Grønn s. 60. Exam. art. ved Universitetet 1862 (2), dimittert fra Drammens lærde og realskole, cand. theol. 1867 (2), lærer ved Nickelsens pikeskole 1868, residerende kapellan i Eidsberg 1874, og i Fredrikshald (Halden) 1883, sogneprest i Oslo (Gamlebyen) menighet i Kristiania 1892 og i Frogner menighet samme steds 1898 inntil sin død i 1915.

I Kallsboken for sistnevnte menighet skriver Klaveness bl. a.: „Min fromme mor lærte mig fra min tidligste barndom av at frygte og elske Gud. Sommeren 1857 kom jeg ind paa Drammens latinskole. Der blev jeg konfirmert av min fromme og gode onkel sogneprest Schroeter 14. april 1861 . . . Etter examen philosophicum gav jeg mig straks ifærd med det theologiske studium, som jeg hadde bestemt mig for allerede i min tidligste barndom . . . Med dyp taknemlighet mindes jeg mine lærere Caspari og Johnson.”

Finne-Grønn uttaler seg utførlig om Klaveness' virke i sin slektsbok s. 61—63.

Klaveness var innvalt i bystyrene i Halden og Oslo som høyremann. I Oslo bystyre gikk han visstnok under navn av høyresosialisten. I hans syn på arbeiderbevegelsen får man et innblikk gjennom en uttalelse i Kra. socialdemokratiske ungdomslags hefte „Under fanene” som utkom 1. mai 1901. Enqueten gjaldt 8-timersdagen. Klaveness sluttet sin artikkel slik: „Man får innrette livet etter deres tarv, som kan og vil bruke sin frihet til sitt eget beste. Og man får huske Gladstones bekjente ord: „Jeg er opplært i å betrakte friheten som et onde, men erfaringen har lært meg at den er et gode.” Jeg mener altså at vi alle sammen må imøtese kroppsarbeidernes 8-timersdag med lengsel.” I oktober 1912 holdt

han et oppsiktsvekkende foredrag i Kristiania presteforening under titelen: „Har vi som kristne noen interesse av at det privatkapitalistiske samfunn blir opprettholdt?” Hans svar var selvsagt be- nektende idet han mente at vi som kristne må hilse velkommen en omordning av samfunnet bort fra det kapitalistiske og over i det samfunnsmessige eller sosialistiske system. Han reserverte seg dog samtidig mot å slutte seg til det sosialdemokratiske parti. De synsmåter han fremsatte vakte en del kritikk i valgåret, hvilket fremgår av følgende telegram som „et deltagende menighetslem” sendte ham:

Sogneprest Thv. Klaveness.

Fru Barbra Klaveness,
f. Hvoslef.

Å kastes blant løvene
Og falde blant røverne
Og henges i galgene
Det blir dens lodd som gjør kvalm under valgene.

Klaveness' syn på avholdssaken fremgår bl. a. av en uttalelse han engang fremkom med: „Avhold og forbud er kunst og tvang. Måtehold er natur og frihet.”

I sin stamtavle over slekten Landmark, utgitt 1924, anfører fiskeriinspektør *Anton Landmark* bl. a. følgende om sogneprest Klaveness: „Med sin intelligente iakttagelsessevne og sitt åpne blikk for livets realiteter, sin klare tanke og formfullendte tale, sin ukuelige fryktløshet, sin urokkelige gudstro og brennende nidkjærhet ble han en veldig forkjemper for sunn personlig kristendom og måtte som sådan sette seg dype spor overalt hvor han gikk fram. Han tilhørte fra først av vår kirkes strengt ortodokse retning; men under påvirkning, dels av Jacob Sverdrup og P. Hærem, dels og fornemmelig av Fredrik Petersen og J. J. Jansen ble „det gamle teologiske læresystem med dets formler” ham etter hvert for snevert, og han nærmet seg senere til den moderne teologiske oppfatning av kristendommens vesen. I en åndrik artikkel i „For Kirke og Kultur” i januar 1914, betitlet „Hvad jeg vilde”, betegner han selv som formålet for sitt livs arbeid „at bringe de kristne i forbindelse med kulturlivet og kulturlivet

i forbindelse med kristendommen, så denne kunne bli den bærende kraft i tiden.” Det var det samme svigersønnen Carl Jørgensen gav uttrykk for i et dikt som han skrev til Klaveness’ 70-års dag og hvor det bl. a. heter:

Jeg vilde leve, ja jeg vilde virke.
 Jeg vilde tjene tro kultur og kirke.
 Imellem begge bygge op en bro.
 Og bane vei for myndig mandig tro.

Klaveness var medlem av Halden kommunes representantskap 1884—92 og av Oslo kommunestyre 1899—1904. Formann i en departemental komité til behandling av spørsmålet om klokke- og kirkesangerstillingenes opphevelse eller omdannelse 1907—09. Medlem av byggekomiteen for Frogner kirke som ble innvidd 6. desember 1907. Han ordnet med den kunstneriske utsmykning av kirken samt forfattet inskripsjonen på de to kirkeklokker og en kantate som ble fremført ved innvielsen. Han tok videre initiativet til reisning av menighetshus for Frogner. Det gamle Schafteløkken (Elisenberg) ble innkjøpt og innredet hertil og kunne innvies våren 1911. Var omkring 1900 med på å stifte „Foreningen til selvhjelp for blinde” som senere gikk over i og ble avløst av „Det Norske Blindforbund”.

Stortinget besluttet 3. juni 1908 å nedsette en kommisjon „til å ta forskjellige kirkelige spørsmål under behandling og fremkomme med forslag derom” („Kirkekommisjonen”). Klaveness ble beskikket til dens formann. De øvrige medlemmer var professor Lyder Brun, lensmann G. M. Gerhardsen, amtmann A. T. Berge, Bernt Støylen, professor A. Taranger, gårdbruker A. K. Andersen Grimsø, emissær A. Lavik og lærerinne Dorothea Schjoldager. Kommisjonens sekretær var først departementssekretær Joh. Hoff, senere o.r.sakfører Erling Fyhn. Klaveness nedla et stort arbeid i kommisjonen og gav herunder uttrykk for sitt syn på den norske kirke og dens organisasjon. Han preget flertallet og skrev kommisjonens innstillinger, som i hovedspørsmålet gikk ut på en organisasjon av enkeltmenigheten, men med bibehold av statskirken. Følgende innstillinger foreligger fra kommisjonens hånd: 1. Visitasreglement for den norske kirke. 2. Reform av konfirmasjonsordningen. 3. Forandring i reglene for ekteskapsstiftelse. 4. Den norske kirkes organisasjon — dette er kommisjonens hovedarbeid og opptok dens meste tid. Innstillingen er på 539 dobbeltspaltede sider. 5. Menighetenes medvirken ved geistlige embeters besettelse. 6. Lov om sognebåndets løsning og valgmenigheter. 7. Avskjedigelse av geistlige embetsmenn. 8. Lægmenns forkynnelse ved gudstjenesten og nattverdforvaltning utenfor kirkene. Hovedinnstillingen ble avgitt i mars 1911. Klaveness var permittert fra sitt embete mens kommisjonen var i virksomhet, men han preket dog jevnlig ved gudstjenestene. Hjelppepresten i Frogner, senere domprost, Johannes Hygen var konstituert.

Klaveness var 1868—74 redaktør av det kirkelige, politiske blad „Fædrelandet” og dettes følgeblad „Den norske Arbeider” sammen med sin „uforglemmelige tidlig avdøde venn” P. Hærem. Redaktør av „Luthersk Kirketidende” 1874—84 sammen med pastor Gunvald Blom. Redaktør av tidsskriftet „For Kirke og Kultur” fra dettes start i 1894 inntil sin død, først sammen med Christopher Bruun, fra 1909 av med cand. theol. Eivind Berggrav-Jensen (biskop Berggrav). Titelen „For Kirke og Kultur” betegnet den samfunnsmessige del av Klaveness’ virke. Utgivelsen av „For Kirke og Kultur” stanset midlertidig fra desember 1942 under biskop Berggravs frihetsberøvelse. Den 1. januar 1904 startet Klaveness sammen med cand. theol. Bretteville-Jensen et ukentlig utkommende kirkelig organ for den frisinnete retning i teologien, „Norsk Kirkeblad”, han fratradte som redaktør av dette ved utgangen av 1909.

Klaveness var en overmåte produktiv forfatter, utgav flere bøker og skrev en mangfoldighet av innlegg og avhandlinger om kirkelige og sosiale, litterære og politiske emner, først og fremst i „For Kirke og Kultur”, videre i „Norsk Kirkeblad” og dagspressen, særlig i „Aftenposten” og i de senere år „Morgenbladet”. Bøkene er til dels utkommet i mange opplag. Han skrev en bibelsk fortelling „Ruth” i 1874. Videre har han forfattet annen del av „De historiske bøker” av Lutherstiftelsens „Bibelen med forklaringer” 1890. „Forklaring over Luthers lille katekisme” 1892. Denne er oversatt til landsmål av Lars Eskeland, til islandsk av Thorhallur Bjarnarson og til zuluspråket av sogneprest E. M. Ingebrektsen. Den er gjennomsett og revidert av professor, dr. theol. Hans Ording 1935. Siste utgave utkom i 1949 med følgende tittel: „Thv. Klaveness, Forklaring til Luthers lille katekisme. Med tillegg i overensstemmelse med Normalplanen 1939. Ved Hans Ording, professor, dr. theol. 523 tusen.” Klaveness’ forklaring er således utkommet i atskillig over 1/2 million eksemplarer. „Bibel-lære for skoler og seminarier” 1894, senere omarbeidet til „Bibellære for Gymnasier og Seminarier” 1899, „Bibelhistorie for Middelskolen” 1897, oversatt til islandsk av Sigurdr Jonsyni. Prekensamlingen „Evangeliet forkyndt for Nutiden” en årgang prekener 1900, oversatt til svensk av Olga Tengsbom, til finsk av Paul Snellmann. Et utvalg av samlingen oversatt til tysk av Anna Selter, til magyarsk av Lajos Szeberèrnizi. „Veiledning til bruken av min forklaring”. Prekensamlingen „Nye Prekener” 1915, også oversatt til svensk. — Dansk Nationaltidende skrev bl. a. følgende: „. . . Fuldt ut: moderne vælger han sin Tekst lige i Dagens Centrum. En saadan Forkyndelse har sin Fare, og Klaveness har ikke undgaaet at vække den sterkeste Modstand. Alligevel er hans prædikensamling „Evangeliet forkyndt for Nutiden” — det må indrømmes af enhver — epokegjørende i sin Art.” Mangfoldige privatpersoner har sendt Klaveness sin takk for denne bok. Et par tilfeldig valte takkebrev siteres her i utdrag: „Naar et Menneske glæder et andet, vil man gerne sige Tak derfor. De har så *mangen Gang glædet mig*, naar jeg har læst Deres „Evangeliet for-

kyndt for Nutiden”, at jeg føler Trang til at bringe Dem *en Tak saa varm som jeg kan* . . . , København 25. januar 1914. Deres ærbødigst *hengivne* C. H. Rørdam, Oberst.” Og kapteinen på Forenedes S/S „United States” skrev 19. desember 1913: „. . . Grunden til at jeg ligesom føler Trang til at sende Dem en Julehilsen, er at jeg denne Reise for 3dje Gang, er begyndt forfra paa Deres Prædikensamling „Evangeliet forkyndt for Nutiden”, igjennem hvilken jeg ligesom har lært Dem at kjende . . . Deres forbundne P. Gøtsche.”

Av Klaveness' eldre prekener hitsettes et par utdrag — de nyere prekener finnes trykt i preakensamlingene. Av hans tiltredelsespreken i Immanuelns kirke, Fredrikshald, midtfastesøndag 1883: „Det er ikke uden Ængstelse jeg i dag betræder dette Sted. Jeg har nu en Række av Aar prædiket for en Landsmenighed, hvor Forholdene var ganske enkle, og hvor jeg rundt om mig Søndag efter Søndag saa kjendte og kjære Ansigter. I vil da let forstaa, at der stormer mange Slags Tanker ind paa mig, naar jeg nu i dag træder frem som Evangeliets Forkynder i denne Menighed, hvor jeg er fremmed og ukjent, og hvor Forholdene i Et og Alt er saa ganske anderledes end de, jeg i disse Aar har levet mig ind i. Under alle disse ængstelige og urolige Tanker giver det mig Trøst og Ro, hvad Dagens Evangelium har at sige mig om den Gjerning, hvortil jeg her er kaldet; ligesom Disciplene bar omkring mellem Folket de Stykker Brød og Fisk, Herren gav dem i Hænde, saaledes skal jeg ogsaa bære omkring mellem Eder de Stykker af Livsens Brød, Herren min Gud giver mig i Hænde. Det var min Gjerning i den Menighed, jeg nys forlod; det skal være min Gjerning ogsaa her; og er end Forholdene, under hvilke denne Gjerning skal utføres, saare forskjellige — Gjerningen selv er dog i dybeste Grund den samme; thi baade er Menneskehjertet overalt midt i al sin Forskjellighed det samme, saa er og Herren og det Brød han giver til Menneskenes Sjæleføde, overalt den samme.” — Av prekenen på 3. søndag i faste 1901, betegnet med titelen „Hvorfor har vi prester?” — det ligger noe av en profeti i sitatet —: „Ve eder, naar alle taler vel om eder, sier Jesus til sine disiple. Men salige er I, når menneskene hater eder, og når de forstøter eder og spotter eder og forskyter eders navn som ondt for menneskesønnens skyld. Det ser nokså betenkelig ut for oss norske prester, når denne målestokk blir lagt på oss. Hvem gjør oss prester noe ondt? Borte i krokene lider kanskje en og annen under ondskapen og fariseismen i bygden. Men vi i sentret og i de fremskudte stillinger — hva lider vi? Hvem tar stener opp for å stene oss? Jeg har vært prest i 27 år. Men vil en spørre meg: hva har du i alle disse år lidt for Kristi skyld? da kommer jeg i forlegenhet. For hva har jeg vel lidt? Og mine brødre rundt om meg — noen lidelse for Kristi skyld har jeg ikke sett stort til. Hvorledes kan dog dette ha seg? Er der da ikke onde makter på ferde, som står vårt folk etter livet? Det er jo nettopp det det er. Er da disse onde makter så avmechtige eller så spakferdige, at de ikke tørr gjøre en prest noe, når han trer i veien for dem? Å, langt fra. De er sterke, og de er på-

gående. Hvordan går det da til, at vi prester allikevel slipper så lett fra det? Det er vanskelig å gi annet svar herpå enn dette: de onde makter anser oss ikke for så meget verd, at de vil forfølge oss. Dertil er vi altfor forsiktige, altfor omhyggelige for å holde oss i avstand, altfor uskadelige. La oss engang våge i Jesu fotspor å gå dem inn på livet for å rive folket ut av deres fangarmer, da tør det hende vi får smake litt av ulvetennene og stenkastene. Å, hvilket syn: den norske geistlighet dristig og trøstig sette alt inn i kampen mot de onde makter, som herjer vårt folk! Er det ikke det menigheten venter på og ber om? Måtte det snart skje! . . .” Av en juledagspreken: „Nitten århundrer er gått over jorden siden hin natt og har forandret meget. Slechter er gått i graven — en lang rekkefølge. Folkeslag er slettet ut, og nye er kommet i stedet. Riker og steder er styrtet i grus og avløst av andre. Seder og skikker har skiftet mange ganger. Men glansen av det lys som tindret den natten, er aldri sløknet. Tonen i den sangen som lød den natten er aldri forstummet. Hver jul ser slekten det himmelske sendebud lyse; hver jul hører den den himmelske lovsang tone, og den føler: der er en himmel — et lysets og renhetens og salighetens rike hvor Gud bor — og himmelen har åpnet seg over jorden: oss er en frelser født.” Se „Tilføielser.”

Av artiklene i „For Kirke og Kultur” nevnes eksempelvis „Om professor-sagen” 1904, følgende politiske artikler: „Unionens oppløsning” 1905, „Svar til professor Rudin” 1905, „Novemberstemning” 1905 og „Kong Haakon VII” 1905. Videre „Henrik Ibsen” 1906, „Jonas Lie” 1908 og „Bjørnstjerne Bjørnson” 1910 samt „Henrik Wergeland” og „Johan Sebastian Welhaven” ved de to sistes 100-års dager. Fra senere år nevnes „Hvad jeg vilde” hvorav hitsettes et par karakteristiske setninger: „Brobyggere kalte Heuch de moderne teologer. Vi ville bygge bro mellom Kristus og Belial, mente han. Jeg tilegner meg navnet. Mellom Kristus og Belial, mellom godt og ondt, har jeg ikke villet bygge bro. Men mellom kristendommen og tidens kultur har jeg villet bygge bro. Jeg er forvissnet om at de to kan forenes, for de er begge av Gud.” I septemberheftet 1914 har vi hans fremsynte artikkel om „Krigen”. Verdenskrigen opptok ham sterkt og i februarheftet 1915, altså i den måned han døde, kom nok en artikkel om krigen: „Krigen II. Hvad skyld har kirken?” En stor del av artikkelen ble gjengitt i Göteborgs Handels- og Sjøfartstidning”. Artikkelen begynte slik: „Skulle kirken ha noen skyld i krigen? Utvilsomt. Den må ha megen skyld. Så stor skyld at den har all grunn til å kle seg i sekk og aske . . .” Senere i artikkelen heter det: „Prestene har i sine prekener ikke fremstilt krigen i dens vederstyggelighet, som den groveste krenkelse av kjærlighetens lov og Kristi evangelium, tvertimot — de har forherlighet krigen og de krigerske bedrifter og de krigerske dyder og derved egget de krigerske lidenskaper i folkene . . . Naturligvis er det langt fra min mening at disse kirkens mangler direkte har fremkalt den nåværende verdenskrig. Men de mangler jeg har påpekt — ortodoksiens likeså vel som pietismens — har svekket kirkens evne til å oppelske menneske-

kjærlighet i folkene. Denne side av kirkens oppgave er blitt forsømt. Følelser av brorskap er ikke blitt innplantet i folkene . . . Det var kirkens skjønne kall å forene alle kristne folkeslag til et brorskap som forstod hverandre og følte for hverandre. Men den har ikke maktet det . . . Dens mangel på psykologisk forståelse av livets rett, og dens ortodokse formeldyrkelse og pietistiske skjematisme har gjort den avmechtig . . . Dette er kirkens store skyld i krigen. Spørsmålet er nå: Kan og vil kirken erkjenne denne sin skyld? Kan og vil den la en sådan erkjennelse drive til omvendelse? Og hvori må denne omvendelse i så fall bestå? Disse spørsmål overlater jeg til enhvers egen overveielse." Dette var den siste artikkel fra Klaveness' hånd.

I 1911 hadde Klaveness en serie artikler i „Morgenbladet” om Kirkekommisjonens forslag til organisasjon av den norske kirke. Videre nevnes eksempelvis „Hvorfor skal vi ha menighetshus?” i samme blad 1910, „Arbeiderne og kirken” 1910, „Bispevalget etter biskop Wexelsen” 1909, da han av noen ble nevnt som dennes etterfølger, men tok til gjenmæle herimot; han anbefalte biskop Bøckman og subsidiært Johannes Johnson. Hans artikkel sluttet med følgende utbrudd: „Hvilket herlig brudd med den korrekte kjedsommelighet og den gammelkloke betenkelighet om Johannes Johnson ble bisp!” I storverket „Vore Høvdinger” har han skrevet artikkelen om presten Wilhelm Andreas Wexels.

Av foredrag som tillike er trykt kan foruten de foran anførte nevnes „Lov og evangelium, gammel og ny forkyndelse”, holdt i Oslo, København, Lund, Göteborg, Glemminge og Skien 1902. „Hva skal et lands ungdom kreve av sine diktere?”, i Oslo, Lund, København og Göteborg 1902. „Hvor meget skal vi tro?”, i Stockholm september 1904 ved festen til minne om Viktor Rydberg og pastor Fehr. „Til nyvakte og søkende” 3 foredrag i Uranienborg kirke 1905. „Hvordan man kommer inn i religionens verden”, i Oslo 1910. „Den forskudte hustru”, i Oslo 1911. „Nutidens kulturkrise”, på studentermøte i Jellinge i Jylland 1911. På møtene for frisinnet kristendom, som Klaveness hadde fått i gang og hvor han var en av de ledende holdt han i årenes løp mange foredrag. Av prekener som er utkommet i særtrykk nevnes „Dagens strid” 6 prekener 1903. „Norge i 1905”. „Forsoningen ved Jesu død” 5 prekener 1906. „Bjørnsons gravferd” 1910. „Verdenskrigen en verdensdom”, preken i Frogner kirke 16. august 1914. Se „Tilføielser.”

Klaveness elsket selve prestegjeringen. Da han engang ble spurt om han ikke ville søke stiftsprostembetet svarte han at det hadde han ikke lyst til, fordi så meget av en stiftsprosts tid medgår til administrativt arbeid.

Klaveness stod selvfølgelig i livlig rapport og brevveksling med mange mennesker, således med Bjørnstjerne Bjørnson, Clara Tschudy og Jonas Lie. Et brev fra den siste, datert 3. januar 1895, som omhandler litteraturens forhold til det kristne livssyn er inntatt i „For Kirke og Kultur” 1917 s. 200. Mange brev fikk Klaveness bl. a. fra den kjente Oslomann Jens Rolfsen og skue-

Presteboligen i Frogner (Drammensveien 84).

spiller Gustav Thomassen. Etter foredraget i Lund sendte friherre Joseph Hermelin, Ulfåsa, Motala, ham sitt kort påtegnet: Med beundran och takksamhet!

Den kjente forfatter Hall Caine skrev 24. oktober 1914 til Klaveness og ca. 150 andre menn i verden om medarbeiderskap ved utgivelse av „Kong Alberts bok” hvis formål skulle være gjennom de siviliserte lands åndelige førere å yte „en beundrende tributt” til Belgia for dets heltemot i verdenskrigen. Boken utkom etter planen. Men Klaveness rakk ikke å skrive noe; han døde jo kort etter. De nordmenn som har gitt skriftlige bidrag er Nansen, Johan Boyer og komponisten Johan Backer-Lunde.

Så lenge Læseselskapet Athenæum bestod tilbrakte Klaveness hver mandag formiddag der for å studere tidsskrifter fra inn- og utland. — I 1897 ble han ridder av St. Olavsordenen og i 1911 kommandør etter fullførelsen av innstillingen fra den store Kirkekommissjon. Høsten 1914 ble der i Frogner kirkes sakristi opphengt et portrett av sognepresten, malt av Eilif Petersen. Midlene var innsamlet av en komité med stiftsprost dr. theol. Otto Jensen i spissen og bestående av venner innen teologiske kretser og menigheten. Maleriet ble overlevert på Klaveness' 70-års dag 22. september 1914 med en adresse undertegnet av Otto Jensen, Lyder Brun, Johs. Johnson, Johs. Hygen, H. Foss

Reimers, Sigvart Bakke, H. Christensen, W. Hansteen, Anna Collett Børs. Conrad Langaard, Marie Mustad, Mina Nobel Olsen, Constance Nygaard, Dagny Kiær, Marie og Christine Biering, Anbjørg Næss.

G. 4. januar 1871 i Gamle Akers kirke med *Barbra Henriette Landmark Hvoslef*, f. 31. mars 1843 på Bruland, Førde i Søndfjord, datter av foged i Sønd- og Nordfjord Peter Christian Hvoslef (1798—1853) og hustru Karen Marie Christine („Kaia”) Landmark (1805—78).

Fru Klaveness' barndomshjem var Bruland som er kjent under betegnelsen „Fogedgården”. Hennes far foged Hvoslef eide gården fra 1836 til sin død i 1853. Den store hovedbygning ble oppført i 1750-årene på Svanøygodset og i 1789 flyttet til Bruland. Hennes morfar, den særdeles vel utrustede sorenskriver Nils Landmark (1775—1859) bodde på sin eiendom Tysse ved Dalsfjorden, en kort dagsreise borte. Flere av distriktets juridiske og geistlige embetsmenn tilhørte Landmarkslekten, og der var megen selskapelig omgang innen denne. I bygden hørte også hjemme lege-, offisers-, lensmanns- og prokuratorfamilier m. fl. På Bruland ble gjerne kanefartene avsluttet. Av de mange tilreisende gjester her var bl. a. fogdens fetter maleren Stoltenberg og professor Friis. Den slektskjære sorenskriver anla eget familiegravsted, „Fredensborg” på sin vakre eiendom og fikk kgl. bevilling til dette ved kgl. resolusjon av 2. mars 1824. Her hviler sorenskriveren omgitt av ca. 20 medlemmer av familien. Inngangen prydes av to støtter satt til minne om ektefellene Landmark og hans første hustru Barbra Henrietta Rantzau f. Heiberg (1779—1828). På hver av støttene står en urne som sier å inneholde vedkommendes slektspapirer. Også foged Hvoslef er begravet her. Det skjedde 10. mars 1853. Sogneprest til Førde Søren Hielm Friis holdt liktalen. Den var etter datidens skikk lang; men den var varm og hjertelig og skildret bl. a. fogdens „Kjærlighed og Hjertensgodhed hvorpaa han har givet os Prøver. Vi vide alle i hvilken Grad denne vor hensovede Vens Hjerter var bunden til den huuslige Kreds, til hende, Ledsagerinden, og til Børnene, som Gud havde skjænket dem.” — Fru Barbra Landmark etterlot seg en snusdåse av sølv som på lokket — en agat — hadde billedet av et brennende lys og inskripsjonen: „For at tjene andre fortærer jeg mig selv.” Ordspråket saes å passe godt på fru Landmark selv. Snusdåsen hvis lokk for øvrig er gått i stykker, og erstattet med et av sølv, eies nå av fru sogneprest Kielland i Talvik (f. Barbra Kobro). — Fra fru Klaveness' hånd foreligger et yndig lite brev til hennes kusine jomfru Fredrikke Landmark på Leite (ved Tysse), datert Bruland juni 1853; formatet viser at det dengang i enda høyere grad enn nå gjaldt å spare på papiret. Tysse der liksom Bruland fremdeles eksisterer — på fremmede hender — var nok et deilig sted; fru Klaveness siterte ofte:

„Intet sted er rosene så røde,
Intet sted er tornene så små.”

Oppbevart er også et pussig brev fra Hvoslef til hans mor f. Lerche i Tønsberg, datert Christiania 2. juli 1827. Det røper både kavaleren og et lyst humør.

Der er skrevet atskillig om Bruland og Tysse og livet på disse. Miljøet og handlingen i Hjalmar Christensens roman „Fogedgaarden” er henlagt til Førde som var hans egen hjembygd. I bokens avsnitt „1847” heter det bl. a.: „Morvatt så tilbake på Hagenes (Bruland) og gården syntes ham fager, der den lå i den tindrende junimorgen”. Enkelte av bokens skildringer ligger nær opp til virkelig hendte begivenheter. Se for øvrig slektsbøkene „Familien Hvoslef” av Andr. Johansen (1890), „Stamtavle over en norsk slekt Landmark” av fiskeriinspektør A. Landmark (1924) og „Slægten Heiberg” av G. F. Heiberg (1907) s. 224 flg. Videre dosent Joh. Theodor Landmark: „Tysse i gamle Dage”, Otto Stenersens boktrykkeri 1913, og

borgermester Thv. Klaveness: „Fogedgaarden” i Fortidsminnesmerkeforeningens årbok 1921 s. 157. Morsomme anekdoter om dagliglivet i den Landmark-Hvoslefske krets finnes i statsarkivar Jakob Friis: „Sogneprest S. H. Friis’ optegnelser og brev og Professor J. A. Friis’ dagbok” (1943) s. 105, 109 og 126, videre i Jakob Friis: „Direktør Jacob Pavels Friis’ erindringer” (1944) s. 26, 33 og 64. Fru Klaveness’ bror senere skattefoged Nils Hvoslef (1841—1915) har etterlatt seg særdeles velskrevne og interessante dagboksopptegnelser om livet på Tysse og Leite i Landmarktiden. Tysse som Landmark ervervet i 1808 og bebygd på ny, gikk over på fremmede hender i 1874, og „underbruket” Leite i 1927 (1935). Bruland ble solgt til Staten til fogedembetsgård i 1854. Etter fogdens død flyttet enken fru Kaia Hvoslef med sine barn til Christiania og senere fulgte hun sin datter og svigersønn Klaveness til Eidsberg, hvor hun døde 1878; begravet på Vestre Akers kirkegård. Fru Klaveness forlot således Bruland, mens hun ennå var barn. Men hun var stor nok til at hun hadde vært med å spille barneroller i amatørkomediene og stor nok til at miljøet der borte hadde festet seg i hennes bevissthet. Hun dvelte gjerne ved minnene fra det tradisjonsrike barndomshjem. Se „Tilføielser.”

Landmarkslekten hadde i det hele tatt øvet atskillig innflytelse i Søndfjord. Ved Holmedals jordbrukslags 100-års jubileum i 1936 ble det i lagets historie bl. a. uttalt følgende: „Landmark-folket hev skrive saga si djupt i bygdene her, og det var nok ikkje eit slumpehøve at det vart ein med same namnet som skipa det noverande Norges Bondelag.” Se også D. O. Bakke: „Fjaler i gamle dagar” 1948 s. 194, 278, 286 m. fl.

Fru Klaveness’ farfar var Johan Christian Hvoslef (1738—1821), kgl. ansatt bokholder og skifteforvalter (hadde jurisdiksjonen i sivile saker) ved Vallø saltverk som var et regale.

Hans hustru — fru Klaveness’ farmor — var Kirstine (Kirsten) Lerche (1763—1833), datter av saltverkets dyktige administrator Jacob Lerche (1738—1826). Familiene Lerche og Hvoslef bodde på Vallø hovedgård, som ble oppført av de to nevnte herrer i 1782. Familiene kom til å spille en betydelig rolle på stedet. Se jubileumsskriftet for Vallø oljeraffineri 1899—1924 og Gunnar Bjerke: „Landsbebyggelsen i Norge” s. 139 hvor det bl. a. heter: „Vallø hovedgård i Sem, bygget i Saltverkstiden, hørte til en av Vestfolds vakreste rokokkobygninger . . . Det var først og fremst de høyreiste vinduer med samme dimensjoner i begge etasjer, den velprosjonerte rokokkoportal, det usedvanlig brede panel med lekter over skjøtene og den for øvrig omhyggelige detaljering og utførelse som gav bygningen dens høyt kultiverte preg.” Hovedbygningen er avbildet i sistnevnte verk s. 206, hvor det for øvrig sies at den er oppført i 1789. Den ble dessverre rasert ved bombeangrepet på Vallø 25. april 1945. Det vakre kapell står fremdeles.

Fru Klaveness tok guvernanteskole-eksamen i 1866 (1) og var først et halvt års tid lærerinne ved Nissens pikeskole, senere ved Nickelsens pikeskole i Oslo 1867—70. Her traff hun sin vordende mann som var lærer ved samme skole. Umiddelbart etter sin konfirmasjon og før hun begynte på Guvernanteskolen underviste hun 12 elever i alminnelige skolefag i sitt hjem. Dette holdt hun på med i 3 år. Tok undervisning i pianospill hos Erika Lie (senere fru Erika Nissen); hun spilte firhendig med sine barn til langt opp i årene. Hun etterlot seg mange håndskrevne noter. Det var jo alminnelig med avskrivning av noter dengang.

Med sitt blide og vennlige gemytt var hun en omsorgsfull og kjærlig mor. Selv påstod hun at det hadde kostet henne kamp og overvinnelse å bøye seg for livets strenge krav, men dette kunne man ikke merke, med det likevektige sinn hun viste. Fru Klaveness delte sin manns religiøse interesser og fulgte ham i hans gjerning. I kallsboken betegner han sin hustru som „min trofaste med-

hjelp under alt mitt arbeide". Hun stiftet bl. a. kvinneforeningene for hedningemisjonen i Oslo (nå Gamlebyen) og Frogner menigheter. I 1900 var hun blant stifterne av Misjonsskolen for kvinner. Som vitne i en liten rettssak vaktet hennes oppmerksomhet på den overdrevne bruk av edsavleggelse. Det stred mot hennes religiøse oppfatning at man i ubetydelige saker skulle gjøre bruk av den hellige ed. Hun skrev herom i „Morgenbladet” for 9. oktober 1913. Senere er som kjent bruken av edsavleggelse i rettssaker betydelig innskrenket.

I den første tid i Oslo etter Fredrikshaldsårene hadde Klaveness og frue en fast ukentlig mottagelsesaften i sitt hjem. Blant de teologer som Klaveness omgikkes kan nevnes Christopher Bruun, J. J. Jansen, Otto Jensen (senere biskop), Jens Gleditsch (senere biskop), Universitetets unge teologiske professorer Lyder Brun, Michelet og Brandrud, Erling Grønland m. fl. Jacob Sverdrup var hans venn fra studenterdagene.

Barna og deres venner fikk også spille en betydelig rolle i hjemmet i ungdomsårene og de musikalske interesser inntok herunder en bred plass. Sammen med Gamlebyfamiliene Lund (Karlsborg) og Sommerfelt (Oslo Ladegård) og Hiorth (Furulund) ble det dannet et større blandet sangkor under fru kaptein Apenes' ledelse. Av dette utskiltes et engere kor under navn av „Ottekanten”. I sin dype interesse for barnas ve og vel øvet Klaveness dog ikke noe spesielt prestelig påtrykk på dem. Han holdt en kort husandakt hver aften og han så inderlig gjerne at barna søkte kirken og henstilte til dem ikke å la „prestestolen” i Uranienborg kirke stå tom. For øvrig la han dem samholdet innen familien sterkt på hjerte. Og dette gikk dem i blodet i den grad at de — og deres ektefeller — i de senere år har vært enige om å møtes med regelmessige mellomrom hos hverandre til enkelt selskapielig samvær under navn av „Søskenklubben”. Et utslag av samholdstrangen var Klaveness' høytlesning for familien, særlig i den periode da Ibsen, Lie og Bjørnsons nye bøker var årvisse.

I 1890-årene tilbrakte familien somrene i Larkollen. For øvrig var Klaveness glad i å reise og han lot også sine barn få reise. Reiselysten lå vel til sjømannslekten. Hans far Aake Klaveness hadde ferdes meget i utlandet, særlig i Frankrike og England i hvilke land han tilbrakte 3 år for sin utdannelse skyld. Faren saes å „tale fransk som en innfødt og var godt inne i det engelske språk”. I juli—august 1869 studerte Klaveness i Tyskland. Han oppholdt seg i Dresden og Leipzig. Under reisen førte han dagbok som er oppbevart. I 1896 foretok han en feriereise til Rhinegnene sammen med sin hustru. Høsten 1902 tilbrakte han med sin datter Barbra 2 måneder i Italia (Florentz, Roma og Neapel). Sommeren 1906 deltok han med sin hustru i Studentermøtet i Nyslott i Finland og besøkte da også Vallamo kloster i Russland. Klaveness holdt et foredrag på studentermøtet, betitlet „Kristenlivets herlighet”. Sommeren 1910 to måneders reise med hustru og døtrene Barbra og Ragnhild til Sveits og Nord-Italia (Salvan, Stresa) samt Oberammergau. Var Klaveness glad i å se seg om

ute, var det blomstene som især hadde fru Klaveness' oppmerksomhet og hun fikk i mange perioder av sitt liv leilighet til å dyrke denne kjære hobby i sine hager, således i Eidsberg, Fredrikshald („Knappegården”), på Schafteløkken (Elisenberg) og under gullregntreet på Skarpsno (det gamle Drammensveien 84).

Klaveness fikk anledning til å vie alle sine gifte barn og å døpe følgende barnebarn: Augusta, Sofie, Thorvald, Ellen, Thorvald Faye og Barbra Bolette.

Sogneprest Klaveness døde 17. febr. 1915 i sin bolig i den gamle hovedbygning på Schafteløkken. Der kom nekrologer i nesten alle Nordens aviser. Korte utdrag av noen av dem hitsettes:

Norskeblad. Eivind Berggrav i „*Tidens Tegn*”: „Han ble ikke bisp. Men han ble formann i Kirkekommisjonen og dermed ble han den norske kirkes befester . . . Klaveness var ikke vekkelsespredikant, skjønt han vel tilsammen har hatt flere tilhørere enn noen annen i dette land . . . Han var en mann av virkelighet, derfor trenger han ingen bautaer. Han er selv en bauta, han er og blir en del av Norge og av Norges kirke . . . Og hans stridsløp betegner et knopp-skudd for den norske kirke. Han var ikke vitenskapelig teolog, han har ikke fornyet teologiens innhold. Når det gjaldt teologisk orientering, kunne det slå klikk for ham, og han satte for en tid alt inn på forsvaret av et uholdbart punkt. Teologen i den norske kirke er Fr. Petersen . . . Men Klaveness tok med seg den teologi som fantes og gikk ut i *nutiden* . . .” — Johs. Johnson i „*Morgenbladet*”: „. . . Han skal også ha takk for den preken som til det siste fylte hans kirke. Ja, til sytti års alder. Hvor mange predikanter gjør ham det etter? . . .” — Jens Gleditsch i „*Norske Intelligenssedler*”: „. . . I Frogner menighet vil man savne hans våkne, undertiden barske, men alltid noble skikkelse. Hans prestevenner, som er mange, vil føle at deres stand er fattigere uten denne høvdingeskikkelse. Og selv hans kirkelige motstandere vil savne hans staute opposisjon. Vårt folk mister i ham en trofast venn og en kraftig utpreget representant for det beste i vårt folkelynne. For det innerste i ham var dette norske hjertelag, som er så vart og ømt, at ingen må se det. Det gjemmer seg bort bak barske miner, men er der som den skjulte kraft i et oppofrende og velsignet livsvirke. Det var dette trofaste hjertelag som vant ham hans personlige venner.” — „*Dagbladet*”: „. . . Han var en av den norske kirkes mest fremragende og best kjente menn — der finnes få nålevende norske geistlige, hvis ord så ofte har lydt slik, at de kunne høres over hele landet.” — Lyder Brun i „*Norsk Kirkeblad*”: „. . . Det er ganske utvilsomt at han har vært den sterkeste støtte frisinnnet kirkelig kristendom har hatt her hos oss i den siste menneskealder . . . hans kirketro stolte mer på kirkens åndsmakt enn på dens politiske organisasjon . . . Det siste vi hørte fra ham var hans alvorsord om krigen og kirken. Og hans klage over ungdommens manglende religionskunnskap . . . Han så ungdommen og fremtiden truet og ville si sitt varsko. Det var i dette varsko noe som grep oss mer enn ordene. Det var den tro på sosialt kristelig fremskritt som lå under.

Det var det barnehjerte som klamrer seg til den evige fred hos Gud i Jesu navn. Det var troens varme liv som gyser ved svalheten idet solen går ned, for å finne livsvarmen igjen i det rike hvor ingen skygger faller.” — „*Morgenposten*”: „. . . Vi erindrer for flere år siden en liten episode under et stort kirkelig landsmøte her i byen. Klaveness ble sterkt angrepet fra utenbys legmannshold for sitt standpunkt til den moderne teologi: „Jeg takker Gud for, at jeg ikke tilhører Frogner menighet, for jeg turde ikke betro min udødelige sjel til pastor Klaveness' sjeleforsorg.” Således uttalte seg bl. a. en av møtets deltagere. Men Klaveness ble ikke svar skyldig. „Jeg bryr meg ikke en døyt om hva denne forsamling tenker og mener om meg,” sa han. „Min menighet og jeg forstår hverandre, og jeg mangler ikke tilhørere, hverken under min talestol, ved nattverdbordene eller ved sykesengene. Måtte jeg bare få kraft til å tjene min menighet, som jeg burde og ønsker . . .” — Skoleinspektør Sven Svensen i „*Trondhjems Adresseavis*”: „. . . Klaveness hevder forskningens fulle frihet på alle områder. Den frie forskning kan skape tvil og vanskeligheter. Men den kan ikke skade troen. For troen griper det hinsidige, videnskapen beskjefstiger seg alltid med det dennesidige.” — Peder Christensen i „*Tromsø Stiftstidende*”: „. . . Således står Thv. Klaveness i nutidens norske — og vi kan tilføye — nordiske kirke som en av dens mest utpregede og betydelige skikkelser. Hans verk vil vise sine frukter for kommende tider og hans person vil aldri kunne fordunkles som en av de mest lysende i Norges kirkehistorie fra slutten av det 19. til begynnelsen av det 20. århundre.” — „*Arbeidet*”, Bergen: „. . . Han har åpent erklært at kapitalismen burde avskaffes og erstattes med sin naturlige etterfølger sosialismen . . . Hos Klaveness manglet det så visst ikke på moralsk mot, når han stod utenfor vårt parti og stundom bekjempet oss, skyldtes det absolutt en fast overbevisning. Derfor har heller aldri noen sosialist ringekattet pastor Klaveness, alle har tvertimot ansett ham for en uforferdet og høyt begavet mann . . .” — „*Luthersk Kirketidende*”: „. . . Rastløs, virksom, djerv, og intens hengiven i all sin gjerning har sogneprest Klaveness spilt en fremtredende rolle i et avsnitt av den norske kirkes liv, der har vært rikt på brytninger og vidtrekkende åndelige forskyvninger og nydannelser. I neppe noen annen av vår kirkes fremtredende menn har denne bevegede tid avspeilet seg med slik tydelighet som i ham.” Se „*Tilføielser*.”

D a n s k e b l a d „*Nationaltidende*”: „. . . Ved sekularfesten på Askov folkehøiskole 1897 til minde om Kalmarunionen . . . Klaveness' foredrag ble stevnets begivenhet; han rev alle med, og der stod et brus av bifall om hans person . . . I alle nordiske riger vil man ved afskeden føle sig i gjæld til hans varme, sterke aandfulde personlighed.” — „*Berlingske Tidende*”: „. . . Her i Danmark har vi ofte lyttet til Klaveness' ord, og hans og Christopher Bruuns tidsskrift „*For Kirke og Kultur*” er et av de norske tidsskrifter, som er best kjent i Danmark, ja, det er et av de betydningsfulleste litterære bindeledd mellom

dansk og norsk kirkeliv og kultur . . . Av hans mange skrifter er der især grunn til å nevne hans også hos oss meget utbredte prekansamling: „Evangeliet forkynt for nutiden.” — „*Ekstrabladet*”: „ . . . trods sin strenge fastholden af konfessionelle Synspunkter fik han mere og mere aabent Blik for den moderne Bibelkritiks Berettigelse, ligesom han i kirkelig Henseende blev en Tilhænger af Kirkens Selvstyre. Ved Siden heraf var han en socialt interesseret Mand . . . Den norske Præst udfoldede en stor litterær Virksomhed bl. a. som Redaktør . . ., som Forfatter af . . . en Mængde polemisk-politiske Leilighedsskrifter, hvorav „Aabent Brev til Pastor Oftedal” og „Det radikale Parti og Vantroen” er de mest kendte.” — *Hovedstaden*: „ . . . Det er et av de store Trær i Skoven, som her er faldt. Han ble ikke Biskop, men han har hatt større Indflydelse og talt med mere Myndighed end de aller fleste Biskoper. Skønt han ikke dannet noget Parti eller nogen Skole, var han dog en Fører i sin Tid . . . Og naar han talte om Kirke og Kultur, ble der lyttet til hans Ord langt ud over Norges grenser . . . I kirkepolitisk Henseende holdt han paa den bestaaende Statskirke, men med et ret vidtrekkende Selvstyre for den enkelte Menighet. En egentlig Kirkeforfatning hadde han ingen Tro til. Som Formann for den store Kirkekommission førte han disse Tanker frem, og det synes naa, som om det blir dem, der vinner Tilslutning i det norske Folk.” — „*Kristeligt Dagblad*”, København: „ . . . Vi erindrre saaledes en „almindelig luthersk Konference” for ca. 15 Aar siden. Da hadde man faat den dristige Tanke at lade Pastor Thv. Klaveness holde Indledningsforedraget til en af Mødets Forhandlinger. Foredraget vakte en ligefrem Storm af Indignation blandt de strengt ortodoks-lutherske Præster fra Tyskland. En af de ivrigste løb op og ned ad Kirkegulvet, erklærede med knyttede Hænder Udtalelserne for Vanvid og forlangte høilydt, at denne Kætter skulde „smides ud” og ikke have Lov at deltage i et luthersk Møde . . .” — „*Høiskolebladet*”: „ . . . Dengang Klaveness sad under Katederet i 1872 paa det store Høiskolemøde i Kristiania, var han fuldblods Pietist og konservativ Politiker. Han fik Fossesprøitet fra Bjørnsons tale over sig, og han raabte lyd sin Protest ud. Men det blev Grundtvig og Folkehøiskolen, han senere sluttede sig til i Danmark og lærte saa meget av . . .”

Svenske blad. „*Nya dagligt Allehanda*”: „ . . . I teologiskt hänseende räknades Klaveness til högra flygeln af de moderna teologerna. Som predikant var han en av de främste i Norden. Hans predikningar utmärktes alltid af ett praktiskt grepp på ämnet, klar och lättfattelig tankegång samt osökt och icke sällan gripande framställningssätt . . .” — „*Stockholmstidningen*”: „ . . . Sitt namn och rykte som sträcker sig långt utanför Norges gränser, vann han dock främst som predikant och teologisk författare. I sina predikningar använde han ett språk, som gick rätt til hjärtat, och hans fria, vidsynta blick på världen måste även gripa var och en . . .” — „*Svenska Dagbladet*”: „ . . . Klaveness var en varm vän af Sveriges kyrka, och såsom medlem i kommissionen för ut-

arbetande af förslag till ny kyrkoordning för Norge, företrädde han jämte professor Lyder Brun en ståndpunkt, som närmast kan karaktäriseras såsom statskyrklig i svensk mening, ehuru naturligen på många punkter modifierad efter hemlandets traditioner och tarf. Han hade också den tillfredsställelsen att se denna ståndpunkt gillad af den vida öfvervägande delen af landets församlingar vid en i fjol verkställd omröstning, efter hvilken jämväl hans motståndare i det s.k. landskyrkopartiet afstått från sitt separatprogram.” — „*Stockholms Dagblad*”: „. . . Klaveness’ många vänner i Sverige skola beröras vemodsfyllt af den gamle stridbare, orädd kämpens, den vänfaste mannens bortgång . . .” — „*Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning*”: „. . . Han kom genom „For Kirke og Kultur” som vann stor spridning i hela Norden, att utöva ett vidsträckt inflytande till främjande av bättre samförstånd mellan kultur och kristen världsåskådning . . .” — „*Dagens Nyheter*”: „. . . Han har spelat en synnerligen stor roll i kyrklig och kyrkopolitisk polemik. Till en början var hans åskådning något pietetiskt färgad, men efter hand kom han att ställa sig på den friare bibelkritikens sida, utan att dock uppge ganska stränga konfessionella grundsatser. Sociala och humanitära rörelser i modern anda hade till en viss grad hans förståelse och understöd, bland annat arbetarrörelsen, på vilken han såg mera frigjort än de fleste av hans ämbetsbröder . . .” — „*Göteborgs Morgonpost*”: „. . . Han hade eld, men den var mild, gifvande, smältande. Han älskade lifvet — följaktligen är ett lif sådant som hans omöjligt utan kärlek. Han älskade lifvet, därför var han lycklig . . .” — K. L. J. i „*Göteborgs Aftonblad*”: „Norges bästa präst död — det ligger mycket i dessa ord, men de innebära dock icke någon öfverdrift. Norges kyrka och dess menighet ha sorg idag. Deras främsta man är borta, en biskop med kyrkoherdetitel, en generalperson för att tala med Peter Eklund i Lund. Budskap har ingått att Thorvald Klaveness aflidit . . . Hans inflytande till främjande af bättre samförstånd mellan kultur och kristen världsåskådning kunna bättre än vi kommande släktledd uppskatta. I all sin gärning var Klaveness en hängifven folkkyrkans och statskyrkans man. Icke minst på detta område står han för oss som en kämpegestalt. I den kamp, som för närvarande pågår i Norge til förmån för en „fri folkkyrka”, hvilken tyvärr äfven räknar en och annan framstående kyrkoman bland sina namn, var Klaveness’ ställning allt ifrån början fullkomligt klar. Han såg den fara för kulturell förtorkning och andlig despotism, som lätt gömmer sig i frikyrkoformen, och han kämpade ridderligt, men skarpt mot denna fara.” — Cl. T. i „*Svensk Kyrkotidning*”: „Den 17. februar d. å. gjorde den norska kyrkan en stor förlust. Då tystnade för alltid Th. Klaveness’ röst bland hans folk, då lade han ned sin penna og gick öfver gränsen till det andra lifvet. Saknaden kommer naturligen att starkast kännas i hans eget land, men ej endast där. Här i Sverige var Klaveness känd och läst säkerligen mera än någon af den norska kyrkans män under denna generation.” — I sitt nummer for 7. november

1915 gjengav „*Stockholms Dagblad*” en allehelgenspreken av Klaveness „Till fädernas minne” og ledsaget den med følgende ord: „Den i början af innevarande år bortgånge norske prästmannen Thv. Klaveness hörde till de mest betydande kristligt-kulturella personligheterna i Norden under de senaste årtiondena. Som predikant hörde han til de allra yppersta i samtiden. Med en klar, klassiskt enkel och kraftig form förenade han djup blick för det kristligt väsentliga och en enastående förmåga att gifva uttryck härför på sådant sätt, at det grep nutidsmänniskornas hjärtan . . .”

Prest ved *Eglise réformée Française de Stockholm* Alf Mohn skrev i et brev til fru Klaveness 31. desember 1915 bl. a. „Je viens de parcourir le volume „Nye Prækener” qui m'a été offert pour Noël, et j'ai mesuré une fois de plus le vide très grand que laisse dans la chrétienté évangélique . . . Tant de clarté jointe a tant de chaleur se rencontrent rarement chez les théologiens, et quelle connaissance du coeur humain! Quel sens pénétrant des besoins spirituels de l'homme moderne! Quelle vivante sympathie pour ceux qui cherchent et qui doutent! . . .”

I minneskriftet „*Thv. Klaveness i nordisk Kirke og Kultur*” finnes inntatt et vakkert dikt av sogneprest S. Bretteville-Jensen: „Thv. Klaveness. In memoriam”. Jeg gjengir noen strofer:

Grant vi kjendte det strømmet ind,
himmellyset, i mandens sind,
festet sig i hans øie.
Grant vi merket du hadde sett
ham som os Faderen sendte.
Han som har sagt: Min bør er lett.

Stjernelys, når det finder vei
klart og sterkt mellem graner —
lys fra Gud, som vi skuer ei,
men i vort indre aner —,
sådan lys fra det høie mig
stilt du i kveld fremmaner.

18. februar 1915.

Klaveness ble begravet 22. februar 1915 fra Frogner kirke. Stiftsprost dr. Otto Jensen holdt minnetalen og forrettet jordpåkastelsen i kirken. Prester stod vakt om kisten og bar denne ut av kirken. Graven er på Vestre gravlund. Frogner menighet reiste en minnesten på den med et veltruffet relieff av avdøde, utført av billedhoggeren Valentin Kielland. Minnestenen ble avslørt 10. juni 1917 av Frogner nye sogneprest Joh. Fr. Gjesdahl. Stenen bærer inskripsjonen: Jeg lever, og I skal leve.

Fru Barbra Klaveness på hennes 80-års dag 31. mars 1923 omgitt av barn og barnebarn.

Fru Klaveness bodde etter mannens død sammen med sin datter Barbra, først i Frogner menighet, senere i Sanitetsforeningens elevhjem Breidablikk i Akersbakken, hvor hun feiret sin 90-års dag, omgitt av slekt og venner. Hun døde 24. juni 1935, over 92 år gammel, på Lovisenberg damehjem. Hun ligger begravet på Vestre gravlund på samme gravsted som sin mann. Hundreårsdagen for hennes fødsel — 31. mars 1943 — ble feiret ved familiesammenkomst hos Sofie og Isak Kobre i Gyldenløves gate 20. Og datteren Barbra skrev i sin sang bl. a.:

Hun var i denne verden
 Vår aller beste venn,
 Til hjelp for oss på ferden.
 Alt sitt, det gav hun hen.

Også Klaveness' hundreårsdag falt under krigen — 22. september 1944. Den ble feiret ved en enkel fest hos datteren Barbra i Hertzbergs gt. 7. På grunn av forholdene kunne bare 12 av familiens medlemmer være til stede. Av de fraværende var Karen Jørgensen forhindret på grunn av reiserestriksjoner, direktør Wilhelm

Klaveness fordi han satt fengslet i Tyskland (Dachau), Sofie og Frithjof Isachsen samt Lise Fougner på grunn av opphold i Sverige. Kari og Thorvald Faye Klaveness på grunn av opphold i Amerika, Kristen Klaveness i Moskva og Kristian Fougner på grunn av krigstjeneste i England. Fra sitt fangenskap hadde Wilhelm sendt et brev til festen, formet som en tale. Det begynte: „Det har visst hendt flere av oss at vi med far i våre tanker har — halvt ubevisst — nikket bekreftende, når vårt øye har streifet de ordene på gravstenen: „Jeg lever”. I brevet påviser han for øvrig nærmere de trekk som tilsammen danner billedet av far slik som han står for oss barn. Brevet tydet ikke i noen henseende på at fengselsoppholdet skulle ha svekket hans tanke eller knekket hans mot. Det sluttet: „Kjære søstre og bror! Jeg er sammen med dere den dag. På snarlig gjensyn! W.” — Hundreårsdagen ble minnet i pressen og ved høymesse-gudstjenesten i Frogner kirke 24. september 1944.

Klaveness' navn lever ennå. Hans prekensamlinger leses fremdeles over hele Norden og han nevnes ofte i foredrag og pressediskusjoner om kirkelige spørsmål. I „Dagbladet”s kronikk for 24. januar 1950 minner Ivar Tveit bl. a. om hva Uppsala-professoren Emmanuel Linderholm i sin tid skrev i „Fritt ord”: „. . . en förkunnare av den resning, som Th. Klaveness hade, har den svenska kyrkan icke ägt . . . Jag förbiser icke, att problemställningen ännu hos Klaveness var föga radikal. Det är dock till sist riktningen, inställningen, det gäller.” I „Indre Smålenenes Avis” for 15. desember 1949 nevner prost Gunnar Dehli den betydning Klaveness fikk i Eidsberg, særlig ved sine skrifttaler i Hærland kirke. Han var både fryktet og elsket, fryktet fordi han påtalte visse utskielser som fyll og slagsmål. „Dom var så rædd præsten, når dom såg'n at dom flaug til skogs” forteller en av de gamle som dengang var ung.

For øvrig henvises til Halvorsens forfatterleksikon, til Eivind Berggravs biografi av Klaveness i „Norsk biografisk leksikon” bind VII s. 388 (1936) og til andre leksika, videre til særhefte av tidsskriftet „For Kirke og Kultur”. „Sogneprest Thv. Klaveness i nordisk kirke og kultur” utgitt på Steenske forlag mars 1915, til pastor Anton Sverdrup: „Thv. Klaveness som predikant”, utgitt som særtrykk av „Norsk teologisk tidsskrift” 1924, og i særdeleshet til Eivind Berggrav: „Norske kirkeprofiler fra siste slektledd’ 1946. Se også Ivar Welle: „Kirkens historie” (Lutherstiftelsen 1936) bd. II s. 405. Våren 1951 foreleser professor Molland (kirkehistorie) bl. a. over sogneprest Thv. Klaveness ved Universitetet.

Sogneprest Klaveness og hustru hadde 8 barn:

- XVI a. **Karen Antonette Klaveness**, f. 1. juni 1872 i Kristiania, d. sammesteds 8. august 1872, begravet på Vestre Akers kirkegård på det gravsted hvor mormoren Kaia Hvoslef senere ble begravet (1878).
- XVI b. Karen Antonette Klaveness, g. Jørgensen, f. 12. august 1873 (nr. 66).
- XVI c. Sofie Kirstine Klaveness, g. Kobro, f. 20. april 1875 (nr. 69).

XVI d. **Peter Christian Hvoslef Klaveness**, f. 6. juli 1877 i Eidsberg, d. 15. mai 1884 i Fredrikshald av difteri. Begravet på Ous kirkegård.

XVI e. **Barbra Henriette Klaveness**, f. 22. april 1879 på kapellangården Kjese-
rud i Eidsberg, middelskoleeksamen 1895 ved frk. Fredriksens pike-
skole i Oslo (Gamlebyen), sommerkursus på Askov folkehøiskole 1896,
guvernante hos proprietær Schiørn i Skedsmo 1897—98, avgangs-
eksamen ved Nissens seminar 1902, vikarierte som lærerinne ved
Oslo folkeskoler 1902—05 og 1907—09. Arbeidsudyktig i 1½ år (1905—06) etter
blindtarmbetennelse med etterfølgende
operasjon. Guvernante hos kjøpmann
Christian Fredriksen på Melbo 1906—07,
og vanket herunder meget i advokat Fre-
driksens gjestfri hus på Rabben. Den
sistes hustru var Kirsten f. Stabell. Etter
gjennomgåelse av Norske Kvinners Sani-
tetsforenings sykepleierskekursus i Oslo
1910 reisesekretær for foreningen, lærer-
inne ved dens forskole og fra 1919—37
forstanderinne for foreningens sykepleier-
skeskole med bopel på Breidablick i
Akersbakken. Etter sin fratredelse har
hun fremdeles hatt forskjellig slags ar-
beid for foreningen, bl. a. vært sosialkurator, Norges første.
Mange reiser i Skandinavia; videre opphold i Wiesbaden 1906,
Italia 1902 og 1910, London 1919, Den franske riviera 1922;
deltok i de internasjonale sykepleierskekongresser i Helsingfors
1925 og i Genève 1927 samt i den nordiske sykepleierskekongress i
Stockholm 1926, hvor hun holdt innledningsforedrag til diskusjon
om emnet: Hva venter almenheten seg av en god sykepleierske? og
kom herunder også inn på hvorvidt en sykepleierske bør delta i dans.
Oversatte 1914 Paul Seippel: „Adele Kamm” fra fransk og har for-
fattet avsnittet „Sykepleie i Hjemmet” i V. Uchermann: „Illustrert
Lægebok for Hjemmet” 1917. Har dyrket musikk, særlig sang og
skrevet leilighetssanger til de fleste større fester innen familien.
Sanitetsforeningens Æresmerke 1935 og Kongens Fortjenstmedalje i
gull 1937. Bopel Oslo.

Forstanderinne
Barbra Klaveness.

XVI f. **Wilhelm Klaveness**, f. 6. desember 1880 (nr. 72).

XVI g. **Thorvald Klaveness**, f. 1. april 1883 (nr. 77).

XVI h. **Ragnhild Klaveness**, g. Fougner, f. 1. mai 1887 (nr. 80).

Nr. 66 (fra 65 b) XVI **Karen Antonette Klaveness**, f. 12. august 1873 i Oslo, døpt i Trefoldighetskirken, elev ved Vonheim folkehøyskole, Gausdal 1890—91, gjennomgikk det ettårige sykepleierskekursus for menighetspleiersker ved Diakonisseanstaltens gamle sykehus i Ullevålsveien 5 i 1897. Overpleierske ved Trygstad tuberkulosesanatorium pr. Hønefoss (dr. Müller) 1898, ved Grefsen tuberkulosesanatorium (dr. John Mjøen) 1899—1902 og ved Mesnalien sanatorium (dr. Sømme) 1904—07.

G. 4. januar 1908 i Frogner kirke, Oslo, med ingeniør *Carl Valdemar Jørgensen*, f. 14. februar 1872 i Randers, sønn av fabrikkeier i Randers Johan Andreas Budtz Jørgensen og hustru Anna Laura Fangel. Han var utdannet som farmasøyt og kjemiker, cand. pharm. 1894 (1), 1894—1916 assistent hos stadsguardeinen i København i hvilket tidsrom han to ganger, nemlig vinteren 1906—07 og høsten 1911 til

Ingeniør Carl Jørgensen.

Fru Karen Jørgensen,
f. Klaveness.

sommeren 1912, oppholdt seg på Mesnalien sanatorium hvor han lærte sin hustru å kjenne. Var deretter kjemiker hos Tvermoes & Abrahamsen og driftsleder ved elementfabrikken Toya; fra 1. januar 1922 overingeniør ved tørrelementfabrikken Hellesens Enke og V. Ludvigsen A/S. Var i flere år lærer ved Statens kursur i kemi og materiallære for malerlærere ved tekniske skoler. Sammen med J. Brieghel-Høm har han utgitt en større lærebok i kjemi og materiallære. Han døde på Gentofte sykehus 7. september 1941 og ble begravet på den vakre Søllerød kirkegård 12. september s. å. I en rekke år bopel København. I 1930 kjøpte de eiendommen Søholm ved Veilesø i Holte og flyttet dit. Etter mannens død solgte fru Karen Jørgensen Søholm i 1942 og kjøpte nytt hus i Lyngby (Sorgenfri), hvortil hun flyttet med sin datter Grete, som giftet seg i 1945. Under krigen sendte hun hver måned alle sine søsken i Norge gavepakker. — Under reise fra Norge til København våren 1943 ble hun sammen med Grete arrestert ved grensen, fordi passet manglet svensk visum. De ble ført til Ed under bevoktning av 2 svenske politibetjenter og neste dag transportert tilbake til Norge. — 2. barn: XVII a. Else Jørgensen, f. 16. desember 1908, g. Budtz-Jørgensen (nr. 67). XVII b. Grete Jørgensen, f. 25. januar 1916, g. Bredsdorff (nr. 68).

Nr. 67 (fra 66 a) XVII **Else Jørgensen**, f. 16. desember 1908 i København, realeksamen ved Zahles skole 1925, studentereksamen 1928 (1), skoleembets-eksamen (cand. mag.) 1935 (2), lærerinne ved La Cour's skole i Randers 1937—41. Her gir hun fremdeles privatundervisning. I Luzern og Lausanne 1925 (3 måneder), i London 1929 (halvt år), i Paris 1931 (4 måneder). Likeledes i Paris og i Cambridge 1935. Har tatt megen undervisning i sang.

G. 8. april 1936 i Marmorkirken, København, med *Eigil Edmund Budtz-Jørgensen*, f. 23. november 1902 i København, sønn av professor og rektor ved Tannlegehøyskolen, tannlege Einar Budtz-Jørgensen, København (1876—1945). Studentereksamen 1921 (2), skoleembetseksamen 1928. Vikariat ved Haderslev katedralskole og seminarium. Adjunkt ved Randers statsskole 1933. Ut fra sin sterke interesse for det sørslesvigske spørsmål søkte han ansettelse ved den danske skole i Flensburg og ble konstituert som adjunkt her i 1 år fra august 1947. Eget hus i Dronningborg boulevard, Randers. — 4 barn:

XVIII a. **Ejvind Budtz-Jørgensen**, f. 21. mai 1938 i Aarhus.

XVIII b. **Carl Budtz-Jørgensen**, f. 9. september 1944 i København.

XVIII c. **Morten Budtz-Jørgensen**, f. 27. februar 1946 i Randers.

XVIII d. **Anette Budtz-Jørgensen**, f. 31. mai 1947 i Randers.

Nr. 68 (fra 66 b) XVII **Grete Jørgensen**, f. 25. januar 1916 i København. Studentereksamen ved Holte gymnasium 1934 (2), exam. philosoph. 1935, gymnastikklærerinneeksamen 1937 (1), underviste i gymnastikk 1937—39, hvorav det første år i Belgia på Convent. Sct. Joseph. Laboratorieassistent på Kommunehospitalet i København 1939—44, deretter elev på den to-årige skole for utdanning av sosialrådgivere (kurator) med eksamen 1946. Hun kaller Norge for sitt „annet fedreland”.

G. 29. desember 1945 i Holmens kirke, København, med kapteinløytnant i Den Kgl. Marine, *Mogens Hjardemaal Bredsdorff*, f. 20. juni 1918 i Birkerød. Hun ble ført opp til alteret av sin norske onkel, rådmann Thv. Klaveness. Bredsdorff er sønn av kunstmaler Axel Bredsdorff (23. september 1883—9. februar 1947) og hustru Anna f. Hjardemaal (f. 1881), Birkerød. Studentereksamen matemat.-naturvitensk. linje 1936, sjøoffiserseksamen og løytnant 1940, kapteinløytn. 1945, kaptein fra 1. mai 1951. Han tok seg over til England i åpen båt januar 1943 sammen med 4 kamerater. Deltok frivillig som offiser i den engelske krigsmarine 1943—45. I Ostende gikk 14 britiske skip i luften på grunn av eksplosjon av ammunisjon, hvoriblant det skip han tilhørte. Kom tilbake til Danmark juni 1945 på engelsk krigsskip som han førte. Følgende dekorasjoner: Den engelske krigsmedalje (War Medal), Æreslegionen (Legion d'Honneur), Christian X's Erindringsmedalje og Redningsmedalje (Royal Humane Society), den siste for redning av menneskeliv under nevnte eksplosjon. Bor i eget hus, Horserødvei 15, København. — 1 barn:

XVIII a. **Sten Axel Bredsdorff**, f. 26. mars 1947 i København.

Nr. 69 (fra 65 c) XVI **Sofie Kirstine Klaveness**, f. 20. april 1875 på Mustorp i Eidsberg, guvernanteeksamen ved Nissens skole 1894, guvernante hos lensmann Sannerød i Ramnes 1894—95, eksamen ved Olaf Bergs lærerineskole 1896, lærerinne ved Oslo (Gamlebyen) middelskole 1897—1900 og ved Otto Anderssens skole 1902—06. Undervisning i pianospill i Berlin og hos den kjente musikkpedagog Christian Johnson i Oslo. Deltok i legenes Finnmarkstur 1905. På tur til Hovedøyas klosterruiner stiftet guvernanteelevene, hvoriblant Sofie, 1894 venninneklubben „Glade nonner”; klubben feiret 50-års jubileum i 1944.

G. 6. november 1906 i Uranienborg kirke med lege *Isak Kobro*, f. 29. oktober 1867 i Bergen, sønn av kjøpmann Thomas Kbro (1838—1920) og hustru Bolette Nicolaysen Ziesler (1840—1910). Exam. art. 1885, cand. med. 1893, stenograf i Stortinget 1886—92, kommunelege i Samnanger 1893—99, senere praktiserende lege i Oslo,

Sanitetsoberst Isak Kbro.

Fru Sofie Kbro, f. Klaveness.

sanitetsløytnant 1899, kaptein 1907 og oberst og sjef for Hærens Sanitet 1. juli 1927. Meddelt avskjed som sådan etter nådd aldersgrense fra 30. oktober 1932. I årene 1932—34 var han av Forsvarsdepartementet engasjert til å bistå sin ettermann ved gjennomførelsen av ny hærordning. Han har for øvrig hatt eller har følgende verv: Medlem av en komité til revisjon av armeens sykeforpleining 1913—17, militær medisinalrevisor 1916—27, sekretær i Understøttelsesforeningen for norske leger og derers etterlatte fra 1911, sekretær og kasserer for Pasteurlegatet fra 1911, kasserer for Norske legers sykeforsikringsforening fra 1919, redaktør av „Norsk tidsskrift for militærmedisin” 1916—27 og fra 1934, medlem av Centralstyret for vanføre 1927—38, formann i Den norske samaritanforening fra 1927, likeså i Foreningen til understøttelse av trengende vanføre fra 1938 (tidligere viseformann), formann i Norsk forening for motarbeidelse av tannsykdommer 1931—36 (tidligere viseformann), medlem av Legekontrollkomiteen, valgt av Idrettsstyret 1927—32, formann i Det militærmedisinske selskap 1919—20 (æresmedlem fra 3. april 1930), formann i Nordisk militærmedisinsk forening 1929—31, viseformann i Norsk medisinsk-historisk forening, valgt i dennes første møte 1919, medlem av representantskapet i Livsforsikringsselskapet Brage fra 1941 (tidligere varamann) og fra 1926 av representantskapet for Forstedernes Boligaksjeselskap hvis ordfører

han er fra 1940. — Han har bl. a. utgitt „Norges læger” 1800—1908, 1909—25, 1926—36, 1937—46 og Tillegg til „Norges læger” 1800—1909. Videre „Medisinsens historie i Norge” sammen med I. Reichborn-Kjennerud og Fr. Grøn, „Norske militærlæger” 1882—1932 sammen med W. Friis Baastad, L. Dannevig og Otto Jervell, et genealogisk verk, „Slekten Kobro” (1921) og „Studentene fra 1885,” og han har skrevet mange artikler i medisinske tidsskrifter og dagspressen. — Møtte som representant for Norge ved en internasjonal konferanse av militære sanitetssjefer i Liège i 1930, og som en av den norske regjeringens utsendinger ved 4. internasjonale kongress for redningsvesen m. v. i København i 1934. Har for øvrig deltatt i militærmedisinske kongresser i Danmark, Finnland og Sverige. — I 1918 ridder av svenske Vasaorden, i 1930 kommandør av svenske Nordstjerneordenen samt kommandør av finske Hvite roses orden. I 1930 Norges Røde Kors' hederstegn. I 1932 malt av Carl von Hanno, maleriet var en gave fra norske sanitetsoffiserer og er opphengt på Sanitetssjefens kontor. — Bopel Oslo, — 2 barn:

XVII a. Sofie Klaveness Kobro, f. 11. oktober 1907, g. Isachsen (nr. 70).

XVII b. Barbra Bolette Klaveness Kobro, f. 19. desember 1913, g. Kielland (nr. 71).

Nr. 70 (fra 69 a) **XVII Sofie Klaveness Kobro**, f. 11. oktober 1907 i Oslo. Hun var det første barn som ble døpt i Frogner kirke (8. desember 1907). Exam. art. 1926 (M. ff.). Eksamen ved Ortopedisk Institutt, Oslo 1928. I Frankrike 1927, 1931 og 1948. Under krigen i Sverige januar 1944—juni 1945. I Amerika 1948.

G. 29. august 1931 i Oslo med professor *Fridtjov Eide Isachsen*, f. 22. juli 1906 i Haugesund, sønn av major Gunnar Ingvald Isachsen (1868—1939) og hustru Signe Amalie Eide (1876—1911). Exam. art. reallinjen 1924 ved Oslo katedralskole, studerte ved universitetene i Oslo, Lund, Uppsala og Paris, magister artium (Oslo) 1929 med hovedfag geografi. Pedagogisk eksamen (Oslo) 1930. Ekstraordinær amanuensis ved Lunds universitets geografiske institusjon 1927—29 og våren 1931. Dosent i geografi ved Oslo universitet fra 1931 og professor fra 1947. Redaktør av Norsk geografisk tidsskrift fra 1934 (1934—39 sammen med professor dr. Olaf Holtedahl). Sekretær i Det norske geografiske selskap 1936—47. Medarbeider ved Norges geologiske undersøkelses kvartærgeologiske kartlegning i en rekke år fra 1936. Sensor ved Norges handelshøyskole fra dennes første eksamen til og med 1949, og i noen år ved Oslo handelsgymnasium. Sensor ved Det pedagogiske seminar. Nordisk dosentstipendiat ved Lunds universitet 1944—45. Leder av Norsk studentkontor i Lund januar 1944—juni 1945.

Medlem av Jernbanekommisjonen av 1949 (under Samferdselsdepartementet) og av Styret for områdeplanlegging i Norge (under Kommunaldepartementet). Studietur med Rockefeller-stipendium til De forente stater for å studere økonomisk geografi 1947—48.

Har forfattet en del av det store verk „Norge vårt land” og tekstavdelingen i „Cappelens verdensatlas”, videre sammen med Gunnar Isachsen: „Norske fangstmenns og fiskeres ferder til Grønland 1922—31” og sammen med Tore Lund: „Bosteder og arbeidssteder i Oslo”. Medutgiver av et fire-bindts verk, „Verdens land og folk etter annen verdenskrig”. Kartredaktør for Aschehougs konversasjonsleksikon. For øvrig tallrike avhandlinger og artikler om geografiske og geologiske emner, mest i „Norsk geografisk tidsskrift”, således bl. a. om setring og seterforhold i Norge (resultat av arbeid for Instituttet for sammenlignende kulturforskning) m. v. Medarbeider i Bibliographic Géographique Internationale. Fikk Kongens Gullmedalje ved Oslo universitet 1929 for besvarelse av prisoppgave „Numedals og Hallingdals øverste bygder”. Ridder av den franske Æreslegion. Formann i Kvartettforeningen 1942—47. — Bygger hus i Eiksmarka, Bærum. — 2 barn:

XVIII a. **Toril Isachsen**, f. 10. juli 1933 i Statens kvinneklinikk, Oslo, døpt i V. Akers kirke. Går i gymnasiet (1950). Deltok i 1947 og 1948 i Norgesmesterskapet i svømming og fikk begge ganger 3. premie for 100 m ryggsvømming.

XVIII b. **Ingvil Isachsen**, f. 14. mai 1938 i Oslo.

Nr. 71 (fra 69 b) XVII **Barbra Bolette Klaveness Kobro**, f. 19. desember 1913 i Oslo, exam. art. 1933 (M. ff.) og gjennomgikk 1934—36 et 2-års kurs ved Frøbel-Høiskolen i København til utdanning av barnehagelærerinner. Ansatt ved barnehage på Sagene, bestyrerinne av det for svenske midler opprettede „Barnas hus” i Narvik 1941—44, og var fra januar 1944 bestyrerinne av Tøyen barnehage, Sarsgaten, Oslo, inntil hun giftet seg. Dyrker fiolinspill og sang.

G. 14. juli 1945 i Frogner kirke, Oslo, med *Hjalmar Kielland*, f. 1. november 1910 i Drammen, sønn av prost Gabriel Wilhelm Kielland (1872—1935) og hustru Anna Sylvia f. Borchgrevink (f. 26. oktober 1875). Exam. art. 1930, cand. theol. 1940. Vikarprest nordpå etter frigjøringen. Utnevnt 11. november 1949 til sogneprest i Talvik. De har hatt store boligvanskeligheter i det brante Finnmark. Til å begynne med hadde de bolig med kjøkken og kontor m. v. i Alta kirkes sakristi. Senere en barakke i Talvik hvor de i løpet av 1950 håper å kunne flytte inn i nybygd prestegård. — 3 barn:

XVIII a. **Kirsti Kielland**, f. 22. august 1946 i Alta.

XVIII b. **Anna Sylvia Kielland**, f. 14. mai 1948 i Talvik.

XVIII c. **Ingebjørg Kielland**, f. 5. desember 1950 i Talvik.

Anm. Dr. Isak Kobro hadde i sitt tidligere ekteskap (1. mai 1895) med Tønnesine Josefa Jervell (1871—1905) 4 barn: 1) Sverre Jervell Kobro f. 28. mai 1896, d. 10. september 1926, 2) Dagny Jervell Kobro, f. 12. juni 1897, 3) Eva Jervell Kobro, f. 28. november 1898, 4) Alf Gunnar Jervell Kobro, f. 4. mars 1901. De 3 sistnevnte er gift.

Nr. 72 (fra 65 f) **XVI Wilhelm Klaveness**, f. 6. desember 1880 på Kjeserud i Eidsberg. Direktør i Norges Rederforbund. Klassisk exam. art. ved Christiania katedralskole 1898 (2), tilleggsprøve i realfag 1899, vernepliktig offiser 1899, cand. jur. 1905 (2), dispasjøreksamen 1909 (2), edsv. fullmektig hos byfogden i Moss 1906—07, havarisjef i A/S Norske Lloyd 1908—14, kontorsjef for Krigsforsikringen for norske skib fra dennes opprettelse i 1914, administrerende direktør i Norges Rederforbund fra 1. januar 1916.

Opphold i London 1908—09 hvor han arbeidet på assuransekontor. For øvrig atskillige forretningsreiser til England og andre européiske land. Jevnlig

Direktør Wilhelm Klaveness.

Fru Cecilie Klaveness,
f. Faye.

samarbeid med rederorganisasjonene i Sverige og Danmark. Medlem av lokaldireksjonen for assuranseselskapet „Norske Alliance” og av representantskapet for Den norske Creditbank, dessuten formann i bankens kontrollkomité.

Har sammen med K. Lorange skrevet „Sjøforsikringens historie” i det store verk „Den norske sjøfarts

historie” (1929) og for øvrig mange avisartikler om norsk skipsfart både under fred og krig.

Klaveness er ridder av St. Olavsordenen og for øvrig innehaver av følgende utenlandske ordener: Kommandør av Dannebrog, kommandør av Order of the British Empire, kommandør av Lettl. Stj. O., kommandør av Siam Kr. O. og ridder av den Sv. Nordstjerneorden.

I yngre år var Klaveness medlem av Den norske Studentersangforening og deltok i dennes store sangerferd langs kysten fra Trondheim sørover våren 1902. Han er ivrig dyrker av friluftsarbeid og friluftsliv.

Under den første verdenskrig fikk Klaveness som Rederforbundets direktør store oppgaver å løse. Under den annen verdenskrig ble han allerede i 1940 arrestert av tyskerne på grunn av en økonomisk støtte som Rederforbundet ytet noen norske sjøfolk som ville ta seg over til England. Han ble løslatt og arrestert et par ganger, inntil han og forbundets president, skipsreder Bjørn Hansen m. fl., 18. februar 1942 ble ført til Tyskland og ved krigsrett i Berlin den 25. mars s. å. ble han dømt til 4 års tukthus. Avsoningen fant sted i for-

skjellige tukthus. Etter to lange år oppnådde Bjørn Hansen og Klaveness — visstnok etter iherdige bestrebelse fra svenske rederkretser — i 1944 å bli „Ehrenhäftlinge” i Dachau. De kom til Sverige med grev Bernadottes hvite busser i april 1945 og til Oslo 18. mai s. å.

Klaveness trakk seg tilbake fra direktørstillingen i 1946. Med sin sterke personlighet kom han til å prege Rederforbundet i den tid han var direktør. Han gjorde en betydelig innsats og et dyktig arbeid og fikk for dette Forbundets anerkjennelse da han fratrådte. Hans bilde er malt av Hugo Lous Mohr og opphengt i Rederforbundets portrettgalleri. Jfr. Klaveness' interessante redegjørelse i Oslo Rederiforening for sine erfaringer fra „en menneskealder i Rederforbundets tjeneste” inntatt i „Morgenbladet” for 20. desember 1947.

G. 19. november 1909 i Johanneskirken i Bergen med *Cecilie Friele Faye*, f. 16. februar 1885 i Bergen, datter av o.r.sakfører Kristen Faye (f. 1859) og hustru Magdalene Mohr f. Friele (1862—1934). Utdannet som sykegymnast ved den svenske stats gymnastikkinstitutt, Stockholm, og avla eksamen her 1906. Gymnastikklærerinne og sykegymnast i 3 år i Bergen. I sine yngre år en sjøreise til Italia. Klaveness' bor på Gråkammen i eget hus. — 4 barn:
XVII a. Augusta Christiane Friele Klaveness, f. 11. januar 1911, g. Bade (nr. 73).

XVII b. Torvald Faye Klaveness, f. 5. juli 1913 (nr. 74).

XVII c. Kristen Faye Klaveness, f. 1. april 1917 (nr. 75).

XVII d. Wilhelm Faye Klaveness, f. 29. juni 1918 (nr. 76).

Nr. 73 (fra 72 a) XVII Augusta Christiane Friele Klaveness, f. 11. januar 1911 i Oslo, exam. art. reallinjen Riis skole 1929, forberedende prøver til filologi, eksamen ved Oslo komm. skredderskole med påfølgende rissekursus. Oppholdt seg for språknes skyld 10 måneder i Brussel og 3 måneder i England.

G. 18. september 1934 i Riis kirke med ingeniør *Otto Mørch Bade*, f. 13. november 1905 i Oslo, sønn av h.r.dommer Ludvig Christian Amandus Bade (f. 1865) og hustru Othilia f. Mørch (1876-1937). Exam. art. reallinjen 1923 (M. tf.),

Fru Augusta Bade,
f. Klaveness.

Ingeniør Otto Bade.

Handelsgymnasiets studenterlinje 1924 (1.74), 3 års verkstedspraksis i tremassefabrikker, herunder også tømmerhogger, ingeniørexamen på papirlinjen ved Institut Polytechnique de Grenoble 1929. Avdelingsingeniør ved Papirindustriens forskningsinstitutt, Skøyen. Har vært innehaver av Kragerø fryseri og hvalkjøttlager A/S, som han solgte i 1946. Opprettet eget firma som konsulent og med agenturer i 1950. Stadige forretningsreiser til utlandet. Medlem av Tennisadministrasjonen. Hobby: Tennis, ski. — 3 barn:

XVIII a. **Cecilie Klaveness Bade**, f. 31. august 1936 i Oslo (Stubberuds klinikk).

XVIII b. **Ludvig Kristian Klaveness Bade**, f. 5. mars 1938 i Oslo.

XVIII c. **Einar Klaveness Bade**, f. 19. oktober 1944 på Slemdal.

Nr. 74 (fra 72 b) XVII Torvald Faye Klaveness, f. 5. juli 1913 i Oslo, døpt i Frogner kirke, middelskoleeks. på Riis skole 1928, et år i Sveits ved Rhenania internatskole, handelsklasse, eksamen ved Oslo handelsgymnasium 1931 (2.00), disipjøreksamen 1935 (Meget godt). Til sjøs et halvt år til Kappstaden, Australia, Salomonsøyene og Suez. På shippingkontorer i Newcastle 1 år,

Fru Britt Klaveness,
f. Arnesen.

Skipsmegler
Torvald Faye Klaveness.

i Bilbao og Malaga 1 år, på forskjellige skipsreder- og skipsmeglerkontorer i Oslo, i 1937 befrakter og senere prokurist hos skipsreder Øivind Lorentzen. Har også foretatt reiser i Frankrike, Tyskland og Polen. For år tilbake red han på esel over den spanske høylette til de gamle mauriske byer. Skiturer med hundeslede og pose.

Reiste til Sverige med sin hustru 28. april 1940 og ble innkalt til Norwegian Shipping and Trade Mission (Nortraship), London. Reiste fra Sverige gjennom Russland, Romania, Italia, Frankrike til England; ble deretter overflyttet til Nortraship's kontor i New York som leder av driften i linjeavdelingen, og arbeidet her til frigjøringen. Etablerte deretter meglerforretning i Oslo og sluttet en rekke frukt- og malmskip i samarbeid med United Fruit's Europa-firmaer samt States Marine Corporation, New York. Senere også reder i kompani med Willy Gørrissen. Ifølge Veritas register pr. januar 1950 disponerer Gørrissen & Klaveness Skibsaktieselskabet Eid med „Eidsbu” og „Eidsli”,

hver 5200 tonn, Skibsaktieselskapet Karaibien med „Tindra”, „Tista”, „Trya” — hver ca. 10 800 tonn, samt „Dalvangen”, „Sørvangen”, „Vestvangen”, hver ca. 3500 tonn og Skibsaktieselskapet Akersviken med „Rana”, „Sjoa”, „Surna”, „Aura”, „Sokna”, „Vinstra”, hver ca. 10 800 tonn.

G. 1) 16. mai 1939 i Frogner kirke med *Kari Nergaard*, f. 25. mars 1914 i Oslo, datter av direktør i „Banan Matthiessen”, Sverre Nergaard (f. 1884) og hustru Asta Josefa, f. Leth (f. 1889). Middelskole, Wangs handelsskole, kurser i stenografi og maskinskrivning, 2 år i Frankrike og 1 år i England, deretter 2 år kontordame hos Banan Matthiessen. Ekteskapet oppløst. — 2 barn:

XVIII a. **Siri Magdalene Klaveness**, f. 15. april 1942 i White Plains, New York, De forente stater.

XVIII b. **Tom Erik Klaveness**, f. 9. august 1947 i Oslo.

G. 2) 21. desember 1950 i Capella Johannea med *Britt Arnesen*, f. 2. august 1928 i Oslo, datter av agent Einar Frithjof Arnesen (f. 1891) og hustru Elsa Johanne f. Gundersen (f. 1899).

Nr. 75 (fra 72 c)

XVII Kristen Faye Klaveness, byråsjef, f. 1. april 1917 i Vestre Aker, døpt i Holmenkollens kapell, exam. art. reallinjen 1935 på Riis skole (M. tf.), verkstedspraksis ved Thunes Mek. Værksted og Lilleborg Fabriker. Avgangseksamen fra Norges tekniske høyskole, linjen for organisk kjemi 1940 (særdeles tilfredsstillende).

Direktør
Kristen Faye Klaveness.

Fru Ingeborg Klaveness,
f. Stang-Lund.

Har arbeidet ved I. G. Farbenindustri's laboratorium i Burghausen, studerte mikrobiokjemi i Wien, språk i München og La Rochelle. Taler foruten de vanlige européiske språk også russisk. Fremmede språk er hans spesielle interesse, likeså botanikk; hadde herbarium på 1000 planter, forært til Tøyen botaniske museum. Har reist meget; overvar festspillene i Salzburg 1936. I 1938 reisefører ved De olympiske studenterleker på Lillehammer, i 1939 reisefører på turistskipet „Nordstjernen” på ruten Bergen—Kirkenes. — Skiturer med hundeslede og reinskinnspose. — Viseformann i Studentersamfunnet i Trondheim og medlem av Studentersangforeningen sammesteds. Fikk

februar 1940 honorært stipendium av Nordmannsforbundet og plass på Massachusetts Institute of Technology i Boston for å studere videre.

Så kom krigen med krigstjeneste ved Sør-Trøndelagsfronten april 1940, senere i staben hos general Ruge i Nord-Norge. Se Birger Botaas: „Fra 9. april til 7. juni” s. 82, hvor han nevnes som redaktør av „Hokstad radioavis” som utkom ved Hærens overkommando på gården Nordmoe i Målselvdalen, jfr. s. 95. Kort krigsfangenskap. Flukt over Nordsjøen oktober 1940 til Skottland, hvor militærtjeneste. Ble sendt over Reykjavik og Arkangelsk til Moskva vinteren 1941—42, arbeidet som attaché ved ambassaden i Kuibysjev—Moskva til 1944. Liaisonoffiser mellom norske og russiske tropper under frigjøringen av Finnmark. Deretter i utenriktjenesten, legasjonssekretær i Washington og i februar 1950 utnevnt til byråsjef i Utenriksdepartementet som ekspert i handelen med Sovjet-Samveldet. I møte av styret for A/S Borregaard, 20. oktober 1950 ble han ansatt som selskapets administrerende direktør. Se „Tilføielser.”

G. 15. juli 1948 i Washington D. C. med *Ingeborg Stang-Lund*, f. 19. mars 1926 i Shanghai, døpt i Vestre Akers kirke 26. desember 1928, datter av disponent Peter Albert Midelfart Stang-Lund, f. 18. april 1896 i Oslo, og hustru Margaret Trindle, f. 1903 i Kuling i provinsen Kiangsi, China. Fru Klaveness har hatt skolegang i China, hvor hun har tatt engelsk studenteksamen, og studert ved college i Los Angeles („pre-medical”). Hun taler kinesisk. Var sammen med sin mor fange i japansk interneringsleir i China i 2½ år under krigen. — 1 barn:

XVIII a. **Rolf Peter Klaveness**, f. 3. august 1949 i Washington D. C.

Nr. 76 (fra 72 d) XVII Wilhelm Faye Klaveness, f. 29. juni 1918 i Vestre Aker, døpt i Holmenkollens kapell. Exam. art. reallinjen Riis skole 1936. Verk-

Ingeniør Wilhelm Klaveness.

Fru Gerd Klaveness,
f. Wilhelmsen.

stedpraksis i Oslo og Augsburg, til sjøs sommerene 1934, 1935 og 1938, først som dekksgutt, senere i maskinen. Eksamen ved Norges tekniske høyskole avd. VI b skipsbygning 1941. Ingeniør ved Framnæs mek. Værksted 1942, ved Fredrikstad mek. Verksted 1943—46.

Studieopphold i De forente stater 1946—47, spesielt sveising og

bedriftsplanlegging ved Bethlehem Steel Co., Baltimore Md. Fra april 1948 ansatt ved skipsbyggeriet A/S Stord som avdelingsingeniør, bosatt på Stord. Har skrevet tidsskriftartikler, mest om sveising og amerikansk skipsbygging. — Var i noen år ivrig i akesporten, også aktiv skihopper. — Deltok i krigen 1940, ved slutten sambandsjef på Røros. Se Tidsskr. for sveising 1947.

G. 1) 22. august 1942 i Trondheims domkirke med *Anne Margrethe Birch Bang*, f. 4. desember 1913 i Trondheim, datter av fylkeslege Joachim Schweder Bang (1868—1931) og hustru Helga Birch (1872—1950). Ekteskapet oppløst 1947. — 1 barn:

XVIII a. **Wilhelm Bang Klaveness**, f. 21. september 1943 i Fredrikstad.

G. 2) 16. september 1948 i Uranienborg kirke, Oslo, med *Gerd Wilhelmsen*, f. 29. mars 1924 i Stokke, datter av skipskaptein P. C. Wilhelmsen (f. 1901) og hustru Ruth f. Veiby Johansen (f. 1900). Gerd K. gjennomgikk stenografi- og maskinskrivningskursus, var kontordame i Oslo 1936—46 og i Baltimore 1946—48. — 1 barn:

XVIII b. **Pål Wilhelm Klaveness**, f. 3. juli 1949 på Stord.

Nr. 77 (fra 65 g) **XVI Thorvald Klaveness**, f. 1. april 1883 i „Raschegården” i Halden. Rådmann i Oslo. Klassisk exam. art. ved Chra. kathedralskole 1901 (2). kadett 1901—02, cand. jur. 1907 (2), 1908 aut. fullmektig hos h.r.advokatene Harbitz & Michelet, Oslo, 1912 kontorsjef ved Oslo kommunale sykehus, 1917 borgermester i Haugesund (Norges første kommunale borgermester), 1922 sekretær hos borgermesteren i Oslo, 1924 kemner samme sted, 1928 rådmann for sosiale saker samme sted og i 1933 rådmann for sunnhets- og sykehusvesen. — Avskjediget av „Innenriksdepartementet” (Hagelin) fra 20. juli 1942 med hjemmel i lov av 16. april 1942 og med henvisning til Reichskommissars Verordnug über die Entlassung und Versetzung von Beamten vom 4. Oktober 1940, da han motarbeidet „nyordningen”. Etter frigjøringen fungerte han ifølge tidligere avtale midlertidig som finansrådmann, mens finansrådmann Hartmann var medlem av Regjeringen. — Etter nådd aldersgrense fratrådte han rådmannsstillingen

Fru Mossa Klaveness,
f. Müller.

Rådmann Thorvald Klaveness.

ved sykehusene 31. august 1949. Den tid han var rådmann var preget av en overordentlig sterk utvikling innen medisinen og sykehusvesenet. Dagspressen inneholdt atskillig om hans virke, jfr. således avskjedsintervjuer i „Aftenposten” 22. juli 1949, „Dagbladet” 17. august og „Morgenbladet” 24. august. — Et portrett av Klaveness, malt av Jean Heiberg ble av personalet overrakt sykehusadministrasjonen ved avskjeden.

Har vært medlem av juryen for arkitektkonkurranse om Haugesunds nye rådhus som ble innvigd 1. oktober 1931, videre av styret for Norges barnevernsråd, av styret for Oslo verneforening og av representantskapet for Toftes Gave. Deltok i møter av de nordiske komiteer for filantropisk arbeid. Som rådmann jevnlig samarbeid med innehaverne av de tilsvarende stillinger i Göteborg, Helsingfors, København og Stockholm. Etter fratredelsen som rådmann fortsetter han som medlem av styrene for „Oslo Hospital” og Oslo Understøttelsesforening og av Norges Standardiseringsforbunds råd for sykehusvesen.

Har skrevet atskillige artikler i dagspressen og i tidsskrifter, fortrinnsvis om kommunal-administrative og sosiale emner samt skattespørsmål. Som før nevnt har han i årsberetningen for „Foreningen til norske Minnesmerkers Bevaring” 1921 en historisk monografi av eiendommen Bruland i Førde. I „Norsk sykehustidende” og „Tidsskrift for Danske Sygehuse” en beretning om studietur i 1938, spesielt en beskrivelse av de interessante nyanlegg Le Nouvel Hôpital Beaujon i Paris og La Cité Hospitalière i Lille. I anledning av Ullevål sykehus’ 50-års jubileum september 1937 utgav han for kommunens regning en illustrert beskrivelse av dette sykehusanlegg. I 1947 den dokumentariske beretning „Oslo kommunale sykehus i krigens tegn” (Cammermeyers Boghandels forlag). Har utarbeidet nærværende slektsbok. Studiereiser for språkernes skyld til England i 1910 og til Frankrike et halvt år i 1921, hvor han og hans hustru besøkte universitetene i Dijon og Montpellier. Begge i Oberammergau 1934 og i Nord-Tyskland 1938. Klaveness studerte 1938 tillike sykehus i England, Skottland og Frankrike. Ridder av Dannebrogordenen.

Har vært medlem av Den norske Studentersangforening og deltok i „Studentersamfunnets første Finnmarksferd” 1902.

Som følge av nazistenes avskjedigelse av Klaveness i 1942 måtte han fraflytte sin tjenestebolig på Ullevål, hvoretter han og hans hustru tok opphold i sønnens hytte Evjelia i Nord-Odal. Det skjedde under et veld av gaver og blomster i nasjonale forbudte farger fra personalet.

G. 5. november 1910 i Gamle Akers kirke med *Arnoldine v. Westen Sylow (Mossa) Müller*, f. 21. mars 1885 på gården Mellem-Fjeld i Nord-Odal, hjemmedåp bekreftet i Mo kirke 2. august 1885, datter av lege Jørgen Carsten Müller (1855—1933) og hustru Maren Christiane Christofa f. Erichsen (1862—1946). Oppholdt seg etter middelskoleeksamen ved frk. Bonneviens skole, 1 år i Neuchâtel og senere et halvt år i Berlin. Var i 1905—08 telefonistinne i Oslo. Fru

Familiemiddag i rådmannsboligen. 1937.

Klaveness' farfar var den kjente rektor Carl Arnoldus Müller (1818—93), først ved Trondheims katedralskole, senere ved Chra. katedralskole. Hennes morfar var verkseier Edvard Martinius Erichsen (1821—85) som bodde på sin eiendom Schultzehaugen ved Akerselva og her eide 3 teglverk, nemlig Øvre Foss teglverk („Øvreverket”), Mellemverket og Schultzehaugens teglverk. Se Minna Jespersen: „Fra Beierbroen til Schultzehaugen i 1860-årene” i „St. Halvard” for 1936 s. 15—28. Se også „St. Halvard” for 1928 Oskar Braaten, „Fra mine gutteår på Sagene”; her finnes s. 7 bilde av den gamle „Reutergården” hvor dr. Müller bodde en tid som bylege på Sagene i 1890-årene. Verkseier Erichsen ervervet Schultzehaugen i 1855. Eiendommen gikk ut av slektens eie i 1893. Han kjøpte i 1860-årene også gården Vøyen på Romerike og i 1875 Nes, g.nr. 70, br.nr. 2 og 3 ved nordenden av Maridalsvannet. Her hadde han sitt sommeroppholdssted og samlet gjester som i hans lille dampbåt ble ført fra Brekkesagen til Nes. Gjестene ble observert fra eget utsiktstårn, og ved ankomsten hilst med saluttt av to kanoner. Også sorenskriver Landmark hadde saluttbatteri på sitt Tysse. Det dundret løs over Dalsfjorden hver 11. mars, sorenskriverens fødselsdag, når hans skål ble utbrakt under middagen.

Fru Mossa Klaveness døde 21. august 1947 og etterlot seg et usigelig savn. Hun og Klaveness lærte hverandre å kjenne og ble venner da hun var 14 år og han 16 år. Hun hadde en egen evne og styrke til å løfte dagliglivet opp i et høyt plan — kjærlighetens. Den var hennes vesen og selve livet for henne. Det kan hende at meget i denne hennes natur, f. eks. godheten og beskjedenheten

i særlig grad var en arv fra hennes elskelige far. Hun førte harmoni og glede inn i hjemmet og meget som var vakkert. Når „Erle” i sitt intervju i „Dagbladet” kan si at Klaveness’ hjem „går det ikke 12 av på dusinet” skyldtes det nok fru Klaveness’ sikre smak og skaperevne. Det var hun som gav liv til tingene. Hvor hun også kunne glede og varme gjennom sin umiddelbare måte å meddele seg på. Hun var en brevskrivningens kunstner. Av et feriebreve til hennes foreldre: „Naar barna er bragt tilsengs gaar Thorvald og jeg de temps en temps en aften-tur. Vi gaar tvers over en del av øen, gjennom fortryllende skovterrain, hvor det vrimler af pindsvin og unge katter som leker med sine haler og følger os som hunder. Très idyllique! Hinsides skoven ligger havet for vor fod, maanestriben ligger sitrende og gylden i vikens smaa bølger. Très beau! . . . Igaar var vi pr. bil til „Verdens Ende”, Tjømøs perle. Hele havet med brått og brand, Færder og al verdens herlighed for vor fod. Vi fandt os en ensom revne hvor vi laa i det klare vand paa stenene og lod bølgerne skyldte over os, mens himmelens og sjøens blaa gik i et for vore øine i horisonten. Bagefter tørring paa klipperne. Saa pakket vi nistekurven ud og lod os det smage i aller høieste grad.”

En bekjent av familien skrev til Klaveness etter hennes død: „Det er vanskelig å finne uttrykk for hvor meget bekjentskapet med fru Klaveness har gitt meg. Det var som det fulgte henne et lys av vennlighet og varme. Jeg satte henne overordentlig høyt . . .” En niese skrev: „. . . Jeg trodde jo, at jeg snart skulle se henne igjen, siden hun på sin egen pussige, skjelmske manér ba meg til aftens . . . Gid alle hennes slagferdige replikker og gode smil som har gjort verden mindre grå for så mange, nå kunne komme samlet tilbake til deg som en varmende stråle og gi trøst og forsoning.”

Om det kunne skrives slik om henne at også etterslekten fikk skimte vinket av hennes hender, fornemme hennes varme stemme og lyses opp av hennes skjønne smil! For hun var annerledes enn de andre. Tross all smerte gikk hun herfra med takk på sine leber — en vemodig siste „takk for alt i alle de deilige år!” Men det er *hun* som skal ha takken, fordi hun gav så meget å leve på — fordi hun gav alt. Først i sorgen over tapet av det aller kjæreste oppstår gjen-synsproblemet for alvor. Så fikk hun den hvile og fred hun søkte og som Land-stads salme skildrer så treffende:

Der redes en seng i jordens favn,
Så moderlig hun mig gjemmer;
Min sjel er hos Gud i himmerik
Og sorgene sine glemmer.

Hun hviler på Vestre Gravlund. Hun er malt post mortem av Astri Welhaven. Klaveness er foruten av Jean Heiberg også malt av Leon Aurdal. — 2 barn: XVII a. Thorvald Klaveness, f. 22. februar 1913 (nr. 78). XVII b. Pleiedatter Kitty Klaveness, f. 29. januar 1917 (nr. 79).

Nr. 78 (fra 77a) XVII Thorvald Klaveness, f. 22. februar 1913 i den gamle Fødselsstiftelse, Oslo, og døpt samme-steds. Exam. art. latinlinjen på Riis skole 1931 (M. tf.), cand. jur. våren 1937 (2), eksamen ved Gronesche Handelsschule i Hamburg 1938, dommerfullmektig ved Follo sorenskriverembete 1939—40, sekretær i Arbeids-

Fru Elisabeth Klaveness,
f. Mejdell.

Sekretær Thorvald Klaveness.

departementets bygningskontor fra 1940, inntil han ble avskjediget fra denne stilling under krigen (1944), da han deltok i den illegale virksomhet og flyttet opp til sin hytte i Nord-Odal. Etter frigjøringen ble han først ansatt hos boligrådmannen i Oslo. Fra 8. mai 1947 er han sekretær i Entreprenørenes Landssammenslutning (Norsk Arbeidsgiverforening).

Deltok i aprildagene 1940 i krigshandlingene på strekningen Hadeland—Tonsåsen—Valdres, særlig ved Hornskleven. — Han har arvet sin mors kjærlighet til Nord-Odal, hvor han har tilbrakt praktisk talt hver ferie og bygde hytte så snart han kom til skjels år og alder.

G. 29. desember 1948 i Oslo med *Elisabeth Helene Mejdell*, f. 30. april 1920 i Oslo, datter av kontorsjef og forretningsmann Henrik Vilhelm Mejdell (1888—1949) og hustru Jeannette f. Gudim (f. 1890). Exam. art. på Berg skole, engelsk-linjen 1939. Tok juridikums første avdeling 1947. Bopel Blindern, V. Aker. — 1 barn:

XVIII a. **Henrik Thorvald Klaveness**, f. 2. september 1949 i Oslo, døpt i Sand kirke, Nord-Odal 13. august 1950.

Nr. 79 (fra 77 b) XVII Kitty Klaveness, f. 29. januar 1917 i Oslo. Har gjennomgått Oslo kommunale husmorskole og Akershus fylkes husmorskole, Eidsvoll, dessuten kurser i barnepleie og pedicure. Assistent i Oslofirmaet Chr. Plesner's ortopediske avdeling 1940—41. Midlertidig ansatt i Boligdirektoratet 1947—49. Ansatt som kontordame hos direktøren for Mekaniske Verksteders Landsforening, Oslo, fra febr. 1949. Se „Tilføielser”.

Fru Kitty Klaveness.

G. 16. juli 1941 i Vestre Akers kirke med forretningsmann *Alf Hummel Johansen*, f. 5. januar 1915 i Oslo, sønn av h.r.advokat Christen Hummel Johansen (1884—1947) og hustru Bitten f. Gornitzska (f. 18. februar 1882). Han ble våren 1942 innkjøps-sjef ved A/S Nordisk Aluminium Industri i Holmestrand, hvor de bodde. Ekteskapet oppløst 1946. — 1 barn:

XVIII a. **Jan-Harald Hummel Johansen**, f. 12. november 1943 på fylkes-sykehuset i Tønsberg.

Nr. 80 (fra 65 h) XVI Ragnhild Klaveness, f. i. mai 1887 i Halden, middel-skoleeksamen ved Berles pikeskole i Oslo 1903, lærte husstell på Ørsløv preste-gård i Danmark 1907, Handelsgymnasiets ettårige kursus 1908 (1.57), opphold i

Fru Ragnhild Fougner,
f. Klaveness.

Overingeniør Bjørn Fougner.

England 1909 for språkets skyld, ansatt på h.r.advokat Aakranns kontor Oslo 1910—11. I 2 år formann i det nystiftede Sarpsborg og omegns vanførelag. Viseformann i Sarpsborg sanitetsforening.

G. 20. april 1912 i Frogner kirke, Oslo, med ingeniør *Bjørn Eiliv Fougner*, f. 28. august 1881 i Horten, sønn av marinekaptein Kristian Fougner (1846

—1903) og hustru Petra Wiel (1859—1941). Exam. art. 1899 (2). Vernepliktig offiser 1900, diplommaskiningeniør fra den tekniske høyskole i Darmstadt 1907, arbeidet ved flere fabrikker i Norge, Tyskland og England i 3 år, driftsingeniør ved A/S Drammen Paper Mills 1911—17, drifts- og overingeniør ved Saugsbrugsforeningen, Halden, 1917—34, deretter overingeniør ved A/S Borregaard, Sarpsborg, hvor de senere har bodd. — Har vært medlem av Berg herredsstyre, av styret for Berg komm. kraftanlegg, formann i Norsk Ingeniørforenings Halden-avdeling, viseformann i Papirindustriens tekniske Forening. Studieopphold og reiser i en del europeiske land og i De forente stater. — Fougner fratradte sin stilling etter nådd aldersgrense ved utgangen av 1949. Han fikk megen anerkjennelse for dyktig arbeid. Se bl. a. Sarpsborgavisen „Sarpen”'s kjellerartikkel „Portrættet” (januar 1950) hvor ikke bare hans faglige dyktighet, men også hans omgjengelighet og gode humør roses.

Både Ragnhild og Bjørn Fougner og alle deres barn er ivrige og dyktige utøvere av musikkunsten. Ragnhild synger, Bjørn spiller fiolonsel, døtrene Ellen og Karen spiller piano, Lise har spilt fiolin og sønnen Kristian spilte som barn fiolonsel. Fru Fougner stiftet 1929 sammen med fruene general Grüner og konsul Brodtkorb sangkoret „Haldenia” i Halden. — Fougners skal bo i nybygd hus ved Jar i Bærum. — 4 barn:

XVII a. Ellen Fougner, f. 6. mars 1913, g. Boysen (nr. 81).

XVII b. Lise Margrethe Fougner, f. 13. september 1915, g. Houm (nr. 82).

XVII c. Kristian Fougner, f. 21. april 1919 (nr. 83 a).

XVII d. Karen Petra Fougner, f. 2. desember 1922, g. Wiborg (nr. 83 b).

Nr. 81 (fra 80 a) XVII **Ellen Fougner**, f. 6. mars 1913 i Strømsgodset, Skoger, middelskoleeksamen 1929, musikk lærerinneeksamen ved Oslo musikk lærer institutt 1933. Gav i 1934 konsert i Halden, hvor hun dengang bodde.

G. 12. april 1935 i Sarpsborg kirke med o.r.sakfører *Kjell Boysen*, f. 21. juni 1907 i Oslo, sønn av h.r.advokat Einar Boysen (f. 1864) og hustru Maren Marie f. Holmboe (f. 1874). Exam. art. 1925 cand. jur. 1930. Praktiserer som sakfører sammen med sin far. Bopel Bygdøy. Han deltok i stiftelsen av „Foreningen til bekjempelse av cerebral barneparese” og ble valt til dens formann i stiftelsesmøtet februar 1950. — 3 barn:

XVIII a. **Jens Johan Boysen**, f. 23. april 1937 i Ullern.

XVIII b. **Bjørn Fougner Boysen**, f. 3. desember 1943 i Ullern.

XVIII c. **Ellen Fougner Boysen**, f. 16. mars 1947 i Ullern.

Nr. 82 (fra 80 b) XVII **Lise Margrethe Fougner**, f. 13. september 1915 i Strømsgodset, Skoger, døpt i Strømsø kirke, exam. artium latinlinjen 1934 (M. tf.), cand. philol. 1942 (2.07). Studieopphold i England og Frankrike for språkenes skyld.

Hun var sterkt aktiv i det illegale arbeid fra krigens begynnelse av. Hun arbeidet med formidling av nyhetsstoff og med Hjemmefrontledelsens postforbindelse over Sverige med den norske regjering. Hun ble ettersøkt av det tyske politi. I Ferdinand Schjelderup: „Over Bakkekammen 1943—44” nevnes hun i kapitlet om „Sekretariatets sidste kveld” s. 325. Det sies her bl. a. at hun hørte til „den faste besetning” av „Kretsens sekretariat”. I Benkt Jernecks „Folket uten frygt, Norge 1942—43” (norsk utgave) skriver forfatteren s. 258 om sine „akademiske venner Hans Engen og Lise Fougner i firma „Hans & Grete” som de to ble kalt i jøssingkretser”. Natt til 13. februar 1944 måtte hun forlate Norge — over Eidsvoll, Nord-Odal, Austmarka. Hun var inntil frigjøringen ansatt på det norske pressekontor i Stockholm. Senere en del oversettelsesarbeid.

G. 20. oktober 1945 i Sarpsborg med mag. art. *Philip Maurice Rode Houm*, f. 20. april 1911 i Oslo, sønn av direktør Ole Houm, Oslo (f. 22. juni 1878) og

hustru Dagny f. Rode (f. 9. februar 1887). Exam. art. Vestheim 1929, magister artium i litteraturhistorie 1938. Ansatt i „Nordens lektorat” ved svenske universiteter 1939—45. Litteraturkritiker i „Dagbladet” siden 1945. Fra samme tid lærer ved Statens bibliotekskole. Han har utgitt: „Sporveiene i Oslo gjennom 60 år” (1935), „Fredrik Paasche” (1946), „Norsk litteratur etter 1900” (Stockholm 1950). Redigert minneutgave av Fredrik Paasche’s verker (I—IV 1948). Utenlandsreiser i Tyskland og Frankrike. — Bor på Jar. — 1 barn: XVIII a. **Ellinor Houm**, f. 2. september 1946 i Oslo.

Nr. 83 a (fra 80 c) XVII **Kristian Fougner**, f. 21. april 1919 i Asak, exam. artium reallinjen 1937 (M. tf.), 1 års verkstedspraksis i Tyskland. Norges tekniske høyskole, maskinlinjen. Avgangseksamen 1945. Har studert 1 år ved University of Maine (sellulosekjemi). Ansatt ved Kennebec Pulp & Paper Comp., De forente stater, inntil september 1949. Fra da sekretær for den tekniske direktør ved A/S Borregaard, Sarpsborg.

Fougner kom seg over til England på en skøyte våren 1942. Etterretnings-tjeneste. Kom tilbake til Norge i mai samme år og arbeidet her. Ettersøkt for militærspionasje måtte han høsten 1942 trekke seg over til Sverige, hvorfra retur til England. I januar 1943 på ny over til Norge, hvor han ble sloppet ned fra fly i Trondheimsdistriktet. Etter avsluttet tjeneste som løytnant i flyvåpenet kom han hjem fra England 15. mai 1945. Innehaver av det norske „Krigskorset med Sverd” og det engelske „Distinguished Service Cross”.

G. 19. august 1948 i Boston med *Kari Lund*, f. 13. april 1919 i Sunndalen, datter av ingeniør Arve Lund, Boston (f. 1892) og hustru Aslaug, f. Melgaard (f. 1893). Kari er datterdatter av fru Therese Klaveness’ bror grosserer O. Melgaard, Slemdal. Uteksaminert fra Katherine Gibb’s Secretarial School 1940. Har vært ansatt som sosialkurator i Amerikanske Røde Kors. — 1 barn: XVIII a. **Berit Fougner**, f. 30. desember 1949 i Oslo.

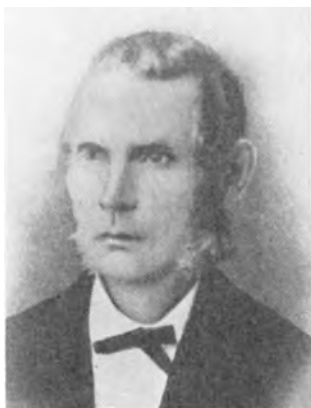
Nr. 83 b (fra 80 d) XVII **Karen Petra Fougner**, f. 2. desember 1922 i Asak. Exam. art. reallinjen 1942. Fra 1942—45 praksis ved Hermetikkindustriens Laboratorium, Stavanger, Papirindustriens Forskningsinstitutt, Oslo og E. & O. Collett & Co., Oslo. Studerte kjemi ved Durham Colleges in Durham University, England fra 1945. Bachelor of Science (B. Sc.) 1949. Fra 1949 ansatt ved Nygaard & Co. som assistent ved biokjemisk avdeling.

G. 2. mars 1951 i Frogner kapell (Oslo) med forretningsmann *Per Grøtter Wiborg*, f. 25. januar 1922 i Oslo, sønn av generalkonsul, grosserer Ludvig Theodor Wirsching Wiborg (f. 1878 i Brevik) og hustru Andrea Marie f. Borø (f. 1889 i Dybvåg), Oslo. Exam. art. 1940, Treiders Handelsskole, har praktisert ved fabrikker (gummi, tekstil, sko) i Canada, De forente stater og Sør-Amerika. Grosserer i Oslo.

ANNE MARGRETHE KLAVENESS, G. SVENDSEN
OG HENNES DESCENDENS

Nr. 84 XV a **Anne Margrethe Klaveness**, f. 15. juli 1824 på Nedre Gokstad. Hun var skipsreder Aake Torssøn Klaveness' eldste barn (Finne-Grønn s. 53).

G. 26. mars 1852 i Sandar med skreddermester *Carl Svendsen*, f. 5. juli 1815 i Strømstad. Han omhandles nærmere av Finne-Grønn s. 53. Han døde 22. februar 1892 i Sarpsborg, hvor de bodde fra 1850-årene av. Hun døde 5. desember 1911 av lungebetennelse på Opstad i Tune pr. Greåker. — De hadde 7 barn:

Skreddermester Carl Svendsen.

Fru Anne Margrethe Svendsen, f. Klaveness.

- XVI a. **Aagot Antonette Svensen**, f. 10. juni 1852 i Tønsberg, d. samme sted 13. august 1852.
- XVI b. Aagot Antonette Svensen, f. 27. oktober 1853 g. Thisted (nr. 85).
- XVI c. **Carl Svensen**, f. 5. august 1855 i Sarpsborg. Sjømann. Døde 1900 i Sarpsborg.
- XVI d. **Bernhard Georg Svensen**, f. 13. juni 1857 i Sarpsborg, d. 23. september 1860 samme sted.
- XVI e. **Fredrik Emil Svensen**, f. 10. mars 1860 i Sarpsborg, d. 1861 samme sted.
- XVI f. Bernhard Georg Svensen, f. 4. april 1863 (nr. 89).
- XVI g. Emil Fredrik Svensen, f. 6. februar 1866 (nr. 93).

Nr. 85 (fra 84 b) XVI **Aagot Antonette Svensen**, f. 27. oktober 1853 i Tønsberg.

G. 12. november 1871 med *Johan Michael Thisted*, f. 7. oktober 1825 i Fredriksvern, sønn av verksmester Anders Andersen Thisted. Denne var født ca. 1775 i København og ble oppkalt til Fredriksverns verft som særlig teknisk utdannet smed, og døde her. Johan Michael Th. var skipsfører, senere regnskapsfører ved Marinens verft i Fredriksvern, og døde i Bergen 24. april 1894. Hans hustru Aagot døde samme sted 3. januar 1930. — 6 barn:

XVII a. Marie Thisted, f. 18. august 1872, g. Montag (nr. 86).

XVII b. Karl Anton Thisted, f. 30. mai 1874 (nr. 87).

XVII c. **Aagot Thisted**, f. 29. april 1876 i Oslo. Lærerinneeksamen ved Bergens privatseminar. Lærerinne ved Sandvikens folkeskole. Fratrådte 1936. Ugift. Bopel Bergen.

XVII d. **Niels Wilhelm Thisted**, f. 27. oktober 1878 i Bergen. Omkom på sjøen mai 1895.

XVII e. **Margrethe Thisted**, f. 17. september 1880 i Bergen. Kasserer ved Bergens skattefogedkontor. Fratrådte 1941. Ugift. Bopel Bergen.

XVII f. Emilie Thisted, f. 10. mai 1887, g. Bratland (nr. 88).

Nr. 86 (fra 85 a) XVII **Marie Thisted**, f. 18. august 1872 i Oslo. Utvandret til Amerika i 1894.

G. 1) 1894 i Amerika med farmer *Nic. Montag* i Monarch. Mont. — 6 barn, hvis skjebne ikke kjennes av slektningene i Norge.

G. 2) i Amerika med *Charles Edmonds*. — Ingen barn i dette ekteskap. Marie lot praktisk talt ikke høre fra seg, etterat hun hadde bosatt seg i Amerika. Hun døde 20. mars 1940.

Nr. 87 (fra 85 b) XVII **Karl Anton Thisted**, f. 30. mai 1874 i Oslo. Agent i Bergen. Middelskoleeksamen, styrmannseksamen, handelsskole, 3 år til sjøs, 4 år på kontor, opprettet agenturforretning i Bergen 1900. Suppleant til Bergens bystyre en periode, distriktsforstander i Bergens fattigvesen fra 1901, medlem av fattigstyret fra 1923, formann Haukaas kommunale Arbeidsgårds styre. Særinteresser: Seilas, fiske, ski.

G. 9. november 1927 i Bergen med *Gurli Bentzon*, f. 23. februar 1881 i Bergen, datter av kaptein i armeen Henrik Bentzon (d. 1905) og hustru Dina f. Nordstrand (d. 1930). Fru Gurli Thisted er søster av den kjente skuespiller Henrik Bentzon i København. — Uten barn.

Nr. 88 (fra 85 f) XVII **Emilie Thisted**, f. 10. mai 1887 i Bergen. Exam. art. ved Hambros skole 1907, cand. med. 1914. Var som ganske ung disippel på apotek. Etter embetseksamen fungerte hun i et år som distriktslege i Gul-

dalen. Senere diverse kandidattjeneste ved sykehus. Studerte barnesykdommer under et 14 måneders utenlandsopphold i København, Stockholm og Berlin. Ble godkjent som spesialist i barnesykdommer i 1920 og har fra da av praktisert som barnelege i Bergen. Også skolelege. Hennes spesialinteresser sier hun er musikk, maling (særlig akvarell) og ikke minst bevarelsen av riksmålet.

G. 29. april 1927 i Bergen med kjøpmann *Fridthjof Bratland*, f. 2. februar 1869 i Bergen, sønn av Rs. Bratland (1825—87) og hustru Kaia Michelsen (1830—1914). Bratlands forretning omfatter linoleum, tapeter m. v. Han er bror av maleren Jacob Bratland. Ekteskapet barnløst.

Nr. 89 (fra 84 f) **XVI Bernhard Georg Svensen**, f. 4. april 1863 i Sarpsborg. Maskinsjef til sjøs.

G. 27. april 1897 i Bergen med *Cecilie Nielsen*, f. 17. juni 1865 i Bergen, datter av seilmaker Joh. Sivert Nielsen og hustru Kristine f. Pedersen. Bernhard Georg døde i Bergen 23. juni 1924 og hans hustru i 1929. — 4 barn.

XVII a. Erling Svensen, f. 25. oktober 1897 (nr. 90).

XVII b. Eyolf Svensen, f. 11. september 1899 (nr. 91).

XVII c. Alf Svensen, f. 11. august 1901 (nr. 92).

XVII d. **Aage Svensen**, f. 1904 i Bergen, død i 1909.

Nr. 90 (fra 89 a) **XVII Erling Svensen**, f. 25. oktober 1897 i Bergen. Avdelingsjef ved Hansa bryggeri.

G. 12. juni 1919 i New York med *Aslaug Johannessen*, f. 18. oktober 1895 i Oslo, datter av skomakermester Anton Johannessen og hustru Anna Svendsen (begge svenske). — 2 barn:

XVIII a. **Evelyn Svensen**, f. 25. oktober 1921 i New York. G. 24. april 1948 med gårdbruker Haakon Holmen, Aker.

XVIII b. **Tore Svensen** (gutt), f. 7. desember 1927 i Bergen.

Nr. 91 (fra 89 b) **XVII Eyolf Svensen**, f. 11. september 1899 i Bergen. Pantefullmektig.

G. 15. mai 1926 i Bergen med *Aasta Anthonissen*, f. 12. juli 1902 i Bergen, datter av lærer Sønvard Anthonissen og hustru Marie f. Monsen. — 1 barn:
XVIII a. **Arne Svensen**, f. 17. april 1932 i Bergen.

Nr. 92 (fra 89 c) **XVII Alf Svensen**, f. 11. august 1901 i Bergen. Kontorfullmektig ved Bergens byrett.

G. 23. mai 1931 i Bergen med *Dagny Lundberg*, f. 24. januar 1907 på Voss, datter av verksmester Nestor Lundberg og hustru Johanne f. Hagemann.

(Den siste kan ikke sees nevnt i slektsboken for „Militærfamilien Hagemann” 1901). — 2 barn:

XVIII a. **Inger Margrethe Svensen**, f. 16. mai 1932 i Bergen.

XVIII b. **Torunn Svensen**, f. 20. februar 1939 i Bergen.

Nr. 93 (fra 84 g) XVI **Emil Fredrik Svensen**, f. 6. februar 1866 i Sarpsborg, døpt og konfirmert samme sted. Droget til sjøs 15 år gammel og slo seg 4 år senere ned i De forente stater, hvor han oppholdt seg på forskjellige steder, inntil han i 1891 droget til Afrika for å grave gull. Var i Sør-Afrika i ca. 3 år. Vendte så tilbake til Sarpsborg, hvor han kjøpte hus i Pellygaten. I 1901 flyttet han til Opstad i Tune, hvor han startet kolonialforretning som han drev 1909—46. Han har vært spesielt interessert i det religiøse liv; på eget initiativ og av egne midler har han latt bygge Opstad bedehus, kalt „Indremisjonshuset Klippen” som ble innvidd 1. januar 1915.

G. 20. januar 1899 i Tune kirke med *Anette Marie Westreng*, f. 3. september 1867 på Opstad i Tune, datter av gårdbruker Martin Westreng, Opstad, og hustru Andrea, f. Walle av Rolvsøy. Hun har gjennomgått Vister amtskole. — 4 barn:

XVII a. **Andrea Margrethe Svensen**, f. 30. desember 1899 i Sarpsborg, døpt og konfirmert i Tune. Haugetun ungdomsskole 1917. Hjemmeværende. Ugift.

XVII b. Karl Martin Svensen, f. 19. september 1901 (nr. 94).

XVII c. **Mariane Svensen**, f. 6. oktober 1903 på Opstad, d. 8. mai 1914 samme sted.

XVII d. **Fredrik Svensen**, f. 7. november 1905 på Opstad, d. 16. august 1909 samme sted.

Nr. 94 (fra 93 b) XVII **Karl Martin Svensen**, f. 19. september 1901 på Opstad. Haugetun ungdomsskole 1920. Syversens handelsskole i Fredrikstad 1922. Har siden 1923 drevet egen kolonialforretning i Tune.

G. 25. februar 1923 med *Martha Ingrid Dehlin*, f. 11. juli 1902 i Tune, datter av gårdbruker Hans Dehlin og hustru Sora. — 3 barn:

XVIII a. **John Henry Svensen**, f. 18. desember 1923 i Tune. Teknisk aftensskole, exam. art. 1946, studerer for tiden ved Menighetsfakultetet.

XVIII b. **Asbjørn Fredrik Svensen**, f. 7. juni 1926 i Tune. Exam. art. 1946, handelsgymnasium 1947. For tiden lensmannsbetjent.

XVIII c. **Alf Ivar Svensen**, f. 11. mai 1930 i Tune. Exam. art. 1949. For tiden praktikant ved A/S Borregaard, Sarpsborg.

Anm. Carl Svendsen (f. 1815) var første gang gift 25. september 1839 i Bragernes med Birthe Jørgine Andersdatter, f. 1814 i Lier, d. 1847 i Tønsberg. I dette ekteskap var der to sønner, Svend Svendsen og Fritjof Svendsen, som begge er døde.

Halsengrenen.

SKIPSFØRER FREDERIK CHR. THV. KLAVENESS OG HANS DESCENDENS

Nr. 95 XV c **Frederik Christian Thorvald Klaveness**, f. 19. november 1824 på Klavenes, bosatt på Østre Halsen i Tjølling nær Larvik, hvor han døde 5. mai 1883, skipsfører. Han var eneste sønn av lensmann og skipsreder Thor Klaveness' eldste sønn Søren Christian Klaveness som var skipsreder og gårdbruker på ættegården Klavenes, f. 18. april 1796 på Bugården, d. 15. november 1848 på Klavenes, og hustru Johanne Bredine Rebekka Heidemark, f. 2. februar 1790 i Hedrum, d. 26. november 1877 i Sandefjord. Se oversikts-tavle I og Finne-Grønn s. 45, jfr. s. 41.

Frederik Chr. Klaveness var tidlig på det rene med at han ville gå til sjøs, hvilket han gjorde før sin fars død. Han forsøkte etter sitt ekteskap i 1849 i ca. 1 år å drive slektsgården Klavenes, men det passet hverken ham eller hans hustru å være gårdbrukere. Han ble skipsfører og medeier av sitt eget fartøy. Gikk i land noen år før sin død. Han var en vakker og statelig mann med selskapelige talenter. Han var musikalsk, spilte fiolin, og var litterært interessert. Sammen med sin hustru førte han et selskapelig hus på sin vakre eiendom på Østre Halsen.

Skipsfører Frederik Christian
Thorvald Klaveness.

Fru Christophine Petrea
Klaveness, f. Müller.

Fra denne måtte man for å komme landeveien til Larvik ferje over Lågen til Vestre Halsen. Etter Klaveness' død kjøpte konsul Oppen i Larvik eiendommen. Frederik Christian var god venn av fetteren Henrik på Gokstad. — Som i innledningen opplyst ble Bugården utlagt Klaveness på skifte etter lensmann Thor Klaveness i 1856; men han skilte seg snart ved denne gård. Grunnen til dette var nok bl. a. at der krevdes en større sum til utløsning av søstrene. Jfr. Finne-Grønn s. 41, 45 og 70.

G. 27. mars 1849 i Tjølling med *Christophine Petrea Müller*, f. 12. juli 1826 i Fredriksvern, d. 8. juni 1898 under besøk i Bergen, datter av kopist ved Fredriksverns verft Peter Christopher Müller og hustru Christine Hedvig Eschildsen. — 9 barn:

- XVI a. Søren Christian Klaveness, f. 24. desember 1849 (nr. 96).
- XVI b. **Petra Christofa Klaveness**, f. 8. november 1851 på Østre Halsen. Lærerinne i Larvik fra 1876. Døde som pensjonist i Aker 8. november 1926. Ugift.
- XVI c. **Lauritz Christian Klaveness**, skipsfører, f. 1855, d. 1889. Se Finne-Grønn s. 46.
- XVI d. **Johanne Bredine Rebekka Klaveness**, 1857—68.
- XVI e. Mathilde Christine Klaveness, f. 6. oktober 1860, g. Hassel (nr. 98).
- XVI f. Christofine Petrea (Kate) Klaveness, f. 9. februar 1862, g. Grønvold (nr. 102).
- XVI g. **Fredrikke Christiane Klaveness**, f. og d. 1863.
- XVI h. Fredrik Klaveness, f. 9. juli 1865 (nr. 107).
- XVI i. Johannes Klaveness, f. 4. desember 1870 (nr. 111).

Nr. 96 (fra 95 a) XVI **Søren Christian Klaveness**, f. 24. desember 1849 på

Skipsreder Søren Christian Klaveness, f. 1849.

Fru Susanne Klaveness, f. Hauff.

Østre Halsen. Skipsfører og skipsreder. Se Finne-Grønn s. 46. Ca. 1907 brøt han og hans hustru opp fra Norge og bosatte seg i Tacoma, Washington, hvor de kjøpte seg en villa og ble boende sammen med sønnen Christian som var reist dit før dem. Klaveness døde i Tacoma 4. august 1909.

G. 8. mai 1877 i Trefoldighetskirken med

sin kusine *Susann: Hauff*, f. 15. august 1848 i Sandefjord. Ca. 1913 flyttet hun fra Tacoma til New York og bosatte seg hos sin sønn Christian som bodde her etter sitt ekteskap. Hun døde i Brooklyn ultimo november 1917. — 6 barn (se Finne-Grønn s. 46):

XVII a. **William Klaveness**, 1879—1883.

XVII b. Christian Klaveness, f. 13. februar 1885 (nr. 97).

XVII c. **Susanne Hauff Klaveness**, 1887—91.

XVII d. **William Klaveness**, f. og d. 1890.

XVII e. **Hubert Klaveness**, 1891—92.

XVII f. **Thor Klaveness**, f. og d. 1893.

Nr. 97 (fra 96 b) XVII **Christian Klaveness**, f. 13. februar 1885 i Oslo. Opphold i England. Handelsgymnasiet. Ansatt ved et norsk trelastfirma i Finnland. Drog til Amerika ca. 1905. Ved bank i Tacoma ca. 8 år. Deretter hos skipsmeglerfirmaet Benham & Boyesen i New York i ca. 8 år. Han vendte tilbake til Oslo i 1923 hvor han var ansatt som revisor i Norske Amerikal'nje 27. august 1923—17. desember 1943. Døde i Oslo 18. desember 1943.

Fru Alla Klaveness, f. Lahell. Revisor Christian Klaveness.

G. 1) 8. september 1913 i New York med *Clara Normann*, f. 3. februar 1890, datter

av kaptein og direktør Henry Normann og hustru Harda. Normann, som er død, var en av innehaverne av skipsmeglerfirmaet Benham & Boyesen, 24 State Str. New York. — Ekteskapet oppløst 4. januar 1929 (norsk skilsmisse). Hun bor i New York og er ikke gift på ny. — 2 barn:

XVIII a. Harda Klaveness, f. 8. februar 1917, g. Fellows (nr. 98).

XVIII b. Susanna Hauff Klaveness, f. 15. juni 1919, g. Brody (nr. 99).

G. 2) 16. januar 1929 i Oslo med *Petronelle Birgitte (Alla) Lahell*, f. 24. desember 1899 i Oslo, datter av gårdbruker i Skedsmo Emil Laurentz Lahell (f. 1869) og hustru Johnni Johanne, f. Liseth (f. 1874). Fru Klaveness døde 17. august 1947. — Ingen barn.

Nr. 98 (fra 97 a) XVIII **Harda Klaveness**, f. 8. februar 1917 i New York.

G. 22. februar 1944 med kaptein i De forente staters flåte *John Benjamin Fellows*. — 2 barn:

XIX a. **Michael Henrik Fellows**, f. 24. desember 1946 i Kanalsonen i Panama.

XIX b. **Sanna Andrea Fellows**, f. 10. juni 1948 i Norfolk, Virginia.

Nr. 99 (fra 97 b) XVIII **Susanna Hauff Klaveness**, f. 15. juni 1919 i New York.

G. 17. januar 1949 med forfatteren *Iles Brody*, sønn av den kjente ungarske forfatter Alexandor (Sandor) Brody (1863—1924). De er bosatt i Amerika.

Lege Ernst Hassel.

Fru Mathilde Hassel,
f. Klaveness.

Nr. 100 (fra 95 e) XVI **Mathilde Christine Klaveness**, f. 6. oktober 1860 på Østre Halsen. Se Finne-Grønn s. 46—47. Flyttet i 1939 til Hjemmet for eldre damer på Lovisenberg. Bor siden 1946 hos en sønn i Aker.

G. 25. april 1883 i Larvik med lege *Ernst August Hassel*, f. 20. august 1848 i Oslo.

Han døde 7. desember 1905 i Aker, hvor de bodde de siste år av hans liv. — 9 barn:

XVII a. **Juliane Margrethe Rappe Segelcke** (Ella) Hassel, f. 17. april 1885, g. Nielsen (nr. 101).

XVII b. **Ernst August Hassel**, f. 1886, d. 1888.

XVII c. **Ernst August Hassel**, f. 5. august 1888, ingeniør. Byggeleder ved flere større industrianlegg. Døde i Ecuador i 1928 under arbeid med havneanlegg. Ugift.

XVII d. **Frida Hassel**, 1890—94.

XVII e. **Fredrik Christian Thorvald Hassel**, f. og d. 1891.

XVII f. **Max Hassel**, 1893—99.

XVII g. **Fredrik Christian Thorvald Klaveness Hassel**, f. 4. november 1894 (nr. 102).

- XVII h. **Odd Hassel**, f. 17. mai 1897 i Oslo. Tvilling med nedennevnte Leif Hassel. Cand. real. 1920. Studier i München og Berlin 1922—25. Dr. phil. Berlin 1924. Universitetsstipendiat 1925. Dosent i fysikalsk kjemi og elektrokjemi ved Universitetet i Oslo 1926. Professor i fysikalsk kjemi samme sted fra 1934. Produksjon: Avhandlinger vesentlig over strukturkjemi og boken „Kristallchemie”, Dresden 1934, engelsk utg. London 1935. Medlem av Det norske Videnskapsakademi i Oslo fra 1933. Norsk redaktør av „Acta Chemica Scandinavica”. Ordfører i gruppe D (naturvitenskap) i Norges almenvitenskapelige Forskningsråd fra 1949. Ble høsten 1950 kreert til æresdoktor ved Københavns universitet i anledning av 100-års jubileum for opprettelsen av dets matematisk-naturvitenskapelige fakultet. — Bosatt i Aker. Ugift.
- XVII i. Leif Hassel, f. 17. mai 1897 (nr. 103).

Nr. 101 (fra 100 a) XVII **Juliane Margrethe Rappe Segelcke (Ella) Hassel**, f. 17. april 1885, d. 4. oktober 1937 i Aker.

G. 17. april 1910 i Vestre Aker med arkitekt *August Bendix Christofer Nielsen*, f. 11. mai 1877 i Vik (Helgeland), sønn av postmester Sivert Nielsen (1823—1904) og Jonethe Cornelia Falck Heide (1833—1927). Reguleringsjef i Aker 1920—47. Ekteskapet barnløst.

Anm. Nielsen er gift annen gang, nemlig med Elsa Vigeland, datter av billedhogger Gustav Vigeland. Ingen barn.

Nr. 102 (fra 100 g) XVII **Fredrik Christian Thorvald Klaveness Hassel**, f. 4. november 1894 i Oslo. Cand. jur. 1918, sekretær, senere byråsjef i Justisdepartementet, lagdommer 1945.

G. 22. september 1937 i Oslo med *Oleiv Wiig*, f. 5. juni 1906. — 2 barn:

XVIII a. **Ernst Hassel**, f. 6. mai 1938.

XVIII b. **Ellen Margrethe Hassel**, f. 20. august 1942.

Nr. 103 (fra 100 i) XVII **Leif Hassel**, f. 17. mai 1897 i Oslo. Cand. jur. 1920, dommerfullmektig og advokatfullmektig 1921—24. Fra 1925 sekretær i Oslo kommune ved finansrådmannens, senere boligrådmannens og den tekniske rådmanns kontorer, avbrutt av opphold i Sverige under krigen fra 1943 til 1945 med tjenstgjøring som Finansdepartementets representant for den norske flyktningadministrasjon.

G. 10. oktober 1934 med *Ingeborg Grundt*, f. 8. mars 1908 i Oslo, datter av ingeniør, direktør Wilhelm Martin Grundt (f. 1870) og hustru Ingeborg, f Jørgensen (f. 1874). Uten barn. Bosatt i Aker.

Fru Kate Grønvold,
f. Klaveness.

Agent Christian Grønvold.

Nr. 104 (fra 95 f)
XVI Christofine Petrea (Kate) Klaveness, f. 9. februar 1862 på Østre Halsen. Se Finne-Grønn s. 47. Har i de senere år bodd på hjemmet for eldre damer på Lovisenberg.

G. 8. november 1890 i Larvik med agent i Oslo *Christian Wilhelm Grønvold*, f. 23. november 1856 i Tønsberg, d. 1925. — 3 barn:

- XVII a. *Nina Grønvold*, f. 17. august 1891, g. *Brinchmann* (nr. 105).
- XVII b. *Lauritz Grønvold*, f. 17. august 1891 (nr. 108).
- XVII c. **Katharina Hagerup Grønvold**, f. 2. juni 1898. Døde av kikhoste 5. september s. å.

Nr. 105 (fra 104 a) **XVII Nina Grønvold**, f. 17. august 1891 på Heggen prestegård i Modum, hvor Grønvolds far var prest. Tvilling med nedennevnte *Lauritz Grønvold*. Et lengre opphold i England. Deretter Handelsgymnasiet. Hun døde 10. april 1924.

G. 1. desember 1914 i Vestre Aker med dr. med. *Alexander Brinchmann*, f. 15. juni 1888 i Oslo, sønn av rektor *Jacob Ludvig Hoffmann Brinchmann* (1862—1931) og hustru *Henny Leth* (1863—1946). Exam. art. 1906. (M. tf.), cand. med. 1912 (2). Reservelege ved Rikshospitalets barneavd. 1919—23. Spesialist i barnesykdommer 1921. Dr. med. 1922. Praktiserer i Oslo. Utenlandsreiser. Stipendier av Universitetet og Nansenfondet.

Han har utøvet en utstrakt forfattervirksomhet. Som ung skrev han leilighetssanger, studentviser, studenterkomedier, f. eks. „Maxis”. Under psevdonymet *Roy Roberts* har han utgitt detektivromaner. Av andre romaner kan nevnes „Deilig er jorden” m. fl. Flere skuespill, hvorav bl. a. lystspillet „Karusell” har gjort stor lykke på Nationalteatret. Ble i 1940 valgt til Forfatterforeningens formann. — 3 barn:

- XVIII a. *Nina Brinchmann*, f. 15. august 1915, g. *Breien* (nr. 106).
- XVIII b. *Helen Brinchmann*, f. 18. august 1918, g. *Engelsen* (nr. 107).
- XVIII c. **Arild Ludvig Brinchmann**, f. 31. januar 1922 i Oslo. Exam. art. 1940 på Fagerborg skole. Studerte jus, men avbrøt studiene i 1942

på grunn av krigen. Utenlandsopphold i Sverige, Vest-Europa, Tyskland og Polen, dels med oppdrag fra Forsvars- og Sosialdepartementet. Journalist. Ugift.

Nr. 106 (fra 105 a) XVIII **Nina Brinchmann**, f. 15. august 1915 i Oslo. Opphold i Sveits og England. Handelsgymnasium. Har vært ansatt i Assuransforeningen Skuld.

G. 8. desember 1939 med forretningsmann *Hans Andreas Breien*, f. 23. september 1904 i Värmland, sønn av avdøde ingeniør Harald Breien og hustru Signe, f. Blakstad. Bopel Oslo. — 1 barn:

XIX a. **Heddy Breien**, f. 27. mars 1949 i Oslo.

Nr. 107 (fra 105 b) XVIII **Helen Brinchmann**, f. 18. august 1918 i Oslo. Skuespillerinne. Gjennomgikk årene 1937—39 elevskolen ved Deutsches Theater i Berlin. Ansatt ved Trøndelag teater, senere ved Carl Johan-teatret, Det nye teater og Nationaltheatret. Gift i Bergen og fra den tid ved Den nationale scene. Har filmet. I England 1948—49 for å studere engelsk scenekunst. Fikk for året 1947—48 Oslo bys kritikerpris. Hun er en betydelig kunstnerinne som har fått tildelt mange krevende roller og utført dem på en utmerket måte. Således har hun bl. a. spilt Cecilie i Helge Krogs „Underveis”, Agnethe i Amalie Skrams „Agethe”, Blanche i „En sporvogn til Begjær” osv.

G. 18. januar 1950 i Oslo med fhv. kaptein i flyvåpnet *Rolf Engelsen*, Bergen, f. 17. juli 1916 i Bergen, sønn av skipsreder Einar Wiese Engelsen (Joh. Ludv. Mowinckels rederi) og hustru Sigrud f. Sørvig. — Nå ansatt i dette rederi.

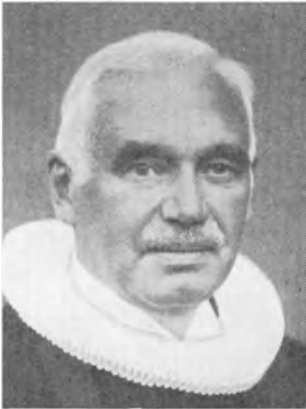
Anm. Dr. Brinchmann ble i 1925 gift med fru Johanne Ringberg, f. Frigast, København. Hun hadde i sitt første ekteskap 3 barn. I ekteskapet med Brinchmann ingen.

Nr. 108 (fra 104 b) XVII **Lauritz Grønvold**, f. 17. august 1891 i Modum. Tvilling med ovennevnte Nina Grønvold. Exam. art. 1909. Cand. jur. 1914. Dommerfullmektig. Sekretær i Utenriksdepartementet 1915, annen legasjonssekretær i Petrograd 1918, første legasjonssekretær i Paris 1919, chargé d'affaires i Tokio 1922—28, kst. generalkonsul i Shanghai 1928, legasjonsråd i Berlin og Paris, byråsjef i Utenriksdepartementet 1938, generalkonsul i Antwerpen 1945, i Rotterdam 1946. I statsråd 22. desember 1950 utnevnt til minister i Warszawa. — Har utgitt: „Japan, krigerens og blomsterelskerens land”, 1946. — R.¹ St. O. O., K.² Jap. Opg. S. O., K.² J. h. sk. O., Off. Rum. Kr. O., Off. F. Æ. L.

G. 9. desember 1932 i Berlin med *Valborg Nancy (Lilli) Scheel*, f. 3. august 1911 i Oslo, datter av minister Arne Scheel (1872—1943) og hustru Maria Mathilde Smith (f. 1885). — 1 barn:

XVIII a. **Arne-Christian Grønvold**, f. 7. april 1935 i Neuilly s/ Seine, Paris. Går i gymnasiet på Riis skole.

Nr. 109 (fra 95 h) XVI **Fredrik Klaveness**, prest, f. 9. juli 1865 på Østre Halsen. Se Finne-Grønn s. 47. Ble i 1918 utnevnt til sogneprest til Korskirken i Bergen. Knyttet til Bergen gjennom hele sin prestedid. I årene 1915—38 sekretær for den norske avdeling av „Verdensforbundet for mellomfolkelig vennskap ved kirkene”. I årene 1918—23 foredragsholder ved sommermøter av „Fria kristliga student- och lärareförbund” i Sverige. I 1934 sluttet han seg til Oxfordgruppen og var bl. a. med på å introdusere denne i Bergen. — Fast anmelder i „Bergens Tidende”. Utgav flere bøker, bl. a. en forklaring, „Kristenlæren på dåpspaktens grunn — troen, lydigheten, bønne og nattverden” — for skolen. Videre brosjyren „Sanselighetens rette plass og betydning i personligheten”. — I en årrekke medlem av Bergens kommunestyre og skolestyre. Han har reist særdeles meget. Således har han flere ganger besøkt Italia, hvis varme klima bidrog til å styrke hans helbred. I Jugoslavia var han i 5 måneder med sin familie 1935—36.

Sogneprest Fredrik Klaveness.

Fru Bergljot Klaveness,
f. Rød.

Georg Madsen skriver i „Norsk Biografisk Lexikon” (VII s. 386) bl. a.: „Et temperamentsmenneske som lett ble grepet av tidens åndsstrømninger og som kunne gi seg hen med hele sin sjel, nesten inntil lidenskap. Han var av natur temmelig radikalt innstilt, en fremskrittshungrende mann — men på det rent kristelige område var han sitt liv igjennom tro mot gammel, ortodoks teologi. På to livsområder har han gjort et bemerkelsesverdige arbeid, på seksuallivets og fredssakens.”

Som pensjonist bodde han noen år i Hølen. Han døde her 13. august 1942.

G. 1) 26. april 1893 i Bergen med *Thora Odland*. Hun døde samme sted 4. februar 1909. Uten barn.

G. 2) 24. august 1912 i Tønsberg med *Bergljot Margaretha Rød*, f. 8. oktober 1884 i Tønsberg, datter av skipsfører og skipsreder Bernhard Rød (d. 1892) og hustru Manny f. Gullichsen (d. 1930). Exam. art. (reallinjen) 1904. Lærerinne i Oslo 1909—12, reisesekretær for Norges kristelige ungdomsforbund 1910—12. Hun døde 8. mars 1923. — 3 barn:

XVII a. Bernhard Rød Klaveness, f. 22. juli 1913 (nr. 110).

XVII b. Thora Klaveness, f. 4. oktober 1915, g. Christensen (nr. 111).

XVII c. Hedvig Eschildsen Klaveness, f. 27. januar 1917, g. Meyer (nr. 112).

G. 3) 22. mars 1924 i Bergen med *Dagny Katharina Engh*, f. 10. november 1884 i Oslo, datter av håndverksmester ved Akershus hovedarsenal Johannes Engh (1833—90) og hustru Anne Marie f. Berg (1843—1917). Exam. art. (reallinjen) 1903, Oslo lærerskole 1905, Statens kunst- og håndverkskole. I 1920 studerte hun kunst i utlandet og spesialiserte seg i tegneundervisning. Bor siden 1949 i Mo i Rana. Ingen barn i dette ekteskap.

Fru Dagny Klaveness,
f. Engh.

Nr. 110 (fra 109 a) XVII **Bernhard Rød Klaveness**, f. 22. juli 1913 i Bergen. Exam. art. (reallinjen) 1932. Norges tekniske høyskole 1933—37. Avgangseksam. på Elektroavdelingens svakstrømslinje. 1938 assistentingeniør ved Norges statsbaner; senere avdelingsingeniør i Elektroavdelingen, Hovedstyret for N. S. B.

Ingeniør Bernhard Klaveness.

Fru Else Klaveness,
f. Grønland.

G. 5. august 1944 med *Else Grønland*. Hos byfogden i Oslo på grunn av naziregimet. Ekteskapet kirkelig velsignet i Nordstrand kirke, s. d. Else Grønland er født 21. april 1914 i Ullensaker, datter av avdøde sogneprest Erling Grønland og hustru Aagot f. Alm.

Sykepleierskeutdannet ved Ullevål sykehus og instruksjonsøster samme sted til 1. januar 1948. — En adoptiv sønn:

XVIII a. **Fridtjov Klaveness**, f. 27. august 1950.

Nr. 111 (fra 109 b) XVII **Thora Klaveness**, f. 4. oktober 1915 i Bergen. Exam. art. (reallinjen) 1934. Husmorskole og sykepleierskeskole (Ullevål). Syke-

Fru Thora Christensen,
f. Klaveness.

Disponent
Anders P. M. Christensen.

pleierske og laboratoriesøster. I 1935–36 turistreise i Jugoslavia, Hellas, Italia m. v.

G. 2. oktober 1943 i Oslo med disponent *Anders Petter Martinus Christensen*, f. 11. februar 1908 i Mo i Rana, sønn av brukseier Lauritz Christensen (1872–1938) og hustru Johanna Jørgine f. Coldevin (1873–1940). Bopel Mo i Rana.—3 barn:

XVIII a. **Åse Christensen**, f. 23. februar 1945 i Mo.

XVIII b. **Fredrik Klaveness Christensen**, f. 25. juli 1946 i Mo.

XVIII c. **Dagfinn Klaveness Christensen**, f. 1. juli 1948 i Mo.

Nr. 112 (fra 109 c) XVII **Hedvig Eschildsen Klaveness**, f. 27. januar 1917 i Bergen. Middelskoleeksamen. Husmorskole. Husflidens vevkurser. Bergens

Fru Hedvig Meyer,
f. Klaveness.

Bokhandler Sverre Meyer.

kunsthåndverksskole, komposisjonsklassen. Hantarbetets vänner vevskole, Stockholm, med vevelærerinneeksamen 1936–38. Har virket som vevelærerinne og hatt eget atelier. 1 års opphold i Sør-Europa med tekstilstudier. Medlem av bystyret i Mo i Rana. Deltar i speiderbevegelsen. Deltok i Moralsk opprøstningsmøte i Caux 1946. Hen-

nes spesielle interesser er brukskunst og musikk. Opptatt som medlem av Landsforeningen Norsk Brukskunst.

G. 2. mars 1944 i Oslo med bokhandler *Sverre Peter Schøyen Meyer*, f. 9. januar 1907 i Mo i Rana, sønn av innehaver av firmaet L. A. Meyer Carsten Smith

Meyer (f. 1877) og hustru Ragnhild f. Schøyen (f. 1882), Mo i Rana. Exam. art. 1926. Har studert 2 år i Tyskland og 1 år i Frankrike, videre Treiders Handels-skole i Oslo, handelsskole i London og bokhandlerskolen i Oslo 1937. Egen bokhandel fra 1947 i Mo i Rana og medinnehaber i firmaet L. A. Meyer. Medlem av landsstyret i Det Norske Misjonsselskap. Interesser: Botanikk, bøker, reiser. — Ingen barn.

Nr. 113 (fra 95 i) XVI **Johannes Klaveness**, f. 4. desember 1870 på Østre Halsen. Apoteker. Se Finne-Grønn s. 48. Deltok 1902—03 i utarbeidelsen av innstilling vedrørende opprettelsen av en farmasøytisk læreanstalt, utgiver av „Norsk Farm. Etat”, apotekvisitator 1909—13, sensor ved medhjelpereksamen fra 1910, sensor ved apotekeksamen fra 1912. Meddelt bevilling til å opprette og drive apoteket Trygg i Oslo 1913, og til å drive apoteket Bien fra 1920. Varamann

til kommisjonen for utredning av det farmasøytiske undervisningsvæsenet 1912. Medlem av den faste farmakopøkkommisjon, varamann til rådet for Det farmasøytiske institutts fond, medlem av Finansieringsrådet, av Farmasøytisk institutts kommisjon, av kommisjonen for medhjelpereksamen, formann i denne 1926—

Fru Magna Klaveness,
f. Olsen.

Apoteker Johannes Klaveness.

33. — Studiereise til Tyskland 1910 med off. stipendium, æresmedlem av Den Farmasøytiske Forening i Sverige 1911, medlem av N. A. F.s hovedstyre og dets utvalg 1926—27, formann i Oslo krets av Norges Apotekerforening. Formann i styret for A/S Apotekernes Fellesinnkjøp 1924—38, medlem av styret for A/S Den norske Ætherfabrik. I 1939 medlem av styret for skibs A/S Herstein. — Han døde 2. november 1947.

G. 1906 i Oslo med *Magna Jensine Augustdatter Olsen*, f. 31. mars 1882 i Frogn, datter av lærer August Olsen (d. 1885) og hustru Anna Oline Ottersdatter (1836—1932). Bor i Oslo. — 6 barn:

XVII a. Thor Klaveness, f. 27. januar 1907 (nr. 114).

XVII b. Christine Brinch Müller Klaveness, f. 25. februar 1908, g. Heyerdahl (nr. 115).

- XVII c. Katharina Klaveness, f. 14. mars 1910, g. Whitty (nr. 116).
 XVII d. Kristofa Klaveness, f. 18. februar 1911, g. Danielsen (nr. 117).
 XVII e. Johanna Klaveness, f. 21. oktober 1912, g. Meeg-Andersen (nr. 118).
 XVII f. Magna Berit Klaveness, f. 17. januar 1927, g. Askvig (nr. 119).

Nr. 114 (fra 113 a) XVII **Thor Klaveness**, f. 27. januar 1907 i Oslo. Middel-skoleeksamen, styrmannseksamen, skipsførereksamen 1932. Til sjøs gjennom

Skipskaptein, sekretær
Thor Klaveness.

Fru Gunvor Klaveness,
f. Syvertsen.

gradene og skipsfører inntil 1940, da han gikk i land grunnet sykdom. Under krigen leder av det praktiske arbeid på det norske skoleskip „Realf II” i Göteborg under den norske regjering. Senere depotforvalter på norsk politiforlegning i Sverige og til slutt marinesuperintendent tilknyttet den amerikanske armé med tjeneste i Antwerpen og Gent

med majors grad. Nå ansatt i Nortraship, Oslo, teknisk avdeling som sekretær I.

G. 17. mai 1937 i Haslum kirke med *Gunvor Syvertsen*, f. 28. april 1906 i Drammen, datter av kjøpmann Lars Syvertsen, Blommenholm (1880—1934) og hustru Betzy Marie; f. Mathiesen (f. 1881). — Ingen barn.

Direktør Nils Roth
Heyerdahl.

Fru Christine Heyerdahl,
f. Klaveness.

Nr. 115 (fra 113 b) XVII **Christine Brinch Müller Klaveness**, f. 25. februar 1908 i Oslo.

G. 26. november 1936 i Oslo med direktør i „Pallas” *Nils Roth Paludan Heyerdahl*, f. 16. september 1905 i Oslo, sønn av høyesterettsadvokat

Jens P. Heyerdahl (f. 1877) og hustru Ella Stoud f. Platou (f. 1884). Bopel Oslo. — 1 barn:

XVIII a. **Iljen Heyerdahl**, f. 22. november 1937 i Oslo.

Anm. Direktør Heyerdahl var tidligere gift med Simone Lucienne Claude H. og hadde i dette ekteskap en datter: Monique f. 1931 i Frankrike. Ekteskapet oppløst i 1936.

Nr. 116 (fra 113 c) XVII **Katharina Klaveness**, f. 14. mars 1910 i Oslo. Middelskoleeksamen, tok språkundervisning, maskinskrivning, stenografi, på husmorskole i Danmark. Tok 1 år piano-undervisning.

G. 1) 20. september 1930 i Frogner kirke med generalagent *Finn Styren*, f. 23. august 1895 i Oslo, sønn av kasserer Martin Olaf

Hansen Styren (1846—1917) og hustru Inga Othilie f. Johannessen (1866—1946). Bopel Oslo. Ekteskapet oppløst 8. november 1946. — 1 barn:

XVIII a. **Finn Martin Styren**, f. 22. august 1931 i Oslo.

G. 2) 12. juli 1947 i Colombo, Ceylon, med Lieutenant Colonel *John Patrick Noel Whitty*, f. 24. desember 1905 i Madhubanni, India, sønn av Sir John (d. 1948) og Lady Grace Whitty. Sir John var i Indian Civil Service i 35 år. Lady Whitty bor i London. John Patrick W. har gjennomgått Clifton College og Royal Military College, Sandhurst. Lt. Col. svarer til oberstløytnant i armeen. Han har hatt tjeneste i India, på Java og på Ceylon. For tiden stasjonert i Belfast for 2 år. Deretter til Hongkong eller Mauritius. — Ekteskapet barnløst.

Nr. 117 (fra 113 d) XVII **Kristofa Klaveness**, f. 18. februar 1911 i Oslo. Middelskoleeksamen. Den kvinnelige industriskole. Assistent på apoteket Bien. Husmorskole i Danmark.

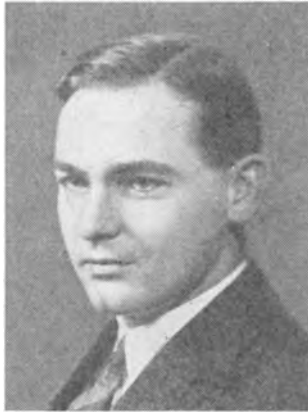
Fru Katharina Whitty,
f. Klaveness.

Lieutenant Colonel
John Patrick Noel Whitty.

Fru Kristofa Danielsen,
f. Klaveness.

Grosserer Nils Danielsen.

G. 26. februar 1932 i Oslo med grosserer *Nils Meidel Danielsen*, f. 10. november 1902 i Oslo, sønn av grosserer i Oslo *D. B. Danielsen* (1874—1937) og hustru *Gunvor*, f. *Voss* (1880—1924). Exam. art., Oslo handelsgymnasium, har studert hattfabrikasjon i Tyskland. Er gross. i firma *Holm & Mejdell's Eftf. A/S*. — 2 barn:

XVIII a. **Guri Brit Danielsen**, f. 12. februar 1933 i Oslo.

XVIII b. **Kari Tøkk Danielsen**, f. 9. september 1935 i Oslo.

Nr. 118 (fra 113 e) XVII **Johanna Klaveness**, f. 21. oktober 1912 på Bestun.

G. 23. juni 1939 i Frogner kirke, Oslo, med tannlege i *Aker Anton Bernhard Meeg-Andersen*, f. 15.

Fru Johanna Meeg-Andersen,
f. Klaveness.

Tannlege
Anton Meeg-Andersen.

februar 1901 i Oslo, sønn av oberstløytnant i Frelsesarmeen *Johannes Andersen* og hustru *Margrethe Marie* f. *Meeg*. — 2 barn:

XVIII a. **Margrethe Marie Meeg-Andersen**, f. 4. mai 1940 i Oslo.

XVIII b. **Annette Meeg-Andersen**, f. 23. mai 1944 i Oslo.

Nr. 119 (fra 113 f) XVII **Magna Berit Klaveness**, f. 17. januar 1927 i Oslo. Exam. art. engelsklinjen 1945. 1 års studieopphold i England.

G. 4. mai 1948 i Riis kirke med overrettssakfører *Knut Simon Askvig*, f. 23. april 1919 i Oslo, sønn av generalkonsul Gudbrand Askvig (f. 1889) og hustru Karen, f. Olsen (1884—1927). Exam. art. reallinjen 1937. Krigsskolen 1943. Britisk krigsskole 1944, vpl. løytnant i Hærens Samband 1944. Sjef ved Befalsskolen for Hærens Samband 1945.

Fru Magna Berit Askvig,
f. Klaveness.

Overrettssakfører
Knut Askvig.

Cand. jur. 1947, overrettssakfører 1949. Ansatt i Norsk Brenselolje A/S siden 1948. Flerårig opphold i Frankrike og England. — 1 barn: XVIII a. **Peter Gudbrand Askvig**, f. 15. august 1949 i Oslo.

Bjørnumgrenene.

Odelsgården var i naturalhusholdets tid en fullstendig og uavhengig økonomisk enhet, og dette kom til uttrykk i gårdanlegget med sine mange hus til forskjellige bruk gruppert rundt ett eller flere tun. Slik heter det i forordet til Gunnar Bjerke: „Landsbebyggelsen i Norge” (1950). Dessverre er det lite eller intet igjen av Klaveness-ættens gamle gårdsanlegg.

Lensmann Thor Aakessøn Klaveness på Bugarden sørget for at hver av hans tre sønner fikk sin gård. Den eldste sønn Søren Christian Klaveness overtok i 1829 ættegården Klavenes. Sønn nr. 2 Aake Torssøn Klaveness fikk Nedre Gokstad allerede i 1813 og den yngste sønn Tor Torssøn Klaveness (f. 1811) overtok Bjørnum i 1835. Bjørnum var en betydelig gård, en „fuldgård”, i den nordlige del av Sandar. Lensmann Klaveness tok den på odel i 1828 som dattersønn av „Gamlelensmannen” Thor Trulssøn Bjørnum, som igjen hadde arvet gården etter sine foreldre, der døde i henholdsvis 1773 og 1781. Men Klaveness ønsket ikke selv å flytte opp til Bjørnum. Dertil følte han seg for sterkt knyttet til virksomheten på Bugården og til Sandefjords nære naboskap.

På Bjørnum fødtes nevnte Tor Torssøn Klaveness’ 3 sønner: 1) Tor (f. 1841) overtok etter farens død i 1856 en del av Bjørnum, g.nr. 19, br.nr. 3. På denne del stod den gamle hovedbygning. Tor måtte imidlertid gå fra eiendommen og ved skjøte av 1888 kom den på fremmede hender. 2) Olaus (f. 1844), stortingsmann, herredskasserer. Han overtok i 1869 etter sin mor en annen del av Bjørnum, nemlig g.nr. 19, br.nr. 1. I 1899 tilflyttet han en nyervervet eiendom Moe i Sandar, mens han lot Bjørnum drive ved sønnen Thorvald. Etter Olaus død i 1910 ble br.nr. 1 solgt slik at også denne del av Bjørnum kom på fremmede hender. 3) Mikal Johan (f. 1849) kom ikke til å eie noen del av Bjørnum. Han ervervet i 1884 eiendommen Søndre Virik i Sandar og denne har etter hans død hans sønn Thor fortsatt å eie og drive. — Br.nr. 2 av Bjørnum solgte lensmann Klaveness i 1839 til sin svigersønn Paul Thoresen som var gift med hans datter Karen. Thoresens eide og bodde på S. Fevang fra 1837. I 1902 gikk så vel

br.nr. 2 som Fevang ut av slekten. Ingen medlemmer av den gamle Klaveness-ætt sitter lenger på Bjørnum. Om denne gamle gård se for øvrig Finne-Grønn s. 23—28, 50 og 65—68 og Lorens Berg: Sandherred s. 319.

De gamle slektsgårder er således ute av slektens besittelse. Allikevel er det fremdeles medlemmer av slekten som er knyttet til Sandars jord. Foruten nevnte Thor Klaveness på Søndre Virik har man fru Berit Klaveness Rasmussen og hennes mann konsul Johan Rasmussen på Sværdstad, Ingvald Klaveness på g.nr. 29, br.nr. 5 Torp (siden 1913), Theodor Klaveness på småbruket Solbakken på Lystad siden 1935 og Odd Klaveness på g.nr. 18, br.nr. 1 Bjørnerød (tidligere Bjørnumrød) siden 1938.

Skrivemåten for slektsnavnet har, som i innledningen antydnet, variert noe gjennom tidene. I denne forbindelse bør Bjørnum-Klaveness'ene særlig nevnes.

Om lensmann Thor Klaveness' skrivemåte har Statsarkivet i Oslo gitt sådan uttalelse: „I skjøte på Bugården tinglyst 24. september 1793 undertegnet lensmannen sig Thor Klavenes (med e og en s). Som lensmann ble han meget brukt som vitterlighetsvitne, og i denne egenskap sees hans navn under en lang rekke dokumenter hvert eneste år. Her i Statsarkivet har en pantebøkene for Larvik sorenskriveri fram til 1806, og i årene 1793—1806 er det hvert eneste år dokumenter med underskrift i formen Klavenes. I årene 1793—1802 er det også den eneste form, bortsett fra to dokumenter fra 1797 som har formen Klavenæss. I årene 1803—06 ser en derimot meget varierende former av navnet, både Klavenæs og Klavenes, Klavenæss og Klaveness, Klavnes og Klavnæs og Klavnæss.

I pantebøkene har man imidlertid ikke hans egenhendige underskrift, den stod under originaldokumentet, som pantebokens dokument er skrevet av etter. En har også bladet i tingbøkene, og en har der funnet hans egenhendige underskrift under dokumenter fra 1795, 1797 og 1803. I alle disse dokumenter har han underskrevet seg med navnet Klavenes”.

På et skjøte i 1824 (g.nr. 9, br.nr. 15) skrev han seg ifølge panteboken Klavenæs. I valgstyrets behandlingsprotokoll for 27. september 1829 ble hans navn skrevet Thor Aa. Klavenefs (men ikke av ham selv). Ifølge panteboken ble videre et forlik i 1835 undertegnet av ham med skrivemåten Klavenefs, mens ifølge samme kilde hans underskrift på dokumenter i 1845, 1849 og 1851 var Klavenæs. Men i panteboken har man som Statsarkivet påpeker ikke lensmannens egenhendige underskrift. Det er ikke sikkert at avskriveren har vært nøyaktig, når det gjaldt underskriverens navn. Det rette er visstnok etter Statsarkivets uttalelse å anta at lensmann Thor Klaveness selv skrev sitt slektsnavn Klavenes, iallfall i de yngre år.

Lensmannens yngste sønn (Bjørnumgrenen) skrev seg derimot i 1848 og formodentlig enda tidligere Thor Klavenefs, altså med e samt lang og kort s til slutt. Slik har han skrevet seg i „Evangelisk-Kristelig Psalmebok til Brug

ved Kirke og Huus Andagt". Denne bok ble trykt i 1802 i et opplag av 2500 til utdeling blant norske og danske prisoners i England. Den eies av Ingvald Klaveness, født på Bjørnum, nå bosatt på Torp. I en gammel andaktsbok av Ramback samme steds står skrevet: „Tilhørende Thor Klavenefs senior, paa Gaarden Bjørnum i Sandeherred, den 22de Augusti 1855". Sistnevnte Thors sønn Mikal Johan Klaveness (Virikgrenen) undertegnet seg i valgprotokollen i 1903 Klavenefs, overensstemmende med Bjørnumfolkets skrivemåte.

Lensmannens eldste sønn Søren Christian og dennes sønn Frederik Christian Thorvald Klaveness (Halsengrenen) skrev seg Klavenefs. Pantebøkene er visstnok ikke korrekte, når de har skrivemåten Klavenæfs i fru Bredine Klaveness' skjøte av 26. november 1852 vedkommende salget av Klavenessgården og i nevnte Fr. Chr. Thv. Klaveness' skjøte av 7. mars 1857 vedkommende salget av Bugården. Det hevdes av grenens medlemmer at Halsengrenen hele tiden har brukt skrivemåten Klavenefs (Klaveness).

De av slekten som stammet fra lensmannens annen sønn Aake (altså Gokstadgrenen, Sværdstadgrenen, Frognerprestgrenen) skrev seg derimot Klavenes eller Klavenæs, altså med en s til slutt. Etter hvert gikk de imidlertid over til Bjørnum-Klaveness'enes stavemåte, hvilken ble den felles navneform for alle lensmannens descendenter og var hevdet som slektens rettsbeskyttede navn før navneloven trådte i kraft, jfr. innledningen. Således gikk skipsreder A. F. Klaveness, Sværdstad, senest i 1868 over til formen Klavenefs, altså nefs med e samt lang og kort s til slutt, og sogneprest Thv. Klavenefs gjorde det samme i 1871. Forfatteren Thorolv Klaveness gikk som den siste over til denne stavemåte omkring århundreskiftet. De yngre generasjoner skriver dobbelt-essen med to korte s'er.

Bjørnumgren I.

GÅRDBRUKER TOR TORSSØN KLAVENESS OG HANS DESCENDENS

Nr. 120 XV e **Tor Torssøn Klaveness**, f. 13. juli 1841 på Bjørnum, sønn av lensmann Thor Klaveness' yngste sønn Tor (1811—56) og hustru Indiane Engøe. Se Finne-Grønn s. 70 og oversiktstavle I. Sine siste år tilbrakte han hos sønnen Thorvald i Tønsberg, hvor han døde 15. oktober 1925. Begravet på Sandar gamle kirkegård.

G. 1) 27. februar 1862 i Sandar med sin kusine *Anne Caroline Thoresen*, f. 10. oktober 1836 på Bjørnum, datter av skipsfører Paul Thoresen og lensmannens datter Karen Klaveness. Hun døde på Bjørnum 7. september 1876. — 6 barn (jfr. Finne-Grønn s. 71):

XVI a. **Tor Klaveness**, 1864—80.

XVI b. **Peter Klaveness**, f. 14. desember 1865. Drev som trelasthandler i de senere år inntil han ble syk (tuberkulose) og døde på en gård i Stokke 14. november 1914. Ugift.

XVI c. **Karl Klaveness**, f. 7. januar 1868. Døde på en gård i Stokke 9. juli 1905. Ugift.

XVI d. Ingvald Klaveness, f. 26. september 1870 (nr. 121).

XVI e. **Karen Klaveness**, 1872—94.

XVI f. **Thorvald Klaveness**, f. 3. juni 1875 på Bjørnum. Etterat det var gått ut for hans far ble hans onkel Olaus Klaveness' hus som et hjem for ham. Har sluttet med sin skomakerforretning. Bor fremdeles i Tønsberg hvor han har bodd siden 1895 og er fremdeles ugift.

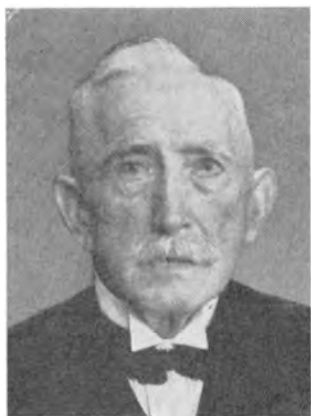
G. 2) 23. desember 1889 i Tjølling med *Berthe Helene Larsdatter*, f. 1. mai 1863 på Hvataaker i Sandar, datter av gårdbruker på Hvataaker Lars Gulliksen og Anne Helene Andersdatter Torp. Berthe døde 3. mai 1942 i Larvik, hvor hennes barn bodde. — 3 barn:

XVI g. **Ludvig Klaveness**, f. 14. oktober 1890 på Gloppe i Tjølling. Drog til sjøs. Gikk i 1918 i land i Amerika fra P. A. Grøns båt. Siden 1921 har man intet hørt fra ham. Formodes død. Ugift.

XVI h. Thor Bernhard Klaveness, f. 18. april 1892 (nr. 125).

XVI i. **Anna Helene Klaveness**, f. 18. april 1895 på Skreppestad i Tjølling. Har vært ansatt i trikotasjeforretning i Larvik, hvor hun fremdeles bor. Ugift.

Nr. 121 (fra 120 d) XVI Ingvald Klaveness, f. 26. september 1870 på Bjørnum. For til sjøs i 35 år, bl. a. som styrmann (1887—1922), i 25 år på seilskute og

Gårdbruker
Ingvald Klaveness.

Fru Hilda Klaveness,
f. Mathiasen.

10 år på dampskip. Kjøpte i 1913 sin nåværende eiendom Torp, g.nr. 29, br.nr. 5 i Sandar. Den er på 26 dekar innmark og ca. 50 dekar utmark og før 2 kuer, 1 hest osv. og „er stor nok for meg”, sier Ingvald Klaveness. Han kjøpte den for å ha noe å bestille når han sluttet sjøen. Har hatt en rekke kommunale tillitsverv, vært medlem av herredsstyre

og formannskap, skolestyre, forliksråd osv. 80 år gammel leser og skriver han uten briller. Hans hobby har vært jakt og friluftsliv.

G. 26. september 1906 med *Hilda Marie Mathiasen*, f. 4. desember 1885, datter av gårdbruker Anton Mathiasen Lingelem, Sandar. — 5 barn:

XVII a. Karen Klaveness, f. 12. november 1906, g. Hansen Rørkoll (nr. 122).

XVII b. Thorleif Aleksander Klaveness, f. 17. mai 1909 (nr. 123).

XVII c. Hjørdis Klaveness, f. 2. september 1910, g. Anholt (nr. 124).

XVII d. **Alf Klaveness**,
f. 28. april
1913 på Torp.
Møbelsnekker,
ugift.

XVII e. **Ingolf Klave-
ness**, f. 8. mars
1917 på Torp.
Hvalfanger,
ugift.

Møbelsnekker Alf Klaveness.

Hvalfanger Ingolf Klaveness.

Nr. 122 (fra 121 a)

XVII **Karen Klaveness**,
f. 12. november 1906
på Lingelem.

G. 14. oktober 1933 med gårdbruket *Helge Hansen Rørkoll*, f. 27. april 1908 i Stokke. Han er medlem av Stokke herredsstyre og har også andre tillitsverv i kommunen. Han driver gården Rørkoll. — 2 barn:

XVIII a. **Hans Kristian Rørkoll**, f. 21. januar 1934 på Rørkoll.

XVIII b. **Ida Helene Rørkoll**, f. 17. desember 1935 på Rørkoll.

Nr. 123 (fra 121 b) XVII **Thorleif Aleksander Klaveness**, f. 17. mai 1909 i Andebu. Maskinist.

G. 25. juli 1936 med *Elna Olsen Haukerød*, f. 6. februar 1910 i Sandar, datter av bygningsentreprenør Oskar Olsen. — 1 barn:

XVIII a. **Thor Klaveness**, f. 25. mars 1938 på Haukerød i Sandar.

Nr. 124 (fra 121 c) XVII **Hjørdis Klaveness**, f. 2. sept. 1910 på Bokeli i Sandar.

Fru Karen Hansen Rørkoll, Maskinist Thorleif Klaveness.
f. Klaveness.

Fru Hjørdis Anholt,
f. Klaveness.

G. 19. juni 1937 med gårdbruker *Lars Anholt*, f. 21. januar 1914 i Stokke. Han forpakter for tiden Bettums gård på Hvataaker. — 3 barn:

XVIII a. **Björg Anholt**, f. 14. mai 1938 på Lingelem.

XVIII b. **Ivar Henning Anholt**, f. 21. mars 1941 på Lingelem.

XVIII c. **Ole Hilmar Anholt**, f. 17. juli 1949 på Hvataaker.

Nr. 125 (fra 120 h) XVI **Thor Bernhard Klaveness**, f. 19. april 1892 på Gloppe i Tjølling. Hvalfanger. Har fra 1919 bodd en tid i Hedrum. Senere på Lerkelund pr. Larvik.

G. i 1918 med *Alinda Andersen*, f. 2. februar 1898 i Larvik, datter av formann Carl Fridolf Andersen (f. i Ørebro, d. i Larvik 1927) og hustru Maren f. Hansen (f. i Eidsvoll, d. i Larvik 1901). — 1 barn:

XVII a. Finn Klaveness, f. 19. april 1919 (nr. 126).

Nr. 126 (fra 125 a) XVII **Finn Klaveness**, f. 19. april 1919 i Hedrum. Mønstringsmann i Larvik.

G. i 1949 med *Liv Marene Olsen*, f. 26. november 1916 i Larvik, datter av stasjonsbetjent Ole Olsen (f. 1888) og hustru Wictoria Svenson (f. 1885), Larvik. — 1 barn:

XVIII a. **Berit Klaveness**, f. 24. august 1950 i Larvik.

Bjørnumgren II.

GÅRDBRUKER OLAUS KLAVENESS OG HANS DESCENDENS

Nr. 127 XV f. **Olaus Klaveness**, f. 7. oktober 1844 på Bjørnum, sønn av lensmann Thor Klaveness' yngste sønn Tor og bror av foranstående Tor Torssøn Klaveness (nr. 120). Se Finne-Grønn s. 71 og oversiktstavle I. Gårdbruker, ordfører 1881—96, forlikelseskommisær, stortingsmann 1892—94 (venstre), herredskasserer. Sin eiendom Bjørnum, g.nr. 19, br.nr. 1 lot han drive ved sin sønn Thorvald der som eldste sønn fikk skjøte på den 15. februar 1910 etter farens død. Thorvald solgte imidlertid straks eiendommen videre, nemlig til Enevold H. Skaar og dermed gikk den ut av slekten. Olaus Klaveness hadde for år tilbake kjøpt eiendommen Moe, g.nr. 41, br.nr. 16 og var i 1898 flyttet hit. Enken og arvingene solgte denne eiendom til fremmede i 1912. Olaus Klaveness døde av slag på gaten i Sandefjord 12. januar 1910.

G. 15. april 1869 i Stokke med *Anne Severine Stensholt*, f. 28. desember 1846 på Stensholt i Stokke. Hun døde i 1946 på Moe. — 7 barn (jfr. Finne-Grønn s. 72):

Herredskasserer
Olaus Klaveness.

Fru Anne Klaveness,
f. Stensholt.

- XVI a. Indiana Marie Klaveness, f. 25. februar 1870, g. Hansen (nr. 128).
 XVI b. **Berthe Marie Klaveness**, f. 20. juli 1872 på Bjørnum. Døde 20. februar 1874 av strupehoste.
 XVI c. Berthe Marie Klaveness, f. 8. desember 1874, g. Olsen Bjørnerød (nr. 134).
 XVI d. Caroline Mathilde Klaveness, f. 14. september 1876, g. Bjerke (nr. 135).
 XVI e. Thorvald Klaveness, f. 23. september 1878 (nr. 137).
 XVI f. Anton Klaveness, f. 28. august 1880 (nr. 138).
 XVI g. Osvald Severin Klaveness, f. 23. mars 1885 (nr. 142).

Nr. 128 (fra 127 a) XVI **Indiana Marie Klaveness**, f. 25. februar 1870 på Bjørnum.

G. 30. mai 1890 i Sandar med skipsfører *Søren Hansen*, f. 2. desember 1856 i Sandar. Kjøpte gård på Holbergs plass i Oslo, hvor han døde 19. september 1916. Hun døde 1. januar 1929. — 4 barn:

- XVII a. Herrid Borgny Hansen, f. 24. juli 1891, g. Lund (nr. 129).
 XVII b. Oliva Sophie Hansen, f. 22. januar 1893, g. Lian (nr. 130).
 XVII c. Sigvald Ingard Hansen, f. 22. juni 1894 (nr. 131).
 XVII d. Harald Willy Ringtun (tidligere Hansen), f. 21. mai 1902 (nr. 133).

Nr. 129 (fra 128 a) XVII **Herrid Borgny Hansen**, f. 24. juli 1891 i Sandar.

G. 1) med *Johan Rohde*, Nesodden, død. 2) med *Sigfred Lund*, Høland, ekteskapet oppløst. — 2 barn:

- XVIII a. **Sverre Egil Rohde Lund**, f. 6. oktober 1919 i Nordby pr. Ski. Sakfører, ansatt i Vinmonopolet, Oslo. Ugift.
 XVIII b. **Ellen Berit Lund**, f. 24. april 1928 i Oslo. Stenograf i Oslo.

Nr. 130 (fra 128 b) XVII **Oliva Sophie Hansen**, f. 22. januar 1893 i Sandar. Bor i Oslo.

G. med hvalfanger *Einar Lian*, f. 5. november 1895 i Tromsø, død. — 1 barn:

- XVIII a. **Ingerid Marie Lian**, f. 12. oktober 1919 i Nordby, død 16. april 1944 i Oslo.

Nr. 131 (fra 128 c) XVII **Sigvald Ingard Hansen**, f. 22. juni 1894 i Sandar. Maler.

G. med *Margit Magdalena Gundersen*, f. i Nord-Odal 28. oktober 1899. — 5 barn:

- XVIII a. **Odd Willy Hansen**, f. 30. august 1921 i Nord-Odal. Sjøfører ved Jernbanen.
 XVIII b. Ruth Synnøve Hansen, f. 3. juni 1926, g. Kopperud (nr. 132).
 XVIII c. **William Robert Hansen**, f. 15. september 1928 i Lillestrøm. Snekker.
 XVIII d. **Else Marie Hansen**, f. 8. mars 1931 i Lillestrøm.
 XVIII e. **Gerd Elfrida Hansen**, f. 5. august 1935 i Lillestrøm.

Nr. 132 (fra 131 b) XVIII **Ruth Synnøve Hansen**, f. 3. juni 1926 i Lillestrøm.

G. med *Birger Kopperud*. — 1 barn:

XIX a. **Berit Kopperud**.

Nr. 133 (fra 128 d) XVII **Harald Willy Ringtun** (Hansen), f. 21. mai 1902 i Oslo. Sjøfører ved Oslo sporveier.

G. med *Astrid Elisabeth Andersen*, f. 28. mai 1912 i Oslo. — 1 barn:

XVIII a. **Stein Ringtun**, f. 28. mars 1932 i Oslo. Ansatt i Vinmonopolet.

Nr. 134 (fra 127 c) XVI **Berthe Marie Klaveness**, f. 8. desember 1874 på Bjørnum.

G. 20. mars 1910 med *Mikael Olsen Bjørnerød*, f. 14. juni 1867, sønn av Olea og Olaves Olsen Bjørnerød. Barnløse. Hun døde 8. januar 1946, men Mikael lever fremdeles. De tok til seg Berthes brorsønn Odd Klaveness, da denne var 7 år gammel. Se nedenfor nr. 138 og 139. Gården Bjørnerød har vært i Mikael Olsens ætt siden 1860-årene.

Nr. 135 (fra 127 d) XVI **Caroline Mathilde Klaveness**, f. 14. september 1876 på Bjørnum. Hun døde i Oslo 28. juni 1932.

G. 1) 3. april 1899 i Sandar med styrmann *Carl Walfrid Wahlquist*, f. 22. mai 1873 i Stockholm. Ingen barn. Ekteskapet oppløst.

G. 2) i 1906 med lærer i Sandar, senere ansatt i tollvesenet og fra 1936 overtollkontrollør *Hans Kristian Bjerke*, f. 15. desember 1880, sønn av avd. gårdbruker Jul. Bjerke, Kråkstad, og hustru Maren. Bosatt i Tønsberg 1921—27. Senere i Oslo. Bjerke lever fremdeles. — 1 barn:

XVII a. **Solveig Marie Bjerke**, f. 14. mai 1908 (nr. 136).

Nr. 136 (fra 135 a) XVII **Solveig Marie Bjerke**, f. 14. mai 1908 i Oslo.

G. 1) 15. september 1934 i Oslo med lege og tannlege *Haakon Mehren*, f. 22. juli 1910 i Oslo, sønn av kaptein og kjøpmann Herman Mehren og hustru Agnethe Ingberg. Mehren døde 21. oktober 1938. — 2 barn:

XVIII a. **Stein Mehren**, f. 16. mai 1935.

XVIII b. **Haakon Jan Mehren**, f. 16. mars 1938.

G. 2) 14. desember 1946 i Oslo med disponent *Einar Hagbart Friis Jarøy*, Oslo, sønn av ingeniør Hagbart Johannessen og hustru Dorry f. Friis. Ingen barn i dette ekteskap.

Nr. 137 (fra 127 e) XVI **Thorvald Klaveness**, f. 23. september 1878 på Bjørnum. Drev farsgården som foran nevnt inntil farens død i 1910, kjøpte da et par gårder i Sandefjord og flyttet hit og drev handel med mursten. Arbeidet med jorden passet ham ikke lenger.

G. 16. oktober 1910 i Sandar med *Sigrid Olsen*, f. 1890 i Sandar, datter av snekker Olavus Olsen Hunstokk (f. 1862) og hustru Elen Andrea Kristiansdatter (f. 1865); Natvall i Sandar. — Ingen barn. Thorvald døde av nyresykdom 4. februar 1913.

Nr. 138 (fra 127 f) XVI **Anton Klaveness**, f. 28. august 1880 på Bjørnum. Først elektrisk montør i Oslo. Senere slo han seg ned i Sandar som skoghandler og drev sag ved Goksjø. Fra 1918 er han bosatt i Sverige, på Lerhol, Edane. Sysselsatt med småbåtbyggeri. Hobby: Jakt og hunder. Lar høre lite fra seg.

G. 1) 26. september 1910 med *Janna Olsen Bjørnerød* (søster av Mikael Olsen Bjørnerød, som igjen var gift med Antons søster Berthe Marie, jfr. foran nr. 134), f. 3. april 1879. Hun døde i 1916. — 1 barn:

XVII a. Odd Olaus Klaveness, f. 15. juni 1912 (nr. 139).

G. 2) 26. mai 1918 i Stokke med *Nora Pauline Jensen*, f. 11. mars 1894 i Stokke, d. 26. mars 1947, datter av Ole Jensen Gjennestad, Skjee. — 5 barn:

XVII b. **Josie Serene Klaveness**, f. 3. desember 1918. Ugift.

XVII c. Anvor Nanita Klaveness, f. 19. mars 1922, g. Sigurdsson (nr. 140).

XVII d. **Åke Klaveness**, f. 4. februar 1925, lagerbetjent ved børstefabrikk. Ugift.

XVII f. **Ole Petter Anton Klaveness**, f. 16. mars 1930. Arbeider på verksted. Ugift. De her nevnte 4 søsken har egen gård Orugränd 3 i Kristinehamn 2 og bor sammen her.

XVII e. Leif Bryhn Klaveness, f. 25. juli 1927 (nr. 141).

Nr. 139 (fra 138 a) XVII **Odd Olaus Klaveness**, f. 15. juni 1912 i Sandefjord. Han kom til Bjørnerød i 7-års alderen og har bodd her hele tiden hos sin onkel og tante, jfr. nr. 134. Den 15. juli 1938 fikk han skjøte på gården. Den har g.nr. 18, br.nr. 1 og er vel bebyggt. En vakker lang bjerkeallé fører opp til den

Bjørnerød.

fra Raveien. Gården har 160 dekar innmark, 50 dekar beite og 450 dekar produktiv skog og hører således til de betydeligere.

G. 3. desember 1938 med *Gunbjørg Miranda Hotvedt*, f. 11. mai 1913 på Hotvedt i Sandar, datter av gårdbruker Jørgen Hotvedt og hustru Karen, f. Skjelbred. — 3 barn:

XVIII a. **Janna Klaveness**, f. og d. mars 1940.

XVIII b. **Mikal Klaveness**, f. 17. oktober 1943.

XVIII c. **Harald Klaveness**, f. 10. august 1947, alle på Bjørnerød.

Nr. 140 (fra 138 c) XVII **Anvor Nanita Klaveness**, f. 19. mars 1922 i Sverige.

G. 26. desember 1949 med avsyner (kontrollør) *Boo Sigurdsson* ved Albin motorfabrikk i Kristinehamn. — 1 barn:

XVIII a. **Bodil Sigurdsson**, f. 1949.

Nr. 141 (fra 138 e) XVII **Leif Bryhn Klaveness**, f. 25. juli 1927 i Stavnäs, Värmland. Furér og flygsignalist ved Svenska flyget. Politisk interessert. Bopel Ronneby i Blekinge.

G. 29. juli 1950 med *Ulla Gunborg Louise Kullberg*, f. 17. juni 1932 i Kallinge (6 km nord for Ronneby), datter av jordbruker Emil Napoleon Kullberg og hustru Syster Lilly Natalia, f. Ottosson, bosatt i Kallinge.

Nr. 142 (fra 127 g) XVI **Osvald Severin Klaveness**, f. 23. mars 1885 på Bjørnum. Kjøpmann på Bergan, Nøtterøy. Døde 4. januar 1948.

G. 20. mars 1910 i Nøtterøy kirke med *Kjelborg Nedberg*, f. 5. juni 1884 i Lardal, datter av lærer Nils Jakob Nedberg og hustru Gina Marie. — 1 barn:

Kjøpmann
Osvald Severin Klaveness.

Fru Kjelborg Klaveness,
f. Nedberg.

XVII a. **Solveig Klaveness**, f. 29. april 1913, g. Heidelberg (nr. 143).

Nr. 143 (fra 142 a) XVII **Solveig Klaveness**, f. 29. april 1913 på Nøtterøy.

G. 11. desember 1932 på Nøtterøy med innehaver av Nøtterøy hagebys fargehandel, kjøpmann *John Leon Heidelberg*, f. 16. oktober 1910 på Nøtterøy. Bosatt på Bergan. — 3 barn:

XVIII a. **Jan Egil Heidelberg**, f. 1. desember 1934 på Nøtterøy.

XVIII b. **Thor Heidelberg**, f. 28. april 1938 på Nøtterøy.

XVIII c. **Solveig Heidelberg**, f. 26. februar 1947 på Nøtterøy.

Virikgrenen.

GÅRDBRUKER MIKAL JOHAN KLAVENESS OG HANS DESCENDENS

Nr. 144 XV g **Mikal Johan Klaveness**, f. 17. august 1849 på Bjørnum, yngste sønn av Tor Torssøn Klaveness (f. 1811) og hustru Indiane Engøe, se Finne-Grønn s. 65 og 72 og oversiktstavle I. Han er bror av forannevnte Tor Torssøn Klaveness, f. 1841 (nr. 120) og Olaus Klaveness (nr. 127). Klaveness gikk til sjøs i 1866, ble skipsfører i 1875 og før til 1890. Senere drev han skipsrederi og ble gårdbruker på sin eiendom g.nr. 123, br.nr. 1, Søndre Virik i Sandar som han kjøpte i 1884. Gården har 110 dekar innmark, 90 dekar produktiv skog og 10 dekar annen utmark. Våningshuset er nybygd i 1902. Klaveness ble medlem av direksjonen for Sandar Sparebank i 1892 og forrettende direktør 1920—22. I bankens jubileumsskrift (1935) heter det bl. a. „Ved utgangen av 1925 fratrådte M. J. Klaveness, Virik, som direksjonens formann, et verv han hadde røktet med usvikelig interesse og innsikt siden utgangen av 1920”. Han døde 11. juni 1926.

Fru Henrikke Klaveness,
f. Hansen, Hvataaker.

Gårdbruker
Mikal Johan Klaveness.

G. 11. juni 1874 i Sandar med *Henrikke Nielsdatter Hvataaker*, f. 15. oktober 1847 på gården Hvataaker, datter av gårdbruker Niels Hansen og Anne Marie Hansdatter Klinestad. — Hun døde 6. mai 1928. Nedstammer liksom Henrik

Klaveness' hustru Anne Thorine fra den kjente lagmann i Tønsberg Hans Jakobsen Loe som levde ca. 1570. — 2 barn:

XVI a. Margrete Hulda Klaveness, f. 3. november 1876, g. Stavnum (nr. 145).

XVI b. Thor Klaveness, f. 19. september 1878 (nr. 147).

Nr. 145 (fra 144 a) XVI **Margrete Hulda Klaveness**, f. 3. november 1876 i Sandefjord. Middelskoleeksamen. Guvernante. Assistent i Sandar Sparebank 1900—08. Formann i Gran menighets sykepleieforening i 17 år og i flere misjonsforeninger i årenes løp. Interessert i slektshistorie og psykologi. Ivrig fjellvandrer. Bosatt i Gran.

G. 13. oktober 1908 i Sandar med presten *Gullik Stavnum* f. 25. april 1876 i Stokke, sønn av gårdbruker Ole Hansen Brønnum og hustru Andrea Nilsdatter

Fru Margrete Hulda Stavnum,
f. Klaveness.

Prost Gullik Stavnum.

Hvataaker, hvilke eide gård på Stavnum i Stokke. — Cand. theol. 1905. Personell kapellan og res. kapellan i forskjellige menigheter, inntil han i 1917 ble sogneprest i Dovre og prost i Nordre Gudbrandsdal. Fra 1929 til 1947 sogneprest i Gran, Hadeland. Formann i menighetsråd, skolestyre, fattigstyre og vergeråd. Han var overalt

meget avholdt og mottok mange beviser herpå, bl. a. fra Gran et originalt lite alterskap utført av Staale Kyllingstad i marmor, gull, emalje og pergament. Reisestipendium for ungdomssaken i 1921. Ordensteget og æresmedlem av Gudbrandslaget i Amerika. Han døde 19. mai 1950, bisatt i Gran kirke, begravet på Sandar gamle kirkegård. — 1 barn:

XVII a. Ole Mikael Klaveness Stavnum, f. 8. oktober 1909 (nr. 146).

Nr. 146 (fra 145 a) XVII **Ole Mikael Klaveness Stavnum**, f. 8. oktober 1909 i Moss. Politimester. Har gjennomgått Krigsskolens nederste klasse. Cand. jur. 1935 (2). Politiskole. Politifullmektig i Oslo. Dommerfullmektig i Vadsø. Deltok våren 1940 i krigen i Nord-Norge, Gratangen—Narvik, som sjef for 9. batteri underlagt de franske styrker. Ble tildelt ridderkorset av Den franske Æreslegion og Det franske Krigskors (Croix de Guerre). I enecelle i Møllergt. 19 fra

november 1944 til frigjøringen. Politimester i Fjordane, Florø, våren 1946. Tilbrakte vinteren 1946 i England og har for øvrig besøkt London, Paris, Köln, Berlin og København. Har vært medlem av styret for Den konservative Studenterforening.

G. 21. mai 1938 i Bragernes kirke, Drammen, med *Randi Sørensen*, f. 20. november 1912, datter av distriktssjef Yngvar Sørensen, Drammen, og hustru f. Buer. — Ivrig lotte og interessert for forsvarssaken. — 1 barn: XVIII a. **Per Gullik Stavnum**, f. 26. desember 1941 i Oslo.

Nr. 147 (fra 144 b) **XVI Thor Klaveness**, f. 19. september 1878 i Sandefjord. Gårdbruker på Virik (søndre) som han overtok etter sin far, som døde i 1926. Siden 1949 lider han av hjerneblødning med lammelse.

G. 3. august 1937 hos sorenskriveren i Sandar med *Tora Skarrabek*, f. 13. februar 1913 i Efteløt i Ytre Sandsvær, datter av småbruker Anders Skarrabek (1873–1932) og hustru Anna, f. Antonisen (f. 1880). — 2 barn:

Fru Tora Klaveness,
f. Skarrabek.

Gårdbruker Thor Klaveness.

XVII a. **Anne Marie Klaveness**, f. 15. november 1937 i Sandar.

XVII b. **Reidar Tore Klaveness**, f. 15. februar 1944 i Sandar.

Med arkivar S. H. Finne-Grønns samtykke er hans bok: „*Slegten Klaveness af Sandehæred i 300 år*”, som utkom i 1902, her trykt opp igjen, da det opprinnelige opplag er utsolgt.

Merk at sidetallene i Finne-Grønns opprinnelige bok, hvortil der foran ofte henvises, i opptrykket er anført i marginen.

Thv. Klaveness.

SLEGTEN KLAVENESS AF SANDEHERRED

I 300 AAR

med genealogiske oplysninger om familierne Eschildsen,
Heidemark, Müller og Larvikslegten Grøn.

VED

S. H. FINNE-GRØNN

CHRISTIANIA
S. M. BRYDES BOGTRYKKERI
1902

Idet det foreliggende arbejde fremlægges for familien, paa hvis foranstaltning det er udført, bør det gøres opmærksom paa, at kilderne til en genealogisk fremstilling flyder meget sparsomt, naar det gjelder Sandeherred. Prestegjeldets ministerialbog gaar saaledes ikke meget langt tilbage og er i begyndelsen heller ikke fuldstændig; i retsprotokollerne er der hyppig lacuner, saa det for en stor del alene af fogedregnskaberne har ladet sig gjøre at udvinde de data, der ligger til grund for beretningen om de første generationer.

I schemaet betyder som vanligt tallene generationerne og bogstaverne generationens medlemmer.

Christiania i oktober 1902.

S. H. Finne-Grønn

Cand. iuris,
sekretær i Det statistiske Centralbureau.

Slegten Klaveness.

Første gang, gaarden Klavenes i Sandehæred findes nævnt, er i skatte-mandtal og regnskaber fra det 16de aarhundrede, beroende i det danske ge-heimearchiv og under udgivelse i „Norske regnskaber og jordebøger i det 16de aarhundrede” ved rigsarchivar Huitfeldt-Kaas. Navnet skrives her Klauenes, i 1593 Klaffuenes og i 1600 Klaunes. Gjennem det syttende aarhundrede forandres gaardsnavnets skrivemaade uafadelig, saaledes i 1604 Klauffuenes, i 1624 Klauffnes, i 1643 Clauenes, i 1664 Klauffuenes [med Goldtzrøed], og først i det attende aarhundrede er bogstaveringen mere constant Klavenes [med Galsrøed].

Hvad betydningen af navnet Klavenes angaar, er der grund til at tro, at det har som første sammensætning det oldnorske klafi, der betyder noget kløftet, hvad der ogsaa synes at passe meget godt, da gaarden ligger paa et forholdsvis bredt nes, som ved en vik er spaltet i to odder.

1. **Gunul paa Klaunes** 1600 bør vistnok opføres som Klaveness-slegtens stamfar, tiltrods for at ætledningen fra ham kommer til at maatte føres gjen-nem et par cognatiske led. I en slegtsberetning som den foreliggende maa det nemlig være af den aller væsentligste betydning at følge familie-navnet gjennem de forskellige generationer, og da navnet fulgte gaar-dens eiere og opsidere, knytter interessen sig — iallefald for det syttende og attende aarhundredes vedkommende — til disse og deres indbyrdes slegtskabsforhold og vil opholde sig langt mindre ved spørgsmaalet om en ret opadstigende mandslinie, hvor denne vilde tabe sig i bondeætter af helt uvedkommende navne.

Gunul paa Klaunes i 1590-aarene og i 1600 er uden tvil den samme s. 6 som den *Gunnolf paa Klauffnes*, der i 1624 eiede odelsgoods af en skyld på 2½ bpd. smør i Klavenes, 1 mk. smør i Vaggestad, 1½ mk. smør i

Vestgaarden paa Tjømmø og — sammen med *Ambjørn Bøe*, *Svend Bergen* og *Torrild Solberg* — 1 hud i Bergen paa Nettet. Ved Gunnolfs død omkring aaret 1629 er hans eiendomme gaet over til hans søn eller svigersøn:

2. **Gunder paa Klavenes**, der i fogedregnskaberne sees at være opført som odelsbonde paa Klavenes i tiden 1630—1642. I sidstnævnte aar må Gunder være afgaaet ved døden, idet hans enke *Ingeborg* [*Gunnolfsdatter?*] i nævnte regnskaber angives med sine børn i 1643 at være eiende 3½ bpd. smør i Klavenes, 10 mk. smør i Vestgaarden og 6 mk. smør i Vaggestad. Hun levede endnu i 1651, da hun i dette aar sammen med svigersønnen *Ingvor Thorsen* havde bygselen over Klavenes.

Af det skifte paa Klavenes af april 1677, som det nedenfor vil være hensigtsmæssigt at gjengive i sin ordlyd og orthografi, fremgaar det, at eiendommen efter Gunder og Ingeborgs død blev delt mellem deres efterladte børn, uden at dog disses fornavn er opgivet for samtliges vedkommende. Da der imidlertid, som det vil sees, blev gjort ét arveudlæg paa 1 bismerpund smør og fem udlæg hvert paa ½ bismerpund smør, vil det dermed med tilstrækkelig tydelighed være afgjort, at ægtefællerne efterlod én søn og fem døtre, idet en broderlod efter datidens lov og ret var dobbelt saa stor som en søsterlod. Børnene var saaledes [3. a.—3. f.]:

3. a. **Maren Gundersdatter Klavenes**, født ved aar 1620 og død paa Klavenes omkring 1680. Paa hendes og ægtefællers haand kom gaarden Klavenes efterhaanden i sin helhed over og fulgte hendes efter-slegt gennem flere generationer.

Omkring 1643 blev hun gift første gang i Sandeherred med *Ole Arnesen*, der fem aar senere, omkring 1648, døde paa Klavenes efterladende sig et eneste barn, *Guri Olsdatter Klavenes*.

I aaret 1650 indgik Maren nyt ægteskab i Sandeherred med *Ingvor Thorsen*, der tilhørte en gammel bondeæt inden herredet, ætten paa Gogstad, og var født i aaret 1613. Da han døde i 1677 uden at efterlade børn, gives der i det efter ham afholdte skifte oplysning om hans nærmeste slegt, ligesom delingen af eiendommen frembyder adskilligt af interesse. [Retsprotokol nr. 1531 fol. 99].

s. 7

Som arvtager efter Ingvor optræder hans broder *Morten Thorsen*, født 1624 og boende paa sin eiendomsgaard Tufte i Ramnes, der havde en skyld på 4½ bism.pd. smør og 15 lispd. hvedemel, samt søsteren *Maren Thorsdatter*, der var gift med *Christopher Larssen*. Denne mand, der var født omkring aaret 1619, brugte i 1664 halvdelen af Døvle i Arendal, en gaard med en samlet skyld af 3 bpd.smør og ½ skp. malt, medens hans fader *Lars Taraldsen* endnu i nævnte aar 1664 som en mand paa 84 aar brugte den anden halvdel.

„*Georg Orse*¹⁾ omstunde naadigst Forordned Sorenskriffuer udj Laurvigs Grefskab og Brunlaug ampt, *Tord Semb* og *Niels Semb* Laugrettesmænd udj Sandherret gjøre Vitterlige at Anno 1677 den 9, 10 og 11 Aprilis vare vij tillige med Erlig og Welforstandig Mand *Søfren Rasmussen Sviness* Bøygdelensmand epter venlig begiering og derpaa Loulig anordning, af hanss Høye Excell.ses Højbaarne Herre Her Statholder *Guldenlews* Forvalter offer Laurvigs Grefskab och Tønsberg Ampt, Den Erlig Wellagtbare og Welfornemme Mand Sigr. *Claus Røyem*²⁾, forsamlede paa den Gaard Clavenes udj Sandehrerred beliggende, Der sammesteds at Skiffte og Dele huis der Tømtesdes epter Salig afgangne Engwold Thordssen . . .³⁾ epterdj han ej nogen Lifsarfuinger sig epterlatt. Enken epterdi hun er en gammel bedaget Qvinde blef anordnet epter hendes begier till Lougverge at være den Dannemand *Poul Andersen Natvold* som og tilstede. Da epter at Boet epter begier var Registreret og vorderet sampt huis Gield Boet bortskyldig og vedgikkes Indtaget og Liquideret, Befantes det som følger Skyldig og derimod till des afbetaling udlagt, først af Løsoret saavit tilstreche kunde, Nemlig:

Till *Søfren Mattisen* for 1½ rdl. udlagt . . .⁴⁾, *Søfren Sviness* for 1 rdl. *Tord Semb* for 2 mk., *Niels Semb* for 2 mk., *Truls Hansen* i Laurvig for 3 rdl. og 8 sk., *Søfren Pedersen* i Sandefjord for 4 rdl. 3 mk. og 17 sk., *Simen Simensen* s. 8 *Skredder* for 3 m., *Liwe Hansdatter* for 3 rdl., *Jacob Michelsen* i Sandefjord for 1 rdl. og 8 sk., *Maren* Sl. Hr. *Christian Dops*⁵⁾ for 8 rdl. 1 mk. og 12 sk., *Gummand Gogstad* for 2½ rdl., *Poul Natvold* for 2 mk. *Lars Andersen* i Sandfiord for 2 mk. og 12 sk., *Peder Skomager Oddefjord* 1 rdl., *Johanna* Sl. *Knudt Alexandersens*⁶⁾ 5 mk., *Arre Thordsøn Semb* for 3 mk. og 8 sk., *Jacob Lunneby* for 1 mk., *Niels Houffue* for 1 mk., *Jens Brønnomb* for 1 rdl., *Marte Pedersdatter* for laan og løn 2 rdl. og 3 mk., *Ingbor Hansdatter* for 2 rdl. og 12 sk., *Eloff*

¹⁾ *Georg Orse*, sorenskriver og byfoged [i Laurvik], blev gift i Skien 22/1 1663 med *Johanne Andersdatter*. Han var søn af bergmedicus paa Kongsberg fra 27/8 1656 *Johan Orse*, der blev begr. 22/1 1667, 66 aar gl. i Skien, hvor han var læge i sine sidste leveaar.

²⁾ *Claus Røyem*, senere stiftamtmand i Christianssand og amtmand i Lister og Mandal amt, døde 4/8 1692 i Kjøbenhavn og blev begr. i Holmens kirke, men siden ført til Christianssand. Hans hustru *Else Dop* var en datter af sogneprest til Sandehrerred hr. *Christian Dop* og *Maren Olsdatter Prytz*.

³⁾ Her er anført hans enkes og ovennævnte to søskendes navne.

⁴⁾ Udlæggene blev givet i løsøre: kjøkkentøi, redskab og besætning. Boet eiede to heste: „en liden blakket”, der blev vurderet til 3 rdl., og en rød til 5 rdl.; fem køer, hvoraf en kvige, blev tilsammen vurderet til 12 rdl. og 2 mk., og to svin til 1 mk.

⁵⁾ Se note 2.

⁶⁾ *Knut Alexøndersen Mørch* og hustru *Johanne Knutsdatter* blev gennem sønnerne *Anders Mørch*, † 11/7 1749, 77 aar gl., og *Alexander Mørch*, † 18/3 1712, 40½ aar gl., stamforældre til en fra Sandehrerred utbredt slekt Mørch. Datteren *Alhed Knutsdatter Mørch* var gift med capteinløjtnant *Peder Eriksen Bjørn* og døde 5/4 1742, noget over 79 aar gl. i Sandehrerred.

Bøe for 2½ mk., *Jens Hemb* for 1½ mk., *Søfren Simonsen Bøe* for 1½ rdl., *Christopher Thordsen Semb* for 1 rdl., *Truls Hemb* for 2 mk. og *Arne Schielleberg* for 1 mk.

For Skifftets bekostning, Reysen, Fortering, Vmage og Kostning, Boets Registrering, Vordering Det jmod Gielden at ligne og vdlegge, Lodseddeler at meddele, I Skiftebogen at Indføre og Skiftebrefuet at meddeles beschreff.n.: Derfor haf.r Enken med hendes Laugverge saavel og Arfuingerne som myndige self tillagd og bødet [3: tilbudt] at gifue 10 Rdl. og for Forseglet papir ½ rdl. . . .¹⁾

Videre Løssøre var ey till øfrige at udlegge eller contentere; Huorfor till den øfrige Boets schyldige Gields afleg maate jndføres udj det faste eller Odelsgodtzet herudj Gaarden Clavenes som er Maren Gundersdaatters odels. Huorved er at observere og dette at forstaa: At hende self der udinden arfueligen er tilfalden epter hendes Sal. Fader og Moder lyder derom Skifftebrefvene ½ bpd. Smør.

Videre er epterfølgende her at agte: At denne Enke hendes første Sal. Mand *Ole Arnesen* haffde betalt og forstragt sin Svoger og Suogerscher en andeel penge, hvorjmod hand deres Eyende her udj Gaarden till Pant at haffue — nemlig Till *Ole Jacobsen Torrestad* penge 7 Rdl., Til *Anders Natvold* 9 rdl. og Till *Søfren Lysestad* 8 Rdl. som er 24 Rdl. huorpaa dog ey i hanss lefuende lifue er blefuen bref paagifuen — Mens siden er af denne anden Mand Sal. *Ingvor Clavenes* blefuen videre forstragt till pant een deel Foer og en deel till sig Kjøbt — Huorpaa hand saaledes videre hafuer betalt Till *Ole Torrestad* s. 9 5 rdl.: Saa det er blefuen till 12 rdl., huorfor udj pant er sat ½ bissmerpd. Smør Skyld her i Gaarden. Till *Anders Natvold* 7 rd.: Saa det er blefuet till 17 rd. [!], huorfor og i pant ½ bpd. Smør skyld ibidem. Noch till *Søfren Lysestad* af sine penge 7 rd.: Saa det der og er blefuen till 15 rdl., huorfor og till pant ½ bismmerpd. Smør Skyld. Huorom vell er blefuen om alt dette forfattet pantebrefue af 7 Juni 1672. Mens epterdj den Sal. Mand iche hafuer saaledes som nu ladet fra hinanden disse penge derudj schille, haff.r de Vedkommende det ey till Tingge villet forsegle og bekrefte, paa det de 24 rdl., som tilforn af Sal. *Ole Arnesen* derpaa forstragte, ej skulle regnes saa som *Ingvor Claveness* dennem skulle haffue af sine betalte, siden hand kom i ægteskab, og saaledes komme ved Arf till nogen fremmede, — Huorfor de 19 rdl., som ere blefuen allene af Ingvord forstragt og laante, her nu till Udlæg og deeling j mellem hans Broder og Søster, som Arfuen tager, falder.

Herforuden falder till Deeling 38 Rdl., huorfor *Ingvord Claveness* haffuer betalt og derved kjøbt 1 bismmerpd. Smør skyld her i Gaarden af *Thore Michelsen Søndre Holme*, *Hans Michelsen*

¹⁾ Herfor blev udlagt to kjedler for 7½ rdl. og „1 liden rødsidet ung Koe” for 3 rdl.

Vagestad, Thord Michelsen Aas, Barbara Michelsdaatter, Gunne Michelsdaatter og Gro Michelsdaatter, lyder derom Kiøbebrefuet af 7 Juni 1672.

Item haf.r Sal. Ingvord Claveness lefueret og forstragt til *Suend Suendsen Thorrestad* 12 Rdl.: huorfor hand i pant skulle sette og $\frac{1}{2}$ bpd. Smør skyld her i Gaarden, Mens som ey skriffelig førend hans død fuldkommet, og Suend Torrestad det nu self her frj tilstod, er hand forpligtet befunden derpaa at gifue sit pantforskrifning loulig, eller og strax at betale og erlegge pengene: Huortill hand sig erbød pantebreff at ville gifue epterdj i denne Tid ey penge at till veve bringe, etc.

Er saa udj Jordegøzet nødvendig falder Creditorerne at udlegge till betaling, og det øfrige offuerblifuede, som er pant og Kjøbegodtz jmellem Enken og Arfvingerne at deele, beløbende dertill tillsammans Saaledes: 69 rdl. — Huorudj er blefuen først udlagd:

Till Hr. Forvalter Signor *Claus Røyem* for Rest Høe og Korn till Militien for Ao. 1675 Item for Skatter og Rettigheder af Gaarden Clavenes, Landskyld og foring af Galsrød og Høe og Korn til Militien, Noch for $1\frac{1}{2}$ pd. Smør skyld til Hillestad Kirke, Landskyld for 76 [o: 1676] $1\frac{1}{2}$ rdl. og hans Salarium beløber tillsammans 30 rdl. — Til *Christen Simensen* i Sandfjord 14 rdl. 2 mk. og 13 sk., *Lars Bøe* 2 mk., *Jacob Olsen Thorrestad* 1 rdl. 2 mk., *Thorn Aarqvidsell* 3 mk., *Iffuer Gogstad* 1 rdl. 2 mk. og 4 sk. og *Morten Thordsen Thoffte* 4 rdl. Blifuer Sum 52 rdl. 3 mk. og 17 sk. Blifuer saa Enken og Arfvingerne det øfrige heraf beholdene jmellem til Deling, beløbende 16 Rdl. 7 sk., Huoraf Enken beholder s. 10 og tager den halfue part, som er 8 rdl. og $3\frac{1}{2}$ sk. Af den anden halfue part tilfalder og tilkommer Broderen *Morten Thordsen Tuffte* sin Broderlod: 5 rdl. 1 mk. og 10 sk. og *Mari Thordsdaatter Christopher Dofles* sin Søsterlod: 2 rdl. 2 mk. og 17 sk. —

Herforuden denne Lod hafuer disse tuende Arfvinger her at arfue epter deres Sal. Broder Ingvor Clavenes, det, som var hans egen Arfuelig Odel og godtz, Og epter Lougen ej videre end dennem jmellem allene till Deeling falder og derved herepter tilkommer: Nemlig her udj Sandeherret udj østre Gogstad 6 lisspd. og 1 bpd. Miel Skyld, Huoraf *Morten Tuffte* tilfalder 4 lisspd. og 16 mk. og *Maren Dofle* 2 lisspd. og 8 mk. — Item udj Nordbye i Hedromb Sogn $\frac{1}{2}$ bpd. Smør, Huoraf og *Morten Tuffte* sin part tilhører 8 mkr. Smør skyld.

Men huis de 52 Rdr. 3 mk. og 17 sk. till Gjelds betaling er angaaende blifuer godtzet till des verdj en huer af Creditorerne till Forsikring som vedbør, Og sønderlig er herved Skiftet saaledes aftalt og fuldkommen vedtagen af Arfvingerne Nemlig *Morten Tuffte* [ulæseligt] tillsammans 5 rdl. 1 mk. og 10 sk. og *Marj Dofle* 2 rdl. 2 mk. 17 sk. . . . [ulæseligt] Idag en Maanet bedagelse og derpaa paa tilbørlig Cronet papir tages deres bevjs og qvitans louligen. Og naar saaledes de 52 Rdl. 3 mk. og 7 sk. contenteret vorder sampt Arfuen till

Morten og Marj, Er Enkens self Eyende epter Lougen og epter hendes Skifte- og Adkombst brefue med bœxell og Herlighed udj Clavenes som ved sig beløber.

Og er og afschediget og aftalt og fuldkommen vedtaget og tilkjendt, at *Suend Suendesn Thorrestad* og *Ole Jacobsen Thorrestad* samt *Ingrj Gunnorsdaatter* paa Lysestad og *Birte Gunnorsdaatter* med deres Laugverge etc. pligtig skal vere naar begieres Deres fuldkommen og under forseigling forfattede bref at udstede og gifue till Enken eller dess Arfuinger paa de 2 bismærpd. Smør skyld, som de ey hidtildags loulig bebreffet haff.r for forjndbemelte Aarsager og de sligt ey fragaar, menss fuldkommen vedstode j penge som meldt derfor hafue oppebaaret og bekommet, — huorfor de og her paa Skiftet till des Rigtighed i Menneskelig tilfelde till en Vissshed, huor epter vj dette Skifte kunde forfatte etc. med deres Signeter samme førige beskrefne brefue haff.r til bekrefftning self.r undertrøgte — Som det derom videre selv er lydende. Og er saaledes dette Skiffte blefuen klart og med Sedvanlig Haanderbaand endet”.¹⁾

s. 11 Skjønt adkomstbreve tildels først blev opsatte og bragte i orden ved skiftet, havde Marens medarvinger dog allerede for adskillige aar tilbage dels afhændet og dels overladt som brugeligt pant sine respective parter i Klaveness til Ingvor Thorsen. Ved Titus Bülches folketælling af 1664 findes nemlig Ingvor opført som „brugende ald gaarden Klaffuenes, 7½ pd. Smør”, og i matriculen for Brunlaug af 1667²⁾ nævnes ogsaa Ingvor som eneste bruger af:

forbleffuen ved
sin forige Land-
skyld.

„Klauffnes, Schylder 6½ Pund Smør. Galsrøed Een Schouff-Eng derunder 1 Pd. Smør, Saaer 10 tdr. og Træer 4 tdr. Auffler 43 Las Høe, och paa Galsrøed 5 Las. — Fæder 10 Kiør, 4 Vngnøed 9 Souffuer och 2 Hester. Granne-skouff til Saug tømmer och Smaalast. Rødnings Land indtet som tienligt er, paalagt At plandte Hombl-Hauge. Eyedeele Gaaer i Goegsøe, och der haffuer ringe Waddret til Smaafisk.

Leding: Smør 15 mkr. Korn 2½ lpd., penge 4 sk.,
Foring ½ dl. Arbejdspenge 1 dl 12 sk.

Tiende: Haure 2 tdr. 3 qr., Blandkorn ½ qr. —”.

¹⁾ Den følgende og sidste del af skiftetrevet gjengives i uddrag paa side 13, som der hensigtsmæssigst henhørende.

²⁾ I anledning af landskyldens ansættelse i pund smør i 1667 er ved Brunlaugs lehns matricul bemærket:

Vedkommende gaardenes og pladsenes landskyld, saa efterdi commissionen specificerer 19 species, som skulle forandres til *tunge* og deriblandt ikke benævner *smør*, haver vi os ei turdet understaa at omlægge smørret, anstunde at smør udi dette lehn er god landskyld og falder den meste landskyld udi smør og haver vi derhos anseet at Hs. K. Maj. deraf kan have godt og landdrotten ingen skade, eftersom der skattes af 3 p u n d s m ø r

Foruden det $\frac{1}{2}$ bismerpund smørs skyld i Klavenes, der i odelsgods tilfaldt s. 12 Maren Gundersdatter som arv efter forældrene, viser det sig saaledes, at hun ved sin anden mands død havde i besiddelse den samlede gaard paa $7\frac{1}{2}$ bm.pd. smørs skyld. Det var sidste gang, denne eiendom var samlet paa én haand. En del blev udlagt kreditorer og var for en tid paa deres hænder, og hendes eneste barn, Guri Olsdatter Klavenes, var afgaaet ved døden før sine forældre efterladende en søn og en datter, der saaledes blev Maren Gundersdatters arvtagere.

4. **Guri Olsdatter Klavenes**, født ved aar 1645 og død i oktbr. 1669 paa Haugen i Hedrum, blev gift i Søndeherrød omkring 1665 med *Aage Christensen*, født 1640 og død 1669 som leilænding paa Haugen. Han brugte [i 1664] „hele Hoffuen i Hedrum, 3 pd. Smør og $1\frac{1}{2}$ mk. penges Skyld”. Hans fader *Christen Haagensen*, der i 1664 var en mand paa 56 aar, brugte halvdelen af gaarden Hougen i Sandeherrød, som ialt var en fuldgaard paa fire huder, og hans broder *Niels Christensen Houg* var 18 aar gl. i nævnte aar.

De efterlod to børn, *Ole Aagesen* og *Ingeborg Aagesdatter*.

Kort efter Aage døde ogsaa hans hustru Guri, og skifte efter begge ægtefæller afholdtes ²⁹/₁₀ 1669 [Retsprotokol nr. 1531 fol. 10] paa Hougen i Hedrum i overværelse af „Bondelenssmanden *Peder Lunde* oc tvende Laugfaste Laugrettesmænd *Joen Sejerstad* og *Ole Sejerstad*. Tilstædeværende den Sal. Mands Fader” *Christen Haagensen* „Item *Ingevoll Torsen Clavenes* som nu haffuer disse Børns Mormoder till Echte”. Boet havde en gjeld paa tilsammen 29 rdl. 1 mk. og 18 sk., bestaaende i smaabeløb fra et par skilling indtil 4 rdl. 2 mk., der var rest paa lønnen til tjenestegutten *Iver Egilsen*; tjenestepigen *Gyri Christensdatter* havde ligeledes tilgode 4 rdl. De forskjellige kreditorer blev dækkede ved udlæg i løsøregjen-

l i g e m e d l s k i p p u n d t u n g e. Skulde nu smørret overalt være forandret til tunge, da skulde der vel have findes mange gaarde, som skyldte 6 eller 3 pd. smør [mere eller mindre] og kunde dog efter deres godhed ikke have blevet sat høiere i tunge end som for $1\frac{1}{2}$ skippd. eller 15 lispd. og end vel ringere, hvorved skatten havde blevet forringet. Landdrotten tager dog ingen skade, thi han beholder sin landskyld herefter som forhen, om gaarden ellers var god derfor. Og om der iblandt end havde fundes nogen gaard som mod for. ne smørs landskyld kunde have bleven taxeret for 2 skippd. eller 1 skipp. tunge, saa havde dog leilændingerne derover kommet noget tilkort, idet at de i stedet for 6 eller 3 pd. smørslandskyld, som betales med 6 eller 3 daler, skulle aarligen give for tunge 8 eller 4 daler og muligens mere.

— — — Landskylden paa gaardene i dette lehn var meget høj, fornemmelig paa det adelige gods, hvorfor vi [s: skyldsætterne] haver været nødt til en del udi billig maade at afsætte, saafremt gaarden ikke skulde blive øde. Og er en del gaarde agtet gode for temmelig fulde gaarde endog de ikke skylder 2 skippd. tunge til fyldest. Thi skulde ingen gaarde have blevet fulde gaarde, uden dersom kunde kjendes god for 2 skippd. tunge og derover, da skulde H.s K. Maj. have faaet for stor afgang udi skatten, om skatten efter gaardetaillet blev paabødet [eftersom her ved søkanten falder overalt smaa gaarde] — — —.

stande og klædesplag samt i „en liden huid sortsidet qvje” til 3 mk. og „1 liden do. kalv” til 2 mk.

Det øvrige løsøre blev delt mellem børnene med 46 rdl. 1 mk. og 13 sk. til sønnen og 23 rdl. 1 mk. og 1 sk. til datteren. Besætningen var foruden førnævnte kvige og kalv: 1 hest til 3 rdl., 6 kjør à 3 rdl., 4 faar à 2 mk. og 3 svin à 1 mk. Sølvtoiet, der ikke specificeres, var ialt paa 32 lod og vurderedes til 13 rdl. 1 mk. og 8 sk. Saavel indbo som husgeraad og redskab var særdeles ringe og kun tilstede i den nødvendigeste mængde.

„Faste Jordegøeds Thømptedes epter Moderen at være i Brønnemb i Sandherret som *Jens* paaboer = 5½ pd. Smør Aarlig skylder udj Bøxel, huoraf Broderen tilkommer de 2 deeler och Søsteren den 3die Deel. Den Sal. Quindes gangklæder blev vorderet for 4 Rdl., huilke blifue den afdødes moder *Ingvor Clavenes* hans Hustru tillagt, fordj hun Sønnen ved ¾ aar hos sig haffde och fød och nu videre Daatteren i Formynderskab til optucht. Det øfrige af den Sal: Mands Klæder som en gammel forslidt graa Klædning, och 1 gammel rød Vlenschjorte, blev tillagt at gjøres Sønnen nogen smaa klæder af efterdj ellers iche døchtig.

Kornet blev vorderet for 16 Tønder som tillkjendt at skal deeles i Jempt till begge Børnens Follaug og fremtbarf; Mens Foeret blifr ved Gaarden at opføres og fremføde queget med, dog saa at iust de 2de deeler blifr till Sønnen och den tredie deel till Daatters queg fordj Hesten Sønnen tilfalt Bestod saa dette Boe udj Jordegodtz = 98 rdl. 9 sk.”.

I skiftebrevet efter *Ingvor Thorsen Clavenes*, foran citeret paa side 7—10, er et tillæg gjort med hensyn til disse to børn, særlig datteren *Ingeborg Aagesdatter*, af følgende indhold:

„Eftersom *Maren Gunnorsdatter* haffuer epter Skiftebrefuets jndhold aff dato Houg i Hedromb Sogn d. 20. 8br. 1669 hafft sin Daatters Barn *Ingbor Aagesdatter* med sine Arfuedeeler her epter hid til dags under Værgemaal og denne Enke nu en gammel bedaget Qvinde og hendes Daatter børn allene epter hendes død er hendes Arfuinger, eragtes hun nochsom sufficient vidre pigens Godtz med pigen hos sig at beholde under Vergemaalet nu urørt, Mens paa denne Condition og Vilkaar Att *Poul Natvold* samt *Suend* og *Ole Thorestad* med og *Niels Christensen Houg*¹⁾ ved Retten er tilfunden og her befolde, at de udj dødelig tilfald med denne Enke som Børnenes Modermoder skall og bør haffue i alt saadant tilbørlig tilsium”. Det bestemtes derhos, at „Seng og Sengeklæder og allehaande smaa Huussgeraad og Løsøret”, som *Maren Gunnorsdatter* beholdt uskiftet, efter hendes død alene skulde tilfalde nævnte hendes tvende datterbørn og være af alle andre ukrævet. Og endelig afsluttes skifte-

s. 14 brev med den oplysning, at børnenes farfader *Christen Haagensen* er afgaaet

¹⁾ Se side 12.

ved døden [henved aar 1676] og har efterladt dem en arvedel, hvorom retten agter at skaffe sig nøiaktig oplysning, uden at dog noget herom senere findes indført i retsprotokollerne. — Aage Christensen og Guri Olsdatter Klavenes efterlod saaledes to børn, *Ingeborg* og *Ole Aagesen Klavenes* [5. a., 5. b.]:

5. a. **Ingeborg Aagesdatter Klavenes**, født 1667 paa Haugen i Hedrum og død $14\frac{1}{12}$ 1737 paa Klavenes, $70\frac{1}{2}$ aar gl. Hun blev gift omkring aaret 1690 i Sandeherred med *Thor Hansen*, født 1650 og formentlig i Sandeherred, anføres i folketællingslisterne for 1701 da at være 50 aar gl. Hvem hans forældre var, har ikke med sikkerhed ladet sig udfinde, men det kan maaske antages, at *Hans Iversen* paa nedre Gogstad 1664 var hans far¹⁾.

Hvorom alting er, saa kom Thor Hansen ved sit giftermaal i besiddelse af sin hustrus arvepart i odelsgodset Klavenes og tog bopæl paa denne gaard. Her anføres han i fogedregnskaberne for 1711 at eie 2 bismærpd. 6 mk. smør, hvad der netop svarer til den del, hans svoger *Ole Aagesen* samtidig besad. Sammen med ham var Thor ogsaa leilænding paa den øvrige del af gaarden, der tilhørte: grev *Danneskjold* med 1 bismærpd., Hillestad kirke med 1 bismærpd. og 12 mk. samt Sande prestebol med 12 mk. Den fulde gaards samlede skyld er saaledes $7\frac{1}{2}$ bismærpd. smør, og leilændingerne betalte i nævnte aar tilsammen 10 rdl. i leilændingskat og 1 rdl. 24 sk. i proviantskat.

Mellem 1711 og 1715 synes det, som om Thor Hansens eiendom en tid er kommet over paa andre hænder, idet hans ældste søn *Aage Thorsen Klavenes*, som det nedenfor under ham nærmere vil meddeles, i sidstnævnte aar faar sig tilkjøbt gaarden af *Peder Christensen* i Sandefjord. Da retsprotokoller og panterregistre ikke eksisterer for Laurviks sorenskriveri for første halvdel af det 18de aarhundrede, kan den nærmere sammenhæng hermed ikke paavises. Af fogedregnskaberne for 1718 anføres imidlertid Thor Hansen atter som bruger af sin gamle eiendom, idet han i henhold til fordordningen af $19\frac{1}{5}$ 1714 betalte i krigsstyr for første termin 1 rdl. $40\frac{7}{8}$ sk. eller en dagskat på $\frac{3}{8}$ rdl.; svogeren *Ole Aagesen* betalte nøiagtig det samme.

I 1718 sees Thor Hansens søn, *Aage Thorsen Klavenes* atter at s. 15 besidde faderens eiendom og findes i fogedregnskaberne for 1719 helt at være indtraadt i hans sted. Hvorvidt dette er begrundet ved Thor

¹⁾ Efter denne mand, der døde 1664, holdtes skifte $\frac{9}{8}$ 1673 og ved dette levede enken *Birthe Nielsdatter*, sønnerne *Thor* og *Thore, Gudmund, Iver* og døtrene *Mari, Anna, Ragnild, Kari, Helga* og *Ingrid*. Retsprotokol nr. 1531 fol. 44. *Hans Iversen* var 56 aar gl. i 1664. Thor Hansen kan ha været en sønnesøn av den *Michel Gundersen Klavenes* der omhandles s. 77.

Hansens død eller her kun foreligger et føderaad, kan ikke afgjøres med sikkerhed; hans navn findes imidlertid ikke anført paa de fogedregnskaberne for 1718 og nærmest følgende aar vedliggende afgangslistes og heller ikke blandt begravede i sognets forøvrigt fuldstændige ministerialbog for samme tidsrum. Fra 1719 ophører iethvertfald Thor Hansens virksomhed paa Klavenes, der nu gaar over til hans ældste søn.

Thor Hansen Klavenes og Ingeborg Aagesdatter havde børnene *Aage, Hans, Jens, Marthe* og *Birthe*¹⁾; af disse forsvinder de fire sidstnævnte i sognet uden at deres forbindelse med slekten senere giver anledning til nærmere omtale.

6. **Aage Thorsen Klavenes** var født $\frac{5}{7}$ 1691 i Sandeherred og † $\frac{8}{3}$ 1739 som gaardbruger paa Klaveness.

Gift $\frac{25}{8}$ 1719 i Sandeherred med *Anne Olsdatter Moe*, der var født i october 1659 i Sandeherred og † $\frac{4}{11}$ 1739 paa Klavenes, datter af gaardbruger *Ole Olsen Moe* og *Maren Iversdatter*.

Som ovenfor bemærket, synes det, som om eiendommen i Klavenes en tid mellem aarene 1711 og 1715 har været udenfor familiens besiddelse; under $\frac{11}{7}$ 1715 fik nemlig Aage Thorsen sig tilskjødet af *Peder Christensen* i Sandefjord „2 bismerpund og 6 mk. smør med bøxel og herlighed efter advenant over den halve gaard her i den fulde gaard Klavenes for 200 rdl.“, og skjødets blev thinglæst 4. decbr. næstefter.

I matrikullen for 1723 anføres Aage og hans slegtning *Anders Olsen Klavenes*, der senere skal nærmere omhandles, som eiere af $4\frac{1}{2}$ bismerpd. smør gl. skyld i „Klavenes med underliggende Galsrød“. Gaardens ialt $7\frac{1}{2}$ bismerpd. smørs skyld anføres forøvrigt med gl. leilændingsskat 10 rdl.; ny matrikulstaxt: bedste land 6 tønder 2 skjæpper og svagt land: intet; ny matrikuls leilændingsskat: 12 rdl. 48 sk.; odelsskat 1 rdl. 54 sk.; leding 3 rdl. 62 sk.; vunden: 2 rdl. 48 sk. og tabt: intet, toldene 72 sk. Samtidig var den aarlig ansatte tiende: blandkorn $1\frac{1}{2}$ skjæppe, havre 4 tønder $6\frac{1}{4}$ skjæppe [rug, byg, erter og lin intet], ost 1 bismerpd. og $\frac{1}{2}$ pd., — penge tilsammen 5 rdl. 33 sk.

s. 16

I samme aar, 1723, var „proprietær og bøxelmand“: grev *Danneskjold* med 1 bismerpd. smør, Hillestad kirke 1 bismerpd. 12 mk., Sande prestebol 12 mk. og 2 opsiddere — som ovenfor nævnt Aage og Anders — 4 bismerpd. 12 mk.

Gaardens herligheder var: skog til smaalast og en del gran til sagtømmer, maadelig jord; sæden: blandkorn $\frac{1}{2}$ tønde, havre 16 tønder; avling:

¹⁾ *Hans Thorsen*, der var 6 aar gl. i 1701, gjenfindes i 1739 paa søndre From. *Jens Thorsen Klavenes*, der var 2 aar gl. i 1701, er formentlig den af dette navn, der blev trolovet i Sandeherred $\frac{28}{3}$ 1724 med *Aasille Christensdatter* og havde sønnen *Thor Jensen* til daaben $\frac{3}{10}$ 1725. *Marthe* levede 1720 og *Birthe Thorsdatter* nævnes i 1727.

45 læs hø; besætning: 4 heste, 14 kjør og 8 sauer [Ingen husmandspladse, ingen kværne og intet fiskeri].

I Aage Thorsens tid blev der stigende velstand paa Klavenes, jordveien drives op i betydelig grad, besætningen øges og eiendommen kommer idethele i en hævd, som den formaar at bevare gjennem et længere tidsrum. Synderlige midler til støtte og drift under sit arbejde havde Aage Thorsen ikke; efter faderen fik han visselig saagodtsom intet og ved eget arbejde kan det ikke forudsættes, at han, endnu ikke 30 aar gl., havde erhvervet mere end den kapital, der gik med til indkjøbet, neppe engang det. Ved skiftet efter hans værmoder *Maren Iversdatter*, afholdt $20/6$ 1729¹⁾, tilfaldt der ham imidlertid $17/8$ skind med bygsel for 9 rdl. 1 mk. og 12 sk. i gaarden Moe, og noget senere ved skiftet efter værfaderen *Ole Olsen Moe*, afholdt $4/6$ 1732¹⁾, kom han yderligere arvelig i besiddelse av $31/8$ skind med bygsel for 15 rdl. 2 mk. og 12 sk. i samme gaard. Han fik saaledes en samlet eiendom i gaarden Moe paa 5 skind med bygsel.

De udførligste oplysninger om den økonomiske tilstand paa Klavenes i Aages tid gives forøvrigt ved det efter ham og senere efter hustruen afholdte skifter, der i det følgende skal meddeles saa uførligt, som interessen gjør det ønskeligt.

Lauritz Fabricius, Sorenskriver udj Grevskabet Laurvigen Gjør vitterligt at A^o 1739 Tirsdagen den 9. Junij efter foregaaende tilsigelse etc. er Skifte Retten af mig paa mit Sorenskriver Embeds vegne i bivær af Lensmanden *Erich Christensen Houkerød* og de 2de af Hr. Forvalter *Heegaard* udnefnte Wurderings mænd *Thor Gullichsøn Schielleberg* og *Anders Arnesøn Natvold* sat og betjent paa den fulde Gaard Klavenes i Sandeherret for at Registrere og Vurdere den sammesteds afdøde Mand *Aage Thorsen Klavenes* og hans igienlevende Enke *Anne Olsdatters* Ejende Bo og Midler imellem bem^{te} Enke og Deres i Eeneste ægteskab sammenauflede 3 børn . . . Den ældste søn *Toere Aagesøn* 19 Aar, den yngste Søn *Lars Aagesen* 12 Aar og Datteren *Maren Aagesdatter* 9 Aar gl., alle hjemme hos Moderen For den Eldste Søn *Tore Aagesen* er tilsat *Hans Helgesøn Fiære* at være hans Formynder, for Sønnen s. 17 *Lars* er anordnet *Hans Larssøn østre Raastad* og for Datteren *Maren* er *Hans Torsøn østre From* udnefnt til værge

Blev af Enken, som havde formaaet sig til Laugværge *Michel Mielssøn Klavenes*, angiven saa og ellers befunden samt af Mændene vurderet Boets Midler og Formue at bestaae i efterskrevne, saasom:

Sølv: 1 gl. Dags Sølvbelte hvorpaa staar Bogstaverne E. L. D. = 24 Lod, Loddet vurderet for 2 $\frac{1}{2}$ er 12 rdl.

¹⁾ I skifteprotokollerne for Larvik sorenskriveri er der en større lacune netop omkring disse aar, saa videre oplysninger ikke har ladet sig fremdrage.

Kobber: 1 gl. Kaaber Brygge Kjeddell med 1 stor lap i Bunden, vegtig 2 Bpd. 18 Mk. à $\frac{1}{2}$ 18 sk., er 6 rdl. og 18 sk. — Hertil en lignende mindre samt en fortindet kobberpande med jernskaft, tilsammen 4 rdl. 2 mk. og 20 sk.

Messing: 1 gl. Lysestage, 1 mk. og en mindre 20 sk.

Tin: Fade og tallerkener, hvoraf en merket med bogstaverne T. B. K. L. og aastallet 1641, tilsammen omkr. $1\frac{1}{2}$ rdl.

Jerntøi: 1 liden Jern Kakkellovn i Stuen med Aarstal 1698, dog ei saa gammel som Aarstal udviser, 9 rdl.; 1 fransk høi Jerngryde med Holle og 3 høie been 3 ort; 1 hollandsk dito med Holle, 3 ort 12 sk.; 1 flad Brødtakke 3 ort 8 sk., endvidere mindre gryder, ringer, fyrfad, smaaredskab, 1 pistol med laas 1 ort, 1 gl. Børsse 2 ort, gaardsredskab, 1 gl. Mandssadel med bidsel 1 ort 1 sk., samt 1 qvinde Sadel med gl. bidsel 1 rdl. 2 ort; tilsammen omkr. 17 rdl.

Smederedskab: 1 Smide Stød 3 rdl., 1 Belg 1 rdl. 2 ort; ialt omkr. 5 rdl.

Stentøy: 1 Dybt Hollandsk fad med en Mand i Bunden 8 sk., 1 dito med 2 Mand paa, 1 Kruusede Confect fad 8 sk., 2 smaa dito; videre nogle tallerkener og krus; ialt omkr. $\frac{1}{2}$ rdl.

Glastøy: 2 Pot Buttellier 8 sk., 2 Halvpot dito 6 sk., 1 Studs Halvpot Glas 8 sk., 1 liden dito 4 sk. og 1 mindre dito 2 sk.; ialt 28 sk.

Træ-boskab: 1 firkantet Bord med fod og Krach 1 ort 8 sk., 1 Kiste-bænk uden Laas 16 sk., 1 do. 16 sk., 1 Roeskab [o: Hjørneskab] med 3 Rum uden Laas 1 ort; 1 gl. Sort fladlaaget Kiste med 3 Jernbaand over og Laas for 1 rdl. 1 ort.

Paa Loftstuen: 1 gl. dags Eege Kiste med flad Laag og laas, udskaaen forpaa 1 rdl. 1 ort, 1 gl. melbomme 8 sk., 1 stor gl. Bøle 1 ort 8 sk., 1 dito 1 ort 8 sk., en mindre 1 ort, 1 Frøtønde 6 sk., 1 gl. Frøkar 2 sk., 1 liden Holk 4 sk., 1 gl. Frøsa 4 sk., 2 gl. Træstole 8 sk., 3 gl. Frøsaer 6 sk., samt tønder og mindre maal.

s. 18 Paa Bryggers Loftet: 1 stor Bøle med Laas for 2 ort 12 sk., en mindre samt bryggekar, bøtter, melkeringer, spand, trug og fade, 1 gl. vogn 1 rdl., 1 gl. hjulrok 16 sk., 1 gl. væv med behør 1 ort 8 sk.

Sengeklæder: 4 dyner, 2 flamske hynder med skind under, 5 puder, deraf en: med vahr og hvid Søm for Enden og en: med Vahr og Sprang for Enden, samt nogle bredsel, ialt omkr. 7 rdl.

Lintøi: 1 Ringvefsdug 5 al. lang 2 bredder, 2 ort 16 sk.; 1 gaasøiet dito 2 al. lang og 2 bredder 1 ort; 1 par Pudes Vahr med Sprang for Enden 16 sk., Haandklæder med fletter for begge Ender, strielagen, et par smaaduge m. v.; ialt omkr. $3\frac{1}{2}$ rdl.

Den sal. Mands Gangklæder: 1 brun Klædes Kiol uvent 2 rdl., 1 blaa-graa Vadmels Kiol med Messing Knapper udj 3 ort, 1 blaa Stemets under-

trøye 1 ort, 1 par gl. graa Klædes Buxer 1 ort 8 sk., 1 brun Dragets Trøye 2 ort, 1 par graa Vadmels Buxer 1 ort, 1 gl. Hat 8 sk., 1 sort foret Hue 12 sk.

Enkens Gangklæder: 1 sort Sarses Trøye og Skiørt 2 ort, 1 rød Sarses Skiørt og Trøye 1 rdl.

Bøger: Doctor Johan Arentz Sande Christendom i forskaaren qvart 2 ort, Franchens huspostille 2 ort, En Vejsen Huus Bibel 3 ort, 1 gl. Psalmebog hvorudi er 1000 Salmer 1 ort, 1 liden Psalmebog med brun bind om 16 sk., 1 liden bog kaldet betragtning over enhver Bogs hensigt i den hellige Skrift 8 sk., samt 1 Slit Kierke Psalmebog 12 sk.

Creature: 1 guul Hest med hvid Mann og Rump 9 rdl.; 3 røde, 3 rød og hvid flekkede, 1 hvid, 2 sort og hvid flekkede kjør, samtlige hornede, — 1 rød og 1 sort ko, begge kullede, værdi fra 2 rdl 2 ort til 4 rdl. pr. stk.; ialt 35 rd. 1 ort; videre 1 toaars stud, 2 kviger, en kalv, 2 fjoraars svin à 1 rdl., 88 faar 2 ort, 8 lam à 12 sk. ¹⁾

Korn: Som er nedsaet i Jorden: 10 td. havre à 1 rdl., 1 skjæppe byg 10 sk., samt 1 kvarter hvede 2 ort.

Tilgodehavende penge: Hos *David Nilsen* Ragnhildrød i Ske annex 40 rdl., hos *Truls Bjørnum* 11 rdl., hos *Lars Svendsen* nordre Sundene 16 rdl., hos *Christopher Soli* 5 rdl., hos lensmanden *Erik Haukerød*, som han selv tilstod, 10 rdl. — samtlige laante rede penge; *Anders Jacobsen*, nordre Sem, skyldig 6 rdl. for 8 læster kul à 3 ort. Ligeledes fremvist en af *Henrik Paulsen* østre Buer til sl. Aage Thorsen Klavenes udstedt pantobligation af ^{17/11} 1738, dog ei thinglyst, paa capital 120 rdl., hvorfor er pantsat den for samme penge tilkjøbte gaard- s. 19 part $1\frac{1}{2}$ bispd. smør med bøxel i gaarden østre Buer, føres boet til indtægt med 120 rdl.

Jorde- og Odels Gods angaaende: Derom fremviste Enken et af Peder Christenssøn i Sandefjord til den Sal. Mand utstedde Skjøde dat. Sandefjord d. 11. Julj 1715 og thinglyst d. 4 December nestefter paa 2 Bispd. og 6 mk. Smør med Bøxel og Herlighed efter advenant over den halve gaard her i den fulde Gaard Klavenes for 200 Rdl. — hvilken halve gaard bestaar af god Ager og Eng samt fuldkommen god Skoug, og paa denne Gaardepart er en Stue huus af 4 Laft med Kjøkken og Skorsteen, samt Love, Lade, Fæhuus og Stald, alt sammen tægt med Spoen i forsvarlig Stand. Hvilke 2 Bpd. 6 mk. Smør med Bøxel som melt og alt tilliggende blev efter Dessen gode tilstand og disse tiders Pris paa Jordegodts taxeret og vurderet for 300 Rdl. courant —”.

Som før meddelt eiede boet dertil ialt 5 skind med bygsel i gaarden Moe, vurderet for 25 rdl.

¹⁾ Kjørene havde navnene: „Rødkind, Burrei, Benjer, Miøssilla, Arri, Siri, Rubin, Turva, Leiker, Stjerne, Svarta, studen Knoper og kvigen Tipen”.

Boets aktiva udgjorde saaledes i det

hele: 689 rdl. 1 mk. 12 sk.
Herfra blev at fratække boets gjeld: 32 rdl. 1 mk. 18 sk.¹⁾

Boets beholdne formue: 656 rdl. 3 mk. 18 sk.,

der faldt til deling med 328 rdl. 1 mk. 21 sk. til enken, 131 rdl. 1 mk. 13¹/₅ sk. til hver af de to sønner og 65 rdl. 2 mk. 18²/₅ sk. til datteren, og for hvilken der blev givet udlæg i forholdsvis anpart i løsøret samt i jordegodset Klavenes med: enken 1 bismperd. 3 mk. smør, to sønner hver 10⁴/₅ mk. smør og en datter 5²/₅ mk. smør.

Efter den vanlige henvendelse til formynderne *Hans Helgesen Fjære*, *Hans Larsen østre Raastad* og *Hans Thorsen søndre From* blev skiftet sluttet ⁹/₈ 1739.

- s. 20 Efter at der paa Klavenes den 10¹⁰/₁₁ 1739 var afholdt registrering og ⁴/₂ samt ⁵/₂ 1740 auktion over løsøre, blev skiftet efter Aage Klavenes's enke Anne Olsdatter Moe sluttet ¹/₆ 1740. For løsøre indkom 237 rdl. 1 mk. 6 sk.; udestaaende tilgodehavender ialt 235 rdl. 2 mk. 6 sk.; jordegodset: enkens part i Klavenes 1 bismpd. 3 mk. smør, udlagt ifl. skiftebrevet af ⁹/₈ 1739, vurderet for 150 rdl., enkens part i Moe 2¹/₂ skind, udlagt ifl. samme, vurderet for 12 rdl. 2 mk. — ialt formue: 635 rdl. 1 mk. 12 sk. Gjeld og udgift beløb sig til 200 rdl. 1 mk. 16 sk., hvoraf 160 rdl. var en del af børnenes i boet indestaaende arvemidler efter faderen²⁾. Til arv blev der saaledes i behold 434 rdl. 3 mk. 20 sk., der deltes mellem de tre efterlevende børn: sønnerne *Thor* og *Lars Aagesønner* hver 173 rdl. 3 mk. 22²/₅ sk. og datteren *Maren Aagesdatter* 86 rdl. 3 mk. 23¹/₅ sk. Efter moderen fik børnene i odelsgodset Klavenes udlagt ligestore deler som efter faderen, saa hver af sønnerne nu i det hele besad 21³/₅ mk. smør og datteren 10⁴/₅ mk. smørs skyld i denne gaard. Børnene var [7. a.—7. d.]:

¹⁾ Af gjelden var 8 rdl. begravelsesverderlag for enken, 17 rdl. 1 mk. 16 sk. skifteomkostninger, 4 rdl. 1 sk. myndlingen *Anders Sverstads* mødrearv og 3 rdl. 1 sk. myndlingen *Gjert Olsen Moes* indestaaende arv.

Thor Sverstads søn nævnte *Anders Sverstads* arv efter moderen *Ragnhild Christophersdatter* blev nu udsat hos *Christopher Haraldsrød*. Han var nu i sit 9de aar og havde havt sit ophold paa Klavenes siden moderens død pintsedag 1737.

Gjert Moe, der var Aage Klavenes's svoger, var vanvittig, og formynderen havde derfor udbragt hans i løsøre udlagte arvemidler i rede penge 54 rdl. 2 mk. 19 sk. ved auktion ¹/₆ 1735 og deraf betalt hans gjeld 51 rdl. 2 mk. 18 sk. Gjerts broder *Ole Olsen Moe* blev nu formynder; søsteren *Christine Olsdatter Moe* var ¹¹/₁₀ 1736 bleven gift med *Lars Hansen Røve*.

²⁾ Tjenestegutten *Thor Knudsen* havde tilgode ¹/₂ aars løn, betaling for 12 uger sidste sommer og for en kulmile at brænde ialt 12 rdl. 2 mk. 16 sk., hvorimod dog kom til afdrag 2 rdl. 2 mk. 8 sk., for hvilken sum han havde faaet varer. Tjenestepigerne *Marie Iversdatter* og *Else Sørensdatter* havde tilgode henholdsvis 5 rdl. 1 mk. og 1 rdl. 2 mk.

7. a. **Thor Aagesen Klavenes**, døbt $11/9$ 1720 i Sandeherred, døde $10/3$ 1765 paa Klavenes og blev begr. $17/3$ 1765.

Gift 1ste gang $20/8$ 1741 i Sandeherred med *Gjertrud Larsdatter Marum*, der var døbt $16/12$ 1722 i Sandeherred og døde $23/2$ 1758 paa Klavenes, „introduceret i Himmelen ved en salig død“, og begr. $1/3$ 1758. Hun var ældste datter af gaardbruger *Lars Tolfsen* paa mellem Marum og *Maren Thorsdatter Bjørnum*, der blev viede $6/10$ 1712 i Sandeherred.

Gift 2den gang $8/3$ 1759 i Nøtterø med *Olea Tofsdatter*, der var døbt $4/3$ 1724 i Nøtterø og datter af *Tolf Thorsen Gjervaag* og *Anne Hansdatter nordre Haug*, der blev viede $9/11$ 1723 i Nøtterø. Som enke indgik Olea Tofsdatter nyt ægteskab $12/6$ 1766 i Sandeherred med *Christian Guttormsen* av Sandefjord.

[Thor Klavenes' værfader Lars Tolfsen var født i 1692 paa Helgerød i Sandeherred, hvor faderen *Tolf Nielsen Helgerød* var bosat i aaret 1701. Uden tvil ved sit ægteskab¹⁾ kom Tolf imidlertid i besiddelse af gaarden mellem Marum, der havde en skyld paa 1 hud eller 12 skind, og døde her $29/8$ 1739, $747/12$ aar gl. Eiendommen gik i sin helhed over til sønnen *Lars Tolfsen*, der døde som enkemand $2/2$ 1764 og skifte holdtes s. 21 $29/3$ s. a. Ved dette deltes den beholdne formue 646 rdl. 2 mk. 18 sk. mellem børnene: ovennævnte *Gjertrud*, *Thor Klavenes'* hustrus efterladte børn med 58 rdl. 3 mk. $39/11$ sk., *Thor Larsen*, døbt $9/7$ 1713, der af sin fader havde kjøbt Marum for 298 rdl., *David Larsen* paa Raastad, døbt $2/9$ 1716, *Lars Larsen* paa Namløs døbt $20/9$ 1719, *Gullik Larsen* paa Skogen, døbt $16/8$ 1725, *Kirsten Larsdatter* døbt $22/9$ 1728 og gift $4/4$ 1748 med *Lars Aagesen Klavenes*, samt *Marthe Larsdatter* døbt $8/4$ 1731 og gift $2/4$ 1757 med *Hans Sørensen Rove*. Boets indtægt var 706 rdl. 3 mk. 7 sk. og udgifterne 53 rdl. 2 mk. 9 sk.]

Thor Aagesen tilfaldt efter sine forældre, som allerede bemærket, ialt $213/5$ mk. smørs skyld i odelsgodset Klavenes, hvilket han som ældste søn efterhaanden indløste i sin helhed. Under $22/3$ 1751 fik han af sin yngre broder *Lars Aagesen* skjøde paa dennes arvepart i gaarden, $213/5$ mk. smør, og lod det thinglyse $21/4$ næstefter, og allerede det følgende aar saa han sig istand til at indløse den arvepart, der var tilfaldt hans søster *Maren Aagesdatter*. Under $8/8$ 1752 fik han nemlig skjøde, thinglyst $15/11$ s. a., udstedt af hendes ægtefælle *Lars Tønnesen Haug* paa $104/5$ mk. smørs skyld i Klavenes. Han besad nu saaledes alt, hvad faderen havde eiet i Klavenes, nemlig den halve gaard med skyld 2 bismerpd. 6 mk. smør, og beholdt den i sin levetid i god hævd.

¹⁾ Hustruen — navn anføres ikke — blev begr. $21/1$ 1731.

Ved skiftet efter Thor Aagesens første hustru Gjertrud Larsdatter, afholdt $\frac{10}{8}$ 1758, blev denne eiendom vurderet for det samme som ved skifterne i 1739 og 1740, nemlig for 300 rdl. Løsøret blev taxeret til 136 rdl. 22 sk. Boets formue: ialt 436 rdl. 22 sk.

„Dernæst Enkemanden declarerede, at han vel er lidet skyldig, men paa-tager sig selv samme at betale, ligesom han og ikke forlanger noget til veder-lag mod hans afdøde Hustrues begravelses bekostning, forsaavidt som staar til hannem hellere at forøge end formindske, hvis [o: hvad] hans Børn efter deres salig Moder kand tilfalde, Thj er allene at beregne dette Skiftes Bekost-ninger” — 22 rdl. 14 sk., hvorved boets beholdne formue blev: 414 rdl. 8 sk.

Af denne sum tilfaldt i hovedlod enkemanden halvdelen o: 208 rdl. 8 sk., hvorfor der blevet givet ham følgende udlæg:

I gaarden Klavenes: 1 bismærpd. 3 mk. smørs skyld med bygsel og her-lighed for 150 rdl., og i løsøre bl. a. en gammel kirkeslæde med skrin til 2 rdl., kjøkkentøi etc., to kjør og to svin, fem tønder havre samt endel rug og hvede — ialt løsøre for 58 rdl. 8 sk.

- s. 22 Sønnerne *Aage, Hans og Lars Thorsønner* tilfaldt i mødrene arv hver 51 rdl. 2 mk., hvorfor blev dem udlagt hver $\frac{6^3}{4}$ mk. smørs skyld i Klaveness for 41 rdl. 2 mk. samt i løsøre for 10 rdl.

Døtrene *Maren og Anne Marie Thorsdøtre* tilfaldt i mødrene arv hver 25 rdl. 3 mk., hvorfor blev dem udlagt hver $\frac{3^3}{8}$ mk. smørs skyld i Klavenes for 18 rdl. 3 mk. samt i løsøre 7 rdl. Børnenes løsøreudlæg var af samme art som faderens, særlig kan alene merkes „en stolpe seng med omhæng” til 3 rdl. 2 mk. og „en „silkekaabe” til 3 rdl., der begge dele tilfaldt sønnen Lars, medens døtrene som rimeligt fik moderens øvrige gangklæder. — Af sølvtøi og møbler nævnes intet.

Skifte efter Thor Aagesen Klavenes blev afholdt $\frac{4}{5}$ 1765¹⁾, efterat boets løsøre var bortsolgt for ialt 237 rdl. 3 mk. 14 sk. ved auktion $\frac{1}{4}$ næstfør. Om-kostningerne ved en saadan auktion var ganske store, og ved denne leilighed kan de specificeres i følgende poster: „for 6 stk. plakater 1 rdl., auktionssalær 9 rdl. 22 sk., udskrift af registreringen 3 mk. 12 sk., til byens tjener for ringen med auktionsklokken 1 mk., lensmanden og auktionsmændene 2 mk. 16 sk., incassationsalær 7 rdl. 12 sk. og skyds for incassator 2 mk. 16 sk.” — ialt 19 rdl. 2 mk. 20 sk. Til passende sammenligning kan tjene at en ko havde ved denne tid en værdi af mellem 2 og 4 rdl.!

Boets eiende 1 bismærpd. 3 mk. smørs skyld i Klavenes blev vurderet til 150 rdl., og den samlede formue, fraeregnet auktionsomkostningerne, udgjorde

¹⁾ Retsprotokol nr. 5364 fol. 98, se også nr. 1540 fol. 52.

409 rdl. 18 sk. Herfra fragik den bortskyldige gjeld og udgift¹⁾ med ialt 150 rdl. 3 mk. 22 sk., hvorved den beholdne formue blev 258 rdl. 20 sk.

Enken *Olea Tolfsdatter* fik det halve bo eller 129 rdl. 10 sk., hvoraf udlagt i Klavenes $13\frac{1}{2}$ mk. smørs skyld for 75 rdl.; sønnerne af første ægteskab: *Aage*, *Hans* og *Lars Thorsønner* hver 25 rdl. 2 mk. 6 sk., for hvilke hver fik udlagt i Klavenes $4\frac{1}{2}$ mk. smørs skyld for 25 rdl. Døtrene af første ægteskab: *Maren* og *Anne Marie Thorsdøtre* fik hver 12 rdl. 2 mk. 3 sk., alt udlagt i auktionspenge. De to børn af andet ægteskab: *Gjertrud* og *Ide Thorsdøtre* fik ligeledes udbetalt sin arv, hver 12 rdl. 2 mk. 3 sk., i auktionspengene. For de to sidste børn blev *Hans Tolfsen Kollebæk* formynder, og det kan saaledes vistnok forudsættes, at denne mand var en broder af *Olea Tolfsdatter*.

Ved aar 1765 var odelsgodset i Klavenes saaledes delt mellem: enken *Olea Tolfsdatter* med $13\frac{1}{2}$ mk. smørs skyld, *Aage Thorsen* med $11\frac{1}{4}$, *Hans Thorsen* med $11\frac{1}{4}$, *Lars Thorsen* med $11\frac{1}{4}$, *Maren Thorsdatter* med $3\frac{3}{8}$ og *Anne Marie* s. 23 *Thorsdatter* med $3\frac{3}{8}$ — ialt 2 bismærpd. 6 mk. smørs skyld. *Thor Klavenes* havde følgende børn:

8. a. **Anne Thorsdatter Klavenes**, født $\frac{13}{3}$ 1743 paa Klavenes og død her $\frac{28}{3}$ 1743.
8. b. **Aage Thorsen Klavenes**, født $\frac{14}{4}$ 1744 paa Klavenes, hvor han døde $\frac{4}{8}$ 1813. Gaardbruger. Han blev trolovet $\frac{4}{8}$ 1765 „om eftermiddagen” og gift $\frac{28}{8}$ 1765 i Sandeherred med *Anne Thorsdatter Bjørnum*, der var født $\frac{6}{5}$ 1746 i Sandeherred og døde $\frac{11}{1}$ 1829 paa Klavenes, datter af lensmand *Thor Trulsen* paa Bjørnum og *Ingeborg Iversdatter*, der blev viiede $\frac{30}{1}$ 1744 i Sandeherred.

Ved dette ægteskab kom *Aage Klavenes* i nær forbindelse med en i sognet meget anset og velstaaende vidtforgrenet slegt, som det derfor vil have interesse her at omtale noget nærmere, forsaavidt kilderne tillader dette.

[I 1701 eiedes gaarden *Bjørnum* af *Thor Trulssen*, som da var en mand paa 36 aar og formentlig uden børn, siden det alene nævnes, at han havde hos sig en fostersøn *Truls Rasmussen*, ved denne tid „3 aar gl.” Denne *Truls* blev velstandsmand paa *Bjørnum*, hvori han ifølge skjøde — formentlig af sin fosterfader — af $\frac{20}{8}$ 1720 blev eier af $4\frac{1}{2}$ skind samt bygsel over 12 mk. smør tilhørende *Sande prestebol* [da det kaldes hans „odelsgods”, var *Truls* formentlig sin fosterfaders brodersøn]. Han blev gift $\frac{8}{7}$ 1721 i Sandeherred med *Dorthe Thorsdatter Skjelleberg*, der døde som enke $\frac{11}{3}$ 1781, $76\frac{8}{12}$ aar gl. Efter *Truls Rasmussens* død $\frac{8}{5}$ 1773, „80 aar gl.”, blev skifte i hans bo afholdt $\frac{4}{9}$ s. a. ²⁾,

¹⁾ Enken tog sit begravelsesvederlag med 8 rdl. og skifteomkostningerne løp op til 13 rdl. 2 mk. 4 sk.

²⁾ Retsprotokol nr. 5364 fol. 306.

og ved dette vurderedes eiendommen Bjørnum for 600 rdl. 3 mk. og løsøret for 22 rdl. 3 mk. 2 sk. Gjæld fandtes ikke, saa den beholdne formue, fratrukket skifteomkostningerne, udgjorde 605 rdl. 3 mk. 8 sk. — Ved skiftet efter Dorthe, afholdt $^{10}/_5$ 1781¹⁾, blev boets formue 300 rdl., som var værdien af hendes eiendele i Bjørnum, omkostningerne og udgifter 15 rdl. 3 mk. 2 sk. og beholden formue saaledes 284 rdl. 22 sk.

s. 24 Truls og Dorthes ældste søn²⁾ ovennævnte lensmand *Thor Trulssen Bjørnum*, der var døbt $^{21}/_2$ 1723 i Sandeherred, arvede efter sine forældre ialt nærpaa $26^{3}/_5$ mk. smør i Bjørnum samt bygsel over $1^{4}/_7$ skind Sande prestebol tilhørende, tilsammen en værdi af 116 rdl. 2 mk. 14 sk. Lensmandsombudet, som han indehavde indtil 1789-aarene, røgtede han med iver og dygtighed, og han drev sin eiendom med megen fordel. I 1791 købte han endvidere $7^{1}/_2$ skind i gaarden vestre Tue for 699 rdl. og blev en meget velstaaende mand, der til sin død $^{7}/_2$ 1800 nød sine sambygdingers udelte agtelse og tillid³⁾.

Fra aaret 1771 findes i familiens besiddelse et brev, skrevet med smuk og øvet haand, til Anne Thorsdatter paa Klavenes fra hendes broder *Thor Thorsen Bjørnum*, der i sine vers tydelig viser ogsaa en datids konfirmants trang til sværmeriske udgydelser. Poesien er som saadanne poeters fra baade da og siden just ikke første rangs, men da det vistnok ikke forekommer ofte, at aktstykket opnaar at blive bevaret i en saa respektabel arrække, skal det gjengives her, saameget mere som brevet ogsaa giver tilkjende et hjerteligt forhold saavel til forældrene som søskenderne imellem:

1) Retsprotokol nr. 5364 fol. 466.

2) Deres øvrige børn var: 1. *Truls Trulssen* paa lille Vaggestad, der ved skifte af $^{27}/_2$ 1764 [Retsprotokol nr. 5364 fol. 54] efterlod vel 383 rdl. til sin efterladte datter *Anne Trulsdatter*, 22 aar gl. i 1781. 2. *Tolf Trulssen*, død $^{5}/_9$ 1784, $57^{1}/_2$ aar gl., som vel anseet gaardbruger i Sandeherred; han fik ved mageskifte af $^{28}/_2$ 1784 1 bismærpd. 12 mk. smørs gods i lille Vaggestad til en værdi af 500 rdl. og efterlod ved skifte $^{2}/_{11}$ 1784 $1696^{1}/_2$ rdl. til enken *Dorthe Sivertsdatter* og børnene *Truls*, *Tolf*, *Dorthe* og *Anne*. Af disse døde *Anne* allerede i 1786, og efter *Dorthe Sivertsdatter*, der giftede sig anden gang med *Ole Rasmussen* lille Vaggestad, holdtes skifte $^{27}/_5$ 1789. Ved dette var *Truls* 12, *Tolf* 8 og *Anne* $13^{1}/_2$ aar gammel, samt hendes børn i andet ægteskab: *Anne Olsdatter* 3 aar og *Dorthe Olsdatter* nogle dage gammel. [Retsprotokol nr. 5365 fol. 89 og 355]. 3. *Rasmus Trulssen*, 46 aar gl. i 1781 og bosat som gaardbruger paa Fevang. 4. *Gullik Trulssen* 45 aar gl. i 1791 og gaardbruger paa Haukerød.

3) Hans descendents var i aaret 1828 følgende: Sønnen *Thor Thorsen Bjørnum*, der døde ugift $^{10}/_2$ 1828, 75 aar gl. som gaardbruger, datteren *Anne Thorsdatter* paa Klavenes' efterladte børn, datteren *Inger Thorsdatter* gift med *Erik Grøn* hendes efterladte børn, dattersønnerne *Hans Olsen Solberg* og *Lars Olsen Aubye*, datterdøtrene *Anne Marie Olsdatter*, enke efter *Hans Abrahamsen Tune*, og *Johanne Olsdatter*, gift med *Peder Eliassen Elgesem*, samt døtres datterdøtre *Anne Marie Engebretsdatter Stange* og *Anne Marie Paulsdatter Herbjørnerød* [= *Hønnerød*?]. — Retsprotokol nr. 5369 fol. 438 med henvisning til en skiftebehandlingsprotokol, autoriseret 1827, side 13, 15, 66, 81 og 84.

„Hierte Allerkiereste Søster

Anne Thorsdatter!

Jeg kand ikke forbiegaa at til melde Hierte Søster min nu til faldende Reise eller fløtte Tiid til Laurvigen, men føren ieg skrider til dette saa vil ieg udføre s. 25 Eet Rim eller nogle Vers, om Gud vil obne min Gierne og give mig Dreft der til, og lyder som følger:

Farvel Farvel min Søster Kier,
nu vil jeg herfra drage,
eftersom at min Fader kier
vil dette mig tillade,
ieg reiser nu til Laurvigen, did staar min Sind,
Giid det skeer mig til bade.

Hvad mig best tiener veed ieg ey,
det vil Gud mig forleene,
hvad til forfremmelse kand skee,
det vil hand ey Formeene,
til Gud ieg Sætte vil min Sag baade Natt og Dag,
han kand det best udforre.

Ak! Kiere Søster undre ikke paa,
at ieg nu herfra Reiser,
betenk at lerdom kostbar er,
ja rarere end Penger,
den er nu rar, ja meget rar
og bydes mig ei Lenger.

Min Skolle Aar hendgangen er,
dog har ieg denne Lykke:
at Byefoged *Strøm*¹⁾ tilbydet har,
min Fader og samtykket,
at ieg nu Reise skal i Dag, med velbehag,
Gud give mig nemme og Lykke.

¹⁾ *Børre Strøm*, bogholder ved Vallø saltverk, blev udnævnt til sorenskriver i Laurvik sorenskriveri ⁶/₂ 1753, idet han tilbyttede sig dette embede af *Frederik Lerche*, der samtidig overgik til bogholder ved saltverket. I ægteskab med *Helvig Michelsdatter* havde han sønnen *Michael Strøm*, døbt ²⁶/₃ 1746, der blev sorenskriver i Numedal.

De Lyster og begæringer
 af et ont Hierte voxer,
 er Dievelens Foreriger
 som saatiit mig beluxer,
 Gud der for Bye, og Contraføy [! !],
 mit eget Sindig Hierte.

Gud selv mit Hierte og omvend
 fra dets begærligheder,
 som stedse strider mod dit Sind
 og dagelig Dags formerer,
 thi føler ieg nu denne tiid min slemme udyd
 nyt Sind mig Gud forleene.

- s. 26 Jeg maa herhoss beede at hierte Søster vild have denne Skrivelse, tillige med indførte Vers gandske gedult, for alle og endhver og især min Kieriste Moder, thi om hund det fik at viide, maaske det foraarsagede en stor ømhed over mig og tillige Saarede hendes moderlige Hierte, som aldeles er mig imod, ikke heller lader du min Fader faa det at see saasom det let kand vere ham til Mishag og fortrydelse, for saadan indbemænget Skrivelse; ind Summa, du maa ikke lade det blive til noget Menniskets beskuelse, om endskiønt de Spørge, eller andmode dig derom, thi vel mulig de berer mistvil der om; Men saa snart brevet er vel i giennem Seet, da at lade det inde mures lige som Jeftas Datter fra folk evindelig.

Efter siste mellem talle, da er det mig bekjendt at din Mand, Sønd og gandske Huus gesinde lever veel og at Gud har beskieret dem en god helsen og Sundhed indtil denne Dag, ieg hvil og af hjertet ønske at ieg og Dem maatte andvende de efterkommende Dage og tiider til Guds ære og vores timelig men fornemmelig ævige fordeelagtighed, nu ieg ved ikke bedre at skrive end at vor Frelser vil bevare, veilede og ledsage dem og mig hvor vii ere og hvad omstændighed vii ere geraaden udi, paa den beste retviseste og Gud behageligste Maade og vil slutte denne min skrivelse da det er nu saa silde paa Aftenen og ieg ikke seer at skrive meer som sees paa skriften

forblivende stedse og altiid Din Hulde Broder

Thor Thorsen.

Biørnum d. 23de Mai 1771

skrevet i stor hast —”

Fra Thor Bjørnums haand existerer der fra en menneskealder senere et indlæg i en skriftvexel mellem ham og stedets nidkjære sogneprest, der er af

adskillig større interesse, idet det kaster et lysstreif over forhold paa et omraade, hvor et saadant altid har sin værdi.

Foranledningen var følgende billet, som den gode mand *Hans Christensen* paa *Haugtuft* modtog fra presten *Schroeter*:

„Med megen Mishag erfarer ieg, at du, der formedelst din Alder skulde være andre til Exempel, og vogte de unge fra Forførelse, adskillige Gange om Søndagen har holdt Flan og Fylder i dit Huus tvertimod vor gode Konges Anordninger. — Jeg maatte være en slet Præst, om jeg ligegyldig kunde see til disse Uordener, hvoraf saa mange Laster udspringer. Om ieg, uden at søge Øvrighedens Hielp, kunde see paa, at det ieg fra Prædikkestolen saa ofte og saa inderlig har advaret imod, bliver trodsigen overtraadt endog af den, der allerede staaer med een Fod i Graven. — Vil du derfor godvillig bøde til Fattiggassen for disse Lag, der med din Tilladelse har om Søndagen været holdt i dit Huus, Eller skal jeg mælde dette For Fogden? Der om maa jeg inden Onsdag s. 27 have din Erklæring, for at bestemme, hvad Pligt og Embede byder mig at gjøre.

S.herrets Præstegd den 30 Aug. 1807.

Schroeter.¹⁾ —”

Hans Christensen, der langt fra var sig bevidst paa nogen maade at have givet presten aarsag til fortørnelse og paa ingen maade agtede at vælge mellem de forelagte straffedomme, henvendte sig til nævnte Thor Bjørnum. Denne paatog sig strax at fremstille sagen i dens rette sammenhæng for amtsforvalteren *Michael Falch*²⁾ i Laurvik, hvem han sendte følgende:

„Ydmygst pro Memoria:

For Hr. Pastor *Schroeter* skal *Hans Christenssøn Huetuft*³⁾ være anmeldt at have tilladt Dansse Sælskab i sit Huus, som Præsten i et par Biljeter kalder Flan m. m. — Han truer derfor med at bøde til Sognets Fattig Casse 3 Rdr. under Anmeldelse den paafølgende Søndag til Fogden.

¹⁾ Hr. *Andreas Frederik Schroeter*, født $\frac{4}{2}$ 1761 i Rudkjøbing og søn af by- og raadhus-skriver s.steds *Johan Frederik Schroeter* og første hustru *Birthe Hansdatter Tranekjær*, blev theolog. cand. 1785, i 1787 sogneprest til Hedrum og i 1799 til Sandehæred, hvor han døde $\frac{17}{7}$ 1832. Han blev gift $\frac{14}{7}$ 1789 i Rudkjøbing med *Margrete Marie Grøn*, der var født $\frac{16}{7}$ 1760 paa Vardø, hvor faderen dengang var prest, og døde $\frac{26}{1}$ 1843 i Horten, datter af sogneprest senest til Rudkjøbing hr. *Jens Eriksen Grøn* og *Alette Christine Mørk*.

²⁾ Kammerraad *Michael Falch* var en af „grævlingerne“ : eierne af Laurviks grevskab, der købte dette i 1801 af kong Frederik den VI. Han var døbt $\frac{9}{4}$ 1777 i Sandsvær og døde $\frac{1}{4}$ 1838 paa Nanset i Hedrum, søn af teglsverkseier og gaardbruger paa Laugerud ved Kongsberg *Christen Andreas Falch* og *Charlotte Jakobine Lindberg*.

³⁾ *Hans Christensen* paa *Haugtuft* var ligesom sin hustru *Ellen Sørensdatter* i 1801 50 aar gl.

Klageren røber sig selv at være *Anders Isacsen Orrerød*¹⁾, som sluttelig i Tiiden vil blive anseet for at skriide fra en exces til en anden, netop derfor: Om han kom til at beviise sin Klage eller derom skeede Undersøgelsse, udkom intet Usømmeligt eller andet, end hvad saavel Præsten Selv Som Præsten *Grønbech*, Madame *Hvidt*, Lieutenant *Grønvold* m. f. engang aarlig pleje at tillade sine Høstefolk for Fliid og Flittighed. — Man antager jo: at Exempler virke meere end Forbud og Straffe i modsættende Fald. — En hvis Autor s. 28 siger: Det er bleven en Mode friemodig at døe endog uden Troens Friemodighed, Apropos! Dansse Præster og andre conditionerte Folk aldrig? og hvis saa er, drikker De da intet, men, man bør troe, til Maade? Hvad kalder man Ball, Klub etc. eller hvad forstaaes ved deslige Samlinger? — Jeg nævner end ikke Masquerade — Skjøder Selskabet ikke noget sammen dertil? — Vores Bønder snakke længe og tractere mange med sig af en Pægl — eller gives det alle Stæder for intet, ogsaa i dertil bevilgede eller Leje-Huuse? Har nogle større og andre mindre Ræt til at fornøye sig, under Tingens rætte Bruug? NB i en Tid, da enhver endnu trode sig sikker at bo roelig i sin Vennekreds venskabelig med hverandre under Freedens Figenblade med den Formue, ved den Anledning man selv kunde tilbringe sig? — Hvordan læser man Natuur- og Folke Rætten. Her bliver da blot Qvæstionen: Er Frieheden og Fornøyelsen misbrugt, enten i Omgang, eller ved at bruge Herrens Gaver, eller nogens Medborgers bædre Ræt fornærmet efter de Borgerlige Love? — Tvertimod, vil man formode, at kunne opdage det Anmelderen her, omskjønt hans Navn omhyggelig maate blive fordulgt, er, som Mængden troer, *Anders*, der nu paa en dobbelt Maade nødt til at forlade *Mari*, er antændt af en anden Ild, 3: Annesomité mod hendes Morbroder *Hans*, som maaskee noget kan have bebrejdet *Anders* hans Efterhæng paa Vej og Modstii, og sagt ham skyldig i det, hvorfor *Kari* blev saggiven, da han undgik; Hvilken billige Irettesættelsse han forstandigvis burdte have taalt, udenat gribe til Hævn, og, om det var beqvemt at sige, Gjengield; da deri ligger intet Ont, men Christeligt: advarende at rætte den Fejlende? — Jeg mindes nu og: at have skrevet engang noget, efter megen Oversnak, for *Mari*, som Præsten ved denne Anledning maaske vil drage i en slags Erindring — Kort: alt aandet af en Soubstans, som trætter og kjeder — Men nu kommer man til Humlen:

Jeg havde udbedet Tilladelse for mine Huus Folk og andre Hielpere af Bøygen at fornøye sig hos *Hans Huetuft*, efterat de havde hiulpet mig 26 Læs bødste Høe ind i mine Lahder, en Søndag indtil Kl. var 5 Eftermiddag, af Frygt for Regn; Kl. 6 fik de alle Mad hos mig — og Kl. 7 gik de efter Bestemmelsen hen til *Hans Huetuft*; Jeg medsendte Caffé, Sukker og Brændeviin:

¹⁾ *Anders Isaksen Orrerød* var i 1801 40 aar gl. og gift med *Mari Hansdatter*, der var et aar ældre end ham og i et første ægteskab havde en søn *Erland Erlandsen*, 19 aar gl. i 1801.

Min Indlægsgutt *Andreas* at spille for dem og min Husholderske at paasee det Anvendelsen blev ordentlig og skikkelig; da Kl. var mellem 9 og 10 kom jeg selv fra et Familie Sælskab paa Klavenæs og kjørte did, hvor jeg opholdt mig et Qvarters Tiid, talte med eenhver, uden at see en Eeneste beskjenket, langt mindre begik nogen Uorden, da jeg derefter tog mine Folk med mig hjem — s. 29 Og jeg saae ikkuns meget faae efter os at blive tilbage, stille og ordentlig at tale med hverandre, da Danssen ophørte. —

Med beroliget Sind og stille ærbødighed anhøre vi alle den Undersøgelse herudinden maatte blive befalet iværksat, men ingenlunde kan man troe sig pligtig, paa Grund af ovenanførte, at udrede Forsooning eller Mulct, efter Præstens Kjendelse paa en blodt Anmeldelse i en uforhørt Sag.

Dette giver jeg mig Frihed til ydmygst at ærklære foreløbigen

Gaarden Bjørnum den 12te Septbr. 1807

T. T. Bjørnum —”

De offentlige protokoller melder intet videre om denne sag. Det maa derfor som rimeligt forudsættes, at det hele efter Thor Bjørnums forstandige fremstilling er stillet i bero, idet presten formentlig er gjort opmærksom paa, at han nok denne gang i sin nidkjærhed har løbet med lim-pinden].

Aage Thorsen Klavenes beboede sine fædres eiendom og var en dygtig jordbruger. I mai 1773 kom han overens med den anden daværende eier af den anden Klavenesgaard *Hans Olsen*, der senere vil blive nævnt, om at faa fastslaaet grænserne mellem deres eiendomme og saaledes faa et endskab paa det uredige forhold, som særlig hvad skovteige og rydninger angik havde ventet paa en ordning i mangfoldige aar. Den 26 april 1774 blev ved lensmand Bjørnum og to mænd „dette Dele indengjærdes og de gennem Skov og Mark med tiliggende Engrydninger værende Skildner opgaaet og beskrevet saaledes, at samme nu kan være og forblive uforandrede for disse og efterkommende Eiere.

Man foretog altsaa

Først at efterse hvad som forhen ikke af denne Gaard havde været deelt, men brugt skiftevis, der befandtes kun at bestaa i 2de Agre og Enge Trader eller Jorder, nemlig:

- a. Det østre Trae beliggende fra Gaardens Huuser øst til Gogsjø Vandet og mod søndre Kant til en tør Vandledning eller Bæk — og
- b. Det vestre Ditto beliggende vestenfor Gaardens Huuser, og støder mod søndre Side til den foranmeldte Bæk, begroet med Birk eller [ulæseligt], paa vestre til en mindre Vandledning eller Kanal og i Nord til Enge Rødningen Dragonhagen og Gaardens Udhave.

s. 30 Disse 2de Traer blev nu delt fra hverandre med nogen Skridts Forandring af det i forrige Aar derpaa skeedte Deele, nemlig: Fra en Grindstolpe ved en nordenfor Hans Olsens Huuser værende Sam-Eye Svine-Hauge og lige nedad Bakken til et Birke-Træe i den foran beskrevne Bæk. Hans Olsen blev derpaa tilspurgt: hvilken Deel af samme han ville vælge, dog saaledes: at hvem af Parterne der skulde tilhøre den vestie Deel, som meget igjengroet og udyrket, uforment bør vedblive sine Huuses Tomter og Gaards Rum i dette østre Trae, som forhen, indtil dem finder Leilighed selv at forflytte samme. Hvortil han sagde: at som disse Enge Jorder saavel forhen Skifteviis, som sidste Aar af begge Beboere er brukte paa Prøve, og efter den Opmaaling, som nu er skeet, ikke forstaaes rettere end samme paa bedste Maade er lignet mod hverandre efter Gaardens nu værende Beskaffenhed, Saa antog han [o: Hans Olsen] til bestandig Brug og Eiendom for sig og Efterkommere den beskrevne østre Deel deraf saavel som den søndre Deel af et Sam-Eye-Eng-Stykke paa vestre Kandt af Gaardens Udhavn kaldet Gjeldsrød [o: Galsrød]; hvorimod altsaa Beboeren Aage Thorsen tilfalder det vestre afdeelte Enge-Jorde og norder Part i Galdsrød.

Herforuden tilkjendegaves Beboerne, at de nordenfor Gaardens Huuser beliggende Sameye Svine-Haug, eller Havning, kunde blive udeelt og bruges fælles indtil videre.

Der næst at gjennemgaa og beskrive Skov og Havn med tilliggende Engrødninger, efter det vedtagne Grændse Deele, saaledes som enhver eier og bruger samme, nemlig:

Skov og Havning var skildnet i 2de Deele, fra det bekjendte Sted Gubben ved Gogsjø Vandet, efter Midten af en gammel Kjøre Vey, gaaende i adskillige Bøjer og Kroger . . . [ulæseligt] O. S. O. til den omskrevne Sameye Svine Havn nordenfor Gaardens Huser. — Hvilken nordøstre Deel Skov og Havn heraf blev anmeldt at tilhøre Hans Olsens Anpart i Gaarden, ligesom af gammel Tiid tilliggende følgende Engrødninger, saavel derfra optagne som fra den vestre Part tillagt, nemlig: Gubbe Rødningen, Medfedt, Wedie Rødning med tilliggende Skov Støkke . . . [ulæseligt navn] samt Anpart i Myhr Engen ved Gogsjø, ligesom og paa vestre Kandt: Orreløken, nordre Kulle Miile Rødning samt Skov Stykket Tætte Rødningen samt vestre Skielbred Rødningen.

Ligeledes var Beboeren Aage Thorsens Anpart af gammel Tiid tillagt den forommeldte vestre Skov og Havn og de deraf optagne og dels søndenfor beliggende Enge Rødninger nemlig Dragonhaugen, Thætte, Bjørnerødning, søndre Kullemiile Rødning med Dammen, Brue Rødning med Heste Hagen, Pladsen Dipelen med . . . Myhr og østre Skjelbred Rødning, ligesom paa østre s. 31 Kandt ved Gogsjø Anpart af Myhr Engen med tilliggende Agerland.

Gjærder saavel igiennem Skov og Havn efter de gamle nu beskrevne Skieldner,

som imellem de 2de opdeltte Enge og Ager Jorder, samt . . . sagde Beboerne altsaa at ville oprette dette Foraar epter Loven — og saaledes da Intet videre denne Sinde var at erindre, sluttet samme under vores Bekræftning.

Datum ut supra [c: 26 april 1774]

<i>T. Trulsen Bjørnum.</i>	<i>Frantz Andersen Sem.</i>	<i>Hans Sørensen Bøe.</i>
L. S.	L. S.	L. S.

[c: locus sigilli]. —”

Delingsforretningen blev i ovenanførte ordlyd først thinglyst den 25 febr. 1797, og nogen forandring af gaardens grænser blev, saavidt erfares, ikke senere foretaget i Aage Thorsens tid. Foruden som nævnt at være en ivrig og dygtig jordbruger indlagde Aage Thorsen sig fortjeneste ved kulbrændingen, idet han under en betydelig saadan bedrift foretog flere forbedringer ved mileanlægget og modtog ogsaa som paaskjønnelse herfor et sølvbæger i 1769 af grevskabet. Dette beror fremdeles i familiens eie.

Det bedste bevis paa den anseelse, Aage Thorsen nød hos sine sambydginger, var imidlertid hans stadige gjenvalg som forligelsescommissær. Dette hverv var i hin tid saagodtsom den eneste communale tillidspost, og han sees ved siden af stillingen som kirkelig medhjælper at have indehavt dette fra før 1801. Ved folketællingen dette aar oplyses det, at han da havde hos sig sin sønnesøn *Søren Christian Klavenes*, og at hans ugifte broder *Hans Thorsen* nød sit ophold paa Klavenes; tjenerskabet bestod samtidig af en gut og to piger.

Aage Thorsen og Anne Thorsdatter Klavenes havde ét barn:

9. **Thor Aagesen Klavenes**, født $13/9$ 1767 paa Klavenes og død $21/5$ 1854 paa Bugaarden. Gaardbruger, skibsrheder, verftseier.

Gift $14/11$ 1793 i Stokke, ifl. kgl. bevilling uden foregaaende trolovelse og lysning, med *Helvig Sørensdatter Melsom*, der var født $17/11$ 1770, paa gaarden Hem i Sandeherred, døbt $25/11$ 1770, og døde $9/4$ 1826 paa Bugaarden; datter af gaardbruger *Søren Rasmussen Melsom* og *Kari Pedersdatter Mønerød*.

[*Søren Rasmussen*, hvis familie blev en af Stokke herreds mest anseede, var døbt $7/9$ 1736 i Sandeherred, hvor hans fødested formentlig var gaarden Virrik. Faderen *Rasmus Haraldsen Virrik*, der blev gift $20/10$ 1735 med *Anne Amundsdatter Hundsrød*, var uden tvil søn af lensmand i Sandeherred *Harald Mikkelsen* paa Skjelbred, der ved folketællingen i 1701 var en mand paa 24 aar.

Den $27/8$ 1765 blev *Søren Rasmussen* uden trolovelse ifl. kgl. bevilling gift med *Kari Pedersdatter*, der var født den $25/11$ 1739 og endnu levede i s. 32

1801 paa Melsom i Stokke hos sin søn *Peder Melsom*²⁾. Hendes fader husmand *Peder Tolfsen Mønnerød*, der døde $14/12$ 1744, 39 aar gl., blev gift $28/11$ 1737 i Sandeherred med *Catharine Arnesdatter* og efterlod ved skifte $27/7$ 1745 kun den ringe pengesum 9 rdl. $7\frac{1}{2}$ sk. som arv til datteren¹⁾.

Efter i omkring 20 aar at have været bosat som jordbruger paa Hem flyttede Søren Rasmussen i 1776 til Melsom i Stokke, hvor han erhvervede sig eiendom og tillige drev noget skibsrhederi; her døde han ogsaa 1789, begr. $25/10$, som en velholden mand.²⁾].

Efter morfaderen overtog Thor Klavenes lensmandsombudet i Sandeherred, da han endnu ikke var tredive aar gl. og uden at have anden position end den, som hans faders sociale anseelse i forbindelse med hans egen arbejdskraft og virkelyst sikrede ham.

Som forældrenes eneste barn laa det jo nær for ham vedblivende at anvende sin energi og kræfter som jordbruger paa den fædrene eiendom, der jo i sin tid var bestemt at tilfalde ham, og ingen vilde finde dette naturligere end hans egen fader.

Thor Klavenes havde imidlertid trang til en helt selvstændig virksomhed, der ikke vilde kunne tilfredsstilles under et saadant forhold, hvor behageligt dette i og for sig vilde være, og faderen var en kraftig mand i sin bedste alder, der aldeles ikke kunde forudsættes allerede nu eller i en nær fremtid at ville lægge aarerne ind.

Thor Klavenes søgte da ved leilighed at komme i besiddelse af en anden
s. 33 eiendom, der kunde passe for ham og dertil var erholdelig paa rimelige vilkaar, og ved juletid 1792 indledede han underhandling med *Erik Amundsen* paa Bugaarden. Erik havde ved skjøde af $24/2$ og $25/2$ 1790, thinglyst sidstn. dag, kjøbt $1/4$ part i Bugaarden, Lille eller Nordre Bugaarden, af en skyld paa 2 huder, af sin broder *Hans Amundsen*, men var ikke tilbøielig til atter at afhænde

¹⁾ Der overlevede ham forøvrigt kun en datter til: *Thorina Pedersdatter* 3 aar gl., hvis formynder blev *Hans Tolfsen Sjuve*, der formentlig var hendes farbroder. Enken tog foruden det halve bo — der var kun løsøre ialt for 48 rdl. 1 mk. 10 sk., hvorfra fragik omkostninger, saa den beholdne formue alene blev et beløb paa 36 rdl. 1 mk. 6 sk. — sit begravelsesvederlag med 5 rdl. Retsprotokol nr. 5363 fol. 147.

²⁾ *Søren Rasmussen Melsom* havde forøvrigt børnene: *Hans* født $15/8$ 1766, *Peder* født $14/11$ 1768, *Christen* født $23/8$ 1772, *Mikkel* født $9/8$ 1775, *Ole* døbt $5/10$ 1777, *Hans* døbt $15/10$ 1780, *Anne* døbt $19/1$ 1782, *Catharine* døbt $19/2$ 1784 og *Gjertrud* født omkr. 1786. De fire førstnævnte fødte paa Hem i Sandeherred, de øvrige fødte paa Melsom i Stokke.

Peder Sørensen Melsom overtog som den ældste faderen overlevende søn eiendommen i Melsom og giftede sig $31/3$ 1788 i Stokke med *Christine Marie Hørbye*, der var 41 aar gl. ved folketællingen i 1801. Deres børn var i dette aar: *Anders* 10 aar gl., *Søren* 8 aar gl., *Hans* 6 aar gl., *Karen Mathea* 5 aar gl. og *Anne Catharine* 2 aar gl.

Ole Sørensen Melsom gik tidlig tilsjøs, blev skipper og boede som saadan i 1801 hos svogeren paa Klavenes, hvor hans yngste søster *Gjertrud Melsom* ved denne tid ogsaa havde tilhold.

den, og for Thor Klavenes laa eiendommen fortrinligt til lige udenfor Sandefjord. Den $11/3$ 1793 traf de sammen i Laurvik, og nu endte det med, at handelen blev afsluttet, og begge parter gik samme dag til sorenskriveren, hvor skjøde strax blev opsat. Ved dette købte Thor Klavenes Eriks eiendom i Bugaarden „med paastaaende husebygninger med deri værende mur- og nagelfaste indretninger samt odel, bygsel og al anden til- og underliggende herlighed” for 1560 rdl. dansk courant. „Ellers meldes til køberens efterretning, at *Johannes Nielsen Grøn* i Sandefjord skal til ham som nuværende eier af denne gaard aarlig udi afgift svare af den hans fra lille Nordre Bugaarden forhen tilkjøbte s. 34 engestykke¹⁾ 48 sk.” Skjødet blev derpaa thinglyst den $24/9$ 1793²⁾.

Paa Bugaarden nedlagde lensmand Klavenes gennem den lange aarrække, han besad eiendommen, et overmaade dygtig arbejde. Jordveien blev drevet betydelig op under rationel drift, saa den kom i udmerket hævde, utallige forbedringer indførtes saavel i driftsmaaden som anlægsmæssige under tildels store bekostninger, og endelig foretog han nødvendige eller ønskelige reguleringer. Den prægtige eiendom fik nyt matrikul nr. 42 med en urevideret skyld af 5 daler 4 ort 6 sk., en ganske betragtelig størrelse, der endnu i matrikelen for 1886 kun overgaaes af tre brug i Sandehered, nemlig gaardene Haughem, Solberg og Unneberg. Besætningen paa Bugaarden var i lensmand Klavenes' senere aar regelmæssig 12 kjør foruden nogle ungfæ, 2 heste og 10 faar; udsæden, der alene beregnedes til gaardens eget brug og behov, var jevnlig 12 td. havre, $11/2$ td. byg, $1/2$ td. hvede og 12 td. poteter.

I Søndre Bugaarden købte Thor Klavenes ved skjøde af $6/1$ 1853, thinglæst $9/2$ s. a., et indmarkstykke, kaldet Bugaardsmyren, af *Hans Eriksen Grøn*, med en skyld af 3 ort 1 sk. Paa dette kunde fødes 2 kjør og aarlig udsaaes 2 td. havre og 2 td. poteter.

Af faste eiendomme erhvervede han sig forøvrigt: en anpart i sin moders odelsgaard Moe, matr.-nr. 41, der kunde føde 3 kjør og 2 faar, og hvor der aarligaars blev udsaaet 3 td. havre, $1/4$ td. byg, $1/8$ td. hvede, $1/8$ td. rug og 3 td. poteter. Paa denne eiendom var der tre husmandsstuer. Videre besad han en anpart i sin hustrus fædrenegaard Hem, bestaaende i et oparbejdet byjordstykke med paastaaende bygning, en anpart i gaarden L a s k e n af en skyld paa 1 daler 2 ort 8 sk. ifølge skjøde af $11/4$ 1849, thinglyst $12/4$, fra førnævnte *Hans Eriksen Grøn*. Paa denne eiendom blev aarlig udsaaet 4 td. havre, $1/2$ td. byg, $1/4$ td. rug og 4 td. poteter, og besætningen var 1 hest og 4 kjør.

En eiendom, der fik særlig betydning under Thor Klavenes' virksomhed, var gaarden Vestre Røed, som han erhvervede sig ved skjøde fra Fritzø verk, dat. $4/1$ 1838, thinglyst $1/2$ næstefter. Denne gaard, under matr.-nr. 72,

¹⁾ Dette engestykke fik navnet L u n d e n. Om *Johannes Grøn* og hans slegt se tillægget i denne bog.

²⁾ Retsprotokol nr. 6454 fol. 681. [ikke 181].

fik en skyld af 10 lispd. tunge, havde en besætning paa 1 hest og 3 kjør, og den aarlige udsæd var 4 td. havre, $\frac{1}{2}$ td. byg, $\frac{1}{4}$ td. rug, $\frac{1}{8}$ td. hvede og 4 td. poteter. Dette indkjøb var gjort med den plan for øie her at anlægge skibsverft, hvortil s. 35 beliggenheden var særdeles gunstig ligeoverfor Sandefjord brygge, og Klavenes gik strax igang med opførelse af et lidet vaaningshus, et kogehus med plankekogeiendretning og kjølhalingsbrygger, og saa kom snart den første kjøl paa beddingen.

Det blev skibsbygning og skibsrhederi, der efterhaanden optog Thor Klavenes' interesse, og han formaaede fra en beskeden begyndelse at udvide sin virksomhed og skabe sig en position i en grad og af en saa solid beskaffenhed, at han fik et i den norske skibsfart landskendt navn. En omstændighed, der i første række bidrog til en heldig og fordelagtig verftsvirksomhed var den, at han for en større del var sin egen tømmerleverandør. Særlig i trediveaarene drev han med udbytte sine skoge og i den tid han havde „Holmen”, som han senere byttede i et skib med sin søn *Søren Christian Klavenes*. Det holdt her mangen gang haardt at faa de svære mastetræer frem paa de dengang alt andet end bekvemme veie, men til verftet kom de trods alle vanskeligheder.

Af de mange skibe, Thor Klavenes lod bygge paa „Rødsverftet”, vil „Cyprian” og „Familiens Haab” senere findes nævnt. Det første blev bygget saa sent som i 1851 og havde en værdi af kr. 40 000, og det andet holdtes assureret for kr. 26 000. Med forkjærlighed lod Klavenes sine døtres og sønnedøtres fornavne anbringe paa sine skibes navnebret, saaledes erindres „Hedvig Amalie” og „Cathrine” som heldige seilere, der aar om andet indbragte mangen pen fortjeneste i sin Englandsfart.

Det var i mange aar udelukkende for eget rhederi, Klavenes lod det ene skib efter det andet glide af stabelen paa Rødsverftet, og først i den senere tid modtog han bestillinger, dog ogsaa da under forudsætning af partrhederi. Han byggede tillige fartøier for sine børn og gav dem ogsaa til foræring et større skib sammen.

Den virksomhed, Thor Klavenes saaledes ved sin energi og i lykkelig forstaaelse af hurtigt at gribe en gunstig leilighed havde formaaet efterhaanden at udfolde og nu sad i, forbundet med stadig øgende velstand — han sendte jo penge til anbringelse hos Heftye i Christiania, vakte snart hos hans sambygdinge overdrevne forestillinger om størrelsen af hans formue. Det var ikke langt fra, at „den rige Klavenes'en” blev regnet blandt landets første pengematadorer. Personlig skulde han langt fra bestyrke rimeligheden af en saadan antagelse, dertil førte han i det daglige et særdeles jevnt nøgternt liv, men han havde sin store glæde ved at være til tjeneste med raad og daad for mange, der gjerne søgte ham, var en i kommunen stærkt benyttet mand, og der vistes altid stor gjestfrihed i hans hjem.

Saavel Klavenes som hans dygtige og virksomme hustru¹⁾ havde altid sat s. 36 stor pris paa at samle slegten i sit hjem, og da han senere som enkemand havde den glæde at se mange børnebørn voxte op omkring sig, kunde familieselskaberne paa Bugaarden blive ganske anseelige. Særlig var juleselskaberne paa hans prægtige gaard med sin solide comfort længe iforveien imødeset med længsel og glæde af slegt og talrige venner, hvem det senere har været kjært at dvæle ved mindet om saa mangt et koseligt samvær med den joviale og hjertelige vert. — Som olding, efter at have trukket sig tilbage fra sin virksomhed og overladt denne til yngre kræfter, maatte han friste den skjebne at blive sløv og uskikket til ethvert foretagende, og det havde under disse omstændigheder neppe nogen gavnlig følge, at han fremdeles beholdt dispositionen over sin formue. Dette saameget mere, som han ikke havde skiftet med sine børn ved hustruens død, idet ægtefællerne under $17/6$ 1811 havde faaet kgl. bevilling for den længstlevende at sidde i uskiftet bo.

Den $22/5$ 1854 aabnedes skiftet paa Bugaarden „efter den dersteds igaarftes kl. 7 afdøde skibsrheder Thor Klavenes” med registrerings- og vurderingsforretning.

I afdødes mahogny-skrivepult fandtes i rede penge 802 spd. 41 sk. — Følgende taxationsmændene, eftersom de skred frem gjennem de forskellige værelser og rum, kan af boets løvsøre, der ialt udgjorde 1055 numere, særlig merkes:

1. Dagligstuen.

Sølvtoi: 9 gamle spiseskeer vurderet til 9 spd., 12 spiseskeer 14 spd. 2 mk.²⁾, 36 theskeer 12 spd. 2 mk., en potageske til 4 og en til 3 spd., en forgyldt punschøse og en flødeøse hver 1 spd. 60 sk., 2 sukkerdrysser hver 1 spd., en sukkerkop til 2 spd. 60 sk., en til 2 spd. og en til 1 spd., et fad til 2 spd., en kaffekande 2 spd., en fiskespade og en thesil hver 1 spd., en forgyldt thesil 60 sk., en theflaske 1 spd., en sukkerklype 60 sk., et støb 60 sk., et sølvlaaget krus 2 spd. 60 sk., et uhr 2 spd., en snusdaase 96 sk., 3 sølvbeslagne piber 5 spd. 60 sk., et par briller med sølvstænger 96 sk., en tegnebog med sølvlaas 48 sk., s. 37 2 ærme knapper og en knivholk 36 sk. — ialt sølv for 74 spd. 12 sk.

Af møbler og husgeraad kan merkes: en sofa til 2 spd., 1 lænestol og 9 stole 3 spd., et schatol med skjænk 5 spd., en hjørneskjænk 3 spd., et otte-dages slaguhr 8 spd., en kommode 3 spd., den førnævnte skrivepult til 2 spd.,

¹⁾ Blandt endel slegtsbogsoptegninger, hendes søn *Søren Christian Klavenes* har gjort i et exemplar af Herman Treschows „Betragtninger” findes om hende: „Den 9 April om Eftermiddagen Kl. $6\frac{1}{2}$ døde min Moder efter at have været syg fra Fredag, hvor hun fik Anfald af Slag og Raseri. Den 16 om Efterm. Kl. 3 blev hun begravet”.

²⁾ Det bemærkes, at 1 spd. = 5 mk., 1 mk. = 24 sk. Omsat i den nu gangbare mynt skulde 1 spd. være = 4 kr., men speciedalerens daværende værdi var i virkeligheden adskillig større.

hvori et staalsignet og et andet signet, et oliemaleri 2 spd. og et stort speil 2 spd. I dagligstuen, der tillige benyttedes som spisestue, var ogsaa anbragt 2 kobberthemaskiner hver til 1 spd., 1 kaffemaskine 1 spd. 60 sk., 12 par procellæns kopper med tilhørende thekande, sukkerkop med skaal, flødemugge og en stor bolle med 2 mindre boller tilsammen 5 spd., 12 par smaa porcellænskopper, røde og hvide, 1 spd., 3 slebne glaskaraffler 4 mk. 12 sk., 33 slebne vinglas 3 spd. 48 sk. og 20 høie vinglas 4 mk. 10 sk. Her havde husherren ogsaa sit pibebord, gevær, kikkert, compas og sin sølvholkede spadsærstok, og her fandtes tillige hvad huset besad af bøger, omkr. halvhundrede stykker, væsentlig religiøse, en formularbog, Chr. V's norske lov og en lærebog i jordbrug. — Alt ialt fandtes i dagligstuen møbler, kobber-, messing- og pletsager, glas- og stentøi og alskens husgeraad for 76 spd. 4 mk. 5 sk.

2. Storstuen: en birketræs sofa med 12 stole til 5 spd., 12 stole med silkedamaskes betræk 4 spd. 96 sk., 12 stole med halmsæder 2 spd. 48 sk., 2 speil med consolborde hver 10 spd., et mahogny-schatol med skjænk 8 spd., 2 egetræs spilleborde 2 spd. samt et thebret 60 sk. — tilsammen 42 spd. 3 mk. 12 sk.

3. Salen: et sengested med hvidt omhæng til 5 spd., 12 stole 6 spd., 2 speil med consolborde hver 5 spd., 2 vingeborde hver 1 spd. 24 sk., 4 fag gardiner 96 sk. — alt i alt indbo og husgeraad for 24 spd. 3 mk. 12 sk.

4. Salskammeret: et speil i forgyldt ramme til 2 spd. 60 sk., et i birketræs ramme 60 sk., 10 smaa skilderier 24 sk., 3 andre [„Caroline”, „Hedevig” og et „engelsk”] 1 spd. 4 mk. 12 sk., 2 mindre 36 sk., en lænestol og 8 gamle stole 1 spd. 2 mk. 8 sk., et bord 1 spd., en lænestol og 8 stole 3 spd. 3 mk. — et rødmalet sengested med blaåt omhæng og kapper og et blaamalet med rød-blommet omhæng og kapper hvert 3 spd., 8 fag gardiner, hvoraf 3 netteldugs, tilsammen 1 spd. 3 mk. 12 sk., 4 overdyner 18 spd. 60 sk., 8 underdyner 42 spd. 4 mk. 14 sk., 8 hovedpuder 5 spd. 3 mk., 8 pudevaar 2 spd. 1 mk., 6 par lærredslagener 8 spd. 1 mk. 12 sk., en dreielsdug med 6 servietter 2 spd., en med 14 do. og en med 12 do. hver 4 spd. og en med 20 do. 5 spd., 5 theduge 1 spd. 2 mk., hertil andre duge, haandklæder, et servantestel etc. — alt i alt for 122 spd. 1 mk. 28 sk.

s. 38 5. Salsgangen: en jernbeslagen klædeskiste til 1 spd. 60 sk., 26 par strielagen tilsammen 17 spd. 2 mk., 16 striepudevaar 4 spd. 1 mk. 12 sk., 17 par lærredslagen 16 spd. 3 mk., 12 lærreds pudevaar 4 spd. etc. — ialt for 50 spd. 2 mk. 20 sk.

6. Contoiret: et skab med skuffer til 2 spd. og en kramboddisk 1 spd. I disse beroede en del manufacturvarer, vegte og redskab. Paa et skrivebord med skuffe stod en kikkert til 3 spd. 60 sk. og videre nævnes 12 par knive og gafler 1 spd. 48 sk., endel sjøkart i en skibskiste etc. — ialt for 17 spd. 3 mk. 2 sk.

7. Det nordre kammer: et blaamalet sengested med blaarudet omhæng til 2 spd. 60 sk., 4 overdyner 8 spd. 4 mk. 12 sk., en underdyne 1 spd. 60 sk., 4 hovedpuder 4 spd. 1 mk., forøvrigt soveværelse-møbler og rekvisiter — alt ialt for 20 spd. 2 mk. 8 sk.

8. Kjøkkenet: foruden tinfade 8 store og smaa, 18 tintallerkener, kar og kjedler i kobber og messing, blik- og stentøi kan af kjøkkentøi særlig nævnes en sukkerbrødform, tærtepande, 2 munkepander og en stor messingmorter, der taxertes til 1 spd., en contorkop med skaal. — Alt ialt for 37 spd. 4 mk. 6 sk.

9. Pige-kammeret: en trækbænk og et blaamalet skab, hvori der formentlig var sengesteder, sengklæder til 3 personer, — ialt inventariesager for 8 spd. 1 mk. 16 sk.

10. Fadeburet: Her var paa hylderne anbragt et blaat- og hvidt spise-stel, bestaaende af 2 terriner, 2 laagfade, 6 frugtfade, 12 større og mindre fade, en opsats til 5 flasker, 34 dybe og 65 flade tallerkener, samt 21 smaa tallerkener, det hele til 7 spd. 3 mk.; 24 messing-lysestager til 7 spd. 4 mk. 12 sk., 15 par bordknive 2 spd., trækar, kurve, vævsager etc., desuden stod her brøds-kab, nøgleskab og en bøle, hvori dyner, puder og tæpper, — alt ialt for 48 spd. 4 mk. 6 sk.

11. Loftet: en engelsk ridesadel, 5 rokke, en stenrulle med 4 stokke og bord, humle og redskab til humlebryg, materialer etc. — alt ialt for 8 spd. 10 sk.

12. Loftsgangen: en gammel spidsslæde, kasserede inventariesager etc. — ialt for 3 spd. 6 sk.

13. Gangen: gaardsredskab etc. for 3 spd. 3 mk. 2 sk.

14. Den nordre Bød: en gammel kirkesæle og bidsel, et bidsel og dumbjældekrans til hver 1 spd., en mængde gaardsredskab, værktøi og materialier, laasfærdige kister og skabe; en hel del varer som 7 baksinker, 5 forskinker og 4 stk. sideflesk, tilsammen til 18 spd. 73 sk., 2 tønder makrel 6 spd., tørfisk for 2 spd., en kasse med candis 2 spd.; en hel del faar- og kalvskind samt læder — alt ialt for 64 spd. 1 mk. 11 sk.

15. Nystuen i vognskuret: et par gamle karioler, spidsslæde med s. 39 fæld, en kjøkkenvogn, sæletøi etc. — i alt for 12 spd. 2 mk.

16. Søndre og nordre kjælder: 10 tønder poteter à 60 sk., tønder og kar etc. — ialt for 7 spd. 2 mk. 20 sk.

17. Saltboden: mel-, salt- og grynbanke med inddelte rum, tønder etc. — ialt for 4 spd. 2 mk. 16 sk.

18. Melkeboden: 6 melkefade og 25 melkeringer, trug, mortere, etc. — ialt for 5 spd. 1 mk.

19. Bryggerhuset: inventariesager for ialt 2 spd. 4 mk. 12 sk.

20. Drengestuen: inventariesager for ialt 2 spd. 8 sk. — En ulvskinds-pels til 5 spd. og en gammel bjørnefæld m. v. omtrent 1 spd.

21. Stolpeboden [ø: staburet]: inventariesager, 17 stænger rundjern 17 spd., og en del korn — ialt for 33 spd. 3 mk. 8 sk.

22. Skuret ved sildeboden: en rulleharv til 5 spd., arbeidsslæder, høvelbænk, slibesten, en tønne beg 3 spd., en tønne brisling 2 spd., en tønne aal 1 spd., samt redskab, værktøi og materialier — alt ialt for 35 spd. 2 mk. 18 sk.

23. Fjøset [ø: vinterfjøset]: 3 ploge til 3 spd., en hyppeplog og 2 harve, 4 langslæder 7 spd., sæletøi, vandkar og alskens redskab — alt ialt for 20 spd. 1 mk. 18 sk.

24. Laaven: 4 langslæder, 2 høslæder, en hud etc., ialt for 8 spd. 10 sk.

25. Staldgangen: 20 tønner havre à 6 mk. og en kornbøle — tilsammen for 26 spd.

26. Vognskuret: en kaleschevogn til 5 spd., en reisekjærre 3 spd., en firehjuls høvogn 2 spd. — ialt for 11 spd. 4 mk. 4 sk.

27. Vedskjulet: 2 favne bølgeved 4 spd., redskab etc. — ialt for 4 spd. 4 mk. 18 sk.

28. Materialhuset: en gammel gig til 1 spd. 60 sk., 4 firehjuls arbejdsvogne 14 spd., gaards- og kjøreredskab, 5 tylvter skibsplanker 35 spd. — alt ialt for 65 spd. 20 sk.

29. Smedjen: fuldt smedjeudstyr, 3 tønner stenkul 1 spd., omkring 300 kornstør 2 spd. — alt ialt for 11 spd. 4 mk. 20 sk.

30. Sommerfjøset: 1 oxen til 10 spd. og en sort oxekalv til 3 spd., 1 hvid ko, 3 sort- og hvide, 2 sorte, 1 rød, 4 rød- og hvide kjør¹⁾ hver til en værdi af 10 til 13 spd., 1 rød kvige 6 spd.; 1 borket hest 35 spd., 1 gammel liden brun s. 40 35 spd. og en gammel brun hest 14 spd., et faar til 1 spd. og et faar med lam til 1 spd. 60 sk.; en arbejdskjærre og -sæle 4 spd. — tilsammen for 227 spd. 60 sk.

31. Paa gaarden Bjørnum eiede boet endel løsøre, som anvistes af afdødes søn *Thor Klaveness*, der boede paa stedet; heraf kan nævnes: 12 betrukne stole til 3 spd. 72 sk., 2 lænestole 4 mk., 2 speil 1 spd., 11 skilderier i sorte og brune rammer 4 mk., stentøi, messing, kobber og blik, kjøkken-sager, et sengested med omhæng 3 spd., dyner, puder og tæpper etc. — alt ialt for 27 spd. 4 mk. 16 sk.

Naar hertil kommer en boet tilhørende guldring til 2 spd. 60 sk., bliver den samlede værdi af boets løsøre tilligemed forefundne rede penge ialt: 1917 spd.

Ifølge et par af afdøde paa dødsleiet truffne dispositioner til fordel for hans sønnesønner *Aage* og *Wilhelm Klaveness* blev de i registreringen indførte 700 spd. udtagne og overleverede den førstnævnte, medens for sidstnævntes vedkom-

¹⁾ Kjørene havde navnene „Svana, Tornerose, Adelin, Stjerne, Høilind, Fromise, Markneros, Springeros, Martelin og Prinsessen”.

mende 500 spd. allerede var overleveret til hans forlovede, frøken *Mary Melsom*.

Den $\frac{31}{5}$ 1854 fortsattes forretningen med behandlingen af boets faste eiendomme:

- a. Bugaarden. Her taxertes indmarken til 2800 spd. og udmarken til 1200, husene samt 3 husmandsstuer til 1020, den i gaardens skyld indbefattede løkke „Capitainløkken” med huse til 1250 spd. — ialt 6270 spd.
- b. Anparten i gaarden Møe: indmark 900 spd., udmark 300 spd. og 3 paa samme værende husmandsstuer 100 spd. — ialt 1300 spd.
- c. Anparten i gaarden Hem o: et oparbejdet jordstykke 80 spd.
- d. Anparten i Søndre Bugaarden og e. gaardparten Lasken. Til begge disse eiendomme havde den tidligere eier *Hans Ericksen Grøn* forbeholdt sig brugsretten for sin og hustruens levetid mod at svare en aarlig afgift af 20 spd. Uden hensyn til denne heftelse afgaves følgende taxt: for Søndre Bugaarden eller indmarkstykket Bugaardsmyren 600 spd. og for Lasken: indmark 800 spd., udmark [ingen skog] 200 spd., et 2etages tegltækket og bordklædt vaaningshus med kakkelovn samt udhus 800 spd., tils. 1800 spd. — ialt 2400 spd.
- f. Gaarden vestre Røed: indmark 800 spd., udmark [med skog til gjærdefang og brænde 100 spd.] 600 spd., vaaning med kakkelovn 100 spd., udhusbygning 50 spd. — herpaa hviler bygsel ifl. bygseddell af $\frac{20}{2}$ 1838 —; fremdeles et vaaningshus med kakkelovn 200 spd. samt kogehus med plankekogedretning, et materialhus og to kjølhalingsbrygger 30 spd. — ialt 1780 spd.

De faste eiendomme blev saaledes vurderet for tilsammen s. 41 11830 spd.

Af skibe og skibsparter var der i boet alene tilbage: skibet „Cyprian”, nu taxeret af assuranceforeningen i Porsgrund til 9000 spd., og halvparten i „Familjens Haab”, der var kjøbt $\frac{15}{6}$ 1853 af lensmand *Bryn* for 4500 spd., men forliste før overtagelsen, der skulde finde sted efter skibets hjemkomst fra en reise, hvorfor assurancesummen 3250 spd. nu skulde udbetales *Bryn* mod dennes 4 % rentebærende obligation, uopsigelig i 5 aar, — ialt 12250 spd.

Endelig kommer hertil indgjæld og tilgodehavender. Hos afdødes sønnesønner *Henrik* og *Wilhelm Klaveness* saaledes den for disse udlagte kjøbesum for anpart i gaarden Nedre Gogstad med auktionsomkostninger 1666 spd. $92\frac{1}{2}$ sk., en del større gavebeløb ifølge skiftedecisioner at ansvare, samt en hel del større og mindre beløb hos frænder og venner, for det meste sikrede ved pantobligationer.

Ved de auktioner, boet lod afholde og hvorved saavel løsøre som faste eiendomme kom under hammeren med undtagelse af Bugaarden, der efter

indløsning udlagdes sønnesønnen *Fredrik Christian Thorvald Klaveness* til eiendom, kom særlig løsøret op i priser, der langt oversteg taxtværdien.

Ved boets endelige slutning $15/10$ 1856 viste det sig, at

de samlede activa udgjorde	41 013 spd.	$60\frac{1}{2}$ sk.
Herfra fragik boets gjeld	3 669 „	$63\frac{1}{2}$ „ ¹⁾

Boets beholdne formue blev saaledes: 37 343 spd. 117 sk.,

der deltes i tre broderlodder hver paa 8298 spd. 79 sk. og i tre søsterlodder hver paa 4199 spd. 40 sk. mellem Thor Klavenes og hustrus arvinger: de afdøde sønner *Søren Christian Klavenes'*, *Aage Klaveness'* og *Thor Klaveness'* efterladte børn, datteren *Anne Amalie Klavenes* i ægteskab med *Hans Eriksen Grøn*, den afdøde datter *Karen Klavenes'* efterladte børn i ægteskab med *Paul Thoresen* og datteren *Inger Catharine Klavenes* i ægteskab med *Peter Bryn*.

Thor Aagesen Klavenes havde følgende ni børn [10. a.—10 i]:

10. a. **Karen Severine Klavenes**, født $9/10$ 1794 paa Bugaarden, døbt $17/10$ 1794 i Sandehrerred, hvor hun blev begr. $8/4$ 1795.

10. b. **Søren Christian Klavenes**, født $18/4$ 1796 paa Bugaarden, døbt $23/4$ 1796 i Sandehrerred, døde $15/11$ 1848 paa Klavenes. Gaardbruger og Skibsheder.

s. 42

Gift $4/8$ 1822 kl. $4\frac{1}{2}$ eftm. i Hedrum med *Johanne „Bredine” Rebekka Heidemark*, der var født $2/2$ 1790 i Hedrum, døbt $15/2$ 1790, og døde $15/11$ 1877 i Sandefjord, datter af daværende infantericaptajn, senere major *Frederik Christian Heidemark* og *Antonette Wright*.²⁾

Som allerede tidligere bemærket tilbragte Søren Christian Klavenes sine barndomsaar hos sin farfader Aage Thorsen paa Klavenes og havde samtidig sin skolegang i Sandefjord. Det var ogsaa en afgjort sag mellem dem, at gaarden Klavenes ved „Gamle Klavenes'ens” død skulde overgaa direkte til denne sønnesøn, og farfaderen havde i betimelig tid truffet de nødvendige aftaler i saa henseende og sikret sin yndling indløsningen af eiendommen. Søren Christian vedblev saaledes til stadighed at bo paa Klavenes, deltog fra sin tidlige ungdom i gaardens arbejde og blev efterhaanden den, der styrede det hele. Farfaderen, som selv havde retledet ham og sat ham ind i hele driften, iagttog paa sine

¹⁾ Heraf var 100 spd. salær til curator bonorum sagfører *Bryn*, 170 spd. auktionsomkostninger og 273 spd. skifteomkostninger.

²⁾ Om disse familier se tillæg i denne bog.

gamle dage med tilfredshed den omtænksomhed og den ivrige, men altid forsigtige udnyttelse af værdierne, som sønnesønnens virksomhed lagde i dagen. Da Søren Christian Klavenes ved sin farfaders død i januar 1829 blev gaardens eier, var den da ogsaa i bedre hævd end nogensinde før.

Med sin svære skog gav gaarden Klavenes i de nærmest følgende aar et betydeligt udbytte. Den storvoxe saakaldte „nordre Klavenes'skog" ligesom „søndre Klavenes'skog" ydede et fortrinligt skibstømmer, dertil var „birkelunden" midt foran hovedgaarden og den betragtelige „bøgeskog" stødende indtil søndre Klavenes'skog af megen værdi. Søren Christian Klavenes drev her i de for skibsfarten saa gunstige aar en ganske betydelig hugst, der dog aldrig overskred grænserne for fornuftig skogdrift, og han var jo herunder ogsaa i den heldige stilling at have den bedste forretningsforbindelse i sin fader. Det var da tillige en naturlig følge, at han deltog i dennes skibsrhederi om end i en forholdsvis beskedne maalestok.

I 1838 købte Søren Christian Klavenes af sin fader mod delvis bytte i skibspart den tidligere omskrevne eiendom „Holmen" med sin svære skog, der havde gammelt matrikul nr. 67, nyt nr. 158 med gl. skyld 17 mk. smør, ny skyld 1 dl. 3 ort 22 sk. Handelen blev afsluttet ¹³/₁ s. a., idet kjøberen udstedte pantobligation for 850 spd., thinglyst ¹/₂ næstefter. Ved besiddelsen af denne eiendom forøgede Klavenes i betydelig grad sin trælastomsætning, solgte af og til skog paa roden og leverede stort tømmer til Røedsverftet. Ved denne tid var hans virksomhed i det hele saa solid og vel indarbejdet, at udsigterne til en i økonomisk s. 43 henseende særdeles gunstig position maatte siges at være de bedste, naar det her tillige toges i betragtning, at han vilde komme til at overtage en større del af sin aldrende faders forretning. — Skjebnen vilde det imidlertid anderledes. I 1848 kastedes han pludselig paa dødsleiet, og hans gamle fader lukkede hans øine.

Var det som konstitueret lensmand i de aar, faderen som sløvet olding ikke formaaede at udføre ombudets forretninger, eller som arbejdsherre og menneske, lige afholdt og anset var Søren Christian Klavenes, og lige savnet blev han i sin bygd som i sin nærmeste kreds.

Den ¹⁵/₁₂ 1848 blev skifte¹⁾ aabnet paa Klavenes med afholdelse af registrerings- og vurderingsforretning i hans bo.

Løsøret er opført uden angivelse af, i hvilke værelser og rum de forskellige gjenstande havde sin plads. Indboet var den solide jævne gaardbrugers med en velforsynet beholdning af sengklæder, lintøi og redskab, og intet peger henimod luksus eller endog overflødighed i nogen retning. Særligt kan maaske alene nævnes 14 sølvspiseskeer vurderet til 12 spd. 2 mk., 7 sølvtheskeer 2 spd.

¹⁾ Retsprotokol nr. 5372 pag. 1231 samt Laurvik sorenskriveris registreringsprotokol nr. 1848.

4 mk., et birketræs møblement bestaaende af sofa, 12 stole, bord, kommode og speil, tils. 15 spd., et gammelt schatol 1 spd. 24 sk., et ottedages stueuhr med brunmalet kasse 8 spd., et blaåt og hvidt thestel, 2 glaskaraffler og 11 glas til 96 sk., og en kobber suppekjedel 3 spd. — Af kjøreredskab: en kirkeslæde med fæld 5 spd., 2 gamle kirkeslæder, en gammel kariol, reisekjærre, firehjuls arbejdsvogn, langslæder etc. — En væv med tilbehør 2 spd. 60 sk. Husets kakkelovne blev vurderet særskilt: en énetages 1 spd., en liden toetages 5 spd., en toetages til 10, en til 9 og en til 4 spd.

Gaardens besætning bestod for øieblikket af en 4 aar gl. brun vallak til 36 spd., en 19 aar gl. sort vallak og en 20 aar gl. rød hoppe hver 12 spd.; 4 røde- og hvide kjør hver 10 spd., 3 kviger tils. 27 spd., 2 aarings oxer 16 spd., 2 kalve 5 spd., 8 faar og en buk 10 spd. 4 mk. — 50 skippd. hø paa garden Holmen tils. 40 spd.

Da afdøde havde givet sine gifte børn i hjemmegifte hver en ko, et senge- sted og en kommode, der vurderedes til henholdsvis 10, 4 og $5\frac{1}{2}$ spd., tilsammen $19\frac{1}{2}$ spd., blev det anset billigt, at de øvrige børn erholdt et tilsvarende vederlag, hvorfor det angjældende løsøre [kjør og indbo] ikke var indtaget i registreringer.

Det gamle sølvbæger, som i 1769 var skjænket afdødes bedstefader *Aage* s. 44 *Thorsen Klavenes* af grevskabet, se s. 31, var der enighed om at skjænke stervbo- sønnen *Frederik Klaveness* til erindring om hans oldefader, og afdødes sølv- lommeuhr med guldsignet samt gangklæder delte børnene sig imellem uden skifte. Bægeret, uhr og signet ansaaes værd tils. 14 spd.

Boets løsøre vurderedes til ialt 475 spd. 22 sk.

Af skibsparter eiede boet halvparten i skonnerten „Heldine Annette”, drægtig $31\frac{1}{2}$ commercelæster, taxeret til 375 spd., samt fjerdeparten i skibet „Thors Minde”, drægtig 112 com.læster, taxeret til 750 spd. Ved auktion $19\frac{1}{2}$ 1849 kom førstnævnte part op i 534 spd. 57 sk., og sidstnævnte solgtes samme dag for 955 spd. Boets skibsparter udbragtes saaledes til ialt 1489 spd. 57 sk.

Faste eiendomme. Anparten i garden Holmen blev ved auktion $\frac{9}{1}$ 1850 solgt for 1345 spd., og ved auktion $\frac{4}{2}$ 1850 fik stervboenken *Bredine* sal. Klavenes tilslaget som høistbydende paa garden Klavenes for 3255 spd., idet hun samtidig begjærede sig det registrerede løsøre [iberegnet kreaturer] udlagt efter taxten.

Boets activa udgjorde saaledes ialt: 6564 spd. 79 sk.

Herfra blev at fratække boets gjeld: 2656 „ 48 „ ¹⁾

Boets beholdne formue: 3908 spd. 31 sk.

¹⁾ Heraf var 850 spd. den side 42 nævnte pantobligation og 50 spd. enkens begravelses- vederlag.

Heraf tilfaldt enken en boeslod 1954 spd. $15\frac{1}{2}$ sk. samt efter begjær en broderlod 488 spd. $63\frac{1}{2}$ sk., tilsammen 2442 spd. 79 sk., afdødes søn en broderlod 505 spd. 24 sk. og hver af de fire døtre en søsterlod 252 spd. 72 sk., hvorefter skiftet sluttedes $\frac{1}{11}$ 1850.

Som anført overtog Søren Christian Klavenes's enke Bredine Klavenes hovedeiendommen, idet hun fik auktionsskjøde paa Klavenes, matr. nr. 9 løbe nr. 463 af urevideret skyld 6 dl. 1 ort 1 sk., udstedt $\frac{3}{12}$ 1850 og thinglyst den følgende dag. Hendes besiddelse af denne eiendom blev imidlertid ikke af lang varighed, idet hun allerede $\frac{8}{11}$ 1851 frasolgte en anpart af Klavenes, kaldet Diplen, for 425 spd. til *Hans Christophersen*, der $\frac{10}{11}$ 1851 fik thinglyst skjøde, efterat gaardparten ved skylddelingsforretning af $\frac{21}{7}$ 1851, thinglyst $\frac{10}{11}$ 1851, var bleven særskilt skyldsæt for 2 ort 14 sk.

I det følgende aar skilte Bredine Klavenes sig ogsaa ved gaarden Klavenes, der nu efter Diplens fraskillelse var reduceret til en urevideret skyld af 5 dl. 3 ort 11 sk. Ved skjøde af $\frac{26}{11}$ 1852, thinglyst $\frac{7}{12}$ næstefter, købte *Frederik Andersen Berge*, *Anders Nielsen Anholt* og *Lars Andersen Møgenæs* for tilsammen 2000 spd. denne eiendom, der nu ved skyldsætningsforretning af $\frac{28}{9}$ 1853, thinglyst $\frac{7}{11}$ næstefter, blev delt mellem de nye eiere i tre dele, s. 45 hvoraf de to fik hver en skyld af 1 dl. 4 ort 12 sk. og den tredie 1 dl. 4 ort 11 sk.

Hermed gik gaarden Klavenes ud af den gamle æt, der havde været knyttet til den, saalangt generationerne har kunnet følges tilbage, og i de nærmest følgende aar blev den atter og atter opstykket mellem nye eiere.

Sine senere leveaar tilbragte Bredine Klavenes i Sandefjord, hvor hun jo havde flere af sine børn i nærheden, og engang imellem aflagde hun ogsaa besøg hos sin gifte datter i Christiania.

Søren Christian Klavenes havde sex børn [11 a.—11 f.]:

11. a. **Antonette Marie Klaveness**, født $\frac{22}{7}$ 1823 paa Klavenes, døde af kræft $\frac{8}{1}$ 1861 i Sandefjord.

Gift $\frac{6}{12}$ 1845 i Sandeherred med *Johannes Grøn*¹⁾, der var født $\frac{22}{3}$ 1818 paa Huseby i Sandeherred og døde $\frac{21}{7}$ 1895 som fyrvogter ved Stavnes fyr, søn af styrmand *Lars Johannessen Grøn* og *Fredrikke Augusta Frank*. Grøn kom ved faderens tidlige død ved forlis i 1833 som pleiesøn til den velstaaende skibsrheder *Christen Lorentz Sørensen* paa Nordby i Sandeherred, der var gift med hans faster *Kirsten Grøn*

1) Om slekten *Grøn* se tillæg i denne bog. *Johannes Grøn* skrev i sine senere aar til forskjel fra slekten forøvrigt sit navn *Grønn*, men da han kun efterlader sig descendents gjennem døtre, vil denne skrivemaade ikke længer collidere i slekten *Grønn*.

og drog efter confirmationen tilsjøs. Efterhaanden blev han fører for et af onkelens skibe, havde sit hjem i Sandefjord og fôr som skipper, indtil han den 27/8 1864 blev ansat som fyrvogter ved Svolvevær fyr med en aarlig løn af 150 spd., der i 1869 forhøiedes til 180 spd. og i 1876 til 230 spd.

Den 4/5 1878 blev han forflyttet til Stavnes fyr som fyrvogter med en aarlig løn af kr. 1400, der i 1894 forhøiedes til kr. 1500.

11. b. **Hedvig Klaveness**, tvilling med foregaaende, født 22/7 1823 paa Klavenes, døde 12/4 1827 sammesteds.

11. c. **Frederik Christian Thorvald Klaveness**, født 19/11 1824 paa Klavenes, døde 5/5 1883 paa østre Halsen i Tjødling prestegjeld. Skibsfører, bosat paa østre Halsen.

s. 46 Gift 27/3 1849 i Tjødling med *Christophine Petrea Müller*, der var født 12/7 1826 i Frederiksværn og døde 8/6 1898 i Bergen under et besøg hos en af sine sønner, begr. 13/6 1898 i Laurvik, datter af copist ved Frederiksværns verft *Peter Christopher Müller* og *Christine Hedvig Eschildsen*¹⁾. Deres ni børn [12. a—12. i.]:

12. a. **Søren Christian Klaveness**, født 24/12 1849 paa østre Halsen, gik tilsjøs i 1863, blev skibsfører — havde for det meste sit hjem i Christiania — og for som saadan til 1896, da han tog fast ophold i Sandviken, hvor han har bygget sig en villa: „Homewood”. Senere har han drevet skibsrhederi og er disponent for et større engelsk dampskibsselskab.

Gift 8/5 1877 i Trefoldighedskirken i Christiania med sin cousine *Susanne Hauff*, der er født 15/8 1848 i Sandefjord, datter af contorfuldmægtig og maltcontrollør *Niels Frederik Hauff* og *Henriette Regine Klaveness*. Deres sex børn [13 a.—13. f.]:

13. a. **William Klaveness**, født 10/10 1879 paa østre Halsen i Tjødling, døde 13/5 1883 paa Atlanterhavet, da han med moderen skulde reise over og besøge sin fader i New-York.

13. b. **Christian Klaveness**, født 13/2 1885 i Christiania, tog middelskoleexamen i 1891, var i 1901—02 i England for at erhverve sig mercantile kundskaber og frekventer i 1903 Christiania handelsgymnasium.

1) Om slechterne *Müller* og *Eschildsen* se tillæg i denne bog.

13. c. **Susanne Hauff Klaveness**, født $\frac{3}{3}$ 1887 i Christiania, hvor hun døde $\frac{24}{8}$ 1891 [begr. $\frac{29}{8}$ paa Vor Frelzers gravlund].
13. d. **William Klaveness**, født $\frac{1}{1}$ 1890 i Christiania, hvor han døde $\frac{18}{3}$ 1890.
13. e. **Hubert Klaveness**, født $\frac{19}{2}$ 1891 i Christiania, hvor han døde $\frac{19}{1}$ 1892.
13. f. **Thor Klaveness**, født og død $\frac{19}{1}$ 1893 i Christiania.
12. b. **Petra Christofa Klaveness**, født $\frac{8}{11}$ 1851 paa østre Halsen i Tjødning; lærerinde i Laurvik siden 1876, ugift.
12. c. **Lauritz Christian Klaveness**, født $\frac{11}{10}$ 1855 paa østre Halsen, døde $\frac{17}{2}$ 1889 af den gule feber i Rio de Janeiro; ugift skibsfører.
12. d. **Johanne Bredine Rebekka Klaveness**, født $\frac{26}{9}$ 1857 paa østre Halsen, hvor hun døde $\frac{6}{7}$ 1868 af diphtherit.
12. e. **Mathilde Christine Klaveness**, født $\frac{6}{10}$ 1860 paa østre Halsen.
 Gift $\frac{25}{4}$ 1883 i Laurvik med læge *Ernst August Hassel*, født $\frac{20}{8}$ s. 47 1848 i Christiania, søn af købmand og senere bankdirektør *Hans Christian Hassel* og *Juliane Margarethe Rappe Segelcke*. Dimittert fra Nissens skole tog Ernst Hassel examen artium 1866 og phi osophicum 1867, begge med laud, og blev medicinsk kandidat $\frac{22}{12}$ 1876 ligeledes med laud [18,11]. Fra $\frac{1}{9}$ 1877 til $\frac{1}{5}$ 1878 var han dernæst ansat som kandidat ved Rigshospitalets medicinske afdeling B og hudsygeafdeling og derpaa til $\frac{16}{9}$ s. a. som kandidat ved fødselsstiftelsen, hvor han i de sidste tre uger tillige var konstitueret som reservelæge. Doktor Hassel har som praktiserende læge været bosat i Christiania fra novbr. 1875 til 1902. Fra 1903 er han bosat paa sin i 1890 indkjøbte eiendom Bjerkodden i Vestre Bærum.
 Fra septbr. 1887 foretog doctor Hassel en reise af tre maaneders varighed, hvorunder han især i Berlin studerede gynækologie, og i 1901—02 opholdt han og fru en sig et aars tid i Tyskland, hvor han atter studerede kvindesygdomme.
12. f. **Christofine Petrea Klaveness**, født $\frac{9}{2}$ 1862 paa østre Halsen.
 Gift $\frac{8}{11}$ 1890 i Laurvik med agent i Christiania *Christian Wilhelm Grønvold*, der er født $\frac{23}{11}$ 1856 i Tønsberg, søn af sogneprest til Modum *Bernt Olaus Christian Grønvold* og *Jonine Christine Høst*.

12. g. **Fredrikke Christiane Klaveness**, født $14/10$ 1863 paa østre Halsen, hvor hun døde $21/10$ 1863.

12. h. **Frederik Klaveness**, født $9/7$ 1865 paa østre Halsen. Prest.

Gift $26/4$ 1893 i Bergens domkirke med *Thora Odland*, der er født $4/5$ 1861 i Bergen og datter af kjøbmand *Gabriel Tobias Odland* og *Ellen Alette Helland*. Uden børn.

Efter at have gennemgaaet Laurviks høiere almenskole til 1880 tog han privat undervisning og absolverede saa examen artium i 1882 og philosophicum i 1883, begge med laud. Han var i 1883—84 huslærer i Herø i Helgeland og blev theologisk kandidat vaaren 1889, ligeledes med laud, hvilken karakter han ogsaa erholdt til den praktiske del 1890. Han modtog i sidstnævnte aar, 1890, ansættelse som emissær paa Vestlandet i Lutherstiftelsens tjeneste og i Bergens indremission i 1891—92. I disse aar udfoldede han en energisk virksomhed for fremme af sædelighed blandt ungdommen, til hvilken han i flere smaa-skrifter, der spredtes over det hele land, rettede indtrængende og manende ord. Fra 1892 til $13/6$ 1900 var Klaveness personel capellan hos sogneprest til Bergens domkirke *Winsnes*, hvorefter han constitueredes som hospitalsprest sammesteds. Aarene 1902—03 har han med fruen tilbragt i Tyskland.

s. 48

12. i. **Johannes Klaveness**, født $4/12$ 1870 paa østre Halsen. Efter middelskoleexamen 1886 tog han medhjælperexamen 1890 og pharmaceutisk examen $5/6$ 1893 med karakteren godt, conditionerede derefter ved Svaneapotheket i Bergen og studerede i 2 aar kemi ved Berns universitet, hvor han i 1901 creeredes til doctor philosophiæ magna cum laude. I 1902 studerede han kemi ved Berlins universitet. Er fra mai 1902 redactør af „Farmaceut. Tidende”. Ugift.

11. d. **Johanne Christine Marie Klaveness**, født $16/3$ 1826 i Sandeherred, døde $25/6$ 1897 i Christiania.

Gift $9/4$ 1850 i Sandeherred med *Peder Christian Larsen*, der var født $13/6$ 1820 paa Reistad i Lier, døbt $7/7$ 1820 i Frogner kirke, og døde $26/10$ 1899 i Christiania, begravet paa Oslo kirkegaard, hvor der over ham og hustru er reist en gravsten; søn af gaardbruger paa Reistad i Lier *Lars Aagesen* og *Petronelle Olsdatter*. Larsen var udlært som snedker og drev snedkerverksted i Sandefjord til en kort tid efter sit giftermaal,

da han blev først contorist og derefter betroet fuldmægtig hos et større Christianiafirma med sagbrug ved Lysaker, for hvilket han i mange aar foretog inspectionsreiser saavel her i landet som i Sverige og Finland.

11. e. **Henriette Regine Klaveness**, født $^{21}/_2$ 1828 i Sandehrerred, bosat i Christiania.

Gift $^{9}/_3$ 1848 i Sandehrerred med *Niels Frederik Hauff*, der var født $^{3}/_7$ 1827 i Sandefjord, døbt $^{28}/_9$ 1827 i Sandehrerred, og døde $^{14}/_{12}$ 1898 i Christiania, søn af fransk consularagent, skibsrheder og handelsmand i Sandefjord, senere uniformsforvalter ved jernbanerne *Niels Frederik Hauff*) og *Marie Petrine Hedvig Petersen* af Fredrikshald. Hauff kom tidlig paa sin faders kontor i Sandefjord og blev i ung alder maltkontrollør. I 1860 flyttede han til Christiania, hvor han overtog bestyrelsen af kulfirmaet grosserer *Ferdinand Bervens* detailhandel i Piperviken og indehavde denne ved siden af sin bestilling som maltkontrollør indtil 1878. Ved „Kirkeveien” byggede og i mange aar beboede han professor *Johan Storms* nuværende gaard, der i Hauffs tid laa langt udenfor bygrænsen, omtrent alene paa den kant i Aker; i ottiaarene solgte han denne eiendom til doctor [nu i Amerika] *de Besche* og var senere bosat paa de Thaulowske eiendomme „Granbakken” og „Stampen” ved Frøen. Særlig paa sidstnævnte sted drev Hauff i mange aar hundeopdræt, der ved siden af liebhaveriet for heste var ham som den passionerede dyreelsker en kjær beskæftigelse. Han hjemførte saaledes stamdyrene for en ligesaa velrenommeret som talrig skare St. Bernhardshunde — det ene af dem havde under sin klostertjeneste reddet nogle og tyve menneskeliv og senere faaet en høj præmie ved Pariserudstillingen i 1867. s. 49

Af Hauffs femten børn lever tretten, hvoraf her foruden den side 46 anførte datter kan nævnes praktiserende læge *Niels Frederik Hauff* og boghandlersken *Emilie Hauff* i Christiania.

11. f. **Anne Hedvig Klaveness**, født $^{12}/_9$ 1829 i Sandehrerred, bosat i Christiania.

Gift $^{8}/_5$ 1858 i Bragernæs med *Lars Larsen*, der var født $^{19}/_8$ 1825 paa Reistad i Lier, døbt $^{20}/_7$ 1825, og døde $^{14}/_2$ 1881 paa Bragernæs, begravet

¹⁾ *Hauff* var født $^{6}/_{12}$ 1803 og døde $^{3}/_5$ 1887 i Skien hos sin svigersøn foged *Barth*. Han var eneste søn af skibsrheder paa Narverød i Slagen *Frederik Torgersen Hauff*, der var født $^{21}/_{11}$ 1752 paa Hauf paa Tjømmø, døbt $^{28}/_{11}$ 1752 i Nøtterø og døde 1816 paa Narverød; gift $^{19}/_2$ 1803 i Sandehrerred med enken *Susanne Wilhelmsdatter Hvidt sal. Hiorth*. *Frederik Hauff* var igjen søn af *Torger Frederiksen Lindholmen* i Nøtterø, der som Danmarksfarer skabte sig en formue paa omkring 200 000 spd., og hustru *Inger Evensdatter*.

$18/2$; søn af gaardbruger paa Reistad *Lars Aagesen* og *Petronelle Olsdatter* og saaledes broder af den side 48 anførte *Peder Christian Larsen*.

Larsen var tidligere gift med *Marthe Christine Solberg*, der døde $29/4$ 1857, 27 aar gl. paa Bragernæs, hvor skiftet efter hende sluttedes $8/4$ 1858 i henhold til lov af $30/7$ 1851 § 11.

Larsen var udlært som sadelmager i Drammen, men en svagelig helbred tvang ham bort fra ethvert legemlig anstrengende arbejde, hvorfor han paa Bragernæs aabnede en handel med artikler i faget og drev denne i omtrent tolv aars tid under stadig tiltagende sygelighed. Efter hans død flyttede enken tilbage til Sandefjord, hvor hun sammen med en datter *Johanne Christiane Rebekka Larsen* og i dennes navn drev en handel med broderier og kortevarer indtil 1898, da hun om høsten flyttede ind til Christiania. Her har hun i de senere aar havt sin bolig i stiftsprovst Gustav Jensens hjem for ældre damer i Sporveisgaden nr. 35.

s. 50

10. c. **Anne Amalie Klavenes**, født $23/3$ 1797 paa Bugaarden, døbt $31/3$ 1797 i Sandeherred, døde $13/10$ 1873 i Sandefjord.

Gift $8/9$ 1823 i Sandeherred med faderens fætter, daværende skibsfører, senere skibsrheder *Hans Eriksen Grøn*, der var født $28/11$ 1790 i Sandeherred, hvor han døde $1/10$ 1864 paa gaarden Lasken [se side 40]; søn af købmand og skibsrheder *Erik Hansen Grøn* og *Inger Thorsdatter Bjørnum*, se s. 24 og tillægget.

10. d. **Karen Klavenes**, født $18/6$ 1798 paa Bugaarden, døbt $28/6$ 1798 i Sandeherred, hvor hun døde $22/2$ 1848.

Gift $3/4$ 1829 i Sandeherred med *Paul Thoresen*, der var døbt $14/10$ 1791 i Borre og døde $27/10$ 1845 paa Fevang, søn af skibsfører *Claus Thoresen* paa Braarød i Borre og *Olea Povelsdatter*.

Paul Thoresen for mange aar som skibsfører fra Sandeherred, hvor han ved skjøde af $8/4$, thinglyst $11/4$ 1839 købte $1/4$ -part i den nordre del af gaarden *Bjørnum*, — som da tilhørte hans svigerfader *Thor Aagesen Klavenes*, se side 31 — gaards-nr. 19, brugs-nr. 2, af revideret skyld 5 mk. 71 øre, for 1200 spd. I handelen indgik tillige $1/4$ -del i sagbruget. Paa skiftet efter Thoresen og hustru blev denne eiendom ved lodseddel, thinglyst $8/5$ 1851, udlagt deres søn *Thor Christian Thorsen* for 1200 spd., og paa skifte efter ham og hustru i 1902 blev den endelig solgt til *Thor Tolfsen* m. fl.

Ved skjøde thinglyst $\frac{1}{8}$ 1837 fra *Treschow* paa Fritzø købte Paul Thoresen videre søndre Fevang i Sandeherred, gaards-nr. 20, brugs-nr. 1 og 17 af revideret skyld henholdsvis 5 mk. 74 øre og 5 øre for 1000 spd., og her var han senere bosat. Paa skiftet efter Thoresen blev denne eiendom ligesom Bjørnum ved lodseddel af $\frac{6}{5}$ 1851 udlagt sønnen *Thor Christian Thorsen* for 2500 spd., og af dennes bo solgtes den igjen i 1902 til *Thor Tholfsen* m. fl. Af Paul Thorsens børn vil flere senere nævnes.

10. e. **Aage Thorsen Klaveness**, født $\frac{2}{5}$ 1801 paa Bugaarden, døbt $\frac{13}{5}$ 1801 i Sandeherred, hvor han døde $\frac{11}{1}$ 1853 paa Gogstad. Skibsfører.

Gift $\frac{5}{5}$ 1823 i Sandeherred med *Antonette Hagemann*, der var født $\frac{1}{12}$ 1801 i Sandefjord, hvor hun ogsaa døde $\frac{29}{3}$ 1883 kl. 10 fm., datter s. 51 af skibsfører, senere købmand. *Baltzer Christian Hagemann* og *Anne Margrete Falch*.¹⁾

„Aage Klaveness var et opvakt hoved og blev tidlig sendt baade til England og Frankrige for sin uddannelses skyld. Efter tre aars forløb, hvoraf han tilbragte den sidste tid paa et handelskontor i Gravelines, kom han hjem i 1821, var godt inde i det engelske sprog og talte fransk som en indfødt.” Hans fader erhvervede til ham gaarden nedre Gogstad og forærede ham ved bryllupet en skonnert paa 70 tons, som Aage Klaveness kaldte „Heldine” efter sin moder [!]. Uden at skaffe sine kundskaber nogen planmæssig anvendelse før han i lang tid som fører af dette skib og forestod i senere aar skibsbyggeriet paa „Rødsverftet”. Det sidste skib, han her byggede, var det før omtalte „Cyprian”, der løb af stabelen $\frac{13}{9}$ 1851 og gik i farten 1852 med hans søn *Henrik Klaveness* som fører.

Den $\frac{9}{2}$ 1853 aabnedes skiftet efter Aage Klaveness paa nedre Gogstad. Forefundne kontante penge 50 spd. var anvendt til bestridelse af udgifter efter dødsfaldet. Løsøret beløb sig til 256 numere og taxertes til 515 spd. 112 sk.; der var adskilligt bohave i birketræ og tildels mahogny — en birketræs sofa med stoppede puder og 12 stole taxertes til 9 spd. og en mahogny chiffoniere til 3 spd. — og gaarden var velforsynt med redskab og materialier, ligesom endel skibskjætting og blokker paa Rødsverftet kom boet tilgode. Af sølv-tøi var der 12 spiseskeer til 14 spd. 48 sk., 9 theskeer 1 spd. 96 sk., en potageske 3 spd., en sukkerdrysse og en flødeøse hver 1 spd., en sukkerklype 60 sk. og en thesil 48 sk. En reisekjærre med skvætlæder

¹⁾ Om slegten *Hagemann*, hvis norske stamfader oberstløjtnant *Christian Hagemann* var født 1663 i Lund i Skaane og døde 1725 i Christiania, se Axel Hagemann: „Militærfamilien Hagemann”, Chr.a 1901, Det norske Aktieforslag.

sattes til en værdi af 6 spd., en spidsslæde til 4 spd. og en bjørneskindsfæld til 3 spd.

Besætningen bestod af en fem aar gammel musgraa hest, taxeret til 29 spd., 7 kjør¹⁾, hvoraf fem til 10 spd. og to til 9 spd. stykket, en halvtaars kvige-kalv til 4 spd., 3 faar og 1 vædder tils. 4 spd. og et halvtaars gammelt svin til 3 spd.

- s. 52 Ved auktionen udbragtes løsoret, iberegnet kreaturer, til 527 spd. 73 sk. Boets eiende $\frac{1}{3}$ -part i skibet „Cyprian” [i fællesskab med afdødes fader] blev solgt for 3251 spd.

Af faste eiendomme besad afdøde:

1. Anpart i gaarden nedre Gogstad, nyt matrikul-nr. 48 — nu gaards-nr. 48, brugs-nr. 11 — af skyld 3 dl. 2 ort og 5 sk., med paastaaende husebygninger, afdøde hjemlet ved skjøder fra *Gullik Rasmussen*, thinglyst $\frac{2}{3}$ 1814, og fra *Christopher Eriksen*, thinglyst $\frac{1}{11}$ 1815. Eiendommen blev taxeret til 1600 spd., hvoraf paa indmarken 1000 spd., paa udmarken 200 spd. og paa bygningerne 400 spd.²⁾, og solgtes for denne sum til stervbosønnen *Henrik Klaveness*, der erholdt auktionsskjøde $\frac{21}{2}$, thinglyst $\frac{16}{4}$ 1857.
2. De paa Røedsverftet værende bygninger, nemlig 1 to'etages arbejdsbygning og 1 sjøbod, opført dels af tømmer og dels af bindingsverk, med kogerum samt 2 brygger [afdøde tilhjemlede ved skjøde thinglyst $\frac{6}{12}$ 1832 fra faderen *Thor Aagesen Klavenes* for 50 spd.], beliggende under gaarden vestre Røed, der var afdøde og hans ældste søn med deres hustruer tilbygset. Bygningerne blev taxeret for 150 spd. og solgtes for 200 spd.
3. I Gogstadlien en 1-etages stuebygning, tømret, bordklædt og tegltækt, indrettet til stue og køkken med kvistværelse, samt et tømret fjøs med tilbygget bindingsverks lade og vedskjul blev taxeret for 70 spd. og solgtes for 30 spd.

¹⁾ De havde navnene: Vildros, Velkommen, Hedelin, Rødlin, Svana, Seilin og Graadona; de to første var rød- og hvide, de følgende to røde, en hvid og de to sidste graa- og hvide.

²⁾ Indmarkens jordbund bestod af ler- og muldjord, hvorpaa aar om andet kunde udsaaes 5 td. havre, $\frac{1}{2}$ td. byg, $\frac{1}{4}$ td. hvede og 6 td. poteter; der avledes henholdsvis 4, 6, 8 og 5 fold. 1 hest, 5 kjør, 1 ungfæ og 4 faar kunde vinterfødes. — Udmarken er meget fjeldrig med stenig og sandig jordbund, der kan afgive sommerhavn til de kreaturer, eiendommen vinterføder. Skogen er meget ubetydelig og afgiver delvis gjardefang. — Husebygningerne bestod af: a) 1 en'etages, tømret, bordklædt og malet, tegeltækt vaaning, hvori var indrettet 2 stuer og 2 kammere, 1 køkken med skorsten samt forstuegang med trappe op til loftet; der var her 2 etage-kakkelovne samt en kogeovn med 3 gryder. b) 1 en'etages tømret, bordklædt og rødmalet, tegltækt bryggerhusbygning, indrettet til 1 bod, 1 bryggerhus med skorsten og bagerovn samt 1 drengestue med etage-kakkelovn. c) 1 tømret udhusbygning, indrettet til 2 lader, 1 laave, 1 fjøs og 1 stald, alt bordklædt, rødmalet og tegltækt. d) 1 tegltækt bindingsverks ved- og vognskjulbygning, og e) 1 bindingsverks sommerfjøs med bordtag.

Boets samlede activa blev saaledes . . . 5658 spd. 73 sk.
 hvorimod gjæld og udgifter beløb sig til 8634 „ 98 „

Boet blev følgelig fallit med 2972 spd. 25 sk.

Hovedcreditor i boet var afdødes fader med et tilgodehavende paa 5475 spd. s. 53
 26 sk., væsentlig i henhold til obligationer af $\frac{14}{10}$ 1822, $\frac{1}{4}$ 1833, $\frac{30}{12}$ 1837,
 $\frac{29}{9}$ 1851, $\frac{11}{11}$ 1851 og hvoraf han fik dækning for en prioriteret del, stor 3914
 spd. 87 sk., ved boets endelige slutning $\frac{30}{3}$ 1854.

Aage Klaveness og hustru havde 10 børn [11. a.—11. j.]:

11. a. **Anne Margrete Klaveness**, født $\frac{15}{7}$ 1824 paa Gogstad, bosat i Sarpsborg.

Gift $\frac{26}{3}$ 1852 i Sandehrerred med *Carl Svendsen*, der var født $\frac{5}{7}$ 1815 i Strømstad og døde $\frac{22}{1}$ 1892 i Sarpsborg, søn af vognmand *Svend Andersson* og *Annette Horn*. Svendsen, der aflagde sin svende- og mesterprøve i skrædderfaget i Drammen, var bosat som skræddermester i Tønsberg fra octbr. 1845—59 og senere i Sarpsborg. Han var tidligere gift $\frac{25}{9}$ 1839 i Bragernæs med *Birthe Jørgine Andersdatter*, født $\frac{10}{10}$ 1814 paa Hæg i Lier og død $\frac{3}{8}$ 1847 i Tønsberg, datter af *Anders Isachsen Aarqvist* og *Mari Torgeirsdatter Hæg*.

11. b. **Henrik Klaveness**, født $\frac{16}{4}$ 1826 paa Gogstad, hvor han ogsaa døde $\frac{15}{4}$ 1888 kl. $5\frac{1}{2}$ morgen. Skibsrheder.

Gift 1ste gang $\frac{17}{2}$ 1860 i Sandehrerred med *Anne Thorine Engebretsen*, der var født $\frac{31}{7}$ 1837 paa Virrik i Sandehrerred og døde $\frac{1}{8}$ 1880 paa Gogstad, „savnet af alle, der kom i berøring med hende; hendes varme hjerte og milde væsen gjorde hende til et menneske, som alle satte megen pris paa”. Hun var datter af købmand *Lars Engebretsen* og *Anne Pernille Thorsen*.

Gift 2den gang $\frac{21}{8}$ 1881 i Stokke med *Gulline Endresen*, født $\frac{19}{11}$ 1858 paa Spilling i Vigmostad [Nordre Undal] og bosat paa Jaer paa Næsodden ved Christiania, datter af gaardbruger *John Endresen Refsnes* og *Aase Rebekka Spilling*.

Henrik Klaveness, der „fik sit navn efter bedstemoderen Hedvig Klaveness, som blev begravet paa den samme dag, han blev født”, kom selv efter den tids anskuelse tidlig ud fra hjemmet. Sit syvende aar fyldte han saaledes i Aberdeen, idet han var med sin fader ombord, og ti aar gammel tog han hyre som skibsgut. To aar senere kom han til sin bedstefader paa Bugaarden og var der som barn i huset, til han blev voksen. I 1850 blev han skibsfører og fór som saadan og

væsentlig med det ovenfor nævnte skib „Cyprian” til 1862, da han forlod sjøen og åbnede en agentur- og befragtningsforretning hjemme paa Gogstad.

- s. 54 Som under faderen meddelt købte Henrik Klaveness dennes eiendom i nedre Gogstad, nu gaards-nr. 48 brugs-nr. 11, for 1600 spd. ved auktions-skjøde af $21/2$, thinglyst $16/4$ 1857; ved mageskiftebrev af $22/5$, thinglyst $8/7$ 1862 erhvervede han sig desuden brugs-nr. 24 i samme gaard med ny skyld 17 øre, og endelig købte han af *Anders Christian Christiansen* for 565 spd. brugs-nr. 27 af ny skyld 77 øre ved skjøde af $21/10$, thinglyst $8/11$ 1872. Paa skiftet efter sin første hustru lod Henrik Klaveness sig udlægge samtlige disse eiendomme i henhold til hjemmelsbrev af $6/1$, thinglyst $7/1$ 1882.

En kortere tid eiede Klaveness ogsaa vestre Røed, idet han ved auktions-skjøde af $21/2$ 1857 købte denne eiendom for 300 spd., men solgte den igjen $30/4$ 1861 til *Josef Lyhmann* for 3000 spd.

Udrustet med udmerkede evner blev Henrik Klaveness en paa mange omraader meget benyttet mand. Fra 1863 til 1877 var han saaledes ordfører i Sandeherreds herredsstyre, og hans udprægede interesse for den constitutionelle sag i forbindelse med medborgeres respekt og tillid bragte ham paa stortingene 1871—73 og 1874—76 som fjerde repræsentant for Jarlsberg og Laurviks amt; han var i begge perioder medlem af næringscomiteen nr. 2.

Klaveness var derhos i omtrent tyve aar forligelsescommissær og fra 1878 til sin død kasserer i Sandeherred sparebank¹⁾. Som medlem af taxtcomiteen ved jernbaneanlægget Drammen—Skien udførte han et samvittighedsfuldt arbejde og var i hin tid en kjendt skikkelse i grevskaberne, hvor hans store skimmel foran kariolen holdt ruten ligesaa godt som nu togene paa vestbanen. Eiendomsgaarden Gogstad, hvor Henrik Klaveness udøvede stor og velkjendt gjestfrihed, blev ved hans død solgt for 16800 kr. til den nuværende eier, skibsfører *Jens Thorsen*²⁾ ifølge skjøde dateret og thinglyst $2/7$ 1888.

Henrik Klaveness havde i første ægteskab ni og i andet fire børn [12. a.—12. m.):

12. a. **Antonie Klaveness**, født $18/4$ 1861 paa Gogstad, hvor hun døde $29/7$ 1864.
12. b. **Anna Pernille Klaveness**, født $22/10$ 1862 paa Gogstad, hvor hun døde $26/12$ 1862.
- s. 55 12. c. **Anna Pernille Klaveness**, født $18/1$ 1864 paa Gogstad, er, efter saavel her hjemme som flere steder i Amerika og England at have tjent sit

¹⁾ Nekrologer i „Sandefjord Tidende” for $17/4$ og „Morgenbladet” for $19/4$ 1888.

²⁾ *Jens Thorsen* er en halvbroders søn af den skibsfører *Paul Thoresen* paa Fevang, der er anført side 50.

udkomme og senere viet sig til sygepleien, ansat som oversygepleierske paa Grefsen ved Christiania; ugift.

12. d. **Thoralv Klaveness**¹⁾, født $\frac{12}{4}$ 1866 paa Gogstad. Fra 1890 eier og redaktør af bladet „Vestfold” i Sandefjord; han foretager i 1902—03 med forfatter-stipendium en reise i Nord-Amerika²⁾.

Gift $\frac{26}{2}$ 1887, borgerlig viet i Christiania, med *Hilda Hansen*, født $\frac{30}{9}$ 1867 i Sandeherred og død $\frac{20}{3}$ 1903 i Sandefjord efter længere tids sygelighed, datter af skibsfører *Christen Hansen* og *Marie Hansen*, nu bosatte paa Freberg i Sandeherred. Sex børn [13. a.—13. f.]:

13. a. **Skuld Klaveness**, født $\frac{3}{7}$ 1887 i Sandefjord.
 13. b. **Varg Klaveness**, født $\frac{1}{2}$ 1889 i Sandefjord.
 13. c. **Liv Klaveness**, født $\frac{1}{12}$ 1890 i Sandefjord.
 13. d. **Frik Klaveness**, født $\frac{11}{5}$ 1893 i Sandefjord.
 13. e. **Stein Klaveness**, født $\frac{4}{2}$ 1895 i Sandefjord.
 13. f. **Thøk Klaveness**, født $\frac{5}{1}$ 1897 i Sandefjord.

12. e. **Antonie Klaveness**, født $\frac{12}{3}$ 1868 paa Gogstad.

Gift $\frac{6}{3}$ 1889, borgerlig viet i Christiania, med købmand og agent, senere handelsreisende for brødrene Ingebretsen i Christiania, *Lars Sunde*, der er født $\frac{21}{9}$ 1865 paa Sunde i Sandeherred og søn af skibsfører *Antoni Larsen* og *Marie Jakobsen*.

12. f. **Lars Klaveness**, født $\frac{17}{12}$ 1869 paa Gogstad. Efter i omkring tolv aar at have været assistent og bogholder og en tid konstitueret kasserer i Sandeherred sparebank blev Klaveness $\frac{1}{8}$ 1897 chef for Aktiekreditbanken i Sandefjord.

Gift $\frac{16}{3}$ 1897 i Oslo kirke i Christiania med *Alma Halvorsen*, født $\frac{2}{5}$ 1867 i Sandefjord og datter af skibsfører og senere skibsrheder paa Lunden i Sandefjord *Ole Halvorsen*, født $\frac{5}{4}$ 1824 paa Kleppan i Stokke, s. 56 og *Helvig Olava Thoresen*, gifte $\frac{6}{3}$ 1857 i Sandeherred³⁾. Uden børn.

- 12 g. **Aasta Klaveness**, født $\frac{24}{8}$ 1871 paa Gogstad, døde $\frac{28}{7}$ 1892 paa Hamar under en ferietur.

1) Redaktør Klaveness har hidtil skrevet sit navn *Klavenæs*, „men vil ved sin hjemkomst fra stipendiereisen formaaes til fremtidig at bruge den for slegtsnavnet nu fælles skrivemaade”.

2) Se forøvrigt „Morgenbladet” for $\frac{17}{11}$ 1893 B., samt „Verdens Gang” og de fleste andre større blade for oktober 1895.

3) *Hedvig Olava Thoresen*, født $\frac{3}{7}$ 1832 paa Bjørnum i Sandeherred, er datter af den side 50 anførte skibsfører paa Fevang *Paul Thoresen* og *Karen Thorsdatter Klavenes*.

12. h. **Henrik Klaveness**, født $27/8$ 1873 paa Gogstad, hvor han døde $20/2$ 1874.
12. i. **Siegfried Klaveness**, født $4/2$ 1878 paa Gogstad; lærerinde i Laurvik.
12. j. **Henrik Klaveness**, født $19/11$ 1881 paa Gogstad; styrmænd fra Sandefjord efterat have afsluttet examen i januar 1903.
12. k. **John Klaveness**, født $17/3$ 1883 paa Gogstad, døde $22/5$ 1901 paa Jaer paa Næsodden; rørlæggerlærling.
12. l. **Aake Klaveness**, født $10/1$ 1885 paa Gogstad; opholder sig i Kapstaden i Syd-Afrika, hvor han har ansættelse ved byens sporveie.
12. m. **Wilhelm Klaveness**, født $12/7$ 1887 paa Gogstad.
11. c. **Thor Christian Klaveness**, født $11/2$ 1828 paa Gogstad i Sandeherred, døde her $30/11$ 1898 som ugift gaardbruger paa Hotvet. Han kom tidlig tilsjøs og vedblev at fare til omkring 1860. Ved skjøde af $2/3$ 1867, thinglyst $25/5$ næstefter, købte han en part i sin gamle fædrenegaard Klavenes, nemlig brugs-nr. 5 [matr.-nr. 9, løbe-nr. 9, med en urevideret skyld af 1 dl. 2 ort og 18 sk.] for 1600 spd. af *Anders Mathiesen Møgenæs*, der selv havde betalt den med 1012 spd. ved auktionsskjøde af samme dag.¹⁾ Efter afholdelse af skylddelingsforretning $26/8$ 1873, thinglyst $6/11$ næstefter afhændede Klaveness imidlertid en del af eiendommen i 1880 til *Mathias Hansen* og solgte senere den øvrige del til sin nedenførte brodersøn *Ole William Melsom Klaveness* for istedet at købe en del af gaarden Hotvet.
- Ved det efter Thor Christian Klaveness $9/12$ 1898 til $31/5$ 1899 afholdte skifte tilfaldt der hans fem søskende eller deres arvinger en sum paa tilsammen 9525 kr.
11. d. **Wilhelm Klaveness**, født $5/4$ 1830 paa Gogstad, døde $21/10$ 1874 i Sandefjord af apoplexi. Skibsfører. Bosat en tid paa Gogstad, som han nogle faa aar eiede sammen med faderen, derefter i mange aar i Frederiksværn og endelig i sine sidste leveaar som skibsrheder i Sandefjord.

s. 57

¹⁾ Denne gaardpart var oprindeligt udskilt fra den del af Klavenesgaarden, der — som side 44 omhandlet — blev solgt af Bredine sal. Klavenes til *Lars Andersen Møgenæs*, der ved skjøde af $20/9$ 1856 atter solgte eiendommen for 666 spd. 80 sk. til *Johannes Jakobsen*. Denne mand lod saa $1/8$ 1860 afholde skylddelingsforretning og ved denne fremkom endelig den gaardpart, som ovennævnte Anders Møgenæs og derefter Thor Christian Klaveness købte, samt — som resterende del — en parcel med skyld af 1 ort 17 sk., der fik brugs-no. 7 og ved skjøde af $20/7$ 1860 blev solgt af Johannes Jakobsen til *Jakob Andersen* for 250 spd.

Gift $24/1$ 1856 i Sandeherred med *Mary Melsom*, der var født $14/1$ 1826 i Tønsberg og døde $2/9$ 1901 i Christiania, datter af kjøbmand i Tønsberg *Anders Melsom* og *Amelie Moyse* fra Fowey i Cornwall. Deres to børn [12. a.—12. b.]:

12. a. **Emilie Klaveness**, født $28/11$ 1863 i Frederiksværn, døde $15/1$ 1881 i Christiania, begravet $20/1$ paa Vor Frelzers gravlund; ugift.

12. b. **Ole William Melsom Klaveness**, født $12/2$ 1866 i Frederiksværn; rentier og gaardbruger paa Klavenes, hvor han som ovenfor bemærket købte et brug af sin farbroder *Thor Christian Klaveness*.

Gift $23/2$ 1888 i Sandeherred med *Ellen Mathea Larsen*, født $26/10$ 1860 paa Klavenes og datter af sjømand *Lars Frederiksen [Klavenes]*, — der ved skjøde af $30/9$ 1859 købte en gaardpart i Klavenes for 300 spd. af den side 44 nævnte *Anders Nielsen Anholt*, — og hustru *Maren Helgesdatter*. Deres to børn [13. a.—13. b.]:

13. a. **Wilhelm K'aveness**, født $9/4$ 1889 paa Klavenes. Druknet $3/5$ 1903 i Goksjø.

13. b. **Theodor Klaveness**, født $28/11$ 1890 paa Klavenes.

11. e. **Aage Klaveness**, født $24/3$ 1832 paa Gogstad, døde $7/5$ 1887 i Sandeherred, ugift. Han var i sin ungdom sjømand

11. f. **Caroline Fredrikke Klaveness**, født $13/7$ 1834 paa Gogstad, hvor hun døde $8/5$ 1836.

11. g. **Caroline Fredrikke Klaveness**, født $28/2$ 1837 paa Gogstad, døde $19/2$ 1895 ugift i Sandefjord.

11. h. **Anton Fredrik Klaveness**, født $11/1$ 1839 paa Gogstad. Skibsrheder paa s. 58 Sværdstad i Sandeherred.

Gift $6/4$ 1869 i Sandeherred med *Birthe Marie Andersen*, født $4/2$ 1845 paa Haughem i Sandeherred og datter af skibsrheder og gaardbruger *Even Andersen Haughem* og *Helene Sørensen Trolsaas*.

I 1852, i en alder af kun tretten aar, gik Anton Klaveness tilsjøs, gennemgik graderne til skibsfører og før som saadan til 1870. I det følgende aar købte han gaarden Sværdstad i Sandeherred efter lensmand *Peter Bryn*, der var gift med hans faster, og samtidig begyndte han at drive skibsrhederi, der ud gennem aarene har udviklet sig til en betydelig bedrift. Ved nyttaarstid 1903 staar Klaveness som eier og bestyrer af følgende seilfartøier: træskibene „Cyprian” paa 847 reg.-ton og bygget 1872, „Regina” paa 798 reg.-ton og bygget 1876, „Magnat”

paa 623 reg.-ton og bygget i 1877, „Ludvig Holberg” paa 980 reg.-ton og bygget i 1878, „Guldregn” paa 639 reg.-ton og bygget 1879, „Kamfjord” paa 743 reg.-ton og bygget 1881, jernskibet „Sværdstad” paa 1076 reg.-ton og bygget 1885, træskibet „Eira” paa 965 reg.-ton og bygget 1886 samt staalskibet „Birtha” paa 1344 reg.-ton og bygget 1891. Naar hertil føies, at A. F. Klaveness i en lang aarrække har drevet hvalfangst paa Finmarken¹⁾ og for tiden staar som bestyrer af 3 hvalfangerselskaber med tilsammen 6 fangstbaade, vil det dermed være givet, at der fra hans kontor udfoldes en virksomhed, der med hensyn til værdier og til den ved samme sysselsatte arbejdsstok ikke alene har sin store betydning for distriktet, men er af betragtelig interesse i den norske søfart.

Klaveness er medlem af forskellige aktieselskabers direktion, saaledes af „Laurviks Privatbank” og „Framnæs mekaniske Verksted”.

Skibsrheder Klaveness er bosat paa sin gaard søndre Sværdstad, den han som ovenfor kortelig nævnt købte i 1871 for 6200 spd. ved skjøde af $\frac{28}{11}$, thinglyst $\frac{3}{3}$ nævnte aar fra enke og arvinger efter lensmand *Peter Bryn*, under hvem gaarden nærmere findes omskrevet side 65. Ved skjøde af $\frac{20}{5}$, thinglyst s. 59 $\frac{8}{8}$ 1875 købte Klaveness af *Johan Carl Gabrielsens* enke for 1000 spd. dennes eiendom i øvre Hasle [Rosenlund], matrikul-nr. 46, løbe nr. 219 c, af skyld 3 ort 16 sk. — nu gaards-nr. 46, brugs-nr. 3 af skyld 1 mk 54 øre —, og brugte denne eiendom indtil 1890, da han ved skjøde thinglyst $\frac{3}{2}$ dette aar solgte den til *Anders Andersen* for 4500 kr.

Skibsrheder Klaveness og hustru har følgende otte børn [12. a.—12. h.]:

12. a. **Eivind Klaveness**, født $\frac{25}{11}$ 1870 paa Sværdstad. Efter klassisk examen artium med laud. i 1889 og anden examen i 1890 med laud. præ ceteris blev Klaveness medicinsk kandidat med laud. $\frac{27}{12}$ 1897. Med anciennetet af $\frac{6}{4}$ 1895 blev Klaveness værnepligtig secondløjtnant i marinens sanitet, værnepl. premierløjtnant med anc. af $\frac{29}{1}$ 1898 [læge i Bodø] og udnævntes s. a. til premierløjtnant i marinens sanitet med anc. af $\frac{20}{10}$ 1898 [læge i Christiania]. Fra dette embede erholdt han $\frac{31}{8}$ 1901 efter ansøgning afsked fra $\frac{1}{9}$ s. a. uden pension med forpligtelse til at blive staaende som værnepligtig premierløjtnant i marinens sanitet indtil $\frac{30}{4}$ 1909. I mai 1901 udvandrede doctor Klaveness til Amerika, hvor han er læge i Brookings, South-Dakota i De forenede Stater. Ugift.
12. b. **Anna Tonette Klaveness**, født $\frac{12}{9}$ 1872 paa Sværdstad.
Gift $\frac{12}{5}$ 1898 i Sandherred med *Otto Christian Diderik Christopher-*
sen, der er født $\frac{21}{7}$ 1868 i Tanen og søn af stiftscapellan, senere sogneprest

¹⁾ Da Klaveness og hustru den $\frac{6}{4}$ 1894 feirede sit sølvbryllup, meddeler de lokale aviser, at hans to hvalfangere „Neptun” og „Jupiter” samme dag tog sin første hval.

til Sande i Jarlsberg *Christian August Christophersen* og *Ottine Didrikke Thinn*. Efter klassisk examen artium 1887 med laud. og andenexamen i 1888 med haud blev Christophersen juridisk kandidat med haud i 1890. Han tog i 1893 bevilling som underretssagfører og praktiserede i Guldalen til 1896, da han nedsatte sig i Sandefjord. Her var han en tid redaktør af „Sandefjords Blad”. Fra 1898 praktiserer han i Horten og blev i 1900 overretssagfører.

12. c. **Anton Fredrik Klaveness**, født $29/4$ 1874 paa Sværdstad. Skibsrheder i Sandefjord.

Gift $7/10$ 1899 i Sandefjord med *Therese Grøn*, der er født $25/8$ 1875 i Christiania, datter af købmand *Tjøstulf Knudsen* og *Fredrikke Amalie Bøhme* og pleiedatter af skibsrheder i Sandefjord *Peder Anton Grøn*¹⁾ og *Ellen Catharine Christensen*.

Efter at have gennemgaaet Sandefjords middelskole og derefter s. 60 første gymnasium paa Gjertsens skole i Christiania gik Klaveness over paa Christiania handelsgymnasium, hvor han bestod examen i 1892. I de følgende aar tog han ansættelse ved forskellige uden- og indenlandske skibsmægler- og skibsrhederikontorer og begyndte derpaa i 1898 selvstændig virksomhed som dampskibsrheder med kontor i Sandefjord under firma A. F. Klaveness & Co., hvis eneste indehaver han er. To børn [13. a.—13. b.]:

13. a. **Eva Klaveness**, født $18/8$ 1900 i Sandefjord.

13. b. **Thor Klaveness**, født $29/4$ 1902 i Sandefjord.

12. d. **Aagot Wilhelmine Klaveness**, født $2/2$ 1876 paa Sværdstad.

Gift $4/11$ 1897 i Sandeherred med extraord. hofrættnotarie *Erik Lidforss*, der er født $13/2$ 1870 i Norrköping og søn af *Volter Lidforss* og *Anne-Marie Swartling*. Lidforss underkastede sig i 1889 studentexamen med laud. og tog hofrættsexamen i 1892. Samme aar blev han extraord. notarie i Svea hofrætt, fik i 1893 ansættelse i viceherredshøvding Karl Staffs advokatforretning, i hvilken han fra $1/1$ 1901 blev optaget som compagnon: firmaet „Advokaterne Staff och Lidforss” med kontor i Jakobsgatan 28, Stockholm.

12. e. **Helene Klaveness**, født $2/10$ 1878 paa Sværdstad.

12. f. **Berit Klaveness**, født $20/2$ 1882 paa Sværdstad.

12. g. **Dagny Klaveness**, født $8/3$ 1884 paa Sværdstad.

12. h. **Ruth Klaveness**, født $5/11$ 1886 paa Sværdstad.

¹⁾ P. A. Grøn er igjen en søn af den side 40 anførte skibsrheder *Hans Eriksen Grøn* og *Anne Amalie Klaveness*; se forøvrigt tillæg i denne bog.

11. i. **Ludvig Klaveness**, født $29/10$ 1841 paa Gogstad, hvor han døde $22/3$ 1843.
 11. j. **Thorvald Klaveness**, født $22/9$ 1844 paa Gogstad i Sandehherred. Sogneprest i Christiania

Gift $4/1$ 1871 i Gamle Akers kirke i Christiania med *Barbra Henriette Hvoslef*, der er født $31/3$ 1843 i Førde og datter af foged i Sønd- og Nordfjord (*Peter Christian Hvoslef*¹⁾) og *Karen Marie Christine Landmark*.

s. 61

Klaveness blev student med laud. i 1862, dimitteret fra Drammens latinskole, og tog examen philosophicum med laud. præ ceteris i 1863. I juni 1867 blev han theologisk kandidat med laud. saavel til den theoretiske examen som til practicum i 1868. Han var derefter fra 1867 til 1874 lærer ved Nickelsens pigeskole i Christiania og udnævntes til residerende capellan til Eidsberg $3/2$ 1874 og til Frederikshald $18/12$ 1882. Den $5/2$ 1892 blev Klaveness sogneprest til Oslo og $18/12$ 1897 den første sogneprest til det da nyoprettede Frogner sognekald i Christiania, hvor han fremdeles virker.

Som en af den norske kirkes eiendommeligste og mest fremragende geistlige, der med kraft og djervhed kaster sig i kamp for sin overbevisning, har sogneprest Klaveness leveret vegtige bidrag til den offentlige discussion af theologiske og sociale spørgsmaal.

Nærmest som følge af en række hvasse artikler, han i anledning af den saakaldte christiansandske lærestrid — biskop *Heuch* contra resid. capellan *Brochmann* — høsten 1896 rettede mod de pietistiske lægfolk²⁾, fandt Klaveness at burde gjøre fuld rede for sit religiøse standpunkt coram publico. Under henvisning til sit nylig afholdte foredrag om „Protestantismens opløsning og kirkens enhed“, der staar at læse i „For Kirke og Kultur“ for april 1897, præciserer han saaledes i „Morgenbladet“ nr. 424 for 1897³⁾, at han ikke vil vedkjende sig nogen blind tro paa det traditionelle læresystems ufeilbarhed, og senere — paa den tiende almindelige lutherske conferance i Lund i 1901 — fremholder han i et foredrag om, hvordan kirken bør møde den alt mere om sig gribende religiøse indifferentisme inden de høiere samfundsklasser, med djervhed og styrke nødvendigheden af en mere tidsmæssig forkyndelse end kirkens nuværende, den han tillige underkastede en meget skarp kritik. Han sluttede her med følgende for hans personlighed udpræget karakteristiske ord: „Jeg har villet skabe uro

¹⁾ Om slekten *Hvoslef*, der kom til Norge fra Holstebro i Jylland med skibsfører, senere kjøbmand og leverandør til Kongsberg sølvverk *Jens Pedersen Hvoslef*, født 1702 i Holstebro og død 1765 paa Kongsberg, se Andr. Johansen: „Familien Hvoslef“ [Chr.a 1890, i commission hos Marius Lund].

²⁾ Slutningen af hans djerve ord staar at læse i „Morgenbladet“ nr. 679 for 1896.

³⁾ Hertil et tilsvaer af G. i nr. 479 og atter gjensvar af Klaveness i nr. 497.

i samvittighederne overfor den kjendsgjerning, at de dannede mænd i store skarer gaar fra os. Jeg er selv en fri mand og gaar mine frie veie, og jeg fordrer ikke, at De skal følge dem. Søg De selv svar paa spørgsmaalet, men De vil ikke finde svaret, naar De ikke lærer at elske de moderne mennesker.”

Klaveness' foredrag i Lund vakte en voldsom bevægelse inden den talrige forsamling af høie skandinaviske og tyske geistlige; flere fremragende navne søgte s. 62
forbjødes at dæmpe den norske prests i disse kredse uvant frimodige tale, og den endelige resolution gik i det væsentligste ud paa at bifalde Klaveness' synsmaader¹⁾. Striden om disse forplantede sig imidlertid hurtig her hjemme, og kampen mod dem er — som det af den offentlige presse særlig i det sidste aar vil være vel kjendt — drevet med den største heftighed af biskop *Heuch*.

Til de forskjellige foreteelser paa de sociale spørgsmaals omraade har sogneprest Klaveness ikke nøiet sig med at være en interesseret iagttager, men ogsaa her vovet at slaa et slag for sin overbevisning. Fra prædikestolen i Frederikshalds kirke formaaede han saaledes ved indtrængende og til begge sider ramrende ord at vinde gehør for sin anskuelse under den store strike af sagbrugsarbeidere, der indtraf her i hans embedstid²⁾, og et foredrag, han holdt den 28/11 1900 i Vor Frelzers kirke om „Det sociale spørgsmaal i Evangeliets lys” gjengaves med commentarer og tildels vedføiet foredragsholderens portræt i pressen landet over³⁾.

Ved nyttaarstid 1901 indeholdt „Verdens Gang” under overskriften „Mor” en række opsæt, hvori en fraskilt og senere gift hustru udøser sit hjerte og skildrer sine kval. Da disse opsæt med det jammerskrig, der skar sig ud, gav et klart indblik i det moderne kulturlivs dybeste elendighed, og begreberne snart kom på gode veie til at forvirres, ansaa sogneprest Klaveness det som sin pligt at træde offentlig frem og gjorde dem til gjenstand for et foredrag. Under stærk tilstrømning om talerstolen paaviste han med sjælesørgers autoritet og erfaringer, hvilken skadelig indflydelse en stor del af den moderne literatur øvede paa moral og sædelighed, og hvilke værdier der herved sattes paa spil. Saavel Whist' opsæt som Klaveness' foredrag udkom senere i brochureform⁴⁾, det sidste som særtryk af „For Kirke og Kultur”, og spredtes over det hele land.

¹⁾ Se bl. a. „Verdens Gang” nr. 229 for 1901.

²⁾ Se bl. a. „Verdens Gang” nr. 308 for 1900, med Klaveness' portræt.

³⁾ Se bl. a. „Verdens Gang” nr. 301 for 1901.

⁴⁾ I sin iver for den store sag, hvis talsmand han var, og for kraftigere at fremhæve exemplets stærke magt, navngav Klaveness i sit foredrag et par personer, der efter hans mening havde givet anledning til forargelse, fordi de ved samvirken ved nogle aftenunderholdninger havde givet offentligheden sanction paa sit som utilbørligt længe omtalte forhold: „Det usædelige vækker liden modbydelighed hos os. Man nyder det i litteraturen og paa scenen, og man tolererer det i livet. Kan man tænke sig et tydeligere vidnesbyrd om sædelig slaphed, end at Christiania eleganteste publicum begejstret hylder *Holger Drach-*

- s. 63 Det bedste vidnesbyrd om Klaveness' mange og betydelige interesser giver hans literære virksomhed.

I aarene 1868—74 var han sammen med *Peter Hærem* redaktør af „Fædrelandet” og til vaaren 1874 af sammes følgeblad „Den norske Arbeider”, i hvilke han skrev en mængde artikler af politisk og kirkeligt indhold. Af „Maanedstidende for den indre Mission” var han medredaktør 1874—76, af „Luthersk Kirketidende” redaktør i aarene 1877—82 sammen med pastor *G. Blom* og endelig redaktør af „For Kirke og Kultur” sammen med *Christopher Bruun* fra 1894. Foruden bladartikler i mængde har han skrevet „Bibelen med Forklaringer, 2den Del, De historiske Bøger”, udgivet af Den norske Lutherstiftelse 1882—88, „Forklaring over Katekismen”, autoriseret ¹⁴/₇ 1892 og oversat paa landsmaal og islandsk, „Veiledning til brugen af min forklaring”, „Bibellære for seminarier og gymnasier”, autoriseret, „Bibelhistorie for middelskolen”, autoriseret og oversat paa islandsk, og „Evangeliet forkyndt for nutiden”, en aargang prædikener, der er udgaaet i tre oplag og i 1902 blev oversat til svensk. I maj 1903 udgav Klaveness paa Steenske forlag: „I Dagens Strid, 6 prekener”. Om hans forfattervirksomhed indtil aaret 1890 gives forøvrigt udførlige oplysninger i Halvorsens: Norsk Forfatterlexikon, bind 3 side 286—288.

I aarene 1884—92 var presten Klaveness medlem af Frederikshald communes repræsentantskab og indvalgte fra ¹/₁ 1899 i Christiania kommunestyre. Den ²¹/₁ 1897 udnævntes han til ridder af St. Olafs orden for fortjenstfuld embedsvirksomhed.

Sogneprest Thorvald Klaveness og hustru har følgende otte børn [12. a.—12. h.):

12. a. **Karen Antonette Klaveness**, født ¹/₈ 1872 i Christiania, hvor hun døde ¹⁰/₈ 1872.
- s. 64 12. b. **Karen Antonette Klaveness**, født ¹²/₈ 1873 i Christiania; sygepleierske ved Grefsen sanatorium.
12. c. **Sofie Kirstine Klaveness**, født ²⁰/₄ 1875 i Eidsberg; lærerinde ved Otto Anderssens højere almenskole i Christiania.
12. d. **Peter Kristian Hvoslef Klaveness**, født ⁶/₇ 1877 i Eidsberg, døde ¹⁵/₅ 1884 i Frederikshald.

mann . . .” Det andet navn, som her blev nævnt, udelod Klaveness i brochuren „efter sin biskops anmodning”. Der reiste sig strax og fra flere hold et ramaskrig over prestens „forgaaelse”, under henvisning til Christian V's norske lov, der paalægger presterne at afholde sig fra navnes nævnelse; det døde dog snart hen efter offentliggjørelsen af den nævnte til Klaveness fra biskopen rettede anmodning samtidig med, at sognepresten blev omfattet med „alle rettænkende og for samfundets velfærd interesserede menneskers sympathi og dybeste taknemmelighed for det vægtige indlæg”. — Se bl. a. Norsk Familie Journal nr. 13 for 1901 samt „Aftenposten” for ²/₈ 1901, hvor „Norske Kvinders Totalafholdsforening nr. 1” aflægger Klaveness offentlig tak.

12. e. **Barbra Henriette Klaveness**, født $\frac{22}{4}$ 1879 i Eidsberg; vicarierende lærerinde ved Christiania folkeskole.
12. f. **Wilhelm Klaveness**, født $\frac{6}{12}$ 1880 i Eidsberg; dimitteret fra Christiania katedralskole tog han examen artium med laud. i 1898 og examen philosophicum høsten 1899 med haud. Cand. jur. 1903.
12. g. **Thorvald Klaveness**, født $\frac{1}{4}$ 1883 i Fredrikshald; dimitteret fra Christiania katedralskole tog han latin-artium med græsk i 1901 og examen philosophicum i 1902, begge med laud. Studerer jus.
12. h. **Ragnhild Klaveness**, født $\frac{1}{5}$ 1887 i Frederikshald.
10. f. **Inger Catharine Klaveness**, født $\frac{30}{12}$ 1804 paa Bugaarden, døbt $\frac{6}{2}$ 1806 i Sandeherred, hvor hun døde $\frac{29}{5}$ 1872.

Gift $\frac{4}{8}$ 1825, ifl. kgl. bevill., i Sandeherred med *Peter Bryn*, der var født $\frac{14}{8}$ 1802 paa Kongsberg og døde $\frac{18}{6}$ 1870 i Sandeherred, søn af bergmusicus *Thomas Thomassen Bryn*¹⁾ og *Anne Marie Jørgensdatter Røste*, der blev viede paa Kongsberg $\frac{15}{7}$ 1779.

Bryn var i flere aar constitueret lensmand i Sandeherred, forinden han afløste sin svigerfader Thor Aagesen Klavenes i ombudet, og var bosat paa søndre Sværdstad. Ved skjøde af $\frac{2}{5}$, thinglyst $\frac{5}{5}$ 1837, købte s. 65 han denne gaard [nu gaard nr. 44, brugs nr. 1 med en skyld af 6 mk. 74 sk.] af etatsraad *Treschow* for 1400 spd., men frasolgte ved skjøde af $\frac{15}{3}$, thinglyst $\frac{19}{3}$ 1859 en anpart — nu brugs nr. 2 — for 900 spd. til *Lars Engebretsen*.

Efter lensmand Bryns død solgte arvingerne ved skjøde af $\frac{30}{1}$, thinglyst $\frac{3}{3}$ 1871, endnu en anpart — nu brugs nr. 6 — til *Johan A. Johnsen* for 1050 spd., og samtidig købte skibsrheder *Anton Fredrik Klaveness* som side 58 anført, hovedbruget for 6200 spd. ved skjøde af $\frac{28}{1}$ 1871.

Lensmand Bryn, der „var agtet af alle, over- og underordnede“, havde i sit ægteskab med Inger Catharine Klavenes sex børn, der blev

¹⁾ Slegten *Bryn* antages indvandret fra Skotland og egentlig at have baaret navnet *Ramsay*. Paa Kongsberg optræder i sidste halvdel af det attende aarhundrede tre brødre: *Magnus Thomassen Bryn*, *Lars Thomassen Bryn*, der var gift med *Berthe Catharine Olsdatter*, og ovenanførte *Thomas Thomassen Bryn*. Sidstnævnte der døde $\frac{17}{9}$ 1830 paa Kongsberg, havde bl. a. børnene *Thomas Bryn*, døbt $\frac{6}{4}$ 1782 paa Kongsberg og død $\frac{6}{3}$ 1827 som sorenskriver i Laurvik [se *Sofie Bernhoft*: „Stamtavle over Slegten Bernhoft“] og *Anne Malene Bryn*, døbt $\frac{30}{10}$ 1779 s.steds og gift med overretsadvokat *Hans Adolf Ludvig Klenow*, der var født $\frac{21}{8}$ 1789 i Odense og søn af ritmester *Jørgen Christopher Klenow* og *Anne From*.

gifte: *Thomas Bryn*, død som skibsfører $25/12$ 1891, *Thor Bryn*, foged i Nedenes, død $28/5$ 1888, *Jørgen Bryn*, død som kjøbmand i Laurvik $4/2$ 1874, *Henrik Bryn*, død som toldbetjent i Hellesund $26/5$ 1885, *Catharine Bryn*, født $15/1$ 1833 og gift med den i 1877 afdøde skibsfører *Hans Peter Zachariassen*, samt *Thomasine Bryn*, født $12/11$ 1835 og gift med skibsrheder *Hans Aagaard* i Tønsberg.

10. g. **Hans Klavenes**, født $23/11$ 1806 paa Buagarden, hvor han døde $21/3$ 1807.
10. h. **Heldine Marie Klavenes**, født $4/8$ 1809 paa Bugaarden, hvor hun døde $21/11$ 1809.
10. i. **Thor Thorsen Klavenes**, født $14/5$ 1811 paa Bugaarden, hjemmedaaben stadfæstet $18/8$ 1811 i Sandeherred, hvor han døde $10/7$ 1856. Skibsfører og gaardbruger paa Bjørnum. (Se foran s. 151—153.)

Gift $29/12$ 1832 i Sandeherred med *Indiane Engøe*, der var født $18/3$ og døbt $27/3$ 1804 i Moss og døde $11/3$ 1882 paa Fevang i Sandeherred, datter af skibsfører *Baltzer Madsen Engøe* af Sandeherred og *Dorthe Maria Thoresen*.

Thor Klavenes var ved sit giftermaal styrmand, blev kort efter skibsfører og før som saadan indtil 1853.

s. 66 Ved skjøde af $10/5$, thinglyst $2/7$ 1835 købte Thor Thorsen Klavenes af sin fader *Thor Aagesen Klavenes*¹⁾ den søndre halve del af gaarden Bjørnum for 2600 spd. og ved skjøde af $11/4$, thinglyst $12/4$ 1849 endnu $1/4$ i den nordre halve del af samme gaard for 800 spd., efterat den sidste fjerdedel som side 50 meddelt var solgt til hans svoger *Paul Thoresen* paa Fevang. Hans samlede eiendom i Bjørnum — nyt matr. nr. 19 af ny skyld 10 dl. 4 ort 18 sk. — med tilliggende 4 husmandspladse, paa-staaende bygninger og kværnbrug blev saaledes beskrevne:

1. Indmarken er af stor vidde og jordbunden bestaar af sandjord, lerjord, blaa lerjord og for en mindre del af myrjord. Aar om andet udsaaes 15 tdr. havre, hvoraf avles 3 fold, $1\frac{1}{2}$ td. byg med 6 fold,

¹⁾ Den side 24 note 1 anførte *Thor Thorsen Bjørnum* indsatte ved testamente af $22/6$ 1815 sin [uægte] datter *Thorine Marie* til sin eneste arving efter at have lyst hende i kuld og kjønt ved declaration af $2/6$ 1810, og ved skjøde af $29/11$ 1826 solgte han sin gaard Bjørnum, matr.nr. 19, løbe nr. 519 med en skyld paa 14 daler 3 ort — nu gaard nr. 19, brugs nr. 1, 2 og 3 — til hendes mand *Anders Lorentzen* for 4000 spd. Fra ham kom gaarden ved skjøde af $30/4$ 1827 for 6300 spd. til *Hans Andersen* og *Lars Olsen Skjelberg*, og disse eiere solgte endelig Bjørnum ved skjøde af $3/9$, thinglyst $1/10$ 1828 for 5300 spd. til *Thor Aagesen Klavenes*, se side 31.

Thor Aagesen Klavenes' befatning med gaarden Bjørnum og dens videre skjebne er meddelt ovenfor samt paa side 70 og 71.

$\frac{3}{4}$ td. hvede med 6 fold, 1 td. rug med 8 à 9 fold i avling; der vinterfødes 3 heste 15 kjør, 4 ungfæ og 10 faar.

2. Skogen afgiver det fornødne til brændsel og gjerdefang og udmærken havnegang til det antal kreaturer, som eiendommen kan vinterføde.

3. Husebygningerne. Den nordre vaaning på én etage og tegltækt er indrettet til 2 stuer, 3 kammere, spisekammer, køkken med skorsten, forstuegang og 3 kvistværelser samt loft og kjælder; heri fandtes 6 kakkelovne og en kogeovn. Den søndre vaaning, ligeledes paa én etage og tegltækt, var indrettet til 2 stuer, 2 kammere, 2 køkkener, forstue, kvistværelse, loft og kjælder, og heri fandtes 5 kakkelovne. Den søndre udhusbygning indeholdt 2 lader, laave, stald og fjøs, alt tegltækt; den nordre udhusbygning, ligeledes tegltækt, indeholdt 2 lader, laave, svinestald, vognskjul, vedskjul samt underlaave. Fremdeles var der et tømret og tegltækt bryggerhus „med kakkelovn og gaardsklokke”, tømret stolpebod, smidje med bordtag, en liden bordklædt svinestald, vedskjul, poteteskjælder og sommerfjøs.

4. Et hjul-møllebrug indrettet til 1 finsigte, 1 grovsigte, 1 sammalkværn og 1 grynkværn; heri en kakkelovn. Et lidet møllebrug med 1 sigte, 2 par sammalkværne; heri en liden kakkelovn.

5. Husmandspladsene var Løkken, Struten, Rydningen og Frydendal, hver med en stuebygning og en udhusbygning.

Efter at have forladt sjøen drev Thor Klavenes dette sit gaardsbrug i Bjørnum, s. 67 hvor han var bosat, var derhos interesseret i noget skibsrhederi og indehavde efterhaanden flere tillidshverv i Sandeherred kommune, hvor han var en almen agtet og afholdt mand.

Den $\frac{3}{4}$ 1861 aabnedes skifte i Thor Klavenes' bo, idet enken hidtil havde siddet i uskifte i henhold til amtets bevilling af $\frac{31}{7}$ 1856. Registreringen viser, at der her var et solid velstandshus, hvor beholdningen af sengklæder og redskab, som jo alle dage har været en ganske paalidelig maaler for bondens formaenighed, var meget respektabel, dertil erfares, at udover de reelle nytte- og rimelige comfortgjenstande har husherrens tilbøieligheder ikke forvildet sig.

Af løsøret skal her specielt alene anføres husets sølvtøi: en potageske, taxeret til 4 spd., en sukkerdrysse 1 spd. 24 sk. og en til 96 sk., en punschøse til 1 spd. 60 sk. og en mindre til 1 spd., 6 gamle spiseskeer til 4 spd. og 18 andre til 23 spd., 18 theskeer til 7 spd., en thesil til 60 sk.; 2 sølvbeslagne compositions-piber taxertes til resp. 2 spd. og 1 spd. 60 sk. samt to smaa guldbrystnaale til 60 sk. — Af lystestager bør nævnes 6 af messing, der kom op til ikke mindre end 3 spd. 24 sk.; glastøiet var af den tids almindelige slags og i et antal af to dusin vinglas og omtrent 1 dusin ølglass; der nævnes nogle lysmanchetter og blomsterglas samt en del porcelæn. Tilstedeværelsen af ældre og flere helt nye bibler og „søndagsblade” tyder paa, at familiens medlemmer har været religiøst paa-virkede; boghyldens indhold forøvrigt var 44 „bøger” uden nærmere angivelse

af titel. Møblerne var væsentlig af birketræ, stolene med stoppede sæder. En trille med drag til to heste blev vurderet til 35 spd., en bredslæde til 11 spd., en reisekjærre til 10 spd., en spidsslæde med fæld og en kariol hver til 8 spd.; der var forøvrigt flere slæder og sluffer, 3 kirkesæletøi, fælder, flere firehjuls arbejdsvogne med jernaxler, høvogne, kjærre og langslæder.

Besætningen var: en rød, en brun og en graa hoppe, henholdsvis 15, 17 og 19 aar gamle og til en værdi af 30, 16 og 10 spd.; 13 kjør¹⁾ blev taxeret for fra 12 til 18 spd., en kvige til 8 spd., 2 ungoxer til 7 og 5 spd., 3 kalve hver til s. 68 1 spd. 60 sk., 4 faar [med tils. 7 lam] hvert til 2 spd. 60 sk. og 1 til 2 spd., samt 3 svin vurderet tilsammen for 19 spd.

Ialt taxertes gaardens løsøre til 1038 spd. 11 sk.; heraf var 742 spd. taxten for den del, som stervboenken beholdt, og resten 2: 336 spd. indkom ved auktionen.

Det faste gods i Bjørnum [som var slaaet sammen til brugs no. 1] blev ved skylddelingsforretning, thinglyst ⁷/₁₁ 1861, delt i to dele. Den ene af disse blev for ialt 3147 spd. 60 sk. udlagt stervboenken *Indiane Klavenes*, nemlig: brugs nr. 1 i Bjørnum for 1900 spd., den søndre vaaning for 600 spd., den søndre udhusbygning for 250 spd., vedskjul, sommerfjøs, poteteskjælder samt husene paa pladsene Løkken og Struten for 135 spd., og endelig blev hende og sønnen *Thor Klaveness* udlagt bryggerhuset for 60 spd., smedjen for 15 spd. og hjulmøllebruget for 450 spd., hver med en halvpart. Den anden halvdel blev for 3302 spd. 60 sk. samtidig udlagt stervbosønnen *Thor Klaveness den yngre* nemlig: brugs nr. 3 i Bjørnum for 1900 spd., den nordre vaaning for 800 spd., den nordre udhusbygning for 200 spd., stolpeboden, det lille møllebrug samt husene paa pladsene Rydningen og Frydendal for 140 spd., og endelig fælles med moderen halvparten i de ovenfor nævnte bygninger.

Af boets tilgodehavender udestod omtrent 538 spd. hos svigersønnen *Gunder Larsen* og omtrent 780 spd. hos svigersønnen *Hans Larsen* samt ifølge vexelobligation 311 spd. hos *Thomas Bryn*.

Boets samlede activa udgjorde .. 9391 spd. 91 sk.,
 hvorfra gaar skifteomkostningerne med 152 ,, 4 ,, ²⁾

Boets beholdne formue: 9239 spd. 87 sk.

¹⁾ Da kjørenes navne viser sig at vække mangt et halvtudvisket barndomsminde tillive hos familiens yngre generationer, skal de her som ved et par tidligere leiligheder efter derom fremsat ønske blive meddelte. Otte rød- og hvide kjør bar navnene Stjerna, Roselin, Hedelin, Indelin, Bolline, Morgenfrue, Torbineros og Framrei, to røde hed Rømlin og Skaube, en hvid Ingeros, en graa Graadona og en sort- og hvid Kranse.

²⁾ Gjeld paahvilede ikke boet. —

Heraf tilfaldt stervboenken en halvdel med 4619 spd. 103 $\frac{1}{2}$ sk., tre sønner hver 1026 spd. 76 $\frac{2}{6}$ sk. og tre døtre hver 513 spd. 38 $\frac{1}{6}$ sk. Skiftet sluttedes $\frac{9}{11}$ 1861.

Som enke brugte Indiane Klavenes sin eiendom i Bjørnum til 1876, da hun ved skjøde af $\frac{2}{10}$, thinglyst $\frac{3}{10}$ dette aar solgte den til sin søn *Olaus Klaveness* for 2500 kr.

Thor Klavenes og hustru havde følgende syv børn [11. a.—11. g.]:

11. a. **Thora Hedvig Klavenes**, født $\frac{19}{9}$ 1833 paa Bjørnum og død der $\frac{27}{3}$ 1834.
11. b. **Thora Hedvig Klaveness**, født $\frac{2}{8}$ 1835 paa Bjørnum, døde $\frac{29}{11}$ 1896 s. 69 paa Fevang i Sandeherrred.

Gift $\frac{14}{11}$ 1856 i Sandeherrred med *Hans Larsen*, der var født $\frac{27}{9}$ 1834 paa Kjær i Bamble, døbt $\frac{19}{10}$ 1834, og døde $\frac{13}{1}$ 1884 paa Fevang i Sandeherrred, søn af *Lars Hansen* og *Christine Gundersdatter*.

Sammen med sin fader og en farbroder kom Hans Larsen fra Bamble til Sandeherrred, hvor de i fællesskab købte eiendommen Bugaarden, som ved skiftet efter lensmand *Thor Aagesen Klavenes* først var udlagt dennes sønnesøn *Frederik Christian Thorvald Klaveness* til indløsning, se side 41 og 45. Ved sit ægteskab overtog Hans Larsen en del af denne gaard, afstod dog atter denne del til broderen, nedennævnte *Gunder Larsen*, og købte brugs nr. 3 i søndre Sem med en revideret matr.-skyld af 3 øre, men flyttede efter nogen tids forløb atter herfra til Fevang, hvor han boede til sin død „agtet og æret af sine sambygdinger for sin christelige og pletfrie vandel”. Han var i en arrække prestens medhjælper.

11. c. **Baltzine Dorothea Klaveness**, født $\frac{3}{2}$ 1837 paa Bjørnum.

Gift $\frac{21}{8}$ 1860 i Sandeherrred med *Anders Mathiesen Møgnæs*, der er født $\frac{21}{1}$ 1837 paa øvre Møgenes i Skjee annex til Stokke, søn af *Mathias Mikkelsen Møgenæs* og *Gunhild Marie Pedersdatter Gallis* af Kodal annex.

Efter uddannelse ved Jarlsberg og Laurviks amtsseminar i 1858 blev Anders Mathiesen ansat som lærer i Hedrum, fra 1863 i Sandeherrred og fra 1866 i Stokke, hvor han virkede til 1900. Ved siden af sin lærergjerning har han drevet lidt skibsrhederi og havt gaardsbrug, først paa Klavenes og fra 1866 paa øvre Møgenes i Skjee. I sidstnævnte gaard har han eiet brugs nr. 3 og 8 med en revideret matr.-skyld af henholdsvis 4 mk. 2 øre og 24 øre. Han har været adskillig benyttet i kommunens tjeneste.

11. d. **Inger Thorine Klaveness**, født $\frac{26}{9}$ 1839 paa Bjørnum, døde $\frac{21}{2}$ 1860 paa Bugaarden.

Gift $11/3$ 1859 i Sandeherred med *Gunder Larsen*, der er født $6/11$ 1837 paa Gjerstad i Bamble, døbt $3/12$ 1837, søn af *Lars Hansen* og *Christine Gundersdatter* og saaledes broder af den ovenfor anførte *Hans Larsen*.

s. 70

Ved declaration af $9/7$, thinglyst $13/10$ 1846 bestemte *Thor Aagesen Klavenes*, at hans eiende gaard Bugaarden — matrikul nr. 42, løbe nr. 330 a, med ny skyld 5 daler 4 ort 6 sk. — ved hans død skulde være hans børns [med undtagelse af hans ældste søn *Søren Christian Klavenes*]¹⁾ odels- og aasædesgods, og som side 41 bemærket blev eiendommen paa skiftet efter ham ved lodseddell af $24/10$ 1856 udlagt hans sønnesøn *Frederik Christian Thorvald Klaveness* for 6270 spd. Denne solgte Bugaarden allerede ved skjøde af $7/3$ 1857 for samme sum til skibsrheder *Hans Christian Grøn*²⁾, efterat gaarden ved skylddelingsforretning af $29/8$ 1856 var fradelt to brug [samt nogle hustomter].

Det ene af disse, løbe nr. 330 b. — nu gaard nr. 42, brugs nr. 4 af skyld 6 mk. 58 øre — solgte Grøn ved skjøde af $19/3$ 1857 til *Lars Hansen* fra Bamle for 3500 spd., hvorefter denne ved skjøde af $27/6$ 1864 atter solgte bruget for samme sum til sin søn ovennævnte *Gunder Larsen*.

Det andet af de i 1856 fraskilte brug, løbe nr. 330 c. — nu gaard nr. 42 brugs nr. 5 af skyld 6 mk. 61 øre — blev solgt for 3500 spd. til *Christopher Hansen* fra Bamble, en broder af nysnævnte *Lars Hansen*.

Den tilbageværende del af Bugaarden blev derefter sammenføjet med løbe nr. 328 c. og 329 g. „Mo” samt løbe nr. 333 a. „Lunden”, og denne samlede eiendom blev ved skiftet efter *Hans Christian Grøn*, tinglyst $2/6$ 1882, udlagt svigersønnen *Ole Christian Hansen* for 32000 kr.; den er nu opført som gaard nr. 42, brugs nr. 1, 2 og 3 med samlet skyld 5 mk. 86 øre.

Gunder Larsen driver fremdeles jordbrug paa sin eiendom Bugaarden og har en tid fungeret som prestens medhjælper.

11. e. **Thor Thorsen Klaveness**, født $13/7$ 1841 paa Bjørnum. Paa skiftet efter faderen fik han sig udlagt brugs nr. 3 i dennes eiendom Bjørnum for 3302 spd. 60 sk., se videre herom side 68, og drev her jordbrug til 1886. Den $21/12$ dette aar gik han konkurs, og eiendommen blev af skifteretten ved skjøde af $22/11$ 1888 solgt for 14100 kr. til *Anders og Hans Antonisen*. I 1889 flyttede Thor Klaveness til Tjødling, hvor han er sagarbejder og har været bosat først paa Gloppe og senere paa Skreppestad.

1) S. C. *Klavenes* havde nemlig overtaget sin farfaders gaard *Klavenes*, se side 42.

2) Om slegten *Grøn* se tillæg i denne bog.

Gift 1ste gang $27/2$ 1862 i Sandeherred med *Anne Caroline Thoresen*, født $10/10$ 1836 paa Bjørnum, hvor hun døde $7/9$ 1876 af blodstyrting, s. 71 datter af skibsfører og gaardbruger *Paul Thoresen* og *Karen Klaveness*, se side 50.

Gift 2den gang $23/12$ 1889 i Tjødling med *Birthe Helene Larsdatter*, født $1/5$ 1863 paa Vatager i Sandeherred, datter af gaardbruger paa Vatagar *Lars Gulliksen* og *Anne Helene Andersdatter Torp*.

Af første ægteskab sex og af andet tre børn [12. a.—12. i.]:

12. a. **Thor Klaveness**, født $24/4$ 1864 paa Bjørnum, døde $21/7$ 1880 i New York; sjømand. Ugift.
 12. b. **Peter Klaveness**, født $14/12$ 1865 paa Bjørnum; jordbruger, f. t. paa Bjørnum. Ugift.
 12. c. **Carl Klaveness**, født $7/1$ 1868 paa Bjørnum; opholder sig hos en gaardbruger i Stokke. Ugift.
 12. d. **Ingvald Klaveness**, født $26/9$ 1870 paa Bjørnum, styrmand; ugift.
 12. e. **Karen Klaveness**, født $9/10$ 1872 paa Bjørnum, døde $3/12$ 1894 i Pensacola i tjeneste hos sjømandspresten.
 12. f. **Thorvald Klaveness**, født $3/6$ 1875 paa Bjørnum, skomager i Tønsberg; ugift.
 12. g. **Ludvig Klaveness**, født $14/10$ 1890 paa Gloppe i Tjødling.
 12. h. **Thor Bernhard Klaveness**, født $19/4$ 1892 paa Gloppe.
 12. i. **Anna Helene Klaveness**, født $18/4$ 1895 paa Skreppestad i Tjødling.
11. f. **Olaus Klaveness**, født $7/10$ 1844 paa Bjørnum i Sandeherred. Gaardbruger.

Gift $15/4$ 1869 i Stokke med *Anne Severine Stensholt*, der er født $28/12$ 1846 paa Stensholt i Stokke og datter af gaardbruger *Anders Hansen* og *Birthe Marie Larsdatter Bøe* af Sandeherred.

I 1869 overtog Klaveness sin moders eiendom brugs nr. 1 i Bjørnum, hvorpaa han dog først fik skjøde udstedt 2. octbr., thinglyst 3. octbr. 1876 for 2500 spd., og eier og bruger fremdeles denne gaard¹⁾. I 1899 tilflyttede han sin nylig indkjøbte eiendom Moe i Sandeherred, hvor han siden har været bosat.

Som en mand med virksomhedstrang og mange interesser har Klaveness indehavt de forskjelligste offentlige og private hverv; i 17 aar har han saaledes fungeret som herredstyrets ordfører, i mange aar har han været forligelsescommissær og i perioden 1891—94 repræsenterede han

¹⁾ Skylden for brugs nr. 1 er nu 10 mk. 30 øre, og 5 mk. 71 øre for brugs nr. 2, idet nogle smaaparceller er fradelt.

amtet paa stortinget. Fra $\frac{1}{1}$ 1897 er han beskikket som herredskasserer. Sex børn [12. a.—12. f.]:

12. a. **Indiana Marie Klaveness**, født $\frac{26}{2}$ 1870 paa Bjørnum.

Gift $\frac{30}{5}$ 1890 i Sandeherred med *Søren Hansen*, der er født $\frac{2}{12}$ 1856 i Sandeherred, søn af *Hans Wilhelmsen* og *Birthe Catharine Sørensdatter Haugan*. Skibsfører, bosat paa Lasken i Sandeherred.

12. b. **Birthe Marie Klaveness**, født $\frac{8}{12}$ 1874 paa Bjørnum, ugift.

12. c. **Caroline Mathilde Klaveness**, født $\frac{14}{9}$ 1876 paa Bjørnum.

Gift $\frac{3}{4}$ 1899 i Sandeherred med styrmand *Carl Walfrid Wahlqvist*, der er født $\frac{22}{5}$ 1873 i Stockholm, søn af detektiv *Anders Wahlqvist* og *Amanda Wilhelmina Wahlberg*. Bosatte paa Moe i Sandeherred.

12. d. **Thorvald Klaveness**, født $\frac{23}{9}$ 1878 paa Bjørnum; jordbruger paa faderens gaard Bjørnum.

12. e. **Anton Klaveness**, født $\frac{28}{8}$ 1880 paa Bjørnum; elektrisk montør i Christiania.

12. f. **Osvald Severin Klaveness**, født $\frac{23}{3}$ 1885 paa Bjørnum; handelsbetjent.

11. g. **Mikal Johan Klaveness**, født $\frac{17}{8}$ 1849 paa Bjørnum i Sandeherred. Gaardbruger.

Gift $\frac{11}{6}$ 1874 i Sandeherred med *Henrikke Nielsdatter Vatager*, der er født $\frac{15}{10}$ 1847 paa Vatager i Sandeherred, datter af gaardbruger *Niels Hansen* og *Anne Marie Hansdatter Klinestad*.

Klaveness gik i 1866 tilsjøs, blev skibsfører i 1875 og fôr til 1890. Senere har han drevet skibsrhederi ved siden af sit jordbrug paa eiendommen søndre Virrik i Sandeherred, den han købte for 19900 kr. af *Andreas Thoresen* ved skjøde af $\frac{18}{10}$, thinglyst $\frac{20}{10}$ 1884. Eiendommen har gaards-nr. 123 brugs-nr. 1 og en skyld af 7 mk. 5 øre. Med mangesidig interesse for det praktiske og kommunale liv blev han snart en i herredet meget benyttet mand og har siden 1891 indehavt de forskjelligste kommunale og private tillidshverv; for tiden er han betroet ikke mindre end 16 saadanne, hvoraf her kan nævnes, at han er medlem af herredsstyret fra 1896 og af sparebankens direktion fra 1892, forligelsescommisær fra 1899, prestens medhjælper og beskikket medlem av sjørretten. To børn [12. a.—12. b.):

12. a. **Margrete Hulda Klaveness**, født $\frac{3}{11}$ 1876 i Sandefjord; fra 1900 assistent i Sandeherreds sparebank.

12. b. **Thor Klaveness**, født $\frac{18}{9}$ 1878, jordbruger paa faderens eiendom; ugift.

8. c. **Maren Thorsdatter Klaveness**, født $^{25}/_{10}$ 1746 paa Klavenes, levede ved skiftet efter faderen 1765, se side 22.
8. d. **Hans Thorsen Klavenes**, født $^{26}/_{10}$ 1749 paa Klavenes, havde her sit ophold hos broderen Aage Thorsen Klavenes, se side 31, og døde $^{15}/_{2}$ 1801; ugift.
8. e. **Anne Marie Thorsdatter Klavenes**, født $^{2}/_{2}$ 1752 paa Klavenes, levede ved skiftet efter faderen 1765, se side 22.
8. f. **Lars Thorsen Klavenes**, født $^{18}/_{10}$ 1754 paa Klavenes, hvor han døde $^{14}/_{11}$ 1779; ugift.
8. g. **Gjertrud Thorsdatter Klavenes**, født $^{22}/_{2}$ 1758 paa Klavenes, hvor hun døde $^{2}/_{3}$ 1758.
8. h. **Mari Thorsdatter Klavenes**, tvilling med foregaaende, født $^{22}/_{2}$ 1758 paa Klavenes, hvor hun døde $^{27}/_{2}$ 1758 dagen efter hjemmedaaben og blev begr. $^{1}/_{3}$ med moderen i kiste.
8. i. **Gjertrud Marie Thorsdatter Klavenes**, født $^{23}/_{8}$ 1760 paa Klavenes, blev confirmeret 1775.
8. j. **Idé Thorsdatter Klavenes**, født $^{28}/_{9}$ 1762 paa Klavenes, blev confirmeret 1777.
8. k. **en dødfødt datter**, født $^{30}/_{10}$ 1764 paa Klavenes og begravet $^{4}/_{11}$ 1764 i Sandehrerred.
7. b. **Ingeborg Aagesdatter Klavenes**, døbt $^{3}/_{12}$ 1724 i Sandehrerred, hvor hun blev begravet $^{12}/_{12}$ 1725.
7. c. **Lars Aagesen Klavenes**, døbt $^{3}/_{8}$ 1727 i Sandehrerred, se side 20, 21. Han var bosat først paa Huseby i 1740'arene og flyttede derefter til nordre Marum, hvor han, fraregnet et par aars ophold paa Klavenes omkring 1755, senere var bosat.
- Gift $^{4}/_{4}$ 1748 i Sandehrerred med *Kirsten Larsdatter*, med hvem han havde følgende børn: *Aage Larsen*, født $^{10}/_{8}$ 1749 paa Huseby, *Abraham* s. 74 *Larsen*, født $^{7}/_{9}$ 1752 paa nordre Marum, *Anne Larsdatter*, født $^{28}/_{7}$ 1755 paa Klavenes, *Mathias Larsen*, født $^{1}/_{11}$ 1758 paa nordre Marum og *Hans Larsen*, født $^{10}/_{1}$ 1762 paa nordre Marum.
- Under $^{22}/_{3}$ 1751 tilskjødede Lars Klavenes som side 21 meddelt sin ældre broder *Thor Aagesen* sin arvepart paa $21^{3}/_{5}$ mk. smørs skyld i Klavenes, og hverken han eller hans børn blev senere knyttet til den gamle fædrenegaard, saa videre oplysninger om dem her vil være upaa-krævede.
7. d. **Maren Aagesdatter Klavenes**, døbt $^{7}/_{11}$ 1730 i Sandehrerred, blev her gift $^{14}/_{7}$ 1749 med *Lars Tønnesen Haug* af Tjømmø. Se forøvrigt side 20 og 21.

5. b. **Ole Aagesen Klavenes**, født 1666 paa Haugen i Hedrum, døde $14/1$ 1740 paa Klavenes. Gift 1ste gang omkr. 1698 med *Else Knutsdatter*, der blev begravet $13/11$ 1718 i Sandeherrred. Gift 2den gang $15/10$ 1719 i Sandeherrred med *Mette Helgesdatter Bjørnum*, der var født $29/9$ 1685, formentlig paa Bjørnum, og døde $1/2$ 1760 paa Klavenes uden at efterlade børn.

Som allerede udførlig meddelt paa side 12, 13 og 14 kom Ole Aagesen ved sine morforældres død i 1677 og 1680 i besiddelse af halvdelen i odelsgaarden Klavenes. Her anføres han ved folketællingen i 1701¹⁾ som en da 35 aar gammel og gift mand med en toaarig søn, og i 1711 staar han i matrikullen som eier af 2 bismærpd. 6 mk. smørs odelsgoods i Klavenes og sammen med svogeren *Thor Hansen Klavenes* som leilænding paa den del af den fulde gaard, der tilhørte grev *Danneskjold*, Hillestad kirke og Sande prestebol, hvorom nærmere er meddelt paa side 14. Ifølge fogedregnskaberne for 1718 betalte han i dette aar 1 rdl. $40\frac{7}{8}$ sk. i krigsstyrskat for 1ste termin i henhold til forordningen af $19/5$ 1714 og for aaret 1719 3 rdl. 48 sk. i krigsstyr efter forordn. af $19/12$ 1718.

Ved den tid, 1719, eller iallefald ikke meget senere, har han imidlertid overladt odelsgodset til sin søn, men vedblev til sin død at bruge leilændingsgodset.

- s. 75 Efterat boet var registreret $24/1$ 1740, affholdtes der skifte i Ole Aagesens bo den $2/8$ s. a.²⁾ Saasom gaardsbruget allerede tidligere var afstaaet, bestod hans efterladte eiendele i løvsøre, hvoraf nævnes „2 gamle smaa Sølfiskeer ungefer paa 4 Lod, som Enken var skjænket i Førstegave af hendes sal. Mand”, og det hele udbragtes til 83 rdl. 3 mk. 15 sk. Fra draget gjelden, der var paa 20 rdl. 3 mk. 20 sk., blev der tilbage 62 rdl. 3 mk. 19 sk., der fordeltes med en halvdel eller 31 rdl. 1 mk. og $21\frac{1}{2}$ sk. til enken og 10 rdl. 1 mk. $23\frac{1}{8}$ sk. til hvert af hans afdøde søns tre børn.

Ole Aagesen Klavenes havde i første ægteskab to børn: datteren *Gunhild Olsdatter Klavenes*, der blev gift med *Søren Thorsen Eskedal* i Hedrum, og sønnen [6]:

6. **Anders Olsen Klavenes**, født 1699 paa Klavenes, hvor han døde $4/7$ 1732, begravet $10/7$ i Sandeherrred.

Gift $30/10$ 1722 i Sandeherrred med *Marie Christensdatter Lundeby*, som efter hans død indgik nyt ægteskab $3/11$ 1734 med *Mikkel Nielsen Himberg* af Sandeherrred, der senere kaldte sig *M. N. Klavenes*³⁾,

1) Han sees ved denne tid at have havt en til soldat udskreven tjenestegut med 3 rdl. i halvaarlig løn.

2) Retsprotokol nr. 1539, fol. 269, i Rigsarchivet.

3) Med ham havde hun flere børn, saaledes *Anne Mikkelsdatter*, født $26/11$ 1741 og død $2/6$ 1761, *Birthe Mikkelsdatter*, nævnes som fadder 1754, og *Anders Mikkelsen*, der i 1760 var corporal.

se side 17. Som ovenfor nevnt overtok Anders Olsen omkring aar 1719 sin faders eiendom paa 2 bismærpd. 6 mk. smørs gods i „Klavenes med underliggende Galsrød”, idet han udløste sin søster Gunhild, og opføres i matrikullen for 1723 som eier og bruger af denne gaard samtidig med, at hans fætter *Aage Thorsen* besad den anden Klavenes gaard, hvormed der nærmere er meddelt paa side 15 og 16.

Anders Olsen efterlod to børn, hvoraf det yngste: sønnen *Hans Andersen Klavenes*, døbt $20/4$ 1729, ingen senere tilknytning fik til den gamle fædrengaard, og derfor ikke nærmere skal omtales her¹⁾; det andet var sønnen [7]:

7. **Ole Andersen Klavenes**, døbt $5/11$ 1724 i Sandeherred, hvor han døde $1/1$ 1758 paa Klavenes, som han eiede efter faderen.

Gift $27/3$ 1749 i Sandeherred med *Dorthe Christophersdatter*, der døde $21/5$ 1804 paa Klavenes, 83 aar gl., efter at have indgaaet nyt ægteskab den $26/6$ 1760 i Sandeherred med *Hans Olsen*.

Ole Andersen var den sidste af sin slegt, der besad den gamle odelsgaard, som efter ham kom over paa fremmed haand. Rigtignok havde han flere børn — *Edel Olsdatter*, født $15/5$ 1752, *Anne Olsdatter* [tvilling med en dødfødt søster], født $19/10$ 1754 og død $20/12$ s. a., og *Anders Olsen*, født $25/4$ 1756 —, men ingen af disse fik anledning til at efterfølge ham paa Klavenes, hvorimod gaarden gik over til hans hustrus anden ægtefælle, nævnte Hans Olsen, der ved folketællingen i 1801 anføres da at være 63 aar gl. og døde $6/1$ 1811 af tæring, „77 aar gl.”, paa Klavenes som føderaadsmand hos sin ældste søn *Ole Hansen Klavenes*. Om disse personer og gaardens senere skjebne se tillæg I i denne bog. (Se Lorens Berg: Sandeherred s. 237.)

3. b. **Birgitte Gundersdatter Klavenes**, født omkring 1620 paa Klavenes, levede endnu i 1677 paa Natvold i Sandeherred, hvor hun før 1647 var gift med gaardbruger *Anders Natvold*, der var død før 1664 paa Natvold, som han sees at have eiet allerede 1624. Som side 6, 8, 9 og 10 meddelt arvede hun efter forældrene $1/2$ bismærpd. smørs gods i Klavenes, men hendes ægtefælle pantsatte godset for laante 16 rdl. til hendes svoger *Ole Arnesen Klavenes* og indløste ikke senere pantet. Ved Titus Bülches folketælling af 1664 anføres Birgitte Gundersdatter at eie hele Natvold med en skyld paa $1\frac{1}{2}$ pd. 3 mk. smør, og denne gaard overtog hendes søn *Paul Andersen Natvold*, der er nævnt side 7.

¹⁾ *Hans Andersen Klavenes* blev gift $8/1$ 1761 i Sandeherred med *Else Helgesdatter* og havde flere børn døbte i Sandeherred.

3. c. **Ingrid Gundersdatter Klavenes**, født i 1620-aarene paa Klavenes, levede endnu 1677 paa Lysestad i Sandeherred, hvor hun var gift før 1644 med *Søfren Iversen Lysestad*, der i 1664 var i en alder af 63 aar og gaardbruger paa Lysestad¹⁾, hvori han eiede $\frac{1}{3}$ -del af den samlede skyld paa 9 pd. smør. Ligesom sine søstre arvede Ingrid efter sine forældre $\frac{1}{2}$ bismærpd. smørs gods i Klavenes, men hendes mand pantsatte det til hendes svoger *Ole Arnesen Klavenes* og indløste det ikke senere, se side 6, 8, 9 og 10. Ved folketællingen i 1664 anføres deres tre sønner: *Iver Søfrensen* 29 aar gl. og soldat, *Oluf Søfrensen* 25 aar gl., og *Trygge Søfrensen* 23 aar gl.
3. d. **Aase Gundersdatter Klavenes**, født i 1620'aarene paa Klavenes og død før 1672, var gift med *Oluf Jacobsen Torrestad*, der i 1664 var en mand paa 55 aar og fremdeles levede 1677 som gaardbruger paa øvre Torrestad i Sandeherred, der havde en skyld paa 4 pd. smør. Det gods paa $\frac{1}{2}$ bismærpd. smørs skyld i gaarden Klavenes, som hans hustru bragte ham, gik — hvad tilfældet var med hans øvrige svogeres lige dele i denne gaard — som uindløst pantegods over i *Ole Arnesen Klavenes'* eie, hvorom er meddelt side 6, 8, 9 og 10. Deres søn *Jacob Olufsen Torrestad* levede 1677, se side 9²⁾.
3. e. **Ragnhild Gundersdatter Klavenes**, født i 1620'aarene paa Klavenes, var vistnok død før 1677 paa nedre Torrestad i Sandeherred, hvor hun var gift før 1647 med *Svend Svendsen*, der i 1664 var 64 aar gl. og gaardbruger paa nedre Torrestad, hvori han fra før 1644 eiede $\frac{2}{3}$ af den samlede gaard paa 6 pd. smørs skyld³⁾. Hans hustrus odelsgoods paa $\frac{1}{2}$ bismærpd. smør i Klavenes gik paa samme maade som svogrenes over til *Ole Arnesen Klavenes*, se side 6, 8, 9 og 10. Deres søn *Gunder Svendsen* var i 1664 15 aar gl.
3. f. **Michel Gundersen Klavenes**, født maaske noget før 1620 paa Klavenes og død før forældrene og før 1664. Han har formentlig eiet en anpart af gaarden Vaggestad, hvori hans fader *Gunder paa Klavenes*, som side 6 anført, besad 6 mk. smør. I Vaggestad anføres nemlig i fogedregnskaberne enken *Berete Vaggestad* i 1645 med tre sønner og tre døtre

1) I aaret 1600 nævnes *Søfren* paa Lysestad, i 1631 *Oluf Lysestad*, i 1645 *Fin Lysestad* med hustru og i 1664 *Hans Søfrensen Lysestad* 38 aar gl.

2) I 1600 nævnes *Oluf* og *Paul* paa Torrestad, hvori sidstnævnte eier 1 lispd. smør i 1627 og ligesaa i 1631, da *Christopher* paa Torrestad samtidig eier 1 lispd. smør. I 1644 nævnes *Svend* og *Oluf* paa Torrestad, og i det følgende aar eies en halvpart af gaarden af *Torgeir* og *Oluf*, der begge var gifte, og den anden halvpart af *Svend* og *Gunder*.

3) Den øvrige part paa $\frac{3}{6}$ brugtes i 1664 af *Jacob Gundersen*, da 30 aar gl.; se note 2.

at eie den halve gaard, og Michel Gundersen efterlod netop tre sønner og tre døtre, som i 1672 opgives at være: *Thor Michelsen* paa søndre Holme, *Hans Michelsen* paa Vaggestad, *Thord Michelsen* paa Aas, *Barbara, Gunne* og *Gro Michelsdøtre*. Disse sex søskende arvede efter sine farforældre tilsammen en broderlod paa 1 bismærpd. smør i Klavenes, som de ved skjøde af $\frac{7}{8}$ 1672 afhændede til sin fasters mand *Ingvor Thorsen Klavenes*, se side 9, i hvis eie den samlede gaard saaledes kom, og hvis slegt den — som i de foregaaende blade meddelt — fulgte i generationer, indtil den i det nittende aarhundrede gik over paa fremmede hænder og derefter stadig mere og mere opstykkedes.

Tillæg I.

Gaarden Klavenes.

EIENDOMSFORHOLD

s. 78 Af de i det foregaaende meddelte historiske oplysninger om gaarden Klavenes i Sandeherrød vil det være bemærket, at denne gaard efter 1677 var delt i to brug, som uden nogensinde senere at forenes, fulgte to grene af den gamle slegt, indtil disse brug i det nittende aarhundrede blev opstykket i en hel række mindre og kom over paa fremmed haand.

Gaarden Klavenes med sine to brug havde tidligere **matrikul-nr. 9 med løbe-nr. 436 og løbe-nr. 464** og har — efter matrikulrevisionen — **gaards-nr. 9 med nu ialt 37 brugs-numere.**

Løbe-nr. 463 med urevideret skyld 6 daler 1 ort 1 skilling fulgte den i det foregaaende side 14 til 74 omhandlede egentlige Klaveness'slegt og forblev samlet som ét brug indtil 1851. Panteregistret for Laurvik sorenskriveri giver saaledes for dette løbe-nr.s vedkommende alle ønskelige oplysninger om, naar og hvorledes det senere efterhaanden er bleven opstykket i 13 brug: **matr.-nr. 9, brugs-nr. 1 til og med brugs-nr. 13** [anført nedenfor under **A.**].

Løbe-nr. 464, der fulgte den side 74 til 76 omhandlede gren af Klaveness'slegten, begyndte derimod at blive opstykket allerede sidst i det attende aarhundrede, og panteregisteret gaar ikke saa langt tilbage, at det for dette løbe-nr.s vedkommende kan give fyldestgørende oplysninger om, naar og hvorledes de første udskillelser har foregaaet. Ialt er dette løbe-nr. bleven opstykket i 24 brug: **matr.-nr. 9, brugs-nr. 14 til og med brugs-nr. 37** [anført nedenfor under **B.**], idet der dog til flere af disse brugs-numere tid efter anden synes sammenføiet en del smaaparcer, udskilte fra gaarde i nabolaget, hvorved den ureviderede skyld for disse brug tilsammen udgjør 6 daler 4 ort 17 skilling.

I det følgende gjengives alt, hvad panteregisteret for Laurvik sorenskriveri indeholder vedkommende gaarden Klavenes **idet brugene anføres i rækkefølge**
s. 79 **efter deres brugs-numere.** Ved hvert brug tilføies derhos dets tidligere løbe-nr. samt henvisning til det brug, hvorfra det maatte være udskilt.

A. Klavenes, tidligere matr.-nr. 9 løbe-nr. 463 af urevideret skyld 6 dl. 1 ort 1 sk.; **gaards-nr. 9 brugs-nr. 1.**

- I. Auktionsskjøde dat. 3 decbr., thingl. 4 decbr. 1850 til enkemadame *Bredine Klavenes* herpaa for 3255 spd. Se side 44.
- II. Skyldsætningsforretning afholdt 21 juli, thingl. 10 novbr. 1851, hvorved en anpart heraf, kaldet „Dippelen”, fradeles og skyldsættes for 2 ort 14 sk. [brugs-nr. 2]. Se side 44. Som følge af denne fraskillelse fik løbe-nr. 463 nu:
Løbe-nr. 463 a. **Brugs-nr. 1:** Klavenes, af urevid. skyld 5 dl. 3 ort 11 sk.
- III. Skjøde dat. 26 novbr., thingl. 7 decbr. 1852 fra *Bredine Klavenes* til *Frederik Andersen Berge, Lars Andersen Møgenæs* og *Anders Nielsen Anholt* herpaa for 2000 spd. Se side 44.
- IV. Skyldsætningsforretning afholdt 28 septbr., thingl. 7 novbr. 1853, hvorved dette brug deles i 3 dele mellem eierne, saaledes at:
Frederik Andersen faar en skyld af 1 dl. 4 ort 12 sk. [brugs-nr. 1].
Anders N. Anholt faar en skyld af 1 dl. 4 ort 12 sk. [brugs-nr. 4].
Lars A. Møgenæs faar en skyld af 1 dl. 4 ort 11 sk. [brugs-nr. 5].
Brugs-nr. 1 faar saaledes nu en urevid. skyld af 1 dl. 4 ort 12 sk.
Se side 45.
- V. Skyldsætningsforretning afholdt 24 octbr., thingl. 8 novbr. 1860, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 4 ort 18 sk. [brugs-nr. 8].
Brugs-nr. 1 faar saaledes nu en urevid. skyld af 4 ort 18 sk.
- VI. Skyldsætningsforretning afhjemlet og thingl. 3 novbr. 1876, hvorved en anpart heraf, nemlig en urevid. skyld af 2 sk., samt en anpart af brugs-nr. 8 fradeles og skyldsættes for 4 sk. [brugs-nr. 12].
Brugs-nr. 1 faar saaledes nu en urevid. skyld af 4 ort 16 sk.
- VII. Skyldsætningsforretning afhjemlet og thingl. 3 novbr. 1876, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 12 sk. [brugs-nr. 13].
Brugs-nr. 1 faar saaledes nu en urevid. skyld af 4 ort 4 sk. — eller revideret skyld af 2 mark 29 øre.
- VIII. Auktionsskjøde dat. og thingl. 21 aug. 1882 til *Edvard Michelsen* herpaa for 3430 kr.

Løbe-nr. 463 b. **Brugs-nr. 2:** „Diplen” af urevid. skyld 2 ort 14 sk. Se s. 80 brugs-nr. 1 under II.

- I. Skjøde dat. 8 novbr., thingl. 10 novbr. 1851 fra *Bredine Klavenes* til *Hans Christophersen*¹⁾ herpaa for 425 spd. Se side 44.
- II. Skyldsætningsforretning afholdt 2 novbr., thingl. 12 novbr. 1857, hvorved dette brug deles i 2 lige dele: brugs-nr. 2 og brugs-nr. 3, hvert med urevid. skyld 1 ort 7 sk. eller revid. skyld 61 øre.
- III. Auktionsskjøde dat. 2 septbr., thingl. 12 novbr. 1857 til *Hans Martin Christophersen*¹⁾ paa dette brugs-nr. 2 for 300 spd.
- IV. Skjøde dat. og thingl. 14 juni 1901 fra *Johannes M. Christophersen* til *Mathias Olsen Hvidsten* herpaa for 2600 kr.

Løbe-nr. 463 c. **Brugs-nr. 3:** Klavenes, af urevid. skyld 1 ort 7 sk., revid. skyld 83 øre. Se brugs-nr. 2 under II.

- I. Auktionsskjøde dat. 20 aug. og 2 septbr., thingl. 12 novbr. 1857 fra *Hans Christophersen* til *Antoni Andersen* herpaa for 255 spd.
- II. Skjøde dat. 30 novbr. 1896, thingl. 17 febr. 1897 fra *Antoni Andersens* eneste og myndige arving til *Johan Johnsen Bø* herpaa for 2800 kr.
- III. Skyldsætningsforretning afholdt og thingl. 14 juni 1901, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 3 øre [brugs-nr. 37].
Brugs-nr. 3 reduceres saaledes til en revid. skyld af 80 øre.

Løbe-nr. 463 d. **Brugs-nr. 4:** Klavenes, af urevid. skyld 1 dl. 4 ort 12 sk. Se brugs-nr. 1 under IV.

- I. Skjøde dat. 26 novbr., thingl. 7 decbr. 1852 fra enkemadame *Bredine Klavenes* til *Frederik Andersen Berge*, *Lars Andersen Møgenæs*, og *Anders Nielsen Anholt*, hvoraf *Anders Nielsen Anholt* er tillagt dette brugs-nr. 4.
- II. Skyldsætningsforretning afholdt 29 septbr., thingl. 16 novbr. 1859, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 14 sk. [brugs-nr. 6].
Brugs-nr. 4 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 1 dl. 3 ort 22 sk.
- III. Skjøde dat. 14 juni, thingl. 26 juli 1862 fra *Anders Nielsen* til *Hans Christian Nielsen Sem* paa dette brugs-nr. 4 for 900 spd.
- s. 81 IV. Skyldsætningsforretning afholdt 1 novbr., thingl. 7 novbr. 1867, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 1 sk. [brugs-nr. 9].
Brugs-nr. 4 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 1 dl. 3 ort 21 sk.
- V. Skyldsætningsforretning afholdt 26 aug., thingl. 6 novbr. 1873, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 13 sk. [brugs-nr. 10].
Brugs-nr. 4 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 1 dl. 3 ort 8 sk. eller revid. skyld af 3 mk. 73 øre.

¹⁾ *Hans Christophersen*, formentlig søn af *Christopher Olsen Klavenes* [se side 83] og *Helvig Larsdatter Sem*, der blev gifte i Sandeherred ¹⁵/₁ 1813, havde med sin hustru *Maren Andrea Tobiasdatter* flere børn, hvoraf *Hans Martin Christophersen* var født ²⁰/₁ 1844.

Løbe-nr. 463 e. **Brugs-nr. 5:** Klavenes, af urevid. skyld 1 dl. 4 ort 11 sk. Se brugs-nr. 1 under IV.

- I. Skjøde dat. 20 aug. 1856, thingl. 15 jan. 1857 fra *Lars Andersen Møgenæs* til *Johannes Jacobsen* herpaa for 666 spd. 80 sk.
- II. Skyldsætningsforretning afholdt 1 aug., thingl. 7 aug. 1860, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 1 ort 17 sk. [brugs-nr. 7].
Brugs-nr. 5 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 1 dl. 2 ort 18 sk.
- III. Auktionsskjøde dat. 2 marts, thingl. 25 mai 1867 til *Anders Mathiesen Møgenæs* herpaa for 1012 spd.
- IV. Skjøde dat. 2 marts, thingl. 25 mai 1867 fra *Anders Mathiesen* til *Thor Christian Agesen*, herpaa for 1600 spd.
- V. Skyldsætningsforretning afholdt 26 aug., thingl. 6 novbr. 1873, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 12 sk. [brugs-nr. 11].
Brugs-nr. 5 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 1 dl. 2 ort 6 sk. eller revid. skyld 3 mk. 61 sk.

Løbe-nr. 463 f. **Brugs-nr. 6:** Klavenes, af urevid. skyld 14 sk., revid. skyld 58 øre. Se brugs-nr. 4 under II.

- I. Skjøde dat. 30 septbr., thingl. 10 novbr. 1859 fra *Anders Nielsen Anholt* til *Lars Frederiksen Klavenes* [Skjelbred]¹⁾ herpa for 300 spd.
- II. Skjøde dat. 25 septbr., thingl. 7 octbr. 1895 fra *Lars Frederiksen* til *Frederik s. 82 Larsen* herpaa og paa brugs-nr. 23 for 3600 kr.

Løbe-nr. 463 g. **Brugs-nr. 7:** Klavenes, af urevid. skyld 1 ort 17 sk., revid. skyld 71 øre. Se brugs-nr. 5 under II.

- I. Skjøde dat. 29 juli, thingl. 7 aug. 1860 fra *Johannes Jacobsen* til *Jacob Andersen* herpaa for 250 spd.
- II. Skjøde dat. 15 jan., thingl. 21 jan. 1884 fra *Jacob Andersen* til sønnen *Anders Jacobsen* herpaa, paa matr.-nr. 161 løbe-nr. 460 c [Skjelbred] og paa matr.-nr. 161 løbe-nr. 460 d. [Skjelbred] for tilsammen 9000 kr.
- III. Skjøde thingl. 7 aug. 1893 fra *Anders Jacobsen* til *Lars Andersen* herpaa.

Løbe-nr. 463 h. **Brugs-nr. 8:** Klavenes, af urevid. skyld 4 ort 18 sk. Se brugs-nr. 1 under V.

- I. Skjøde dat. 22 jan., thingl. 9 april 1861 fra *Frederik Andersen Berge* med samtykke af *Anders Nielsen Anholt* og *Johanne Jacobsen* til *Anders Ditmandsen* herpaa for 530 spd.

¹⁾ Matros *Lars Frederiksen* og hustru *Maren Helgesdatter* havde flere børn til daaben i Sandeherred i 1850'aarene.

- II. Skjøde dat. 5 april, thingl. 6 april 1869 fra *Anders Ditmandsen* til *Gullik Iversen* herpaa for 600 spd.
- III. Skjøde dat. 16 septbr., thingl. 21 septbr. 1872 fra *Gullik Iversen* til *Ole Larsen* herpaa for 600 spd.
- IV. Skyldsætningsforretning afhjemlet og thingl. 3 novbr. 1876, hvorved en anpart heraf med skyld 2 sk. og en anpart af brugs-nr. 1 fradeles og skyld-sættes for tilsammen 4 sk. [brugs-nr. 12].
Brugs-nr. 8 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 4 ort 16 sk., revid. skyld 2 mk. 38 øre.
- V. Skjøde dat. 27 novbr., thingl. 7 decbr. 1897 fra *Ole Larsen* til *Niels Bernhard Iversen* herpaa for 5400 kr.

Løbe-nr. 463 i. **Brugs-nr. 9:** Klavenes, af urevid. skyld 1 sk., revid. skyld 2 øre. Se brugs-nr. 4 under IV. Intet dokument anmerket.

Løbe-nr. 463 k. **Brugs-nr. 10:** Klavenes, af urevid. skyld 13 sk., revid. skyld 24 øre. Se brugs-nr. 4 under V.

- I. Skjøde dat. 15 septbr., thingl. 25 septbr. 1880 fra *Hans Christian Nielsen Sem* til *Mathias Hansen* herpaa for 480 kr.

s. 83 Løbe-nr. 463 l. **Brugs-nr. 11:** Klavenes, af urevid. skyld 12 sk., revid. skyld 24 øre. Se brugs-nr. 5 under II.

- I. Skjøde dat. 15 septbr., thingl. 25 septbr. 1880 fra *Thor Christian Aagesen* til *Mathias Hansen* herpaa for 480 kr.

Løbe-nr. 463 m. **Brugs-nr. 12:** Klavenes, af urevid. skyld 4 sk., revid. skyld 9 øre. Se brugs-nr. 1 under VI.

- I. Skjøde dat. 11 oktbr., thingl. 23 octbr. 1880 fra *Frederik Andersen* og *Ole Larsen* til *Benjamin Samuelsen* for 200 kr.

Løbe-nr. 463 n. **Brugs-nr. 13:** Klavenes, af urevid. skyld 12 sk., revid. skyld 28 øre. Se brugs-nr. 1 under VII.

- I. Skjøde dat. 15 septbr., thingl. 25 septbr. 1880 fra *Frederik Andersen* til *Mathias Hansen* herpaa for 480 kr.

B. Klavenes, tidligere matr.-nr. 9 løbe-nr. 464 a., 464 b. af urevideret skyld 1 dl. 2 ort, **gaards-nr. 9 brugs-nr. 14.**

Som i indledningen side 78 bemærket, gaar panteregisteret ikke saa langt tilbage, at deraf kan hentes fyldestgørende oplysninger om, hvorledes de første udstykninger af dette oprindelige løbe-nr. 464 har foregaaet.

- I. Skjøde dat. 27 mai, thingl. 24 juni 1790 fra *Hans Olsen* til *Ole Hansen* paa 1 bismperpd. 3 mk. smør for 630 rdl.¹⁾.
- II. Kontrakt dat. og thingl. 24 juni 1790 mellem *Ole Hansen* og *Lars Thorsen* paa den ene side og *Hans Olsen* og hustru paa den anden side om ophold og brugen af et engstykke, Medfidt kaldet.¹⁾
- III. Deleforretning afholdt 26 april 1774, thingl. 25 febr. 1797, hvorved gaarden Klavenes jord og skog deles mellem opsidderne. Se side 29.
- IV. Skjøde dat. 29 juni, thingl. 3 juli 1811 fra *Ole Hansen* til *Christopher Olsen* paa 3 $\frac{1}{4}$ mk. smørs skyld for 1600 rdl. [særskilt opført som løbe-nr. 465 a, senere sammenføiet med løbe-nr. 466 i og 464 d til brugs-nr. 17]. s. 84
- V. Skjøde dat. 27 april 1813, thingl. 6 april 1814 fra *Ole Hansen*, *Christopher Olsen* og *Lars Thorsen* [Trevland] til general *Staffeldt* paa et jordstykke for 3000 rdl. [brugs-nr. 15].
- VI. Skjøde dat. 19 juli, thingl. 1 novbr. 1815 fra *Ole Hansen* til *Hans Olsen Freberg* paa $\frac{1}{4}$ i pladsen Skjelbergrydningen for 50 rdl. [opført som løbe-nr. 468 b, senere sammenføiet med løbe-nr. 466 c til brugs-nr. 23]:
- VII. Skjøde dat. 17 juli, thingl. 3 aug. 1819 fra *Ole Hansen* til *Hans Olsen* paa 5 $\frac{3}{4}$ mk. smør for 300 spd.
- VIII. Skjøde dat. 17 juli, thingl. 3 aug. 1819 fra *Ole Hansen* til *Mathias Olsen Svindalen* paa den umyndige *Ole Mathiesens* vegne paa 5 $\frac{3}{8}$ mk. smør for 300 spd.
- IX. Skjøde dat. 25 marts, thingl. 10 april 1822 fra *Ole Hansen* til *Thor Jansen Trolsaas*²⁾ paa hans 5 $\frac{3}{8}$ mk. smør for 350 spd.

¹⁾ *Hans Olsen Klavenes*, der som side 76 anført kom i besiddelse af dette brug i Klavenes efter sin hustrus første mand *Ole Andersen Klavenes*, efterlod to børn:

1. *Ole Hansen Klavenes*, der døde $\frac{20}{4}$ 1840, 82 aar gl. paa Klavenes, var gift med *Marthe Gulliksdatter*, født $\frac{20}{12}$ 1764 og datter af gaardbruger *Gullik Hansen Moe* og *Kirsti Torgiersdatter*. De havde børnene *Hans Olsen*, *Kirsti Olsdatter*, *Christopher Olsen*, *Hans Olsen d. y.* og *Anders Olsen* der i 1801 var henholdsvis 17, 15, 10, 6 og 2 aar gamle. *Christopher Olsen* er formentlig den samme som den paa side 80 i noten anførte af dette navn.

2. *Inger Johanne Hansdatter Klavenes*, født $\frac{10}{1}$ 1767 og død $\frac{18}{1}$ 1829 paa Klavenes, blev gift med *Lars Thorsen Trevland*, der i 1801 anføres 40 aar gl. og saaledes formentlig er den søn af *Thor Larsen* paa Mellem-Marum og hustru *Birthe Halvorsdatter*, der var født $\frac{14}{8}$ 1761 i Sandeherred. Efter *Lars Thorsen* holdtes skifte $\frac{9}{1}$ 1834 og efter hustruen $\frac{7}{8}$ 1829.

Ved folketællingen i 1801 kunde *Ole Hansens* og *Lars Thorsens* familier ikke møde til tælling, da de var indkaldte til forligelsescommissionen. De blev først senere indført paa listerne, og gaarden Klavenes er derfor bleven opført paa to steder i disse.

²⁾ Efter *Thor Jansen Trolsaas* [kaldes ogsaa *T. J. Hjertnes*] holdtes skifte $\frac{21}{3}$ 1843. Med hustruen *Anne Marie Hansdatter* efterlod han to døtre: 1. *Helene Thorsdatter*, der blev gift $\frac{2}{7}$ 1829 med *Peter Larsen Moe*, født $\frac{22}{9}$ 1805 og søn af *Lars Larsen Moe* og *Dorthe Pedersdatter*, og 2. *Inger Margrete Thorsdatter*, gift $\frac{20}{3}$ 1822 med *Anders Olsen Klavenes*, der var født $\frac{17}{12}$ 1798 og søn af den i noten side 83 nævnte *Ole Hansen Klavenes*.

- X. Skjøde dat. 13 april, thingl. 7 mai 1822 fra *Mathias Olsen Svindalen* paa sin umyndige søn *Ole Mathiesens* vegne til *Anders Olsen* paa $5\frac{3}{4}$ mk. smør.
- XI. Skjøde dat. 17 marts 1832, thingl. 1 febr. 1833 fra *Thor Jansen Trolsaas* til *Jacob Andersen Hemholmen* paa et lidet jordstykke af hans eiende $5\frac{3}{8}$ mk. smør til en hustomt for 8 spd.
- s. 85 XII. Skyldsætningsforretning afholdt 29 aug., thingl. 11 septbr. 1839, hvorved et jordstykke, søndre Rydningen kaldet, fradeles og skyldsættes for 14 sk. [brugs-nr. 17]. Se under IV.
- XIII. Skjøde dat. 2 mai, thingl. 9 mai 1843 fra *Thor Jansens* enke til svigersønnen *Anders Olsen*¹⁾ paa 2 ort 22 sk. for 200 spd.
- XIV. Skyldsætningsforretning afholdt 28 mai, thingl. 12 juni 1844, hvorved halvparten af pladsen Tætterydningen fradeles, skyldsættes for 7 sk. [løbe-nr. 464 g] og sammenføies med løbe-nr. 466 b til brugs-nr. 19. Se brugs-nr. 19 under III og brugs-nr. 20 under III.
- XV. Skjøde dat. 19 febr., thingl. 13 april 1558 fra *Anders Olsen*¹⁾ til *Hans Eriksen Hynne* herpaa for 2000 spd.
- XVI. Skyldsætningsforretning afholdt 2 novbr., thingl. 12 novbr. 1857, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 2 sk., løbe-nr. 464 d og 464 e [brugs-nr. 16].
- XVII. Auktionsskjøde dat. 11 jan., thingl. 7 decbr. 1865 til *Abraham Pedersen Sem* herpaa for 1055 spd.
- XVIII. Skjøde dat. 12 april, thingl. 23 mai 1874 fra *Abraham Pedersen* til *Niels Engebretsen Hem* paa dette brugs-nr. 14, der nu faar en urevid. skyld af 1 dl. 1 ort 1 sk.
- XIX. Skjøde dat. 3 octbr. 1885, thingl. 6 decbr. 1887 fra *Niels Engebretsens* enke og myndige arvinger til sønnen og broderen *Johan Severin Nielsen* for 4500 kr.
- XX. Skyldsætningsforretning afholdt 9 juni, thingl. 5 juli 1886, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 1 ort [brugs-nr. 33].
- Løbe-nr. 464 c, 465 b, 467, 468 a. **Brugs-nr. 15:** Bakken under Klavenes af urevideret skyld 2 ort 22 sk. Se brugs-nr. 14 under V; jfr. brugs-nr. 17 under II.
- I. Skjøde dat. 27 april 1813, thingl. 6 april 1814 fra *Ole Hansen, Christopher Olsen* og *Lars Thorsen*¹⁾ til general *Staffeldt* paa et jordstykke for 3000 rdl.
- II. Skjøde dat. 14 octbr., thingl. 5 novbr. 1819 fra general *Staffeldts* enke til *Thor Klavenes* paa 8 mk. smørs skyld. Se side 31.

¹⁾ Se note 1, side 84.

- III. Skjøde dat. 26 marts, thingl. 1 juli 1824 fra *Thor Klavenes* til *Johannes Larsen*¹⁾ herpaa for 150 spd.
- IV. Auktionsskjøde thingl. 20 marts 1875 til *Olaus Gjertsen* [*Ormestad*] s. 86 herpaa for 450 spd.
- V. Skjøde dat. 9 febr., thingl. 5 marts 1888 fra *Olaus Gjertsens* enke til *Ole Christiansen* herpaa for 2400 kr.
- VI. Skylddeling afholdt 2 novbr., thingl. 5 decbr. 1898, hvorved et til *Paul Hansen* solgt jordstykke fradeles og skyldsættes for 8 øre [brugs-nr. 35].
- VII. Skylddeling afholdt 2 novbr., thingl. 5 decbr. 1898, hvorved en til *Johannes Martin Johannesen* solgt parcel fradeles og skyldsættes for 12 øre [brugs-nr. 36].

Brugs-nr. 15 er saaledes reduceret til en revid. skyld af 1 mk. 12 sk.

Løbe-nr. 464 d, 464 e. **Brugs-nr. 16:** av Klavenes, af urevid. skyld 2 sk., revid. skyld 8 øre. Se brugs-nr. 14 under IV, XII og XVI.

- I. Skjøde dat. 2 juni, thingl. 12 novbr. 1857 fra *Hans Eriksen* til *Tolff Olsen* herpaa for 10 spd.
- II. Skjøde dat. 16 decbr. 1875, thingl. 8 febr. 1876 fra *Tolff Olsen* til *Anders Christian Larsen* herpaa for 50 spd.
- III. Skjøde dat. 7 aug. 1893 fra *A. C. Larsens* enke til *Lars Andersen* herpaa og paa brugs-nr. 32 samt paa gaards-nr. 159 [Bø] brugs-nr. 12 og 13 for tilsammen 4800 kr.

Løbe-nr. 464 d. **Brugs-nr. 17:** av Klavenes af urevid. skyld 14 sk. Se henvisninger under foreg. brug.

- I. Auktionsskjøde dat. 3 novbr. 1856, thingl. 6 mai 1857 til *Hans Eriksen* herpaa og paa løbe-nr. 465 a for 2550 spd. — Paa løbe-nr. 465 a med oprindelig urevid. skyld 1 dl. 2 ort 1 sk. havde *Hans Eriksen* faaet skjøde dat. 3 novbr. 1851, thingl. 6 mai 1857 fra *Christopher Olsen*²⁾, der atter havde faaet skjøde herpaa thingl. 3 novbr. 1811.
- II. Auktionsskjøde dat. og thingl. 18 febr. 1865 til *Peder Andersen Rimstad* herpaa og paa løbe-nr. 465 a og 465 b for 1800 spd.

Dette brugs-nr. 17 samt løbe-nr. 465 a og 466 i er sammenføiet til ét brug og opføres som:

Løbe-nr. 464 d, 465 a, 466 i. Brugs-nr. 17: Klavenes, af urevid. skyld 1 dl. 2 ort 9 sk. Se brugs-nr. 14 under IV og XII.

¹⁾ *Johannes Larsen*, født omkring 1791, blev gift ²⁴/₁₁ 1823 med *Ellen Marie Olsdatter Ødegaarden*, født omkring 1795.

²⁾ Se note 1, side 84.

- s. 87 III. Skylddeling afholdt 1 mai, thingl. 5 mai 1884, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 2 sk. [brugs-nr. 18].
 Brugs-nr. 17 reduceres saaledes til en urevideret skyld af 1 dl. 2 ort 7 sk.
- IV. Skjøde dat. 14 april, thingl. 15 april 1887 fra *Peder Andersen* til *H. C. Sørensen* for 7500 kr.
- V. Skylddeling afholdt 2 jan., thingl. 9 jan. 1888, hvorved en parcel fradeles og skyldsættes for 9 sk. [brugs-nr. 34].
 Brugs-nr. 17 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 1 dl. 1 ort 22 sk., revid. skyld 3 mk. 12 øre.
- VI. Skifteskjøde dat. 9 decbr., thingl. 10. decbr. 1895 til *Ole Chr. Iversen* herpaa for 6000 kr.

Løbe-nr. 464 f, 465 d, 466 p. **Brugs-nr. 18:** af Klavenes, af urevid. skyld 2 sk., revid. skyld 5 øre. Se brugs-nr. 17 under III.

- I. Skifteskjøde dat. og thingl. 6 decbr. 1887 til *Lars Haraldsen*¹⁾ herpaa for 280 kr.

Løbe-nr. 466 b. **Brugs-nr. 19:** Tætterydningen under Klavenes, af urevid. skyld 8 sk. Se brugs-nr. 14 under XIV samt brugs-nr. 22 under IV.

- I. Skjøde dat. 1 marts, thingl. 15 marts 1825 fra *Lars Thorsen*²⁾ til *Frederik Larsen* paa et jordstykke, Tætterydningen kaldet.
- II. Skjøde dat. 11 mai, thingl. 1 septbr. 1825 fra *Frederik Larsen* til *Johan Johansen Kjelman* for 100 spd.
- III. Skjøde dat. 25 mai, thingl. 1 juni 1836 fra *Johan Kjelman* til *Anders Torgersen* for 100 spd.

Dette brug er derpaa sammenføiet med 7 sk. skyld, udgaaet fra brugs-nr. 14 under løbe-nr. 464 g, saaledes at eiendommen opføres som:

Løbe-nr. 464 g, 466 b. Brugs-nr. 19: af urevid. skyld 15 sk., revid. skyld 71 øre. Se brugs-nr. 14 under XIV.

- IV. Skjøde dat. 10 jan., thingl. 12 juni 1844 fra *Anders Olsen* til *Anders Torgersen* paa 7 sk.s skyld.
- s. 83 V. Skjøde dat. 19 novbr. 1855, thingl. 16 april 1857 fra skifteforvalteren i *Hans Christophersens* hustrus bo³⁾ til *Henrik Johannesen Bugaarden* herpaa for 420 spd.

¹⁾ *Lars Haraldsen* havde i ægteskab med *Karen Anne Jakobsdatter* børn til daaben i 1870-aarene.

²⁾ Jfr. side 84, note 1.

³⁾ Se noten side 80.

VI. Skjøde dat. 18 marts, thingl. 16 april 1857 fra *Henrik Johannesen* til *Anders Christian Hansen* herpaa for 500 spd.

Løbe-nr. 465 b. **Brugs-nr. 20:** av Klavenes, af urevideret skyld 1 ort 4 sk.
Se brugs-nr. 17 under III.

- I. Skylddelingsforretning afholdt 26 aug., thingl. 6 novbr. 1873, hvorved en anpart heraf er fradelt og skyldsæt for 2 sk. [brugs-nr. 21]. Brugs-nr. 20 reduceres saaledes til urevid. skyld 1 ort 2 sk.
- II. Auktionsskjøde dat. og thingl. 18 febr. 1865 til *Peder Andersen* herpaa og paa løbe-nr. 465 a og 464 a for 1800 spd.
- III. Mageskifteskjøde dat. 15 septbr., thingl. 25 septbr. 1880, hvorved *Peder Andersen* til *Mathias Hansen* mageskifter denne eiendom for 1200 kr.
Denne eiendom er derefter sammenføiet med løbe-nr. 466 g, — hvis urevid. skyld var 1 ort 9 sk., og som ved auktionsskjøde dat. og thingl. 7. septbr. 1880 er tilhjemlet *Mathias Hansen* — opføres saaledes som:
Løbe-nr. 465 b, 466 g. Brugs-nr. 20 med revid.skyld 1 mk. 33 øre.
Jfr. brugs-nr. 14 under XIV.

Løbe-nr. 465 c. **Brugs-nr. 21:** av Klavenes, af urevid. skyld 2 sk., revid. skyld 5 øre. Se under foreg. brug.
Tilhører *Thor Kristian Aagesen*. Intet dokument anmerket.

Løbe-nr. 466 a. **Brugs-nr. 22:** av Klavenes, af urevid. skyld 2 dl. 4 ort 7 sk.
Se brugs-nr. 14 under VI samt brugs-nr. 19 under I.

- I. Skjøde dat. 21 april, thingl. 24 juni 1790 fra *Hans Olsen* til *Lars Thorsen* s. 83 *Trevland*¹⁾ paa 1 bismerpd. 3 mk. smørs skyld for 680 rdl.
- II. Kontrakt og deleforretning som ved brugs-nr. 14 under II og III.
- III. Skjøde dat. 1 juni, thingl. 1 octbr. 1812 fra *Lars Thorsen* til *Helge Reiersen*) paa 2 mk. smørs skyld for 480 rdl. [opført som løbe-nr. 468 b, der senere er sammenføiet med løbe-nr. 466 c til brugs-nr. 23].
- IV. Skjøde dat. 1 marts, thingl. 15 marts 1825 fra *Lars Thorsen* til *Frederik Larsen*²⁾ paa et jordstykke, Tætterydningen kaldet, „skyldsæt for 1 mk.” [brugs-nr. 19].
- V. Skjøde dat. 16 marts, thingl. 4 april 1826 fra *Lars Thorsen* til *Ole Larsen* paa hans eiende 20 mk. smør for 600 spd.
- VI. Skyldsætningsforretning thingl. 9 marts 1852, hvorved brugs-nr. 23 for en del er udgaet herfra.

¹⁾ Smlg. side 90 og noten side 92.

²⁾ Se side 84, note 1.

³⁾ Jfr. noten side 81.

- VII. Lodseddel dat. og thingl. 5 marts 1857 paa skifte efter *Ole Larsen*, hvorved dette brug er udlagt stervbøsønnerne *Lars Kristian Olsen* og *Ole Olsen* til eiendom for 3500 spd.
- VIII. Skyldsætningsforretning afholdt 8 novbr., thingl. 10 novbr. 1859, hvorved denne gaard deles mellem *Lars Kristian Olsen* og *Ole Olsen* saaledes, at den første faar en skyld af 1 dl. 1 ort 21 sk. og den sidste 1 dl. 1 ort 20 sk. [løbe-nr. 466 d, se nedenfor].
Brugs-nr. 22 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 1 dl. 1 ort 21 sk.
- IX. Skyldsætningsforretning afholdt 20 aug., thingl. 4 septbr. 1860, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 2 ort 13 sk. [brugs-nr. 25].
Brugs-nr. 22 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 4 ort 8 sk. og sammenføies med løbe-nr. 466 d. af urevid. skyld 1 dl. 1 ort 20 sk. til ét brug:
Løbe-nr. 466 a, 466 d. Brugs-nr. 22, med urevid. skyld 2 dl. 1 ort 4 sk.
- X. Delings- og skyldsætningsforretning afholdt 8 og 9 mai, thingl. 8 juli 1862, hvorved eiendommen deles i 3 dele, hvoraf 2 dele udskilles med hver en urevideret skyld af 2 ort 19 sk. [se brugs-nr. 26] og *den 3die del opføres her som:*

Løbe-nr. 466 a, 466 d. **Brugs-nr. 22** med urevid. skyld 1 dl. 14 sk.
- XI. Lodseddel dat. 11 decbr., thingl. 20 decbr. 1879 paa skiftet efter gaardbruger *Anders Knutsens* hustru, hvorved denne eiendom er udlagt enkemanden for 6000 kr.
- XII. Auktionsskjøde dat. og thingl. 7 septbr. 1880 til *Anders Knutsen* herpaa for 4200 kr.
- s. 90 XIII. Skyldsætningsforretning afholdt 21 decbr. 1883, thingl. 21 jan. 1884, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 8 sk. samt gives løbe-nr. 466 d, brugs-nr. 24. Tilbage bliver saaledes:
Løbe-nr. 466 a, brugs-nr. 22 med urevid. skyld 1 dl. 6 sk.
- XIV. Auktionsskjøde thingl. 15 septbr. 1890 til *Martin Johansen Rismyr* herpaa, paa brugs-nr. 24 og paa brugs-nr. 30 for 4900 kr.
- Løbe-nr. 466 c. **Brugs-nr. 23:** av Klavenes, af urevid. skyld 14 sk. Se foreg. brug under III og VI, brugs-nr. 14 under VI samt brugs-nr. 22 under VI.
- I. Skjøde dat. 24 marts, thingl. 16 april 1852 fra *Ole Larsen* til *Lars Frederiksen Skjelbred*¹⁾ herpaa for 90 spd.

¹⁾ Smlg. noten side 81.

Dette løbe-nr. og løbe-nr. 468 b af skyld 13 sk. sammenføies til ét brug. For løbe-nr. 468 b hidsættes fra før sammenføiningen: dets urevid. skyld 1 dl. 7 sk. og anførte dokumenter:

- a. Skjøde thingl. 1 octbr. 1812 til *Helge Reiersen*¹⁾ paa $\frac{1}{2}$ -parten.
- b. Skjøde dat. 2 mai, thingl. 1 septbr. 1826 fra *Hans Olsen* til *Helge Reiersen* paa $\frac{1}{2}$ -parten for 100 spd.
- c. Skjøde dat. 24 marts, thingl. 16 april 1852 fra *Helge Reiersens* enke til *Lars Frederiksen* for 100 spd.
- d. Skyldsætningsforretning afholdt og thingl. 5 marts 1857, hvorved pladsen Bakken fradeles og skyldsættes for 18 sk. [brugs-nr. 31].

Efter sammenføiningen opføres disse løbe-nr. som:

Løbe-nr. 466 c, 468 b, brugs-nr. 23 med urevid. skyld 1 ort 3 sk., revid. skyld 78 øre.

- II. Skjøde dat. 26 septbr., thingl. 7 octbr. 1895 fra *Lars Frederiksen* til *Frederik Larsen* herpaa og paa brugs-nr. 6 for 3600 kr.

Løbe-nr. 466 d. **Brugs-nr. 24:** av Klavenes, af urevid. skyld 8 sk., revid. skyld 16 øre. Se brugs-nr. 22 under XIII og XIV.

- I. Auktionsskjøde thingl. 15 septbr. 1890 til *Martin Johansen Rismyr* herpaa m. m. for tils. 4900 kr.
- II. Skjøde dat. 6 jan., thingl. 7 jan. 1897 fra *Martin Johansen* til *Mathias Jacobsen* herpaa for 800 kr.

Løbe-nr. 476 e. **Brugs-nr. 25:** av Klavenes, Gubben, af urevid. skyld 2 ort s. 91 13 sk., revid. skyld 2 mk. 46 øre. Se brugs-nr. 22 under IX.

- I. Skjøde dat. 27 aug., thingl. 4 septbr. 1860 fra *Lars Kristian Olsen* til *Abraham Iversen Asbjørnrød* herpaa for 800 spd.
- II. Skjøde dat. 14 novbr., thingl. 16 novbr. 1897 fra *Abraham Iversens* bo til *Henrik Helgesen* for 6900 kr.

Løbe-nr. 466 h. **Brugs-nr. 26:** av Klavenes, af urevid. skyld 2 ort 19 sk. Se brugs-nr. 22 under X.

- I. Skyldsætningsforretning afholdt 1 novbr., thingl. 8 novbr. 1867, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 5 sk. [brugs-nr. 27].
- II. Skyldsætningsforretning afholdt 26 aug., thingl. 6 novbr. 1873, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 2 sk. [brugs-nr. 29].
- III. Skyldsætningsforretning afholdt og thingl. 3 novbr. 1876, hvorved en anpart heraf fradeles og skyldsættes for 1 ort 6 sk. [brugs-nr. 30].

¹⁾ Se side 88 note 3 og jfr. noten side 92.

Brugs-nr. 26 reduceres saaledes til en urevid. skyld af 1 ort 6 sk., revid. skyld 64 øre.

- IV. Auktionsskjøde dat. og thingl. 7 septbr. 1880 til *Anders Nielsen* paa dette brug med skyld 2 ort 19 sk. for 2100 kr.
- V. Skjøde dat. 24 april, thingl. 3 mai 1900 fra *Anders Nielsen* til *Sigvard Svendsen* herpaa for 3000 kr.
- VI. Skjøde dat. 1 marts, thingl. 2 marts 1901 fra *Sigvard Svendsen* til *Emil Andersen Nygaard* herpaa for 3000 kr.

Løbe-nr. 466 k. **Brugs-nr. 27:** av Klavenes, af urevid. skyld 5 sk., revid. skyld 11 øre. Se foreg. brug under I.

- I. Skjøde dat. 7 decbr., thingl. 8 decbr. 1899 fra *Anders Nielsen* til *Amalie Sørensen* herpaa for 200 kr.

Løbe-nr. 466 l. **Brugs-nr. 28:** av Klavenes, af urevid. skyld 12 sk., revid. skyld 27 øre.

Ved skylddelingsforretning afholdt 4 mai, thingl. 7 novbr. 1872 blev dette brug udskilt fra løbe-nr. 466 g., der nu er sammenføjet med løbe-nr. 465 b. til brugs-nr. 20. Løbe-nr. 466 g. er ikke opført med særskilt brugs-nr., saaledes at brugs-nr. 28 maa betegnes som udgaet fra brugs-nr. 20.

- I. Auktionsskjøde dat. og thingl. 7 septbr. 1880 til *Mathias Hansen* herpaa m. m. for 2100 kr.
- s. 92 II. Skjøde dat. 2 mai, thingl. 4 mai 1882 fra *Mathias Hansen* til *Lars Haraldsen* herpaa for 600 kr.

Løbe-nr. 466 m. **Brugs-nr. 29:** av Klavenes, af urevid. skyld 2 sk., revid. skyld 5 øre. Se brugs-nr. 26 under II.

Tilhører *Thor Kristian Aagesen*. Ingen dokumenter anmerket.

Løbe-nr. 466 o. **Brugs-nr. 30:** av Klavenes, af urevid. skyld 1 ort 6 sk., revis. skyld 66 øre. Se brugs-nr. 26 under III.

- I. Skjøde dat. 6 septbr., thingl. 7 septbr. 1880 fra *Anders Nielsen* til *Anders Knutsen Sem* herpaa for 800 kr.
- II. Auktionsskjøde thingl. 15 septbr. 1890 til *Martin Johansen Rismyr* herpaa m. m. for 4900 kr.

Løbe-nr. 468 c. **Brugs-nr. 31:** Bakken, af urevid. skyld 18 sk., revid. skyld 28 øre. Se brugs-nr. 23 under I. d.

- I. Skjøde dat. 13 marts, thingl. 16 april 1857 fra *Ole Larsen Klavenes'* bo til *Ole Torgersen* herpaa for 400 spd.

- II. Auktionsskjøde dat. 29 juli, thingl. 4 aug. 1859 til *Olaus Gjertsen Ormestad* herpaa for 330 spd.
- III. Skjøde dat. 7 april, thingl. 7 mai 1883 fra *Olaus Gjertsens* enke til *Paul Hansen Klavenes* herpaa for 940 kr.

Løbe-nr. 469. **Brugs-nr. 32:** Galsrød under Klavenes¹⁾, af urevid. skyld 1 ort 20 sk., revid. skyld 1 mk.

Det er utvilsomt dette brug, der omhandles under brugs-nr. 22 V.

I 1849 og 1851 udskiltes 2 parceller, som imidlertid senere atter blev sammenføiet med hovedbruget.

- I. Skjøde dat. 3 juni, thingl. 8 juni 1857 fra *Hans Eriksen Hynne* til *Anders Kristian Larsen* herpaa.
- II. Skjøde thingl. 7 aug. 1893 fra *Anders Hansen* som gift med *Anders Kr. Larsens* enke til *Lars Andersen* herpaa for 4800 kr.

Løbe-nr. 464 g. **Brugs-nr. 33:** Hauberg, af urevid. skyld 1 rot, revid. skyld 57 øre. Se brugs-nr. 14 under XX.

- I. Skjøde thingl. 17 septbr. 1888 fra *Niels Engebretsens* arvinger til *Niels Hartvig Abrahamsen* herpaa for 1600 kr.
- II. Skjøde dat. og thingl. 2 aug. 1897 fra *Niels Hartvig Abrahamsen* til *Jacob s. 93 Allum* herpaa for 2240 kr.

Løbe-nr. 464 h, 465 l, 466 q. **Brugs-nr. 34:** av Klavenes, af urevid. skyld 9 sk., revid. skyld 17 øre. Se brugs-nr. 17 under V og brugs-nr. 22 under XIV.

- I. Skjøde dat. 27 febr., thingl. 2 marts 1896 fra *H. C. Sørensen* til *Martin Benjaminsen* herpaa for 280 kr.

Brugs-nr. 35: Fjeldly, af revid. skyld 8 øre. Se brugs-nr. 15 under VI. Ingen dokumenter anmerket.

Brugs-nr. 36: Berge, af revid. skyld 12 øre. Se brugs-nr. 15 under VII.

- I. Skjøde dat. 12 juli, thingl. 14 juli 1901 fra *Ole Kristiansen* til *Mathias Olsen Hvidsten* herpaa for 200 kr.

Brugs-nr. 37: Bjerkelund, af revid. skyld 3 øre. Se brugs-nr. 3 under III.

- I. Skjøde dat. 1 juli, thingl. 2 juli 1901 fra *Johan Johansen Bø* til *Mathias Olsen Hvidsten* herpaa for 200 kr.

¹⁾ Paa Galsrød boede i 1801 *Barbara Reiersdatter*, der da var 48 aar gl. og enke efter andet ægteskab, med sine to sønner *Ole* og *Hans*, henholdsvis 17 og 11 aar gamle.

Tillæg 2.

Slegten Heidemark,

nogle genealogiske oplysninger til side 42.

- s. 94
1. **Ole Christian Heidemark**, „en borgers søn¹⁾ og født i Norge” i mai 1710, døde $\frac{8}{9}$ 1773 paa Hjertnes i Sandeherred; blev $\frac{28}{6}$ 1744 fændrik i 2det Smaalenske inf.-reg., forsattes $\frac{29}{8}$ 1745 til østre Jarlsbergske comp., blev $\frac{13}{8}$ 1747 premierløitn. ved vestre Jarlsbergske comp., forsattes $\frac{23}{4}$ 1756 i lige egenskab til østre Laurvigske comp., fik $\frac{13}{2}$ 1760 infantericapteins karakter i det 2det Smaalenske inf.-reg. og blev $\frac{6}{1}$ 1762 capteinløitn. ved søndre Jarlsbergske comp. [livcomp.]. I regimentchefen, general *Rømelings* conduiteliste af $\frac{24}{3}$ 1764 gives der ham følgende skudsmaal: „Tømmelig høi, Maadelig Anseelse. Gift med en Borgers Datter. Har 8 Børn. Ingen Videnskaber. God Opførsel, dog ingen synderlig Education. Flittig og bekvem til Tienesten. Omhyggelig og villig til at forrette, hvad hannem paaligger.” Gift som sergeant $\frac{9}{10}$ 1737 i Borre med *Jacobæa Hvidt*, der var døbt $\frac{8}{11}$ 1715 i Borre og døde $\frac{3}{7}$ 1791 i Sandefjord; datter af skibsrheder *Ole Hvidt [Hvid]*, der døde $\frac{1}{6}$ 1735, 64 aar gl. i Borre. — Ved skiftet efter Heidemark $\frac{14}{6}$ 1774 [Retsprotokol nr. 5364 fol. 354] levede foruden fem døtre²⁾ kun én søn:
 2. **Frederik Christian Heidemark**, født $\frac{31}{10}$ og døbt $\frac{7}{11}$ 1751 i Lardal og død $\frac{18}{5}$ 1809 af brystsvaghed i Christiania, begr. $\frac{20}{5}$ i Laurvik kirkes kjælder. Han blev $\frac{4}{3}$ 1773 secondløitn. i 2det Smaalenske inf.-reg.,

¹⁾ Han har formentlig tilhørt de saakaldte Frederikshaldske Heidemark'er. *Christen Henriksen Heidemark*, „en Bohuslening”, der først var bosat i Uddevalla og deltog i Gylden løvefeiden, blev borgermester i Frederikshald $\frac{4}{6}$ 1680 og havde i aarene 1686—90 200 rdl. aarlig pension for sine fortjenester under krigen. Han tog afsked i 1703, men levede endnu i 1710, da han var 71 aar gl. I 1677 agtede han at gifte sig med *Maren Pedersdatter*, enke efter *Bo Danielsen* i Frederikshald. Bernt Moe har en del om ham i sit personalhist. tidskrift I s. 210 og nævner hans hustru *Karen Sophie v. Dochen*, med hvem han havde 8 børn. Borgermesterembedet gik i arv i hans familie.

²⁾ Disse døtre var: *Anne Sophie Heidemark*, døbt $\frac{18}{6}$ 1741 i Borre og ugift i 1774, *Henrikke Heidemark*, døbt $\frac{22}{9}$ 1743 i Borre og gift med skovrider *Christian Schrøder* i Sandeherred, *Johanne Catharine Heidemark*, døbt $\frac{24}{8}$ 1749 i Lardal og ugift i 1774, *Andrea Birgitte Heidemark*, død $\frac{4}{6}$ 1793, 39 aar gl. i Christianssand og gift $\frac{13}{8}$ 1790 i Glemminge med købmand *Jens Sanne* i Chr.sand, samt *Ingeborg Marie Heidemark*, der i 1801 var 35 aar gl. og gift med købmand *Iver Jolivet* i Tønsberg.

Hans øvrige børn døde unge og ugifte undtagen datteren *Engel Marie Heidemark*, døbt $\frac{2}{3}$ 1747 i Borre, der døde $\frac{30}{5}$ 1771 i Sandefjord uden at efterlade børn i ægteskab med *Ole Grønberg*.

avancerede $30/1$ 1777 til premierløitn. s.steds og blev $30/1$ 1789 captein i 2den Akersh. brig. I 1801 boede han som major paa Skjeggestad i Ramnes.

Gift $22/3$ 1774 i Lardal¹⁾ med *Antonette Wright*, døbt $1/12$ 1758 i Styrvold annex til Lardal og død $1/9$ 1838 i Hedrum, datter af gaardbruger *Andreas Christian Wright* til Gaaserød, der døde $28/2$ 1797, 75 aar gl., og *Johanne Pedersdatter Lindset*.

I „Christiania Intelligentssædler” nr. 53 for 1809 læses følgende „gravskrift” over major Heidemark, forfattede af „W” — o: utvilsomt hans svigersøn presten *Johan Anton Wright* til Hedrum:

„O venlige Grav, i din Skygge boer Fred,
Din tause Indvaaner af Sorger ei veed.

s. 95

I Graven

Er Hvile for den trætte Vandrer,
Paa hiin Side Graven

Er Frihed og Løn for ædle Sjæle;
Træt af Livets Møie, sorge- og vaandefuld
Segnede i Graven

Major Fredrik Christian von Heidemark

Født den 31te October 1750 [!]

Død den 16de Mai 1809;

Hans Livets troe Ledsagerinde var

Antonette Heidemark, født *Wright*.

Gift med hende den 22de Marts 1777

Avlede de tilsammen 19 Børn, 8 Sønner og 11 Piger

13 endnu levende Børn, hvoraf kun 2de forsørgede Døttre,

Og blande de vemodigste Taarer med en kjær dybtsørgende Moders.

Husets Støtte faldt, en knudret Vei med Torne ligger aaben.

Hvo kan tælle de Taarer, som her flyde?

Kun den der vil og kan engang aftørre dem,

Selv Alfaderen!

O venlige Grav i din Skygge boer Fred,

Der Fader, Mand og Ven af Sorger ei veed.

Nu hviler Han — til Trods for Misundelsen

Rolig i Graven.

Han kjæmpede under haard Smerte som Menneske,

Men seirede i Døden som en Christen.

Fred og Velsignelse med hans Støv.

W.”

¹⁾ En „*ungkarl Friederich Christiansen Hedemark*” blev gift $21/6$ 1774 i Arendal [by] med jomfru *Marie Louise Jacobsdatter Dampe*, der blev begr. $9/6$ 1774, 30 aar gl., s.steds; deres dødfødte datter blev begr. $29/8$ 1774.

Af major Heidemarks 19 børn [pr. $13\frac{1}{2}$ 1797 var 12 ilive] overlevede der ham som i gravskriften anført 13, følgende 8 sønner og 11 døtre:

3. a. **Johanne Christine Marie Heidemark**, døbt $17\frac{1}{1}$ 1778 i Lardal og død $6\frac{1}{5}$ 1813 i Hedrum, hvor gift $10\frac{1}{2}$ 1803 med sin morbroder sogneprest *hr. Johan Anton Wright*, født $16\frac{1}{7}$ 1763 paa Gaaserød i Lardal og død $4\frac{1}{10}$ 1833 i Hedrum; skifte i Retsprotokol nr. 5371 fol. 409. Han blev gift anden gang $29\frac{1}{12}$ 1816 med *Regine Catharine Rosenberg*, der døde $5\frac{1}{3}$ 1852.
3. b. **Olea Jacobæa Heidemark**, født $20\frac{1}{10}$ 1779 i Andebo og død $1\frac{1}{8}$ 1857 paa Brathagen ved Laurvik, gift $23\frac{1}{9}$ 1806 i Ramnes med løjtn. *Nicolay Lohman v. Ely*, døbt $2\frac{1}{3}$ 1772 i Høiland og død $22\frac{1}{10}$ 1808 i Christianssand [?] som captein; søn af captein, senere toldinspektør *Ernst David v. Ely* og *Guria Megeland*.
- s. 96 3. c. **Ole Heidemark**, døbt $5\frac{1}{10}$ 1781 i Andebo; var corporal og elev af krigsskolen, da faderen $4\frac{1}{3}$ 1797 fik tilladelse til at tage ham ud af skolen, fordi han med sin store barneflokk ikke længer havde raad til at holde ham der. Han fik gaa tilsjøs og slog sig kort efter ned i Amerika.
3. d. **Andrea Georgine Heidemark**, døbt $31\frac{1}{1}$ 1784 i Andebo, døde $21\frac{1}{12}$ 1843 ugift i Sandefjord.
3. e. **Engel Marie Heidemark**, født $10\frac{1}{4}$ 1785 i Andebo, død $23\frac{1}{9}$ 1868 i Laurvik, blev gift $18\frac{1}{4}$ 1810 i Christianssand med løjtn., senere postmester i Sandefjord *Christian Ludvig Thestrup*, født $18\frac{1}{4}$ 1780 i Roskilde og død $11\frac{1}{7}$ 1860 i Laurvik; søn af sogneprest til Arendal *hr. Hans Christian Thestrup* og *Charlotte Juliane Harboe*²⁾.
3. f. **Karen Christine Petrine Heidemark**, født 1786 i Hedrum¹⁾, blev gift med copist *Anders Torgersen*, født $18\frac{1}{2}$, døbt $23\frac{1}{2}$ 1794 i Hurum og søn af *Torger Madsen Ugstad* og *Anne Larsdatter Svensrud*, der blev viet $27\frac{1}{11}$ 1791 i Hurum.
Han blev gift anden gang $11\frac{1}{8}$ 1871 i Gamle Aker i Christiania med sin første hustrus broderdatter *Johanne Marie Antonette Heidemark*, født 1820 i Laurvik og bosat i Oslo hospital i Christiania, datter af efternævnte *Realf Christian Wright Heidemark*.
3. g. **Realf Christian Wright Heidemark**, døbt $28\frac{1}{8}$ 1788 i Hedrum og død $28\frac{1}{2}$ 1861 i Laurvik; skibsfører, senere undertoldbetjent. Gift 1ste gang $7\frac{1}{8}$ 1817 i Chr.sand med sin cousine *Andrea Jacobæa Sanne*, født $28\frac{1}{5}$ 1793 s.steds og død $9\frac{1}{11}$ 1840 i Tønsberg; hendes forældre er anført side 94, note 1. Gift 2den gang $27\frac{1}{7}$ 1843 i Sandefjord med sin søsterdatter *Antonette Mathilde Thestrup*, født $26\frac{1}{11}$ 1815 paa Henriksholm ved Rungsted og død $17\frac{1}{2}$ 1893 i Laurvik, datter af ovenn. *Christian Ludvig Thestrup* og *Engel Marie Heidemark*. En datter er anført ovenfor [under 3. f.]²⁾.

¹⁾ Kirkebogen er defect for aarene 1786 og 1787.

²⁾ Se S. H. Finne-Grønn: Arendals Geistlighed.

3. h. **Johanne Bredine Rebekka Heidemark**, døbt $^{15}/_2$ 1790 i Hedrum, se side 42.
3. i. **Else Juliane Heidemark**, døbt $^{23}/_2$ 1791 i Andebo, blev gift med *Johan Peter Wennroth* [navnet findes ogsaa skrevet *Wennrod* og *Wernrath*], en tid bosat i Kjøbenhavn.
3. j. **Antonette Fredrikke Heidemark**, døbt $^{15}/_4$ 1792 i Andebo, døde ugift $^{26}/_8$ 1874 i Sandefjord. s. 97
3. k. **Knut Oppen Heidemark**, døbt $^2/_8$ 1793 i Andebo, døde $^{30}/_{10}$ 1877 i Sandefjord, skibsfører og senere rheder. Gift 1831 med sin cousine og søsterdatter *Karen Petra Wright*, født $^{17}/_2$ 1813 i Hedrum og død $^{30}/_4$ 1885 i Sandefjord; datter af ovenn. sogneprest hr. *Johan Anton Wright* og *Johanne Christine Marie Heidemark*.
3. l. **Andreas Christian Heidemark**, døbt $^{27}/_{12}$ 1797 i Andebo, døde $^{13}/_9$ 1832 som ugift sjømand paa reise til Frankrige.
3. m. **Ingeborg Marie Birgitte Heidemark**, født $^{27}/_8$ 1801 i Ramnes, døde ugift $^{13}/_5$ 1821 hos sin morbroder, presten hr. *Anders Wright* til Sparbo [født $^{19}/_2$ 1761 i Lardal].

Tillæg 3.

Laurvik-slegten Grøn,

genealogiske oplysninger til side 24, 34, 40, 45 og 59.

I „Sandefjord og Omegns Næringsliv i gammel og ny Tid”, forlagt af A. M. Hanche, meddeler cand. theol. S. A. Sørensen, at Laurvikslegten *Grøn*'s stamforældre „indkom til Norge fra en gaard Grøndal i Bohuslen, da Danmark maatte afstaa dette landskab til Sverige”, og deres descendents „slog sig ned i Kjærringvik, i Laurvik og i Sandefjord”.¹⁾

De maa saaledes være kommet til Norge paa 1660'tallet, og, *ifald denne tradition holder stik*, maa den fra Grøndal indvandrede stamfader for slegten have baaret navnet **Anders Grøn** og er rimeligvis indkommet til Laurvik. Dennes søn:

¹⁾ I Sandeherred [Sandefjord] sees:

Niels Andersen Grøn gift $^{25}/_{10}$ 1732 med *Ingeborg Nielsdatter Smith*; deres „barn” døde 1733 strax efter fødselen, datteren *Birthe Marie*, født 1737, døde 1740.

Niels Andersen Grøn's enke *Margrete Hansdatter* døde $^{17}/_9$ 1773, 70 aar gl.

Anders Nielsen Grøn blev gift $^{23}/_9$ 1732 med *Sidsel Marie Anthonidatter*, og deres søn *Peder* fødtes 1736.

En skibsrheder *Anders Christiansen Grøn* og hustru *Anne Catharine Tribler* havde en søn *Carl* født $^8/_8$ 1828.

- s. 98
1. a. **Erik Andersen Grøn** var født omkring aaret 1675 og døde $\frac{2}{4}$ 1749 paa gaarden Langeby i Sandeherred, hvor han blev begravet $\frac{8}{4}$ 1749, 74 aar gl. Ved skjøde af $\frac{5}{9}$ 1737 købte han en halvdel i Langeby, hvor han senere var bosat, og hvor hans hustru *Anne Hansdatter* døde $\frac{21}{3}$ 1749, begr. $\frac{27}{3}$, 64 aar gl. Skifte efter begge ægtefæller holdtes $\frac{22}{5}$ 1749 [Retsprotokol nr. 5363 fol. 311], og ved dette levede følgende børn [2. a—2. f.]:
2. a. **Hans Eriksen Grøn, den ældre**, bosat som skibsfører i Kjærringvik i Tjødling.
 Gift 1ste gang $\frac{28}{4}$ 1740 i Tjødling med *Karen Olsdatter*, datter af *Ole Jakobsen* paa øvre Klaastad, efter hvem skifte $\frac{6}{2}$ 1743 i Retsprotokol nr. 5363 fol. 19, og hustru *Anne Tjøstelsdatter*. Skifte efter *Karen* holdtes $\frac{1}{10}$ 1741.
 Gift 2den gang med *Anne Dorothea Evensdatter*, begr. $\frac{28}{2}$ 1748, 28 aar gl. i Tjødling; skifte $\frac{16}{4}$ 1748 i Retsprotokol nr. 5363 fol. 285.
 Gift 3die gang $\frac{2}{4}$ 1749 i Stokke med *Andrea Johanne Wolf*, begr. $\frac{2}{7}$ 1754, 38 aar gl., skifte $\frac{17}{1}$ 1755 i Retsprotokol nr. 1540 fol. 150; datter af *Michel Wolf* og *Johanne Colstrup* i Stokke.
 Gift 4de gang $\frac{17}{8}$ 1755 i Tjødling med *Eveline Christensdatter*. Hans børn, alle fødte i Tjødling, var [3. a—3. k.]:
3. a. **Hans Grøn**, døbt $\frac{2}{7}$ 1741 og begr. $\frac{16}{11}$ 1743.
 3. b. **Lars Grøn**, døbt $\frac{11}{11}$ 1742, levede 1748.
 3. c. **Hans Grøn**, døbt $\frac{4}{8}$ 1744¹⁾, levde som skibsfører og en tid som lods i Laurvik [1801].
 Gift 1ste gang med *Antonette Pedersdatter*, skifte $\frac{22}{3}$ 1770 i Retsprotokol nr. 1583 fol. 51.
 Gift 2den gang med *Pernille Nielsdatter*, 48 aar i 1801, skifte paa Thorstrand $\frac{13}{10}$ 1809 i Retsprotokol nr. 5418 fol. 554 og nr. 5417 fol. 1109. Hun var antagelig en datter af hans farbroder *Niels Eriksen Grøn*. Hans børn var [4. a.—4. f.]:
4. a. **Antoni Grøn**, født 1769, druknede som ugift matros i 1789.
 4. b. **Hans Eilert Grøn**, født omkr. 1781, lods i Frederiksværn 1829. Gift s.steds $\frac{8}{10}$ 1804 med *Birthe Marie Gulliksdatter*. En søn **Hans Grøn** født $\frac{13}{10}$ 1807.
 4. c. **Dorthe Sophie Grøn**, født omkr. 1783. Gift med skibstømmermand *Peder Nielsen* i Risør.

1) Han er i Tjødling kirkebog ved daaben formentlig feilagtig anført ved navnet *Anders*.

4. d. **Anna Pernille Grøn**, født $\frac{8}{8}$ 1786, bosat i Tønsberg 1809.
4. e. **Antonette Augusta Grøn**, født omkr. 1788, ugift 1809. s. 99
4. f. **Andrea, Grøn** født $\frac{2}{8}$ 1792, gift $\frac{25}{11}$ 1828 i Sandehæred med skomager *Johannes Tribler*.
3. d. **Jens Hansen Grøn**, døbt $\frac{13}{2}$ 1746 i Tjødling, skibsfører i Laurvik 1801 og gift med *Elisabeth Marie Olsdatter*, dre var 46 aar gl. i 1801. Deres brøn [4. a.—4. k.]:
4. a. **Ole Jensen Grøn**, født omkr. 1775 — formentlig den af dette navn, der i Porsgrund med *Bolette Magdalene Berger* havde sønnen **Ole Grøn** døbt $\frac{29}{1}$ 1812.
4. b. **Anne Dorothea Grøn**, født omkr. 1777. } levede
4. c. **Marie Magdalene Grøn**, født omkr. 1780. } i Laurvik 1801.
4. d. **Johanne Catharine Grøn**, født omkr. 1782.
4. e. **Hans Christian Grøn**, født $\frac{5}{3}$ 1785 og begr. $\frac{22}{4}$ 1785.
4. f. **Helle Andrea Grøn**, født $\frac{7}{8}$ 1786. } levede
4. g. **Maren Bolette Grøn**, døbt $\frac{18}{10}$ 1788. } i Laurvik 1801.
4. h. **Risse Grøn**, født $\frac{1}{11}$ 1791.
4. i. **Hans Christian Grøn**, 10 aar i 1801, forliste som skibsfører; skifte $\frac{9}{12}$ 1829 i Laurvik.
4. j. **Louise Elisabeth Grøn**, født $\frac{17}{9}$ 1795, døde 1867 i Laurvik.
4. k. **Jens Eilert Grøn**, født $\frac{24}{6}$ 1798, døde $\frac{11}{4}$ 1803.
3. e. **Jan Hansen Grøn**, døbt $\frac{25}{2}$ 1747 i Tjødling, hvor begr. $\frac{26}{12}$ 1772; matros.
3. f. **Anne Dorothea Grøn**, døbt $\frac{15}{3}$ 1750 i Tjødling, hvor gift med hattemager *Mathias Andersen Schjøth* i Tønsberg.
3. g. **Johanne Marie Grøn**, døbt $\frac{15}{11}$ 1752 i Tjødling, døde som barn.
3. h. **Dorthe Sophie Grøn**, døbt $\frac{23}{8}$ 1754 i Tjødling, overlevede moderen.
3. i. **Andrea Grøn**, døbt $\frac{22}{10}$ 1758 i Tjødling.
3. j. **Erik Hansen Grøn**, døbt $\frac{7}{12}$ 1760 i Tjødling, bosatte sig i Kjærringvik, hvor skifte efter ham holdtes $\frac{21}{8}$ 1833, Retsprotokol nr. 5371 side 5.
 Gift $\frac{16}{1}$ 1801 i Laurvik med *Mette Christine Jensdatter*. Overlevende børn [4. a.—4. c.]:
4. a. **Edeline Grøn** }
 4. b. **Karen Anne Grøn** } arvede hver 50 spd. 36 sk.
 4. c. **Ellen Andrea Grøn** } efter sin fader.
3. k. **Lars Hansen Grøn**, døbt $\frac{6}{1}$ 1763 i Tjødling, hvor han bosatte sig i Kjærringvik, tog sammen med broderen Erik Grøn sine forældre i føderaad 1785.

s. 100 2. b. **Niels Eriksen Grøn**, var myndig og bosat som skibsfører i Kjærringvik i 1749, bosatte sig ved denne tid paa Langestrand ved Laurvik og var her lodsolderland [1783]. Han var gift 2 gange¹⁾. Hans hustru *Pernille Mathiasdatter*, der var død før 1754 efterladende sønnerne *Mathias* og *Erik*, var søster af *Peder Mathiasen* i Staværn, efter hvem skifte holdtes 1754, Retsprotokol nr. 1540 fol. 142. Børn [3. a—3. g.]:²⁾

3. a. **Carl Grøn**, døbt $21/4$ 1743 i Tjødling, begr. $2/8$ 1743.

3. b. **Erik Grøn**, døbt $3/9$ 1744 s.steds og begr. $6/9$ 1744.

3. c. **Mathæa Grøn**, døbt $20/2$ 1746 i Tjødling.

3. d. [?] **Johannes Nielsen Grøn**³⁾, „fætter af Erik Hansen Grøn i Sandefjord” [se 3. b. nedenfor], angives 57 aar gl. i 1801 og 73 aar gl. ved sin død $10/11$ 1816 paa Lunden under Bugaarden i Sandehherred, hvor han begyndte som „fisker og vertshusmand” og senere var skibsrheder. Skifte $11/11$ 1816 i Retsprotokol nr. 5374 fol. 113 og nr. 5364 fol. 521, 545.

Gift 1ste gang $2/12$ 1768 i Tjømmø med *Anne Marie Olsdatter*, døbt $29/7$ 1743 i Tjømmø og død $29/7$ 1789 i Sandefjord, datter af *Ole Hansen* paa Eiene og *Kirsti Hansdatter*. Skifte 1789 i Retsprotokol nr. 1583 fol. 395.

Gift 2den gang $24/2$ 1791 i Sandehherred med *Anne Hellevad*, født $27/7$ 1743 s.steds og død $25/3$ 1815 paa Lunden, datter af *Knud Hansen Hellevad* og anden hustru *Margrete Ulriksdatter Wright*⁴⁾. Hans børn, alle fødte i Sandehherred, var [4. a.—4. f.]:

4. a. **Ole Christian Grøn**, født $11/10$ 1769, skibsfører i Sandefjord, hvor skifte efter ham $21/1$ 1812 i Retsprotokol nr. 5417 fol. 1236. Gift $11/3$ 1794 med *Birthe Helene Olsen*, der døde $25/10$ 1798, $24\frac{1}{2}$ aar gl.; skifte $3/12$ 1798 i Retsprotokol nr. 5417 fol. 540. Tre børn, alle fødte i Sandehherred [5. a.—5. c.]:

s. 101

5. a. **Anne Marie Grøn**, født $10/10$ 1795, blev gift $29/12$ 1814 med *Anders Tolvsen Hundstok* i Sandehherred, født

1) En enke *Karen Grøn* døde $10/3$ 1799, 77 aar gl. paa Langestrand.

2) Paa Langestrand boede en „billedhugger” [o: skjærer af galeonsfigurer] *Ole Grøn* i 1801, da 44 aar gl. Hans hustru *Anne Marie*, 31 aar gl., og børnene *Olaus* og *Anne Mathea*, 7 og 4 aar gamle i 1801.

3) Jfr. noten side 97.

4) *Knud Hansen Hellevad*, født $20/4$ 1702 i Sandehherred og død $10/1$ 1751 s.steds, var søn af *Hans Lucassen Hellevad*, begr. $14/4$ 1725, og hustru *Johanne Mørch*, død $21/11$ 1753, 82 aar gl., datter af *Knud Alexandersen Mørch*, se side 8 note 2. Knud Hellevads første hustru *Karen Abrahamsdatter Bøckman* af Laurvik døde $22/6$ 1733.

$\frac{2}{5}$ 1791 og søn af *Tolv Andersen Hundstok* og *Ragna Michelsdatter*.

5. b. **Christine Marie Grøn**, født $\frac{18}{9}$ 1797, levede 1816.
5. c. **Ole Christian Grøn**, født $\frac{18}{10}$ 1798 og død $\frac{6}{1}$ 1799.
4. b. **Niels Grøn**, født $\frac{6}{12}$ 1771 og død $\frac{11}{9}$ 1773.
4. c. **Niels Grøn**, født $\frac{7}{9}$ 1774, fik i 1794 skjøde paa Randvigen i Sandeherred og døde før 1816. Gift $\frac{12}{7}$ 1794 i Sandeherred med *Marthe Iversdatter*, der levede i 1816. Han efterlod 3 børn, alle fødte i Sandeherred [5. a.—5. c.]:
5. a. **Anne Marie Grøn**, født $\frac{13}{10}$ 1793, døde 1872 i Sandeherred, hvor hun blev gift $\frac{28}{1}$ 1820 med skibsfører *Michel Tolvsen*, født $\frac{22}{11}$ 1794 og død 1876 s.steds, søn af *Tolv Hansen Sjuve* og *Marie Angrimsdatter*.
5. b. **Iver Grøn**, født $\frac{6}{11}$ 1798, druknede i Laugen i marts 1835, begr. $\frac{8}{5}$ 1835.
5. c. **Magnus Grøn**, født $\frac{25}{8}$ 1796, døde $\frac{6}{5}$ 1835 i Randvigen i Sandeherred, hvor han blev gift $\frac{14}{7}$ 1823 med *Øllegaard Olsdatter*, født $\frac{29}{9}$ 1802 og død $\frac{2}{7}$ 1866, datter af skibsrheder *Ole Nielsen Gogstad* i Sandefjord og første hustru *Anne Hansdatter* vestre Unneberg, der blev viede $\frac{3}{1}$ 1794. Deres børn, alle fødte i Sandeherred [6. a.—6. d.]:
6. a. **Niels Grøn**, født $\frac{26}{2}$ 1824 paa Lystad-rydningen; gift $\frac{2}{2}$ 1852 i Sandeherred med *Anne Catharine Henriksdatter Reinert*, der døde $\frac{12}{1}$ 1871, 43 $\frac{1}{4}$ aar gl. Deres børn, alle fødte i Sandeherred [7. a.—7. e.]:
- 7 a. **Maldor Grøn**, født $\frac{5}{11}$ 1852, styrmand, bosat paa Lystad. Gift $\frac{29}{12}$ 1876 i Sandeherred med *Thora Mari Hansdatter Trulsen*, født 1856 paa store Borgan.
7. b. **Nicola Augusta Grøn**, født $\frac{9}{5}$ 1856 og død $\frac{29}{8}$ 1856.
7. c. **Nicola Augusta Grøn**, født $\frac{22}{5}$ 1857.
7. d. **Laura Sophie Grøn**, født $\frac{23}{11}$ 1859 og død $\frac{21}{4}$ 1864.
7. e. **Carl Anton Grøn**, født $\frac{20}{2}$ 1864.
6. b. **Martinus Magnussen Grøn**, født omkr. 1834, skibsfører paa Ragnhildro i Sandeherred, hvor gift $\frac{2}{3}$ 1860 med *Anne Oline Tolfsen*, født $\frac{7}{10}$ 1828 og datter af skibsfører s. 102 *Michel Tolfsen* og *Anne Marie Grøn*, se 5. a. side 101¹⁾). Deres børn, alle fødte i Sandeherred [7. a.—7. c.]:

1) En *Martinus Grøn* døde $\frac{29}{3}$ 1884 som købmand i Frederiksværn, og hans hustru *Sophie* født *Krue* døde $\frac{14}{12}$ 1886, 63 aar gl., s.steds.

7. a. **Ingeborg Dorothea Grøn**, født $14/9$ 1860.
 7. b. **Magnus Grøn**, født $17/11$ 1863.
 7. c. **Martinus Grøn**, født $22/8$ 1871.
6. c. **Anne Christine Grøn**, født $14/1$ 1827.
 6. d. **Anne Marie Grøn**, født $11/4$ 1831.
4. d. **Hans Johannesen Grøn**, født $4/5$ 1777 i Sandeherred, hvor han begyndte som fisker og ved orden og vindskibelighed arbejdede sig op til gaardeier og skibsrheder; døde $29/7$ 1874, 97 aar gl. Hans hustru **Anne Melsom**, døbt $18/1$ 1782 i Stokke og død $24/7$ 1832 i Sandeherred, var datter af **Søren Rasmussen Melsom** og **Kari Pedersdatter**, se side 32 note 2. Deres børn, alle fødte i Sandeherred, var [5. a.—5. j.]:
5. a. **Niels Hansen Grøn**, skrev sig [Grøn], født $7/12$ 1801, døde $20/11$ 1861 som skibsfører i Sandefjord. Med sin hustru **Karen Anne Christensdatter Melsom**, der døde $14/5$ 1864, 58 aar gl., havde han børnene, alle fødte i Sandeherred [6. a.—6. g.]:
6. a. **Johannes Grøn**, født $24/3$ 1830.
 6. b. **Henrik Grøn**, født $11/11$ 1831 og død $28/6$ 1832.
 6. c. **Christen Grøn**, født $24/10$ 1833.
 6. d. **Anna Grøn**, født $5/9$ 1835 og død $30/6$ 1839.
 6. e. **Søren Grøn**, født $11/11$ 1842 og død $28/11$ 1844.
 6. f. **Anne Helene Grøn**, født $17/2$ 1845 og død $11/3$ 1847.
 6. g. **Nicolai Grøn**, født $1/9$ 1848; skibsfører paa Virrik i Sandeherred, hvor gift $28/1$ 1875 med **Jørgentse Mathilde Moe**.
 Deres søn:
 7. a. **Hans Grøn**, født $30/9$ 1876.
5. b. **Karen Marie Hansdatter Grøn**, født $18/2$ 1804.
 5. c. **Anne Marie Grøn**, født $27/1$ 1806 og død $4/7$ 1877 i Sandefjord, blev her gift $28/12$ 1833 med skibsfører **Thomas Olsen Paus**, født $5/6$ 1805 i Sandefjord, søn af styrmand **Ole Hansen Paus** og **Hanna Marie Nielsdatter**.
 5. d. **Søren Melsom Grøn**, født $22/10$ 1807.
 5. e. **Johannes Grøn**, født $21/9$ 1809 og død $11/11$ 1809.
 5. f. **Elisabeth Cathrine Hellevad Grøn**, født $28/10$ 1810, døde $4/5$ 1887 i Christiania.
 Gift $3/4$ 1844 med **Johan Frederik Grøn**, se side 104.
 5. g. **Oleane Christiane Grøn**, født $21/10$ 1812, „fandtes død i sengen om morgenen $17/5$ 1867, ukjendt dødsårsag”, i Sandefjord.
 Gift $11/11$ 1831 i Sandeherred med skibsfører **Ole Hansen Sværdstad**, født $22/10$ 1810 og søn af **Hans Olsen** paa Sværdstad og **Line Marie Larsdatter**.

5. h. **Anne Helene Grøn**, født $27/5$ 1816.
5. i. **Johannes Hansen Grøn**, født $21/11$ 1818, døde $16/8$ 1860 i Hernø-sand under en reise som skibsfører, begr. $20/8$ s.steds. Han var bosat paa Ragnhildro [„Prestehagen”] i Sandeherrred og var gift med *Theodora Mathilde Bull*. Deres børn, alle fødte i Sandeherrred [6. a.—6. d.]:
6. a. **Ellen Bull Grøn**, født $25/12$ 1845, døde $15/6$ 1870 ugift.
6. b. **Hans Grøn**, født $7/12$ 1847.
6. c. **Gjert Grøn**, født $27/9$ 1849, døde $13/2$ 1871 som handelsbetjent.
6. d. **Lauritz Ferdinand Grøn**, født $10/9$ 1851.
5. j. **Hans Christian Grøn**, født $18/4$ 1822 paa Lunden, døde $18/3$ 1881 som skibsrheder i Sandefjord. Gift $14/10$ 1853 med *Anne Elisabeth Bilovsdatter Haraldsen* af Tjømmø, født omkr. 1823. Deres børn [6. a.—6. c.]:
6. a. **Søren Grøn**, født $1/2$ 1854.
6. b. **Bolette Catharine Grøn**, født $20/1$ 1856 og gift med gaardbruger *Ole Christian Hansen*.
6. c. **Hans Adalbert Grøn**, født $21/5$ 1863 og død $15/10$ 1863.
4. e. **Kirsten Margrete Grøn**, født $9/10$ 1870 i Sandeherrred.
Gift $25/9$ 1801 s.steds med mestersmed, senere velstaaende skibsrheder i Sandefjord *Christen Lorentz Sørensen*, født $28/8$ 1775 og død 1859 paa Nordby, søn af *Søren Christensen* og *Maren Sophie Knutsdatter*. Se om ham i „Sandefjord og Omegns Industri etc.” side 47.
4. f. **Lars Johannesen Grøn**, født $11/7$ 1785 i Sandeherrred, hvor bosat paa Huseby, døde $3/3$ 1833 [?] ved forlis som styrmand. Skifte i Retsprotokol nr. 5371 fol. 208 og 416.
Gift $21/1$ 1813 i Sandeherrred med *Fredrikke Augusta Franck*, født s. 104 $14/8$ 1790 i Laurvik og død $17/3$ 1871 i Sandeherrred; datter af procurator *Johannes Franck* og første hustru *Karen Brinck Bowman*. Deres børn, alle fødte i Sandeherrred [5. a.—5. h.]:
5. a. **Johan Frederik Grøn**, født $28/11$ 1814 paa Budal i Tjømmø og død $2/5$ 1868 i Christiania, blev skibsfører og senere skibsrheder bosat paa Mønstrepladsen under Hasle i Sandeherrred, hvor gift $3/12$ 1844 med *Elisabeth Catharine Hellevad Grøn*, se 5. f. side 103. Deres børn [6. a.—6. b.]:
6. a. **Lars Frederiksen Grøn**, født $21/11$ 1845 i Sandeherrred, døde $28/9$ 1864 under en reise som skibsfører og begr. $2/10$ 1864 i Luleå.
6. b. **Hans Albert Grøn**, født $10/8$ 1852.
5. b. **Olaus Nicolai Grøn**, født $15/10$ 1815 i Sandeherrred, døde som barn.

5. c. **Johannes Grøn** [skrev sig Grønn], født $^{22}/_3$ 1818, døde $^{21}/_7$ 1895 som fyrvogter ved Stavnes fyr.

Gift 1ste gang $^6/_{12}$ 1845 med *Antonette Marie Klaveness*, se side 45, og 2den gang i Christiansund med *Jørgine*, der senere i ægteskab med en *Nielsen* udvandrede til Amerika. Hans børn var [foruden en søn af andet ægteskab] alle fødte i Sandefjord [6. a.—6. g.]:

6. a. **Thor Grøn**, født $^{31}/_8$ 1846, døde som barn.

6. b. **Johanne Bredine Rebecca Grøn**, født $^{20}/_{12}$ 1848, er gift tre gange i Amerika; adr. *Mrs. Bredine Brierbower*, Bainbridge, Lancaster Co. Pa. North America. Hun har fem børn, hvoraf flere gifte.

6. c. **Josefine Marie Grøn**, født $^{26}/_{10}$ 1853, er gift med en broder af sin stedmoders mand, *Nielsen* fra Christiansund; adr. *Mrs. Josefine Nelson*, 1511 E. Franklin Ave, Minneapolis, Minnesota. Uden børn.

6. d. **Lauritz Grøn**, døde i fjorten aars alderen paa Svolvefyr.

6. e. **Thora Hedvig Grøn**, født $^{24}/_{11}$ 1854 og død $^{17}/_9$ 1856.

6. f. **Fredrikke Augusta Grøn**, født $^{12}/_9$ 1857, gift $^{12}/_{12}$ 1873 i Sandehæred med moderens fætter skibsrheder i Sandefjord *Albert Grøn* [se nedenfor]; fraskilt og siden septbr. 1895 bosat i Kjøbenhavn.

6. g. **Christiane Grøn**, født $^{19}/_9$ 1860 og død $^{20}/_9$ 1860.

5. d. **Karen Bowman Grøn**, født $^{31}/_7$ 1820, døde $^{26}/_8$ 1887 i Washington som enke efter en *Jansen*.

5. e. **Anne Marie Grøn**, født $^{20}/_8$ 1822 og død $^{21}/_3$ 1823 paa Huseby.

s. 105

5. f. **Lauritz Ferdinand Grøn**, født $^{13}/_{11}$ 1824, døde $^{14}/_8$ 1866 i New York.

5. g. **Marianne Grøn**, født $^4/_{12}$ 1829, var gift med *L. Hedenskov* paa Hovedøen ved Christiania.

5. h. **Georgus Grøn**, døde $^1/_{1}$ 1828, 14 dage gl., paa Huseby.

3. e. **Mathias Nielsen Grøn**, 7 aar i 1754, bosat paa Sanden i Tjødling i 1794, var skibsfører i Laurvik, hvor død $^{24}/_8$ 1806, 60 aar gl.¹⁾.

¹⁾ Det er maaske hans datter den *Inger Grøn*, født 1777 i Laurvik, hvor død $^{16}/_{10}$ 1829, der blev gift $^1/_{12}$ 1803 paa Borgestad i Gjerpen med kjøbmand i Laurvik, nederlandsk vice-consul *Frederik Schjøth*, født $^{30}/_6$ 1771 og død $^{14}/_2$ 1832, søn af skomagermester *Erik Christophersen Schjøth*, født 1741 og død omkr. 1809, og hustru *Petronelle Frederiksdatter Halsaa*, født 1741 og død 1819.

3. f. **Erik Nielsen Grøn**, 5 aar i 1754 og i 1801 lods i Laurvik, hvor gift $\frac{14}{3}$ 1786 med *Maren Johannesdatter*, 40 aar gl. i 1801. Deres børn [4. a.—4. b.]:
4. a. **Maren Pernille Grøn**, født $\frac{1}{12}$ 1788 i Laurvik.
5. b. **Johanne Elisabeth Grøn**, født $\frac{25}{1}$ 1793 s.steds.
3. g. [?] **Birthe Catharine Grøn**, født omkring 1762, blev gift $\frac{30}{10}$ 1783 i Langestrand [Laurvik] med *Anders Hansen Grøn*, se 3. a. nedenfor.
2. c. **Hans Eriksen Grøn, den yngre**, født omkr. 1722, begravet $\frac{11}{3}$ 1773, 51 aar gl. i Tjødling, hvor han som skibsfører var bosat i Kjærringvik; skifte $\frac{3}{3}$ 1775 i Retsprotokol nr. 5364 fol. 378. Med sin hustru *Maren Halvorsdatter*, der endnu levede i 1791, havde han følgende børn [3. a.—3. h.]:
3. a. **Anders Hansen Grøn**, døbt $\frac{1}{11}$ 1746 i Tjødling, var skibsfører i 1783 og malmfører paa Langestrand ved Laurvik i 1801. Gift $\frac{30}{10}$ 1783 i Laurvik med *Birthe Catharine Nielsdatter Grøn*, der var 39 aar i 1801 og formentlig datter af hans farbroder *Niels Eriksen Grøn*, der ogsaa fungerede som forlover ved giftemaalet. Børn [4. a.—4. d.], der alle levede i 1801:
4. a. **Niels Andersen Grøn**, døbt $\frac{23}{7}$ 1786.
4. b. **Per Andersen Grøn**, født $\frac{7}{3}$ 1794.
4. c. **Karen Marie Grøn**, født $\frac{13}{8}$ 1795; daabsfadder: jomfru *Inger Grøn* [se noten].
4. d. **Maren Sibylle Grøn**, født $\frac{8}{8}$ 1798.
3. b. **Erik Hansen Grøn**, døbt $\frac{3}{4}$ 1749 i Tjødling, døde $\frac{9}{1}$ 1825, 76 aar s. 106 gl. paa Lasken i Sandeherred, hvor han som handelsmand og skibsrheder erhvervede sig en forholdsvis betydelig formue. Ved krigens udbrud i 1807 og senere ved myntreductionen i 1813 blev han imidlertid berøvet det meste af, hvad han ved orden og arbejdsomhed havde erhvervet sig. Den gamle mand havde ikke mod og kraft til at tage fat igjen under nye forhold, men trak sig efterhaanden ud af handelen og var senere i længere tid bosat paa gaarden Lasken.
- Gift $\frac{27}{11}$ 1789 i Sandeherred med *Inger Thorsdatter Bjørnum*, født $\frac{30}{3}$ 1756, 45 aar i 1801, se forøvrigt side 24. Hun var tidligere gift $\frac{25}{4}$ 1782 i Sandeherred med købmand *Anders Andersen*¹⁾, født $\frac{29}{11}$ 1745 i Sandeherred og død $\frac{17}{1}$ 1789 i Sandefjord,

¹⁾ *Anders Andersen*, som ifl. oplysning ved skiftet var „søskendebarn“ af ovennævnte *Erik Hansen Grøn*, der ægtede hans enke, efterlod to børn: *Anders Andersen*, født $\frac{9}{10}$ 1783, og *Jonas Andersen*, født $\frac{11}{3}$ 1785 — se om disse i „Sandefjord og Omegns Næringsliv etc.“ side 48.

hvor skifte $7/_{11}$ 1789 i Retsprotokol nr. 1583 fol. 381; søn af *Anders Johnsen*, der blev gift $4/_{2}$ 1745 i Sandeherred med *Inger Larsdatter*, som i 1801 var en enke paa 83 aar. Deres børn, alle fødte i Sandefjord [4. a.—4. e.]:

4. a. **Hans Eriksen Grøn**, født $28/_{11}$ 1790, døde $1/_{10}$ 1864 som skibsrheder paa Lasken, se side 40 og 50. Gift $8/_{9}$ 1823 med *Anne Amalie Klavenes*, se side 50. Deres børn [5. a.—5. h.]:

5. a. **Thor Henrik Grøn**, født $5/_{9}$ 1824 i Sandefjord, skibsfører, druknede $22/_{5}$ 1855 [manu propria] samme dag, han skulde giftes med *Inger Catharine Bryn*, lensmand *Bryns* datter, se side 64.

5. b. **Erika Juliane Grøn**, født $21/_{11}$ 1826, døde $4/_{3}$ 1902 i Christiania, gift i decbr. 1852 i Vikersund med købmand *Ole Evensen*, født $24/_{1}$ 1821 paa Kolkind i Modum og død $25/_{8}$ 1875 i Christiania. En søn har antaget moderens slegtsnavn.

5. c. **Joachime Christiane Grøn**, født $26/_{5}$ 1827, døde $22/_{4}$ 1903 ugift i Sandefjord.

5. d. **Andrea Grøn**, født $6/_{8}$ 1829, døde $8/_{5}$ 1849 ugift paa Lasken.

5. e. **Magdalene Margrete Grøn**, født $21/_{3}$ 1832; gift $8/_{2}$ 1859 i Sandeherred med gaardbruger *Olaus Olsen Borgen* paa Modum. Deres datter *Amalie Borgen* døde $7/_{8}$ 1885, $22\frac{1}{2}$ aar gl., i Sandefjord som pleiedatter af morbroderen *Peder Anton Grøn*.

5. f. **Peder Anton Grøn**, født $8/_{10}$ 1833, skibsrheder i Sandefjord.

Gift $3/_{8}$ 1865 i Sandeherred med *Ellen Catharine Christensen*, født 1846 og datter af købmand og skibsrheder *Lars Christensen* og *Louise Sophie Augusta Hutzelsieder*. Uden børn.

5. g. **Carl Martin Grøn**, født $20/_{9}$ 1835 og død $14/_{2}$ 1882 som skibsrheder i Sandefjord.

Gift $10/_{12}$ 1860 i Sandeherred med *Mathilde Amalie Holmsted*, født $27/_{8}$ 1837 i Kjøbenhavn og datter af løjtnant *Frederik Emilius Holmsted* og *Caroline Fredrikke Hutzelsieder* [af Sandefjord]. Deres børn [6. a.—6. l.]:

6. a. **Anna Amalie Grøn**, født $16/_{11}$ 1861, gift $23/_{10}$ 1884 med *Hans Olaf Borgen*, født $9/_{8}$ 1861 i Tønsberg og død $4/_{5}$ som købmand i Sandefjord; søn af skipper, senere toldbetjent i Laurvik *Olaves Borgen* og *Marianne Hansen* [af Stanum i Stokke].

6. b. **Emil Grøn**, født $28/_{9}$ 1863, omkom som fører av skib „Tana-horn” paa hvalfangst i Ishavet i marts 1892. Gift $20/_{2}$ 1887 med *Anna Andersen*, en navigationslærers datter i Sandefjord. Deres børn:

7. a. **Nanna Grøn**.

7. b. **Ester Grøn**.

6. c. **Caroline Fredrikke Grøn**, født $27/9$ 1865, gift $18/10$ 1855 i Sandefjord med sagfører *Randinius Andersen*, født $25/8$ 1853 i Skien.
6. d. **Carl Grøn**, født $15/4$ 1867 og død $1/9$ 1867.
6. e. **Emma Grøn**, født $5/9$ 1868 og død $18/8$ 1869.
6. f. **Carl Grøn**, født $2/9$ 1870, sømand, se om hans bedrifter i „Sandefjord Blad” for juni 1899; lever ugift i Syd-Afrika.
6. g. **Halfdan Grøn**, født $18/8$ 1871; ugift sømand.
6. h. **Magda Grøn**, født $2/5$ 1873, gift $22/10$ 1895 med gaardbruger *Jens Hensvolden*, Toten.
6. i. **Emma Grøn**, født $3/8$ 1874 og død $10/12$ 1874.
6. j. **Peder Anton Grøn**, født $5/7$ 1875 og død $19/8$ 1875.
6. k. **Peder Anton Grøn**, født $4/10$ 1876 og død $16/12$ 1881.
6. l. **Signe Grøn**, født $15/10$ 1878.
5. h. **Hans Albert Grøn**, født $17/7$ 1840 i Sandefjord, hvorfra han har drevet s. 108 betydelig hvalfangst med fast station paa Færøerne, og er bosat som skibsrheder. Eier af „Solvang” i Sandeherred.
- Gift 1ste gang $12/12$ 1873 med *Fredrikke Augusta Grøn* [skrev sig *Grønn*], der efter ægteskabets opløsning siden 1895 har været bosat i Kjøbenhavn, se side 104.
- Gift 2den gang med *Olga Gilhus* af Lier.
- Hans børn [6. a.—6. f.]:
6. a. **Margit Grøn**, født $18/1$ 1875 i Christiania, hvor gift $31/7$ 1901 i Tref.kirken med *Albany Featherstonehaugh Major*, født $8/12$ 1858 i London, hvor han er ansat i krigsministeriet, forfatter; søn af disponent *Charles Messenger Major* og *Emily Featherstone*.
6. b. **Ragna Grøn**, født $11/7$ 1876 i Aasgaardstrand, blev gift $29/5$ 1899 i Vor Frelses k. i Christiania med *Ernest Edwin Spight*, født $6/12$ 1871 i Birmingham, forlægger i Shaldon, South Devonshire, England; søn af manufacturhandler i Bradford *Edwin Spight* og *Charlotte Hall*.
6. c. **Thorleif Grøn**, født $31/7$ 1878 paa Solvang; hvalfangstbestyrer og medeier i faderens fangststation paa Færøerne, dansk borger og om vinteren bosat i Kjøbenhavn.
6. d. **Einar Grøn**, født $11/2$ 1880 paa Solvang og død $13/7$ 1897 ombord paa staalskibet „Hjertnes” nær Rio de Janeiro.
6. e. **Alfhild Grøn**, født $5/7$ 1882 paa Solvang.
6. f. **Bjarne Grøn**, født $10/5$ 1890 paa Solvang, hvor død $30/5$ 1890.

4. b. **Anthonj Grøn**, født $^{29}/_{11}$ 1792 i Sandefjord, hvor død $^{8}/_{5}$ 1840 som købmand.

Gift $^{17}/_{4}$ 1817 i Sandehrerred med *Birthe Christine Schroeter*, født $^{12}/_{12}$ 1790 i Hedrum og død $^{31}/_{10}$ 1837 i Sandefjord, datter af sogneprest *Andreas Frederik Schroeter* og *Margrete Marie Grøn*, se side 27. Deres tre børn, alle fødte i Sandehrerred [5. a.—5. c.]:

5. a. **Andreas Frederik Schroeter Grøn**, født $^{13}/_{4}$ 1819, læge i Christiania. R. St. O. Orden.

Gift $^{9}/_{9}$ 1852 i Christiania med *Maren Birgitte Berg Schroeter*, født $^{5}/_{12}$ 1827 i Oslo og død $^{16}/_{5}$ 1889 i Christiania, datter af resid. capellan *Jens Frederik Schroeter* og *Dorothea Marie Berg*. Deres børn, alle fødte i Christiania [6. a.—6. g.]:

6. a. **Ragnhild Grøn**, født $^{31}/_{12}$ 1853 og død $^{31}/_{3}$ 1854.

6. b. **Kristian Frederik Grøn**, født $^{23}/_{10}$ 1855. Dr. medicinæ, læge i Christiania.

Gift $^{25}/_{4}$ 1888 i Joh.s-kirken i Christiania med *Birgit Schou Semb*, født $^{15}/_{9}$ 1865 s.steds og datter af grosserer *Lars Semb* og *Stella Boye*. Deres børn, alle fødte i Christiania [7. a.—7. c.]:

7. a. **Lars Semb Grøn**, født $^{20}/_{2}$ 1889 og død $^{10}/_{5}$ 1903.

7. b. **Birgitte Grøn**, født $^{31}/_{8}$ 1893.

7. c. **Kristian Fredrik Grøn**, født $^{25}/_{12}$ 1901.

6. c. **Dorothea Margrete Grøn**, født $^{13}/_{4}$ 1857.

Gift $^{9}/_{9}$ 1882 i Johs.-kirken i Christiania med høiesterets-assessor *Anton Wilhelm Rosing Scheel*, født $^{7}/_{10}$ 1840 i Frederiksstad og søn af oberstløjtnant, senere toldkasserer *Henrik Sigvard Scheel* og første hustru *Karen Rosenberg Vogt*.

6. d. **Julius Severin Grøn**, født $^{7}/_{10}$ 1858, student 1875, derefter paa forretningskontor i Paris og senere forretningsmand bosat i 2843 Park Avenue i Kansas City, Missouri.

Gift $^{9}/_{9}$ 1901 i Kansas City med *Kathe Bethel*, født $^{2}/_{1}$ 1859, der tidligere var gift 1884 med ingeniør i Kansas City *Carl Peter Spørck*, født $^{11}/_{5}$ 1858 i Christiania og død $^{23}/_{6}$ 1899 i Kansas City efterladende en datter *Ingrid Spørck*, søn af købmand *Johan Henrik Ivar Julius Spørck* og *Olivia Catharine Geelmuyden*. Uden børn.

6. e. **Aimée Sophie Grøn**, født $^{1}/_{1}$ 1863; ugift.

6. f. **James Immanuel Grøn**, født $^{12}/_{4}$ 1868, cand. juris., sekretær i Revisionsdep.tet; ugift.

6. g. **Andreas Fredrik Grøn**, født $^{15}/_5$ 1871, cand. med. $^{21}/_{12}$ 1897, læge i Christiania.

Gift $^{11}/_5$ 1901 i Garnisonssk. i Christiania med *Augusta Irgens*, født $^2/_7$ 1878 i Christiania, datter af brigadelæge *Andreas Irgens* og *Hanne Kallevig*. Barn:

7. a. **Andreas Fredrik Schroeter Grøn**, født $^{25}/_2$ 1902 i Christiania.

5. b. **Margrete Marie Grøn**, født $^{28}/_7$ 1820 i Sandeherred, døde $^{29}/_5$ 1886 i Christiania.

Gift $^{11}/_1$ 1842 i Horten med ingeniørmajor, const. kanaldirektør *Christian Severin Balle Røyem*, født $^{21}/_2$ 1813 i Tommerup ved Kallundborg og død $^6/_2$ 1873 i Christiania; søn af løjtnant, senere s. 110 overtoldbetjent i Frederikshald *Christian Severin Balle Røyem* og *Henriette Elisabeth Schmyder*.

5. c. **Erik Ingvald Grøn**, født $^{15}/_{12}$ 1825 i Sandeherred, døde $^{19}/_3$ 1903 i Trondhjem; toldbetjent.

Gift $^{19}/_8$ 1855 i Tromsø med *Christine Amalie Næss*, født $^{16}/_{11}$ 1833 i Tromsø og død $^8/_2$ 1876 i Trondhjem; datter af skomager *Christian Næss*.

Børn [6. a.—6. e.):

6. a. **Kristian Sofus Grøn**, født $^{17}/_8$ 1857 i Tromsø, var købmand i Trondhjem, hvorfra han i 1888 udvandrede til Amerika og døde $^3/_4$ 1889 i Minneapolis, U. S. A.; ugift.

6. b. **Erik Ingvald Grøn**, født $^2/_3$ 1859 i Tromsø og død $^6/_8$ 1859.

6. c. **Anne Christine Grøn**, født $^1/_5$ 1860 i Tromsø og død $^7/_9$ 1865.

6. d. **Georgia Grøn**, født $^7/_11$ 1867 i Tromsø og død $^7/_11$ 1868.

6. e. **Amy Grøn**, født $^{19}/_8$ 1869 i Trondhjem, hvor gift $^3/_10$ 1896 i Domk. med handelsfuldmægtig *Georg Waldemar Rønning*, født $^{31}/_1$ 1869 i Skogn og søn af lensmand *Georg Fredrik Rønning* og *Valborg Schive*.

4. c. **Anne Marie Grøn**, født $^{18}/_4$ 1795 og død $^3/_8$ 1796.

4. d. **Inger Marie Grøn**, født $^{15}/_2$ 1798 i Sandeherred, hvor død $^{19}/_8$ 1864.

Gift $^9/_10$ 1829 s.steds med brændevinshandler paa Moe i Sandeherred *Otto Anton Steen* af Hedrum, der blev gift anden gang $^{16}/_{12}$ 1864 i Sandeherred med *Magdalene Georgine Rithammer*¹⁾, født omkring 1835 paa Frederiksverk i Danmark og datter af tømmermand *J. Georg Rithammer*. Se skifte vedk. Steen i Retsprotokol nr. 5364 fol. 545

1) Hun ægtede anden gang, $^{19}/_{10}$ 1870 i Sandeherred, bagermester *Anders Olsen*, født omkr. 1840 i Ramnes og søn af *Ole Andersen Fredstad*.

- s. 111
4. e. **Andreas Grøn**, født $12/12$ 1800 i Sandeherred, druknede $24/3$ 1829; skifte i novbr. s. aar.
3. c. **Anne Marie Hansdatter Grøn**, døbt $5/9$ 1752 i Tjødling, levede 1775.
3. d. **Hans Hansen Grøn**, døbt $30/1$ 1754 i Tjødling, hvor bosat i Kjærringvik 1790 og senere skibsfører i Staværn [1801]. Hans hustru *Magdalene Jansdatter* havde i et tidligere ægteskab to børn, *Johanne Christine Olsdatter* og *Hans Olsen*, der i 1801 var henholdsvis 16 og 12 aar gamle.
Hans børn [4. a.—4. b.]:
4. a. **Ole Hansen Grøn**, 8 aar i 1801.
4. b. **Maren Grøn**, 7 aar i 1801.
3. e. **Mathias Hansen Grøn**, døbt $3/4$ 1757 i Tjødling, var her bosat som lods i Kjærringvik i 1791. Som hans svoger nævnes i 1793 en *Peter Jakobsen*.
3. f. **Helvig Marie Grøn**, døbt $1/6$ 1760 i Tjødling, blev gift med *Niels Andersen* i Kjærringvik, der i 1785 gjorde afkald paa arven efter hendes fader.
3. g. **Elisabeth Grøn**, født 1763 i Kjærringvik, levede 1790.
3. h. **Anne Pernille Grøn**, døbt $22/6$ 1766 i Tjødling, blev gift $13/1$ 1796 i Sandeherred med *Anders Jakobsen*.
2. d. **Inger Eriksdatter Grøn**, var gift før 1749 med *Ole Pedersen Holtan* i Tjødling.
2. e. **Maren Eriksdatter Grøn** blev gift $9/4$ 1744 med sjømand *Ole Michelsen* paa Huseby ved Sandefjord.
2. f. **Peder Eriksen Grøn**, født omkring 1725, var bosat i Kjærringvik i Tjødling 1749. Hans datter:
3. a. **Anne Elisabeth Grøn** var i 1773 gift med lensmand *Hans Andersen Grønneberg*.

Tillæg 4.

Slegterne Eschildsen og Müller,

genealogiske oplysninger til side 46.

1. **Lars Eschildsen [Ezechielsen]** var skrædder i Trondhjem, hvor skifte efter ham holdtes $5/10$ 1650. Med sin hustru *Ingeborg Petersdatter*, efter hvem skifte holdtes $31/1$ 1672, efterlod han ni børn, to sønner og syv døtre, der hver arvede efter faderen henholdsvis 95 rdl. og $47\frac{1}{2}$ rdl. og efter moderen henholdsvis 200 rdl. og 100 rdl. Deres ældste søn:

2. **Eschild Larsen** levede i Trondhjem, formentlig som handelsmand, i 1786 s. 112 og efterlod med sin hustru *Lisbeth [Hellesdatter?]*, efter hvem skifte holdtes $12/7$ 1686, tre døtre og tre sønner, hvoraf den ældste var:
3. **Hr. Lars Eschildsen**, født $2/2$ 1667 i Trondhjem og død $2/2$ 1737 i Modum, hvor han var sogneprest fra $12/5$ 1712. Han var gift 1694 med *Bodil Marie Tulle*, der døde i aug. 1748, datter af købmand paa Bragernes *Niels Hansen Tulle* og *Maren Johannesdatter Hass*, og havde med hende otte døtre og fire sønner, hvoraf:
4. **Hr. Lars Larsen Eschildsen** var født $22/2$ 1713 paa Modum og døde $11/4$ 1784 i Gjerrestad, hvor han var høit anset og afholdt sogneprest fra $13/11$ 1750. Gift $17/2$ 1740 i Christiania med *Christine Busch*, der var født $18/8$ 1717 i Christiania og døde $5/6$ 1798 paa Lunde i Gjerrestad, datter af tolder *Peter Albrecht Busch* og *Sille Clausdatter Tulle*.

Om hr. Eschildsen og hans virksomhed se forøvrigt John Aas: s. 113 „Gjerrestad Prester og Prestegjeld” side 127 flg.¹⁾ Malerier af ægtefællerne hænger i Gjerrestad kirke.

Af hr. Eschildsens mange børn blev kun en søn gift:

5. **Lars Larsen Eschildsen**, født omkring 1746 — formentlig i Sigdal, hvor faderen dengang var capellan²⁾ — og død omkring 1796 i England paa reise som skibsfører. Han havde sit hjem i Kragerø.

Gift $3/12$ 1784 i Kragerø med *Kirsten Brinck Bowman*, døbt $28/8$ 1759 i Eidanger og død 1824 ved Kragerø, søster af den side 104 nævnte *Karen Brinck Bowman* og datter af *Lauritz Bowman*, om hvis forældre, skibsrheder i Porsgrund *James Bowman* og hustru *Else Søfrensdatter Brinck*, se Finne-Grønn: „Arendals Geistlighed”. Deres datter:

6. **Christine Hedvig Eschildsen**, født $4/11$ 1785 i Gjerrestad, døde $31/1$ 1872 paa østre Halsen i Tjødling.

Gift i april 1808 ved Kragerø med *Peter Christopher Müller*, hvorom se nedenfor.

1) Naar der her side 127 er bemærket, at hr. Eschildsen var „af *Wolquarts* Familie”, da er dette urigtig. Hr. Eschildsens faster *Adelus Eschildsdatter* havde i ægteskab med *Daniel Buchhoff* en datter *Lisbeth Buchhoff*, som blev gift med købmand og waisenhusforstander i Trondhjem *Volquarts Carstensen Volquarts*, hvis broder var den bekjendte forfatter af „Sjælens Luth” *Marcus Volquarts*. Anderledes og nærmere var „familieskabet” ikke.

2) I ministerialbøgerne for Sigdal findes kun anført som døbte et par af de af hr. Eschildsens børn, som er fødte, medens faderen var capellan der.

1. **Niels Christophersen Müller**, født $22/1$ 1743 i Skive i Jylland og død $7/11$ 1824 i Aalborg; „skibsfører og købmand, utrættelig og virksom”. Gift 1782 eller 1783 med *Sophie Hagerup*, der var født 1748 „i Sjælland” og døde $5/2$ 1838 i Aalborg; hun havde søsteren *Anne Catharine Hagerup*, hos hvem hendes nedennævnte sønndatter fru Gullichsen opholdt sig sidst i 1820'aarene. Deres børn [2. a.—2. b.]:

2. a. **Peter Christopher Müller**, døbt $19/4$ 1785 i Aalborg, døde $17/2$ 1826 i Frederiksværn som copist ved verftet.

Gift i april 1808 ved Kragerø med *Christine Hedvig Eschildsen*, født $4/11$ 1785, døbt $15/11$ i Gjerrestad og død $31/1$ 1872 paa østre Halsen i Tjødling; datter af skibsfører *Lars Larsen Eschildsen* og *Kirsten Brinck Bowman*, hvorom er meddelt ovenfor. Deres børn [3. a.—3. i.]:

3. a. **Niels Carl Müller**, født $1/2$ 1809, døbt $10/5$ i Kragerø, døde $17/12$ 1879 i Frederiksstad som indrulleringsbetjent.

Gift $19/10$ 1841 i Tjødling med *Annechen Weggeland*, født $27/5$ 1812 i Christianssand og død $13/12$ 1871 i Frederiksstad, datter af *Aanon Samuelson Weggeland* [født $20/9$ 1783 paa Haaberg i Eken sogn og død 1832 i Chr.sand] og *Anne Normann* [født $3/10$ 1790 og død 1860 i Stavanger]. Deres børn, alle fødte i Laurvik, [4. a.—4. e.]:

4. a. **Peter Christopher Weggeland Müller**, født $13/8$ 1843, omkom i decbr. 1876 som styrmand med skibet „Wologda” af Christiania, der sporeløst forsvandt med hele besætningen paa reise hjem fra Holland. Ugift.

4. b. **Anna Hedvig Rosalie Müller**, født $23/4$ 1846. Udvandrede i 1884 til Tocama i Washington, U. S. A.

4. c. **Caroline Amalie Müller**, født $22/4$ 1848, døde $27/12$ 1852 i Laurvik.

4. d. **Lauritz Christian Müller**, født $15/5$ 1850, indrulleringsbetjent i Frederiksstad, hvor gift $21/10$ 1881 med *Ottilie Therese Gulbrandsen*, født $12/4$ 1852 s.steds og datter af bestyrer af byens færgested *Ole Gulbrandsen* [af Drammen] og *Anne Marie Jensen*. Deres børn, alle fødte i Frederiksstad [5. a.—5. e.]:

5. a. **Thorleif Müller**, født $9/10$ 1882, døde $7/12$ 1902 paa Reknæs sanatorium ved Molde.

5. b. **Sigurd Müller**, født $9/10$ 1884.

5. c. **Harald Müller**, født $28/2$ 1887

5. d. **Lauritz Christian Müller**, født $16/7$ 1888 og død $24/3$ 1891.

5. e. **Asta Müller**, født $3/6$ 1890.

4. e. **Nielsine Caroline Müller**, født $11/4$ 1853, udvandrede sammen med sin ældste søster „Rosa” i 1884 til Tocama i Washington, U. S. A.
3. b. **Sophie Charlotte Catharine Müller**, født $23/8$, døbt $28/8$ 1811 i Frederiksværn, døde $2/2$ 1896 paa Stabæk i Bærum.
 Gift $14/4$ 1832 i Tjødling med dav. handelsbetjent *Gullich Gullichsen*, født $5/10$ 1811 i Laurvik og død $6/2$ 1862 s.steds som handelsmand; søn af gaardbruger paa Seierstad og bygmester i Laurvik *Anders Gullichsen*.
3. c. **Lauritz Christian Müller**, født $30/5$, døbt $28/7$ 1813 i Frederiksværn, døde $30/12$ 1875 i Königsberg som kjøbmand. Gift $11/11$ 1846 i Königsberg med s. 116 *Mathilde Ulmer*, født s.steds $10/2$ 1823 og død s.steds $20/1$ 1879.
 Af deres fire børn, alle fødte i Königsberg, blev følgende to gifte: *Therese Sophie Müller*, født $27/9$ 1848, gift $20/10$ 1875 med riddergodsbesidder paa Quanditten *Alfred Heinrich Ulmer*, født $21/1$ 1847. — *Anna Elisa Müller*, født $20/7$ 1850 og gift $22/1$ 1875 med overord. professor *dr. Hermann Baumgart* i Königsberg.
3. d. **Peter Christian Müller**, født $16/2$ 1818 i Frederiksværn og død som skibsfører i april 1862 ombord paa sit skib, begravet paa Jamaica.
3. e. **Lars Eschildsen Müller**, født $14/10$ 1819 i Frederiksværn, kjøbmand i Laurvik, døde $26/9$ 1864 i St. Francisco, hvortil han udvandrede i 1861.
 Gift $28/11$ 1844 i Hobøl med *Charlotte Amalie Bugge*, født $18/12$ 1814 paa Kongsberg og død $21/12$ 1873 i Laurvik; datter af assistent ved manufacturet paa Kongsberg *Mathias August Bugge* og *Marie Elisabeth Møller* [af Holsten]. Deres børn [4. a.—4. e.):
4. a. **Mathias Christian August Müller**, født $9/8$ 1844 i Laurvik, omkom $9/3$ 1869 som styrmand ved forlis med skib fra Laurvik.
4. b. **Valborg Marie Hedvig Müller**, født $31/7$ 1846 i Laurvik; ugift.
4. c. **Marie Charlotte Lagerta Müller**, født $21/5$ 1848 i Laurvik, døde $19/8$ 1884 i Christania; gift $27/11$ 1869 i Laurvik med bygmester s.steds *Gottfried Christiansen*, født $23/8$ 1830 i Laurvik og søn af *Hans Christian Christiansen* og *Benedicte Sophie Krag*.
4. d. **Eugenie Sophie Müller**, født $21/12$ 1849 i Laurvik, gift $10/10$ 1875 i Laurvik med bagermester s.steds *Edvard Nielsen*, født $5/8$ 1851 paa Hauan i Vaale og søn af gaardbruger *Niels Olsen* og *Ingeborg Sophie Jakobsen*.
4. e. **Rolf Gottfried Müller**, født $19/12$ 1851 i Laurvik, udvandrede i 1873 til Wisconsin, Amerika.
3. f. **Christine Brinck Müller**, født $22/3$ 1821 i Frederiksværn, ugift og bosat paa østre Halsen i Tjødling.

- s. 117
3. g. **Catharine Hagerup Müller**, født $7/9$ 1822 i Frederiksværn, ugift, bosat paa østre Halsen.
 3. h. **Albertine Petrea Müller**, født $5/7$ 1824 i Frederiksværn, ugift, bosat paa østre Halsen.
 3. i. **Christophine Petrea Müller**, født $12/7$ 1826 i Frederiksværn. Se side 45.
2. b. **Charles Müller**, rømte som ung mand fra sin post i en handelsforretning i Aalborg, hvori han var anbragt mod sin vilje, og strøg ombord i et skib til Amerika, hvor han senere blev professor, og hvorfra han sidste gang lod høre fra sig i 1838 [besøgte ved denne tid Paris], da han bad sin familie om at correspondere med ham — hvad der dog intet blev av.

S. H. Finne-Grønn

Oversikt

OVER EN DEL PERSONER SOM BÆRER NAVNET KLAVENES UTEN Å TILHØRE DEN GAMLE KLAVENESS-ÆTT

Etter norsk rett kan den som *mangler slektsnavn* under visse vilkår anta sin gårds henholdsvis sitt bruks navn som slektsnavn. Denne regel er uheldig og kan føre til navnekaos hvis ikke gården eller bruket overensstemmende med skylddelingslovens § 24 har navn som er forskjellig fra allerede eksisterende slektsnavn. Skylddelingslovens § 24 lyder: „Hvert nytt bruk som fremkommer ved skylddeling eller nyskyldlegning bør av eieren gis særskilt navn som anføres i forretningen. Som bruksnavn må ikke i noe tilfælde velges et navn, som allerede er i bruk som slektsnavn, og som ikke hører til de mer utbredte.”

En bærer av Klavenes-navnet i Sandardistriktet som ikke tilhører den gamle slekt skrev nylig at „navnet Klavenes tar innflytterne over om de bare har bodd der noen måneder”. Man må spørre: Hvorfor? Og har de rett til det? De gjør det uten hensyn til avstamning og slekt. De slekter og slektsnavn som stammer fra en norsk gård er langt ugunstigere stillet med hensyn til rettsbeskyttelse enn andre slekter, f. eks. norske slekter med utenlandske familienavn. De første er prisgitt rotløse menneskers forgodtbefindende. Den interesserte slektsforsker G. F. Heiberg gav i sin bok „Slekten Heiberg” uttrykk for denne oppfatning på følgende måte etterat navneloven hadde virket i 18 år: „Her i landet ser det ut til å være blitt almindelig skikk å tilegne seg et kjent familienavn på den måte at man kjøper en parsell av en eiendom og lar denne få det navn man selv etterpå akter å anta. Lovlig er dette selvfølgelig ikke, men det er en sådan omgåelse av loven at det skaffer vedkommende slekt der vil verne om sitt familienavn møie og utgifter.” Politimester Refsum så, som i innledningen anført, ikke mindre mistrøstig på situasjonen i sitt oppsett i „Aftenposten” for 24. mars 1930. Han anså det for en utvilsom feil ved navneloven at den ikke forbød antagelse av de gårds- og bruksnavn som slektsnavn som alt er i bruk som slektsnavn. — Det er beklagelig at det ikke gjennom lov-

givning og administrasjon settes en stopper for den herskende navneforvirringen. Det ville være ønskelig at myndighetene fikk øynene åpnet for det karikaturmessige i den nuværende „rettsorden” på området. — I Justisdepartementets navnelovsinstruks av 20. juni 1923 fremholdes at det er i *det offentlige interesse* at personbetegnelsen blir så fullkommen, altså så korrekt som mulig. Og i instruksens uttales det videre at det påhviler vedkommende *offentlige myndigheter* å vareta denne statsinteresse.

Folk som vil ha et annet navn burde følge det vink som navnelovens forarbeider gir om valg av et helt nytt navn. Motivene til loven uttaler at „vårt språk byr den rikeste anledning til dannelse av nye og særpregede slektsnavn”. Et slikt navn vil bli vedkommende families rettsbeskyttede egennavn, som den kan bære med god samvittighet og som ingen andre kan ta. Det må dog være mer tilfredsstillende å bære et navn som en selv har skapt eller selv kan løfte enn å pynte seg med navn som en annen slekt har gjort kjent og aktet.

I nedenstående oversikt ligger ingen tilkjennegivelse av om Klavenesnavnet i tilfelle bæres med rette eller ikke.

SANDAR

a. Fortegnelse over bruk som er utskilt fra gårdsnummer 9 Klavenes.

Utarbeidet etter sorenskriveriets grunnbok (panterregister) som en fortsettelse av det hos Finne-Grønn s. 78 flg. inntatte avsnitt om „Gården Klavenes' eiendomsforhold”. Når vedkommende eier m. v. nedenfor ikke er betegnet med navnet Klavenes har heller ikke grunnboken (panterregisteret) dette slektsnavn.

Enkelte opplysninger er hentet fra „Norske gardsbruk”, Vestfold fylke (1947).

Gården Klavenes var som udelt en etter forholdene stor og prektig eiendom. Ifølge oppgavene til jordbrukstillingen 1949 er det samlede areal for gårdsnummer 9 1690 dekar. Herav er for tiden 962 dekar dyrket jord. Omkring år 1700 ble gården delt i to hvorav den gamle ætt beholdt den ene halvdel, jfr. Lorens Berg s. 235. Den annen halvdel ble gjenstand for utstyknig fra slutten av det 18. århundre, mens førstnevnte halvdel forble noenlunde udelt så lenge den gamle Klavenessætt hadde den. Fra 1852, da den gikk ut av ætten, begynte imidlertid oppstyknigen også av denne del. Gårdsnummer 9 består nå av 40 bruksnumre, hvorav flere dog er forenet på samme hånd. Hvor intet annet er anført refererer nedennevnte bruksnumre seg til gårdsnummer 9. Den gamle Klaveness-ætts nevnte halvdel omfatter br.nr. 1—13, 20, 21, 28, 37 og 40, mens den annen halvdel omfatter de øvrige bruksnummer.

Br.nr. 1. Utskilt fra det gamle hovedbølet ved deling 1853.

Hjemmelsinnehaver: *Olav M. Klavenes*, f. $27/_{11}$ 1920, sønn av Mathias og Hanna Mathilde Edvardsen. — Skjøte av 1932 fra Hanna Edvardsen til Einar Mathiasen for kr. 7000 og føderåd. Skjøte av 1947 fra Einar Mathiasen Klavenes til broren Olav M. Klavenes for kr. 16 000. Eiendommen har tilhørt denne slekt siden 1877. — Areal i 1945: Dyrket jord 12 dekar, for øvrig 100 dekar.

Br.nr. 2. Dippelen. Utskilt 1851.

Hjemmelsinnehaver: *Willy A. Lolland*, f. $6/_{5}$ 1918. — Skjøte av 1941 fra Ruth Larsen Klavenes f. $16/_{2}$ 1910 til Louis Johan Berg, f. $15/_{5}$ 1905 på br.nr. 2, 36 og 37 for kr. 8500, hvorav for løsøre kr. 500. Skjøte av 1944, dagbf. 1947 fra L. J. Berg til fru Nelly Lund, f. $13/_{5}$ 1898 på br.nr. 2, 36 og 37 for kr. 13 200. Skjøte dagbf. $21/_{1}$ 1947 til Willy A. Lolland (og hustru Astrid) på br.nr. 2, 36 og 37 for kr. 13 000. Eieren bærer ikke navnet Klavenes. Se for øvrig under br.nr. 36.

Br.nr. 3. Dippelen. Utskilt fra br.nr. 2 ved deling 1857.

Hjemmelsinnehaver: *Sigurd Wasbotten*, f. $27/_{7}$ 1915, g. m. Gunhilde. — Skjøte av 1940 fra Anders Johansen, Jørgen Anton Johansen m. fl. til Birger Johansen, f. $14/_{1}$ 1913 for kr. 11 000. Skjøte av 1947 fra Birger Johansen til Sigurd Wasbotten for kr. 22 000, hvorav kr. 800 for løsøre. Eieren bærer ikke navnet Klavenes.

Br.nr. 4. Utskilt fra det gamle hovedbølet ved deling 1853.

Hjemmelsinnehaver: *Lars Paulsen*. — I 1862 ervervedes dette bruksnummer av gårdbruker og emissær Hans Kristian Nielsen, innflyttet fra Skarsholt i Andebu. Han var gift med Gunhild Marie som også var fra Andebu. — I årene 1857—62 eide han gården Søndre Sem i Sandar. Han solgte i 1900 (tingl. 1904) br.nr. 4 til sin sønn Laurits Hansen for kr. 7925. Denne solgte gården ut av slekten til Paul Larsen og hustru Inger Petrea i 1907 (skjøtet tinglystes 1910) for kr. 12 500. Ved kjøte av 1932 gikk gården over til Pauls sønn Lars Paulsen for kr. 13 800. Lars er f. 1886 og 1938 gift med Anna Kleven, Gjerpen. — Ovennevnte emissær Hans Kristian Nielsen hadde 11 barn, hvorav 7 sønner, nemlig 1) *Nils Klavenæs* i Sandefjord med sønnene *Alf* (død 1940) og *Henry* (død 1934) jfr. nedenfor under Sandefjord. 2) *Ole Hansen* med sønn Leif, på Åshildrød i Hedrum. 3) *Gunvald* bosatt på Hem. 4) *Harald* bosatt i Kodal. 5) *Håkon*. 6) *Martin* med sønn Ole, Sandar, og 7) *Laurits*; den siste har ingen barn. — Emissærens datter Anne Lovise ble gift med skipsfører Hans Jørgen *Hansen*, mens deres sønner og sønnesønner uten videre har tatt Klavenæs- eller Klavenes-navnet som etternavn. Se nedenfor under Skien.

Arealet av br.nr. 4 er i 1945: Dyrket jord 52 dekar, for øvrig 156 dekar.

Lars Paulsen har en bror som heter Ingvald og kaller seg Klavenes. Han bor i Skjeberg, jfr. nedenfor. Familien er innflyttet til Sandar fra bruket Jonelia i Hedrum i 1907.

Br.nr. 5. Utskilt fra det gamle hovedbølet ved deling 1853.

Hjemmelsinnehaver: *Kristian Fredrik Klavenes's* enke Alvilde f. Johansen. — Skjøte tingl. $\frac{20}{9}$ 1904 fra Thor Christian Klavenes' arvinger til William Melsom Klaveness på br.nr. 5, 21 og 29 for kr. 8400. Skjøte av $\frac{27}{3}$, tingl. $\frac{9}{4}$ 1908 fra William Melsom Klaveness til Elvin Klavenes på br.nr. 5, 21 og 29 for kr. 16 000. Skjøte av $\frac{30}{8}$, tingl. $\frac{7}{9}$ 1922 fra skifteforvalteren i boet etter Gunvor Amalie Klavenes og før avdøde mann Elvin Klavenes til Kristian Klavenes på br.nr. 5, 21 og 29 for kr. 45 000.

På br.nr. 5 stod den opprinnelige Klaveness-ætts gamle hovedbygning. For så vidt kan man si at br.nr. 5 er kjernen i det gamle hovedbølet.

Hans Eriksen Hynne innflyttet fra Andebu, ervervet omkring midten av 1850-årene (og tidligere) bruk av gården Klavenes, således br.nr. 16, 17 og parcell av br.nr. 32. Han var gift med 1) Anne Marie Kristensdatter og senere 2) Marthe Kristine Gulleiksdatter. Han døde på Klavenes i 1863. Jfr. Lorens Berg s. 240. Hans, og Anne Maries sønn *Mathias Hansen* med hustru Else Marie kjøpte i 1880 atskillig av Klavenesgården, således br.nr. 10, 11, 13, 20, 28 og i 1908 av Ole William Melsom Klaveness br.nr. 5, 21 og 29. Mathias Hansen drev tillike Klavenes sag.

Mathias og Else Marie hadde 4 sønner, nemlig 1) *Elvin Mathiasen*, gift med Gunvor f. Horntvedt. Han overtok som foran nevnt br.nr. 5, 21 og 29. Elvin og Gunvor hadde 2 barn, se nedenfor under Lardal. 2) *Kristian Fredrik Mathiasen*, f. $\frac{11}{8}$ 1873 på Klavenes. Han overtok br.nr. 5, 21 og 29 etter broren Elvin i 1920. Gift 1901 med Alvhilde Johansen som nå er enke. Etter innhentede opplysninger bar ikke Kristian Fredrik offisielt navnet Klavenes, men kalte og skrev seg Kristian Mathiasen. Han bodde på sin Klavenes-eiendom. Han etterlot seg følgende barn: Else Marie f. 1901, Laura f. 1902, Mathilde f. 1905, Mathias f. 1908, *Erling Klavenes* f. 1909, som nå forpakter br.nr. 5, 21 og 29, og Anna Kristine f. 1913. 3) *Hans Mathiasen Klavenes*, f. 1864, gårdbruker og sageier. Han overtok i 1911 br.nr. 10, 11, 13, 20 og 38, i 1918 br.nr. 39 og i 1929 br.nr. 15. Død. Gift med Anne Mathilde. Det er opplyst at han har båret navnet Klavenæs fra skoletiden og hans barn fra fødselen av. Barna er: *Einar Hansen Klavenes* f. 1904 (se nedenfor br.nr. 10), Maren Helene f. 1906, Torbjørn f. 1910, og Else f. 1913. 4) *Olaf Klavenæs* f. 1870. Død. Landhandler, gift med Ellen Johanne. Det er opplyst at han har båret navnet Klavenæs fra skoletiden, og at hans barn har båret det fra fødselen av. Barn: *Karen Klavenæs*, f. 1900, landhandlerske, Henny f. 1904, Mathias f. 1908, Lars f. 1910 og Olaf f. 1911. Se „Personregister” s. 285, 286. Areal av br.nr. 5, 21 og 29: Dyrket jord 80 dekar, for øvrig 200 dekar.

Br.nr. 6 Skjelbredrydningen. Utskilt fra br.nr. 4 i 1859.

Hjemmelsinnehaver: *Anette Andersen*, f. $\frac{24}{7}$ 1901. — Skjøte av 1913 fra

Fredrik Larsen Klavenes til Olaf Andersen på nr.br. 6 og 23 for kr. 8400. Skjøte av 1927 fra Olaf Andersen til Anton Timan Johansen på br.nr. 6 og 23 for kr. 8500. Tvangsauksjonsskjøte tingl. 1937 til Anette Andersen på br.nr. 6 og 23 for kr. 6000. Se foran s. 48 og nedenfor br.nr. 23 samt under Oslo: Klavenes, Ingrid.

Br.nr. 7 Galsrød. Utskilt fra br.nr. 5 i 1860.

Hjemmelsinnehaver: *Arne Larsen Klavenes*, f. $19\frac{1}{2}$ 1915. — Skjøte av 1943 fra Maren Andersen i uskifte, f. 1877 til sønnen Arne Larsen Klavenes på dette br.nr. samt br.nr. 16 og 32 og videre på g.nr. 159 br.nr. 12 og 13 Bø for kr. 19000 (fritt hus m. v. for selgeren). Arne Larsen er sønn av Lars og Maren Andersen som eiet Galsrød. Maren lever og bor hos sønnen. Arne er gift med Asta fra Aasrum i Hedrum. Barn: Odvar og Åge Klavenes. Arne Larsen har brødrene Agnar og Sigurd, se nedenfor under „Personregister”.

Br.nr. 8. Utskilt fra br.nr. 1 i 1860.

Hjemmelsinnehaver: *Herleik Berge*, f. 1925. — Skjøte av 1946 fra Arnolda Iversen Klavenes til Lars Hynne f. 1905, for kr. 25 000 hvorav løvsøre kr. 3000. Skjøte tingl. 1949 fra Lars Hynne til Herleik Berge for kr. 30 000 hvorav løvsøre kr. 2000. Eierne bruker ikke navnet Klavenes. — Den tidligere eier Nils B. Iversen f. 1869, g. med Arnolda Mariniussen hadde følgende barn: Alvilde, Inga, Nora, Astrid, Helga og Sverre. Hans slekt hadde gården fra 1848, heter det. — Areal i 1945: Dyrket jord 50 dekar, for øvrig 80 dekar.

Br.nr. 9. Utskilt fra br.nr. 4 i 1867.

Hjemmelsinnehaver: *Alf Gustav Larsen*. — Skjøte tingl. 1916 fra Hans Kristian Nilsens arvinger til Anders Kristian Hansen. Skjøte tingl. 1919 fra Anders Kristian Hansens arvinger til Alf Gustav Larsen på dette br.nr. og på br.nr. 19 Tætterydningen. Eierne er ikke oppført med Klavenes som slektsnavn.

Br.nr. 10. Utskilt fra br.nr. 4 i 1873.

Hjemmelsinnehaver: *Einar Hansen Klavenes*, f. $21\frac{1}{12}$ 1904. — Skjøte av 1911 fra Mathias Hansens arvinger til Hans M. Klavenæs for kr. 13 500. Tvangsauksjonsskjøte av $10\frac{1}{7}$ 1941 til Einar Hansen Klavenes for kr. 33 000 inkl. br.nr. 11, 13, 20, 38 og 39. Ved kjøte av $11\frac{1}{9}$ 1941 ervervet den siste også g.nr. 9 or.nr. 15 Bakken og g.nr. 10 br.nr. 9 i Sandar. Han driver sagbruk sammen med sin bror Thorbjørn. Han ble i 1936 gift med Karen Bøe og har barna Anne og Aagot f. 1937 og Hans Edgar f. 1943. Se for øvrig under br.nr. 5 foran. — Areal av br.nr. 10 m. fl.: Dyrket jord 90 dekar, for øvrig 60 dekar.

Br.nr. 11. Utskilt fra br.nr. 5 i 1873.

Hjemmelsinnehaver: *Einar Hansen Klavenes*. — Samme kjøter m. v. som anmerket foran under br.nr. 10.

Br.nr. 12. Utskilt fra br.nr. 1 i 1876.

Hjemmelsinnehaver: *Martin Benjaminsen*. — Skjøte av $\frac{3}{9}$ tingl. $\frac{18}{9}$ 1917 fra Benjamin Samuelsen enke Inger Marie Samuelsen til sønnen Martin Benjaminsen for kr. 500. Samtidig fikk denne kjøte på br.nr. 24 og 27. I 1896 hadde han fått kjøte på br.nr. 34. Martin var gift med Klara som er død og har sønnene Håkon og Markus Klavenes, se nedenfor under „Personregister”. Om Martins bror Thorvald Benjaminsen og dennes sønner se nedenfor under Sandefjord. Benjamin Samuelsen var innflytter.

Br.nr. 13. Utskilt fra br.nr. 1 i 1876.

Hjemmelsinnehaver: *Einar Hansen Klavenes*. Samme kjøter m. v. som anmerket foran under br.nr. 10.

Br.nr. 14. Utskilt fra det opprinnelige hovedbølet ved deling omkring 1700.

Hjemmelsinnehaver: *Paul Holm Klavenes*. — Skjøte av $\frac{6}{2}$ tingl. $\frac{11}{2}$ 1919 fra Karen Nilsen til sønnen Paul Holm Klavenes for kr. 15 000. Det opplyses at gården har vært i hans slekt fra ca. 1840. Paul Holm er f. 1892, sønn av Johan Severin Nilsen og Karen Lovise. Han ble 1916 gift med Inga Gulliksen Sem. Barn: Mathias f. 1917 (se nedenfor), Solveig f. 1919, gift Nordrum, Martha f. 1922, g. Nordrum, Knut f. 1924 (død), Karin f. 1926, g. Bjørnø, Irene f. 1930. Paul Holm er bror av nedennevnte Gunder og Nils Holm. De stammer fra Holm i Hedrum. Paul har opplyst at han har brukt Klavenes-navnet fra skoletiden. — Areal i 1945: Dyrket jord 50 dekar, for øvrig 50 dekar.

Br.nr. 15. Bakken. Utskilt fra br.nr. 14 i 1813.

Hjemmelsinnehaver: *Einar Hansen Klavenes*, f. 1904. — Skjøte $\frac{6}{11}$ tingl. $\frac{7}{11}$ 1912 fra Ole og Hanna Kristiansen Klavenes's bo til Karl Olsen. Skjøte av $\frac{5}{1}$ tingl. $\frac{11}{4}$ 1918 fra Karl Olsen til Ole Andreas Clementz. Skjøte tingl. $\frac{7}{3}$ 1918 fra Ole Andreas Clementz til Reidar Sem. Skjøte tingl. $\frac{7}{10}$ 1921 fra Reidar Sem til Georg Hansen. Skjøte tingl. $\frac{7}{8}$ 1924 fra Georg Hansen til Leo Eskedal for kr. 14 500. Erklæring tingl. 1927 om at br.nr. 15 er solgt ved tvangsauksjon. Skjøte tingl. $\frac{18}{9}$ 1929 fra Georg Hansen til Hans Mathiasen Klavenes for kr. 9500. Skjøte av $\frac{11}{9}$ dagbokf. $\frac{18}{9}$ 1941 fra Skifteretten på vegne av Hans Mathiasen Klavenes og hustrus bo til Einar Hansen Klavenes på dette bruksnummer og gårdsnr. 10 br.nr. 9 for kr. 7000. Se for øvrig under g.nr. 9 br.nr. 10 foran.

Br.nr. 16. Galsrød. Utskilt fra br.nr. 14 i 1857.

Hjemmelsinnehaver: *Arne Larsen Klavenes* f. $\frac{19}{2}$ 1915. — Det som er anført under br.nr. 7 gjelder også br.nr. 16. Se for øvrig under br.nr. 5 (Hans Eriksen Hynne).

Br.nr. 17. Utskilt fra br.nr. 14 i 1819.

Hjemmelsinnehaver: *Olav Iversen Klavenes*. — Skjøte av $\frac{30}{7}$ tingl. $\frac{19}{10}$

1932 fra Ole Kristian Iversens arvinger til Olav Iversen for kr. 19 000. Den siste er født 1888 og sønn av Ole og Indiana Iversen. G. 1916 med Helene Gustavsen. Barn: Ragnhild f. 1917, Inga f. 1919, Olaf f. 1921, Harald f. 1923, Ruth f. 1933. Bruket skal ha vært i denne slekt fra 1888. Se for øvrig under br.nr. 5. (Hans Eriksen Hynne). — Areal i 1945: Dyrket jord 60 dekar, for øvrig 130 dekar.

Br.nr. 18. Utskilt fra br.nr. 17 i 1884.

Hjemmelsinnehaver: *Hjalmar Gustavsen*. — Skjøte av 1902 fra Lars Haraldsen til Nils Olsen på br.nr. 18 og 28, kr. 3000. Skjøte tingl. 1919 fra Nils Olsen til Anton Martinsen, på br.nr. 18 og 28, kr. 14 000. Tvangsauksjonsskjøte tingl. 1935 til Hjalmar Gustavsen på br.nr. 18 og 28, kr. 8500

Br.nr. 19. Tætterydningen. Utskilt fra br.nr. 22 i 1825 og fra br.nr. 14 i 1844.

Hjemmelsinnehaver: *Alf Gustav Larsen*. — Skjøte tingl. $\frac{13}{5}$ 1919 fra Anders Kristian Hansens arvinger til Alf Gustav Larsen, på br.nr. 9 og 19.

Br.nr. 20. Utskilt fra br.nr. 9 i 1863.

Hjemmelsinnehaver: *Einar Hansen Klavenes*, f. 1904. — I 1873 utskiltes herfra br.nr. 21 som Mathias Hansen avhendet til Thor Christian Klaveness. Skjøte av 1911 fra Mathias Hansens arvinger til Hans Mathiasen Klavenæs på br.nr. 20 for kr. 13 500. Tvangsauksjonsskjøte av 1941 til Einar Hansen Klavenes, inkl. 10, 11, 13, 38 og 39 for kr. 33 000. Se br.nr. 5 og 10.

Br.nr. 21. Utskilt fra br.nr. 20 i 1873.

Hjemmelsinnehaver: *Kristian Fredrik Klavenes's* enke. — Se under br.nr. 5.

Br.nr. 22. Utskilt ved deleforretning av 1774 tingl. 1797, jfr. br.nr. 14.

Hjemmelsinnehaver: *Einar Klavenes*, f. $\frac{18}{11}$ 1890. — Skjøte av 1944 fra Karen Johansen, f. 1869 til sønnen Johan Johansen, f. 1888 på denne eiendom og br.nr. 30 for kr. 26 000. Skjøte av 1948 fra Sandar skifterett på vegne av avdøde Johan Johansen og gjenlevende hustru Margit Johansens fellesbo til Einar Klavenes, f. 1890 på denne eiendom og br.nr. 30 for kr. 31 400.

Foregående eier var Martin Johansen Rismyr fra 1890. Han var gift (1888) med Karen, f. 1869. Barn: Johan f. 1888, Einar f. 1890 (hjemmelsinnehaveren av br.nr. 22), Thora f. 1894, Klara f. 1897, Sigrid f. 1900 (død), Ruth f. 1902, Anton f. 1904 (landhandler), Rakel f. 1908, Martha f. 1910 og Nora f. 1912. Einar ble 1916 gift med Magnhild Trevland. Barn: Thorbjørn f. 1918. Einar har opplyst at han har båret Klavenes-navnet fra fødselen. — Han eier også g.nr. 42 br.nr. 15 Bugården som han kjøpte i 1933. Han driver melkeproduksjon og hestevalv. — Areal av br.nr. 22 i 1945: Dyrket jord 65 dekar, for øvrig 60 dekar.

Br.nr. 23. Skjelbredrydningen. Utskilt fra br.nr. 14 og 22 i 1812, 1815 og 1952. Hjemmelsinnehaver: *Anette Andersen.* — Tvangsauksjonsskjøte, dagbokf. 27/5 1937 til Anette Andersen, f. 1901 på br.nr. 6 og 23 for kr. 6000. Se for øvrig under br.nr. 6.

Br.nr. 24. Utskilt fra br.nr. 22 i 1883.

Hjemmelsinnehaver: *Martin Benjaminsen.* — Skjøte av 3/9, tingl. 18/9 1917 fra Mathias Jacobsen til Martin Benjaminsen for kr. 800. Se br.nr. 12, 37 og 34.

Br.nr. 25. Gubben. Utskilt fra br.nr. 22 i 1860. Ifølge Lorens Berg s. 240 i sin tid underbruk under Klavenes.

Hjemmelsinnehaver: *Johan Petter Pettersen.* Hans arvinger.

Gubben ble i 1860 ervervet av Abraham Iversen Asbjørnrød, innflyttet fra Hedrum. Han hadde eiendommen inntil 1897 og den gikk ut av denne slekt i 1904. Han hadde sønnene Anton, skipsfører f. 1853 på Asbjørnrød og Ivar, agent f. 1859 på Asbjørnrød. Begge kaldte seg Klavenes. De flyttet til Aker i henholdsvis 1911 og antagelig 1891. De var begge gift og har etterlatt seg barn, hvorom nærmere nedenfor under Oslo.

Skjøte tingl. 13/6 1904 fra Henrik Helgesen til Johan Petter Pettersen for kr. 12 000. Den siste og hustru Anne Marie kom da fra Brunlanes. Petter er død for flere år siden, hustruen døde vinteren 1951. På bruket bor nå deres to ugifte sønner 1) Anton og 2) Hans Pettersen samt 3) en ugift datter Martha Pettersen. Videre har man 4) sønnen gårdbruker Kristian Magnus Pettersen Helgerød, f. 1891 i Brunlanes. Denne ervervet i 1923 g.nr. 81 br.nr. 1 Helgerød i Sandar. Han sies å ha tatt navnet Klavenæs ved sitt giftermål i 1915. I brev av 4. april 1934 opplyste han at han i sine papirer har navnet Klavenæs og at han benytter denne stavemåte i skrift. Han undertegnet brevet K. Klavenæs Helgerød, med Helgerød som efternavn. Gift med Marie f. Rød. 6 barn: Gerd f. 1918 g. Thoresen, Petter Kristian f. 14/12 1919, bankassistent i Oslo, Astrid Marie f. 1921, Arne f. 4/6 1924 bankassistent, Anne Marie f. 1927 og Ragnhild f. 1931.

Br.nr. 25 har et areal av 100 dekar dyrket jord, og for øvrig 60 dekar.

Også br.nr. 28 benevnes Gubben, jfr. Lorens Berg s. 240 hvor Gubben nevnes som „det bekjente sted ved Goksjø”.

Br.nr. 26. Utskilt fra br.nr. 22 i 1862.

Hjemmelsinnehaver: *Nils Kristian Lauritsen.* — Skjøte av 1925 fra Emil Andersen til N. A. Skorge for kr. 12 000. Tvangsauksjonsskjøte tingl. 4/11 1931 til Nils Kristian Lauritsen for kr. 6400.

Br.nr. 27. Utskilt fra br.nr. 26 i 1867.

Hjemmelsinnehaver: *Martin Benjaminsen.* — Skjøte av 1917 fra Amalie Sørensen til Martin Benjaminsen for kr. 1300. Se br.nr. 12, 24 og 34.

Br.nr. 28. Gubben. Utskilt fra br.nr. 20 i 1872.

Hjemmelsinnehaver: *Hjalmar Gustavsen*. — Mathias Hansen ervervet br.nr. 28 i 1880 og solgte eiendommen til Lars Haraldsen i 1882. Skjøte av 1902 fra Lars Haraldsen til Nils Olsen på br.nr. 18 og 28 for kr. 3000. Skjøte av 1919 fra Nils Olsen til Anton Martinsen på de samme br.nr. for kr. 14 000. Tvangsauksjons-skjøte tingl. 1935 til Hjalmar Gustavsen på br.nr. 18 og 28 for kr. 8500. Se br.nr. 40.

Br.nr. 29. Utskilt fra br.nr. 26 i 1873.

Hjemmelsinnehaver: *Kristian Fredrik Klavenes*. Nå hans enke. — Skjøte tingl. 1904 fra Thor Christian Klaveness' arvinger til Ole Wilhelm Melsom Klaveness. Skjøte av 1908 fra Ole William M. Klaveness til Elvin Klavenes på br.nr. 5, 21 og 29 for kr. 16 000. Skjøte av 1922 fra Skifteretten til Kristian Klavenes på br.nr. 5, 21 og 29 for kr. 45 000. Se for øvrig under br.nr. 5.

Br.nr. 30. Utskilt fra br.nr. 26 i 1876.

Hjemmelsinnehaver: *Einar Klavenes*, f. 1890. — Se skjøter av 1944 og 1948 under br.nr. 22.

Br.nr. 31. Bakken. Utskilt fra br.nr. 23 i 1857.

Hjemmelsinnehaver: *Martin Kristiansen*. — Skjøte av 1904 fra Paul Hansens enke Lovise Hansen til Lars Olsen på br.nr. 31 og 35 for kr. 2500. Skjøte av 1921 fra Lars Olsen til Maren Kristiansen på de samme bruk for kr. 7000.

Br.nr. 32. Galsrød. Utskilt fra br.nr. 22 i 1826.

Hjemmelsinnehaver *Arne Larsen Klavenes*. — Skjøte av 1943 fra Maren Andersen f. 1877 til sønnen Arne Larsen Klavenes, f. 1915 på denne eiendom m. fl. for kr. 19 000 hvorav kr. 2000 for løsøre. Hertil fritt hus m. v. for selgeren. De nevnte „flere eiendomme” er g.nr. 9 br.nr. 7 og 16 og g.nr. 159 br.nr. 12 og 13 Bø.

Br.nr. 33. Hauberg. Utskilt fra br.nr. 14 i 1886.

Hjemmelsinnehaver: *Pastor Fredrik Wisløff* f. 1904. — Skjøte av 1902 fra Jakob Allum til Laurits Larsen for kr. 3000. Skjøte av 1906 fra Laurits Larsen ved Maren Larsen ifølge fullmakt til O. H. Kullerød for kr. 4500. Skjøte av 1909 fra O. H. Kullerød ved fullmektig til Hans Georg Paulsen for kr. 4900. (Se br.nr. 35.) Skjøte av 1925 fra H. G. Paulsen til Olaf Iversen for kr. 9200. Skjøte av 1940 fra O. Iversen f. 1888 til pastor Wisløff for kr. 16 500 hvorav kr. 1000 for løsøre.

Br.nr. 34. Utskilt fra br.nr. 17 i 1888.

Hjemmelsinnehaver: *Martin Benjaminsen*, ifølge skjøte tingl. $\frac{2}{3}$ 1896 fra H. C. Sørensen for kr. 280. Se br.nr. 12, 24 og 27.

Br.nr. 35. Fjeldly. Utskilt fra br.nr. 15 i 1898.

Hjemmelsinnehaver: *Maren Kristiansen.* — Skjøte av 1902 fra Ole Kristiansen til Paul Hansen for kr. 120. Skjøte av 1904 fra Paul Hansens enke Lovise Hansen til Lars Olsen på br.nr. 31 og 35 for kr. 2500. Skjøte av 1921 fra Lars Olsen til Maren Kristiansen på de samme bruk for kr. 7000. Nevnte Paul og Lovise Hansen har en sønn Hans Georg Paulsen (se br. nr. 33).

Br.nr. 36. Berge. Utskilt fra br.nr. 15 i 1898.

Hjemmelsinnehaver: *Willy Lolland* f. 1918. — Skjøte av 1908 tingl. 1910 fra Mathias Olsen til Samuel Børresen på br.nr. 2, 36 og 37 for kr. 4000. Skjøte av 1915 tingl. 1916 fra Samuel Børresen til Nils M. Hansen for kr. 6000 på de samme bruk. Skjøte av 1926 fra Nils Martin Hansen til Boye Benjaminsen på do. for kr. 10 000. Skjøte av 1929 fra Boye Benjaminsen til Markus Alfred Ottesen på do. for kr. 8000. Skjøte av 1938 fra M. A. Ottesen f. 1901 til Fridtjov Kristian Larsen f. 1903 på do. for kr. 7250. Skjøte av 1941 fra Ruth Larsen, *Klavenes*, f. $16\frac{1}{2}$ 1910 til Louis Johan Berg f. $15\frac{1}{5}$ 1905 på do. for kr. 8500 hvorav kr. 500 for løsøre. Skjøte av 1944 dagbokf. 1947 fra L. J. Berg til fru Nelly Lund f. 1898 på do. for kr. 13 200. Skjøte av 1946 dagbokf. 1947 fra fru Nelly Lund til Willy Lolland f. 1918 på do. for kr. 13 000.

Br.nr. 37. Bjerkelund. Utskilt fra br.nr. 3 i 1901.

Hjemmelsinnehaver: *Willy Lolland.* — Fra og med 1901 de samme skjøter som på br.nr. 36. Se også br.nr. 2.

Br.nr. 38. Myrland. Utskilt fra br.nr. 17 i 1903.

Hjemmelsinnehaver: *Einar Hansen Klavenes.* — Skjøte av 1903 fra Ole Iversen til Matias Olsen for kr. 500. Skjøte av 1911 fra Matias Olsen til Hans M. Klavenæs for kr. 500. Tvangsauksjonsskjøte av 1941 til Einar H. Klavenes, se br.nr. 10, jfr. nr. 5.

Br.nr. 39. Vandbassinet. Utskilt fra br.nr. 15 i 1916.

Hjemmelsinnehaver: *Einar Hansen Klavenes.* — Skjøte av 1918 fra Karl Olsen til Hans M. Klavenæs for kr. 150. Tvangsauksjonsskjøte av 1941 til Einar H. Klavenes, se br.nr. 10, jfr. nr. 5.

Br.nr. 40. Pynten. Utskilt fra br.nr. 28 i 1945.

Hjemmelsinnehaver: *Laurense Halvorsen*, f. 1892. — Skjøte av $13\frac{1}{3}$ 1946 fra Hjalmar Gustavsen f. $4\frac{1}{6}$ 1899 med samtykke av Edel Gustavsen til Laurense Halvorsen for kr. 462.

b. Personregister.

Klavenes, Agnar Larsen, tømmermann.

F. 1905, sønn av Lars Andersen, som i 1893 fikk skjøte på g.nr. 9 br.nr. 32 Galsrød i Sandar. Det sies at Agnar har båret Klavenesnavnet fra fødselen av. Dette er formentlig tatt fordi Galsrød engang var underbruk under Klavenes. Agnar er gift med Dorothea og bor på Haukerød. Han er bror av Sigurd og Arne Larsen, den siste på br.nr. 7, 16 og 32.

Klavenes, Anton, landhandler.

F. 1904, bror av Einar Bugården Klavenes på g.nr. 9 br.nr. 22. Gift med Helene f. 1903. Bopel Mo. Anton har opplyst at han har brukt Klavenesnavnet fra fødselen.

Klavenes, Arne, bankassistent.

F. 4. juni 1924 på Helgerød i Sandar, sønn av Kristian Magnus Pettersen Bopel Helgerød. Se ovenfor under g.nr. 9 br.nr. 25.

Klavenes, Georg, elektriker.

F. 1892, sønn av Gjert Gjertsen og h. Amalie. Bopel Gokstad. Tok navnet Klavenes da han gikk på skole. Navnet er hentet fra br.nr. 15 *Bakken* som ble utskilt fra g.nr. 9 Klavenes i 1813. En Olaus Gjertsen og hustru eide *Bakken* fra 1875 til 1888. Georg er bror av Ottar, se nedenfor.

Klavenes, Gunder Holm, snekker, hvalfanger.

F. 1896, sønn av Johan Severin Nilsen og h. Karen Lovise hvilke var fra Holm i Hedrum. Klavenesnavnet er hentet fra g.nr. 9 br.nr. 14 i Sandar. Gunder har opplyst at han har brukt Klavenesnavnet fra skoledagene. Bopel Voll. Han er gift med Margit f. Fevang og har 2 barn: Tor f. 1934 og Knut f. 1939. Han er bror av byggmester Nils Holm og gårdbruker Paul Holm (br.nr. 14).

Klavenes, Håkon, maler.

F. 1915 i Sandar, sønn av Martin og Klara Benjaminsen. Klara er død. Martin bor fremdeles på sin eiendom br.nr. 12, 24, 27 og 34. Håkon og nedenevnte Markus og Thorbjørn er brødre og de er fettere av Asbjørn og Frode i Sandefjord samt Thorleif i Oslo, se nedenfor. Håkon er gift med Ragnhild Iversen, se under br.nr. 17. Barn: Solveig og Synnøve. Familien leier hus hos gårdbruker og sageier Einar Hansen Klavenes på br.nr. 20.

Klavenes, Kristian Magnus Pettersen Helgerød, gårdbruker.

F. 1891 i Brunlanes. Se foran under br.nr. 25.

Klavenes, Lars, arbeider.

F. 1910, sønn av kjøpmann Olaf Klavenæs, jfr. foran under br.nr. 5. Lars bor på Skaun, Bøe. Han er gift med Aase f. Frydenborg. De har 9 barn: Ellen

Johanne f. 1935, Arne f. 1936, Ragnar f. 1937, Marit Elise f. 1939, Tone f. 1941, Kari f. 1943, Else May f. 1945, Lars Sølve f. 1947, Kåre f. 1949. Lars (sen.) er bror av småbruker Mathias Klavenes og sjåfør Olaf Klavenes, se nedenfor.

Klavenes, Magne Holm.

F. 1922, sønn av byggmester Nils Holm Klavenes, jfr. nedenfor. Gift med Annie, f. Hem.

Klavenes, Markus, hvalfanger.

F. 1906, bror av forannevnte Håkon. Markus har opplyst at han har båret Klavenes-navnet fra fødselen av. Bopel Sandar.

Klavenes, Mathias, småbruker.

F. 1908, sønn av avd.kjøpmann Olaf Klavenæs og bror av forannevnte arbeider Lars Klavenes, jfr. foran br.nr. 5. Mathias bor på Hem. En tillike snekker. Gift med Jorunn f. Evensen. 4 barn: Jorunn f. 1936, Marit f. 1938, Solveig f. 1943 og Berit f. 1947.

Klavenes, Mathias Holm, sjåfør.

F. 1917, brorsønn av forannevnte snekker Gunder Holm og sønn av gårdbruker Paul Holm, eier av g.nr. 9 br.nr. 14 i Sandar. Se foran. Han er gift med Ragnhild f. Moholt. Barn: Kari f. 1943, Eva f. 1945 og Randi f. 1948. Bopel Aurvoll.

Klavenes, Nils Holm, byggmester.

F. 1884, bror av forannevnte Gunder Holm og Paul Holm, den siste på br.nr. 14. G. med Karen Gulliksen, f. 1886. Barn: Marie f. 1910, gift Sti, Karin f. 1912, gift Kristiansen, Sverre f. 1917, gift se nedenfor, Magne f. 1922, gift se ovenfor, Reidun, f. 1926. — Bopel Haukerød.

Klavenes, Olaf, sjåfør.

F. 1911, sønn av avdøde kjøpmann Olaf Klavenæs, jfr. br.nr. 5, og bror av arbeider Lars Klavenes og småbruker Mathias Klavenes. Gift med Valborg f. Karlsen. Barn: Olaf f. 1945, Gunn f. 1947, Karl Gunnar f. 1948 og Inger f. 1950. Bopel Myrvoll.

Klavenes, Ottar, elektriker.

F. 1899, bror av forannevnte Georg. Bopel Gokstad. Har brukt Klavenes som etternavn fra skoletiden. Faren het Gjert Gjertsen. Ifølge panteregistret har en Olaus Gjertsen eid g.nr. 9 br.nr. 15 fra 1875 til 1888. Det skal være fra dette bruksnummer Klavenes-navnet er tatt. Br.nr. 15 heter imidlertid *Bakken* og ble utskilt fra Klavenes i 1813. — Georg og Ottar har søstrene Hulda f. 1890 og Margit f. 1900.

Klavenes, Sigurd, fyrbøter.

F. 1907, bror av forannevnte Agnar Larsen og av Arne Larsen på br.nr. 7, 16 og 32, Galsrød. Sigurd opplyser at han har båret Klavenes-navnet fra fødselen av. G. med Asta f. 1910. Bopel Botten, Gjekstad.

Klavenes, Sverre Holm, snekker.

F. 1917, sønn av forannevnte byggmester Nils Holm. G. med Eva f. Mathisen. Barn: Dag f. 1947 og Kirsten f. 1949. Bopel Borgestad, hvor også søsteren Reidun bor.

Klavenes, Thorbjørn, snekker.

F. 1913, sønn av Martin Benjaminsen på br.nr. 12, 24, 27 og 34, som er bror av Thorvald Benjaminsen i Sandefjord. Thorbjørn har forannevnte brødre Håkon og Markus. Han er gift med Signe f. Gustavsen og har sønnen Trygve f. 1939. Bopel Aasly.

SANDEFJORD

Klavenes, Alf, kontormann.

Klavenes, Henry, styrmann.

Gårdbruker og emissær Hans Kristian Klavenæs ervervet som ovenfor nevnt g.nr. 9 br.nr. 4 i Sandar i 1862. Han hadde sønnen nå avdøde skipsfører Nils Kristian Klavenæs g. med Karen Amalie f. Iversen. Disses sønner var nevnte Alf og Henry. Alf var født i Sandefjord i 1896. Han bodde her og døde ^{18/}₁₂ 1940. Henry var født i 1898 og døde i Sandefjord i august 1934.

Klavenæs, Asbjørn, styrmann.

Klavenæs, Frode Myrvold, fyrbøter til sjøs.

Klavenæs, Thorvald Benjaminsen, tømmermann.

Benjamin Samuelsen var innflytter og fikk i 1880 skjøte på g.nr. 9 br.nr. 12 i Sandar. Hans hustru var Maren Olea Tolfsdatter hvis far Tolf Olsen med hustru Gurine i 1857 hadde fått skjøte på g.nr. 9 br.nr. 16. Se om disse bruksnumre ovenfor under Sandar. Benjamin og Maren hadde sønnen snekker og tømmermann Thorvald Benjaminsen Klavenæs, f. 1866, g. med Antonie f. Andersen. Disse bor i Sandefjord og har sønnene Asbjørn, Frode Myrvold og Thorleif, de to første bosatt i Sandefjord, den tredje i Oslo. De er fettere av forannevnte Håkon, Markus og Thorbjørn Klavenes. Asbjørn er født 1901 i Sandar, Frode Myrvold er født 1908 i Sandar og gift med Inger Marie Aas fra Larvik.

Thorvald Benjaminsen Klavenæs erklærte i brev av 4. novbr. 1933 at han ikke hadde noe imot å stave navnet Klavenæs, altså „næs” til slutt, og han ville gi sine sønner instruks om å gjøre det samme. I hans dåpsattest er navnet stavet Klavenæs, likeså hans fars navn. Bolig: Prinsensgate 37.

HAMAR

Klavenes, Victor Frode.

Se nedenfor under Oslo: Klavenes, Hilda, fru.

HOLMESTRAND

Klavenæs, Jørgen, snekker.

Se under Horten og Våle herred.

HORTEN OG VÅLE HERRED

Klavenæs, Hans Nilsen, fhv. tømmermann.

Klavenæs, Hans Kristian, installatør.

Klavenæs, Tore Haakon, radarmekaniker.

Alle bosatt i Horten.

Hans Nilsen Klavenæs. Slektsnavnet staves slik av folkeregistret; selv skrev han i 1933 Klavnæs. Han opplyser at hans slekt stammer fra gården Klavnæs i Våle uten at dette dog er dokumentert. F. $12/10$ 1864 i Højjord i Andebu. (Se også under Tønsberg.) G. med Helle Lovise, f. $24/8$ 1862 i Højjord, d. $15/10$ 1950. Sønn:

Hans Kristian Klavenæs, f. $30/8$ 1896 i Horten. G. med Azora Elfrida, f. $22/1$ 1900 i Horten. Disses sønn:

Tore Haakon Klavenæs, f. $7/8$ 1928 i Horten.

Klavenæs, Kristian Nilsen, gårdbruker, Våle.

Klavenæs, Hans, gårdbruker, Våle.

Klavenæs, Asbjørn, snekker, Våle.

Klavenæs, Jørgen, snekker, Holmestrand.

Klavenes, Alf Oskar, snekker, fra Våle.

Lensmannen i Våle (Jarlsberg) opplyser at hernevnte Kristians avdøde far Nils Hansen eide g.nr. 11 br.nr. 2 og 4 Klavenes og g.nr. 12 br.nr. 2 i Våle, hvilke eiendommer han kjøpte ca. 1890. I matrikkelen (1905) staves gårdsnavnet Klavenes. Kristian eier samme eiendom som faren siden 1907. Han skrev i 1933 at stavemåten for gården er Klavenæs og at det beror på en misforståelse av familiens øvrige medlemmer når de bruker en annen form. For fremtiden vil formen Klavenæs bli brukt.

Kristian er født $17/8$ 1882 og gift i 1907 med Aslaug Hyllseth, f. $25/4$ 1881. De har 3 sønner: 1) Hans Klavenæs, f. $17/7$ 1915. Bor på Klavenes. Gift og har flere barn. 2) Asbjørn Klavenæs, f. $31/5$ 1918. Gift og har flere barn. 3) Jørgen Klavenæs, gift og har flere barn. Bor i Holmestrand.

Olava Klavenes, f. $\frac{3}{3}$ 1876 er enke etter Kristians bror og bor på et lite bruk under Klavenes, som heter Granly. Sønn: Alf Oskar, f. $\frac{2}{3}$ 1900. Gift og har barn. Lensmannen oppgir at han bor i Horten, men han er strøket av folke- registret i denne by.

Eieren av g.nr. 11 br.nr. 1 Klavenes i Våle har slektsnavnet Helgerud.

LARDAL

Klavenes, Else Marie, rentenist.

Klavenes, Mathias, gårdsbestyrer.

Else Marie er født i 1909 i Sandar på g.nr. 9 br.nr. 5, 21 og 29. Hennes bror Mathias er født sammesteds i 1911. De er barn av gårdbruker Elvin Mathiasen, se under Sandar g.nr. 9 br.nr. 5, 21 og 29. Mathias er gift med Ambjørg Ramstad, f. 1907, ingen barn. Else Marie er ugift. De bor på Tanum i Lardal.

OSLO

Klavenes, Ambrosius, fagskolelærer.

Klavenes, Øivind Ambrosius, arbeider.

Fagskolelærer Ambrosius Klavenes er født $\frac{2}{12}$ 1887 i Sandar. G. med Dagny Aagot Larsen, f. $\frac{10}{4}$ 1889 i Oslo. Bopel Brinkensgt. 2 B, Oslo. Ekteparet har 4 barn:

1) *Øivind Ambrosius*, f. $\frac{4}{11}$ 1915 i Oslo. G. $\frac{19}{12}$ 1942 med Ranveig Anny Bjørklund f. $\frac{12}{12}$ 1917 i Oslo. Hun er ansatt i Norsk bygn.industriarbeiderforbund. Han var i 1950 medlem av styret for Tuberkuløses hjelpeorganisasjon. De har en sønn Tom f. $\frac{15}{4}$ 1945 i Oslo. Bopel Brinkensgt. 2, Oslo.

2) *Dagfinn Ambrosius*, f. $\frac{28}{2}$ 1918 i Oslo, verksmester. G. $\frac{24}{12}$ 1943 hos sorenskriveren i Aker med Inga Aspelund Aas, f. $\frac{17}{11}$ 1922 i Borgund. To barn: Dag f. $\frac{29}{8}$ 1945 i Oslo og Mette f. $\frac{3}{5}$ 1947 i Bergen. Bopel Sanatoriebakken 2, Nordstrand.

3) *Ellen Dagny*, f. $\frac{7}{8}$ 1924 i Oslo, g. $\frac{10}{7}$ 1948 i Kampens kirke med Leif Oskar Garder, f. $\frac{15}{5}$ 1924 i Frogn. En datter: Sissel, f. $\frac{28}{12}$ 1948 i Oslo. Brinkensgt. 2 B, Oslo.

4) *Ambrosia*, f. $\frac{28}{11}$ 1926 i Oslo, g. $\frac{9}{10}$ 1948 i Kampens kirke med stud. philol. Odd Johnsrud f. $\frac{14}{3}$ 1924 i Norderhov. Ingen barn. Bopel Sarsgt. 31, Oslo.

Klavenes, Anton Fredrik, radiofabrikant.

Som foran under Sandar anført ervervet *Abraham Iversen Asbjørnrød* fra Hedrum i 1860 g.nr. 9 br.nr. 25 Gubben i Sandar. Abraham var gift med Maren Fredrikke Aasrum også fra Hedrum. De hadde sønnene Anton og Ivar. *Anton*, f. $\frac{20}{11}$ 1853 i Hedrum, ble skipsfører og gift med Martha Kristine f. Aastrøm

f. $24/3$ 1891 i Lardal. Han flyttet i 1911 til Aker som kanadisk statsborger og døde $20/9$ 1926. Familien har ingen slekt på Klavenesgårdene, derimot bl. a. på Asbjørnrød, Åshildrød og Fjære, alle beliggende i Hedrum. Anton kaldte seg Klavenes, se bl. a. telefonkatalogene fra 1915 til 1926. Han og hustru har etterlatt seg sønnen *Anton Fredrik* og datteren Martha Therese, den siste f. $19/4$ 1917 i Aker. Anton Fredrik, f. $5/7$ 1915 i Aker, er radiofabrikant i Oslo, og ble $18/8$ 1941 gift med Sigrid Anna Therese Hauge, f. $20/5$ 1914 i Oslo. Disse har 3 barn, nemlig: Anton Fredrik f. $11/7$ 1942, Kirsten Elisabeth f. $20/4$ 1944 og Petter f. $4/4$ 1947, alle i Oslo.

Om Abraham Iversen Asbjørnrøds annen sønn, *Ivar*, se nedenfor

Klavenes, Hilda, frue.

Klavenes, Haakon, bankfullmektig.

Som foran anført hadde *Abraham Iversen Asbjørnrød* foruten sønnen Anton også sønnen *Ivar Klavenes*. Denne var født $2/4$ 1859 på Asbjørnrød i Hedrum. Bosatt i Oslo (Aker) visstnok fra 1891. Agent. Døde i 1927. Han var gift med Hilda Wilhelmsen, f. $5/2$ 1869, datter av tobakksfabrikant Henry Wilhelmsen, Oslo. Hun lever fremdeles. Ivars og hennes 5 barn er følgende: 1) *Victor Frode*, f. $24/4$ 1894, radiotekniker, bosatt på Hamar, g. med Kirsten Muus, datter av fargehandler Harald Muus. De har døtrene Inga Lill og Vera. 2) Edith Marion, f. $3/4$ 1897, g. med gårdbruker Per Einang, Fylken, V. Slidre. Ingen barn. 3) Gunhild Fredrikke, f. 1899, g. med murmester Oscar Pedersen, Bestum. 2 voksne barn, gutt og pike. 4) *Haakon Adelsten*, f. $23/11$ 1902 på Skøyen, g. med Astrid Elisabeth, datter av avdøde meierikonsulent T. E. Snersrud, Hvalstad. Kun en pleiedatter. 5) Aase Synnøve, f. $28/7$ 1907, g. med kaptein, direktør Rolf Nordahl Guttormsen, Oslo. 1 sønn.

Klavenes, Ingrid, kontordame.

Klavenes, Lauritz, materialforvalter.

Lars Frederiksen Skjelbred ervervet ved skjøte av 1852 g.nr. 9 br.nr. 23 Skjelbredrydningen i Sandar og ved skjøte av 1859 også g.nr. 9 br.nr. 6. Lars hadde sønnen Lauritz Larsen Klavenes, f. i Sandefjord, byselger i Oslo visstnok fra 1892, død $29/5$ 1932. Denne har 1) en ugift datter Ingrid Laurentse, f. $5/1$ 1894 i Oslo (Paulus), ansatt i Narvesens kioskkompani og 2) en sønn, materialforvalter Lauritz Klavenes, f. $10/5$ 1902 i Oslo (Paulus) g. $30/1$ 1943 hos byfogden med Solveig Olsen, f. $17/3$ 1913 i Fjære. Disse har en sønn: Lars Ivar, f. $14/7$ 1944 i Oslo. Bopel Akersgt. 73 B.

Klavenæs, Petter Kristian, bankassistent.

F. $14/12$ 1919 i Sandar, sønn av gårdbruker Kristian Klavenæs Helgerød

på Helgerød gård i Sandar. Petter er assistent i Kreditkassen. Ugift. Se for øvrig foran under g.nr. 9 br.nr. 25 Gubben i Sandar.

Klavenæs, Thorleif.

F. $\frac{8}{8}$ 1912 i Sandefjord, sønn av Thorvald Benjaminsen Klavenæs og hustru Antonie, f. Andersen. Han ble $\frac{7}{8}$ 1943 gift med Amy Poulsen, Lysaker. Flyttet $\frac{6}{12}$ 1948 til Oslo, Storgt. 13. Se for øvrig ovenfor under Sandefjord.

SKIEN

Klavenæs, Harald Georg, fhv. tollkontrollør.

Klavenæs, Hermod, tekniker.

Harald Georg Klavenæs er født $\frac{4}{12}$ 1880 i Sandefjord, sønn av skipsfører Hans Jørgen Hansen og hustru Anne Lovise, datter av emissær, gårdbruker Hans Kristian Nielsen Klavenæs, jfr. foran under g.nr. 9 br.nr. 4. Harald Georg har uten videre kaldt seg Klavenæs etter sin mor som for øvrig i dåpsattesten anføres som født Hansen. Han skriver navnet med endelsen -næs. Etter norsk rett — så vel før som etter navneloven — skal barn som er født i ekteskap ha farens familienavn, ikke morens.

Harald Georg er gift med Maria, f. Saastad fra Horten. 3 barn: 1) Eivind, f. 1923, hvalfanger, bosatt på Ulefoss, gift, en datter Reidun. 2) Hermod, f. 1926, teknisk utdannet. Ugift. 3) Anne Lise, gift, en datter.

Harald Georg har en bror Hans Kristian Hansen, f. 1882, bosatt i Liverpool.

SKJEBERG

Klavenes, Ingvald Paulsen, ingeniør.

Gårdbruker Paul Larsen fra bruket Jonelia i Hedrum kjøpte i 1907 g.nr. 9 br.nr. 4 i Sandar av Laurits Hansen. Paul Larsen hadde sønnene Lars Paulsen og Ingvald Paulsen. Lars overtok nevnte br.nr. 4 i 1932. Ingvald er født $\frac{22}{7}$ 1903. på Jonelia i Hedrum. Han har båret navnet Klavenes fra skoletiden. Han ble gift i 1930 med Martha Holm, f. $\frac{26}{5}$ 1911. De har sønnene Arne og Kjell, henholdsvis 20 og 19 år gammel (mars 1951).

TØNSBERG

Klavenes, Nils Nilsen, huseier.

F. $\frac{21}{10}$ 1874 i Høijord, Andebu. Han skal stamme fra gården Klavenes i Våle og er antagelig bror av Hans Nilsen Klavenæs i Horten. Han er ugift og

har bodd i mange år i Tønsberg. Etter dåpsattesten å dømme har han ikke hatt noe med gården Klavenes direkte å gjøre. I attesten som er utstedt av sognepresten i Andebu, har han navnet Nils Walumstarød (Valmestadrød), sønn av innerst Nils Hansen og hustru Maren Olea f. Pettersen. Folkeregistret har ikke nærmere kjennskap til ham, og selv svarer han ikke på forespørsel.

ULEFOSS

Klavenæs, Eivind, hvalfanger.

Se Harald Georg Klavenæs under Skien.

VÅLE

Se ovenfor Horten og Våle herred.

Navneregister.

Registret omfatter ikke *avsnittet om „Fremmede Klavenes'er”* da personene i dette avsnitt dels er oppført i alfabetisk orden, dels er samlet under vedkommende bruksnummer hvor de hører hjemme.

Til *Finne-Grønns bok* er der eget register s. 303 flg.

- Ambjørnsen, Carl Ludvig, agent 89. — Carl Ludvig, o.r.sakf. 89. — Carl Ludvig [f. 1924] 89. — Dagny, f. Klaveness 88. — Hulda Chr., f. Fougner 89.
- Amundsen, Frank 36.
- Andersen, Even [Haughem] 55. — Helene, f. Sørensen [Trolsaas] 55.
- Anderssøn, Hans 17.
- Andholmen 86.
- Andresen, Anton Fredr. 78. — Joh. H., fabrikkieier 76, 77. — Johan H. [f. 1930] 78. — Johanne Marie, f. Heyerdahl 78. — Nicolai, fabrikkieier 78. — Nicolai Andres [f. 1934] 78.
- Anholt, Anders Nilssøn 14, 48. — Bjørg 156. — Hjørdis, f. Klaveness 155. — Ivar 156. — Lars, gårdbruker 156. — Ole 156.
- Apenes, fru kaptein 104.
- Archer, Francis, læge 60. — Sarah, f. Alleyne 60.
- Armistead, Charles 45. — Sarah, f. Effer-son 45.
- Arnesen, Einar, agent 121. — Elsa, f. Gundersen 121.
- Arnessøn, Ola 17.
- Askvig, Knut 149. — Magna B., f. Klaveness 148. — Peter G. 149.
- Athenæum 101.
- „Augusta”, bark 53.
- Aurdal, Leon, maler 126.
- Bade, Augusta, f. Klaveness 119. — Cecilie 119. — Einar 119. — Kristian 119. — Ludvig, h.r.dommer 119. — Othilia, f. Mørch 119. — Otto, ing. 119.
- Bakke, Sigvart 102.
- Bakken, Beret 88. — Gurine, f. Garberg 88. — Inger Johanne, f. Rasmussen 88. — Johan, læge 88. — Johan, utskiftningsformann 88. — Johan Septimus 88. — Kari 88. — Kate, f. Johansen 88. — Sissel 88. — Hege 312.
- Bakkehuset [Bærum] 72.
- Ball, Inman, gårdbruker 45. — Lillie, f. Pedigo 45.
- Bang, Joachim, læge 123. — Helga, f. Birch 123.
- Bemundssøn, Peder, prest 17.
- Benham & Boyesen 137.
- Bentzon, Dina, f. Nordstrand 132. — Henrik, kaptein 132. — Henrik, skuespiller 132.
- Berg, Charlotte, f. Stenlien 62. — Elenus, gullsmed 62.
- Berge, A. T., amtmann 96. — Fredr. Anders-son 14.
- Berggrav, Eiv., biskop 97, 105.
- Bergland, Aslak, prest 88. — Aslak 88. — Helene, f. Gundersen 88. — Helene, f. Rasmussen 88. — Helene, f. 1939 88. — Johan R. 88. — Odd 88. — Sverre, h.r.adv. 88.

- Bernadotte, grev 119.
 Biering, Marie og Christine 102.
 Bjarnarson, Thorhallur 97.
 Bjerke, Caroline, f. Klaveness 159. — Hans 159.
 Bjørnerød gård [Sandar] 159, 160.
 Bjørnerød, Berthe, f. Klaveness 159. — Mikael O., gårdbr. 159.
 Bjørnson, Bjørn 75. — Bjørnstjerne 99, 100.
 Bjørnum [gård] 150, 189, 214, 228, 230. — Thor Trulssøn 150.
 Bjørnumrød, Olaves 17.
 Blom, Gunvald, prest 97.
 Bogen, P., o.r.sakf. 85.
 Bohmann, Arvid 42.
 Botne, Tore 7, 15.
 Boysen, Bjørn 129. — Einar, h.r.adv. 129. — Ellen, f. Fougner 129. — Ellen, f. 1847 129. — Jens Johan 129. — Kjell, o.r.sakf. 129. — Maren, f. Holmboe 129.
 Brandrud, prof. 104.
 Bratland, Emilie, f. Thisted 133. — Fridthj., kjøpm. 133. — Jacob, kunstmaler 133. — Kaia, f. Michelsen 133. — Rasmus 133.
 Bredsdorff, Anna, f. Hjardemaal 114. — Axel, kunstmaler 114. — Grete, f. Jørgensen 114. — Mogens, kapt. 114. — Sten 114.
 Breien, Harald, ing. 141. — H. A., forretningssm. 141. — Heddy 141. — Nina, f. Brinchmann 141. — Signe f. Blakstad 141.
 Bretteville-Jensen 97, 109.
 Brieghel-Høm, J. 113.
 Brinchmann, Alexander, læge 140. — Arild L., journalist 140. — Henny, f. Leth 140. — Jacob, rektor 140. — Nina, f. Grønvold 140.
 Brody, Alexander, forf. 138. — Iles, forf. 138. — Susanna, f. Klaveness 138.
 Bruland [Søndfjord] 102, 124, 313.
 Brun, Lyder, prof. 96, 101, 104, 105.
 Bruun, Christopher, prest 97, 104.
 Bryn, Peter, lensm. 55, 227, oversiktstavle I.
 Braavold, A., kapt. 79. — Ingjerd, g. Klaveness 79. — Lydia 79,
 Budtz-Jørgensen, Anette 114. — Carl 114. — Egil, adjunkt 114. — Einar, prof. 114. — Eivind 114. — Else, f. Jørgensen 114. — Morten 114.
 Bugaarden 10, 15, 136, 150, 231, 232.
 Bødtker, Sigurd 75.
 Bøe, Inga, f. Hjort 92. — Inger Lise 93. — Kirsten, f. Thorsen 92. — Ole H., konsul 92. — Ole, f. 1936 93. — Ruth 93. — Wilh., lege 92.
 Børs, Anna Collett, fru 102.
 Børkdalen [fjellhytte] 86.
 Baastad, W. Friis 116.
 Caine, Hall 101.
 Caspari, professor 94.
 Christensen, Anders, disponent 144. — Fredrik Klaveness 144. — Dagfinn Klaveness 144. — Hjalmar 102. — Johanna, f. Coldevin 144. — Lars, konsul 86. — Lauritz, brukseier 144. — Peder, prest 106. — Thora, f. Klaveness 143. — Åse 144.
 Christophersen, Anna Tonette, f. Klaveness 61. — Christian Aug., prest 61. — Ottine Didrikke, f. Thinn 61. — Otto Chr., o.r.sakf. 61. — Ruth, sykegymn. 62.
 Clarkson & Co. 64.
 Cutshall, Aud, f. Klaveness 46. — John, adv. 46. — Kristian 46. — Richard, adv. 46. — Richard Lewis 46.
 Danielsen, D. B., gross. 148. — Gunvor, f. Voss 148. — Guri 148. — Kari 148. — Kristofa, f. Klaveness 147. — Nils M. Danielsen 148.
 Dannevig, L. 116.
 Dehli, Gunnar, prost 111.
 Dehlin, Hans, gårdbr. 134. — Sora 134.
 Dekke, A., skipsbygger 53.
 Dippelen, 196, 209, 241, 277.
 Edmonds, Charles 132.
 Egeberg, Westye, godseier 81. — Nini, f. Wedel Jarlsberg 81.
 Eide, Egil 75.
 Ekeberg [Enebakk] 70.
 Elsta, Fanny 75.
 Engebretsen, Lars, skipsbygger 28, 29. — Anne, f. Virik 29.
 Engelsen, Einar Wiese, skipsreder 141. — Helen, f. Brinchmann 141. — Rolf, kaptein i flyvåpn. 141. — Sigrid, f. Sørvig 141.

- Engen, Hans 129.
 Erichsen; Edv., verkseier 125.
 Erikstad, Jens Kr. 44. — Jonette 44.
 Eschildsen 136 og Finne-Grønn s. 111 flg.
 Eskeland, Lars 97.
 Evjelia [Nordre Odal] 124, 127.
- Faye, Kristen, o.r.sakf. 119. — Magdalene, f. Friele 119.
 Fearnley, Nils O. Young, godseier 83. — Ingeborg, f. Heiberg 83. — Wanda, g. Klaveness 83.
 Fellows, Harda, f. Klaveness 138. — John B. 138. — Michael H. 138. — Sanna 138.
 Fern Line 66.
 Fett, Harry, riksantikvar 75, 77.
 Fevang gård 150, 215, 219, 231.
 Filharmoniske Selskap 73.
 Flagstad, Kirsten 75.
 „Fogedgården” 102, 313.
 Folehavna [Sandar] 72.
 Fondet for dansk-norsk Samarbeide 72.
 For Kirke og Kultur 97.
 Fornebo hovedgård [Bærum] 71, 81.
 Fougner, Berit 130. — Bjørn, overing. 128. — Kari, f. Lund 130. — Kristian, marinekapt. 128. — Kristian, ing. 130. — Petra, f. Wiel 128. — Ragnhild, f. Klaveness 128.
 Framnæs mek. Værksted A/S 67, 86.
 „Fredensborg” 102.
 Frederiksen, Lars 48. — Maren Helgesdr. 48.
 Fredriksen, Chr., kjøpm. 112.
 Friis, J. A., prof. 103. — Jacob 103. — J. P., direktør 103. — Søren Hjelm 102.
 Fyhn, Erling, adv. 96.
 „Fædrelandet” 97.
- Gahrmaker, John 36. — Jon-Varg 36. — Laura, f. Skancke 36. — Magnus, lokomotivkontr. 36.
 Galsrød 16, 196, 237, 279.
 Gavrilloff, Gantcho 93. — Gantcho Anthony [f. 1950] 93. — Johanne Elisabeth, f. Hjort 93. — Lillian Christine 93.
 Gerhardsen, G. M., lensm. 96.
 Gjerstad 57.
 Gjesdahl, Joh. Fredr., prest 109.
 „Glade Nonner” 115.
 Gleditch, Jens, biskop 104, 105.
- Glitre [Lysaker] 72.
 Gogstad, Hans 18.
 Gokstad 27, 28, 150.
 Gresvik, Ingebjørg 75.
 Grimeland, Josef 76.
 Grimsø, Andersen, gårdbr. 96.
 Grøn, Anne Amalie, f. Klaveness 74. — Ellen Catharine, f. Christensen 73. — Fredrik, lege 116. — Hans Christian, skipsr. 15. — Hans Eriksen, skipsr. 73 og tavle I. — Johannes, fyrvokter, tavle I. — Peter Anton, skipsr. 73. — Se for øvrig Finne-Grønns bok 97 flg.
 Grøndahl, Anders B., kjøpm. 92. — Elina, f. Lothe 92.
 Grønland, Else, g. Klaveness 143. — Erling, prest 104, 143. — Aagot, f. Alm 143.
 Grønvold, Arne-Christian 141. — Christian W., agent 140. — Christofine [Kate], f. Klaveness 140. — Katharina H. 140. — Lauritz, minister 141. — Lilli, f. Scheel 141.
 „Gubben” 14, 196, 282.
 Gørrissen, Willy, skipsr. 120.
 Gøteborgs Handels- och Sjøfartstidn. 99, 108.
 Gøtsche, P., skipskaptein 98.
- Hafting, Anna-Britt 62. — Arne Carl Chr. 63. — Birger Thinn, o.r.sakf. 62. — Brita Dawn 63. — Chr. Aug., forlagssjef 63. — Dag 62. — Elin 62. — Finn, maskining. 63. — Gerd, f. Stousland 63. — Halvor Stousland 64. — Helene Klaveness 62. — Ingrid, f. Normann 63. — Maren, f. Åndstad 62. — Marit Anna 63. — Otto Chr. D. Th., statsadv. 63. — Randi 62. — Robin Leslie 63. — Svein Otto 64. — Trond 64. — Winifred Helga, f. Olsen 63. — Åsta, f. Berg 62.
 Hagemann, Antonette, g. Klaveness 27, 28, oversiktstavle I.
 Hagnes 57.
 „Haldenia” 129.
 Halvorsen, Hedvig Olava, f. Thoresen 40. — Leif 75. — Ole, skipsr. 40.
 Hanno, Carl v. 116.
 „Hans og Grete” 129.

- Hansen, Astri, f. Klaveness 43. — Bjørn skipsr. 118. — Else Marie 158. — Gerd Elfrida 158. — Indiana, f. Klaveness 158. — Jens skipsf., Tånevik 34. — Jens Klaveness 44. — Jens Severin 44. — Kristen, skipsf. 32. — Margit, f. Gundersen 158. — Marie, g. skipsf. Kristen Hansen 32. — Marthe Kirstine 48. — Mathias 15, 278. — Mathilde 34. — Odd Willy 158. — Robert, snekkersvend 44. — Sigvald, maler 158. — Sivert, tømmermann 48. — Søren, skipsfører 158. — William, snekker 158.
- Hansen Rørkoll, Hans Kristian 155. — Helge, gårdbr. 155. — Ida 155. — Karen, f. Klaveness 155.
- Hanssøn, Tore, g. med Ingeborg Aakesdtr. 17.
- Hansteen, W. 102.
- Hassef, Ellen Margrethe 139. — Ernst, f. 1938 139. — Ernst August, ingeniør 138. — Ernst August, lege 138. — Fredrik Chr. Thv., lagdommer 139. — Ingeborg, f. Grundt 139. — Leif, sekretær 139. — Mathilde, f. Klaveness 138. — Odd, professor 139. — Oleiv, f. Wiig 139.
- Hasselriis, billedhogger 58.
- Hauff, Nils Fredr., handlende, tavle I.
- Haughem 55.
- „Hedevig Amalia”, brigg 11.
- Hefele, Francis 60. — Theresia, f. Kraus 60.
- Heiberg, Brabra Henrietta, g. Landmark 102. — Ingeborg, g. Fearnley 83. — Jean, maler 124. — Sverre, disponent 71.
- Heidelberg, Jan 162. — John, kjøpm. 162. — Solveig, f. Klaveness 162. — Solveig [f. 1947] 162. — Thor 162.
- Heidemark, se Finne-Grønn s. 93 flg.
- Helgesen, Aug., maskinist 39. — Sigrid, f. Joenson 39.
- Hellesens Enke 113.
- Hermelin, Joseph, friherre 101.
- Hesselberg, Esther, f. Klaveness 41. — Fredr. M., o.r.sakf. 41. — Ivar, o.r.sakf. 41. — Kristine, f. Pharo 41. — Lars Magnus 41.
- Heuch, biskop 99.
- Heyerdahl, Christine, f. Klaveness 146. — Ella, f. Platou 147. — Iljen 147. — Jens P., adv. 147. — Monique 147. — Nils R. Heyerdahl, direktør 146.
- Hjort, Anders 92. — Gunhild, f. Trolie 93. — Harriet, f. Grøndahl 92. — Jens Johan 93. — Johan, prof. 91. — Johanne, f. Falsen 91. — Karin 92. — Ove, lege 91. — Ove Johan, avd.sjef 93. — Ove Johan, [f. 1936] 92. — Sven, lege 92.
- Hoff, Joh., sekretær 96.
- Holm, Kristian, tømmermann 49. — Pauline, f. Pedersen 49.
- Holmen, Evelyn, f. Svensen 133. — Hans, billedhogger 57. — Haakon, gårdbr. 133.
- Holmsenslekten 70.
- Holtedahl, Olaf, prof. 116.
- Hotvedt [gård] 15, 161.
- Houm, Dagny, f. Rode 130. — Ellinor 130. — Lise, f. Fougner 129. — Ole, direktør 129. — Philip, magister 129.
- Hvataaker gård 55, 163.
- Hvataaker, Anders Mikkelsøn 55.
- Hvidt, Christopher 56.
- Hvoslef, Barbra, g. Klaveness 102. — Johan Christian 103. — Karen Marie [Kaia], f. Landmark 102. — Kirsten, f. Lerche 103. — Nils, skattefoged 103. — Peter, foged 102.
- Hygen, Johs., prest 96, 101.
- Hynne, Hans Eriksen 278.
- Hærem, P. 95, 97.
- Hæg, Sigrid, f. Bugge 37. — Sigurd Arbo, konsul 37. — Stein 37. — Thomas Arbo, konsul 37. — Thomas Arbo [f. 1920] 37. — Tøkk Helene, f. Klaveness 37.
- Haakon VII, Kong 99.
- Ibsen, Henrik 99.
- Ingebektsen, E. M., prest 97.
- Ingebretsen, Arthur 36. — Bertha Hjørdis, f. Andresen 36.
- Isachsen, Fridtjov, prof. 116. — Gunnar, major 116, 117. — Ingvil 117. — Signe, f. Eide 116. — Sofie, f. Kobro 116. — Toril 117.
- Jansen, J. J., prest 95, 104.
- Jarøy, Einar, disp. 159. — Solveig, f. Bjerke 159.
- Jensen, Harald, direktør 70. — Kaare 34. — Liv 34. — Marit, f. Taanevig 34. — Otto, biskop 101, 104, 109. — Trygve Wilh. 34. — Wilhelm, sekretær 34.

- Jerneck, Benkt 129.
 Jernskjæggene 16.
 Jervell, Otto, lege 116.
 Johansen, Alf Hummel 128. — Bitten, f.
 Gornitzska 128. — Christen H. 128. —
 David Monrad 75.
 Johnsen, Ivar, pianist 75.
 Johnson, Christian, pianist 115. — Gisle, prof.
 94. — Johannes, teolog 100, 101, 105.
 Jonsyni, Sigurdr 97.
 Jølsen, Ragnhild 74.
 Jørgensen, Anna, f. Fangel 113. — Carl, ing.
 96, 113. — Else, g. Budtz-Jørgensen 114.
 — Grete, g. Bredsdorff 114. — Joh.
 Budtz 113. — Karen, f. Klaveness 113.

 Kamfjord 56.
 Kielland, Anna, f. Borchgrevink 117. —
 Anna Sylvia 117. — Barbra, f. Kobro
 117. — Gabriel, prost 117. — Hjalmar,
 prest 117. — Ingebjørg 117. — Kirsti
 117. — Valentin, billedhogger 56, 109.
 Kildal, Arne 31.
 Kirkekommissionen 96.
 Kiær, Dagny, fru 102.
 Kjerringvik 257, 311.
 Kjerschow, Arild 82. — Astrid, f. Lie 82. —
 Chr., h.r.adv. 82. — Eva 82. — Harald,
 o.r.sakf. 82. — Harald [f. 1937] 82. —
 Kari Brit, f. Klaveness 75, 82. — Mari 82.
 — Mette 82. — Peder Chr. 82.
 Kjær, Nils, forfatter 75.
 Klavenes gård 13, 14, 16, 19, 48, 135, 150,
 152, 195, 220, 240, 276.
 Klavenes, Alvilde, fru 15. — Einar Hansen
 279. — Erling 15, 278.
 Klaveness, Alf, møbelsnekker 155. — Alf,
 løytn., Texas 45. — Alinda, f. Ander-
 sen 156. — Alla, f. Lahell 137. — Alma,
 f. Halvorsen 40. — Anna Helene 154. —
 Anna Pernille, sykepl. 29. — Anna
 Tonette, g. Christophersen 61. — Anne,
 f. Stensholt 157. — Anne Amalie, g.
 Hans Eriksen Grøn, tavle I. — Anne
 Caroline, f. Thoresen 153. Anne Hedvig,
 g. Lars Larsen, tavle I. — Anne Marg-
 rethe, f. Bang 123. — Anne Margrethe,
 g. Svendsen 14, 131. — Anne Marie
 [Virik] 165. — Anne Thorine, f. Enge-
 brethsen 29. — Anton [Sverige] 160. —
 Anton Fredrik, skipsr. [Sværdstad] 13, 20,
 29, 57, flg. 221. — Anton Fredrik, skipsr.
 [Lysaker] 12, 20, 21, 54, 64 flg. — Anton
 Fredrik d. y. 21, 64, 70, 71, 80, 87. —
 Anton Fredrik [f. 1933] 81. — Antonette,
 f. Hagemann 27, 28. — Antonette Marie,
 g. Johs. Grøn, tavle I. — Arnoldine
 [Mossa], f. Müller 124. — Baltzine, g.
 Anders Møgenæs, tavle I. — Barbra, f.
 Hvoslef 102 flg. — Barbra, forständerinne
 110, 111. — Bergljot, f. Rød 142. — Berit,
 g. Rasmussen 85. — Berit [f. 1950 i
 Larvik] 156. — Bernhard, ing. 143. —
 Brithe Marie, f. Andersen, Sværdstad 55.
 — Bredine 14, 135, 152. — Brita, f.
 Zahle 80. — Britt, f. Arnesen 121. —
 Caroline Fredrikke [1837—95] 28 og
 tavle I. — Cecilie, f. Faye 119. — Charles
 Armistead 45. — Christian 137. —
 Christophine, f. Müller 136. — Clara, f.
 Normann 137. — Dag, skipsr. 64, 71,
 75, 82, 83, 311. — Dagmar Cecilie, f.
 Aamodt 36. — Dagny, g. Ambjørnsen
 88. — Dagny, f. Engh 143. — Edith
 White, f. Archer 60. — Eivind, lege 58.
 — Elisabeth, f. Mejdell 127. — Ella, f.
 Erikstad 44. — Ellen Mathea, f. Fre-
 deriksen 48. Elna, f. Haukerød 155. —
 Else, f. Grønland 143. — Emilie 48. —
 Erik [f. 1940] 81. — Esther Marie, f.
 Hefele 60. — Eva, g. Andresen 77. —
 Finn 156. — Francis Asthore, com-
 mander 60. — Frederik Chr. Thv., skipsf.
 13, 15, 135, 152. — Fredrik, prest 142.
 — Fridtjov 143. — Frikk, skipsf. 36. —
 Gerd [New Orleans] 44. — Gerd, f.
 Holm 49. — Gerd, f. Moland 43. —
 Gerd, f. Wilhelmsen 123. — Gulline, f.
 Refsnes 30. — Gunbjørg, f. Hotvedt 161.
 — Gunnolv Tryggessøn 17. — Gunvor,
 f. Syvertsen 146. — Hans Torssøn 197.
 — Harald 161. — Harda, g. Fellows 138.
 — Helene [Sværdstad] 57, 84. — Helene
 [f. 1943] 81. — Helene Marie, g. Otto 61.
 — Helga, f. Aaslund 42. — Henriette
 Regine, g. Hauff, tavle I. — Henrik,
 hvalfanger 41. — Henrik, skipsr. 13,
 27 flg., 217 — Henrik, yrkesmusiker 42.

Klaveness, Henrik Thorvald 127. — Henrikke, f. Hvataaker 163. — Hilda, f. Hansen 32. — Hilda Marie, f. Mathiasen 154. — Ingeborg [d. 1667] 17. — Inger Catharine, g. Bryn, tavle I. — Inger Thorine, g. Gunder Larsen, tavle I. — Ingjerd, f. Braavold 79. — Ingolf 155. — Ingvald, gårdbruker 154. — Janna, f. Bjørnerød 160. — Johanne Bredine, f. Heidemark 14, 135, 152. — Johanne Bredine [1857—68] 136. — Johanne Christiane, g. Peter Larsen, tavle I. — Johannes, apoteker 145. — John 31. — Josie Serene 160. — Karen [Bjørnum] 153. — Karen, g. Jørgensen 113. — Karen, g. Rørkoll 155. — Karen, g. Thoresen [Fevang], tavle I. — Karen Ann [Texas] 45. — Kåren Antonette [f. 1872] 111. — Kari, f. Nergaard 121. — Kari Brit, g. Kjerschow 75, 82. — Karl [Bjørnum] 153. — Kenneth Alf [Texas] 45. — Kitty, g. Solberg 127. — Kjelborg, f. Nedberg 161. — Kristen, direktør 121. — Lars, banksjef 21. 39. — Lars Aakessøn [f. 1727] 11. — Lauritz Chr., skipsf. 136. — Leif Bryhn [Sverige] 161. — Lela May, f. Ball 45. — Lina [Gulline], f. Refsnes 30. — Linda Marie 61. — Liv [f. 1890] 33. — Liv [f. 1922] 43. — Liv, g. Strand 36. — Liv Marene, f. Olsen 156. — Louise, f. Kullberg 161. — Lucy, f. Egeberg 81. — Ludvig, sjømann 154. — Ludvig [1841—43], tavle I. — Magna, f. Olsen 145. — Maien Elisabeth, f. Sande 33. — Margaret, g. Nordgaard 49. — Mari Gunnolvsdatter 17. — Marie Bernhardine, f. Mustad 78. — Mary, f. Nelsom 47. — Michael Odd 45. — Mikal 161. — Mikal Johan 14, 163. — Mikkel 17. — Mimmi [Lystad] 48. — Mossa, f. Müller 124. — Nelly, f. Sande 35. — Nini Therese 81. — Nils Olav Fearnley 83. — Nora, f. Jensen 160. — Odd, kapteinløytn. [Amerika] 45. — Odd Olaus, gårdbr. 160. — Olaus. herredskass. 14, 20, 157. — Ole Petter, 160. — Ole William Melsom 48. — Osvald S., kjøpm. 161. — Peter, trelasthandler 153. — Petra Christofa, lærerinne 136. — Paal Reidarssøn 16, 17. — Pål Wil-

helm 123. — Ragnhild, g. Fougner 128 — Randi Solveig, f. Ingebretsen 36. — Reidar [stamfar] 9, 16, 17. — Reidar Tore [Virik] 165. — Rolf Peter 122. — Rosalie, f. Armistead 45. — Ruth, g. Hjort 91. — Ruth, kontorist 41. — Sevida Marie, f. Hansen 48. — Sigfrid, lærerinne 30. — Sigrid, f. Olsen 160. — Siri 121. — Sofie, g. Kobro 115. — Stein, skipsf. 33. — Susanna [Amerika], g. Brody 138. — Susanne, f. Hauff 137. — Søren Christian, gårdbr. 14, 29, 135, 206, tavle I. — Søren Christian, skipsf. 136. — Theodor, småbr. 48. — Therese, f. Grøn 73 flg. — Therese [f. 1948] 83. — Thor, lensm., skipsr. 10, 29, 150, 197, tavle I og II. — Thor, skipsf., sekr. 146. — Thor [Virik] 165. — Thor [f. 1938 på Haukerød] 155. — Thor Bernhard, hvalfanger 156. — Thor Jens, kjellermester 43. — Thora, f. Odland 142. — Thora Hedvig, g. Hans Larsen, tavle I. — Thorolv, forfatter 20, 29, 37 flg., 71. — Thorleif Aleksander, maskinist 155. — Thorvald, prest 13, 20, 27, 94 flg., 224, 312, 314. — Thorvald, rådmann 21, 103, 123. — Thorvald, sekretær 127. — Thorvald [Tønsberg] 153. — Thorvald [Bjørnum] 159. — Tinet Elisabeth 61. — Tom 121. — Tor, skipsr. 21, 64, 78. — Tor Christian, gårdbr. 15, 29, 48, tavle I. — Tor Torssøn [f. 1811] 150, 153, 228, tavle I og II. — Tor Torssøn [f. 1841] 13, 150, 153. — Tora, f. Skarrabek 165. — Tore Reidarssøn 17. — Tore Aakessøn, gårdbruker 18. — Torvald, skipsmegler 120. — Trygge, lagrettemann [d. 1590] 17. — Trygge Toressøn [1504] 16, 17. — Trygge Torssøn [f. 1948] 79. — Trygve Eugen, småbr. 49. — Turi 83. — Tøkk Helene, g. Høeg 37. — Ulla Gunborg, f. Kullberg 161. — Varg, styrmann 35. — Varg [f. 1920] 36. — Varg [f. 1950] 36. — Wanda, f. Fearnley 83. — Wanda [f. 1944] 83. — Wilhelm d. e. 13, 29, 47. — Wilhelm, direktør 20, 21, 111, 118. — Wilhelm, skipsf. [Amerika] 44. — Wilhelm [1889—1903] 48. — Wilhelm, verkstedarb. 49. — Wilhelm Bang 123. — Wilhelm Faye, ing. 122. — Aagot, g. Lid-

- forss 83. — Aagot Marie, f. Strømstedt 41. — Åke [Sverige] 160. — Aake, skipsreder 27, 29, 104, 215, tavle I. — Aake, styrmann 42. — Aake Toressøn d. e. 8. — Aake Aakessøn, sjømann [1832—87], tavle I. — Aasta, lærerinne 30.
- Klavenessnavnets rettsbeskyttelse 19—21, 275.
- Klavenessnavnets stavemåte 19—21, 28, 151—152.
- Klaveness Line 66.
- Klavenæs, Hans Kristian Nielsen, emissær 277.
- Klinestad, Søren Andersson 17.
- Knudsen, David 75. — Fredrikke Amalie, f. Bøhme 73. — Gunnar, statsminister 73. — Tjøstulf, kjøpm. 73.
- Kobro, Alf, forretn.mann 117. — Bolette, f. Ziesler 115. — Dagny, g. Henriksen 117. — Eva, g. Fløtten 117. — Isak, lege 110, 115, 117. — Sofie, f. Klaveness 110, 115. — Sofie, g. Isachsen 116. — Sverre 117. — Thomas, agent 115. — Tønnesine, f. Jervell 117.
- Konow, Magnus 86.
- Kopperud, Berit 159. — Birger 159. — Ruth Synnøve, f. Hansen 159.
- Krag, Herman, o.r.sakf. 72.
- Kristenssøn, Aake 17.
- Krohg, Christian 75.
- Kullberg, Emil Napoleon, jordbr. 161.
- Lagåsen 69.
- Lahell, Emil L. 137. — Johnni, f. Liseth 137.
- Landmark, Anton, fiskeriinsp. 95. — Barbra Henrietta Rantzau, f. Heiberg 102. — Nils, sorenskriver 102, 103, 125, 313.
- Lange, Alexander 86.
- Langaard, Conrad 102.
- Larsen, Antoni, skipsf. 38. — Bjarne Oscar, ekspeditør 43. — C. A. 40, 86. — Ellen Katrine 36. — Eva Leni 36. — Gunder, gårdbr., tavle I. — Hans, gårdbr., tavle I. — Lars, sadelmaker, tavle I. — Marie, f. Jakobsen 38. — Nils, pianist 75. — Peter Chr., sagbr.fullm., tavle I. — Petra, f. Gulbrandsen 43. — Sigurd, direktør 35. — Steffi Sigrun 35. — Steffy Nelly, f. Klaveness 35. — Trygve, lagersjef 43. — Yvonne, f. Palisse 36. — Aase, f. Klaveness 43.
- Lavik, A., emissær 96.
- Leite [Søndfjord] 103.
- Lerche, Jacob, administrator 103. — Kirsten, g. Hvoslef 103.
- Lian, Einar, hvalfanger 158. — Ingerid 158. — Oliva, f. Hansen 158.
- Liden, Storängen 84.
- Lidforss, Anna Marie, f. Svartling 83. — Erik, adv. 83. — Nils-Gustaf 84. — Volter, professor 83. — Aagot, f. Klaveness 83.
- Lie, Erika 103. — Jonas 99, 100.
- Linner, Dagmar, f. Lidforss 85. — Erik 85. — Franz, ing. 85. — Nils-Gustav 85. — Aagot Elena 85.
- Liaaen, Berit 88. — Birthe Marie, f. Rasmussen 87. — Hanna, f. Jacobsen 87. — Kirsti 88. — Lars A., stadsing. 87. — Nils Anders, statsadv. 87.
- Lorange, K. 118.
- Lorentzen, Øivind, skipsr. 120.
- Lund, A. M., kontorsjef 104. — Arve, ing. 130. — Aslaug, f. Melgaard 130. — Ellen Berit 158. — Henrik, maler 77. — Herrid, f. Hansen 158. — Sigfred 158. — Sverre Egil 158. — Tore 117.
- Lundberg, Nestor 133. — Johanne, f. Hagemann 133.
- Lunden 199, 219, 232, 260.
- Lurås, Birgit Jonsdatter 50. — Birgit [f. 1942] 50. — Olav Høljeson 50. — Olav Olavson 50. — Olav [f. 1942] 50. — Sigrid, f. Klaveness 50. — Solveig 50.
- Lyhmann, Joseph 28.
- Lysebu 72.
- Løkeberg [Bærum] 78.
- Løvstad, Anne 90. — Helene, f. Killingmo 90. — Karsten, fullm. 90. — Karsten, stykkjunker 90. — Øivind 90. — Aase, f. Ambjørnsen 90.
- „Mandeville I” D/S 66.
- Mazerska Kwartettsällskapet 84.
- Meeg-Andersen, Annette 148. — Anton, tannlege 148. — Johanna, f. Klaveness 148. — Margrethe 148.
- Mehren, Herman, kjøpm. 159. — Haakon, tannlege 159. — Haakon Jan 159. — Stein 159.
- Mejdell, Jeanette, f. Gudim 127. — Henrik Vilhelm, kontorsjef 127.

- Melbye, Engel, f. Ambjørnsen 90. — Hans, lektor 90. — Kjetil 90. — Nils Hansen 90. — Nils Petter 90. — Ole Jan 90. — Sofie 90.
- Melgaard, O., gross. 130.
- Melsom, Amelie, f. Moyse 47. — Anders, kjøpm. 47.
- Meyer, Hedvig, f. Klaveness 144. — Sverre, bokhandler 144.
- Michelet, prof. 104.
- Moe, Reidar, skipsr. 88. — Torger, skipsr. 88.
- Mohn, Alf, prest 109.
- Mohr, Hugo Lous 119.
- Moland, Martin, gårdbr. 43. — Nilsine Johansdtr. 43.
- Monrad, Cally 75.
- Montag, Marie, f. Thisted 132. — Nic., farmer 132.
- Mowinckel, Agnes, fru 75.
- Munch, A. 81.
- Munthe, Gerhard 74, 75.
- Mustad, Edle, f. Smith 78. — Halfdan, fabrikkier 78. — Marie, fru 102. — Marie Bernhardine, g. Klaveness 78.
- Müller, Carl Arnoldus, rektor 125. — Carsten, lege 124. — Christine, f. Eschildsen 136, familien, se Finne-Grønns bok s. 111 flg. — Maren Christiane, f. Erichsen 124. — Mossa, g. Klaveness 124. — Peter Chr., kopist 136.
- Møgenes, Lars Andersson 14.
- Møgenæs, Anders Mathiesen, lærer, tavle I.
- Nansen, Fridtjof 75.
- Nansenskolen 77.
- Nationaltidende [Danmark] 97, 106.
- Nergaard, Asta, f. Leth 121. — Sverre, direktør 121.
- Nes [Maridalen] 125.
- Nickelsen, J. O., slottsgartner 71.
- Nielsen, August, regul.sjef 139. — Juliane, f. Hassel 139. — Kai, billedhogger 75.
- Nielssen, Jens Theodor, gårdbr. 42. — Klara, f. Sunde 42.
- Nordgarden [Tjølling] 49.
- Nordgård, Anders, gårdbr. 49. — Anders [f. 1947] 49. — Eva 49. — Kristian 49. — Liv 49. — Margaret, f. Klaveness 49. — Petra, f. Ellefsen 49.
- Norena, Kaja Eide 75.
- Norges Rederforbund 72, 118.
- Normann, Harda 137. — Henry, direktør 137. — Inga, f. Appelbom 63. — Søren Brønlund, gårdbr. 63.
- Nygaard, Constance, f. Wiel 102.
- Næss, Anbjørg, fru 102.
- Oakley, Herold, ing. kapt. 87. — Justine, f. Sommerville 87.
- Olstdatter, Guri, g. m. Aake Kristensson 17.
- Olsen, Carl Ludvig, prest [England] 63. — — Edith Sidley 63. — Mina Nobel, fru 102. — Thomas Fredrik, skipsr. 54.
- Ording, Hans, prof. 97.
- „Ottekanten” 104.
- Otto, John Ernest [St. Paul] 61.
- Oxenøen, Lille 71.
- Pederssøn, Nils, Sandpresten 16.
- Petersen, Eilif, maler 101. — Fredrik, professor 95.
- Poulsøn, Magnus, arkitekt 71, 75.
- „Pyntestuen” 40.
- Ramm, Edle, f. Klaveness 80. — Erik 80. — Ludvig, direktør 80. — Sigrid, f. Morterud 80.
- Rasmussen, Berit, f. Klaveness 57, 85. — Berit [f. 1917] 87. — Caroline, f. Kannik 85. — Ingeborg, f. Ingebritsen 87. — Inger Helene 87. — Johan, konsul 85. — Johan, skipsf. 85. — Johan Karsten [f. 1946] 87. — Kaare, skipsr. 87. — Nina, f. Oakley 87. — Nina Elisabeth [f. 1933] 87.
- Refsnes, John Endresen 30. — Aase Rebekka, f. Spilling 30.
- Refsum, politimester 19.
- Reichborn-Kjennerud, I. 116.
- Reimers, H. Foss, h.r.assessor 102.
- Renton, Alexander 90. — Claudia, f. Frances 90. — Dagny, f. Ambjørnsen 90. — John, bankier 90.
- Ringi, Nedre [Bærum] 71, 82.
- Ringtun, Astrid, f. Andersen 159. — Harald W. 159. — Stein 159.
- Rohde, Johan 158. — Sverre Egil 158.
- Rolfsen, Jens, agent 100.
- Rosshavet 86.

- Rudin, professor 99.
 Ruge, Otto, general 122.
 Rydberg, Viktor 100.
 Rygh, O. 20.
 Rødsverven 27, 52.
 Røed, Andrea, f. Breda 30. — Charles, gårdbr. 39.
 Rørdam, C. H. 98.
 Rørkoll 155.
 Røyem, Klaus, fut 17.
- Sande, G. A., artillerifyrverker 33. — G. A. disponent 35. — Ida, f. Madsen 33. — Nathalie, f. Reuter 35.
 Sannerød, lensm. 115.
 Schaffeløkken 96, 105.
 Scheel, Arne, minister 141. — Maria, f. Smith 141.
 Schen, Elisabeth Klaveness 38. — Hjørdis, f. Sverdrup 38. — Sigurd, marinekapt. 38. — Sigurd Sigurdson, hydrograf 37. — Sigurd Ulrik 38. — Thora, f. Klaveness 37.
 Schiørn, proprietær 112.
 Schjelderup, Ferdinand 123.
 Schjoldager, Dorothea 96.
 Schroeter, sogneprest 94.
 Schultzehaugen 125.
 Selter, Anna 97.
 Sigurdsson, Anvor, f. Klaveness 161. — Bodil 161. — Boo 161.
 Sinding, Christian 75.
 Skisaker [Tjølling] 49.
 Skjelbredrydningen 196, 243, 278.
 Skjønhaug [Enebak] 70.
 „Skramstad” D/S 54.
 Slettingdalen 57.
 Snellmann, Paul 97.
 Solberg, Hans, avd.sjef 315. — Kitty, f. Klaveness 127.
 Sommerfelt, prest 104.
 Staff, Karl, statsminister 83.
 Stang-Lund, Ingeborg, g. Klaveness 122. — Margaret, f. Trindle 122. — Peter, disponent 122.
 Stavnum, Gullik, prest 164. — Margrete, f. Klaveness 164. — Ole Mikael 164. — Per Gullik 165. — Randi, f. Sørensen 165.
 „Stiklestad” M/T 67.
- Stoltenberg, Mathias, portrettmaler 102. — Maren, g. Lerche 314.
 Stousland, Georg Jacob, direktør 63. — Marie Kristine, f. Kobberstad 64.
 Strand, Anna, f. Engeseth 36. — Arvid, politikonst. 36. — Harald, småbruker 36. — Liv, f. Klaveness 36.
 Strømstedt, Kristine, f. Anderson 41. — Peder, gårdbr. 41.
 Styren, Finn, generalagent 147. — Finn Martin 147.
 Støylen, Bernt, biskop 96.
 Sunde, Antonie, f. Klaveness 38. — Ingrid 39. — Lars, agent 38. — Lars [f. 1948] 39. — Liv 39. — Marie, f. Helgesen 39. — Olga, f. Røed 39. — Ragnar, agent 39. — Ragnhild 39. — Torodd, direktør 38. — Vera 39.
 „Sunnyville” M/S 68.
 Svendsen, Anne Margrethe, f. Klaveness 14, 131. — Birthe, f. Andersdatter 134. — Carl, skreddermester 131. — Fritjof 134. — Svend 134.
 Svensen, Alf, fullm. 133. — Alf Ivar, praktkant 134. — Andrea 134. — Anette, f. Westreng 134. — Arne 133. — Asbjørn 134. — Aslaug, f. Johannessen 133. — Bernh. Georg, maskinsjef 133. — Carl, sjømann 131. — Cecilie, f. Nielsen 133. — Dagny, f. Lundberg 133. — Emil Fredr., kjøpm. 134. — Erling, avd.sjef 133. — Eyolf, pantefullm. 133. — Fredrik [f. 1905] 134. — Inger Margrethe 134. — John Henry, stud. 134. — Karl Martin, kjøpmann 134. — Mariane 134. — Martha, f. Dehlin 134. — Sven, skoleinsp. 106. — Tore 133. — Torunn 134. — Aagot Antonette, g. Thisted 132. — Aasta, f. Anthonissen 133.
 Sverdrup, Jacob 95, 104.
 Sværdstad 51, 55, 86, 222, 227.
 Szeberérnizi, Lajos 97.
 Søholm 113.
 Sørensen, Henrik 75, 76, 77.
 Søskenklubben 104.
- Taranger, A., prof. 96.
 Tengsbom, Olga 97.
 Thereselund 75, 76.
 Thiis, Jens 75.

- Thisted, Anders 132. — Gurli, f. Bentzon 132. — Johan M. 132. — Karl Anton, agent 132. — Margrethe, kasserer 132. — Niels W. 132. — Aagot, f. Svensen 132. — Aagot, lærerinne 132.
- Thomassen, Gustav, skuespiller 101.
- Thoresen, Paul [Fevang] 150, tavle I.
- Thunes Mekan. Værksted A/S 69, 78, 83.
- To gård [Telemark] 71.
- Toressøn, Aake [1715—1739] 18. — Aake [1765—1813] 18.
- Torp gård [Sandar] 151, 154.
- Treschow, godseier 28, 55.
- Trolie, Bergljot, f. Larsen 93. — Birger, kjøpm. 93.
- Trolsaas [Kodal] 55.
- Tschudi, Clara, forfatter 100.
- Tveit, Ivar 111.
- Tveitt, Geir, komponist 75.
- Tvermoes & Abrahamsen 113.
- Tysse [Søndfjord] 102, 103, 125, 313.
- Tørssen, Ingvald fra Aasrum 17.
- Tætterydningen 196, 246, 248.
- Taanevig, Egil 34. — H., lærer 34. — Hans Kaare 34. — Skuld, f. Klaveness 33. — Thoralf 34.
- Vaggestad, Hans Mikkelsøn 17.
- Vallø hovedgård 103, 191, 314.
- Variid [Tjølling] 49.
- Virik, Søndre 14, 150, 163, 165.
- Wahlquist, Carl W. 159.
- Weber, Birthe Marie, f. Klaveness 79. — Ellen [f. 1949] 79. — Gudrun, f. Johansen 79. — Henrik, tannlege 79. — Tor Henrik Klaveness 79.
- Welhaven, Astri, malerinne 77, 126. — Joh. Sebastian 99.
- Werenskiold, Basken, lege 76. — Erik, maler 75.
- Wergeland, Henrik 99.
- Westreng, Andrea, f. Walle 134. — Martin, gårdbr. 134.
- Wetlesen, Wilh., maler 57.
- Whitty, John, oberstløytn. 147. — Katharina, f. Klaveness 147.
- Wiborg, Andrea, f. Borø 130. — Karen Petra, f. Fougner 130. — Ludvig, gross. 130. — Per, gross. 130.
- Wildenvey, Herman 75.
- Wilhelmsen, Halfdan, skipsr. 54. — Morten Wilh., skipsr. 54. — P. C., skipsfører 123. — Ruth, f. Veiby Johansen 123.
- Worm-Müller, prof. 64, 75, 76.
- Zahle, Brita, g. Klaveness 80. — Herluf, minister 81. — Hedvig Marie, f. Hauge 81.
- „Æolsharpen” 74, 75.
- Ørdiske [Nordmarka] 70.
- Ødegaard, Hans, maler 77.
- Aakesdatter, Ingeborg, g. m. Tore Hanssøn 17.
- Aakessøn, Ola 17. — Tore [1739—1765] 18.
- Aamodt, Emilie Antonette, f. Selmer 36. — Joh. T. 36.
- Aamaas [Telemark] 71.
- Åndstad, Eline 62. — Ole Martin, gårdbr. 62.
- Aas gård [Hakadal] 83.
- Aaslund gård 42.

Spesielt register

til

S. H. Finne-Grønn: „Slegten Klaveness af Sandeherred”.

Nedenstående tall henviser til sidene i den opprinnelige utgave av Finne-Grønns bok.

I. Personer av slektsnavnet Klaveness.

- Aage [1832—87] 40.
Aage Larsen 73.
Aage Thorsen [1691—1739] 14, 15 flg., 75.
— Thorsen [1744—1813] 21, 22, 23 flg., 42.
— Thorsen (1801—53) 50 flg.
Aagot Wilhelmine 60.
Aake 56.
Aasta 56.
Abraham Larsen 74.
Anders Olsen 15, 75.
— Olsen jr. 75.
Anna Helene 71.
— Pernille 54, 55.
— Tonette 59.
Anne Amalie 41, 50, 59, 106.
— Hedvig 49.
— Margrete 53.
— Marie 22 flg., 73.
— Larsdtr. 74.
— Olsdtr. 75.
— Thorsdtr. 23.
Anton 72.
— Frederik 58 flg., 65.
— Fredrik jr. 59.
Antonette Marie 45, 104.
Antonie 54.
- Baltzine Dorothea 69.
Barbara Michelsdtr. 77.
Barbra Henriette 64.
- Berit 60.
Birgitte Gundersdtr. 76.
Birthe Marie 72.
— Thorsdtr. 15.
- Carl 71.
Caroline Fredrikke 57.
— Mathilde 72.
Christian 46.
Christophine Petrea 47.
- Dagny 60.
- Edel Olsdtr. 75.
Eivind 59.
Emilie 57.
- Frederik 47.
Fredrik Christian Thorvald 41, 44, 45 flg.,
69, 70, 125.
Fredrikke Christiane 47.
Frik 55.
- Gjertrud Marie 73.
— Thorsdtr. 22, 73.
Gro Michelsdtr. 9, 77.
Gunder 6, 77.
Gundersdøtre 76 flg.
Gunhild Olsdtr. 75.
Gunne Michelsdtr. 9, 77.
Gunnolf 6.

- Gunul 5, 6.
 Guri Olsdr. 6, 12.

 Hans 65.
 — Andersen 75.
 — Larsen 74.
 — Thorsen 15, 17, 19, 21, 22, 31, 73.
 Hedvig 45.
 Heldine Marie 65.
 Helene 60.
 Henriette Regine 47, 48.
 Henrik 51, 53.
 — jr. 56.
 — Thorsen 41.
 Hubert 46.

 Ide Thorsdr. 22, 73.
 Indiana Marie 72.
 Ingeborg 12, 13, 14.
 — Aagesdr. 73.
 — [Gunnoldsdr.?] 6.
 Inger Catharine 41, 64.
 — Thorine 69.
 Ingrid 76.
 Ingvald 71.
 Ingvor Thorsen 6 flg., 12 flg., 77.

 Jens Thorsen 15.
 Johanne Bredine Rebekka 46.
 — Christine Marie 48.
 Johannes 48.
 John 56.

 Karen 41, 50, 56, 71.
 — Antonette 63, 64.
 — Severine 41.
 [Klavenes gaards panteregister 78 flg.]

 Lars 55.
 — Aagesen 16 flg., 20, 21, 73 flg.
 — Thorsen 22, 73.
 Lauritz Christian 46.
 Liv 55.
 Ludvig 60, 71.

 Maren Aagesdr. 17, 20, 21, 74.
 — Gundersdr. 6 flg., 12 flg.
 — Thorsdr. 22, 73.
 Margrete Hulda 73.

 Mari Thorsdr. 73.
 Marthe Thorsdr. 15.
 Mathias Larsen 74.
 Mathilde Christine 46.
 Michel Gundersen og hans børn 77, 125.
 Mikal Johan 72.

 Olaus 71.
 Ole Aagesen 12, 13, 14, 74 flg.
 — Andersen 75, 83.
 — Arnesen 6 flg., 76 flg.
 — William Melsom 57.
 Osvald Severin 72.

 Peter 71.
 — Kristian Hvoslef 64.
 Petra Christofa 46.

 Ragnhild 64.
 Ruth 60.

 Siegfried 56.
 Skuld 55.
 Sofie Kirstine 64.
 Stein 55.
 Susanne Hauff 46.
 Søren Christian 31, 35, 36, 41 flg., 70.
 — Christian jr. 46.

 Theodor 57.
 Thor jr. 60, 71.
 — Aagesen 16 flg., 20 flg.
 — Aagesen Bugaarden 31 flg., 51, 52, 65,
 66, 69.
 — Bernhard 71.
 — Christian 56 flg.
 — Hansen 14 flg., 74, 125.
 — Jensen 15.
 — [Sørensen] 46.
 — Thorsen 40 flg., 65 flg., 68, 70.
 Thora Hedvig 68, 69.
 Thoralf 55.
 Thorvald 60 flg.
 — jr. 64, 71, 72.
 Thøk 55.

 Varg 55.

 Wilhelm 41, 57.
 — jr., 56, 57, 64, 125.
 William 46.

II. Øvrige personer samt stedsnavn.

- Aagaard, Hans 65.
 Aage Christensen 12, 13.
 Aagesen 12, 48, 49.
 Aarqvindel 9, 53.
 Aas 9, 77.
 Aasille Christensdtr. 15.
 Abel, Hans 112.
 Abraham Iversen 91.
 — Pedersen 85.
 Adelus Eschiltsdtr. 113.
 Allum 93.
 Alma Halvorsen 55.
 Amalie Sørensen 91.
 Ambjørn Bøe 6.
 Anders Andersen 59, 106. — Antonisen
 70. — Chr. Christiansen 54. — Chr.
 Larsen 86, 92. — Chr. Hansen 88. —
 Ditmandsen 82. — Hansen 71. — Isach-
 sen 27, 53. — Jakobsen 18, 111. —
 Johnsen 106. — Knutsen 89, 92. —
 Lorentzen 66. — Mathiesen 69, 81. —
 Michelsen 75. — Natvold 8, 9, 16. —
 Nielsen 44, 79, 80, 91 flg. — Olsen 110.
 — Olsen Klavenes 83 flg. — Sværdstad
 19. — Tolvsen 101. — Torgersen 87.
 Andersen 59, 106, 107.
 Andreas Thorsen 72.
 Anholt 44, 57, 79, 80.
 Anna, Anne, Andersen 107. — Caroline
 Thoresen 70. — Dorothea Evensdtr.
 98. — Elisabeth Bilovsdtr. 103. —
 From 64. — Hansdtr. 20. — Marie
 Engebretsdtr. 24. — Marie Hansdtr.
 72, 84, 98, 101. — Marie Jensen 115.
 — Marie Olsdtr. 24, 100. — Marie
 Paulsdtr. 24. — Marie Tjøstelsdtr. 98.
 — Michelsdtr. 75. — Olsdtr. 15, 16,
 20. — Oline Tølfesen 101. — Pernille
 Thorsen 53. — Severine Stensholt 71.
 — Thorine Engebretsen 53.
 Antonette Pedersdtr. 98.
 Antoni Andersen 80. — Larsen 55.
 Arnesen 6, 8.
 Arre Skjelleberg 8. — Thordsen Semb 8.
 Asbjørnrød 91.
 Aubye 24.
- Barbara Michelsdtr. 9. — Reiersdtr. 92.
 Barth, foged 48.
 Baumgart 116.
 Benjamin Samuelsen 83.
 Berg 109.
 Berge 44, 79, 80.
 Bergen paa Nesset 6.
 Berger 99.
 Berven, Ferdinand 49.
 de Besche, læge 49.
 Bethel 109.
 Bilov Haraldsen 103.
 Birthe Catharine Olsdtr. 64. — Halvors-
 dtr. 84. — Helene Olsen 100. — Jørgine
 Andersdtr. 53. — Marie Andersen 58. —
 Marie Gulliksdtr. 98. — Marie Lars-
 dtr. 71. — Michelsdtr. 75. — Sørens-
 dtr. 72.
 Bjerkodden i Bærum 47.
 Bjørn, capt.løitn. 8.
 Bjørnum 7, 18, 23, flg., 40, 50, 65 flg., 71,
 106.
 Blom 63.
 Bo Danielsen 93.
 Borgen 106, 107.
 Bowman 104, 114.
 Boye 109.
 Braarød i Borre 50.
 Brierbower 104.
 Brinck 114.
 Brochmann, res. cap. 60.
 Bruun, Christopher 63.
 Bryn 41, 58, 64 flg., 68, 106.
 Brønnum 8, 13, 18, 20.
 Buchhoff 114.
 Buer 19.
 Bugaarden 31, 33 flg., 40, 69, 88.
 Bugge 116.
 Bull 103.
 Busch 112.
 Bøckman 100.
 Bøe 6, 8, 9, 31, 71, 80.
 Bøhme 59.
 Carl Svendsen 53.
 Catharine Arnesdtr. 32.

- Christen Haagensen 12, 14. — Hansen 55.
 — Lorentz Sørensen 103. — Simensen 9.
 Christensen 59, 107.
 Christian Guttormsen 20.
 Christiansen 54, 116.
 Christine Gundersdtr. 69. — Olsdtr. 19.
 Christopher Eriksen 52. — Hansen 70. —
 Haraldsrød 19. — Larsen 7, 10. — Olsen
 Klavenes 80, 83 flg. — Sollid 18. —
 Thordsen Semb 8.
 Christophersen 59.
 Claus Thoresen 50.
 Colstrup 98.

 Dampø 94.
 Danneskjold, greve 14, 16, 74.
 David Nielsen 18.
 Diplen 44, 80.
 v. Dochen 93.
 Dorthe Christophersdtr. 75. — Marie Thore-
 sen 65. — Pedersdtr. 84. — Sivertsdtr.
 24. — Thorsdtr. 23.
 Dop 7, 8.
 Drachmann, Holger 63.
 Døvle i Arendal 7, 10.

 Edvard Michelsen 79. — Nielsen 116.
 Egilsen 12.
 Eiene i Tjømmø 100.
 Elgesem 24.
 Elisabeth Marie Olsdtr. 99.
 Ellen Mathea Larsen 57. — Marie Olsdtr.
 85. — Sørensdtr. 27.
 Elof Bøe 8.
 v. Ely 95.
 Else Helgesdtr. 75. — Knudsdtr. 74. —
 Sørensdtr. 20.
 Endresen 53.
 Engebretsen 53, 65.
 Engøe 65, 68.
 Erik Amundsen 33. — Christensen 16, 18.
 Erland Erlandsen 27.
 Eschildsen 46, fam. 111 flg.
 Eveline Christensdtr. 98.
 Even Andersen 58.
 Evensen, Ole 106.

 Fabricius, Lauritz 16.
 Falch 27, 51.
 Featherstone 108.
 Fevang 50.
 Fjære 17, 19.
 Franck 45, 103, 104.
 Freberg 55, 84.
 Frederik Andersen 44, 79, 80, 83. — Larsen
 82, 87, 89 flg.
 Fredstad 110.
 From 15, 19, 64.

 Gabrielsen 59.
 Gallis i Kodal 69.
 Geelmuyden 109.
 Gilhus 108.
 Gjert Moe 19.
 Gjertsen 86, 92.
 Gjertrud Larsdtr. 20 flg.
 Gjervaag i Tjømmø 20.
 Gogstad 6, 8, 9, 10, 14, 51 flg., 54, 57, 101.
 Gogstadlien 52.
 Grøn 24, 27, 33, 34, 40 flg., 45, 50, 59, 70,
 slegten 97 flg.
 Grønbech 27.
 Grønberg 94.
 Grønneberg 111.
 Grønvold 27, 47.
 Gulbrandsen 115.
 Gullichsen 115.
 Gullik Hansen 83. — Iversen 82. — Larsen
 21. — Rasmussen 52.
 Gulline Endresen 53.
 Gunhild Marie Pedersdtr. 69.
 Gunder Larsen 68, 69 flg.
 Gunmand Gogstad 8.
 Gyldenløve 7.
 Gyri Christensdtr. 12.

 Hagemann 50, 51.
 Hagerup 114.
 Hall 108.
 Halsaae 105.
 Halsen 45.
 Halvorsen 55.
 Hanna Marie Nielsdtr. 102.
 Hans Abraham Tune 24. — Andersen 66.
 — Antonisen 70. — Christensen 26 flg.
 — Christian Nielsen Sem 80, 82. —
 — Christophersen 88. — Eriksen 85, 86,
 92. — Hansen 14. — Helgesen 17, 19. —

- Larsen 17, 19, 68, 69. — Martin Christophersen 80. — Michelsen 9. — Olsen Freberg 84. — Olsen Klavenes 29 flg., 76, 83 flg., 90. — Olsen Solberg 21. — Olsen [Staværn] 111. — Sørensen 31. — Tølfesen Konglebæk 22. — Tølfesen Sjuve 32. — Trulsen 101. — Wilhelmsen 72.
- Harald Michelsen 31.
 Haraldsen 103.
 Haraldsrød 19.
 Harboe 96.
 Hasle 59.
 Hass 112.
 Hassel 47.
 Hauan i Vaale 116.
 Hauff 46, 48, 49.
 Haug, Houg, 12, 13, 20, 21, 74, 84.
 Haugan 72.
 Haugen i Hedrum 12.
 Haughem 58.
 Haugtufft 26, 27.
 Haukerød 16, 18.
 Hedenskov 105.
 Hedvig Olava Thoresen 55.
 Heegaard 16.
 Heidemark 42, 79, 80, fam. 93 flg.
 Helene Sørensen 58. — Thorsdr. 84.
 Helge Reiersen 88, 90.
 Helland 47.
 Hellevad 100.
 Helvig Larsdr. 80. — Michelsdr. 25.
 Hem 8, 31, 85, 92.
 Hemholmen 84.
 Henrik Helgesen 81. — Johannesen 88. — Paulsen 18.
 Henrikke Nielsdr. 72.
 Hensvolden 107.
 Herbjørnrød 24.
 Heuch, biskop 60, 61.
 Hilda Hansen 55.
 Hillestad 14, 16.
 Himberg 17, 75.
 Hiort 48.
 Holme 9, 77.
 Holmen 42, 44.
 Holmsted 107.
 Holtan 111.
 Homwood i Sandviken 46.
 Horn, Annette 53.
- Hotvedt 56 flg.
 Houffue 8.
 Hundsrød 31.
 Hundstok 101.
 Huseby 45, 111.
 Hutzelsieder 107.
 Hvid, Hvidt 27, 48, 94.
 Hvidsten 80, 93.
 Hvoslef 60.
 Hynne 85, 86, 92.
 Hæg 53.
 Hærem 63.
 Hønnerød [?] 24.
 Hørbye 32.
 Høst 47.
- Ingeborg Hansdr. 8. — Petersdr. 111. — Sophie Jakobsen 116.
 Inger Evensdr. 48. — Margrete Thorsdr. 84. — Larsdr. 106. — Thorsdr. 24, 106.
 Ingri Gunnorsdr. 10.
 Irgens 109.
 Iver Egilsen 12. — Gogstad 9.
- Jacob, Jakob, Andersen 56, 82, 84. — A. Johnsen 65. — Lunneby 8. — Michelsen 7. — Olsen 9.
 Jansen 104.
 Jens Brønnum 8, 13. — Hemb 8. — Hensvolden 107. — Thorsen 54.
 Johan Severin Nielsen 85. — Olsen Bøe 80.
 Johanne Andersdr. 7. — Christine Olsdr. 111. — Knutsdr. 8. — Olsdr. 24.
 Johannes Jakobsen 56, 81, 82. — M. Christophersen 80. — M. Johannesen 86. — Larsen 85.
 John Endresen 53.
 Jonas Andersen 106.
 Jolivet 94.
- Kallevig 109.
 Karen Anne Jacobsdr. 87. — Olsdr. 98.
 Kari Pedersdr. 31, 102.
 Kirsten Larsdr. Marum 21, 73, 125.
 Kirsti Hansdr. 100. — Olsdr. Klavenes 83. — Torgrimsdr. 83.
 Kjelman 87.
 Klenow 64.
 Klinestad 72.

- Konglebæk 22.
 Krag 116.
 Kruge 102.
 Landmark 60.
 Lars Aagesen 48, 49. — Andersen 8, 44, 56, 79 flg. — Bøe 9. — Chr. Olsen 89, 91. — Engebretsen 53, 65. — Frederiksen 57, 81 flg., 90. — Hansen 19, 69. — Haraldsen 87, 92. — Larsen 21, 49, 84. — Olsen 24, 66. — Svendsen 18. — Taraldsen 7. — Thorsen Trevland 83, 87 flg. — Tolfsen 20. — Tønnesen 21, 74.
 Larsen 7, 48, 49.
 Lasken 40, 50.
 Lerce 25.
 Lidforss 60.
 Lindberg 27.
 Lindholmen 48.
 Lindset 94.
 Line Hansdtr. 8. — Marie Larsdtr. 103.
 Lisbeth [Hellesdtr.?] 112.
 Lunde, Peder 12.
 Lundeby, Lundebye 8, 75.
 Lunden 34.
 Lyhmann 54.
 Lystestad 8, 9, 10, 76.
 Magdalene Jansdtr. 111.
 Major 108.
 Maren Andrea Tobiasdtr. 80. — Halvorsdtr. 105. — Helgesdtr. 57, 81. — Iversdtr. 15, 16, 20. — Johannesdtr. 105. — Pedersdtr. 93. — Sophie Knutsdtr. 103. — Thorsdtr. 7, 10, 20.
 Margrete Hansdtr. 97.
 Mari Hansdtr. 27. — Torgeirsdtr. 53.
 Marianne Hansen 107.
 Marie Angrimsdtr. 101. — Christensdtr. 75. — Hansen 54. — Helgesdtr. 74. — Jakobsen 55.
 Marthe Gulliksdtr. 83. — Iversdtr. 101. — Larsdtr. 21. — Pedersdtr. 8.
 Martin Benjaminsen 93. — Johansen 90, 92 flg.
 Marum 20, 21, 73, 84, 125.
 Mathias Hansen 57, 82, 83, 88, 91 flg. — Jakobsen 90. — Michelsen 69. — Olsen [Svinda] 80, 84, 93.
 Megeland 95.
 Melsom 31 flg., 40, 57, 69, 102.
 Mette Christine Jensdtr. 99.
 Michel Nielsen 17, 75. — Olsen 8. — Tolvsen 101, 102.
 Moe 15, 16, 19, 20, 34, 83, 84, 102.
 Morten Thorsen 7, 9, 10.
 Moyses 57.
 Müller 45, 46, fam. 114 flg.
 Møgenæs 44, 56, 69, 79 flg.
 Møller 116.
 Mønnerød 31 flg.
 Mørch 8, 27, 100.
 Namløse 21.
 Narverød 48.
 Natvold 7, 8, 9, 13, 16, 76.
 Nelson 104.
 Niels Andersen 111. — Bernhard Iversen 82. — Christensen 12, 13. — Engebretsen 85, 92. — Hansen 72. — Hartvig Abrahamsen 92 flg. — Houffue 8. — Olsen 116. — Semb 7.
 Nordbye 10, 45.
 Normann 115.
 Nygaard 91.
 Næss 110.
 Oddefjord 8.
 Odland 47.
 Ole Andersen Fredstad 110. — Christian Hansen 70, 103. — Chr. Iversen 87. — Christiansen 86, 93. — Evensen 106. — Gulbrandsen 115. — Hansen 76, 83 flg., 100, 103. — Jacobsen 8, 10. — Larsen 82, 83, 89 flg., 92. — Mathiesen 84. — Michelsen 111. — Nielsen 101. — Olsen 15, 16, 19, 89. — Pedersen Holtan 111. — Sørensen 32. — Torrestad 8, 12.
 Olea Povelsdtr. 50. — Tolfsdtr. 22.
 Orrerød 27.
 Ormestad 86, 92.
 Orse 7.
 Paul Andersen 7, 8, 13. — Hansen 86, 92. — Thoresen 41, 50, 54, 56, 71.
 Paus 102.
 Peder Andersen 86 flg. — Christensen i Sandefjord 14, 19. — Mathiasen 100. — Nielsen 98. — Skomager i Oddefjord 8.

- Pernille Mathiasdtr. 100. — Nielsdtr. 98.
 Peter Eliassen 24. — Jakobsen 111. —
 Larsen 84. — Sørensen 32. — Tølfen 32.
 Petronelle Olsdtr. 48, 49.
 Prestehagen, se Ragnhildro.
 Prytz 7.
- Raastad 17, 19, 21.
 Ragnæ Michelsdtr. 101.
 Ragnhild Christophersdtr. 19.
 Ragnhildro 101, 103.
 Ragnhildrød i Skjee 18.
 Ramsay 64.
 Randinius Andersen 107.
 Rasmus Haraldsen 31.
 Refsnes 53.
 Reinert 101.
 Reistad i Lier 49.
 Rimstad 86 flg.
 Rismyr 90, 92 flg.
 Rithammer 110.
 Rosenberg 95.
 Rove 19, 21.
 Røed, Røedsverftet 34, 40, 52, 54.
 Rønning 110.
 Røste 64.
 Røyem 7, 9, 109, 110.
- Samuelsen 83.
 Sande 14, 16.
 Sanne 94, 96.
 Scheel 109.
 Schive 110.
 Schjøth 99, 105.
 Schmyder 110.
 Schroeter 27, 108.
 Schrøder 94.
 Segelcke 47.
 Sejerstad 12.
 Sem, Semb 7, 8, 18, 31, 80, 82, 85, 92, 109.
 Sidsel Marie Antonidtr. 97.
 Sigvart Svendsen 91.
 Simen Simensen Skrædder 8.
 Sjuve 32, 101.
 Skjelbred 31, 81, 90.
 Skjelleberg 8, 16, 23, 66.
 Skogen 21.
 Smith 97.
 Solberg 6, 24, 49.
- Sollid 18.
 Spight 108.
 Spilling i Vigmostad 53.
 Spørck 109.
 Staff 60.
 Staffeldt, general 84, 85.
 Stange 24.
 Steen 110.
 Stensholt 71.
 Storm 49.
 Strøm 25.
 Sunde, Lars 55.
 Sundene, nordre 18.
 Svend Andersen 53. — Bergersen 6. —
 Svendsen 9, 10, 12.
 Svendsen, Carl 53.
 Svensrud i Hurum 96.
 Sviness 7.
 Sværdstad 19, 58, 103.
 Swartling 60.
 Søfren, Søren, Christensen 103. — Hansen
 72. — Lysestad 8, 9. — Mathiesen 7.
 — Pedersen 7. — Rasmussen 7, 31 flg.,
 102. — Simonsen 8.
 Sørensen 45, 87, 93, 103.
- Taraldsen 7.
 Thestrup 96.
 Thinn 59.
 Thor Christian Aagesen 81, 83, 88, 92. —
 Christian Thorsen 50. — Gulliksen 16.
 — Jansen 84 flg. — Knutsen 20. — Lar-
 sen 21, 84. — Michelsen 9. — Semb 7.
 — Sværdstad 19. — Tølfen 50. — Thor-
 sen 24, 26 flg., 65.
- Thora Marie Trulsen 101.
 Thoresen, Thorsen 6, 7, 53, 55, 65, 70.
 Thorina Pedersdtr. 32.
 Thora Aarqvidsel 9.
 Tjøstulf Knudsen 59.
 Tolf Hansen 101. — Nielsen 20. — Olsen
 86. — Thorsen 20.
 Torgersen 96.
 Torrestad 8, 9, 10, 13, 76 flg.
 Torrild Solberg 6.
 Tranekjær 27.
 Treschow, etatsraad 65.
 Trevland 83, 87 flg.
 Tribler 97, 99.

Trolsaas 58, 84 flg.

Truls Bjørnum 7, 18. — Hansen 7. —
Hemb 8.

Trulsen, Hans 101.

Tufte i Ramnes 7, 9, 10.

Tulle 112.

Tune 24.

Ugstad i Hurum 96.

Ulmer 116.

Unneberg 101.

Vaggestad 6, 9, 23, 24, 77.

Vallø saltverk 25.

Vatager 72.

Vestgaarden i Tjømø 6.

Virrik 31, 53.

Vogt 109.

Volqvarts 113 flg.

Wahlberg 72.

Wahlquist 72.

Weggeland 115.

Wennroth [Wernrath] 96.

Wolf 98.

Wolqvarts, se Volqvarts.

Wright 42, 94 flg., 97, 100.

Zachariassen 65.

Ødegaarden 85.

Øllegaard Olsdr. 101.

Tilføyer under trykningen.

Ad s. 47.

5. I. nedenfra. Står *Amelie Mouse*, skal være *Amelie Moyses*.

Ad s. 83.

I 1948 og 1950 kjøpte A. F. Klaveness & Co. A/S eiendommer i og ved *Kjerringvik* med hus, omliggende fjellstrekninger, strand- og bryggerrettigheter, bruksretten til en større holme samt tilhørende fiskerettigheter rundt denne og omliggende skjær. Matrikelnumrene er følgende:

1. Kjerringvikens Grundleie, g.nr. 103 br.nr. 3,
2. Johannes Fiskers hus, g.nr. 104 br.nr. 27,
3. Kjerringrokken, g.nr. 99 br.nr. 40,
4. Kjerringrokken II, g.nr. 104 br.nr. 38,
5. Sandstrand, g.nr. 104 br.nr. 39,
6. Fornet, g.nr. 104 br.nr. 40,
samtlige bruk i Tjølling.

Eiendommen i Kjerringvik har i stedets historie vært ansett som dets sentrum. Hovedbygningen var den gamle losstasjon, antagelig oppført i 1822. Den antas å stå på den tomt som Laurvig Grevskab i 1744 bortfestet til los, senere los-oldermann i Larvik Nils Eriksen Grøn, jfr. Finne-Grønn s. 97 og 100, Hans S. I. Bogen: Framnæs mek. Værksted s. 22 flg. og Lorens Bergs Bygdebok om Tjølling.

Losene var, før Ula ble losstasjon, bosatt i den nåværende hovedbygning. Eiendommen er meget vakkert og pietetsfullt restaurert av Anders Jahre som en tid eide stedet, med bistand av arkitekt Arneberg. Det gamle losværelse med overlosens, underlosens og begge losgutters sovealkover med tilhørende tørkerom for oljeklær m. v., står tilbakeført i sin opprinnelige stand, og er meget av en severdighet. Det er fredet.

Eiendommen brukes av skipsreder Dag Klaveness.

Ad s. 88.

Dr. Johan Bakken og hustru Inger Johanne fikk 25. mai 1951 en datter, født i Skien. Hennes navn er **Hege Bakken**.

Ad s. 99.

Sogneprest Thv. Klaveness' „Nye Prekener” s. 396. Flere prester har fremhevet prekenen „Guds offerlam” som en preken med særpregede, dype tanker.

Ad s. 100.

Sogneprest Thv. Klaveness' foredrag på den 10. alminnelige lutherske konferanse i Lund 4. september 1901 hadde titelen „Den moderne indifferentisme og kirken”.

Ad s. 100.

Sogneprest Thv. Klaveness. Vårsemestret 1951 foreleste professor Einar Molland over nyere norsk kirkehistorie ved Oslo Universitet. Et av emnene var sogneprest Klaveness. Han nevnte som en innledning spesielt et foredrag som Klaveness holdt i Borgesyssels pastoralforening i 1887 med tittel: „Hvad er Kristendom? Hvad er den religions væsen, som kaldes med dette navn?” („Luthersk Kirketidende”, 2. halvår 1887 s. 209, 227 og 243). I dette foredrag gjør Klaveness seg til talsmann for et liberalere syn på de teologiske læresetninger. Den vitenskapelige forskning har sin fulle berettigelse. Det er ikke de gjeldende dogmer som er det avgjørende. Det er ingen fare for kristendommen i det å bøye seg for bibelkritikkens og forskningens resultater. Men kritikken må ikke ramme det som er det essensielle i kristendommen, det som Klaveness med et kort uttrykk kaller for Jesus-tilbedelsen. I så fall ville forskningens resultat være imot kristendommens vesen, altså ukristelig. Menighetens innerste hjerteliv er tilbedelse, tro, kjærlighet, lydighet, bønn, lov og takk til Jesus. Dette er Jesus-tilbedelse. — Allerede i en redaksjonsartikkel i „Luthersk Kirketidende” i 1881 om professor Fredrik Petersen var Klaveness på overgangen mot liberalismen.

Ad s. 101.

Drammensveien nr. 84, ved Skarpsno, ble revet i 1931.

Ad s. 102.

Barbra Henrietta Rantzau Heiberg, g. med sorenskriver Nils Landmark. Hennes navn skrives på forskjellige måter. Sorenskriverens sønn i 2. ekteskap,

Fogedgården.

fiskeriinspektør A. Landmark, skriver i Landmarkboken navnet som nyss anført. I Heibergboken skrives det: Barbara Henriette Rantzow Heiberg og i Hvoslefboken: Barbra Henriette Rantzau Heiberg.

Ad s. 103.

Arkitekt Fredrik Konow Lund har om Bruland („Fogedgården”) bl. a. uttalt: „Resultatet av flytningen av hovedbygningen fra Svanøen er kurios blanding av stil: barokk — litt rokokko og empire — idet man etter flytningen har skiftet ut og komplettert manglende detaljer i tidens stil: empire.” Staten solgte Bruland til private i 1898, da fogedembedet ble nedlagt. Hovedbygningen er fredet.

Ad s. 103.

Ifølge professor J. A. Friis's dagbok var han og hans far sogneprest S. H. Friis m. fl. gjester hos sorenskriver Landmark på Tysse en søndag i januar 1842. „Vine av forskjellige slags bleve strax presenteret, og jeg har aldrig drukket sa velmagende vin som den stikkelsbærvin jeg her drak. Den havde i smagen megen lighed med champagne. Til middags, vi kom nemlig om formiddagen, bleve vi trakterede med østers, faders livrett, og hjortesteeg, samt bakkels til desert”.

Ad s. 103.

Administrator Jacob Lerche og hustru Maren, f. Stoltenberg, ligger begravet på Vallø kirkegård hvor der er reist en støtte over dem. — Vallø kirke (kapell) som er oppført av Lerche og svigersønnen Hvoslef ble vakkert restaurert i 1950. Tårnet er forsynt med forgylt ur og bærer årstallet 1782.

Ad s. 106.

Denne nekrolog over sogneprest Thv. Klaveness i „Vælgeren” ved I. T. gir en karakteristikk av Klaveness som predikant og forrettende prest. . . . Det var i gymnasiedagene inne i Kristiania . . . Jeg satt nettopp og fremholdt mine meninger, da skolebystyren avbrøt meg og sa: Søndag skal du bli med meg i kirke, så skal du få høre en prest, som jeg lover for skal bringe deg på andre tanker. Søndagen kom og vi gikk sammen i Uranienborg kirke og hørte sogneprest Thv. Klaveness. Vi kom inn nettopp som han foran alteret vendte seg mot menigheten, og sant å si virket det første inntrykk slett ikke betagende. Det var en rask skikkelse med et strengt oldingeansikt som fikk altertjenesten unna seg med en nesten forretningsmessig resolutthet. Med desto større spenning ventet jeg på predikanten. Jeg ble straks fangen av hans innledningsbønn. Den var kortere enn noen jeg før hadde hørt, men ordene var så forunderlig rammende, og de inneholdt så meget. Og prekenen var en opplevelse endog over den store forventning . . . Skjønt prekenen holdt seg nær til dagens tekst, var den fra først til sist et ord i dagens liv. Det var en høyt dannet, forståelsesfull, sjelevenns og sjelekjenners veiledning for søkende og stridende mennesker i nåtidslivets vanskeligheter, med all dets uro, tvil og jag. Der fantes ikke en fromladen lyd eller et tomt ord. Tanken var stålklar som språket var av reneste støpning. Og gjennom den betagende ordets kunst sitret et sårt og stort hjerte . . . Doktor Kristen Andersen i „Christiansands tidende”: . . . Hans storhet er denne ene: å ha vært Herrens profet med den store kjærlighetens hensynsløshet overfor andre, med den store offerviljens hensynsløshet overfor seg selv, og sin anseelse.

Ad s. 122.

Om den nye administrerende direktør ved Borregaard Kristen Klaveness hadde „Arbeiderbladet” 28. oktober 1950 en meget interessant og sympatisk kronikk.

Ad s. 124—125.

I konsul Chr. Thaulow: „Personalhistorie for Trondhjems by og omegn” utgitt i Trondhjem 1919 s. 103 omhandles apoteker på „Løveapoteket” Jørgen

Carsten Müller (1773—1845) og hans to sønner sakfører Nicolai Reinholdt Müller (1812—48) og rektor Carl Arnoldus Müller, den siste mangeårig preses i Vitenskapernes selskab, stortingsmann m. m. Apotekeren var gift med Caroline Jacobine Sylow. Rektoren ble gift med sin brors enke Arnoldine, f. Kjeldsberg.

Ad s. 125.

Hovedbygningen på Nes i Maridalen er antagelig oppført omkring 1820 av gårdbruker Halvor Torgersen, som også har bygget hovedbygningen på Riis i Vestre Aker. Reparasjoner på Nes i den senere tid har forandret bygningens stilige preg. Eiendommen gikk ut av verkseier Erichsens familie i 1889. Oslo kommune kjøpte den i 1904. Badehuset ved Maridalsvannet er forlengt flyttet.

Ad s. 127.

Fru Kitty Klaveness ble 26. juni 1951 gift med *Hans Ernst Solberg*, f. ²¹/₁₂ 1908 i Oslo, døpt i Akershus Slottskirke, avdelingssjef i elektrisk bedrift i Oslo. Hans morfar var den kjente fiolinist Ernst Solberg i Filharmoniske Selskaps orkester. Hans Solbergs farmor var fru Ovidia Schwerdtfeger, f. Christophersen (norsk) som var gift med eieren av slottet Wensin ved Segeberg i Holsten. Hun omhandles i Emmy Drachmanns interessante „Erindringer” s. 54—56 (Gyldendalske Boghandel 1925), hvor både hun selv og slottet er avbildet.

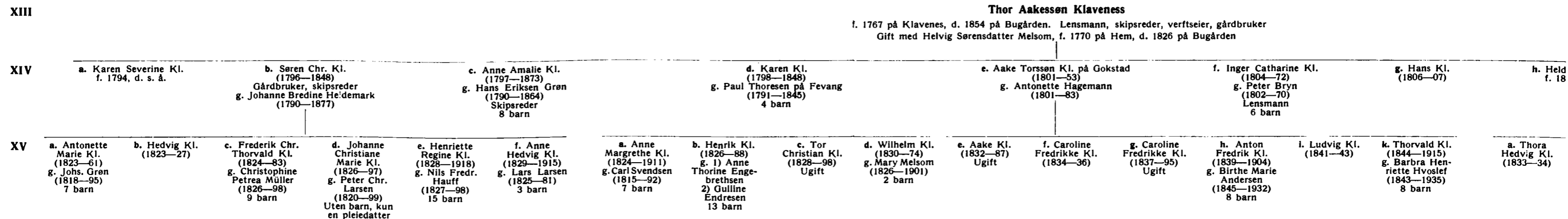
Ad s. 141.

Helen (Brinchmann) og Rolf Engelsen fikk 14. mars 1951 sønnen **Jan Engelsen**, f. i Bergen.

Oversiktstavle I.

Slekten Klaveness.

Oversikt over generasjon XIII—XV.

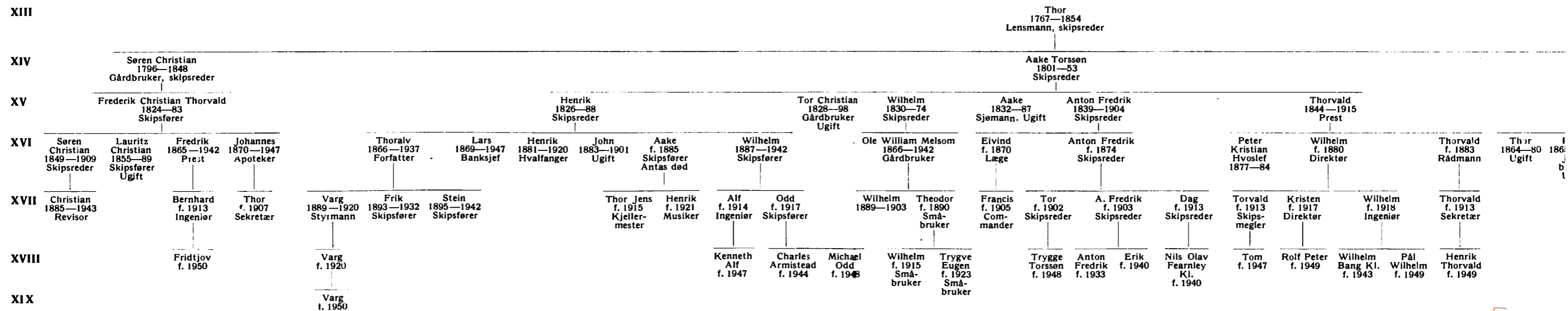

Oversiktstavle II.

Klaveness-ættens agnatiske linjer.

Generasjon I—XIII se side 17 fig.

Samtlige nedennevnte personer har Klaveness som slektsnavn.

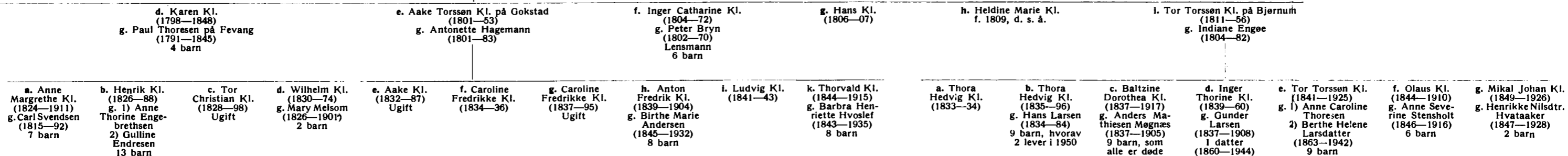

Slekten Klaveness.

Oversikt over generasjon XIII—XV.

Thor Aakessøn Klaveness

f. 1767 på Klavenes, d. 1854 på Bugården. Lensmann, skipsreder, vertseier, gårdbruker
Gift med Helvig Sørensdatter Melsom, f. 1770 på Hem, d. 1826 på Bugården

Klaveness-ættens agnatiske linjer.

Generasjon I—XIII se side 17 flg.

Samtlige nedennevnte personer har Klaveness som slektsnavn.

